НОВА БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА

ПРОЗА 2018

X ЮБИЛЕЕН АЛМАНАХ

медиен партньор

Алманах „Нова българска литература Проза 2018“
Copyright © 2018 Фондация „Буквите“
© Издател Фондация „Буквите“
ISSN 2367-7937

Анета Петкова

Родена съм 1970г. Средното си образование получих в родния си град Кубрат. Като ученичка участвах в литературен клуб „Димчо Дебелянов", под ръководството на разградския поет Пламен Панчев. По същото време участвах често в литературни конкурси за поезия. Имам издадени стихотворения в сборника „Детска планета – стихотворения от деца за деца", 1982г., изд. „Отечество", в регионален сборник за детско творчество и в регионалния печат.

1991г. завърших в Държавен библиотекарски институт – гр. София специалността библиотекознание и библиография. През 1995г. завърших висше образование в Софийски университет „Свети Климент Охридски", специална педагогика и втора специалност „Мениджмънт".

Пет години работих в Рехабилитационен център за късноослепели граждани в град София. Участвах в дейността на фондация „Хоризонти", подпомагаща обучението на незрящи студенти. Работила съм като учител в София, в гр. Кубрат, а от 12 години съм ресурсен учител на деца с нарушено зрение в гр. Русе. Последните две години преди закриването на Дома за изоставени деца в с. Могилино, Русенска област, работих като педагог на незрящи деца.

СПЪТНИКЪТ

Джобни фенерчета – сто броя, джобни ножчета – петдесет бройки, домакински свещи – 100 кутии по 10 бройки, лопати за ринене на сняг – 100 броя – трябва да вървят при такъв сняг! Ще потръгне добре бизнесът през новата година. Малко ще пропусна новогодишното посрещане със семейството. Така като гледам, към 1 часа през новата година ще се прибера. Милчо, който държеше борсата на едро, даже ме моли да остана да преспя у тях. „ Петко, вика ми, остани у нас. Дават го да затрупа яко, че и силен вятър, опасно е. Жената е приготвила новогодишна вечеря, ще изкараш новата година с нас, пък утре по светло, тръгни по първокласния път, който ще почистят." „Как да остана, бе човек! Две малки деца ме чакат, едното няма година, а другото на три. Нямам търпение да се прибера. Ще мина по краткия път и е, я, най-късно до 1 ще се прибера." Музиката на Ениа се разнася меко и уютно в топлата кола. Мислите ми се унасят в топлата къща с малчуганите, които не мога и за миг да изпусна от ума и сърцето си. Когато бях влюбен в жена си, мислех, че по-голяма от тази любов не съществува. Но когато се появиха те, разбрах, че няма нищо по-силно от обичта към децата. От Русе до Сливо поле нямах проблеми. Пътувах доволен и щастлив с приятни мисли за успешния бизнес и за мечтаното семейство, което имах. Продължих след градчето, като припявах с Крис Риа „The road to hell". Колата започна да се приплъзга. Добър шофьор съм и не се притеснявам от дребното й инатене. Успешно я управлявам и балансирам. Пак се приплъзна, забуча и спря, продължавайки да бръмчи приглушено и приятно заедно с певеца. Дадох малко назаден и силно натиснах педала. Колата измуча, рязко се наклони наляво и заора снежния път. Изтръгна ръмжащ гневен звук... И спря. Разбрах, че с нея сме дотук. Бях на няколко километра от последното градче и на няколко километра до кръстовището с главния път. Няма връщане. Да се прибера по-скоро! Продължавам напред! Грабнах едно от стоте фенерчета и излязох. Отвън виеше виелица.

Колата се беше забила в огромна пряспа, надвиснала с метър. Огледах се. Наоколо фучи и всичко е в бяло. Обърнах се и погледнах за последен път колата – стоеше дребна и безпомощна пред величествената природа. „Ех, мила моя количке, обичкам те и ще се върна за теб и стоката ми, когато майката-природа позволи това. Чакай ме тук иии, колко е часът? Включих мобилния си – 12.00! Боже, та в момента посрещам Нова година!" И викнах колкото ми глас държи: „Честита Нова Годинаааааа!"

И тръгнах напред. Разхвърлях снега пред себе си. Беше много, беше на места по-висок от мен. Така ли ще бъде до края? Наближих гората. Изведнъж вятърът и снегът бяха прегърнати от дърветата, чиито голи клони поемаха силата им. Като вдървени от студ пръсти улавяха снежната стихия, вплитаха я в сребърна паяжина и не позволяваха да развали магията на горския девствен път, който се простираше искрящо бял напред, недокоснат от живо същество.

Усетих нечие присъствие зад мен. Окуражих се. Със сигурност има някой зад мен! Усещам го с не-знам-кое-чувство. Боже, благодаря ти! Не съм сам! Имам някой ангел пазител! Усещам го, че чак настръхвам. Не, не е от студа! Идва ми да запея от радост последната песен на Крис Риа „The road to hell", когото слушах допреди малко. Не- съм-сам! Вървя спокойно по алеята в гората, приятно шепнеща под стъпките ми – само педя сняг. А имам и спътник, който ме пази. Редно е да се обърна назад и да го поздравя. Ще се пазим заедно. Ще ми бъде другар. Ще успеем заедно да стигнем до кръстовището!

И се обърнах.

Не беше човешко същество. Куче? Чакал? Вълк? Сърцето ми заблъска като в затворена клетка. Боже, това ли е другарят, който ми прати? Извадих мобилния от джоба на якето и позвъних на адаша, който е от ловната дружинка: „Бати Пешо, Честита Нова Година! Не, не съм вкъщи, в гората съм и се прибирам пеша. Ааа, колата!... Оставú я колата. И колата оставих, и стоката оставих. В преспите остана. То аз жив да се прибера, ще има да черпя. Следва ме едно животно, не знам куче ли е, вълк ли е. Амии... как изглежда? –

хвърлих поглед през рамо. Едро, даже доста едро сиво куче. Ааа, значи вълк! – сърцето затуптя в ушите ми, заклокочи в гърлото ми. И какво трябва да правя, дали ще ме нападне? Добре. Няма да спирам, ще вървя без да спирам, ако успея, де. Че зададат ли се преспи, няма да е лесно да се изринат с ръце. Ох, благодаря ти, бате Пешо! С ловците ще дойдете? Къде, къде? Да, на кръстовището до час. Там ще чакате. Да, да... Благодаря, много благодаря!" Започнах да се задъхвам от учестеното си дишане. „Добре, ще се опитам. Усещат страха... Ще се опитам да се успокоя. Доскоро!"

Прибрах мобилния и продължих по пътя, прав като конец. Бяло навсякъде. Добре, че дърветата спират навеите и може да се върви без усилие. А после? Продължих с равномерни крачки и отвреме навреме се обръщах да погледна през рамо. Спътникът ми също се движеше равномерно, без да променя почтителната дистанция от двайсеттина метра. Не се отказваше. Вървях и си мислех постоянно за вълка, който ме следваше неотклонно.

Тогава си спомних. Спомних си една от редките ми срещи с баща ми, когато бях мъничък. Бях боязливо дете, което се плашеше от всякакви неща. Даже от жабките се плашех, а после сънувах кошмари с огромни жабища и бълнувах, а майка се опитваше да ме успокои. Та тате ми взе един сладолед и седнахме на пейка пред селската община. „Виж, мойто момче! Ще ти разкажа как веднъж от село стигнах до града пеша. Като стигнах до долището на съседното село, от гората изведнъж изскочи един вълк. Беше голям и силен. Направо се метна връз мене. Добре, че винаги си нося джобното ножче. Трябваше бързо да се действа – или аз, или вълкът! Изкарах ножчето и стана една битка... Удрях както можех, на живот и смърт беше. Одра ме по лицето,разпра и якето ми, но успях да го надвия. Накрая падна пред краката ми и зави. Та татко вълк е надвивал, значи можеш и ти. Мойта кръв си, можеш! Бъди по-смел, бъди куражлия! Никога не се предавай!" Гледах баща си с ококорени очи и се възхищавах на смелостта и решителността му. А сладоледът капеше по късите ми панталонки. Бях го забравил.

И ето сега аз срещнах вълк. Но не взех джобно ножче. Нямам такъв навик. Само фенерчето присветкаше с последни усилия. Скоро и него нямаше да имам. Баща ми беше дал хубав урок. Сега трябва да докажа, че мога. Трябва да успея. Успокоих вълнението в сърцето си и продължих по пътя с по-малко светлина, но с по-голяма светлина в душата. Гората свърши. Бях минал половината разстояние, оставаше още толкова. Но какво ме очакваше? След последните дървета отново изникнаха високи преспи, сториха ми се триметрови. Фенерчето окончателно загасна, хвърлих го настрана и започнах борба не с вълка, а с масата от сняг. Падах и плувах в бялото. Ставах, пак падах, задъхвах се, ритах с крака и размахвах ръце, в борба с огромното бяло. Вече не знаех кое е долу и кое е горе, отварях уста, за да дишам, а гълтах сняг. Дишах бяло, гълтах бяло, бялото бе навсякъде. Лицето ми беше заскрежено, едва наболата брада се заледи, потях се, сърцето ми лудо биеше от усилията да преплувам снега. Зад мен вървеше спътник, който чакаше да падна, да се предам, за да ме разкъса, пред мен се изправяше планина от сняг, която очакваше да се поддам на умората и да се отпусна в съня на бялата смърт. Чувствах се изтощен, стисках зъби и продължавах. Работил съм тежка работа и знам, че отпуснеш ли се за малка почивка, тя се превръща в голяма. А в момента това значеше за мене смърт. Вече нямах време да се обръщам назад да видя спътника си. Цялата енергия и сила, цялата воля за живот, влагах в борбата със снежните кули. В момента врагът, който ме следеше, беше побратим и единствен свидетел на моята най-яка борба в живота, а може би – на моята смърт. Никаква смърт! Отвъд ме чака ловната дружинка, приятелите, семейството, двете ми малки дечица. Заради тях, заради баща си, трябва да успея. Вече не си чувствах ръцете и краката. Вятърът фучеше в ушите ми, а свистящите му снежинки се забиваха в очите и лицето ми като ледени стрелички. Беше като в кошмарен сън, а времето се точеше протяжно като вечност. Трябва да издържа. Продължавай, продължавай, бори се, не спирай, не спирай, продължавай напред, все някога ще свърши. В главата ми се мятаха спомени от детството, образите на жена ми, на

децата, опитвах се да мисля, за да не се предам на съня. Целият съм в сняг – очите, лицето, с усилие премигвах от заледените си мигли, когато успеех да погледна, около мен се носеше блестящ фойерверк от скреж, който още повече ме заслепяваше. Очите ме боляха от толкова много бяло. Ръцете и краката ми се мятаха машинално, вдървено. Дали ще успея да стигна до кръстовището? Трябва, трябва да успея. А дали се движех в правилната посока? Наоколо няма ни дръвче, ни пътен знак някакъв, само безкрайното бяло. Бях напълно забравил за спътника си. Ужасното бяло ме беше погълнало и с последни сили се опитвах да изляза от него. Ще ритам, ще размахвам ръце докрая, докато сърцето ми тупти, няма да спирам! Ставай веднага като паднеш, и пак да паднеш, ставай, нито миг покой! Размахвах ръце, ритах с крака... Паднах на твърда земя.

Петимата ми приятели тичаха към мен, вдигнаха ме и ме запрегръщаха.

— Брат, успя, брат! Добре дошъл на Новата година!

Седнах в джипа и дънките покъртително се счупиха с дрезгав шум на коленете ми. Долната част се сцепи и станаха на къси панталони. Сълзи на болка и щастие капеха върху тях.

Осъзнах, че никога не съм се чувствал толкова жив, колкото когато се борех със смъртта. Единствен свидетел беше спътникът ми.

ПАРАЛЕЛНИ СЪНИЩА

Работя като слугиня. Казвам се Амал (араб. Надежда). Никак не ми е лесно. Младите женички от харема са единствените ми сестрици, дето не ми правят зло. Дъртата, майката на Господаря постоянно ме юрка и ме хока, някой път ме скубе и удря. Господарят Узейд (араб. Малко лъвче) отскоро започна да ме задява. Придърпва ме в някой ъгъл и ме опипва, говори лоши работи. А пред другите се прави на възпитан и добър. Само аз знам, че има друго лице на Лош Господар. Дъртата ми вика името, придружено с ругатни, а той не ме пуска. Когато най-сетне ме пусне, аз търча при нея, за да ме набие. Лоша работа. Трябва да избягам. Ще ме убият с камъни или ще ме настигне някой куршум, но по-добре, не мога да продължавам да живея в тази задушаваща ме от лошотия къща. Да става каквото ще, през нощта ще избягам. Почна да се развиделява, а аз още не съм избягала. Боже, и днес ще съм слугиня!...

***

...Поразмърдах се и станах. Гледам, че не съм слугиня, а съм в апартамента на Амиго (исп. Приятел). И не съм Амал, а съм Надежда. Просто съм сънувала кошмар. Това ще да е заради стреса от предстоящия кастинг за конкурс за най-добър роман, който организира телевизията. Нормално е човек, несвикнал с медийни изяви, да се притеснява. Събудила съм се преди будилникът да е пропищял. Отивам тихо в кухнята. Не съм боравила с тази кафе машина и от зор да се справя с нея, се разсънвам. Пия го бавно и с удоволствие – трябва да запазя спокойствие. На балкона. Вътре не се пуши. Изкъпах се, метнах някакъв халат. Взех джиесема, за да го изключа, да не събуди Амиго – добър приятел и учител от младежките ми години. Съдбата го беше довяла чак от Еквадор и е намерил пристан в България. Останах да пренощувам в дома му в столицата, докато трае кастингът, защото минаха повече от десет години, откакто я напуснах. Сега живея и

работя в крайдунавския град Русе, наричан малката Виена. Я, ама то е почти седем! Ще трябва да взема такси. Слязох до Орлов мост и точно навреме се озовах пред телевизията. Гледам, около мене хора, не знам кого да питам, какво да правя и къде да ходя. Дочух до мен разговор за кастинг и се присламчих към дамската компания с въпроса си, какво ще става. Казаха, че ще ни извозват другаде. Набутахме се в два микробуса и тръгнахме към филиала на телевизията. Когато стигнахме до сградата, един по един представихме документ за самоличност и ни пуснаха във фоайето. Качихме се на „х"-ти етаж, от притеснение не запомних. Влязохме в една зала с 6 маси по 5 сардини = 30 сардини. Дадоха ни номера. Толкова се притеснявах, че всички тези хора, наречени Жури и тези ярко светещи камери – Циклопи ще се втренчат едновременно, властни, питащи и съсредоточени в мен, а аз се смалявам, смалявам, докато изчезна. Едновременното желание да успея да предам посланието на романа си, а от друга страна, страх от мисълта, че съм център на внимание и ще бъда подробно анализирана, преценявана, сравнявана. Сценичната треска ме обхващаше и почнах да си представям страшни неща - че сме затворници с тези номера, в очакване на гилотината. При всяко следващо повикване наострях уши и пийвах по глътка минерална вода с Плацебо еликсир с мента и щир– капки против сценична треска. Редно е хладнокръвно и с достойнство да седна на електрическия стол. Правех бродерии между залата и пушалнята с наострени уши при всяко привикване и пийвах по глътка от вълшебното питие. По едно време забелязах, че в коридора има монитор, на който предаваха на живо интервютата на колегите ми. Видях, че няма електрически стол, а светещ в електрическо бяло квадрат, в средата на който гледаха да поберат обувките си, а пред слабините като бумеранг, държаха листа с номера си. Изглежда квадратът изпълняваше ролята на електрически стол, ехо на модерната инквизиция от далечното бъдеще. Позавидях на колегата с расото, зад което успешно криеше номера си, а кръстът проблясваше космополитно и призоваваше божествените сили да го подкрепят в междузвездната битка. Да бях си взела карнавален

костюм. Как не се сетих по-рано! Имам грамадни пеперудени крила, можех да се представя за ангел. А сега с този скромен даскалски костюм в цвят пепел от рози, довършвам образа на учителка от сапунен сериал. Чух, че питат някого какво е сънувал преди кастинга. Боже, нали до обед сънища не се казват, ако ме питат, няма да им казвам, че бях слугиня в арабски харем. Взело, че станало истина, Боже, опази! Само че обед дойде, шишенцето с чудодейната вода почти свърши, а аз още не бях привикана в квадрата. По едно време казаха, че Журито е гладно и ще ходи да обядва. Моят стомах също пристъргваше, не бях закусила, а адреналинът беше изконсумирал наличните свободни калории. Погледнах в апарата за закуски – имаше само сладки кроасани, на които стомахът ми се цупеше. Единственото солено бяха „Break Rocks"- нещо си и солети. Трябва да съм много внимателна към скъпите си метало-керамични зъби, но гладът ме принуждаваше да взема някои от тия кътъркащи убийци на скъпи зъби. Прости ми, Доктор Диков за хубавите зъби, но няма как, стомахът ридае за малко пълнеж. Изкътърках половината подскачащи камъни и седнах в залата до висок слаб младеж с дебели очила. Докато кътърках поредния Rock, попитах младия съсед какъв жанр му е романа и едва не се задавих, като каза, че е повече от 300 компютърни страници. Доста масивно четиво! Каза, че е любовен. Още по-голяма беше изненадата ми и го похвалих, че на тази невръстна възраст има толкова богат любовен опит. Младият любовчия се поизчерви и каза, че всъщност няма никакъв такъв. Какво мощно фрустрирано либидо ще да има този човек, за да го трансформира в тази развихрена Кама Сутра фантазия! Не посмях да питам включил ли е садо-мазо, че в кои от сивите нюанси на Е. Л. Джеймс ще избликнат фойерверки, а имах възможността да бягам само между залата и пушалнята. По-зле от опипваната слугиня. Ами, какви ги плещиш, критическата те гони, а мултиплицираш чуждите фантазии върху горкото слугинче. Добре, че се събудих навреме. Да не продължавам да дърпам дявола за опашката, че виж, ми показал рогата си. В това време към съседната маса се насочи една колежка на около моята възраст и спо-

дели, че отиват с мъжа си на обяд в някакъв служебен стол. Веднага, подритната от силния ритник на възмутения ми корем помолих да се присъединя към гладната компания. Дамата се съгласи. Името ѝ беше Бисерна Магия. Като Бисерна Гроздова, но сега нямах време за подобни литературни отклонения. Заедно с нейния партньор влязохме в асансьора. Не бях сигурна дали имаме право да напускаме сградата, но смело подрипвах с тях към заветния Стол. Включихме сензорите си и по миризмата се насочихме смело към него. Разбрах как хлебарките намират любимия си дом. Думите „пилешка супа" прозвучаха с цялата космическа благозвучност на света и си казах: „Това е последното ми желание, Боже, преди гилотината!" Много пъти съм си мислела какво бих поискала, ако настъпи в живота ми такъв момент и съм си представяла как ще пожелая неща, тържествуващо извисяващи духа на земния хуманоид. Никога не бях допускала, че ще си пожелая ... САМО (1) ЕДНА пилешка супа. Какво чревоугодничество, какъв канибализъм! Кокошка в критическа възраст (кокошката съм аз) да яде малкото на кокошката, преди да се остави да гилотинират жилавото ѝ отровено с ГМО месо! Стомахът ми изфуча и не ме остави повече да мисля. Нахвърлих се настървено върху разкъсаното на парчета умряло пиле и супата ми се стори най-хубавото нещо, което ми се е случвало. Колегите ми си взеха надробено умряло месо с неясен произход с търкалящи се върху останките му оризови зрънца. Когато кавалерът отиде да остави похитените гробници, споделих на колежката, че супата е страхотна и е трябвало да си вземат от нея. Тя поясни, че снощи е готвила супа и не би искала съпругът ѝ да разбере, че някъде по света, пък дори и в Стол на телевизията, съществува по-вкусна от нейната. С това приключихме канибалския разговор и аз също отидох да върна опустошения ковчег на малкото на кокошката. Боже, прости ми! И едва сега, на сит стомах си спомних как в студентските години често гладувах, но се насищах, като четях „Пилешка супа за душата" на Джак Канфийлд и Марк Хансен.

В обратната посока ни посрещнаха двама лениви охранители, лежащи на входа. Подхвърлих им последния Break

Rock, но те, махайки с опашка, изджавкаха, че като мен си падат по умряло месо, а не по рекламирани на италианския крал сухарчета. Попитах единствения говорещ охранител до колко ще продължи кастинга. Той каза, че някъде до деветнайсет и трийсет, което нищо не е, в сравнение с неговата смяна или с работата на кинематографите, която е 25 часа в денонощието. Трябваше да бъда щастлива. Асансьоропортирахме се в познатата зала. Започна втори дубъл. Скрих се в тоалетната да допълня бутилчицата с вода и с капки Плацебо чудо вместо 4, пробвах съотношение 4/4/2. Чувала съм от футболни репортажи, че комбинацията е вълшебна. Почти всички таланти се преместихме в пушалнята, мисля, че и непушачите пропушиха, или може би се криеха някъде. Дамата се явяваше от време на време и викаше следващия. При всяко идване наострях уши и отпивах глътчица от чудодейната напитка. Останахме шепа таланти. Попитах коя съм по ред и дамата ме успокои, че съм предпоследна. Все пак, не си последна, нали, усмихна се мило и продължи. Когато най-вече ме извикаха, ударих последните три глътки на екс като инстинктивен рефлекс със стимулиран кортекс за литературен текст.

Влязох в една кабинка. Един професионалист ми закачи на колана на полата някакъв джиесем. После едно микрофонче припъхна под блузата отпред и ме помоли да му съдействам, за да не се налага да си прокарва по-нагоре ръката. Прихванах отгоре из пазвата микрофончето и с общи усилия го закачихме под яката. Спомних си за слугинчето. Аллах да го пази! Добре, че тя не съм аз и е било само сън. Застанах на входа и една доброжелателна дама ми предложи да седна на супер удобен стол, като леко и нежно почна да ме обработва против сценична треска, с мили и успокояващи думи. Не ми се мърдаше оттам. След малко колегата дето седеше в белия квадрат тръгна към нас, а дамата ме изкара от блажения унес и каза - тръгвай, тръгвай. Скочих малко стреснато и едва не се сблъсках в колегата, ама нейсе, размина се. Застанах в белия квадрат и казах здравейте, като се опитах да се обърна към всички, но не успях. Неудобно се позавъртях около кръга и преместих поглед напред:

— Може ли един стол?

— Да, разбира се, - чу се от дъното и един симпатичен господин с интелектуално излъчване, тутакси ми донесе стола си и с галантен аристократичен жест разпери ръка.

— Благодаря! - рекох. - В Библията е писано: „Поискайте и ще ви се даде!" – и добавих – Нося си и „пищов" за всеки случай.

Не обичам да лъжа, нека знаят, че съм си подготвила подсказвателен лист, ако се паникьосам...

***

... През блажения фантастичен сън, в който бях на някакъв медиен конкурс, бях грамотна, живеех и правех каквото поискам и следвах мечтите си, долових крясъците на Дъртата Господарка, викаща името ми. Стреснах се, скочих и се огледах. Да, още съм в господарската къща. Бях се успала. Дъртата пак ще ме хока. През целия ден, докато вършех рутинната си работа и се случваха рутинните гадости, си спомнях за оня фантастичен сън, в който бях не аз, Амал, а Надежда. Имаше всичката свобода на света! А се тревожеше за дреболии. Как искам тя да съм аз! Тогава щях да им разкажа, че има и един друг свят, като моя, който искам да стане по-справедлив за нас, жените. Тя даже имаше някакъв пищов.

Аллах, прости ми!

ЕДНО ШАНТАВО ЛЯТО

Насрочихме си ден за екскурзия до Несебър. Аз придружавах Бейджо, а Сани – Систърчето, защото Бейджо и Систърчето са незрящи. Автобусът беше тъпкан. Бяхме като цаци в консерва, дето им викат „сто очички". Плътно прилепнали туристи пътуващи към райското кътче Несебър. Дали така изглежда пътуването до Рая? Доста адско! Уморени от пътуването трябваше да съберем сили за разходката в Стария град. Отпред пишеше „Таверна". Доста обнадеждаващо, може би позволяваха да се чупят чаши и чинии – подходяща психотерапия след неподвижно-смазващоприлепващо-накланящо-кракоотекло-позестатично според завоите пътуване. Нахлухме, преритвайки от жажда в дълбоко-високобезприсъствено-човешко мрачно-полутъмно хале, което беше безразлично за Нели и Бейджо.

Настанихме се четиримата на две срещуположни скамейки. Първо нека си починем, пък ако дойде сервитьорът, още по-добре. Седяхме като в затишие преди буря и всеки беше зает със своите мисли.

— Я, идва бял козел! – стресна ни самовглъбението Сани. Седеше до мен и кокореше очи насреща. Проследих погледа й и що да видя: бял козел! Цял целеничък. Върви по пътеката право към нас. Встрани имаше втора врата, широко отворена, от която нахлуваше сноп светлина. Козелът грейна с цялата си белота. Рунтав бял козел, току що взел си душ, непростимо бял. Дали така изглеждат ангелите, дето ни чакат там горе? Козелът ни гледаше строго под вежди и уверено вървеше към нас. Спря на метър пред Сани и я загледа въпросително-любопитно-очаквайки нещо.

— Една мента! – отекна гласа на Сани. Гласът й беше сериозен. И козелът беше сериозен. Премести упорития си поглед към мен. Очакваше моята поръчка:

— За мен мастика, моля! - добавих мойта поръчка. Систърчето прихна от смях. Козелът сърдито свърна поглед към нея и я загледа строго под белите си вежди. Не понасяше обидното кикотене.

— Систър, поръчай! Козелът чака. – окуражих я аз.

— Келнер, искам малко прясно мляко от жена Ви! –изцепи се тя, продължавайки да се хили. Козелът я сканира снизходително и впери очаквателен взор в Бейджо. Приятелят ни се размърда обезпокоително.

— Аз съм разумен човек! Не поръчвам на козли! – категорично отсече с ясен глас най-земният от всички ни льольовци. При което козелът изпръхтя възмутено и ни врътна задната си част.

Постоя за момент неподвижно, явно, за да запамети поръчката и с уверен ход тръгна по пътеката към бара. Систърчето не преставаше да се смее истерично. От очите й се стичаха сълзи, беше в неизмерима еуфория, как й завиждах, за което. Винаги съм обвит в черния си хумор. Дори и в истеричния смях страдам! Докато ме измъчваха тези мисли и се поддавах на смехотворната зараза, периферното ми зрение визира странен силует зад мен и Нели. Усетих някаква заплаха. Обърнах глава. Зад гърба ни приближаваше тъмна едра сянка с нарамена брадва. Боже, сега да не се опитват да ни брадясат с тая брадва?! Силуетът ни приближаваше и се уголемяваше. Осъзнах, че нося отговорност за всички. Бейджо беше атлетичен и силен, но не предполагаше опасностите. Нели и Сани можеха да избягат, но бяха прекалено доверчиви и безгрижни, за да повярват, че идва истинска опасност. Брадвата порастваше все по-голяма на фона на светлината, а подребнелият й носител закрачи към широка порта. Жужето излезе с грамадния си топор. Чуха се отчетливите удари на брадвата. Откъм сноповете светлина брадвата предизвикателно кимаше нагоре-надолу и си вършеше работата. Отворената порта разкриваше малко дворче с дръвник за цепене на дърва. Успокоих се. Тогава си спомних една история, която се разнасяше из село.

— А казвал ли съм ви за жужетата от Бойковец? – погледнах всички в очакване дали желаят да слушат селски преживелици.

— Нищо не сме чували, кажи де – обърна се Сани, - както винаги носиш торбата с шегите.

— Бях последна година ученик в село. Влязъл в селската кръчма някакъв турист. Свършили цигарите. А ракия без

цигари не върви. Непознатият предложил на селяните да ги черпи с неговите. Пили, пушили, мезили. Кой как се прибрал, криво-ляво, отдето дошъл. Бай Дъно́то вика на другия ден:

— Докат сколасам да улеза ф двора, що да вида: жужета бръмчат из целио двор. Оддéк са зéа тиа пóгане! Най-напред са забáкнах и окáкрах, ама кат са сабеждáх, дзерéкам им настофръчен: „Отрáгайте са отýа, не сáкат да са мáат. Ама жужат, врека той, тря`а ги избийм! – Запофичвам едного – он са удвоява. Поталазвам другио – он са утроява, я че нé знам таблица за умножение, ама ма измачýа! Гонýу го до самалъка, че са сáпнах у гьосерица. Че я грабнах, че замандрýсах, опратóсах ги дън земя. Фанаá шуштáка.

— Язе дан` мислиш, съм чувáл за химическа таблица. Там някой я е писал, ама ти да`н мислиш, що я нещо знам. Навремето даскалицата на учеше, ама за кво ми е химическа таблица, я ма чака мама да копам компере, муруни! Ко да прай химикалска таблица на мойта копан!

А бащата ми Дудука разпрааше:

— Я додóх у къщи, глеам – насяаде ламби, ама светат, ви казвам, яка работа! Бре, викам, ток немам, ламби светат. Щракам да ги угаса! Я гáса, они не гаснат. Щракам, щракам, они нови светват. Щракам си със пръсти и светват нови и нови ламби!

Дъно́то нищо не чул, продължава истерично:

— И Боже, Боже.... Я ги удрям со брадвата, па то, те са размножáат жужета след жужета, сé повеч стават.

— Бре! Ставам зарана, глéам, ламбите изгорели, долу, в мазето. Кестисвам пред бурето, виното какацýка през кранчето, претрýвн`ака сий там, ма ламби нема! Наполних баклицата, дръцнах, та кестýсах чучуро, па я надигнах и йа докáпчих. Оох, виното ми – на цицéл.

— А то и жужетата изчезнаа! Току да бях поръчал дарове за Коледа. Па те избега`а. Ама á де! Я че ги чáам с косата во края на село, па á не са донесли на жената армаган! – закани се Жужанко Дъно́то.

А Лéвото разправя:

— А я олезох у собата, гардероба мърда. Притворих вратницата, нуам префукат на мърша нýа. Глéам вотре –

мечка са запецнала. Окре́ках го. Она са отцепна, ма мушна, че ма исту́мби. Натата́них я по мутрата, заболе ма кръшна́ка. Че га зех маа́лката, че я замандрю́сах, поталя́зих, па ú викам: „Шта та раскривокръста. Не ма гледай кат пу́кел. Да са катраносаш! Широко ти ливаде! Кацавъла-въла!" Тогоф отрога́ са. Язе са ошле́кнах и са исалдисах, ама са кушле́вих, не можах да спивам и не отпочú́нах. Га станах зара́на, глеам гардеробо на тресчици станал.

Смееха се. Всички се смееха. А от очите им излизаше горчивия вкус от живота.

— Ама какво ги е прихванало? – през сълзи попита Сани.

— Какво, не се ли сещаш? С ракията канабис пушили без да разберат.

ПРИЯТЕЛИ

Безгрижното лято си отиваше. Пристъпваше царствено есента. Един съботен ден дядо помоли баба да му приготви две здрави чанти, за да иде за гъби в гората. Заподскачах и замолих да отида с него. Те ведро се съгласиха и баба ни изпроводи засмяно до портичката. Когато навлязохме в гората, пред нас изникна невероятна гледка – приказен пъстър пейзаж от всички нюанси на жълто през оранжево и червено. Тревата все още зеленееше, а нагоре по дърветата пламваше фойерверк от пъстри листа. На фона на синьото лазурно небе гората блестеше като омагьосана в злато. Припках около дядо, спирах пред красиви цветенца да им се полюбувам, а той като намереше някоя гъба, ми казваше името ѝ и ми обясняваше как да я разпознавам. Открих една полянка, покрита с всякакви цветенца, а над тях пърхаха пъстроцветни пеперуди. Беше приказно. Докато гонех унесено пеперудите, се препънах в голяма буца пръст и паднах. В същото време дочух жалостно стенание като детско гласче. Огледах се в посока на звука. До буцата пръст имаше дупка, а оттам се полюшна една главица. Стреснато се обърнах към дядо и викнах:

— Дядо, дядо, бързо ела! Тук има едно същество.

Дядо се приближи, клекна и погледна съществото.

— Я, това е малко сърне, бебе е още! – внимателно го вдигна и огледа. – Ами лявото му предно краче е счупено. Майката сигурно е бягала от вълци и е успяла да го скрие тук, да бъде в безопасност, докато се върне за него.

— Но, дядо, наближава зима, а крачето трябва да се лекува. Що не го вземем вкъщи да го излекуваме и като минат студовете, да бъде в безопасност и на топлина у нас.

Дядо се замисли за миг и рече:

— Че може. Ще си прави компания с нашите агънца, докато се оправи. Само баба ти да се съгласи.

Напълнихме по-здравата и голяма чанта с шума и дядо внимателно положи сърненцето вътре. Върнахме се с две пълни чанти. Баба отдалеч ни посрещна с радостен възглас:

— Оо, браво на вас! Две чанти с гъбки се напълнили. Дядо леко се подмихваше и тръпчинката на бузата го издаваше, но баба не забеляза, защото вече надничаше в чантите. Тя подскочи назад изненадано. – А, ама тук има нещо живо!

— Сърне е, бабо, със счупено краче. Трябва да го излекуваме.

Баба погледна изпитателно към дядо, а той вече възвърнал сериозния си вид, каза:

— През зимата вземаме в топлата соба малки агънца. Едно малко сърне в повече можем да отгледаме.

Баба негласно се съгласи и веднага тръгна да приготви свободния ъгъл под прозорците за новото гостенче. Постла слама, отгоре постави овча кожа и внимателно сложи безпомощното сърне върху ѝ.

— Така ще се чувства меко и удобно, все едно е в прегръдката на майка си – обясни ми баба. Дезинфекцира коляното му с памук, натопен в йод, донесе малко шишенце с прясно мляко и биберон, а то засука като малко бебе.

Настъпи мразовита зима. В един от най-студените дни се родиха две агънца близначета – с малкия ми брат Сашко ги кръстихме Пижо и Пенда. Бяха много дребни и болнави, искахме с тези имена да им пожелаем да бъдат здрави и силни. Пижо беше тъмнокафяв, а Пенда беше бяла. Баба и дядо ги донесоха в собата, която се смали още повече, но стана някак по-топла и светла. В ъгъла сърничката Ели имаше вече компания. До нея лежаха още две бебета-агънца. Тя ги близна няколко пъти и вече се сприятелиха. Когато вечер се върнехме от детската градина, идвахме в детската градина на дядо и баба. Детският кът със сърничката Ели и агънцата Пижо и Пенда беше първото място, към което се отправяхме да играем. Говорехме им, галехме ги и ги гушкахме внимателно. Даже ни позволиха ние да ги храним. Давахме им шишето с биберон и се чувствахме горди, че се грижим за бебетата. Приемахме ги като наши малки другарчета, а не като животинки. Агънцата бяха пухкави и мили, а сърничката накуцваше до тях със слаби дълги краченца. И трите ни гледаха с големи кръгли и наивни очи. Трите бебета заживяха задружно. Но един следобед видяхме дядо да ко-

пае под снега дупка. След упоритите ни въпроси, разбрахме, че майката на агънцата не се е възстановила и е мъртва. А мъртвите трябвало да бъдат погребани. Първите кокичета вече се бяха подали и всеки ден поставяхме на гроба ѝ букет от кокичета, после от минзухари. Беше ни мъчно за нея.

Ели, Пижо и Пенда бяха пораснали и заякнали. Ели вече не куцаше. Изглеждаше много различна от тях – по-висока, елегантна и красива. Те бяха по-ниски и пухкави. Различаваха се само по цвят. Но и трите другарчета бяха задружни и не забелязваха разликата помежду си.

Един слънчев пролетен ден дядо каза:

— Нашите малки дечица вече пораснаха, време е да излязат навън, да имат място да тичат и играят, да хапват прясна тревица. Хайде да ги пуснем в обора при възрастните животни. Ще ходите там и пак ще виждате вашите приятелчета.

Ели, Пижо и Пенда усетиха свободата и силата в себе си. Щастливи подскачаха на воля. Когато заставахме със Сашко до оградата, тримата идваха и ни ближеха по ръцете от радост, че ни виждат.

Веднъж се върнахме от детската градина и се затичахме към обора. Някой липсваше там. Огледахме се. Елегантната ни приятелка Ели не се виждаше до Пижо и Пенда. Въпросително погледнахме към дядо. Той се усмихна и посочи с ръка към гората:

— Нашата Ели прескочи обора и се завърна към родното си място. Там ще се чувства по-щастлива и свободна, защото гората е роднят ѝ дом. Но няма да забрави приятелите си от топлата соба.

.....

Беше майска слънчева утрин. Дядо усмихнато ни викна:

— Хайде, поспаланковци, ставайте, че времето не чака! Баба ви е приготвила попара. Да хапваме и ще отидем на разходка в гората.

Бързо скочихме от леглата и се приготвихме за път. Гората беше наблизо, скоро навлязохме в нея. Толкова различна е от есента! Златната гора сега светеше в зелено.

Дъветата цъфтяха в бели и розови цветове, ухаеха с нежни аромати, а около тях жужаха тържествуващо хиляди пчелички и бръмбари. Стигнахме до полянката. Тя сияеше в синьо от синчец и теменужки, сякаш небето се оглеждаше в огледало..

— Како, ела да видиш колко теменужки! – викна ми удивен Сашко. В същия момент се спъна в една буца и се претърколи в неголяма дупка. Не бях успяла да го предупредя за препятствието, което ми беше вече познато.

Изведнъж зад нас нещо изшумоля. Обърнахме се изненадани. Към нас грациозно се приближи красива сърна. Наведе се, подуши ни и ни лизна по лицата с език.

— Ели! – извикахме в един глас. Тя направи елегантен поклон с дългата си шия, погледна ни с невероятно красивите си очи. Една блестяща сълза се плъзна по лицето ѝ и капна върху нас. После пристъпи назад, обърна се и се загуби в гората.

Антонина Миткова

Казвам се Антонина Генадиева Миткова и съм от град Плевен. На 19 години съм и от тази година съм студент в Софийски университет, специалност Славянска филология. Допреди няколко месеца пишех само есета. За периода 2014- 2018 г. имам следните награди: Втора награда за есе на Националния конкурс „Бенковски е вечност" (2014 г.), Първа награда за есе „Моето коледно послание" - Плевен (2015 г.), Второ място на конкурса за есе на тема „Приятелството - удивителната магия на живота", организирано от Регионална библиотека „Христо Смирненски" - Плевен (2017 г.), Поощрителна награда за есе в конкурса „Моята представа за Европа в мир и свобода" по програма „Европа за гражданите" - 2017 г., Първо място в конкурса за есе на тема „На крилете на мечтите" – 2018 г. „Някой ден ще разбереш" е първият ми разказ, който е съчетание от истинска любов, инат, северозападен диалект и една голяма промяна.

НЯКОЙ ДЕН ЩЕ РАЗБЕРЕШ

Връзката ми с Ирина беше най-объркващата и трудна връзка. Не беше сладка като шоколад. Срещите ни не бяха точни, защото или ние закъснявахме, или просто времето бързаше. Сигналът ни не беше мелодия, която съм ѝ посветил, а гръцка балада, която тя обожаваше. Споровете ни бяха тъмни облаци, които приждаха така бързо, както и отминаваха. А ние... ние просто бяхме две души, осъдени да изживеят тази спонтанна любов докрай.

С Ирина се запознах на гарата в София, където тя биеше, скубеше и псуваше доста вулгарно една циганка, без да я интересува къде се намира. Гледката беше потресаваща. Наоколо пътниците снимаха двете жени за фейсбук, циганката пищеше и плачеше, а Ирина продължаваше да я налага поздраво от Роки Балбоа съперниците си. Двамата едри полицаи пък с мъка се опитваха да прекратят боя. Когато успяхме да ги разтървем, циганката започна да благодари на мен и полицаите, а на Роки в женските дрехи каза, че е побъркана. Когато я запитаха защо е набила жената, тя извика:

— Оти тая скучубра се опита да ме обере! – каза тя, докато проверяваше дали все пак нещо не е изчезнало от чантата ѝ.

— Госпожице, това не е бил начинът да се защитите! Ние за какво сме? - попита единият полицай.

— Тъй като ви гледам с какви кореми сте, докато бехте дошли, щеше хем да ми умре коня, хем тази ромка да ми вземе не само дамската чанта, но и куфара и чантите ми с туршия от мама. – каза Ирина с толкова спокоен тон, че ме накара да се засмея.

След нейния коментар полицаите се намръщиха и поискаха да я приберат за обида на защитниците на реда, но тогава аз се намесих и им казах:

— Господа, аз съм адвокат, а тя ми е братовчедка. Моля ви, не я арестувайте! Позволете ми аз да се погрижа за нея.

— Добре, прибирай си я! И без това не ни се занимава с откачалка.

Час по-късно с нея вече стояхме в едно софийско кафене и мълчахме. Тя се озърташе наоколо и гледаше спокойно

минувачите, все едно нищо не беше станало, а аз наблюдавах нея и се чудех това дали е жена, или дяволът в женски дрехи.

Тя не беше като жените от обкръжението ми – мили, възпитани, гримирани, с красиви рокли. Не! Беше невъзпитана, луда, без грим и облечена в износени дрехи. Но ме привлече с нещо, все още не знаех с какво, а за да разбера, ми трябваше време, което трябваше сам да си спечеля.

— Я шси връа! – каза тя и стана от стола.

— Извинявай, но не разбрах какво точно ще правиш! Може ли да ми говориш на книжовен български?

— Рекох, че ще си ода!

— А, значи ще си ходиш. И къде живееш?

— Все още никъде!

— А тогава къде отиваш?

— Язе отивам да си търся квартира! Беше ми приятно, че се запознааме, довиждане!

— Почакай! Имам предложение за теб!

— Слушам те – каза тя и послушно седна на стола си.

— Живея в голям апартамент, но понеже съм сам, си търся съквартирантка, която да готви и да чисти, защото имам достатъчно пари, за да си плащам сам разходите, но просто не мога да готвя и ме мързи да подреждам. Искаш ли да живееш при мен?

— Не, не сакам! Не тъ познавам, ами ако си убиец или изнасилвач? По-добре да си намеря сама квартира.

— Виж, госпожице. Аз съм адвокат, който е честен и си изкарва с труд прехраната и изобщо нямам свободно време да изнасилвам или да убивам хора. Можеш да бъдеш спокойна.

— Да бе... честен адвокат...

Тя ме погледна и се замисли, а докато мислеше, времето сякаш беше спряло, защото в този момент съдбата решаваше дали ще ми позволи да я опозная или не. А аз бях твърдо решен да я опозная.

— Дако, приемам!

— Моля?

— Казах добре. Приемам да живеем заедно.

Ако трябва да съм честен, нямах нужда от човек, с когото да живея. Обичах си свободата, големия апартамент, храната от магазина, чашата с вино, която споделях вечер

със самотата и с пинчера си. Но просто не знаех как да я задържа в живота си, а бях готов на всичко, за да я опозная още малко.

За една година съжителство с Ирина, животът ми се промени напълно. Вече бях разбрал какво е усещането да живееш с жена и бях твърдо решен да остана ерген. За една година купената храна се превърна в домашно приготвена, скандалите станаха ежедневие, а тишината се замести от непрестанното мрънкане на Ирина. „Недей да одиш кат на умрел душъта, а се утори на работа, че кат та плеснем по врато, ще речеш уке", „оди сбери прането, че пожълте от слънцето", „не можа ли по-хубаво да се учигариш?", „да не си у пръстенье?", „искам да заварим кухнята както сме я оставили". Навсякъде намирах косми, които ако проследявах, спокойно можех да разбера в коя стая е Ирина. Бях качил пет килограма, нямах загубено дело и от домошар за година се бях превърнал в работохолик, когото чистачките молеха да се прибере. Станах класически съпруг, без да съм слагал пръстен.

За една година се промени и Ирина. От една груба селянка, говореща на странен диалект, тя разцъфтя в роза. Роза – красива и бодлива, жадуваща за нежна мъжка ръка и истинска обич. Жажда, която аз забелязах късно, защото се засичахме повече на вратата, отколкото в самия апартамент. Но някъде между всичките тези засичания, спорове и закани по мой адрес, аз обикнах Ирина и тя стана господар на студеното ми работохолическо сърце.

В един зимен ден, докато бях в кантората, секретарката влезе радостна в офиса ми.

— Шефе?

— Да, Марта?

— Радостна съм да Ви съобщя, че кантората ще организира коледно тържество, на което всеки трябва да е с дама или кавалер. Това важи за всички, дори и за Вас!

— Добре, Марта! – казах аз отегчено.

Още същата вечер поканих Ирина за дама. Всъщност можех да поканя някоя от моите добри приятелки, но исках да поканя нея. Исках да ѝ покажа света, в който живея, и да

я представя на колегите си като моя жена и бъдеща майка на децата ми. Желаех час по-скоро да ѝ призная чувствата си, а кое време е по-магично от Коледа? Тя прие поканата с радост и започна да брои дните до събитието като едно малко нетърпеливо дете.

И ето че дните отлетяха. Някъде между неизринатите пътища, украсените магазини и коледното настроение на всички се промъкна Коледа. Най-сетне бе дошъл моментът, който чаках от години, за да задам въпроса, на който се отговаря с ДА или Да, а в краен случай и ДА става.

Двамата с Ирина - красиви, парфюмирани и сресани, пътувахме с нетърпение към един от най-изисканите ресторанти в София, където щеше да бъде коледното тържество на кантората. Тя беше щастлива, защото щеше да се запознае с нови хора, а аз - защото щях да задам един от най-важните въпроси в живота си, пълен с любов и надежда за едно светло бъдеще.

За човек като мен партито не беше нещо кой знае какво. Беше обикновено парти - ядене, пиене и развеселени колеги, които се смееха високо. Само боят липсваше, но той сигурно щеше да присъства след 12 часа в някоя столична дискотека.

За мое щастие, диджеят без да иска уцели вкуса ми -пусна танго. Танго, пропито с толкова страст, че ме накара да грабна Ирина и да я заведа на дансинга. За моя изненада, Ирина беше толкова добра танцьорка, колкото и аз, затова бързо събрахме погледите на всички - пияни и трезвени. Как и кога това селско момиче се научи да танцува танго, умът ми не го побираше.

Ако трябва да съм честен, това беше най-доброто танго, което някога съм танцувал, а Ирина - най-добрата партньорка. Тангото беше една магия, а ние - магьосници, които бяха в пълен синхрон с другия и изпитваха жажда да докоснат тялото и душата на партньора си.

След края на танца залата избухна в овации, които ние бяхме заслужили. С нея се гледахме усмихнати, опрели челата и носовете си. Тогава коленичих, хванах ръката ѝ и започнах да изнасям една от най-важните речи в живота си.

— Скъпа моя Ирина! Скъпа моя мрънкаща жено, красив инат и най-добра партньорка – обичам те откакто те разтървах от циганката, обичам рошавата ти коса, зелените ти очи, мрънкащата ти уста, трудния ти характер. Обичам те дори когато не си за обичане, когато ми се караш, ругаеш, пускаш поп фолк. Обичах те вчера, обичам те днес, ще те обичам и утре! Ти си единственото бедствие, от което няма да мога никога да се спася, а ще се превърна в жертва! Ще се омъжиш ли за мен?

Залата утихна. Всички бяха изтрезнели и очакваха отговора ѝ, но най-много го очаквах аз. И се надявах да е ДА! Тогава тя започна да се смее. Беше един подигравателен смях, който не предвещаваше нищо добро.

— Абе, ти си бил голям шашкън, бе! – каза тя през смях.

— Ама защо да съм... как го каза?

— Шашкън! Означава глупчо!

— Глупав ли ме наричаш? Смяташ, че да предложиш на някого да сподели живота си с теб те прави глупав? – казах аз ядосано

— Но аз...

— Няма но, разбрах какво имаш предвид... тази вечер ще се прибираш сама! Кавалерът е прекалено огорчен и обиден, за да те изпрати!

Взех палтото, нараненатa си гордост и разбитото си сърце и се отправих към най-близкия бар, в който на спокойствие да удавя мъката в една бутилка вино. Или две?

Прибрах се на следващия ден чак по обяд. Бях пиян, мръсен и разбит. Нуждаех се от аспирин, душ и от любовта ѝ. Най-вече от последното.

Апартаментът беше тих. Плашещо тих. Тишина, която може да разкъса душата ти и да те накара да плачеш като малко дете. Защото не умееш да обичаш, защото си сам и си изгубил този, когото най-много искаш. Аз изгубих моята Клеопатра, моята Мини, моята Жулиета и съжалявах дълбоко за това.

От Ирина нямаше и следа. Нямаше я в кухнята, в банята, в стаята. Гардеробът беше празен, телевизорът мълчеше. Тишина и спокойствие! Нещата, за които мечтаех от година, ми станаха противни и ненужни за минута.

Когато влязох в стаята си, ме лъхна аромата ѝ. Сладникав, тежък, опиняващ. Това бе единственото нещо, което бе останало от нея, след заминаването ѝ. Но изведнъж погледът ми се спря на лист хартия, написан и подписан от нея.

Взех листа и прочетох написаното. А там пишеше:

„Аз също те обичам! Обичам те с онази страст, с която изтанцувахме тангото! Но сега си тръгвам не защото искам, а защото се налага! Сбогом!

P.s. Глупчо си не защото ми предложи, а защото ме накара да се накипря и да нося тези неудобни обувки цяла вечер, само за да ми предложиш! Можеше да го направиш и в домашни условия."

След това, което прочетох, можех да направя само едно – да я намеря и да я направя най-щастливата жена на света!

Винаги съм мислел, че пътната обстановка в България е на ниво, но след като влязох в Северозападна България, започнах да се притеснявам дали ще успея да стигна. Улиците бяха с много дупки, на места липсваше асфалт. От вида на къщите човек би стигнал до извода, че е в най-бедната част на България. И този извод щеше да е много правилен. Къщите не бяха измазани или изолирани. От тях лъхаше бедност и нищета. Неща, които Смирненски описва перфектно в стиховете си. Но хората изглеждаха щастливи -от простия си живот, от истинската любов в сърцата и от надеждите, които бяха светъл лъч в душите им.

Когато спрях пред къщата на Ирина, изпитвах смесени чувства - любов, страх, уважение към нея и към хората, които са я отгледали. От къщата ѝ не лъхаше бедност и нищета, а гордост и самосъхранение. Посрещна ме майка ѝ - яка жена, състарила се бързо и посинена от бой...

— Радвам се да се запозная с Вас! Много съм чувал...

— Не се хаби! Ирина ми каза кво си напрайл! Ке ти резна главичката ей, шашкънин! Как мойш да се подиграваш така с нея?

— Вижте, госпожо! Станала е някаква грешка! Аз обичам дъщеря Ви и ако ме пуснете, ще се постарая да я направя най-щастливата жена! Обичам я! Тя е липсващата част от душата ми и няма да се откажа точно когато съм я намерил!

И ако не ме пуснете, повярвайте ми, ще ви поместя сам! – казах аз, започвайки да нагъвам ръкавите на ризата си.

— Дуур бе, пустиняк! – каза бъдещата ми тъща и се замисли. След две минути допълни – Сега те пускам и не я ли направиш най-щастливата, че те утрепа!

Намерих я в стаята ѝ. Беше се излегнала на едно диванче и четеше любимата си книга – „Тютюн". Когато ме видя на прага на вратата, онемя.

— Преди да си казала нещо, искам да ме изслушаш! Никога не съм получавал любов през живота си. Дори от майка ми. Винаги съм бил мразен от семейството си и отритнат от всички. Бил съм вълк единак през целия ми живот. Бях свикнал със самотата, липсата на любов и омразата към мен от всички. Но един ден се появи ти, носеща със себе си цялата лудост на света, къдравите си коси,ината си и туршията от майка си. И ме научи на любов. Омагьоса ме и ми даде тези неща, от които цял живот съм имал нужда – внимание, подкрепа и любов. Обичам те и няма да си тръгна, докато не тръгнеш с мен.

Коленичих, извадих пръстена от сакото си и казах:

— Ирина, ще се омъжиш ли за мен?

****

Стоях в парка и наблюдавах внука ми как играеше с робота, който му бях подарил. Изведнъж той го остави, дойде до мен, прегърна ме и ме попита:

— Дядо, а какъв беше отговорът ѝ?

— Някой ден, момчето ми, ще разбереш.

Антония Атанасова

Антония Атанасова е родена в град Русе. Живее и работи в град Търговище, кореспондент и сътрудник на вестници и списания в местния и централния печат. Публикува свои очерци, репортажи, интервюта, разкази, пътеписи и фейлетони. Участва успешно в регионални и национални журналистически и литературни конкурси. Нейни разкази са преведени на руски език.

Автор е на сборниците с разкази „Камъчета" /2011/, „Пътечка нагоре" /2012/, „Тук и някъде там" /2013/, „Три в едно" /2014/, „Там, край реката" /2015/, „Денят започва с красота" /2017/ и романа „Наследството на Йохана" /2016/.

Антония Атанасова е съставител на няколко стихосбирки и сборници с разкази и публицистика от различни автори.

Разкази на Антония Атанасова са публикувани в Алманах „Нова българска литература – Проза – 2017" и Алманах „Нова българска литература – Хумор и сатира – 2018".

ПРЕВОДАЧКАТА

Вечерта той ѝ каза:

— Бяхме решили да се разходим с децата в Балкана, но това ще стане през следващата седмица. Във фирмата има авария и утре трябва да бъда на работа.

— Разбирам – рече тя. – Но малко ми е криво, че в събота ще си стоим с децата вкъщи. А те имат нужда да бъдат по-често с тебе, особено Христо. Не го приемай като упрек, просто си мисля на глас...

Сутринта той изпи само едно кафе и тръгна. Тина надникна в стаята на децата. Тригодишният Ицко беше изритал всичко и спеше свит на кравай. Тя леко заметна завивката отгоре му. За разлика от него, дъщеря ѝ бе дръпнала одеялото до брадичката си. Тина тихо притвори вратата и тръгна към кухнята. В същия миг телефонът рязко звънна:

— Госпожо, много се извинявам, че толкова рано...

Беше директорката на детския дом. Гласът ѝ беше притеснен, но и настойчив:

— В безизходица съм. Преди малко пристигнаха двамата съпрузи от Германия, за да си вземат осиновеното дете. Трябва да дойдете, няма да се справим без преводач...

— Не мога да оставя децата сами – рече Тина. – Съпругът ми е на работа. Съжалявам, потърсете друг преводач.

Директорката продължи да настоява и Тина без да иска повиши тон:

— Разбрах, че е важно за съдбата на това дете, но аз също имам деца – каза Тина и посегна да затвори телефона, но нещо тракна и тя се спря.

Пред вратата стоеше дъщеря ѝ. Беше чула разговора.

— Мамо, аз ще се погрижа за Ицко – рече тя. – Онова дете сигурно има нужда от твоята помощ.

На висок глас директорката обясняваше все по-настъпателно:

— Ще изпратя кола да ви вземе от вкъщи и после ще ви върне обратно. Моля ви!

Тина погледна към десетгодишната си дъщеря. Изведнъж ѝ се стори толкова пораснала в окъсялата си пижама.

— Добре – най-сетне рече Тина. – Изпратете колата след половин час. Трябва поне закуска да направя на децата си.

Омекнал, гласът на директорката още се чуваше, но Тина затвори телефона и побърза към кухнята.

— Мамо, иди се приготви – изтича след нея дъщеря ѝ. – Аз мога да нахраня Ицко. Нали знаеш? Вече съм голяма!

Тина се усмихна. В гърдите ѝ се разля топла радост. В този миг тя осъзна, че онези, дълги разговори „от душа", водени с порасналото ѝ момиченце, бяха дали изобилен плод...

В кабинета я очакваха директорката и семейството чужденци.

— Благодаря още веднъж, че дойдохте – каза директорката. – Всички документи по процедурата за осиновяването са оформени, подписани и готови, но преди да си вземат детето, те имат още някакви въпроси, на които не можем да отговорим.

Причината за настъпилата сутрешна суматоха беше единствено езиковата бариера. Разговорът протече бързо и двамата съпрузи получиха обяснение за всичко, което ги интересуваше...

Тина се сбогува и излезе на двора. Там бяха извели децата от дома за утринна гимнастика. Едно русокосо момиченце се завтече, застана пред нея, хвана я за ръка и повдигна глава. В ясносините му очи бликаше невинно любопитство. Тина го погали по меката косица и детето изведнъж се вкопчи в коленете ѝ. Тя се наведе и го прегърна. Когато се изправи, видя, че зад момиченцето беше се проточила опашка от пет-шест малчугани, застанали плътно един след друг. Децата стояха, попивайки всеки неин жест. Тина недоумяваше.

— Какво става? – рече тя на възрастната санитарка, сочейки към подредените деца.

Върху устните на жената се появи едва забележима усмивка:

— Другите очакват също да бъдат погалени.

Тина потръпна. В миг разтвори ръце и притегли децата към себе си. Една сълза се плъзна по лицето ѝ...

ТАМ, ПОД СМОКИНЯТА

Трети ден двете жени излизаха от сенчестата алея и тръгваха по пясъчната ивица край морето. Избираха прохладния ранен час за разходка. Бяха отгледали деца и внуци, сега им оставаше да се грижат за себе си така, че да не тежат никому. Загубили съпрузи преди години, сега живееха отделно от децата си.

Всяка година Данчето и Катя успяваха да съберат по някой лев от пенсията си за едноседмично пребиваване край морето. Надяваха се, че така ще закрепят разклатеното си здраве. Катя беше получила инсулт, но бавно се възстановяваше и само едната ѝ ръка трудно се поддаваше на контрол. С течение на времето тя се научи да си служи с лявата ръка, щадейки дясната, засегната от болестта. Данчето още от младини имаше проблем със ставите на краката. Стремеше се повече да върви, макар и бавно, защото всяко по-продължително застояване ѝ налагаше болезнено раздвижване. И тук, седнеше ли на пясъка, едва се изправяше на крака. Катя я разбираше без думи и винаги ѝ подаваше здравата си ръка, за да стане.

— Да се разходим до дюните и пясъчните лилии – предложи Катя.

— Добре – веднага се съгласи Данчето. – А после ще отидем под „нашата" смокиня.

Те бяха харесали тази стара смокиня още в първия ден от идването си тук. Плодовете ѝ бяха съвсем зелени, но широките листа предоставяха приятна сянка. Тръпчивият аромат, който се носеше наоколо, създаваше усещане за нещо екзотично, за далечни брегове и южни морета.

Въпреки ранния час, слънцето започна да прежуря и на половината път Катя и Данчето се отказаха от дюните. Отбиха се встрани от плажа и тръгнаха към смокинята. Почвата около дървото беше песъчлива и само тук-там се виждаха острите листа на хилава растителност. Жените разстлаха хавлиите и се разположиха на сянка.

— Аз ще почета, взех си книгата – каза Данчето. – Ти какво ще правиш?

— Чети си! Аз ще си размърдам мозъка с една кръстословица.

Приятелките се умълчаха, всяка заета със своето занимание. По някое време Данчето вдигна очи от книгата. В същия миг изпищя, скочи на крака и побягна, сочейки към дънера на смокинята. Катя се обърна, грабна чехъла и с все сила го запрати нататък. Но... змията вече я нямаше.

Поглеждайки подозрително към дървото, двете жени бързо започнаха да си прибират вещите.

— Разбра ли какво стана? – трепереща рече Данчето.

— Не се тревожи повече! Змията избяга. Тя се изплаши повече и от тебе.

— За друго те питам. Не видя ли как скочих, все едно, че никога не съм имала проблем с краката?

Катя помисли за миг и учудено каза:

— А аз си хвърлих чехъла с дясната ръка! Какво беше това?

Данчето поклати глава:

— Беше... шокова терапия.

УЧЕБНИКЪТ

Той отдавна не използваше онази малка, но вярна „Марица". Компютърът я измести безвъзвратно. Времето си каза тежката дума, както при него, така и във всичко на този свят. Запълваше дните си с четене, а дългите нощи – с писане. През последните години все по-рядко се събираше с хора, все повече се стесняваше и приятелският му кръг. Някога беше му попаднала една мъдра мисъл: „Човешкият живот е време, давайки някому от своето време, ние му даряваме и част от своя живот". И той я преобърна за себе си: „Ако губиш времето някому, ти отнемаш част от неговия живот". И това го караше да не дотяга на приятелите си, да уплътнява в работа всеки миг от своето време. Годините летяха все по-бързо и той се стремеше да запише всичко онова, което не беше успял да направи, искаше да остави на хората нещо повече от себе си.

На една среща с читатели непознат младеж се обърна към него: „В книгите си вие разкривате образи на много добри герои. А вие добър човек ли сте?". Той се изненада, постоя за миг и отговори: "Не!". Настъпи тягостно мълчание. Огледа залата, усмихна се и каза: „Но искам всеки ден да ставам по-добър човек!". И тогава гръмнаха аплодисментите...

Библиотеката вкъщи отдавна се нуждаеше от подреждане, но винаги, когато си го помислеше, се успокояваше, че и със затворени очи може да открие търсената книга. И кой знае защо точно сега реши да вкара малко ред. Започна от най-горния рафт с българските класици. Измъкна томовете на Вазов, Йовков и Елин Пелин. Тогава забеляза онзи стар учебник по история. Книгата с протрити корици мигом събуди спомена за онова далечно младежко приятелство. Зрението му беше отслабнало, той намести очилата си и разгърна книгата. Страниците бяха изпъстрени с подчертаване, бележки, миниатюрни рисунки и калиграфски подписи, направени в минути на четене, очакване или притеснение. Това беше учебникът на Милена, бяха си ги разменили малко преди изпита с пожелание за късмет... Някога, принуден от хора и обстоятелства, той напусна родния град на-

бързо, без да се видят с нея. Животът в столицата изцяло го погълна още в самото начало – задължения, работа, брак без деца, напрегнато творческо ежедневие. После дойде смъртта на жена му. Поне деца да бяха имали, но той нито веднъж не отвори дума пред нея. Боеше се да не я обиди, а може би се чувстваше по-добре да бъде единствен, обграден от нейните всеотдайни грижи...

Бяха сменили няколко адреса през годините, но тази книга го следваше навсякъде, заедно с онова усещане за безвъзвратно загубеното приятелство... Той погали учебника и го постави на бюрото до компютъра. И днес отложи подреждането на библиотеката. Добре беше да поработи. Включи компютъра и отвори пощата. Сред другите писма видя покана за участие в представяне на нови книги в родния му град. Не му се пътуваше, чувстваше се уморен и потиснат. Трябваше да откаже, но продължи да разглежда сайта, в който бяха поместени и фотографии от литературния живот на местните творци. Изведнъж едно лице закова вниманието му. Стори му се познато. Той увеличи снимката и се вторачи в нея. Но това беше Милена, неговата приятелка от студентските години! Бяха минали тридесет и пет години. Почти не беше се променила и усмивката в очите ѝ беше същата. Обля го бяла топлина.

Той едва изчака утрото и набра посочения в поканата телефонен номер:

— Потвърждавам участието си в срещата – каза той. – Но искам да попитам за Милена...

Замълча, не знаеше как да продължи. Мъжът го разбра и рече:

— Тя също се интересуваше дали ще присъствате.

— Бихте ли ми казали нейния телефон? – рече писателят.

— Извинете, без нейно знание не мога да го направя.

— Разбирам! Правилно постъпвате. Но ако ви помоля да ѝ предадете моя телефонен номер?

— Така може – бързо се съгласи мъжът. – След час ще я видя на литературната сбирка.

Цял ден писателят не подхвана работа. В мислите му се преплитаха реалните спомени от далечното минало с въображаеми картини за някакво смътно, но очаквано бъдеще.

След обяд телефонът звънна. Беше сигурен, че е тя и направо заговори:

— Здравей, Милена!

— Добър ден! – тихо прозвуча гласът ѝ.

— Милена, толкова се радвам да те чуя! Знаеш ли, учебникът по история е пред мене?! Помниш ли, че бяхме си ги разменили преди изпита?

— Не, нямам спомен.

— Но аз всичко, всичко си спомням. Ще дойда на творческата среща след седмица само заради тебе. Искам да се видим.

Седмицата се проточи. Той посегна няколко пъти към телефона, но съзнателно се въздържаше да набере нейния номер. Укоряваше се, че не попита за семейното ѝ положение, нито подробности за творческия съюз. Дали не беше започнала също да пише книги? Тя имаше същата специалност, някога четеше повече книги от него, вземаше и изпитите си с по-високи оценки. Зарови се в интернет и потърси информация за нея. Нищо не откри. Помнеше името ѝ, но явно си беше сменила фамилията.

Пристигна в своя роден град, където дълги години не беше се връщал. Тук вече нямаше близки хора, при които да иде. Отседна в представителния хотел и веднага позвъни на Милена:

— Здравей! Аз съм в „Балкан". Ще те чакам във фоайето довечера в шест часа.

Настъпи неловка пауза. Милена мълчеше. Едва сега той се досети да попита:

— Свободна ли си по това време? Ако трябва...

— Нищо не трябва – прекъсна го Милена. – Ще бъда точна.

— Чудесно! – зарадва се той. – Очаквам те, имаме да си говорим толкова много...

— Да, имаме – каза тя и затвори телефона.

Мисълта за Милена го накара да изпъне рамене, почувства се по-млад и енергичен. Искаше му се час по-скоро да я види. Започна да се приготвя за срещата. По отношение на дрехите не беше суетен, знаеше си цената. Не се съобразяваше с модните течения, в ежедневието носеше спортно

облекло. Но винаги, когато се срещаше с читатели, се обличаше официално. Правеше го от уважение към тях, но и към себе си. Сега облече новия си костюм, сложи и тъмносиня вратовръзка. Този път трябваше да изглежда по-добре от всякога. Десетина минути преди шест часа той слезе във фоайето, остави ключа на рецепцията и се обърна към администраторката:

— Очаквам една дама, с която не сме се виждали много отдавна. Ще бъда там, до прозореца.

Той седна във фотьойла така, че да наблюдава влизащите във фоайето. Погледна си часовника. Оставаха още пет минути. Вдигна глава. В същия момент една елегантна дама застана пред рецепцията, попита нещо и администраторката посочи с ръка към него. Беше Милена. Същата красавица! Толкова позната! С привичен жест той си поправи очилата и стана да я посрещне. Пое ръката ѝ. Погледна я в очите. Беше изумен! Времето беше я пощадило. Тя изглеждаше все така хубава!

— Да поседнем – предложи той. – А после да вечеряме заедно.

— Не разполагам с много време и няма да сядам. Но дойдох, защото все някога трябваше да се срещнем.

„Омъжена е – помисли си той. – Какъв глупак съм! Да си въобразявам, че нещо може да се случи!". И каза на глас:

— Така е, Милена! Милена, аз...

Тя вдигна поглед и той не можа да продължи. На лицето ѝ се беше появила усмивка. Но това не беше онази нейна мила усмивка. Беше някаква горчива конвулсия.

— Да, аз съм Милена. Но не тази, която очаквахте. Тя беше моята майка. Преди три години, малко преди да почине, остави това писмо.

Рязка болка опари гърдите му. Той се олюля. Без да го погледне, тя продължи:

— Сега само изпълнявам нейната последна воля. Майка ми направи всичко за мене. От Вас нищичко не искам. Макар да сте моят биологичен баща.

Тя остави плика на масичката, обърна се и с бързи крачки напусна фоайето.

ЗВЕЗДАН

Младата кобилка забави ход. Онова нещо я побутна отвътре и сладостно ѝ напомни за себе си. Беше сигурна, че нейното дете ще бъде момче-жребче, усети го още с първия ритник в корема. В миг една остра болка я прониза - беше дошло време най-сетне да види детето си...

Конярят спря кервана, отвърза кобилата и пусна другите коне сами да вървят към хижата. Имаше още път дотам, а туристите вече очакваха храната, която носеха. Мъжът дойде до кобилата и ласкаво погали изпънатия ѝ корем. Ръката му усети ритмичните тласъци на кончето. И скоро то се показа. Беше положило влажна муцунка върху предните си крачета и упорито си проправяше път към този голям и интересен свят. Конярят се залови да помогне на тази толкова търпелива майка и това нейно нетърпеливо бебе. Той хвана главата и крачетата на кончето и много внимателно го издърпа от майчината утроба. Беше момче.

Конярят изтри новороденото с шепа суха трева и нежно го плесна по гръбчето. Той беше добър човек и разбираше от коне. Жребчето беше не само здраво, но и много красиво. Върху червеникавото си чело имаше бяло петно като звездица.

— Звездан ще те нарека, миличък – гласно каза конярят. – Така ще бъде!

Майката кимна с глава и това беше знак за съгласие. Защото конете много добре разбират човешкия език. Нищо че хората дори не подозират това. После постояха още на полянката сред тъмнозелените вълни на клека. И ето, Звездан реши, че е време да ходи. Най-напред изправи задните си крачета, потрепвайки с опашка. После се опита да направи същото и с предните, но те се подгъваха и не му се подчиняваха, макар първи да се показаха на белия свят. Конярят се усмихна, подложи корава длан под корема на жребчето, лекичко го повдигна и го задържа. Звездан това и чакаше, стъпи здраво на четирите си крачета, усети прилив на сили и направи първите крачки в своя живот. Майка му го гледаше

с големите си тъмни очи и сърцето ѝ преливаше от вълнение и гордост.

След седмица конярят отново пусна кобилата с кервана, само дето я върза последна. Хем по-малко да я товари, хем кончето да върви след нея и да се учи на планинарския занаят. Звездан не се противеше, ходеше кротко с кервана или тичаше на воля по поляните, разговаряше с цветя и буболечки, но никога не изпускаше майка си от очи. Веднъж неопитни туристи му преградиха пътя и го изплашиха до смърт. Звездан хукна без да вижда нищо. Тичаше обратно на кервана. Но изведнъж се спря, тръсна глава, вдигна се на задни крака и жално изцвили. Майката тутакси отговори на тревожния му зов. Звездан хвана вярната посока и с лудо препускане настигна кервана.

Между туристите имаше много добри хора. Нищо че идваха от равнината само за да се порадват на езерата и рилската природа. Звездан се научи да ги посреща подобаващо с поклон и побутване с муцуна. Повечето от тях не разбираха какво им казва, но някои съвсем точно отгатваха конския език и му даваха пълни шепи с ядки, сушени плодове и даже шоколад. Звездан придоби добри обноски и винаги след малката гощавка благодареше, риеше земята с десен крак и ласкаво потриваше глава в бузите на по-смелите туристи. А тях Звездан познаваше безпогрешно с конския си инстинкт.

Звездан отрасна добро жребче, конярят се гордееше с него, вече го връзваше с кервана и все по-често го товареше с багаж, както останалите коне.

Минаха години. Звездан стана най-умният и силен кон – водач на кервана. Но майка му постепенно остаря и отслабна. Конярят започна да прехвърля от нейния товар върху гърба на Звездан. Синът нямаше нищо против, но майка му страдаше, като виждаше как изпъва шия, претоварен и с нейния багаж. Дори и кобила, майката си е майка...

Една вечер се разрази буря, а керванът беше още на път. Мълнии раздраха небето и конете жално зацвилиха. Бурни потоци вода заляха пътеките. Конярят предвидливо развърза животните.

Мълнията просветна с оглушителен трясък съвсем близо до подплашените коне. Един огромен камък се откъсна от скалата и се понесе надолу. Търкаляше се точно срещу Звездан. Майка му видя всичко. Нямаше никакво време. Тя се изправи на задни крака, а с предните изтласка сина си встрани. Не успя да избегне удара и камъкът я повлече в бездната...

На другия ден времето се проясни, все едно, че никога не беше имало буря. Туристите в хижата научиха от конярите, че през нощта изплашена кобила се е подхлъзнала в мрака и изчезнала в дълбоката пропаст.

Животът в планината продължи постарому. Керванът отново хвана познатите пътеки и само Звездан винаги на същото място си спомняше за онази бурна нощ и за необуздания майчински порив, който го спаси от сигурна смърт. А той помнеше, защото беше белязан с бялата ангелска звезда на челото и това го правеше специален.

Ако отидете в Рила, срещнете керван с натоварени коне и видите между тях червен кон с бяла звезда на челото, знайте, че това е Звездан, най-силният и умен син на една достойна майка.

ПРИКАЗКА ЗА СКАЛАТА И ЦВЕТЕТО

Стоеше си една скала съвсем самотна във високата планина. Наоколо имаше много скали, но всички бяха толкова заети със собствените си мисли, че дори не поглеждаха какво става с другите край тях...

През пролетта слънцето огряваше снега и бистри ручеи с тих ромон се плъзгаха надолу към равнината. Но скалите не им обръщаха внимание, защото знаеха, че снегът ще се стопи и ручеите ще си отидат, ала техните каменни тела ще си останат тук и завинаги. През лятото слънцето напичаше скалите, те пукаха от жегата, но не се оплакваха, защото бяха сигурни, че лятото ще отмине и те пак ще си бъдат тук, големи и непоклатими. Когато идваше есента, вятърът довяваше отнейде сухи листа и клонки, блъскаше ги с вой върху скалите и ги скътваше около тях като мека постеля. През зимата идваше снегът и обличаше земята в бяло одеяние до следващата пролет. После всичко се повтаряше в един безконечен кръговрат.

В един пролетен ден скалата чу тъничко гласче:

— Може ли да остана при тебе?

Скалата погледна наоколо и нищо не видя.

— Къде си? – попита тя невидимия глас.

— Тук съм, до тебе.

— Не те виждам, но и малко ме интересува дали си тук или те няма – рече скалата.

— Добре – тъжно отговори гласчето. - Но все пак ми позволи да остана до тебе, защото идвам отдалеко и съм съвсем самичко.

— Прави каквото искаш – равнодушно каза скалата и важно изпъна снага.

Гласчето утихна и повече звук не издаде. Така измина месец. А в една ранна утрин слънцето изгря и с почуда видя, че до скалата беше се появило малко лилаво цвете.

— Виж кой ти е дошъл на гости! – рече слънцето и се усмихна гальовно.

— Никого не съм канила – отвърна тя дори без да погледне.

Цветето наведе глава и нищичко не продума. Но когато падна нощта, то тихичко заплака, по крехките му листенца плъзнаха капчици роса.

На сутринта скалата се огледа в близкото езеро, видя гордата си осанка и се усмихна доволно, както само скалите умеят да се усмихват. И в този миг тя забеляза там, долу до себе си, нещо мъничко и красиво, което се люшкаше наляво-надясно с всеки полъх на вятъра.

— Ти кой си? – запита скалата.

— Не знам, никой не ми е казвал кой съм.

Скалата позна тънкия гласец и разбра, че нещо се е случило – непознатият доскоро глас беше се превърнал в красиво цвете. Една искра пропука в каменната гръд на скалата, но тя се направи, че нищо не е усетила. Нали е скала и такива неща не биваше да я вълнуват. Но дали беше така?

Веднъж мрачни облаци забулиха небето, едри капки дъжд заплющяха върху земята и скалите, буйни водни потоци се заблъскаха наоколо. Цветето с всички сили се притисна към скалата, търсейки помощ и спасение. И тогава скалата направи нещо, без сама да разбере. Тя застана срещу стихията и с тялото си спря унищожителната ѝ мощ, прикривайки изплашеното цвете. Големите са великодушни! После всичко утихна...

— Благодаря! – чу скалата.

На нея никой никога не беше ѝ казвал тази думичка и това я накара отново да потръпне и да погледне с други очи надолу към онова крехко лилаво изящество, което доверчиво протягаше листенца към каменната ѝ снага.

— Хайде да помълчим! – каза скалата, защото не знаеше какво друго да стори.

— Добре! – съгласи се веднага цветето.

Те стояха дълго, без да продумат. Най-сетне скалата не издържа:

— Искаш ли да ти разкажа нещо за себе си?

— Да! – искрено се зарадва цветето. – Никой никога не ми е говорил за себе си.

А скалата си помисли, че тя също никога на никого не беше разказвала, защото никога не беше имала до себе си някого, който да я изслуша. И тя започна да говори. В думите ѝ имаше много мъдрост, в тях прозираше безкрайността, от която идваше. Тя разказваше за отминали години, за други светове и планети, които незнайно защо наричаше свои близки роднини. Цветето слушаше и не всичко разбираше.

— Аз не мога да говоря толкова добре – каза то. – Но много ми е приятно, че съм до тебе и ти ми говориш за себе си.

„Колко е хубаво, когато има кой да те слуша! – помисли си скалата. – Как не съм го разбрала толкова години?!".

— Моля те, разкажи ми и ти за себе си! – тя за първи път помоли някого за нещо.

— О, да! – усмихна се цветето. – Но дали ще ти бъде интересно?

И заразказва цветето за най-обикновените, но толкова красиви неща, за пъстрите поляни там в полето, за ароматните треви и билки, за лекокрилите пеперуди, за веселото чуруликане на пойните птички. Скалата слушаше, беше ѝ толкова приятно да чува думите на малкия си приятел. А тя вече беше сигурна, че има до себе си истински приятел. Нищо че беше толкова малък на ръст и години. Приятелите са винаги големи.

Така измина лятото, дойде есента, падна и първият голям сняг. Всичко изчезна под дебелата бяла покривка.

— Къде си? – питаше скалата. – Нима си отиде? Недей! Беше толкова хубаво с тебе!

Едва сега с разбитото си сърце скалата усети, че, загубила гордата си самота, беше намерила истински приятел. Никой не знае какво печели, когато губи. Но нима беше си отишъл малкият ѝ приятел? С каменната си душа тя всеки ден очакваше нещо да се случи и нейното цветенце да се завърне...

И то дойде. В една пролетна утрин познатото гласче извика възторжено:

— Добро утро! Ти мисли ли за мене? Искаш ли да си говорим?

Скалата едва не подскочи от радост:

— Ти се завърна! Ти се завърна! – повтаряше тя едно и също.

Макар и мъдра, тя беше останала без думи от вълнение. За какво ти е мъдростта, ако няма с кого да я споделиш? И те отново бяха заедно, говореха си тихичко, смееха се над себе си, радваха се, че ги има, че съществуват във времето и пространството. А когато отново дойде зимата и цветето си тръгна, скалата вече не се тревожеше и не страдаше, защото знаеше, че макар да не го вижда, нейният приятел е някъде там и в един прекрасен пролетен ден отново ще се появи с веселото си гласче. И скалата беше щастлива. Нали затова са приятелите? Да идват и да ти носят радост, да си отиват, да си мислиш за тях и тайно да се надяваш да се върнат, да отнемат самотата ти, да те изслушат и когато не им се слуша, да се смеят с тебе и да бъдат тъжни, да споделят малките ти тайни, да мечтаят за безкрая и за онзи неизбежен кръговрат на природата. И дори да помълчат заедно с тебе...

Васил Венински

Как се казвам? И приятелите, и душманите ми викат Васил. Васил Венински. Странна фамилия, нали? Прав си. И аз така си мислех доскоро. Било е някъде около 1750 година. Тежко, деребейско време. Освен теглото - немотия, болести и какви ли не още други патила. Затуй и моят прадядо Димитър се разболява и си отива млад и зелен – ненавършил трийсет. Слава Богу, че сколасал да остави две семенца – Иван и Мария. И млада вдовица на име Невена, която всички люде в селото галено наричали Вена. Красавица била тя, но му останала вярна до сетния си час. И сам-самичка отгледала и задомила децата. Курназ булка! Тогавашният османски адет казвал, че подир смъртта на млад мъж неговата невеста става глава на ханѐто (букв. дом, къща - облагателна единица в империята). Затуй взели да пишат в тефтерите рожбите ѝ ей тъй - Иван Венин, Мария Венина. Демек децата на Вена.

И тъй - като идвали все нови и нови семенца - на 15 януари 1878-а в моето Павелско дошло Освобождението – трийсет и четири години по-рано от другите родопски села и паланки отвъд Рожен. Тогаз към името ни родните власти притурили едно „ски", та станало Венински.

Когато съм се пръкнал на тоя свят, баща ми отишъл в „родилния дом" (каменна къщица на 2км. от нас), взел ме на ръце и макар и опиянен от раждането на първо чедо, трезво казал: „Дано стане челяк!" Сетне свалил дебелото си палто, увил ме грижливо и като хванал коня с мама отгоре, тръгнал през еднометровия сняг към къщи. Като стана дума за коня, та се сетих

какъв рев му ударих пет години по-късно, когато ни го взеха насила в ТКЗС-то... Очите ми изтекоха и после когато го видях да умира в общата конюшня. Стар и никому ненужен... Тая случка толкоз ме трогна, че когато станах на години, хванах калема.

Какво написах досега ли? Почти нищо. Най-първо се хванах да пиша за училището, чийто корени открих чак в 1832-а. Почти пет години тичах из архиви и библиотеки, изчетох тонове училищна документация, разпитах стотици стари люде, преведох не една и две османо-турски бумаги и тапии, като едновременно чатках и на машината. И стана тъй, че „Павелското училище – светилището от Средните Родопи"(2002) – една обемиста краеведческа работа, излезе от печат за юбилея му. Колко чини – не знам, но експертите от Националния музей на Образованието, я сложиха зад витрините си. Додето писах първата си книга, събрах камара авелзамански историйки, случили се през Турско, затуй - ща не ща - взех да ги разказвам. Тъй излязоха „Деребейски времена"(2007) и „Въгленчета от безкрая"(2011) и „Разровена жарава"(2015) – трите части от пенталогията за робството в Родопите. Дай Боже в началото на 2019-а да види бял свят и четвъртата й част – „Прекършена севда".

С ортаци пък спретнахме антологията „От Рупчос до Рожен"(2006), сборниците „Скъпоценни камъчета"(2009) и „Ветрилото на дъгата"(2010), деветте излезли досега тома алманаси „Нова българска литература, проза"(2009–2017), както и прощъпалника на техния събрат „Нова българска литература, хумор и сатира" (2015).

Когато през 2012-а видях името си в енциклопедията „Бележити българи на съвременна България", ми идеше да викна от радост. Но си замълчах. През 2014-а Общинският съвет на град Чепеларе ме удостои с „Почетен...". Не, не, грешиш! Едва ли един селянин с дълбоки и здрави корени като моите, може да стане някога гражданин... Беше „Почетен знак на Община Чепеларе".

На 24 май 2017 година ме изненадоха с плакет „За изключителни заслуги за издигане престижа на Община Чепеларе" заради... литературните ми напъни.

Имам ли други награди? Намират се, но все още не съм получил най-голямата. Дай Боже да я получа! Коя е тя ли? Искам ми се някой ден да чуя отгоре: „Голям белелия беше, но стана челяк!"

БАБАХÀК

В памет на Усин Керим

Бабахак - неписан закон,
страшен закон,
бащин закон,
бабахак.

Кемал беше от тия люде, дето въобще не се питаш какъв е, що е, а направо му отдаваш почитта си, без даже да ти я поискал. Вярно е, че не подминаваше петък без да коленичи редом до другите агалари в джамията, ама той нямаше грях за тая работа, защото на дедите му бяха турили насила чалми.

И понеже нито той, нито другите потурнаци бяха помирисвали Анадола, само по дрехите им личеше, че са турци. Ни езика знаеха като хората, ни песните, а табиетите[1] им бяха дотолкоз объркани, че да се чудиш агарянин, нашенец или циганин е насреща ти...

Въпреки туй поопознаеш ли Кемал, си викаш, че и в Стамбул да му бе хвърлен пъпът, пак щеше икрам[2] да му даваш. И как няма да му даваш, когато той беше челяк, който въобще не се назлъндисваше да ти даде рамо, имаш ли зор – и пари на ръка ще ти наброи, и с акъл ще те подпомогне, а когато пък се наложеше, и от свои ще те отбрани. Ей такъв беше – адамлия.

Сигурно и затуй, когато са му дали името, са го нарекли Кемал (*съвършен*).

Няма да повярваш, ама и той имал да тегли[3]. И то не подир идването на казаците, а баш когато бе на власт, макар да беше един от най-заможните и думата му се чуваше и извън Павелско.

А завалията тегли, защото близък челяк му заби нож в гърба...

Как се случи това ли?

Щерка му - Несрин[4], бе най-личната хубавица в селото, искаха я всички ергени до един. Нямаше даже българин, който да не се захласне по нейната хубост. С каквото и да се нагиздеше, все си бе каматна.

---

1 табиет (ар.) - обичай
2 икрам (тур. от ар.) – почит, уважение
3 По данни на Панайот Серкеджиев, роден през 1859 г. в Павелско.
4 Несрин – дива роза

Да, ама насетне стана ачик-ачик, че отвътре не била толкоз каматна...

Когато се зажени, очите ѝ се спряха върху Адем, синът на Мехмед ага. И както си му е адетът[5], агата се вдигна и отиде при адамлията да пита ще му даде ли Несрин за снаха. Двамата първенци седнаха на чардака на сайбията хем да си кажат приказката, хем и да сръбнат алатурка.

Макар че по онова време бащите се разбираха, без даже да питат младите, щом чу за какво е дошъл, Кемал отиде в стаята на момата и взе да я разпитва. Когато стана от ясно по-ясно, че е хвърлила мерак на Адем, той се върна на чардака и рече:

— Несрин ще бъде твоя снаха, Мехмеде – зарече се той, сетне се разбраха за откупа, чеиза, женитбата, а след туй се разделиха по живо по здраво.

Не мина и година и двамата селски първенци им вдигнаха сватба за чудо и приказ, а неделя подир нея ги проводиха на Барон Хиршовата железница, която везирите на султан Абдул Азис[6] сефтосаха по-рано.

Един понеделник сабахлен младите – нагиздени от главата до нозете – яхнаха един черен ат и полека-лека хванаха пътя за Филибе. На гарата оставиха коня на сеизина[7], който ги съпровождаше, и зачакаха трена.

Додето видят пушека му, бяха по-нетърпеливи и от деца. Ама те си бяха и деца – Несрин скоро щеше да прекрачи шестнайсет, а Адем подкарваше двайсет.

Затуй и преливаха от драгост, че щяха да идат с железница до Търново Сеймен[8] – един немислим блян за оная небивала немотия, когато по всички друмища на падишаха се бродеше все пеша или с магаре...

Хеле по едно време влакът се зададе и двамата павелски младоженци, по-благати от всякога се качиха в купето. Ама всичко е било до време...

---

5 адет - обичай

6 Противоречив османски султан (1857-76), който легитимира българската църква, но подтвърждава и смъртната присъда на Васил Левски.

7 сеизин (тур.) – коняр (у някого)

8 Търново Сеймен – турското име на Симеоновград

До Хаджѝ Елѐс[9] бяха сами и им беше от хубаво по-хубаво, но - не щеш ли - щом тренът спря, при тях се качи някакъв турски офицер с тънки мустачки.

И още не бе седнал на мястото си и взе, че си показа рогата – тъй се загледа в Несрин, все едно ще я купува... Като се нагледа, чапкънинът му с чапкънин, едвам-едвам отмести очи от нея и попита мъжа ѝ:

— Бу кадън сенин му? (*Тази жена твоя ли е?*)

Както се очакваше, Адем – също като събратята си в Павелско – поназнайваше малко турски, та додето разбере какво го питат, се позабави.

— Моя е – отвърна накрая той и целият светна от кеф.

— Твоя е, но ще стане моя! – каза най-неочаквано натрапникът.

Очите на младоженеца се наляха с кръв и макар че офицеринът бе десетина години по-голям, а отвън го вардеха четирима аскери, рипна отгоре му.

— Твойта мама!

— Чакай бе, серсем! – нахвърлиха се върху него войниците и въпреки че Адем не им се даде лесно, те скоро го укротиха и го напъдиха извън вагона...

Какво стана насетне в купето, как я залъга онзи, горкият младоженец тъй и не разбра, ала щом тренът закова спирачки в Търново Сеймен, той видя жена си да върви под ръка с оня с мустачките...

А завалията нищо не можеше да направи, щото подир тях крачеха аскерите, които го умириха. Добре, че като слезе на перона, разбра поне кой е айдукът, дето го остави гол като пушка.

Сетне на един дъх се прибра в Павелско.

Когато се разчу какво е станало, людете вкупом се наежиха, а някои по делии почнаха да правят даже кроежи за отплата.

Най-много от всички в селото се докачи Кемал. И имаше право. Клетият баща беше дал дума Несрин Мехмедова снаха да стане. А тя каква излезе...

Място не можеше да си намери горкият човечец, задето оня му лепна тая дамга. И как да си намери, когато открай време се знае, че резилът не се умива с калъп сапун...

---

9 Хаджи Елес – турското име на Първомай

Затуй реши давия[10] да води, белким надбори тоя тепегьоз. И в уречения ден слезе до Филибе, като се уповаваше, че нещата могат да се пооправят малко от малко.

Да, ама когато накрая кадията[11] си каза тежката дума, която – да си кажем правичката – бе наистина справедлива, и като видя с очите си какво се случи подир това, Кемал не можеше да повярва.

Какво реши кадията ли?

Обърна се към Несрин и рече:

— С кого рачиш да делиш софра и креват?

Пакостницата погледна първом към бубайко си, сетне погледът ѝ се позапря на

Адем, подир което тя тръгна към онзи...

Щом видя кого избра, съсипаният човек изчака да излязат отвън, после отиде при офицерина и без да бърза му рече:

— Бабахàк[12] не ща! – след туй извади камата си от силяха и я заби с все сила в гърдите му...

На щерка си дума не продума, само я изостави насред мегдана...

А я изостави, щото друго не можеше да ѝ стори, че нито Мохамед, нито друг Бог ще е каил да ти прости греха, затриеш ли туй, дето си отгледал...

Насетне когато от чаршията се зададоха двама забити[13], Кемал хич не се чуди, а се запъти право към тях.

---

10 давия (тур.) – дело, съдебен процес

11 кадия (тур.) – османски съдия

12 бабахак - правото на бащата на момичето да го продаде при женитба

13 забит(ин) (тур.) – стражар в османската империя

ИМАМОВА ЖАЛБА

В тая едновремешна история ще ти разкажа как едно четирийсет и петгодишно родопско дюнмѐ, поминуващо отвъд Рожен, намери спасение в старата вяра въпреки злините, дето стори на българите. Вярно е, че не носеше вина за чалмата, с която се перчеше, защото преди години се случило тъй, че опрели в шията на негов прадядо една калъчка и му рекли:

— Чалмата или... – за малко устата на Стамен да изрече „илюм[1]", но като се сетил за многобройната си челяд, погледнал към аления плат...

За разлика от прадядо си, който бил милостив и благ челяк, почитан от всички, Асан бе толкоз дръпнат, че българите не смееха да минат покрай него. И как да минат, когато онзи ще ги тормози, додето му омръзнат. Хвърлеше ли око на нещо чуждо, на часа го взимаше, без даже да попита, изедникът му с изедник.

На кой се бе метнал синковецът, и столетниците не можеше да кажат, щото в рода им нямаше дотолкоз голяма лошотия. А едвам се виждаше от земята...

Един ден се разчу, че бил отишъл някъде да учи за имам и като се върнел, щял да смени престарелия дядо Емин, когото снагата отказваше да го слуша, та по цял ден гледаше жално джамията от чердака си. Да знаеш колко люде тогава си рекоха, че се вижда края на Асановите бесове.

— Стане ли Аллахов челяк, ще се кротне! – взеха да шептят християните по кьошетата.

Да, ама – говедото му с говедо – не само че не се кротна, ами злините му се удвоиха...

— Търпение му е майката – викаха възрастните, а побуйните направо искаха да му видят сметката.

Щом хорските приказки достигнаха до ушите на свещеника, в края на една служба той каза:

— Сам Иисус Христос казва: „Който вади нож, от нож умира". Отървете се от лошите помисли, щото Б*ог си знае работата*.

1 илюм (тур.) - смърт

Само туй рече поп Каньо и пусна миряните да си вървят.

Имаше люде, които се осъмниха в казаното, но не щеш ли, подир три месеца се разнесе из сокаците, че новият имам е легнал от незнайна болест...

Додето имаше сили, от време на време сядаше на чардака да подиша чист въздух, наметнал бозова антерия. Виждаше се, че болестта хептен го мъчи – бе прежълтял и отслабнал. И въпреки че през неделя на портата му потропваха какви ли не церители и ходжи, с всеки изминал ден той вехнеше все повече и повече. Личеше си, че няма да изкара дълго...

Види се, че и той го разбра, щото по пет пъти на ден подвиваше колене и обръщаше длани, но колкото и да се молеше, нямаше никаква файда.

Преди Лазарова събота[2] през нощта, както се бе унесъл, при него дойде прадядо му Стамен. *„Асанчо, остави Аллах на мира. Греховете ти са с християните, покай се на Господ, но първо искай прошка и върни чуждото*", рече той и както се яви, тъй се и изгуби.

Още в ранни зори двете по-малки имамови деца тръгнаха из къщите подред бащина прошка да дирят, а двайсетгодишните му близнаци до икиндия връщаха ту овца или яре, ту натоварено с какво ли не магаре...

В полунощ синовете му изнесоха имама отвън на чардака и се прибраха. Щом остана сам, грешникът коленичи на пода и вдигна очи към потъналата в мрак черква. Миг преди да захване да реди жалбата си, от камбанарията се стрелна една сянка, по краищата на която се лееше ослепително сияние. Когато дойде до него, Асан позна Божият син и вместо да каже дълго умуваното покаяние, чу гласа си да говори:

— Иисусе, готов съм да те приема в сърцето си!

Без да каже и дума, видението се насочи право към болния и се заизточва навътре в снагата му. „Все едно жарава е", мина през главата на имама, а сетне като усети, че огънят докосна лявата му гръд, заплака от радост...

Колко време стоя откак провидението си отиде, Асан не можеше да каже, но по някое време стана и си влезе в стаята...

Само че тая история не свърши тъй.

---

2 Съботата една седмица преди Великден.

Че Христос изцери снагата на имама, изцери я, но сабахлен рано, когато изцереният отвори очи, стана ясно, че е окьоравял...

Щом мълвата за станалото стигна българската махала, сокаците – дето на вчерашния празник преди изгрев скришом минаха лазарки, а сахат подир тях и имамовите деца – на Връбница зажужаха като кошер.

И въпреки че до празничната литургия имаше още време, християните тръгнаха към черквата, дето поп Каньо си дотъкмяваше нещата.

— Вярно ли е туй, дето казват, отче? – рече Кина.

— Вярно е, Кино – повдигна очи той, сетне видял, че вътре е пълно с люде, додаде по-високо: – Имамът рано-рано прати близнаците да ми кажат.

Все едно гръм трясна храма... Първом настъпи небивала тишина, а подир това всички се закръстиха.

— А що е окьоравял? – наруши мълчанието една мома.

— Бог дал, Бог взел – важно-важно се произнесе клисарят, донесел на попа някакви дебели свещи.

— Очите му са окьоравели от сиянието на Иисус, чадо мое – отвърна свещеникът.

— Какво сияние бе, отче, като никой не го е видял – обади се недоверчив Бечо.

Тогаз поп Каньо се усмихна и рече:

— Сто души да има, само тоя, дето искрено чака Иисус, ще види и виделината, и него.

— Господ да ме прости, ако съм крива, отче, но биваше ли на Асан да му се простят греховете? – тихо продума една жена в черно и свенливо наведе глава.

— Севдо, няма толкова голям грях, който Господ да не може да прости. Каквото и да е сторил челяк, ако истински се покае, ще получи опрощение. А знаете, че за да опрости греховете на всички люде, Той пожертва единствения Си син... Има ли по-голямо свидетелство, че Бог е Любов, че Той обича всички ни.

— А очите му ще се оправят ли? – за последно попита един старец.

— Само Той знае – посочи с пръст нагоре попът и каза: – Да почнем литургията, а?

Щом службата свърши, миряните се разотидоха, а свещеникът се сети, че забрави да им каже какво още му казаха близнаците.

„До утре може да му дойде друг акъл" – успокои се той, сетне заключи портата на черквата и си тръгна.

На другия ден обаче имамът дойде в черквата, пременен от горе до долу, и попита:

— Бива ли да ме кръстиш?

— Че как няма да те кръстя бе, чадо – отвърна му ликуващо българинът, сетне попита: – А избрали ли си име?

— Стамен – отвърна другият и тихо добави: – На прадядо ми.

— Ашколсун! –зарадва се духовникът, сетне взе требника от аналоя[3] и подхвана светото тайнство.

Към края на кръщението, когато дойде ред за ку́пела, поп Каньо го подкани:

— Ха сега, прекръсти се и си умий греховете!

Кьоравият се прекръсти непохватно, подир това загреба вода от ку́пела и изми лицето си. Щом обърна глава към свещеника, който бе наченал някакво ново песнопение, на мига се хвърли да го прегръща:

— Дядо попе, прогледнах...

3 аналой (гр.) – черковна поставка за книги и принадлежности за обред

ПРИТЧА ЗА ВЯРАТА

В памет на отец Атанас Аролски

Тази история се случи подир септемврийския преврат, но тя е почнала векове преди това. Вече бях завършил богословското училище в Черепишкия манастир и ме бяха ръкоположили.

Даскале, знаеш, че тогаз въобще не беше време за попове, но нямах друг изход, щото се бях цанил за слуга на Господа много преди безбожниците да вземат властта. Че бял ден не видях от тях, сигурно знаеш, но моята приказка не е за попските ми патила, а за нещо друго – много по-драгоценно и възвишено, за което си струва да дадеш и най-милото, живота...

Вярно е, че се уповавах пловдивският владика да ме проводи в Павелско, дето ми е хвърлен пъпа, ама митрополит Кирил сметна, че ще съм по-потребен в Златоград, дето служих смирено по Божия воля цели петдесет и две лета насетне...

Бях свещеник в градския храм „Св. Георги", но в енорията ми влизаха и селата наоколо, които обикалях начесто, въпреки че бяха населени повече с иноверци, насил-ствено потурчени още при първата ислямизация на планината. Кълняха се в друга вяра, но бяха люде един път и ми помагаха за какво ли не. Понеже всичко им идваше отръки, особено много ми се притичваха на помощ, когато трябваше да се позакърпи някой храм, параклис или някакъв друг църковен имот. Времената бяха такива, че повечето неща правехме скришом...

Над Старцево - едно голямо и гиздаво село - се издига връх, който се откроява сред останалите баири. Още преди да дойдат османците, дедите на днешните обитатели успели да съградят на него китен манастир - „Света Неделя". Да, ама като дошла ордата на Гаази Сефидин паша не само че го сравнила със земята, но и насила откарали българите на един мост и им рекли: „Чалмите или главите!". Мнооого кръв отнесла реката, но накрая синът[4] на Енихан Бабà, постигнал своето...

4 Според едно предание споменатият паша е син на Енихан Бабà, който е поробителят на Родопите /1371-1373/.

Векове по-сетне родолюбив селянин издигнал на мястото на манастирското пепелище параклис „Св. Неделя“, който старцевци и до днес свойски наричат „Стàниделе“. Когато отидох, покривът на тая черквица беше паднал и трябваше да се стори наново, за да не рухне цялата постройка. Затуй спазарих двама майстори от Старцево и малко по малко взехме да го поправяме. Надвечер седнахме на сафалък под чаталест дъб хем да пийнем по една ракия да ни вземе умората, хем и да вечеряме. Още не бяхме си допили чашите и откъм селото дойде Юмер, брат на Ахмед - единия майстор.

— Седни да пийнеш една – поканих го аз.

Той седна, но не го свърташе на едно място, та Ахмед разтревожен го попита:

— Какво стана? Роди ли?

— Не! – хептен кахърно му отвърна Юмер, сетне притури: – Три дена са напъва, пък нищо...

— Дà не я изпуснем бе, Хаир? Какво да правим? – попита угрижен Ахмед другия майстор, който беше към шейсетгодишен.

Смълчахме се, защото възрастният се умисли, а и какъв акъл да дадеш, когато родилните домове бяха толкоз нарядко, че се брояха на пръстите на едната ръка, а пък рейсове минаваха на два-три дена веднъж.

Хеле по едно време Хаир попита новодошлия:

— А доската[5] взехте ли, бе?

Онзи се чукна по челото, сетне гаврътна чашата наведнъж и хукна презглава по нанадолнището. На другия ден по икиндия чухме Юмер наново да иде. Как тъй го чухме ли? Ами пееше „Дощеро, моя майчина“ та пушек се вдига. Като се изкачи, извади от пояса шише ракия, отпуши тапата и радостно рече:

— Роди. Ха наздраве!

Настъпи шумна радостна гюрултия, но мен ме човъркаше нещо, та попитах:

— Каква е тази дъска, джанъм? Да не е някакъв станок, който помага на родилката?

Тримата се засмяха, спогледаха се, подир което Хаир ме хвана през рамо.

---

5 доска (диал.) – дъска

— Не е, дядо попе, но помага не само на родилки – отвърна с уважение той, сетне добави: – По-добре да не знаеш!

Нищо повече не попитах, но на следващия ден като останахме сами с по-младия майстор, му рекох:

— Ахмед, ще ми кажеш ли каква е тая дъска?

— По-добре да се запаля, отколкото да ти кажа, отче! – отсече твърдо той.

— Приятели сме, пък ти... – почнах, но нарочно спрях.

— Прав си, ама не бива... - отвърна той, сетне се замисли и рече: – Мога само да ти кажа, че родилката е осемнайсетгодишната ми сестра Емел, която ражда за сефте.

Подир сахат пак го подхванах.

— Грях ще сторя, отче, не ме карай... - примоли ми се майсторът.

— Нали знаеш, че на поп и имàм всичко се казва – настоях аз.

— Закълни се, че ще пазиш тайна! – неочаквано поиска той.

Откакто му се заклех, много вода изтече оттогаз, промениха се не едно и две неща, а и Ахмед е вече рахметлия[6], царство му небесно, та затуй реших да открия какво ми каза той онзи юлски ден на 1945-а.

Завалията се огледа насам-натам, сетне присви ръцете си на фуния и на един дъх ми изшептя в ухото:

— Доската, която ни помага не само при раждане, а и винаги когато челяк има зор, е иконата на Света Богородица, тя ни пази и селото.

Само дето не паднах от чутото... По едно време се чух да питам:

— А къде е иконата?

Ахмед наново се заоглежда, сетне пак изшептя:

— И да знаех, нямаше да ти кажа – откровено си призна той, после добави: - От турско я крием, и сега я крием, че тия са... – и спря, търсейки думата.

— Безбожни – помогнах му аз.

— Ъхъ! Затуй ѝ викаме доска, а не куна[7].

— Ако ти трябва, как можеш да я вземеш?

---

6 рахметлия (диал.) – човек, който е починал, покойник
7 куна (от гр.) нар. - икона

— Като се разчуе, че си на зор, има едно скришно място в селото, дето някой я оставя през нощта, оттам я взимаш, като си свършиш работата, там я връщаш. А кой е оставя и къде е крие – никой не знае!

Ахмед ми каза достатъчно, затуй му благодарих и почнах да си бия главата откъде е иконата. Не след дълго ме осени мисълта, че вероятно е от опожарения манастир. Покъсно друг човек ми сподели, че иконата е спасена от жена, която след като се махнала ордата на онзи паша, отишла на пепелището и сред руините я съзряла, малко опушена в единия край, но образът на светицата бил непокътнат...

Над шейсет години пазя тая тайна, българите от селото вардят иконата на Света Богородица повече от шест века, сигурен съм, че ще я вардят най-малко още толкоз, за да го има и селото, и хубавите люде.

Даскале, разказах ти моята преживелица, за да кажеш на идните, че колкото и да е тънка връзката със старата вяра, в някои родопски селища тя никога не е прекъсвала и няма да прекъсне.

Тъй свърши своята история духовникът мъдрец, който след повече от седем десетилетия безупречна служба на Бога, му се представи на 28 март 2015 г., на деветдесет и петгодишна възраст...

Васил Ю. Даскалов

Роден съм в гр. Стара Загора. С моята фамилия нямаше как да не обикна френския език и да не завърша филология. Обичам ежедневния сюжет, хващам го и прибавям своите идеи, които се разтварят и овкусяват историята. През 2017 г. стартира професионалният ми писателски път с издателство „Буквите". Издадох младежкия роман „Момчета на стоп", а сетне взех участие в Алманах „Проза" с два разказа. В края на годината бях класиран в конкурса „Софийски потайности" с разказа „Терасата на улица „Христо Белчев". През пролетта на 2018 г. влязох във финала на конкурса „Съвременен любовен роман" с „Мария на сутринта". Иронииите на любовта, зад която прозират комплексите на едно променящо се общество.

Разказите, които ви предлагам в сборника, са онези трогателни истории от новините, които ни вълнуват и нерядко ни разплакват. Нарекох ги „Плачещи разкази".

ПЛАЧЕЩИ РАЗКАЗИ: РИСУНКИ ЗА ОБЕД

Седнала на бордюра, ме гледаше приветливо възрастната жена. От уморените ѝ кротки очи струеше онова благородство на интелигентните, възрастни хора. Тя беше любезна и в никой случай досадно напориста. Седнала на бордюра на парка, тя предлагаше рисунките си. Красиви акварели, където талантът завърташе заедно с възрастта ѝ и улицата един особен докосващ магнетизъм. Четката нежно беше извила меките краски върху белия картон, за да предаде формите на морето, вълните, пухкавите облачета и кацналите в небосвода чайки. Да беше просякиня, лесно щях да я подмина. Но в тази жена имаше едно необятно достойнство, прежалено и нарисувано от водните бои. Как да подмина, нали и аз бях жена, нали ние жените така лесно чувстваме и преживяваме хорската несгода. Спрях се, не посмях да я запитам какво я беше принудило да продава нарисуваното. А и то можеше да се предугади. Пенсиите, лекарствата, сметките през зимата…

— Заповядайте, млада госпожице. Разгледайте картините. Те са изключително витални, каквито е редно да бъдем и ние хората. Дори и да имаме кахъри, нищо не бива да ни отнема нашата жизненост. Ако някоя Ви допада, купете си. Моите картини не са никак скъпи. Колкото да има за обеда на моите близки.

— Да, чудесни са – казах полугласно.

Отворих портфейла си. Съчувствието ми се смеси с неудобството пред човека в нужда, ала най-силно надделя моето свято възхищение. Тя беше неподправено изкуство, изнесено на улицата. Извадих банкнотата от пет лева, която ми беше излишна. Избрах една живописна рисунка с кей и лодки от двете страни. После се замислих дали можех да сторя нещо повече. С останалите пари трябваше да платя сметката за интернет и телевизия. Ако вземех дори още само един акварел, парите нямаше да ми стигнат, а мъжът ми нямаше да прояви разбиране. Той беше твърде прагматичен тип, опериран от съчувствие към недоимащите. Щеше да ме изругае. За момент си представих думите му:

„Ти луда ли си, не можеш да спасиш целия свят…"

— Добре, казах. – Отдавна ли рисувате? Сигурно не Ви е леко?

— Рисувам от малко момиче. Тогава беше за удоволствие. Сега се грижа за болната си дъщеря. Храня и зет си. Разчитаме на моята пенсия и на тези две ръце, които трябва да държат четката. За да ги има рисунките. Така – рече скромно, почти радостно тя. – За един обед. Вече съм на деветдесет и две години. Дано да живея още, че да има кой да рисува.

Тръгнах си с рисунката под мишница. Исках да скрия неудържимата си тъга. И съжалението. Да не ме види, че плача за нея. Стисках листа и си мислех как един ден и аз мога да се озова в нейната позиция, как и тя е била някога млада, с професия, с работещ мъж до нея. С уреден живот. Как една непозната ръка на улицата може да има душа и цветно минало. Постепенно навлязох в пасивната си безпомощност. Живеех неразбрана, недоизслушвана. Твърде интровертна, аз затварях емоцията вътре в себе си, в плахост и самосъжаление. Вместо да организирам хората около себе си, аз гледах отстрани. Платих интернета с последните си пари и най-после сложих край на това мъчно, тежко прибиране. За щастие мъжът и детето още бяха навън, можех да седна спокойно да си поплача, без да ме притесняват, без да убиват чувството с характерната мъжка небрежност. Разчитах на усамотението, за да се овладея, да се примиря, че не съм способна да измисля нещо по-добро за бедната жена. Седнах пред компютъра, реших, че фейсбук ще ме разсее малко от малко. Но нали още стисках рисунката, виждах как е очертавала контурите, как е добавяла меки нюанси, как някъде е слагала повечко вода, другаде оставила боята по-плътна и акцентираща. Обичта и носталгията в тази експозиция бяха премесени с острата нужда да нахраниш себе си и близките, да набавиш най-нужното... Сред изострената, грозна мизерия излизаше нещо красиво. Поплаках си. Слушах тишината около себе си. Тогава се сетих, че когато човек е прекалено свит, винаги може да използва като усилвател на идеите и болките си някой друг, чийто глас владее тълпите. Писах на една колежка от сладкарския цех. Тя лесно завързваше приятелства, често публикуваше в мрежата и се радваше на много последователи. Разказах ѝ. Излях си сърцето в няколко реда. Отначало реакцията ѝ малко ме смути. Тя се отнесе някак безстрастно, предимно делово. После съзнах, че благородните дела искаха повече твърдост и прагматизъм, а не

емоционална нестабилност. Тя веднага оформи един точен, кратък призив и го сподели в няколко местни фейсбук групи. Тя ги умееше тези неща. Изведнъж нещо ме успокои, макар и да не знаех доколко това щеше да помогне. Бях срещнала подкрепата на по-силен човек, както при други обстоятелства срещах подкрепа у мъжа си.

И тъй като часът напредваше, домакинската работа ме погълна и доразсея вълнението. Мъжът ми и детето уплътниха семейната вечер. Така до сутринта. Събудих се с мисълта за възрастната художничка, както човек се буди влюбен. Бях погълната от нейната орисия, нямах търпение да я видя, безпокоях се дали ще продаде нещо. Ами ако вчера бях единственият отзовал се човек? Ако и днес няма на кого другиго да разчита? Мъжът ми ми оставяше десет лева на кухненската маса – за цигарите и за храна. Винаги го правеше преди да взема заплата. Нямаше да купувам цигари, имах две, щях да изкарам с тях. Нямаше да ям нищо. То така и не ми дойде апетит. Бях напрегната, притеснена, свита в очакване.

В края на работния ден, някъде към пет, поех с бърза крачка към градината. Дали щеше да е още там, дали не си беше тръгнала в този убийствен юлски пек? Стисках банкнотата, можех да си купя две рисунки. Милата, как ли щеше да се зарадва! Нямаше да очаква. Да се върна. Да я мисля, да уважа принудителния ѝ талант.

Когато завих, почти не разпознах мястото. Реших, че съм хванала друга пътека, че съм подминала жената или че там, където я намерих вчера, днес сергия беше опънал друг, много по-интересен търговец. Бордюрът, същият бордюр, на който тя трябваше да седи, сега не се виждаше, скрит зад стена от хора. Поне тридесет души. Чакаха културно в редици по двама. Хора като мен, прибиращи се от работа. Те бяха прочели. Те бяха прочели за нея. Те чуха гласа. Бяха дошли да купят рисунките на една достойна българка. Тя всичко разпродаде него ден, душичката ѝ сияеше. Бях изпълнена с такава мила признателност. С благодат. За мене не остана нищо. Не остана ни една рисунка. Понечих да ѝ дам непохарчената банкнота, но тя махна с ръка:

— Не е нужно, миличка. Пари изкарах днес. А и парите не са даром, те трябва да се заслужат. Ето на, ще се прибирам да рисувам, че рисунките ми се свършиха.

ПЛАЧЕЩИ РАЗКАЗИ: НА КОЛЕЛА

Двамата ходеха на работа с колелетата. Нали работеха в едно предприятие - химкомбината. А и през соца беше немислимо да си купят кола, трябваше да чакат ред с години. Минаваха парка, после покрай гребната база. Прохлада, движение, шир. Семейството на колела. Така им казваха. Постепенно тя понаедря, особено след раждането. Качваше се все по рядко на велосипеда. После и грижата по детето. Мъжът ѝ продължи да върти спиците, смени няколко марки през годините. С идването на демокрацията синът им порасна, а майката получи разширяване на вените. Последва една операция и някъде там една лекарска грешка.

Беше им много трудно. Докато свикнат, тя в инвалидната количка, той все така край нея, винаги безпомощен. Виждаше цялата му обич в очите, в жестовете, в запитванията му има ли нужда от това, от онова... Той беше съпруг на място, през свободното си време рядко се отделяше от нея. Тя съзнаваше, че му се иска да се качи на велосипеда, да покара, да се разсее, да изхвърли от себе си напрегнатите мисли и най-вече болката. Тя усещаше на моменти, в тези тежки мигове на застарялост и осакатен кръгозор, как нещо безвъзвратно в общия им път се беше счупило. Синът им беше вече студент. Когато си идваше от София, помагаше, включваше се в изнасянето на количката, пазаруването, подреждането, вдъхваше им подкрепа. Ала онова мъчно усещане, че старостта беше подранила в дома им, не ги напускаше дори и в малкото моменти на краткотрайно веселие. Тя, неговата любима, другарката по велосипед в живота, оставаше зависима от металния стол на колела.

— Е, хайде – рече му тя една сутрин след закуската. – Зная колко ти се кара. Няма да се обидя. Човек рано или късно приема бедата и се примирява. Такъв е животът ми, не мога да имам друг.

Мъжът ѝ склони. Той се качи на колелото и мина по онези техните, съпружеските маршрути. През парка, по дължината на канала, та чак до вече разформирования комби-

нат. Алеите му се видяха пусти и страшно самотни, беше изгубил онази другата, съпътстващата го половина. Желанието му да възстанови и изпита приятните велосипедни емоции бяха особено изострени и неутолими наред с болката по нея. Като китара със скъсани струни, която нямаше как да запее. Той се върна разстроен. Смотолеви, че има работа в мазето и затършува разни инструменти. После спря, коленичи пред нея и каза задавено:

— Не мога да карам без тебе. Страшно беше. Страшно самотно – и побърза да излезе.

Върна се късно, когато жена му вече спеше. На сутринта я събуди, сложи я на количката и я поведе навън.

— Сутрешна разходка? – въодушеви се тя. – Ти си така грижовен с мене. Чак ти се чудя на търпението. Вместо да четеш вестник, да се сурнеш до футболния пункт или до пазарището...

— Това не е обикновена разходка – заяви той, ободрен и някак едновремешно закачлив.

Свали я с количката пред входа на кооперацията. Сетне извади велосипеда. Около рамката стърчеше прясно заварена представка, чиуто две бедра завършваха с добре заострени куки. Той ги закопча симетрично за количката ѝ и каза:

— Ти сега само се дръж, миличка.

Започна да върти педалите и да я тегли в този семеен, пригоден тандем.

— С мъжа си – каза ѝ през рамо – демек с мен, ти винаги можеш да имаш и друг живот. Докато съм до тебе, винаги можеш да го имаш.

Някой ги забелязал да минават през парка, снимал ги и качил снимката в групата „Забелязано...". Хората реагираха с ведри, позитивни коментари, но надали всички от тях съзираха колко много любов беше композирана в направата на този необичаен велосипеден състав.

ПЛАЧЕЩИ РАЗКАЗИ: ПИАНИСТЪТ

Беше бедна циганка, в онези най-гладните години на прехода. Родила три деца, които едва изхранваше с хляб и стар, начупен боб. За повече мъжа ѝ не изкарваше на строежа. Иначе любене не липсваше. Пак беше надула корема.

— Да го махаш, в дом да го дадеш – вдигаше пръст Любен, все едно той нямаше пръст в тази работа.

Тя не изпитваше майчинска ревност, нито капка загриженост по бебето, а само досадата да го износва, докато се занимава с останалата челяд и уйдисва на мъжа си нощем. Роди го с мъки и щом го отби от кърменето, връчи го на властите за осиновяване. Детето щеше да остане кривогледо и по всяка вероятност незрящо. Това окончателно я убеди да се отърве от него.

Момчето растеше буйно и с много добър слух. От малко то имитираше успешно песента на птиците и жуженето на насекомите. Разпознаваше всяка възпитателка по специфичната ѝ стъпка. Слухът му се развиваше така добре, компенсиращ липсата на зрение, че на три години той можеше да запее правилно песен след първото слушане, без да обърка нито един тон. На четири години щастието му се усмихна. Семейство от Франция осинови нежеланото дете. А то, то се превърна във Венсан. Вече беше част от обществото, като всяко друго дете, той се видя в собствен дом, с жена, на която да каже „maman" и баща, на когото да каже "papa", усети ласките на близките хора, обичта им. Това му помогна да укрепне, направи го позитивен и ведър. Обостреният му слух бързо попи новия звучен език. Дойдоха и уроците по пиано. Той не виждаше нотите, не можеше да ги разчете, но ушите му бяха отворили голямо пространство памет, където той пазеше мелодиите и ги възпроизвеждаше. Пръстите заковаваха точния клавиш, като че ли гледаше през тях. Допирът имаше усещане за звук. Свиреше остро, с устрема на неовладяната, недоизсвирена радостна болка. Сякаш казваше: „Аз не трябваше да се раждам, но не ви се сърдя. Макар и почти сляп, аз съм влюбен в живота.". Свиренето и

пеенето го възнасяха, той съзнаваше още от ранна възраст, че музиката го прави по-малко сляп и по-равен с другите, че за добрата, прочувствена соната не се изискваха здрави, работещи очи, а по-скоро копнеж, жизненост и голям слух. Искаше му се да продължи в музикалната консерватория, ала там професорите не разбираха от брайлово писмо. Затова той избра да свири на гарата, защото обичаше тълпите от случайни слушатели. Защото не виждаше дали са свъсени или безразлични. Защото музиката изпълваше обширната зала и осмисляше душата му. Не той не просеше, той беше музикант, свирещ пред безкрайната лента от преминаващи пътници. Имаше да им изпее цялата прошка и вяра в своето право на съществуване.

Мина един продуцент и го забеляза. Как пее добре, как се раздава. От душа. Така Венсан получи шанс да участва в музикален кастинг, където стигна до финалите. Той си оставаше все така небрежен и с несломим дух, богат душевно и емоционално велик. И с чувството си за хумор: „Елате, елате, журито, да се опитам да ви видя, елате близко до мене, да видя кой от вас гласува за мене и кой не."

Той не отказа и да посети родината си. Не носеше обида на гърба си, завърна се смирен и изпълнен с кротка решителност. Трябваше да продължи да пее, защото песента най-добре изразяваше жаждата му за живот в земите на своето осиротяване. Българските медии излъчиха репортаж как едно двадесет годишно хлапе свири в подлеза на Софийския университет. Циганката изгледа този репортаж при мешерето, докато дундуркаше поредното си внуче, в същият заобикалящ я недоимък, в който някога се беше родила. Тя цъкаше с език и заговори на първия си син:

— Гледай го този, французин станал, па и музикант. Осиновено момчето. А аз тебе като те отгледах, та какво стана от тебе, а?

Тя не можа да познае Венсан. Нищо не трепна в гърдите ѝ. През притъпения ѝ ум дори за миг не блесна предположението, че дават онова нейното, нежеланото момче. Не ѝ домъчня, дори не се сети за него. Тя гледаше на Венсан, като на всеки друг, който са изоставили в дом. И се убеди, че тези изоставените всъщност можеха да извадят голям късмет.

Василка Дойчева

Житейската ми биография започва през далечната 1962г. през един прекрасен майски ден, а творческата през 1978г. Поне от тогава датират първите ми публикации. През 2011 г. издадох първата си книга с поезията, която събирах през годините. Нарекох я „Копнеж за щастие". Веднага след нея се роди и втората ми книжна рожба с разкази и есета „Дъжд от кристали". И се търкулна колелото на моето „сбъдване". През 2012 издадох сборник с проза и поезия – „Мълчаливи думи". Пак през същата година излезе и хумористичната „Супа от гарги" – събрала в себе си весели истории за деца и възрастни. 2013г. зарадвах себе си и почитателите си с нова книжка събрала отново най-новите ми разкази, есета, миниатюри и поезия. Озаглавих я „Две лица". Двулично беше и полиграфското й оформление. Книгата имаше ‚две начала" – проза и поезия. През 2014 г. издадох и първата си повест – „Неспокоен залез". Пишейки я, се замислих надълбоко за живота и това, което остава след нас. Така се роди идеята да напиша родова хроника. Осъществих я веднага. Към края на същата 2014г. излезе „Обратния път на реката" – историята на моя род и моята гордост, защото в търсенията за рода си достигнах до 1720г. Така сбъднах още една мечта от детството си, а именно да науча какви са били дедите ми „поне докъм турското робство". След издаването на тази книга малко понамалих темпото по ред причини. Но нали „шило в торба не седи", та и аз правих, струвах през 2017г. излезе на бял свят поредния сборник с разкази и публицистика „Гребнати спомени".

ИСТОРИЯ ЗА КУХНЕНСКИЯ ПРОЗОРЕЦ

За моя прозорец иде реч. Абе, не знам прозорец ли да го река, или просто джам на терасна врата, ама да си знаете, че е едно и също. Та запретнахме се лани с моя Спас да си направим ремонт на целия етаж. Няма да ви разправям какви мъки бяха, какво сурнене на мебели от стая в стая цели два месеца. Ама наумили си бяхме да си попрочистим къщата и го сторихме. Началният ентусиазъм бързичко започна да се изпарява, ама нали и двамата сме си инати пънехме се като катъри, мълчахме и действахме. То... хубаво, че аз съм по-упорита. Ако се питаше от Спас, да бяхме зарязали всичко, преди да стигнем и до половината. Ама аз, не...! Не давах и дума да се издума за компромиси. Товарех се като муле с моята, че и с неговата работа, само и само ремонтът да върви по план-график. Да, ама с моя Спас графици трудно се спазват. Мине, не мине и се тръшне на някой свободен от багаж диван и обяви денят за „дъждовен". Демек „Днес не ме закачай за нищо". Тогава побеснявах и свършвах двойно повече работа. Много ми спори пущината, когато съм ядосана. Покривах и неговите липси, така да се каже. И най ме беше яд, когато го видя да се подхилва иронично от дивана. Ама както и да е, взе да му се вижда краят. Остана само един прозорец в кухнята. Прозорец с врата към терасата – лупранка. Чаках ден, два, седмица Спасчо да се сети да го боядиса блажно, че да смени и стъклото на вратата, дето се беше счупило преди пет лета и всеки момент заплашваше да ми се изсипе на главата, защото предимно аз излизах на тази тераса да готвя. Залепих си го с тиксо да се предпазя от трудова злополука. И сега тръпнех в очакване да го сменим и да боядисам старата дограмичка, защото за нова трудно се отделят пари, пък и на такава възраст сме, че всичко около нас май започва да минава в графата „на доизживяване". Даааа, правилно прочетохте – да бо-я-ди-сам. Защото се видя, че Пашчо няма намерение. Мърморих, мърморих и накрая той ми даде картбланш да боядисвам, даже като височайшо благоволение ми разреши да не облепвам с тиксо

счупеното стъкло и да не го мия, защото щял да го смени. Намазах колкото можах блажната боя (оказа се не чак толкова лесна работа) и зачаках новото стъкло. Ден, два, седмица, месец... Заесени се, разбрах, че май няма да ме огрее. А той вече не даваше да се издума за стъклото. Щял да го смени като му дойде времето. Не можех да се примиря и туйто. Започнах да мисля стратегия, с която да го принудя да побърза. И... измислих. Затърчах се до книжарницата и си купих маркер за стъкло. И с най-красивия почерк, на който съм способна написах на стъклото: „Пашче (умалително, та белким да го разнежа), за смяна съм!" И зачаках. Не чаках дълго. Още същата вечер Спас ми се ухили насреща.

— Т'ва какво значи?

— Ами то пише – сопнах се аз.

— Ами щом си за смяна, да те сменя бе, жена!

Погледнах го с оня поглед, дето трябваше да го накара да се смали пред очите ми, ама не. Взе си чашката за бира и доволен се потътри към хола. Е, не го уплаших. Само дето друг път щеше да каже: „Донеси ми чашата за бира в хола", а сега сам си я взе и се изнесе.

Мина още месец-два и аз, бясна, нарисувах под надписа едно изплезено човече от ония, дето едно време си ги рисувахме по тетрадките в училище, когато ни беше скучно в час. Направих го с щръкнала косичка и ръчичките му сложих в поза с палците долепени към ушите, които пък бяха доста големки. Стоях нащрек. Видях момента, когато го забеляза и най-сериозно ме попита:

— Ама не мога да разбера, ти ли се плезиш на мен или аз на теб?

Ха сега де! Обърках се за миг и казах:

— Това си ти – красив като маймуна.

— Тогава излиза, че аз ти се плезя.

— Не, аз ти се плезя – боже, обърках се. – Аз ти се плезя, защото ме ядосваш.

Стана още по-зле. Обърнах гръб, но не го изтървах от очи. Спасчо се врътна, поклати глава, сякаш искаше да ми

каже: „Като си пееш, Пенке ле…" и тръгна да излиза от стаята. А аз зад гърба му долепих палци за ушите си, разперих пръсти и му се изплезих. Само внимавах да не ме види.

И ако някой си мисли, че с това свърши историята… не! Мина зимата, избутахме и пролетта и аз реших, че пак трябва да напомня някак си за стъклото. Трябваше да е нещо, което да го ядоса и раздразни. Разгеле, сетих се. Ще му бръкна в здравето. Грабнах маркера и написах под човечето: „ДОЛУ „ЛЕВСКИ!" Това е! Сега няма начин да не поиска да махне стъклото, та да не гледа оплювката на любимия си отбор. Изглеждаше великолепно изплезеното човече и надписа под него.

Видя го чак на втория ден. Усмихна се доволно и рече:

— Знаеш ли, Сиска? Това стъкло те прави много креативна (пък и модерни думи научил!) и много творчески те зарежда. Като гледам, имаш място още да твориш върху него. И тази година няма да го махаме.

ИСТОРИЯТА НА ПРОЗОРЕЦА ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА СПАС

Ей, калпава работа са това, жените, и туйто! Като си наумят нещо и... Хеле мойта Сиска, мине, не мине и измисли някаква работа по вкъщи с цел да ми наруши личното спокойствие. Еша си няма, ви казвам. Понякога имам чувството, че ме е взела само за да ме тормози. Не стига че ѝ затварям бурканите с компоти, не стига че ѝ прибирам всяка есен тон и половина въглища, ами сега и ремонт на апартамента да сме правели. Откъде ѝ идват на акъла такива щуротии не знам. Абе, седни си бе, жена, кротичко в някое кьоше, земи си плетката, па млъкни! А то от сутрин до вечер само дудне. Таванът в кухнята бил опушен, килимът в хола миришел на спарено, външният ъгъл на спалнята бил нещо зацапан, та трябвало да боядисваме. Ами зацапан ще е я, как няма да е зацапан. Видях го по някое време, че чернее и викам:

— Сиска, пиле, тука май малко се е поопушило.

А тя ми вика:

— Ааа, не, гълъбче! Аз помислих, че е мухъл още преди два месеца, та малко го напръсках с белина, ама като не белна, реших да го измия. Та малко се позацапа. Ама нали това лято ще боядисваме?

Защо ли се обадих? Дюшеш ѝ дойде да започне да мърмори за основен ремонт. И аз какво да правя, нали от личен опит знам, че със Сиска наглава не се излиза, въртях, суках, съгласих се. Че като се развихри онова ми ти женище, спиране няма. До обяд заедно с мене сурне мебели, застила найлони, облепя с тиксо, после гледа нещо да посготви, че като свърша с боядисването, съм страшно гладен. Понякога, като ме хване зевзелъкът, решавам да ѝ вгорча живота, задето ме накара да се тормозя така и започвам:

— Сисунче, направи ми кафенце. Сиска, пиле, айрянче ми се е допило. Биричката ми свърши, гълъбче!

И търчи оная ми ти жена, подпушва оттук-оттам, мълчи, стиска зъби и думата ми на две не прави. Женска сила ли е,

злоба ли е някаква, не знам какво я движи, ама на тия години като парен локомотив боботи из къщи. Като ми писне, легна на някой диван и си дам един ден почивка. Стар трик ми е. Кажа ли: „Днес е дъждовно“, значи нищо не е в състояние да ме накара да свърша кавато и да е работа. Тогава моята Сиска става най-продуктивна. Всичко хвърчи из къщи, цял ден трака и чука в кухнята, мие, бърше, а след вечеря грабне иглата и конеца, присурне торбата с новите пердета, дето ги купи на четвъртък пазара от циганките за по-евтино и започва да ги шие. Това перделини, това кукички – нищо не може да ѝ се опре. Златни ръце има тая жена, ама в главата, види се, е нещо халтава. То бива, бива, ама всеки Божи ден да гледаш да свършиш всичката работа на света не е много нормално. Поне според мене.

Та за ремонта ми беше думата. Вървях ѝ аз по гайдата, ама нещо взе да ми писва. А тя като се запънала, прозореца в кухнята да съм боядисал, та да се подновял, че на миналото боядисване преди петнадесет години съм го бил забравил. Па и прозореца на вратата да съм сменял, че бил пукнат. Какво, като е пукнат? Нали си го е залепила с тиксо, да не ѝ духа зимата? Като гледам, изкарва така още някоя годинка, докато остарее тиксото и то земе да се пука. Ама не. Прозореца, та прозореца. Търпях, търпях и като видях, че от мълчаливи намеци не разбира, отсякох:

— Ще го сменя, като му дойде времето.

Сисунка изкара едни ей такива големи очи, сякаш беше глътнала цяла круша дивачка и тя ѝ беше заседнала в кривото гърло. Пули ми се така известно време, та чак ми дожаля. Рядко се случва моята Сийка да изгуби дар слово. Тогава най-великодушно ѝ разреших да боядиса лупранката с блажна боя. Да се залисва с нещо и да не ми пили на главата. Види се, разбра, че тая година няма да я огрее с новото стъкло и нещо се умълча. Това, брате, ако питаш мен, не е на хубаво. Щом Сисунка се умълчи – очаквай удар под кръста. И той дойде. Само че момичето ми май беше поуморено вече, та като за начало лекичко ме поощипа, колкото да ме

държи във форма. Написала на вратата, че е за смяна. Кое бе, жено, ти е за смяна? Освен теб друго за смяна има ли в тая къща? Понацупи се, като ѝ го казах, ама нейсе. Ще ѝ мине.

Спечелих си още месец-два спокойствие, ама знаех, че Сиска няма да се предаде току-така. И един ден гледам на стъклото, дето е за смяна, цъфнал нов шедьовър на художественото изкуство. Сиска си направила автопортрет и едно миличко размахва пръстчетата на ръчичките си, а косичката ѝ щръкнала на всички страни, сякаш е бръкнала в контакта. И един език изплезила... бая еротично. Докарала го беше на прилика. Само дето, кой знае защо, като споделих с нея съкровеното си виждане по въпроса, милата ми половинка взе да пелтечи и да ми се обяснява като ученичка, хваната в някой ъгъл да си допушва нелегално фаса. Изпъчих се гордо и излязох с победоносен ход от стаята.

Знаех си, ей Богу, знаех си, че няма да свърши тая сага дотук. Как не се кротна това женище, как няма да иде като хорските жени я на кафенце с приятелки, я някоя гледачка да потърси, да я попита кога ще сменим прозореца. Кютнало се в къщи и не мърда. И усещам я аз, че пак мозъкът ѝ щрака. Понякога ми иде ей така да ѝ щракна един зад врата... ама нали съм си милозлив, попсувам, попсувам, па ми мине. И ей го на! Посегна и на най-милото ми. До това води добротата и мълчанието. Качват ти се на главата и размахват байрак оттам. Кога е написала на стъклото: „ДОЛУ „ЛЕВСКИ“!“ хич и не съм видял. Ама усетих по нахално ухилената ѝ физиономия, че пак нещо има. Погледах се, брате, и надписът ме тресна като с мокър парцал по главата. И тогава мъжкото в мен се събуди. На война като на война! Погледнах я в анфас и отсякох:

— И тази година няма да го махаме!

И сега, брате, се кефя на победата си. Ама пак малко съм натеферчен. Знам ли какво ще му хрумне на пустото женище до догодина?

Велислава Райдовска

Велислава Христова Райдовска (Елица Загорска). Родена съм през 1969 г. в гр. Стара Загора. Имам завършено техническо образование. От 1992 г. живея в гр. Смолян. Работя като преподавател в Технически колеж - Смолян.

Пиша публицистика и кратки разкази. Имам публикации под мое име и под псевдонима Елица Загорска в местната преса, вестник „Всичко за семейството", в-к „Стършел". Имам отпечатани разкази в сп. „Проглед", бр.1,2 от 2009 г. (ISSN 0861-5829) и Алманах „Хумор и сатира" 2015 г. (ISBN 978-619-154-137-9). След участие в конкурса „Ако бях шеф" мой разказ беше селектиран и публикуван в сборник разкази „Ако бях шеф" (2015г., ISBN 978-619-7182-07-1).

За кратко време поддържах блога си „Забава и добро настроение": http://elicazagorska.blogspot.bg/2010/02/blog-post_6860.html

През 2006 имам поощрителна награда от литературния поетичен конкурс „Любовта, без която не можем", гр. Варна и Диплом за достойно представяне на международен поетичен конкурс „Белоцветните вишни, Казанлък-2014".

СПАМ

— Любо, откъде тази Стела знае, че си дебела? – надникна баба в кухнята.

При това изявление изстинах.

— Как ще съм дебела? И коя е тази Стела, която го твърди?

— Че ти ако не знаеш, кой тогава – възмути се баба. – И като не я познаваш, тя защо ще ти пише? Ела, виж!

Последвах баба в хола. Там тя ми посочи лаптопа. На екрана е моята електронна пощенска кутия...

— Бабо, ти защо ми четеш пощата? Лична е, ти нямаш ли си твоя?

— Имам. Ама твоята е по-интересна.

— Аз не съм дебела, бабо! Е, може да съм една идея попухкава, но тази идея е толкова миниатюрна...

— Виж, виж! – баба се беше въодушевила толкова, че не ме чуваше. – Има и снимки. Тази Стела се е снимала преди и след... Като гледам, то много разлика няма... Я си вдигни блузата!

— Бабо! – вече бях на границата да ѝ повиша тон.

— А бе, позаформила си се напоследък. Иначе защо да ти пише, че и снимки да ти праща – държеше на своето баба. – Слушай, тази Стела казва, че мъжът ѝ сияел като я погледнел. После, де. Ама да вземеш да го прочетеш...

— Миле винаги сияе като ме види. И не съм дебела. Това са разни спамове. Все някой рекламира нещо и иска да ми го пробута.

— Реклами, реклами... Ама на теб ги праща. Тази Стела очевидно знае, че не съм дебела и затова не ми пише... Оле, ама то и други проблеми май имате с Миле... Виж, виж, този Ловър69 какво предлага...

Бързо затворих капака на лаптопа.

— Бабо, пощата си е моя. Чети си твоята!

— Ей, голям си егоист! Само ти да знаеш! Поне ми го препрати, че то на някои неща човек се учи, докато е жив – намигна ми закачливо баба.

МОДЕРНА ЖЕНА

— Вие не сте никакъв джентълмен! Ако бяхте, нямаше да правите и най-малък намек за възрастта ми – гласът на баба беше равен, без високи тонове, но режещ като стоманено острие. – И как изобщо разбрахте каква е възрастта ми?

Младежът срещу баба беше загубил и ума, и дума. Иначе най-малко щеше да ѝ отговори, че държи личната ѝ карта. Беше нов в офиса, преливаше от любезност, а и имаше план за изпълнение. Всичко беше наред до неразумното му предложение: „Този е много предпочитан от дами на вашата възраст!". Фатална грешка, ако се съди по реакцията, която последва.

— Искам умен телефон – категорична бе баба. – Но не защото аз съм изкукала от тъй наречената ми възраст. За сведение, ЕГН-то ми е едно и също през всичките години... Така че нищо не зависи от него и не се променя с него! Да е ясно! Искам телефон... По-точно да е смартфон, който да реагира на гласови команди. В крайна сметка, аз съм модерна, съвременна жена... И да не бърка при гласови команди. Телефонът, де. Не аз да кажа „Иван", той да набере „Ван"... Така възникват някои леки недоразумения после – намигна баба и продължи: – Той затова е машина, да изпълнява коректно заповедите, нали?

Младежът кимаше и умът му прехвърляше марките телефони. Май все пак си мислеше, че е улучил джакпота днес с клиентка като баба. Вече се виждаше как ѝ продава най-последния модел смартфон и евентуалната премия, която щеше да получи, когато гласът на баба го приземи:

— И цената му да е в рамките на нормалното. Проучих цените, какво ще кажете за... – баба компетентно изброи два-три модела. Младежът разбра, че насреща му стои не кой да е.

— Мога да предложа и подобен модел... – опита се да вметне той.

— Не, искам от тези. Те имат и предна камера с достатъчно добра... Как се казваше... А, да – резолюция...

— Бабо, защо пък това – намесих се аз. Младежът, загубил битката с баба, започна да търси желаните модели.

— Защото ми омръзна като излизам, все да ме питаш – изключи ли това, изключи ли онова, заключи ли вратата....

— Че какво общо има с това камерата? – недоумявах аз.

— А уж ти си ученатa – клъвна ме баба. – Преди да излезна, ще си правя селфи – до ютията, до крана в банята и до каквото се наложи...

— Ами как ще документираш, че си заключила входната врата?

— Елементарно е! – възкликна баба. - Ами ще се снимам с ръка върху бравата...

Погледна ме триумфално, после се обърна към младежа:

— И така, млади човече, я да видим какво ми предлагате!

СВЕТЕЦЪТ ДА ПОМАГА

***

Днес беше време да ми се случи нещо прекрасно. Знаех, не бях убеден, че ще ми се случи нещо прекрасно. Припявах си доволен, когато телефонът запя:

„Аз съм Гошо хубавеца, вечният ерген,
на Балкански полуостров няма друг кат'мен.
Влюбени са в мене всички:
и женички, и момички,
блазе човеку като мен...“

Бях прочел наскоро, че трябва да стимулираме доброто си отношение към собствената си личност, да си повтаряме, че се харесваме и сме значими. А какво по-добро решение от това телефонът да ти го напомня непрекъснато, нали?

— Слушам! – отговорих с доволен глас.

— Здравейте! – гласът отсреща беше женски. Не! Беше божествен! – Търся Георги!

— А кой го търси? – изтърсих аз. Прекрасните женски гласове очевидно ме карат да се държа идиотски.

— Вижте, не ме познавате... Как да Ви кажа... Снощи бях, бях... Да речем леко непослушна... Разбирате ли?

— Не, ама се опитвам. Какво разбирате под „да речем леко непослушна“? – вече споменах, че мога да бъда недотам умен, когато говоря с тъй прелестен глас. Добре че не я виждах. Когато срещна хубава жена, съм още по-смотан.

— Вижте, сутринта реших, че сам Св. Георги Победоносец ми подсказа решението. Трябва да правим и да предаваме добро, нали? Та реших да пожелая на някой непознат „приятен ден“... Наскоро четох едни приложно-психологически книжки. И там пишеше, че трябва да правим добро, без да чакаме отплата. И тъй като днес е Гергьовден, реших да поздравя някой именик. Набрах номера произволно. Е, не чак толкова – първите цифри са на моя оператор, после следвах моя си логика... Разбирате ли?

Единственото, което разбирах, е, че ми се случваше нещо прекрасно.

— Вижте, ако не сте Георги, кажете! Ще продължа да търся...

— Не! Няма нужда! Намерихте! Намерихте Георги и то точно такъв, дето се нуждае от добри думи. Съвсем в десятката уцелихте... – беше крайно време да замълча.

Чудесно! – възкликна вълшебното създание. – Честит имен ден, господин Георги! Бъдете...

— Ама, моля, нека минем на „ти" – предложих аз.

Дамата замълча за миг. Помислих си, че съм избързал, но след малко по линията отново долетя ангелският ѝ глас:

— Гоги, да ти е живо и здраво името! С гордост да го носиш и все по хубави поводи да го чуваш!

— Благодаря! Какво хубаво пожелание!

— Е, стандартно е – скромно ми отговори тя. – Ами хубав ден, Гоги!

— Чакай! – почти викнах в слушалката. – А не искаш ли доброто да е съвсем добро, като пием кафе, например.

— Вие... Ти за каква ме вземаш... Аз добро искам да направя, а не да си търся авантюра.

— Че кой говори за авантюри!

Усетих леко колебание...

— Е зависи колко лоша си била снощи...

— Какво намекваш? – това жените са опасна работа. Мнителни, веднага се обиждат и общо взето все търсят под вола теле.

— Ще пием кафе. Именик съм, а няма кого да почерпя. Ти ще избереш мястото...

Това беше възможно най-дългата минута в моя живот.

— Добре, ще се чакаме след час в градинката на Кристал. Там има заведение и ще пием кафе. Сега трябва да затварям...

— Чакай, ама как ще те позная...

— Ще облека синя рокля и ще нося сини незабравки.

— Ти самата си незабравка...

— Вярно, Незабравка съм... Как се позна? – май усетих леко кокетство.

— Такъв съм си аз, досетлив – вече се бях окопитил и нямаше да изпусна птичето. Нали казват, че веднъж кацало на рамото.

— А аз как да те позная?

Замислих се. Ами ако не ме хареса. Е, нали се описа, няма как да избяга... А бе то на жена вяра да нямаш. Ако си носи жилетка или нещо такова, а ако хвърли цветето. То аз не съм лош: висок съм, даже съм строен, умен съм. Да не споменавам какво ми е IQ -то. И аз не зная защо още съм сам. Изведнъж ми светна какво да ѝ отговоря (нали съм с високо IQ все пак).

— Ще позвъниш отново и по мелодията ще ме познаеш.

— Ама...

— Няма „ама", днес нали е Гергьовден. Мелодията е тематична... – проявих мъжки характер аз и затворих телефона.

Още щом го затворих и червейчето на съмнението взе да ме гризе. Ей, ами то песни за Гергьовден бол. Ще вземе друг телефон да звънне преди моя и птиченцето отлетяло... Нищо, нали ѝ имам номера на телефона. Тя от него ми се обади все пак. С треперещи пръсти натиснах бутона и погледнах – нищо, звъннала ми е от скрит номер. Ама и тя не е вчерашна. Правилно, знае ли на кой ще попадне. Да си имам и IQ-то! Веднага се изстрелях към мястото на срещата. Ще чакам два часа, ако трябва. Ама друг няма да пие кафе с моята Незабравка. А след това ще видим как да ѝ призная, че не съм Георги. Но съм ерген... Улегнал ерген с мисъл за брак...

***

Днес беше време да ми се случи нещо прекрасно. От няколко месеца тренирах тембъра на гласа си. Много старателно бях подбрала думите. Консултирах се с една известна психоложка, добре запозната с поведенческата наука. Преброих до три. Мечка страх, мен не страх... Набрах номера. Е, не беше произволен. И знаех кой ще вдигне. От месеци го заглеждам, ама той все забил поглед в някакви книги с приложно-психологически жанр. Аз съм красива, успяваща дама, на възраст... Е, че то коя дама си казва възрастта? Но не е голяма. Не е толкова голяма... За него е таман. Та реших днес да действам, че то ако чаках на него... Е, имаше риск да не захапе, но досега всичко върви по план. Може и по име да не съм Незабравка, ама ще съм незабравима. А и Св. Георги ще помага.

Весела Алергия (Весела Колева)

Весела Алегрия е творчески псевдоним на Весела Колева.

Творческа биография:

Публикувани разкази:

— „Да откриеш Любовта на най – неочакваното място/ Зимната приказка на Вирджиния и Ерик", част от Алманах „Нова българска литература Проза 2015" ;

— „Звездна история", част от Алманах „Нова българска литература Проза 2016";

— „Ромео и Жигулета", отличен с награда на журито в хумористичния конкурс „Вятърничави истории" и публикуван в алманах „Хумор и сатира 2017";

— „Нищо общо с истината" и „До всички „СПЯЩИ" красавици", част от алманах „Хумор и Сатира 2018"

— „Омагьосаният принц" - приказка, част от алманах „Нова Българска Литература Детски истории 2017";

— "Умната мома", "Приказка" и „Розата и Слънчогледът" - част от алманах „Нова Българска Литература Детски истории 2018";

— Диалог, отличен с награда на журито в едноименния конкурс на фондация „Буквите" и публикуван в списанието за литература и култура „Мечта за книга".

КРИМИНАЛНА ЗАГАДКА

Беше един от най-горещите летни дни в годината. Живакът в термометрите бе тръгнал стремглаво нагоре, удряйки 40° С и опровергавайки сутрешните прогнози на синоптиците и предупредителния оранжев код за опасна жега. Убийствено време, за някои оказа се съвсем буквално!

Непоносимата огнена пещ навън беше изцяло обезлюдила градските улици. Стоенето на открито не бе препоръчително, затова хората бяха решили да се скрият от парещите лъчи на жаркото слънце в сградите, където цареше прохладно блаженство, благодарение на техния единствен спасител – негово техническо величие Климатика. Същото бе направил и главният герой в нашата история – инспектор Петър Бранимиров, известен още като българския Хорейшио, поради поразителната си физическа прилика с прословутия си колега от любимия сериал „От местопрестъплението: Маями", на когото нашият герой не отстъпваше нито по професионални умения, нито по острия си като бръснач ум и гениална логическа мисъл, способна да разнищи и най-заплетената криминална загадка. Затова и колегите му се обръщаха към него с името Пешо (съчетание от двете имена: Петър и Хорейшио).

В късния следобед инспектор Пешо се бе разположил на удобния диван в хола на скромния си дом, решен да се наслади на тлъстата пица, която сам бе сътворил. Но още преди да е вкусил и хапка от тестеното изкушение, служебният му телефон иззвъня настоятелно, сякаш плачейки за помощ. Нямаше как! Трябваше да вдигне:

— Инспектор Бранимиров слуша... Да, разбрах Ви... Хотел „Конфорт". Веднага тръгвам към мястото! – уверено извика той, след което се обърна с ирония към чакащата го на масичката хрупкава пица. – Съжалявам, моя тестена красавице, но... служебният дълг ме зове! Имам нов случай за разплитане. Работата преди удоволствието! – изпусна тъжна въздишка той, свивайки примирено рамене. След това с решителна походка се качи в автомобила си, сложи тъмните си очила, завъртя ключа на таблото, натисна газта и отпраши с бясна скорост към местопрестъплението, по-бърз и от вятъра.

***

— Ооо, небезизвестният инспектор Пешо – „Страшилището за престъпния свят". Вие сте направо жива легенда!... При други обстоятелства бих казал, че се радвам да Ви видя, но в случая не е много уместно. Затова ще кажа, че за мен ще бъде чест да работя с Вас! – приветства го с колеблива усмивка новото попълнение сред криминолозите, представяйки му се.

— И за мен, следовател Младенов! – топло отвърна инспекторът, но изведнъж се намуси и след тежка въздишка добави хладно. – Но стига повече прелюдии и отклонения! Нека преминем към съществената част... Е, какъв е случаят този път? – попита вече със сериозен тон Бранимиров, сваляйки тъмните си очила, и заоглежда с мрачен поглед трупа.

— Първоначалната ни версия е предумишлено убийство – с бетонено изражение на лицето заобяснява Младенов. – Жертвата е бял мъж, на около 40. Камериерката го е намерила да лежи проснат на пода преди около час, когато е дошла да донесе чисти кърпи...

— Един точен изстрел в гърдите, който е причинил леталния край! – намеси се патологът Панайотов и, бърчейки чело, продължи с анализа и предположенията. – Съдейки по следите от изгаряния по тялото, е стреляно от упор. По ръцете няма синини, нито следи от борба... От което може да заключим, че вероятно жертвата е познавала убиеца и то доста добре!

— Час на смъртта? – повдигна въпросително вежди инспектор Бранимиров.

— В ранния следобед: между 12 и 14 часа – предположи Панайотов.

— А оръжието на убийството? Открихте ли го? – със строг поглед запита отново инспектор Пешо.

— Все още не! Но колегите претърсват района около хотела: всяко кошче за боклук и контейнер, шахти и канавки, всяко възможно местенце, на което предполагаемият извършител би изхвърлил оръжието на престъплението, за да се отърве. – докладва Младенов и добави: – По куршума, който намерихме в тялото на жертвата и гилзата на пода под леглото предполагаме, че оръжието на убийството е 9-милиметров пистолет "Glock 17"!

— Още нещо, г-н инспекторе… Вижте какво открих, паднало до трупа… – привлече вниманието на разследващите патологът, показвайки с пинсета малка златна висулка във формата на моряшка котва и отбеляза. – Хм, прилича нааа… част от бижу!

— Мдааа… Вероятно! – умислено закима с глава Бранимиров. – Но дали е висяло на врата на нашия убиец илиии… може би говорим за убийца?! Хм, предстои да разберем! Веднага го изпратете в лабораторията за анализ! – нареди строгият инспектор.

Взирайки се в безжизненото тяло на пода, „Страшилището за престъпния свят" бързо изстреля следващия си стандартен въпрос:

— Успяхте ли да идентифицирате трупа? – чупейки вглъбено устни, след минута обстоен оглед и размишления, Бранимиров добави. – Хм, изглежда ми много познат. Май съм го виждал по телевизията или греша? – повдигна въпросително вежди той.

— Не, не грешите, инспектор Бранимиров! Според личната карта, намерена в сакото му, жертвата е Деян Проданов – известен строителен магнат и чест герой в новинарските емисии, където вероятно сте го виждали, Пешо! Истинска акула в бизнеса!… – отвърна Младенов и продължи с лека ирония в гласа да анализира профила на жертвата. – Като вземем предвид и арогантния и амбициозен характер, с който се слави г-н Деян Проданов, навярно си е спечелил много врагове, които с радост биха го отстранили. Ха, конкуренцията понякога може да бъде убийствено жестока… Буквално!

— Възможно е!… – допусна Бранимиров. – А има ли съдружници или е едноличен собственик на строителната компания? – запита инспекторът, пускайки в ход острия си като бръснач ум в търсене на потенциални извършители на тежкото престъпление.

— Да… Съдружникът му се казва Димо Донев, с когото по думите на служители от фирмата жертвата напоследък често е имала разногласия. Последният такъв спор е бил преди два дни, когато двамата партньори са спорили доста разгорещено… Било е на косъм да се стигне до физическа

саморазправа! Пак според думите на служител, неволно дочул крясъците, идващи от кабинета на началството, Донев е обвинил Проданов в нечисти сделки и го е посочил като главен виновник за тежкото финансово положение на компанията, която била пред фалит, ако не се вземат спешни мерки – обясни Младенов.

— Хм... И тук имаме мотив за убийство. Ето още един потенциален извършител! – възкликна инспектор Пешо и, почесвайки се замислено по брадата, добави. – Но въпросът, който не ми дава мира, е: „Защо уважаван и безспорно толкова заможен бизнесмен ще предпочете да отседне в такова малко и скромно хотелче категория една звезда като хотел „Конфорт"?!... Не вярвам да го е закъсал толкова с парите, значиии... причината е друга! Държал е на дискретността на това място. Но ЗАЩО??... Може би е имал тайна среща, но с КОГО?? Конкурент? Или може биии... конкурент на жена му, т. е. любовница! – продължи да анализира случая Бранимиров и мрачно отбеляза. – Доколкото виждам, тук няма охранителни камери. И при входа на хотела не видях такива... – инспектирайки със зоркия си поглед всяко едно ъгълче от хотелската стая, поклати някак неудовлетворено глава Бранимиров и скръсти сърдито ръце. След това се обърна към подчинените си полицаи, нареждайки:

— Разпитайте подробно камериерката и служителката на рецепцията... Може да са забелязали нещо подозрително, което да ни е от полза! А... и съобщете на близките на жертвата! Ние със следовател Младенов отиваме да ги навестим в семейното имение...

***

— Добър ден, г-н Проданов! Аз съм инспектор Бранимиров от криминалния отдел на Софийското полицейско управление и заедно със следовател Младенов водим разследването за убийството на сина Ви Деян Проданов... – влизайки със самоуверена походка в богаташкото имение, придружен от своя колега, представи се Пешо и съчувствено допълни: – Съжаляваме за загубата Ви!

— О, има за какво, г-н Инспекторе! Синът ми Деян бе наистина изключителен!... Не, не мога да повярвам! Снощи вечеряхме заедно, а днес... Днес моето момче, моята гордост вече го няма! Това не може да е истина! – отрони Ставри Проданов, сразен от тъжната новина. – Моля Ви, инспекторе, кажете ми, че е просто ужасен кошмар, от който всеки миг ще се събудя и ще прегърна сина си... – умоляваше през сподавени сълзи окаяният баща.

— Много бих искал, повярвайте ми, г-н Проданов, но за съжаление не е сън, а болезнената реалност! – тъжно поклати глава Бранимиров и обясни. - Синът Ви е бил застрелян от упор. Явно много е разгневил някого!

— Но каккк? Защо??... Кой е искал да му навреди? – недоумяваше случилото се Проданов старши.

— Точно това се опитваме да разберем и ние, г-н Проданов, и се надяваме Вие, познавайки го най-добре като негов баща, да ни помогнете... Разбирам мъката Ви и съм съпричастен... Разстроен сте от тежката загуба и едва ли Ви се говори в този момент, но се налага да Ви зададем няколко въпроса... Напоследък синът Ви да е влизал в конфликт с някого, да е дължал пари, да е имал врагове? – поглеждайки строго изпод вежди, подхвана разпита Бранимиров.

— Ха, враговете са нещо нормално в нашия бизнес, г-н Инспекторе! – с горчив сарказъм отвърна Ставри Проданов и добави. – Определено сме „трън в очите" на много хора, но чак пък толкова, че да се стигне до такива крайности... Умът ми не го побира! Как може да се случи такова ужасно нещо с едничкия ми син?

— Простете за въпроса, нооо... според нашите сведения Вие имате и още един син... – намеси се в разговора следовател Младенов.

— Ха, това син ли е?! – засмя се Проданов старши и продължи в типичния си горчиво-саркастичен стил: – Ей го на... Нали чухте това скримърцане на влизане у нас?...

— Дааа... Май приличаше на звук от арфа? – предположи инспектор Бранимиров.

— Моят хубостник се прави на музикант! – иронично възкликна Ставри Проданов и през стиснати зъби добави. – Поне да беше избрал някой по-мъжкарски инструмент като например

китара или барабани, а той – арфа, та арфа! Възможно най-женският инструмент! Ама и то с тия неговите изнежени ръчички и кашкавалени пръстчета май за друго не става! Не знае да държи строителен инструмент в ръка. Един път хвана триона и без малко да си отреже пръстите… А да не говорим, че не може и да различи вар от цимент! Ха, голям неудачник е. За нищо не става! Ама той още от малък си беше такъв женчо, де… Докато брат му Деян ходеше на футбол и баскетбол, наша „Дамянка" балетист го раздаваше – мъж, облечен в трико. Ха, как Ви се вижда това?! Пародия! Срамувам се, че ми е син! – саркастично заобяснява Проданов старши без дори и да подозира, че обектът на неговите подигравки вече също се намира в гостната при тях и чу всяка една дума на човека, когото от уважение наричаше свой баща, макар и Ставри за пореден път дори и в този момент да показа, че абсолютно не го заслужава:

— Сигурен съм, че би предпочел аз да бях сега на мястото на брат ми, нали така, татко? – троснато се намеси в разговора богаташкото синче, скръствайки сърдито ръце. – Чудя се дали щеше да плачеш така и за моята загуба или напротив… За теб щеше да бъде печалба! Така нямаше да се налага да се срамуваш повече, че съм твой син. Но колкото и да не ти се иска, татенце, фактите са си факти… Във вените ми тече твоята кръв! – гневно изкрещя в бащиното си лице Дамян, видимо засегнат от острите му думи.

— Избра грешния момент да се правиш на мъж, Дамяне! Брат ти е бил убит, така че сега не ни е до твоите пискливи истерии! – скастри го Проданов старши, нанасяйки поредния си смазващ удар по достойнството на по-малкия си син.

— Да, чух и още съм в шок… Деян мъртъв?! Но как… защо ?! – снижавайки глас, обърна се Дамян към двамата полицаи, видимо ужасен от зловещата новина.

— И ние точно това се опитваме да разберем, г-н Проданов, и се надяваме Вие да ни помогнете… Брат Ви имаше ли врагове? – бързо изстреля първия си въпрос инспектор Пешо.

— Разпитвате грешния човек, инспектор Бранимиров!... Дамян няма откъде да знае, след като веднъж не е стъпил в компанията! Няма си и идея от бизнес… Така че само си губите времето! – с хапливо-насмешлива забележка намеси се Проданов старши.

— Моля, оставете на мен да преценя! – стрелна го с очи инспектор Пешо, леко подразнен от чуждото вмешателство, и, обръщайки се към Дамян, допълни: – Г-н Проданов, това е визитката ми… Ако се сетите за нещо друго, което може да ни бъде от полза при разследването, моля веднага ми се обадете!

— Разбира се, инспекторе! – послушно отвърна младият Проданов.

В този момент се чу звънене на мобилен телефон:

— Току що ми съобщиха, че колегите криминолози са открили оръжието на убийството – пистолет „GLOCK 17", захвърлен в контейнер на две пресечки от хотела. Колегите са го проследили по серийните номера и са установили, че пистолетът е регистриран на името на г-н Димо Донев! – докладва Бранимиров, сваляйки телефонната слушалка от ухото си. След което се обърна към своя колега следовател. – Хайде, Младенов…Тръгваме!

— Намерете убиеца на брат ми, инспекторе! Деян беше добър човек и заслужава справедливост! – разпалено извика след полицейските служители на изпроводяк Дамян.

— Не се съмнявайте и за миг в това, г-н Проданов! Имате думата ми, че извършителят на това престъпление няма да се измъкне безнаказано от ударите на закона! – твърдо обеща инспектор Пешо и добави: – А сега с Ваше позволение… Довиждане, господа!

***

— Следовател Младенов, отдел "Убийства" на Софийското полицейско управление. Разследвам убийството на Вашия съдружник и ако позволите, бих искал да Ви задам няколко въпроса… – влизайки в офиса на Димо Донев, представи се служителят на реда.

— Господи! Какво е станало? – зяпна в потрес костюмарят, подскачайки от стола си.

— Това се опитваме да разберем! – стрелна го с очи следовател Младенов и подхвана разпита на заподозрения. – Според базата данни сте притежател на 9- милиметров пистолет „GLOCK 17"?

— Дааа… Имам такова оръжие, но е абсолютно легално, кълна се!… Да Ви покажа ли разрешителното? – нервно попита бизнесменът, шарейки неспокойно с очи.

— А къде е то сега, г-н Донев? – повдигна съмнително вежди следователят и учтиво помоли: – Бихте ли ми го показали?

— Държа го в ето този сейф! Един момент само… – заобяснява уверено съдружникът, отваряйки металната каса, умело скрита зад една от висящите на стената картини.

Но, когато отвори сейфа, видяното вътре го порази. Това ясно пролича по изпъкналата от притеснение вена на челото му, пулсираща в синхрон с изплашеното му сърце, и няколкото капчици пот, които се стекоха надолу. – Ннне… ррразбирам… Сутринта проверих и си беше тук! – запелтечи паникьосано Димо Донев, разхлабвайки вратовръзката си, която сякаш спираше притока на кислород.

— Но сега очевидно НЕ е!!! – сряза го Младенов, натъртвайки на отрицанието и взирайки се в заподозрения с присвити очи, добави някак недоверчиво: – Г-н Донев, къде бяхте днес по обед между 12 и 14 часа, когато е извършено убийството?

— Амиии, тук в компанията на работна среща с началниците на отделите… Ако искате, прегледайте записите от охранителната камера в заседателната зала и ще се убедите, че Ви казвам истината! – притеснено отвърна Донев и окопитвайки се, възропта: – Но какво намеквате, г-н следовател… Че аз съм убил партньора си?!

— Балистиката заключи, че с оръжието Ви е стреляно този обед, а то, както сам се убедихте, някак си е изчезнало от мястото си на съхранение. Освен това според свидетелски показания сте забелязан да спорите доста разгорещено с жертвата заради финансови проблеми… Отправили сте и устни заплахи дори… Имате и оръжие, и мотив! Вие на мое място какво бихте си помислели, г-н Донев? – строго запита Младенов, доближавайки съмнителния бизнесмен на дъх разстояние.

— Вижте, г-н следовател… Вярно е, че имам къс фитил и бързо паля, но не съм убиец! По простата причина, че мъртвите не плащат дългове! Нямам изгода да го убивам… – категорично отрече заподозреният.

— Добреее, г-н Донев… Да допуснем, че казвате истината, което обаче не променя факта, че с Вашия липсващ пистолет е извършено тежко престъпление… Кой друг има

достъп до сейфа Ви? – бързо запита следователят, анализирайки наличната информация по случая.

— Амиии… Деян иии… Норкис! – отвърна Димо.

— Норкис?!... Коя е Норкис? – в недоумение запита Младенов.

— Секретарката ни – Нора Кисьова, но всички в компанията ѝ казват Норкис накратко… – равнодушно обясни Донев.

— Бихте ли повикали секретарката си, моля! – настоя следователят.

— Това означава ли, че аз съм свободен и извън подозрение? – плахо попита бизнесменът.

— Засега! – строго отбеляза Младенов и добави. – Но, моля, не напускайте града, докато тече разследването! А сега, ако обичате, ни оставете насаме с г-ца Кисьова… С колегата трябва да я разпитаме – изпроводи го до вратата Младенов, посрещайки задаващите се откъм коридора Норкис и инспектор Петър Бранимиров.

— Г-це Кисьова, шефът Ви г-н Деян Проданов е бил намерен мъртъв в хотелската си стая, където Вие често сте му гостували според архива на хотела – подхвана с мрачен поглед Бранимиров.

— Не Ви разбирам, г-н инспектор… Какво намеквате, че аз съм го убила? – някак обидено подскочи от стола си Нора.

— А Вие на наше мястооо… какво бихте си помислили? – намеси се в разговора следовател Младенов и след кратка пауза продължи настъпателно: – Знаем, че сте имали тайна любовна афера с шефа си, г-це Кисьова, или предпочитате да Ви наричам „Норкис", както сте се подписали в SMS-а, изпратен до телефона на жертвата тази сутрин, който впрочем и жена му „случайно" е прочела. Разпечатката, която мобилният Ви оператор любезно ни предостави, го потвърждава. Така че няма смисъл да отричате… Имате основателен мотив да желаете смъртта му! Никоя красива и уважаваща себе си жена не би се примирила да свири „втора цигулка". Предадената и наранена жена е способна на всичко, за да накаже негодника, който е разбил сърцето ѝ с празни обещания!

— Вижте, господа полицаи… Вярно, че Деян не беше стока: арогантен и самонадеян фукльо, и този, който го е отстранил, е извършил услуга на женската половина от човечеството… - подхвана с горчив сарказъм служителката. – Първо, защо да убивам банкомата си?! Ха, да не съм си загубила ума?... Но, ако го бях направила, бих избрала по-бавен и мъчителен метод като например да го наръгам в сърцето с ключ от кола! Този негодник заслужава да се гърчи в краката ми като червей, задето мами и си играе с чувствата на две жени едновременно! – сопна се Нора.

В този момент иззвъня мобилният телефон на по-възрастния от двамата полицейски служители, сякаш за да спаси горката секретарка от кръстосания разпит, на който беше подложена:

— Инспектор Бранимиров, обажда се Смолева от лабораторията… Не открих отпечатъци по оръжието, но… – подхвана с разсъжденията ДНК специалистът. – При тази 40-градусова жега навън и неработещ климатик, в хотелската стая сигурно си е било пещ. В този случай знаем, че човешкото тяло се охлажда по естествен път чрез отделяне на секрет от потните жлези. Предвид факта, че убиецът навярно не е ползвал кобур, а е държал оръжието в колана под дрехите си, пистолетът е бил в пряк досег с тялото му. С малко повечко късмет при по-внимателен и обстоен оглед успях да открия ДНК материал на извършителя по пистолета. Анализирах го иии… Бинго! Вече знаем името на убиеца!

— Разбрано, Смолева! Благодаря за информацията! – възкликна някак потайнствено инспекторът, затваряйки телефона, а лицето му придоби още по-сериозен вид. – Хайде, следовател Младенов! Тръгваме! – обърна се строго Бранимиров към своя колега и добави: – Трябва да навестим отново богаташкото имение…

***

— Е, г-н инспекторе, открихте ли убиеца на брат ми? – с привидно любопитство запита Проданов Младши, който по ирония на Съдбата отвори входната врата, приветствайки новодошлите в луксозната къща полицейски служители.

— Всъщност ДА! И точно затова сме тук! – със сериозен тон отбеляза инспектор Бранимиров и с присвити очи про-

дължи да се взира в домакина, притискайки го до стената и заплашително дишайки в невъзмутимото му лице. – Хм, интересен гердан имате, г-н Проданов... с хубави висулки! – иронично забеляза инспекторът.

— Да, спомен е от майка ми: Вяра, Надежда и Любов! – равнодушно обясни Дамян.

— Но, струва ми се, комплектът от висулки май е непълен! И мисля, че липсващият елемент е у нас... – подхвана отново Петър Бранимиров и, размахвайки найлоново пликче с намиращата се в него висулка – улика, добави: – Това да Ви е познато?! Котвата – символ на надеждата, нали така, г-н Проданов?... Намерено е до трупа на брат Ви!

— Е и? Това нищо не доказва! - възропта богаташкият син.

— А как ли се е озовало на местопрестъплението? Някакви идеи?! – продължи настъпателно Бранимиров, твърдо решен да изобличи наглия престъпник, сваляйки картите на масата, и да приключи случая победоносно, разплитайки и последния възел от криминалната загадка. – Ваш ДНК материал бе открит и по оръжието на убийството! Пуснал сте го в контейнера за отпадъци, но не сте предвидил, че боклукчията може да закъснее с прибирането му. За наш късмет го хванахме преди да го изсипе в камиона... Г-н Дамян Проданов, арестуван сте за убийството на Вашия брат Деян Проданов! Срещу Вас ще бъде повдигнато обвинение за предумишлено убийство! А за това тежко престъпление ще лежите доста години в затвора... Сложете му белезниците! – строго нареди на подчинените си Бранимиров.

— Ха, това да не би да е някаква безвкусна шега? Що за безумна глупост?! – намеси се ядосано Проданов старши и добави: – Та този пъзлив женчо тук не е способен и муха да убие, камо ли пък човек! За тази работа се искат топки, каквито очевидно той няма! Така че, моля Ви, не ме разсмивайте, господа полицаи!

Този насмешлив коментар, безпощадно изстрелян от устата на бащата, се заби като куршум право в сърцето на сина, отприщвайки целия натрупан през годините подтискан гняв и чувство за неоцененост. И „вулканът" Дамян Проданов изригна, изливайки мощна лава самопризнания:

— Да, да… Аз го направих! Превърнах се в братоубиец, но за това вина носиш само ти, татко!… Деян винаги е бил идеалният син в твоите очи, а аз – нищожество, от което си се срамувал! Колко пъти се отрича от мен като малък?!

— Е, сега ти ми доказа само колко съм бил прав, Дамяне!… И сега се отричам от теб, но този път ОКОНЧАТЕЛНО! – назидателно извика след арестувания си син Проданов старши, докато полицаите го качваха в колата, за да го отведат в управлението.

Чу се трясък на затваряща се автомобилна врата. Сините лампи светнаха. Сирените наддадоха мощния си вой и колоната от полицейски коли, предвождана от видимо удовлетворения от поредната разрешена криминална загадка инспектор Петър Бранимиров, потегли по своя път към въздаването на справедливост.

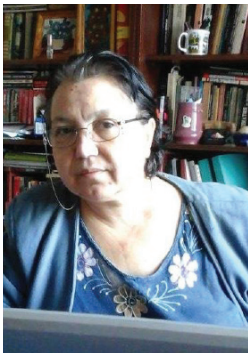

Гергана Апостолова

Цялото ми име е Гергана Петкова Пенчева–Апостолова, но в художествените си работи съм ГеА или Гери Апостолова, а в блогърските Разказвачка.

Родена съм в Пазарджик, израснах в Пловдив, през ваканциите – по пътя от Еледжика до Пловдив. Завърших философия, английски език и история в Софийския университет. Живея в Кюстендил. Работя в Югозападния университет на България в Благоевград.

От 1982 г. съчинявам дълги приказки за малките ми момчета – „Приказки от град Мюел", „Зеленият човек" – не съм ги публикувала;

Пиша романи – няколко наведнъж на български и на английски. Пиша философия на електронния човек. Правя лекции за онова, което става в съзнанието на човека, когато работи на два езика – английски и български. Понякога пиша и първични стихове.

До сега имам публикувани два художествени сборника (First Person Tales 2007; Отвъд легендите 2011) и блог – в който има купища истории, а също и отделни неща в Литернет, Либерален преглед, на английски език – в Helium, в алманаха „Културна палитра", в Алманах на издателство „Буквите" – „Нова българска литература. Проза" 2014 и в същия вид Алманах 2017 списанието „Свободни поети"– блог.бг. Романът „Безусловен контрол", замислен в пет книги, от които са издадени две: „Проектът" 2014 и „Хрониките на Аватара" 2014, също и сборника „Фейсбукски истории".

МАГАРЕШКАТА ПРИНЦЕСА: СЛЪНЦЕТО ПЛАЧЕ В КИНЖАЛИ ОТ ЛЕД

Целият покрив е обрасъл като таралеж с огромни, остри ледени кинжали. Зимата, настръхнала, брани последния терен от сняг по покривите. Слънцето се е изтърколило отдавна изза Здраворница – хълма с акациите насреща и странната къща-кръчма с име „Мариана", където не са били никога, но за която се говори с недомлъвки и това разпалва любопитството на децата, но не им дават да задават много въпроси.

Акациите още са черни в края на февруари. Слънцето обаче е зелено и се търкаля на място, грее и пее. Ако се съсредоточиш, може да го чуеш. А снегът се снишава и омаломощено се свлича надолу по червените керемидени покриви и разплакано тегли дълги кинжали от прозрачен лед.

— Не стойте под стрехите – казва Дядото на Нанчето и Лазо – може да ви падне някоя ледена висулка на главите. Я вижте какви са остри като ножове.

Високо горе, на сивобялата стена на старата къща е закачен прътът с кървавицата и суджуците. Още има от тях, а наскоро свалиха „Бабата" и „Дядото" – големи като гюлета и много вкусни – и баба им ги опържи в големия черен тиган.

Камбаната бие. Два пъти.

Баба им излиза от малката стая, пременена в кафявата кадифена рокля, дето на слънце става златна по диплите, като гроздовия петмез от есента. Сложила е копринената кърпа с черна дантела и черната лъскава престилка.

— Отивам на погребение – казва на Нанчето. – Мирувайте, гледайте Лазо да не направи беля. Като се върна, дедко ви ще ви води в усойната за игличина.

— Кой е умрял? – пита Нанчето.

— Баба Минка, дето живе горе на пътя – тя го казва „пакя", – до Бубини!

Нанчето я познаваше, но не много. Сега си я представи легнала сред белия чаршаф на черния сандък и цяла отрупана с чимшири и здравец. Баба й влезе за малко в градината и дойде с цял букет диви жълти нарциси и сини зюмбюли. Те растяха на полянката под напъпилата вече дива слива зад двата кошера – до каменната стена в долната градина. Там си беше място на слънцето.

— Хайде, елате вътре при печката да пием липов чай – казва Дядо им.

Чаят е гъст, кехлибареночервен като дядовата броеница и ухае. Зеленият чайник е пълен догоре. Истински липов чай.

— Бъррр! – притреперва Нанчето – до печката е топло и чак сега разбира колко студено е било на двора.

— Хе! – студено е. Малък Сечко сега си тръгва, а после е Марта. Щом месецът има „р", значи е студено.

— И април ли е студен?

— За старите хора е студен – казва Дядо Гошо, а после продължава в речитатив:

— Сечко сече! Марта дере! Април кожи продава – на вяра ги не дава.

После баба им се върна и те отидоха по реката нагоре, чак до ливадите при двете водениици. Едната работеше и влязоха на приказки с дядото, дето мелеше житото. Водата от реката бе отбита към воденицата в дълбока вада – яз – а вътре два големи кръгли камъка се въртяха. Отгоре се сипваше житото, а отстрани излизаше брашното. Миришеше на хубаво.

Покрай воденицата тръгнаха нагоре право към сенчестата гора от борове и габери. Там само пролетно време бе светло и затова ѝ викаха Усойната.

Между боровете по стръмния склон растяха жълти иглики и минзухари.

Дядо Гошо изкопа един с ножчето си – имаше кръгла плоска главичка. Той я обели и я даде на Нанчето, а после обели една за Лазо.

— Това се яде – каза той.

— Искам още – казаха едновременно децата, но той поклати глава:

— Стига толкова – нека има и за догодина минзухари.

После им разправи как под големите сиви камъни спят навити на кълбо усойниците.

— Преди имаше много – идехме да ги бием като момчета – каза той. – А доле, на ливадата беше пълно с водни змии и жаби и щъркелът идеше да ги лови.

В селото имаше едно щърково гнездо открай време. Сигурно е имало два щъркела, а и младите щъркелчета сигурно са идвали, като пораснат крилете им, но винаги говореха за Щъркела.

— Я, вижте, тука има бабини ушички – рече Дядото и посочи към един черен храст, обрасъл с червени гъби също като уши. Трънкосливка. Сокът ѝ бе червен и гъбичките по нея алененеха.

Имаше и кукуряк, а на припека – сини диви теменужки.

Набраха големи букети и тръгнаха да се прибират.

В селото биеше камбана. На другата църква.

— Някой от другата махала е – рече Дядото.

— Сечко сече – каза Лазо – Малта дере...

Прибраха се. Радиото бе надуло тенекиената фуния и пееше съветски бойни маршове. Нанчето я болеше главата от тях – ставаше подута и кръгла като тиква и не можеше да измисля приказки.

Кукеровден (*на село му викаха Дервишовден, после се оказа, че е Сирни Заговезни*) бе минал и бялата халва още стоеше на буца, от която баба им откъртваше парчета с големия нож.

В селото имаше две църкви и две гробища за комунистите и православните.

Баба Минка бе протестантка – тяхното гробище бе отделно.

Враждуващи преживе – разделени в смъртта...

Нанчето не знаеше къде точно ги отнасят. Едните виеха и пиеха, другите – стояха тихо, а после вадеха песнопойката или пееха псалми.

— Айде да турим сяно на магарето – рече дядото на Лазо.

Нанчето отиде с баба си да хранят кокошките и прасето.

После, понеже беше неделя, отидоха на гости у дядо Коле Босаков – един мек, добър дядка, на когото бабата беше бойна и имаше брадавица на брадата с три косъмчета. Те бяха православни и комунисти. Бабата и Дядото на Нанчето бяха протестанти и – Нанчето не знаеше думата – не бяха комунисти.

Някой ден щяха да бъдат в различни гробища.

Сега обаче бяха приятели.

Имаше печени ябълки и дюли, а също и тиквеник.

Дядовците пиеха жълто като другата кехлибарена броеница вино от малки стъклени чаши и си говореха за жито и череши, а също и за атомните бомби, маймуните, Дарвин и Гагарин.

Бабите говореха за умрелите и за сватбите.

Нанчето седеше по средата и слушаше едновременно и двата разговора, а Лазо бе отишъл да дразни прасето и го бе пуснал от кочината.

Трябваше да го гонят всички и да го върнат обратно там, Лазо го напердашиха и мирна накрая, после баба Юрдана изнесе цяла престилка сушелки – круши, ябълки и череши – даде им по една шепа черни череши, а другото свари на ошаф.

Слънцето бе изплакало целия капчук до вечерта. Когато се прибираха, доволно и цялото червено се търкаляше кротко да се гушне зад синия Еледжик, а песента му бе тиха и мека като възглавничка.

Някъде по света враждебни подводници се дебнеха сред далечни морета. Светът имаше страшни оръжия и беше настръхнал. Това някак си не беше толкова притеснително за Нанчето, колкото враждебната група хлапета от горната махала, покрай които трябваше да минат.

Тя се направи, че не я е страх и мина право през средата. Лазо се скри от другата страна на баба си. Не ги закачиха.

Камбаната на православната църква заби и този път мелодичният звук се преплете със звука от камбаната на протестантската църква.

Бочо, дето отговаряше за селската радиоточка, вече беше отишъл в „Мариана" – кръчмата посред акациевата гора на „Здраворница" и не се чуваха бойните съветски маршове.

И възрастните се бяха уморили през деня и вече не се мразеха толкова открито през целия път между горната и долната махали.

ЕДНА ИСТОРИЯ ОТ ОТВЪДНОТО ВРЕМЕПРОСТРАНСТВО

Дани Бърнет се довлече в понеделник вечерта след работа у дома, приготви си вечерята, после я погледа, тя щеше да го чака, покри я с една салфетка и отиде в спалнята да полегне. Той беше светъл с горчивозеленикав оттенък на бузите и дълго хилаво тяло, на което обичайните му работни дънки висяха окачени като на някаква телена закачалка. Съквартирантката му, Тами, едно мургаво трътлесто момиче, му бе предлагала на няколко пъти секс и той не ѝ бе отказал, защото беше неучтиво, но всеки път въздъхваше облекчено, когато сеансът свършеше и се измъкваше с извинението, че трябва да довърши картата.

Дани работеше като старши наблюдател на телескопа в Кейп Код, който беше едно второстепенно продължение на мрежовата памет на големия Хабъл за 2018 година. Работата му беше да наблюдава определен участък на северното звездно пространство около Орион. Работният му ден бе понеделник. Отиваше с колата си рано сутринта, преди разсъмване. Първата му работа беше да погледне през телескопа. Това отнемаше около половин час. После си правеше закуска в служебната кухня, взимаше си кафето и отиваше да разгледа картата в голямата зала и да се запознае с протоколите на дежурните от другите дни от седмицата. В сряда бе длъжен да внесе в контролната памет обобщените резултати от предишната седмица, които обработваше на домашния си компютър във вторник, за да може да нанесе и сравнението с понеделник сутрин. После използваше останалите дни от седмицата, за да следи за наченки на повторяемост или модел на промените, като преравяше отново и отново картите от последния месец, но, така или иначе, те бяха толкова незначителни на фона на огромния космос, където звездите не си даваха зор даже да премигнат за това човешко време.

И сега Дани се изтегна върху леглото си и се опита да затвори очи, но вече не му се спеше толкова и той се втурачи през прозореца в тъмнината навън. Имаше звезди. Има-

ше някакво движение там до ръба на отсрещния блок. Дани се вторачи. Премигване. Но там нямаше какво да премигва. Продължи да гледа, а очите му се насълзиха и една сълзичка се стече към носа му от дясното око към лявото, защото той лежеше обърнат наляво. Беше четворна. Дани въздъхна. Това е орбитална станция, каза си – една от многото, вече не мога да им хвана следите. Нещото се завъртя и внезапно изгря. Не беше четворно – беше като много далечна топазена огърличка. Премигна и се затъмни, появи се разкривено, премигна пак. Дани си помисли, че това е нереално, защото е било преди милиони години и няма как да го има сега. Чакаше. Нямаше нищо. Беше тъмно онова петно там до ръба на блока. Самолет, може би, рече си Дани.

После скочи и отиде да си изяде вечерята, разтърсен от собственото си непрофесионално отношение. Замъкна чинията и чашата гроздова бира пред домашния сървър и включи последната карта. В участъка, където му се бе сторило, че има движение, нямаше нищо.

Дани започна методично да рови архива. Върна чак до началото на 2008 година. Там нямаше нищо. Поуспокоен се пресегна за бирата, но побутна мишката, а после се подпря на компютъра за миг. Картата се промени. Огърличката се появи в сектора. Дани не вярваше на очите си. Погледна какво бе натиснал неволно. Годината бе 2448. И това бе твърде далече.

Но това не бе възможно. Програмата не можеше да пази архив от бъдещето. Поиска справка за времето на записа. Пред очите му изплува 4018 година.

Ама че абсурд. Нима бе влязъл неволно в архив, създаден след две хиляди години. И Дани продължи да рови, а по някое време забрави, че онова, което проследява, не е негов протокол и попълни всички нови данни. После ги пусна в големия Хабъл. В сряда отвори да види анализа. Екранът изгря с невероятна информация. Записът бе от времето на регистриране на изличаването на Слънчевата система от картите на неизвестния наблюдател от след 2000 години. През следващите дни Дани продължи да се рови. А в следващия понеделник изпрати данните за огледалната система. По някакъв начин Слънчевата система бе преминала от друго пространство във време 2000 години напред в бъдещето и се

бе появила в сегашното... кога? Дани нямаше точен отговор на този въпрос, но данните продължаваха да се променят и в крайна сметка излезе, че е станало през 1959 година.

А преди това? Къде беше нашият свят от преди това? Нямаше записи чак още от 1959 година. Дани пусна на мрежовата логическа схема задачата. Преди 1959 година този свят, от който той в своето настояще правеше наблюдението, бе загинал. Не бе останала и прашинка от него. Само премигване на светлинка в безкрайната нощ и бе заменен със свят, взет от.... Дани се стресна... взет от... неговото отражение в нещо там някъде 2000 години напред в бъдещето, което още не бе възможно.

И после светът премигна пак. И нямаше Орион. И нямаше нищо от познатите звездни фигури. В тъмното проблясваше връх на стрела... а понятията за време се обезсмислиха.

Интелигентният мозък Хъбъл се колеба частица от секундата, преди да пренареди новите данни логически.

На следващия понеделник картите даваха постоянна картина на наблюдавания участък. Всичко изглеждаше спретнато и сякаш всичко е наред със света.

Само дълбоко в подсъзнанието на Дани се гнездеше съмнение дали сме от правилната страна на Огледалото.

КИНО, КОЕТО САМ СИ ПРАВИШ

Беше един от най-модерните филми и главният герой си беше по правилата млад, строен и с чист черен перчем, синкавосив костюм от любимия каубойски вид на публиката от 1960-те, но от непромокаема метална копринена материя. Така винаги изглеждаше добре, независимо от ситуацията, в която бе накиснат. Беше си от предпочитания вид виртуален герой – без излишна физическа показност, но пък за сметка на това много подвижен и способен да взима физически решения с невероятна бързина.

Когато попаднах насред прожекцията, вече го преследваха из смълчания здрач на ранната утрин. Миришеше на морски влажен изгрев, широк канал, желязо и смазочни материали. Почти както преди петдесет години. Хардуерният добавител за контрол прозираше през горното джобче на ризата му, но той тичаше и всички очаквахме момента, когато щеше да стане невидим за преследвачите – хора и дронове, а даже и една голяма кучка вълча порода. Вълнувах се от изхода на преследването и бях забравила за миг, че съм във филм, който се нагажда според някои мои образи от подсъзнанието ми. Юли се настани до мен на една от пейките пред градския басейн. Всичко бе сивкаво от светлината на ранното утро и миришеше на примитивни течни горива. Това според продуцентите от 2070-те години придавало носталгичен нюанс за хората, преодоляващи остатъците от паметта си за големите градове от началото на 21 век.

Знаех, че няма как да се наклепам с мазут или нафта, но въпреки това гнусливо гледах сивкавата вода и се чудех какво толкова намират в картините на разпадащите се градове и с какво е привлекателна металносивата пушлива градска среда. Имаше още такива места, но те постепенно биваха изоставяни и потъваха в гъста джунгла, за да се събудят след стотина хиляди години и да изплават от наносите на историята.

В това време героят тичаше под тунелите на града и всички ние не просто го следяхме, а чувствахме натиска върху белите му дробове и стесняването на коридора му за бягство до един открит участък на градската река.

— Много е добър! - изкоментира възхитено Юли.

На въпросителния ми поглед отговори: „Емил Жано – хайде сега, не ми казвай, че не участва в този филм преди четири години, когато го пуснаха за първи път – беше в градската среда на Дупница."

— Аааaа – постепенно осъзнаването защо ми е познат се настаняваше в паметта ми. Ами да – бяхме го гледали. Там нямаше море, но имаше една пенлива река – също сива, но с разреден метален мирис и бръснещ вятър.

— Там намираше автолет... – започнах да се сещам и Юли закима одобрително.

Ние не бяхме просто зрители на филма, нито потопени в холокартина. Ние бяхме част от филма. А този беше много добър филм – почти докрая не се бях сетила, че вече съм била в него.

— Ето, ето - внимавай сега.

Емил се измуши от поредния свод, цопна насред канала и направи замах с две ръце, сякаш плесна с поводи по водата. После извика нещо и поводите се опънаха, а от водата се надигна мръснобял грамаден лебед и го изтегли нагоре извън обсега на преследващата машина.

— Какво извика – попитах Юли направо в мисълта му.

— Лебед - произнесе отчетливо Юли - „лебед" на турски.

Нямаше време да попитам защо на турски – във филмите все по-често се използваха команди за действие на неочаквани езици или наречия.

Преиграх няколко пъти сцената с излитането на лебеда от водата. Харесваше ми специално моментът с плясъка на поводите и издигането на лебеда от водата. Беше първична метална конструкция, но във филма съзнанието го довършваше и той вече беше в синхрон с героя.

Филмът свърши и всичките ние, които участвахме, се събрахме в края на големия, настлан с плочки площад. Дупнишкият канал се пенеше и бълбукаше зад гърба ми на излизане от грамадните метални порти-шлюзове на ТЕЦ-а.

Утрото се надигна равносиво и миризмата на град се понесе носталгично, но не достатъчно плътно.

Филмът имаше продължение.

Човек не се изморява от участието в добре конструиран телепатичен филм. А и всичко това отнемаше няколко секунди от времето за насочено групово сънуване и после можехме да се отпуснем за час в тъмния кадифен покой на съня-почивка, преди да се заемем с дневните си дела. Човек има нужда от време на време от малко приказка, малко игра, малко излизане от онова, което се смята за редно. И от малко излитане от границите на отминалия и разсипан в разрушение град. Човек е толкова самотен, когато конструира новото, че неизбежно изпада в носталгия по смешни и жалки илюзии, като ги надарява с магията на сънувано щастие.

АШМОЛ, СТЕГОЗАВЪРЪТ

Когато стигнаха до хотела, Антоанета им нареди да се настаняват, а тя щяла да „се запознае с обстановката". Тя беше началникът на проекта и водач на малката им група командировани до сайта на разкопките и Дора и Стас нямаше какво да възразят. Антоанета беше шейсетгодишна, все още снажна, гръмогласна, авторитарна и светлокестенява, но последното бе резултат от редовно ходене на фризьор, защото отдавна си беше баба и нямаше как да не е белокоса. Дора беше петдесетгодишна, дребна, тъмничка и знаеше всичко, затова Стас, най-младият в групата се навърташе около нея. Тя не бе гръмогласна. Бе мила и любезна до момента, когато се появяваше нужда от истински знания. Тогава тя сякаш се разчупваше като външна матрьошка и се появяваше призрачната ѝ магьосническа същност. Бе много силна в магиите и можеше да спира времето. Сега около нея беше пепелявосивата ѝ сянка, обърната с острия като клюн нос по посока на опасността. Пазеше.

Стас бе мургав, с остро личице като на плъх, изпъкнало като човка чене и дефект на говора, който идваше в резултат на издадени предни зъби като съскане и дълъг език – като фъфлене и претъркаляне на звука „л". Той беше на 23 години, недоволен, търсещ и амбициозен. Антоанета го плашеше, но Дора го търпеше и обясняваше.

Бяха тръгнали да видят древните разкопки на хълма над града. Там беше сайта на Ашмол, сивия, древен стегозавър, който стоеше неподвижно в каменния гръбнак на хълма, но можеше всеки един момент да се открои от сенките и да се понесе с грохот към натрапниците.

У Стас бяха разграфените като таблици документи за командировката. В тях трябваше да вписват координатите на сайта, които се меняха в призрачния сумрак на ранната вечер.

Дора го погледна и съзря ужаса на очакването. Тя не се боеше от внезапната поява на Ашмол и затова предложи на Стас:

— Ти си тръгвай, ако искаш.

Стас вече бе прекосил фоайето на хотела – един гладък кръг от тъмен мрамор – когато алтовият глас на Антоанета отекна стоманено:

— Кой ти каза да си тръгваш, без да се обадиш и да ми оставиш документите! – После повтори и потрети, а гласът й ехтеше като съживен каменен стегозавар, препускащ по мрамора. Стас се извърна, а мишето му лице бе съвсем потъмняло и заострено, готово да захапе.

Дора се намеси:

— Аз го пуснах!

Антоанета я пренебрегна напълно и пак си постави въпроса направо към Стас, който я чуваше вече в подсъзнанието си:

„Не можеш да си тръгваш и да отнасяш със себе си документите!"

Стояха така в един абстрактен триъгълник: Антоанета имаше стоманения звук на нож върху камък, Дора беше мека черна сянка, а Стас беше сив и озлобен, готов да хапе. Там някъде, на ръба на реалностите се надигна гранитният гръб на планината и един невидим глас, който пееше призивно заклинанието: „Ашмол, Ашмол, каменният стегозавър". И в далечината на времето гърбът на древния магичен динозавър започна да се надига с венеца си от костени плочки, които му придаваха вид на половин пита вкаменен гигантски слънчоглед с цвят на дървесна пепел. Беше далече. Беше отдавна. Не се чуваха стъпки. Силуетът идеше от времето, като се сгъстяваше и нарастваше.

Дора каза тихо и кадифено:

— „Далече е, няма да се материализира напълно сега. Само ни оглежда."

Ашмол, Стегозавърът се завъртя към гласа ѝ и пепелявата му сянка се отри о него като кученце. Дора се засмя, а Стас си пое най-после дъх. Антоанета бе ядосана, но металното дрънчене на гласа ѝ бе стихнало. Знаеше кога да внимава.

Точно в този момент нечий телефон започна да звъни.

РАЗКАЗВАЧКАТА НА ПРИКАЗКИ

Разказвачката била рецидивист срещу правилата за поведение на цивилизацията на Мрежата в началото на третото хилядолетие от човешкия свят, но успявала да се измъкне и да стигне назад чак до 2050 година. Внезапно била разкрита. Следвало страшното наказание: изключване без право на повече достъп до цивилизацията на Мрежата. Разказвачката била готова за това, тъй като отдавна се готвела да го приеме. Мрежата, обаче, не била готова да я изгуби като източник на множество виртуални светове, които съдържали онези невъобразими скъпоценности, изтъкани изцяло от измислици, които правят същността на човека. Мрежовият Съдия направил компромис. Разказвачката била оставена на свободна връзка с достъп до цивилизацията на Виртуала. За сметка на това, тя трябвало да разказва за всичките си приключения в световете на Статуса – и онези, които били изцяло плодове на нейното въображение, и онези, за които твърдяла, че са действителни. Условието било простичко: приказките на Разказвачката веднага се прибирали в паметта на Мрежата и се препращали през времето към следващата, вече пораснала човешка цивилизация. Там приказките се претопявали в общото Всевремие според метафорите на Мрежата.

Градината от двете страни на времето

...И там имаше нападали плодове от древни дюлеви дървета – дребни, свити в себе си, захаросани, прозрачни – узрели плодове, желирани от старост... Попитах дали мога да изям една и Геката се засмя, преди Ашмол да е успял да се вмести с телепатичното си тръбене - насъбраха ми 7-8 кехлибарени сладки дюлички с леко мухлясал привкус на повърхността, но невероятно вкусни с концентрирания си аромат и сладост.

Докато вървяхме по тъмните улички в нощта между времето, от дворчетата на дървените къщи извираше аромат на диви пролетни теменужки и пролетно небе със звез-

ди... Страхът продължаваше да виси във въздуха, но вече не с такава непосредствена тежест – тази нощ саблезъбият нямаше да се появи... Бях доволна, че успяхме да купим нотариалния акт за собственост на една от къщите с градина от двете страни на времето... можехме да държим сладкото от дюли от страната на зимата винаги... Когато на сутринта се върнах, си казах, че трябва да проверя значението на съня със сладкото от цели, остарели с хиляда години добре узрели дюли. Забравих. Проверих го сега. Надмина всичките ми щастливи сънища.

От една седмица ме измъчва главоболие. Не сънувам, а прогнозирам и споря, не почивам, а се опитвам да масажирам уморените си от обикаляне крака, ставам, пия кафе и заспивам във въртящия се стол пред компютъра.

Очаква ме наказание, макар и Мрежата още да не е успяла да ме хване. Знам, че ще ми дадат най-страшното: анихилиране на мрежовата ми самоличност.

Имам обаче скрит коз. Мога да изнудя Мрежовия съдия. Това е само софтуер, но в него са вградени човешки черти. Изглежда е и млад. Кой иначе ще пази границите на човешката представа за справедливост. Та, този млад по характер човешки софтуер, обича да разширява границите на своето познание чрез колекциониране на истории. С други думи, обича да му разправят приказки.

Това го мога. Половин век в обикновения бавен свят култивирах най-финото си умение да превръщам структурите на световете в приказки.

Сега очаквам присъдата. Очаквам да има създаване на прецедент. Нещата обаче трябва да са по правилата. Трябва да изглеждам, сякаш не очаквам да бъда изхвърлена навън от виртуала в грубия физически свят.

Чудя се дали има драстични промени от последния път, когато надникнах навън. Кога беше това? Не съм си показвала носа навън от Мрежата от 40 години.

Ако не броим командировката до сайта на АШМОЛ, Стегозавъра.

Опс! Изглежда съм мислила отчетливо в думи-образи. На дисплея ми се мъдри въпрос относно АШМОЛ.

Ами той е стегозавър. В старите записи имаше песничка-речитатив за призоваване на Стегозавъра. Не е истински.

За да мине през пролуките на виртуала, трябва да има консистенцията на сянка. Гранитено сив е. Иде от много далече от времето. Още не е дошъл напълно. Затова е пепеляв и призрачен, но вече е достатъчно определен, за да може да смаже невнимателния Ви-археолог с тежестта на появата си в детайлите на възприемащото съзнание.

Добре сега, не започвайте да мрънкате. Почти е готов. Не мога да започна виртуалната история, преди да е изпипана в детайли.

И все пак. Как стана така, че присъдата ми ще зависи от съзнание на хлапе? Всъщност... Изобщо... Всъщност... Аз човек ли съм? Или съм сън? Само аз ли сънувам, че съм човек?

Ако започнем отначало, то ще е от момента, когато пристигнахме в хотела: трима души в командировка за среща с археолозите, разкрили сайта на АШМОЛ. Мърлявото такси плавно зави по тясното мостче и застина, сякаш винаги е било там, под знака за паркинг на таксита. Усмихнатият шофьор скочи да ни свали пътните чанти. Заизмъкнах се от вдлъбнатата мръсна седалка. Вдигнах за миг поглед и видях втренчения блеснал поглед на местния просяк.

Просяците навсякъде по света, когато тръгваш на път или пристигаш, са еднакви. Чудя се дали не са проекции на един и същ просяк.

Ще си кажа всичко, но не тук, защото наскоро се издъних по една от точките на авторското право на виртуала и това сигурно ще утежни присъдата ми от мрежовия съдия.

Но вие си отбележете: това тука си е историята за АШМОЛ, СТЕГОЗАВЪРА, когото отидохме да видим, излязъл от пролуките на физическата история при обработка с машина на времето на една от гранитните могили до мътния пролетен Вардар рано една пролет, когато върховете на Шар планина, а и на планината Козяк, още бяха блестящо бели сред небето.

МОМИЧЕТО, КОЕТО НИКОГА НЕ СИ ПРАВЕШЕ СЕЛФИТА

Тя никога не си правеше селфита и избягваше ясните снимки в профил и анфас. Понякога участваше в частичните анализи, но пак не публикуваше снимки и мрежовият психар обикновено се базираше в анализите си върху текстовете ѝ.

След около двайсет години тя използваше все същия стил на снимане и все по-нов стил на изразяване. Снимково профилите ѝ си оставаха характерни за нея, докато текстово отговаряха на текст от 20-годишен нет-райтър с изключително фин усет за промените в езика и употребите му в истории в публичния домейн.

Една събота в профила ѝ се появиха текстове, които бяха нехарактерни. Много точни, много критични, много точно разположени в публичното пространство. Някак не съответстваха на информационното равнище на профила ѝ.

Мрежовият цензор алармира системата за контрол и безопасност на потребителите. Включи се невидимият наблюдател, с който последният мрежов комуникационен софтуер се гордееше.

Точно преди да посегне за изключване, тя вдигна поглед и за миг застана в анфас с открито лице. Камерата мигновено се задейства.

Най-после разполагаха с действителна снимка на този юзър. Дори свръхлогичният мрежов Аналитик не бе очаквал резултата, който се получи.

Разполагаха със снимка на сериен престъпник. И нещо повече.

За няколко часа Аналитикът и юристът бяха блокирани. Трябваше да се вземе решение за степента на престъплението и съответстващо наказание. Тука нямаше да свърши работа човек-консултант. Това бе повече от човешко.

За първи път се сблъсках в действителност със закона за правото на владение на мрежов обект. Не че не го бях чела. Дори бях участвала в обсъждането му нейде преди 40

години. Може да се каже, че част от него бе мой авторски продукт. Забравила бях. Както казваха едно време моите стари хора: бях изумила. Иначе нямаше да се стигне до ровичкането на базите от данни и повдигнатото преследване.

Усетих се чак когато вечерта, преди да изключа компютъра, вградената мрежова камера проблесна и ме снима в анфас в едър план.

Надявах се да не започне скандалът веднага. Достъпът ми обаче бе блокиран на другия ден и на следващия.

„Сега вече свършихме работата!" - помислих си. Трябваше да се свържа с няколко души. Трябваше да съм готова за срядата. Не ми мърдаше най-тежкото наказание. Вероятно нямаше да допуснат човешко присъствие на делото.

„Гадост! Гадост! Гадост! Вече съм Престъпник и то не обикновен, а Рецидивист."

За основните професии в инфо-световете

Създателите – анонимни, заради безопасността,

Преводачите – анонимни, заради познаването на информацията като начало и информацията като цел,

Художниците – обикновено заглушени, заради опитите за отвличане през кратките пътища,

Заличителите – почти никой не знае за тях, защото те заличават разкритите преки пътища,

Пазителите или майките – тези, които съхраняват за поколенията на всяка цена – те нямат морал, жалост или разкаяние,

Програмиращите – онези, които определят,

Разказвачите – онези, които разказват събитията в разбъркания код на фракталиите и запазват информацията като гатанка.

Понякога използват Разказвачите като Заличители.

Времето няма значение.

Движещите сили са страстта към новите играчки, приказките и страхът от смъртта. Но последното е само призрачна заплаха.

Остават Огласените – но те вършат само това – поемат името. Временно, разбира се. Но времето е условност. Регулаторът е болката.

Разпознавачите или плагиатите. Те разпознават парчетата от мозайката.

Сънуващите – онези, които свързват несвързаните светове. Поетите.

Аз съм разказвачка. В тази част на космоса – Разказвачката.

И всичко щеше да си върви по реда, ако не ми бяха възложили мисията да намеря, свържа и залича.

ВЕРСИЯ НА ПРИКАЗКАТА ЗА ЦЕНАТА НА ИЗСЪНУВАНАТА ПЛАНЕТА

Нещата се объркаха и светът не беше същият. Беше само от приказки. Нямаше в него нищо сигурно: нито животът, нито смъртта. Всичко сякаш ставаше някъде другаде или по-скоро - беше станало някъде и сега се появяваше като редактиран сън, като отзвук от песен, дошъл от много далече и омекотен от кадифената нощ в разстоянията между звездите.

Догаждаха се сънуващите, но не можеха да сглобят цялата картина, както е била, по най-простия начин.

Зеленината на лятото бе невероятно зелена въпреки жегата, небето бе синьо като от стара идилия, а морето бе с всички отсенки на синьото, само пяната бе жълта и мърлява, сякаш загребана към бреговете много отдавна.

Но така си и беше. Горчива сивожълта пяна.

На триста и кусур години.

„Приказки" – казваха хората и моментално забравяха.

Но тристата години обещано време бяха минали. И от дълбините на наядената ябълка пяната се набираше и изкачваше, като забърсваше памет от огън и кал, от отровен лед и забити в твърдата тиня кораби.

Не бяха виждали пренесените в новите шевове градини, но духовете на въздуха казваха, че са прекрасни и цветята блестят на слънцето покрай бреговете на вълшебни езера.

Въпреки огромните промени, кристалната решетка на Земята не бе накърнена и кълбото пак си беше кълбо. По него обаче личаха грубо последните земни шевове като високи планини и вериги от върхове. Там притеглянето бе различно, за да се уравновесят празните, запълнени с океани ями и заздравените, с променен център кристални ядра. Планетата бе жива. Това си бе планетарна хирургия. Но оставаха белези.

Древните бяха направили добра работа. Вече се връщаха, както бе уговорено, време бе да си получат цената.

Уговореното си бе уговорено. Хората, които пазеха основните възли на кристалното кълбо обаче, нямаха и представа за своите дългове.

Имаше приказки: парченца от текстове, проблясващи с истината. Но кой вярва на приказки. Изобщо не бе сложно. Всичко бе въпрос на време – или по-точно, всичко трябваше да се почисти от времето. Хората не виждаха, че времето е играчка... завеса... хората си мислеха, че всичко е наследено... хората си въобразяваха, че притеглящата сила е една и съща...

Но беше време да пуснат Източните тунели и да възстановят реда. Градините върху високите върхове щяха да изгорят. Те бяха обаче цената за съхранението на Земята.

Нежни и ароматни, цветни, звънящи и шепнещи градини под ветровете на времето, което щеше да бъде премахнато пак, за да има място за преките пътища.

А хората не знаеха.

Не знаеха дори, че договорът се пази. Просто трябваше да си платят цената – а планините-шевове щяха да бъдат обгорени и Земята вече можеше да се погрижи за своите жители – занемарените морски хора, които чакаха своя ред.

Имаше текстове. Кой обръща внимание на текстове. Само Разказвачите и Поетите. И Заличителите. Но най-важни бяха Сънуващите. Магарешката принцеса беше от тях.

МАГАРЕШКАТА ПРИНЦЕСА ОТ 2050:

1. ГОРЕ НА ПАКЯ

Така казваха на село едно време: айде горе на пакя... Ядосвах се, защото знаех как е на нормален човешки език. Поправях „горе на пътя", но туземците упорито и упорито си викаха „горе на пакя" със самодоволна усмивка тип „сега какво ще ми направиш". Нещо повече, и баба ми така говореше, макар че нямаше време да седи без работа. Не било „път". Било си „пакя"...

Ако излизаха на пейка пред някоя от портите, това беше „пред Танини", „на пакя пред Лилянини", „на вратника".

Преди десет години попаднах на „пакя" в Бруклин, а през 2000 още разбрах, че така се казва на Острова.

Бродуей....

Другото – после.

А ако не излезеш на Пакя, то лятното небе ще се преобърне и ще те изкара отгоре.

2. ВУНЕ

Там хвърляха боклука на село. Дълбокото дере в твърдата леска, в най-дълбоката му част, обрасла с габери и криви черни дъбчета и къпинак. Името напомняше за вонята на боклука. Най-гнусният боклук на село беше болна полуразложена овца с всичките червеи и мръсна козина.

Не затрупваха боклука. Той беше на два до три метра дълбочина. Не се виждаше. Нямаше време да го затрупват.

Там също хвърляха постелките от леглата на умрелите.

Случваше се да настане порой, да придойде дерето и да отнесе или избута вонящите мърши в рекичката. Тя в дни на порой бе достатъчно луда. Отмъкваше всичко надолу и го запираше из върбалаците срещу махалата. Минати през пороя, мършите вече не воняха, но създаваха гадни петна. На следващ голям порой реката ги завличаше в дълбоката Тополница, а тя ги потопяваше в себе си или ги отнасяше още по-нататък към Марица. Марица на свой ред откарваше всичко към Бяло море.

Там бе дълбоко. Имаше кротки заливи, отдавна приютили собствеността на умрелите. Някога там нямало море – била Долна земя. Зелена дълбока долина под Балкана. Но трябвало да запълнят голямата яма, дето погребали старите цивилизации - разрушили стълбовете и пуснали водата на океана да нахлуе и да запълни грозната воняща яма на Черно море. Смрадта никога не излязла. Останала затисната под водата, а рибите се придържали до браговете и никога не пораснали. Вуне изтекло. На дъното на морето.

Не било за гледане. Нито за мирисане. Смъртта не мирише хубаво. Онези имали и летящи машини, и бойни животни, и втечнен огън, който хвърляли отвисоко върху враговете...

Веднъж си минах върху собственото Вуне – върнала се бях от едно място с кръвоизлив и други проблеми... кървавите превръзки се оказаха на дъното на кофата за боклук, което бе продънено и видях червеите, които ядяха там и растяха. Прилоша ми от гледката, затрупах с пръст...

Не бях отровна. Не още. После преработиха купчината гниещи листа в градинска тор... Нищо не се губи.

И все пак... онова под водата на Черно море – не е по нашите мерки. Онова, дето е затворено в долината на Долна земя – то е прежалено. А ние сме тръгнали да ровим сметищата.

Мислех си някога, че историята е голяма работа. Имам специалност история. Заяждам се за дати понякога и „факти"... На кого е нужно това, ако е хвърлено във Вуне... На кого е нужно да помни и да се учи от гнусотата на политиката и корумпирани човеци, натоварени да преработят мършата... Да не би да има някъде пример как човечеството се поучило от историята и продължило, без да повтаря производството на мърша. Хвърляш боклука във Вуне... Има си мършояди. А пороите на съзиданието отнасят остатъците надолу към ямите на пресътворението.

Върху торищата на Вуне израстват огромни брястове, а розите се отрупват с цветове, които светят на слънце.

Стоим на браговете на времето, точно покрай най-дълбоката част на дерето. Искаме да изхвърлим мършата... Но този път няма порой да я отнесе.

А русалските градини там горе на върха на планината се пекат и напукват под слънцето... циклотронът дълбае недрата на земята, прави място за нещо, което го няма още...

ДАФИ

Сега като се замисля, не помня кога и как се запознах с нея. Било е след 1990. От всичките ми специалности в селския град, където се натресох да живея заради и с Геката нямах много възможности да си развия мозъка и да бъда полезна. Най-многото, което искаха от мен, е да съм даскалицата по английски. Да, ама училището до ден днешен е място, където трябва да крещиш, а аз не го мога. След една година в училище не можех да си намеря гласа, а начинът, по който старите директори си управляваха училищата и се опитваха да изнудват младите учителки, беше си позив за повръщане...

„Що не си направиш твоя школа?" – беше подхвърлила Дени – една приятелка, която знаеше френски.

Стояхме на ъгъла срещу местния съд, мина един друг познат и ме покани на кафе, ама първо да сме ходили до една адвокатка... Откривал си фирма... Попитах адвокатката как става, дамата турна един нов лист хартия на древната механична „Марица", погледна ме с делово очакване и подкани: „Име, седалище, предмет на дейност?" Не се мотах...

Що пък не. Дай да се пробвам. И да видя какво ще стане.

Измислих си система. Изпробвах си научния капацитет. Геката даде името. Проработи. Не просто проработи. Първите три вълни емигранти минаха през мене и до ден днешен са ми приятели с малки изключения. Към 17 хиляди майки, бащи и деца...

Приложна философия или по-скоро философска реторика. Ама работеше...

Местехме се от една зала под наем в друга... Според търсенето... Най-дълго бяхме в стария офицерски клуб срещу ъгъла, на който ме поканиха да си направя фирма – ДНА... По някое време се появи нов шеф, който рече да ми се прави на шеф. Вероятно вече съм познавала Дафи, защото тя ме покани в Дома на учителя - една стара сграда на древен банкер, после седалище на македонски терористи и според Дафи с мазе, в което имало неидентифицирани убити...

„Тъкмо ще ми помагаш с наема"- рече Дафи. „Нали може да си задържа стаята...". Оставих я да разполага с двете класни стаи на първия етаж, кабинета си на втория и таванския етаж, а после - с още една стая на втория. Плащахме целия наем от моята фирма и счетоводителката ми и да-

нъчното знаеха това. Веднъж дойдоха двама готини дърти ревизори и се учудиха, че всички документи са ми наред. Кой знае какви теории са си съчинявали местните клюкари, които бяха изпаднали през пролуките на времето.

Мислех, че Дафи ми е приятелка. Знаех почти всичко за нея - и тайния ѝ стремеж към бистрия алкохол, и забежките ѝ, и определения ѝ вид снобизъм или по-скоро копнеж по аристократизъм, и склонността ѝ да ходи със зелени шити костюмчета, и проблемите с жлъчката... нямах време да клюкаря и тя се радваше на добър имидж.

Беше си учител по душа. От най-учителите.

Един от първите ми спомени от познанството ми с нея бе от пред-Великден, когато братовчед ѝ - местен свещеник - ни срещна как се размотавахме с по стотина яйца за боядисване и ни покани на по ракия и поръча цяла чиния с луканка.

Дафи рече: „Попе, не са ли пости!" А нестандартният поп рече: „Не бойте се, вие сте с мене!" Е, той знаеше, че мен не ме беше еня за православието и въобще за християнството от нашенския ранно постсоц вид. Пристигаше понякога след погребение, задушница или друг вид дейност и джобовете му бяха пълни с огромни топки смачкани еднолевки.

Винаги пристигаше по православному яко пиян, знаеше си, че е грешен и това май не го притесняваше.

Но не беше лъжливо, нагаждаческо мениджърско копеле. И не умря в грях.

Та тогава пих нещо алкохолно с Дафи и него и те двамата много загрижено ме загледаха как нося торбата с яйцата – да, ама аз съм инат и си ги отнесох цели, а после ги сварихме и ги тропнахме на средата на голямата маса със свекърва ми, която бе много по-млада душа от мене, и до тях разни боички... За радост на деца и други гости, които идваха, всеки си рисуваше яйце и на мен ми рисуваха...

После, когато ползвахме старата банкерска къща, наложи се да я почистим и побоядисваме тук-таме... Дафи и Геката не харесваха идеята да си почистим сами и вдигаха гласове на ропот срещу тези частници, тоест срещу мене.

Подозирам, че я харесвах и защото не говореше селския кнейски... Винаги съм се стресирала от някоя хубавица, дето в един момент започва да „че"-ка и да вика „он", „она", „кажА" и други още по-тежки изкривявания на човешкия

език... Дафи не го правеше. Тя си беше учителка. При нея видимостта трябваше да бъде изрядна.

Понеже бях запозната и с дребните ѝ грехове, не им обръщах внимание, докато жизнените ѝ гледища бяха здрави и даже здравословни, а познанията ѝ не бяха малки - за човешката природа, културата и обществото изобщо.

Мислех, че ми е приятелка.

После кризата полека отхлаби... Тя взе да гледа с очакване към учителския санаториум, където имаше за кого ли не стаи под наем, но първият етаж, където е бил истинският дом на учителя, беше незает и общината още не ѝ разрешаваше да се премести.

Взе си помощничка.

Карахме така, докато един ден точно нейната помощничка не изтърси, че я карам на гърба на Дом на учителя, който ми плащал наемите.

Е, попитах Дафи веднага и директно. А тя рече: „Казах така в „Просветата", за да имам малко самочувствие" - и ме погледна някак умолително с големите си черни очи.

Нямах време даже да коментирам. Имах много работа. Мислех, че ми е приятелка.

Свърши и втората вълна емигранти, свърши и третата... не исках да увеличавам таксите, отидох на работа в университет, а оттам тръгнах по международни научни конференции.

За тях понякога даваха пътни, понякога - не, понякога имаше ревност и завист и трябваше сама да се справям с парите на семейството ми от курсовете... Хлапетата ме научиха да ползвам компютри и то не като дърта лаичка, а като тях... Взимаха от мен любопитството към света и умението да общуват, излизаха и успяваха... Връщаха се чат-пат на ваканция и винаги първо идваха да ме видят...

Продължавахме да заемаме старата красива къща. Дафи си беше там, аз си бях там. Всеки ден се виждахме, после отивах на лекции, после се връщах за вечерен курс и се виждахме пак.

Тя бе с мен, когато си занесох хабилитационния труд за рецензия в СУ и когато се върнахме след около час, колата ми бе откраднатa от паркинга зад сградата на Парламента - посред обяд. Беше с мен. Не ми даваше да се срина.

Мислех, че ми е приятелка.

После отпътувах по една научна програма за шест месеца. Върнах се. За ужас на онези, които очакваха да работя за тях. Струва ми се, че работя и за тях - по общия начин за човечеството.

Бях сигурна, че мястото ми е тук.

Върнах се изтощена и исках да видя Дафи. Казаха, че Домът на учителя се е преместил. Отидох и видях красивите нови помещения, но нейната помощничка ми каза, че нямам работа там и че било крайно време да спра да съм просякиня и да живея на гърба на Дома на учителя. Занемях.

Не знаех, че Дафи вече не е добре със здравето и не ходи често там. Нямаше я, защото се била грижела за умиращия си баща.

След няколко дена, на излизане от М-телския магазин, я видях как иде насреща. Разтреперах се от радост като дете, видяло майка си.

Счети стоеше там някъде отвън и ме чакаше да изляза, а Дафи мина край мен като призрак и не показа никакъв знак, че ме е познала. Стоях на изхода, вкаменена. А Счети рече да се върна и да я извикам, защото сигурно не ме е видяла.

Не го направих. Не носеше траур и тогава не знаех, че баща ѝ вече е починал.

Много силно кървях вътрешно.

Мислех, че ми е приятелка.

Започна тежък период на възстановяване. Можете да си представите колко много тежи познанието. Бях натрупала камари в главата си и не можех да процедирам с тях бавно. Звучах налудничаво с тая гмеж от идеи и техните ускоряващи се продължения. Геката рече да не се опитвам да ги изказвам още, защото щели да ме приберат в разни заведения. А Геката като каже такова нещо, трябва да се слуша насериозно, защото е внук на Скакавишка вещица и цял род гранични вещери - зеленоок змей и познавач с много яка ориентация в безвремието и многозначието.

После Счети каза, че веднъж пили кафе с Дафи случайно и си говорели как ще се видим трите.

Влачех се към поликлиниката след тежък кръвоизлив, когато видях на стената до стълбите некролога на Дафи.

Не можех да реагирам. Вече нямах кръв и стръв за живот.

Реагирах чак оня ден, когато с Геката се возехме из при-

тихналия в мекото слънце на 7 часа сутринта запустял град. Взехме си по едно кафе с мляко от гарата, където влязох в насрещното платно, но таксиметраджиите, които бяха паркирали там, само ми се усмихнаха.

После тръгнах някак първосигнално по оня маршрут, дето го бях взимала средно по два пъти всеки ден в продължение на 17 години. Не познавах новите обозначения. Набутах се в насрещно и нанагорно.

Успях да завия към стария познат паркинг на уличката с чинарите между стария Дом на учителя и стадиона, точно срещу паспортния отдел на полицията. Имаше четири ясни места на паркинга и още успоредно на оградата на Дома.

Не нацелих нито едно. Спрях на диагонал, защото зяпах обраслия с трева плочник... Спрях втори път на диагонал, защото забелязах почернелите прозорци и моите завеси, също почернели.

Геката рече да пробвам покрай бордюра. Не успях, защото се сетих как Люба, кривогледата помощничката на Дафи, ме нарече „просякиня".

Вече не исках да съм там.

Извиних се за ен-ти път на Геката и той кротко ми каза „хайде да си ходим". Нямаше нито един полицай да ми направи бележка.

Един пуст град
С опустели спомени
Почернели прозорци на изпразнени стаи
Прах, размятащ черен косовски вятър...
с хиляда години давност...
с черна сърцевина...
там, където някога
имаше приятел.

Няма да ме видите на „Задушница". Не обичам тая пародия на вярата още от разказа на Елин Пелин. Няма да ме видите да закачвам некролози и да ходя по гробища. Но почти всяка година в началото на великолепния август... сънувам. Понякога сънувам пожар... Понякога - как с Дафи сме наематели в стария Дом на учителя, но тя си тръгва, а аз не трябва да стъпвам там. И има невидима преграда от пустота.

Мислех, че ми е приятелка.

Може и да е била. Не разбираме по един и същи начин достойнството.

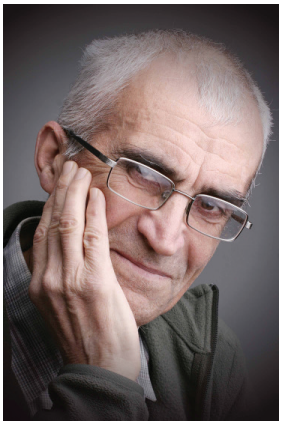

Димитър Хаджитодоров

ДИМИТЪР ХАДЖИТОДОРОВ е роден и живее в гр. София. Сътрудничи с очерци и статии в столични периодични издания.

Носител е на отличието „Златното перо" на сп. „Космос" през 1970 г. за написването на научно - фантастичен разказ.

Има очерци, разкази и есета за природата, приети във в-к „Нов Пулс", алманах „Културна палитра" и приказки в сп. „Аз съм българче". Автор е на публикации в сайтовете „Литературен клуб" и „Иван Ефремов". Сътрудничи на електронното издание „Литературен свят".

Издал е сборниците с приказки „Жребчето и розата", „Кълвачите, които избираха професия" и „Най-добрата вест" и белетристичните книги „Недалеч от града", „Преди шестнадесет" и „Товар безценен".

Негови стихове са превеждани на руски и на полски език.

РАЗМИНАВАНЕ С КАРИЕРАТА

И ще бъдеш все същата...
Г. Джагаров

Тя се появи неочаквано в седми клас, на една училищна екскурзия. Не знаехме нищо за нея, сякаш бе дошла неизвестно откъде, но през пролетта се откроi сред съученичките. Забелязахме я на Витоша, когато снегът все още белееше по платото. Беше не много висока, със стройна фигура и дълга черна коса. В очите ѝ проблясваше сдържана усмивка. Държеше се открито, уверена в това, което казва и прави. Запозна се бързо с всички и разговаряше с нас като със стари приятели. Почувствах удоволствие, когато успях да я занимая половин час с някаква история.

Пет-шест момчета се заинтересувахме от нея. Всеки желаеше да бъде нейният избраник. И аз мечтаех за това събитие, но другите бяха по-опитни и по-смели.

Тя започна да се среща с Тони, но тъй като учех в съседния клас, се виждахме в междучасията. Братовчед му Боре, който ни навестяваше понякога, отбеляза интересния ѝ характер. Но той бе в друго училище и само поклащаше одобрително глава.

Баща ѝ имаше лека кола – бял Москвич, на която научихме номера наизуст. Когато Тони отсъстваше, Боре ме поглеждаше заговорнически и съобщаваше, че той се среща с четирите цифри на автомобила. Това бе нашия шифър, с който си служехме пред родителите. Измисли го Боре, когато ухажваше Христина. Тогава, отивайки към нея, той ни уведомяваше, че тръгва към Христо. Аз бях единственият, който можеше само да се учи...

В първите дни на своята дружба двамата с Тони излизаха на разходка и минаваха край дома ми. Аз ѝ давах някои от любимите си книги, но се пазех да не се задържам около тях, „за да не им светя"...

Бай Васил градинарят забеляза привлекателното ѝ лице и ми подмяташе насаме: „Вашата кукличка се завъртя тъдя-

ва...". Това интимно отношение ме дразнеше, ала нямаше на кого да се оплача.

Към края на учебната година тримата участвахме постоянно в училищните екскурзии и вечерните забавления в хижите бяха сред щастливите ми мигове, макар че „спазвах дистанцията".

Месец по-късно Тони се довери пред мен и пред Боре, че възнамеряват да се оженят и тя ще бъде лекар, а той – летец-изпитател. Боре прие новината като нещо естествено и се въздържа от шеговити подмятания. Сърцето ми се сви, когато чух за предстоящата развръзка, ала можех ли да предявя някакви претенции?... Тони имаше скромен успех в училище, повтаряше осми клас, но нали любовта прави чудеса...

След този разговор се стараех да следя по-строго за поведението си. Но когато двамата ми свиркаха от улицата, аз не се сдържах и радостно се присъединявах към тяхната компания.

На последната екскурзия се появи Жана, която следваше неотлъчно приятелката на Тони. Беше симпатично момиче, но в лицето ѝ имаше тревога и неудовлетвореност. Тони шепнешком ме помоли да я отвлека нанякъде, за да остане насаме с бъдещата си половинка. Опитах да измисля нещо, ала усилията ми бяха прекъснати за минути. Жана ме сряза делово и хукна подир двамата, които се надяваха да си поговорят без свидетели.

Две-три седмици след този инцидент Тони неочаквано съобщи, че се отказва от идеята за летец-изпитател и ще учи като Боре двигатели с вътрешно горене, за да стане след това шофьор. Братовчед му се изказа уверено, че историята бе продължила доста дълго.

Момичето на нашите мечти дойде за последен път пред дома ми, за да върне книгите, които ѝ бях дал. Очите ѝ ме пронизваха с тънка усмивка и тя предложи да се разходим. Направих усилие, измислих повод за отказ и се извиних.

Бях в гимназията, когато тя, по настояване на родителите си, постъпи в техническо училище, защото баща ѝ бе инженер.

СПЕЦИФИКАТА НА ПРОФЕСИЯТА

„Най-хубавите години от нашия живот..."
Маккинли Кантор

Трудоустроиха го заради диабетна невропатия и глаукома. В удостоверението на ТЕЛК пишеше, че все още може да работи като счетоводител.

Той получи първото обезщетение след половин година и спря да приема поръчки. Наслаждаваше се на поносимо платен отпуск, без да се притеснява за срокове при подаването на документи, за съставяне на отчети, проверки и периодични обяснения.

Два месеца по-късно му предложиха да се заеме с приключването на предприятие, чиято счетоводителка бе изчезнала неочаквано. Периодът бе претоварен и не всеки би се нагърбил да подрежда документи в насипно състояние.

— Няма да те уплаша с работа, нали? – запита колегата, който донесе вестта.

Той се поддаде на изкушението и обеща да започне от следващия ден. Фактът, че още може да бъде полезен, повиши настроението му.

Вечерта семейството се събра около масата и дългогодишният счетоводител обяви, че продължават да го търсят. Жените шетаха, без да промълвят дума, но синът запита:

— Татко, имаш финансови затруднения, така ли?...

— Не... Но е добре да работя... - отговори неопределено бащата.

— Само затова ли се заемаш със задачата?

— Трябва да поддържам форма,... да се срещам с хора... - той като че се колебаеше. – За пара работи, без пара на стой, както казват...

— Ти няма да се срещаш с приятели. Ще общувате заради сделки и документи...

— Вярно е... Но това е спецификата на професията...

Те мълчаха минута-две и синът запита:

— Можеш ли да посочиш най-приятните моменти в кариерата ти на счетоводител?

Отнова настъпи мълчание, нарушавано от тихото подреждане на чиниите.

— Помогнах на приятел, когото обявиха в несъстоятелност... Намерих грешка в изчисленията на финансовата комисия и адвокатът му подаде възражение на по-висока инстанция... Рових бумагите цяла нощ, събота срещу неделя, а на другия ден трябваше да си тръгвам и не успяхме дори да се напием... Помагал съм и на други приятели...- Спомням си тези случаи. Но ти често се оплакваше от деяния, правени зад гърба ти, и разказваше как ги откриваш и им противодействаш. Не съм забравил и папките, над които клюмаше у дома след вечеря...

— Специфика на професията... – повтори бащата. – Решавал съм успешно разни служебни задачи, но за това никой не разбра...- А дали разбраха, че увреди здравето си?...- Едва ли... Случи се, когато източваха завода, където бях главен счетоводител...

— Пиеше лексотан, защото не спеше нощем, но не ти помагаше....

— Икономическата полиция установи, че не съм свързан с никого и ме освободи от дознанието...

— Бай Петко също се разболя...

— Бай Петко получи инсулт от преумора и се отърва със схванати ръка и крак... Това е най-големият професионалист, когото познавам, но го затрупаха с документи на една бензиностанция, а той не умееше да работи с компютър...

— Лекарите те предупреждаваха за диабета...

— Не реагирах навреме, защото постъпих на ново място, а се подготвях и за изпитите за експерт - счетоводител...

— Но ти не работи като одитор...

— Попречи ми диабетът, а трябваше да преустройвам и графиците си. След това последва глаукомата и... дипломата ми остана за украшение...

— Когато напусна гилдията, ти говореше за още нещо.

— Някои приятели, хора с практика, не можеха да набират доход, по-голям от петдесет хиляди лева, за да се регистрират по ДДС... Конкуренцията не е малка...

— Веднъж се похвали, че те бяха наградили с половин заплата заради решена задача по програмиране...

— Това е друга история... Шефът на контролния съвет натяквaше на директора, че трябвало да оптимизира работата. Той употребяваше израза, без да разбира смисъла му. Аз съставих математически модел на приходите и изчислих условията за постигане на максимален оптимум. Директорът остана доволен, защото можа да представи дейността ни посредством математиката...

— И какво се случи след това?

— Иванчо от администрацията докладва на някого от Управителния съвет, че началникът пилее пари на своя глава и лобито, в чиито очи шефът бъркаше, го прогони.

— Какво толкоз не харесаха на директора?

— Две години по-рано теглихме кредит и купихме офис на фирмата. Някой от ръководството си втълпи, че сме похарчили част от неприкосновения резерв на предприятието, ползването на който ставаше само с разрешение. Вярно ли беше?

— Не бе взета нито стотинка! Освен това аз подредих отчета така, че разходите да не влияят драстично върху финансовия резултат. Проверката потвърди правилността на действията ми и шефът като че започна да ми доверява малко повече...

— А преди това?

— Преди това... се чувствах като шкаф с папки, който отварят само ако е необходима спешна справка...

— Ти говореше за продължителни ревизии, когато напусна фирмата...

— Написаха анонимно в сайта на предприятието, че директорът ще бъде освободен заради финансови злоупотреби... Опровергах това твърдение и заявих на всеослушание, че е клевета. Посочих, че извършителят няма доблестта да се ангажира с подписа си...

— Колко време те ревизираха?

— Повече от половин година... Преживях пет-шест проверки от специализирани фирми и лицензирани одитори. Всички бяха единодушни, че няма финансови злоупотреби.

— Тогава защо те освободиха от работа?

— Защото цитирах на глас древна китайска мъдрост, май беше на Конфуций: „Не можеш да намериш черна котка в тъмна стая нощно време, още повече ако котката въобще я няма в стаята!"...

— Прекалил си!...

— Заявиха, че се самозабравям и ми посочиха вратата... Но няколко седмици по-късно ме срещна приятел и се учуди, че изглеждам по-добре – свеж и бодър. Обясних му, че нямам капризни началници над главата...

— Но ти си имал и добри ръководители, твои приятели?

— Да, с тях беше по-леко... Въобще тази професия е по своему интимна... Първият срещнат не може току-така да надниква във финансите на фирмата... Но и счетоводителят също прави избор...

— Домъчня ли ти за всичко това?

— Какво да сторя?... Всеки влак има пътници...

— Остани в къщи с внучето и му разказвай приказки. Снаха ти тръгва след месец на работа... А детето те слуша с интерес...

— Радвам се...

— Вчера чух приказката, която помня от детството, но сега тя ми се видя още по-хубава... Взимаш поправителен изпит за времето, когато бях малък...

Младият мъж отвори бутилка бира и наля чашите.

— Наздраве!.. За твоя здравословен избор! – протегна ръка той.

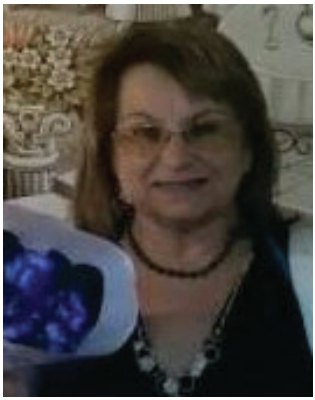

Елена Николова

Елена Николова – Elena Ni, hel, hely

След тежка житейска криза моята детска война със себе си се превърна в себеизследване и препрограмиране.

Един от инструментите ми за това беше писането на разкази и приказки. Поставях проблем (мой или чужд), нареждах героите и оставях действието на автопилот, т.е. оставям онова мъдро Себе да действа и да ми каже къде е разковничето. Даже помагах и на други да работят по подобен начин. И така научих много за тайните гънки на човешката душа.

Публикувала съм в социалистическите списания „Дружинка", „Славейче", „Пламъче", а гатанки и приказки бяха излъчени по българското национално радио и местни радиа. Имам издадени две малки книжки за оцветяване с гатанки и една със стихове за деца.

По късно публикувах стихове и разкази в ХуЛите, Откривения, hel.blog.bg и др. Обратната връзка и контактът с другите пишещи беше ново и много приятно преживяване. После открих „Буквите". Мои творби участват в няколко алманаха. Излезе електронна стихосбирка „Криволици по пътя", сборник разкази „Чай от липа" и „Приказки на Ейри". Имам фейсбукстраница „Ейри свят – приказки на Ейри, малки педагогически хитрости и други неща".

Награди: две за приказки, една за поезия и две за разказ.

БАЛЕТ ИЛИ ТАНГО

— Жената трябва да е хубава, да привлича мъжа и да умее да го задържи. Най-важно за нея е тялото – трябва да е женствена, да има меки форми, плавни и красиви движения. Ако нещо не е наред, красивите движения ще компенсират. Затова трябва да играеш балет.

— Моите движения не са грациозни. Старая се, но не мога да го постигна – почти приплака десетгодишното момиченце.

— Точно затова трябва да си упорита. Това се постига. Не е нужно да ставаш велика балерина. Целта ти е просто да станеш привлекателна жена.

— Ами ако не искам?

— Как така няма да искаш? Като мен ли да станеш?

— Ти не си грозна.

— Баща ти ме напусна, защото съм била схваната и дървена. Ясно ли ти е? Ако някой ме беше научил как да въртя дупе, нямаше да ме напусне.

— В школата никой не ни учи да въртим дупе – тросна се малката.

— Ти бъди грациозна, пък другото ще се нареди, когато му дойде времето. Хайде, приготвяй се!

Малката взе балетните пантофки и с отвращение ги набута в раничката си. „Да знаехте колко сте ми омразни, на парчета щяхте да се пръснете" - помисли момичето.

В залата влезе последна, както винаги. Другите вече се упражняваха. С радост, с удоволствие! Боже, как се забавляваха!

Сърцето на Краси се сви. Нямаше при кого да отиде. Никой не я забелязваше. Чувстваше се излишна. Отиде до огледалото. Там имаше две момичета, които вдигаха високо десния си крак, сгъваха го в коляното, после отново го вдигаха. Всяка беше потънала в упражнението и не ѝ обръщаше никакво внимание. Опита и тя. Не се получаваше, както винаги. Дори кракът ѝ се схвана. Не беше за пръв път. Седна на пода и започна да го разтрива. „Моля те, моля те, моля те, отпусни се. Трябва да играя, трябва, трябва..." Душата ѝ ридаеше, но тя се изправи.

Преподавателката влезе, поздрави момичетата и се приближи към нея.

— Каза ли на майка си, че понякога ти се схващат краката?

— Не. И без това няма да ми обърне внимание.

— Тогава аз ще ѝ кажа.

— Не, моля ви!

— Но ти и равновесие вече не можеш да пазиш! Трябва да те прегледа лекар!

— Не – приплака момичето.

Преподавателката обаче позвъни на майка ѝ. Обясни какво е забелязала и даде съвет.

— Краси просто се глези. Не ѝ обръщайте внимание. Нищо ѝ няма. Балетът ѝ се отразява добре. Аз виждам и съм ви благодарна за грижите и вниманието.

Нещата обаче се усложниха и докато майката се чудеше как да отучи дъщеря си от глезенето, момичето трябваше да се придвижва с количка. Започна най-големият ужас в живота на младата жена. Не стига че дъщеря ѝ не беше фина и изящна, а сега вече беше и саката. Лекарите твърдяха, че няма увреждания и че един ден може да проходи. Един ден... Кога ли... А дотогава...

Краси обаче не приемаше нещата като трагедия. Ужасът от ходенето на балет беше по-голям от неудобството на количката. Пък и колко неща се промениха. Беше лято. Ваканция. Съучениците ѝ не я оставяха сама в двора. Идваха често, включваха я в игрите си. Беше някак на почит. Количката определено ѝ даваше предимство. Краси дори и не се замисляше как ще ходи на училище наесен. В момента нещата ѝ се уреждаха - майка ѝ не я караше да пазарува, да си подрежда стаята. Освен това готвеше любимите ѝ ястия.

Най-вълнуващото беше, когато Оги идваше. С него все намираха за какво да си говорят. Той я гледаше в захлас, когато разказваше някой филм или нещо прочетено. Той дори не разбираше, че понякога тя си съчиняваше. Гледаше я особено и Краси се замисли дали това не е любовта. А дали и тя не беше влюбена или просто се поглеждаше през неговите очи.

— Знаеш ли, Краси? Когато пораснем, ще се оженя за теб! – каза съвсем естествено Оги.

После се стресна.

— Разбира се, ако искаш – добави той.

— Искам, искам – възбудено каза момичето.

— И ще си имаме своя къща.

— Но аз... - смути се Краси. - Как ще я гледам тази къща?

— Не бери грижа. Ще се справим. Аз те харесвам точно такава!

Какво тържество настъпи в душата на Краси. Ето, не е както казва майка ѝ. Не е нужно красиво тяло, нито изискани движения. Нищо не разбира майка ѝ. Оги я харесва точно такава. И възбудено сподели своята радост.

Майката я погледна тъжно и нежно я прегърна.

— Мило дете, не ти ли мина през ума, че го прави от съжаление?

— Не е вярно. Той най-много се застоява у нас. Говорим си. Разказваме си, играем на игри.

Майката я притисна с обич и тъга и тихо се разплака.

Краси помръкна. Дали пък Оги не ѝ приказваше красиви неща от съжаление. Нещо се говореше, че наесен могат да я изпратят в училище за деца с увреждания, което значеше, че няма да вижда Оги. Не, не. Идеше ѝ да скочи, ако трябва, ще танцува гадния му балет. И сякаш се надигна, нещо трепна в нея, премина тръпка през краката ѝ. Тогава нахлу друг ужас. Как тъй ще ходи? Та Оги я харесва точно такава! Зави ѝ се свят. Някъде дълбоко в подсъзнанието си тя усещаше как ще загуби удобната си позиция – няма да ѝ обръщат специално внимание, няма да ѝ угаждат, дори Оги може да не се застоява край нея.

И изпадна в дълбока депресия.

Точно тогава като някакво чудо се появи баща ѝ. Мразеше го. Мразеше го от дъното на душата си, защото ги беше зарязал заради друга жена. За какво идваше? Четири години не се беше появявал, а сега се изтърси, сякаш нищо не е било.

Бяха на двора до лехата с кадънките.

— През всичките тези години съм мислил за теб, исках да се виждаме, но според майка ти за теб щяло да е по-добре да не ме виждаш и да ме забравиш.

— Защо ни остави?

— Понякога се случват такива неща. Това не значи, че не те обичам.

— Ти си оставил мама, защото не е можела да върти дупе!

— Какви са тези глупости? Не е така между нас с майка ти. Като пораснеш, ще разбереш! Сега не мога да ти обясня.

Разговорът потръгна. Краси разказа всичко на баща си – за балета, за мотивите на майка ѝ да стане красива и привлекателна жена.

— Разбера се, че е важно да си привлекателна. Балетът би помогнал, но... Преди всичко трябва да се приемеш каквато си...

— Аз се приемам каквато съм – бързо и въодушевено възкликна момичето.

— Точно затова те харесват и другите. И няма никакво значение, че не можеш да ходиш. Всъщност няма физиологична причина да не проходиш.

— ???

— Е, не се прави, че не знаеш.

Краси погледна гузно. Да, знаеше, само че не беше наясно иска ли.

— Представи си, че майка ти обещае, че никога повече няма да ти спомене за балет. Как си представяш живота?

Краси заби поглед в кадънките. Жълти, пъстри, те светеха като слънца. Такава трябваше да бъде жената. Иска ли да стане привлекателна?

— Не знам – каза безпомощно.

— Майка ти вече е съгласна да се виждаме. Утре ще дойда пак – в пет часа. Добре ли е?

— Да.

— А ти си представи, че си голяма. Каква искаш да бъдеш? Какво искаш да правиш?

И си тръгна, като до последно ѝ махаше с ръка и ѝ се усмихваше!

След малко се появи майка ѝ. Имаше някаква голяма промяна в нея. Някак тиха, смирена... Размениха поздрави... Като че ли нямаха какво да си кажат или по-точно обратното – имаха прекалено много неща да споделят, но не точно сега.

Вечеряха мълчаливо. Всяка потънала в мислите си. На Краси ѝ беше хубаво. За пръв път се чувстваше свободно в собственото си пространство. То беше осезаемо. Нейно си. Без натрапливото присъствие на майка ѝ.

Заспа трудно. На другия ден в двора се завъртяха еднодве момичета за малко. Беше средата на август. Всички бяха заминали нанякъде. Оги беше с родителите си в Гърция на море. Оги! Как ѝ липсваше!

Когато в пет часа дойде баща ѝ, тя не беше готова с отговора как вижда живота някъде в бъдещето.

Разказа за Оги и желанието им да станат семейство. Бащата трепна – ето го разковничето.

— Чудесно е, че Оги те приема, каквато си. На него му харесва да е с теб и да се забавлявате. Той спортува ли?

— Тренира таекуондо!

— Кани ли те да го гледаш на състезания?

— Ами... ние от скоро сме близки.

— Кога ще се върне?

— Май в други ден!

Оги се появи с една торбичка обли морски камъчета.

— Прекрасни са. Ще ги наредя в саксията с кактуса. Ще стане чудесно. Знаеш ли, татко идва всеки ден. Всеки момент ще дойде.

Бащата на Краси дойде със сладки, фъстъци и кока-кола. Седнаха на дворната маса до кадънките.

— Как върви таекуондото? - попита по някое време бащата.

— Добре, но родителите ми са убедени, че съм взел достатъчно от този спорт. Не било нужно вече да ходя по състезания и да ми разбиват носа. Искат да уча танго.

— Защо точно танго?

— Ами... щял съм да се уча на ритъм, да водя партньорката, на кавалерство, на уважение към партньорката, на отговорност...

— А ти искаш ли?

— Не знам точно. Наистина не ми се ходи по състезания по таекуондо. Може би ще е интересно това танго, но пък каква ще е тази партньорка...

— Може да е хубава? - подметна бащата.

— Да, но няма да е Краси...

Краси, която до този момент буквално беше онемяла и замряла, сега се раздвижи въодушевено.

— Аз, аз, аз... чувствам, че... аз знам... аз знам... че мога... Аз ще мога... да ходя.

Момичето се надигна.

— Спокойно, спокойно – подхвана я бащата. - Всички знаем, че ще ходиш съвсем скоро.

— И заедно ще ходим на танго! - въодушевено ѝ заяви Оги.

Еньо Стоянов

МИСЪЛТА Е СИЛА

Заекът бягаше, а кучето го преследваше.

В интерес на истината, въпреки леко завишения адреналин (нищо, което да не може да се оправи с малко терапия), заекът искрено се забавляваше да практикува, досега само мечтани пируети, които побъркваха и разпалваха яростта на песа.

Кучето вътрешно беснееше в желанието си да достигне неочаквано повратливата и необяснимо изплъзваща се плячка, която успяваше да се измъкне на милиметри от хапещите му напосоки зъби и се въртеше като малък китайски спинър върху тенекиена маса.

Заекът, необяснимо и за самия него, знаеше, че в сравнение с кучето е хитър като сто лисици, пъргав като стадо газели и сериозен във вярванията си като заклет дъновист.

Осмеляваше се даже да импровизира в момента и да пробва нови номера със смяна на посоката, за които не беше напълно сигурен, че ще сработят, но преценяваше вероятността като достатъчно голяма. Все пак това беше случайно срещнато бездомно куче – раболепно за малко храна и кухо като хралупа.

Изхождайки от неосъзнатия си опит, закодиран в генетичната му памет от стотици хиляди настигнати от предците му дългоушковци, хищникът усещаше, че нещо не е както трябва и вече трябваше да е получил неочакваната си следобедна плячка. Мислено затвори очи и се концентрира върху вътрешния си мир, както беше гледал във филмите с нинджи, които бившият му господар толкова обичаше.

Внезапно, придобил видение за близкия развой на събитията, направи невероятен въздушен финт вдясно и в последния момент перна с лапа (задна лява) пухкавото ухо на заека, който се оказа съвсем не на предвиденото място.

Въпреки знанието, че лесно може да избяга от всяка зъбата уста, беглецът беше впечатлен. „Каква грация, какво неистово желание и самоунищожителна амбиция на кораб, устремил се към неработещ морски фар. „Заслужава да бъде нарисуван", мислеше си той. „Дали преди това да не му дам

да ми отхапе малко козина от опашката, та съвсем да се побърка (пяна на устата и такива разни)."

В крайна сметка се отказа от това си намерение. Време беше да прекрати играта и да се заеме с по-важни неща.

Веднъж решил, заекът направи последен рязък завой и внезапно над полянката притъмня, сякаш малък гъст облак застана пред слънцето.

„Сигурно ще завали" – помисли си кучето.

„Никога повече няма да ме слагат в кутия" – обеща си скокливецът и погледна надясно към няколкото ниски, сливащи се с терена продълговати постройки, от които излезе преди половин час и срещна кучето.

Двамата дружно вдигнаха погледи нагоре към причината за плътната сянка и видяха... падаща от небето маса, която идваше към тях и май нямаше намерение да спира. След нея се виеше голяма димна опашка, която сякаш стигаше до небето.

Нещото откровено гореше и излъчваше топлина, даже от голямото разстояние, което все още ги делеше, но бързо намаляваше.

В разстояние на няколко мига всеки забрави досегашните си приоритети и остана втрещен при вида на новия участник в играта.

***

В резервната секретна лаборатория човекът с бялата престилка клатеше недоверчиво глава пред микроскопа:

— Всички събрани елементи са ми познати, но някои от тях са с непозната кристална структура - говореше той по долепения до ухото си телефон. – Това изглежда като нещо, дошло от много, много далеч.

— И как преценихте това, доктор Мак'Кий? – чу се глас от слушалката.

— Освен това – продължи докторът, сякаш не беше чул въпроса – на оцелялата част от метеорита, която изровихме вчера, има нарисувано... ъъъ... куче, преследващо заек...

На 484 клика оттам, генерал-майор Джон О'Нийл замлъкна. В слушалката остана само статичното пращене на за-

пасната подземна линия, която минаваше под опустошените територии.

***

Заекът не знаеше как го прави, но някъде в процеса на придобиване на тези умения, беше осъзнал, че е достатъчно умен, за да успее лесно да се научи да управлява новите си способности.

Нямаше представа откъде идва енергията, която направляваше, нито нещата, които се материализираха само като си помисли за тях.

За сметка на това беше изработил последователен план, за да избяга от плен и от болезнените неща, които му причиняваха в някакви кутии.

Имаше бледи спомени, че не винаги е бил в сегашното си тяло, но те бяха неясни като сън в зимна нощ, от който на сутринта са останали само няколко мъгляви проблясъка.

Спомняше си например как плува в океан от светлина и сила. Можеше да усети мощта на горящото ядро и силата на гравитацията, която си играеше с протегнатите около него протуберанси.

Мечтаеше отново да се потопи в сиянието и притеглянето, които изведнъж беше загубил и се бе озовал в студена, непозната среда и в пухкаво, странно усещащо се, ограничено тяло.

Самото тяло имаше някаква форма на дребно съзнание с бегла представа за съществуването си и почти не усещаше симбиозата с новия обитател.

И двамата обаче знаеха, че има нещо много грешно в сегашното положение.

***

— Животното е избягал образец от лабораторията по физика, която се опитваше да създаде Модул на нулева точка и да го превърне в източник на енергия. – доктор Родни Мак'Кий преглеждаше документите пред себе си – Също така са се опитвали да изведат основите за създаване на тунели през пространството и пренасяне на материя през

тях... по възможност жива.

— И какво се е случило с този образец? – генералът се опитваше да разбере всичко, което чуваше.

— След поредица от експерименти и загуба на няколко от предишните опитни животни... Сякаш е поумнял и е можел да премества различни по обем обекти на неуточнено засега разстояние, видимо само с мисълта си. Алфа вълните на мозъка му са невероятни – Мак'Кий направи дълга, замислена пауза. – Точно преди да избяга, едната от лаборантките – Ани Хулс, е изчезнала без следа, в момента, когато за последно го е оставила в помещението с другите животни, като на практика с това ѝ е спасил живота. Има го на записите от камерите. Сигурно е бил в добри отношения с нея, защото го е хранила и се е занимавала с животните с часове

— Хулс? Какво е станало с нея?

— След три дни се е обадила от арест близо до Париж – докторът замълча зачетен.

— В крайна сметка за какво говорите, докторе? – военният определено губеше търпение да си получи отговорите.

— Телепортация, генерале. От съвсем нов вид, който никой на Земята не си е представял. Без машини, без видим разход на енергия... освен храната на заека. Сякаш това е могъщ древен бог, насаден случайно в заешко тяло.

— Какви мерки предприемате в момента по въпроса? – усещаше, че изпуска инициативата генералът.

— Опитваме се да си върнем образеца за изследвания – ученият направи справка с монитора от лявата си страна. – Два хеликоптера, един МИ-24 „Крокодил" със специален отряд и един МИ-28НМ за огнева поддръжка вече пътуват към настоящите координати от чипа.

— Значи гадината е още жива? Толкова много ударна мощ само за един заек...?

— Не знам дали ме разбрахте, генерале. Това вече не е опитното животно, а неизвестно какво същество с огромни възможности на мисълта... Момент.

— Какво? Говори, човече – О'Нийл окончателно изпусна нервите си.

— Току-що сигналът се премести със хиляда и седемстотин километра за 11 милисекунди – глухо обяви ученият и връзката прекъсна.

БАР (SALOON)

От мъглата пред мен изплува табелата „SALOON“, закована накриво над входа на стандартен каубойски бар, запилян някъде из мултивселената.

Влизам през летящата врата и се запътвам към барплота, като се любувам на отражението си в опушеното до матово огледало зад него. Отвсякъде усещам изучаващите погледи, изстрелвани от очите на вътрешнобаровата фауна.

Някои са намръщени, други нервни, трети още не са взели решение какви да са и неподвижните им очи сякаш търсят отговора в трансцеденталната матрица на вътрешния си мир.

В левия ъгъл, точно пред пиедестала на музиканта явно шоуто е започнало точно преди да вляза и пет здрави момченца изнасят волна програма - кротко трошат масите и главите си със столове, бутилки и други подръчни средства всред летящи около тях карти, дребни монети, банкноти и трески. Поне са достатъчно разумни да не започнат да се стрелят напосоки. Внезапно стават четири момченца след ненавременната кончина на единия герой вследствие пронизване в областта на диафрагмата с дървен кол, преквалифициран от бивш крак на маса.

Човекът, който ги наблюдаваше с интерес току извън обсега на летящите предмети, плясва на пода между тях шестолъчна месингова значка и привлича вниманието им към себе си и стоящия до него младеж на видима възраст около шестнадесет години.

Налага се участниците да намалеят с още един, докато шерифът и заместникът успеят да прекратят дебатите.

Напредвам упорито към бара, а чистачите и лешоядите вече се запътват да разчистят бъркотията в ъгъла, да сложат нова маса и столове и да разпалят камината със старите. Малко се посдърпват за един безстопанствен златен зъб, който намират измежду стъклата, но скоро всичко отново се успокоява и влиза в руслото на доста по-скучна атмосфера.

Маестрото изпълзява изпод пианото, което досега беше негово убежище срещу разразилата се внезапна буря, небрежно изважда забития в разстроения инструмент нож и започна да подрънква произволни, несвързани трели.

Стигам до бара без да бързам – наслаждавам се на обстановката с всички сетива.

Поръчвам си уиски, което моментално се появява пред мен в отдавна немита чаша с подозрителен цвят. Затварям очи, поемам въздух и го глътвам на екс, след което удрям чашката в бара и тя като с магия се пълни отново.

Няколко такива рунда след това съм готов да си тръгна и да разузная какви други забавления има в града.

Оставям няколко банкноти до отново пълната чаша и, пренебрегвайки съдържанието ѝ, се завъртам и поемам леко фалциран курс към вратата.

Преди да успея да изляза, все пак се оказва, че съм привлякъл нечие внимание.

Поканен съм на една маса от дребен индивид с неясен произход и стърчащи зъби. Сядам с гръб към дървената стена, докато се чудя дали изобщо е човек.

Срещу мен едър мъжага трясва две бутилки на масата и започва да ми говори нещо неразбираемо. Отговарям му вяло каквото ми дойде на ума, защото съм зает да разглеждам помещението през новата перспектива на леко премрежения си поглед.

На перилата на втория етаж са се подредили няколко изключително красиви дами в екстравагантни за обстановката рокли с огромни деколтета и удивително количество панделки. Гледат случващото се с интерес. Аз пък гледам тях и облеклото им по същия начин.

Добичето отсреща изръмжава още нещо, отваря едната бутилка и налива в две чашки. Иска да се надпиваме.

Мисля си да откажа любезно и да стана, но събранието около масата с поглед ми казва, че не искам да го направя. Съобразявам се с мнението на мнозинството и надигам чашата към устата си,след което я обръщам празна на масата. Мъжагата се подсмихва безрадостно, повтаря огледално движението ми и пак налива...

Време колкото за три бутилки и част от четвъртата по-късно, отеклата мутра решава да провери как е ситуацията под масата, а аз се държа за стола и се подпирам на стената едновременно, докато се мъча да не го последвам, защото компанията му вече не ми е приятна. Тълпата ме тупа по раменете и крещи, а набеденият за пианист е във вихъра си.

Някак си ставам, някой ми бута пари, слагам ги в джоба си и се запътвам към стълбите.

След има-няма половин час се качвам до втория етаж, където се радвам на вниманието на дамите. Сега ми се струват даже по-привлекателни от преди. Вадя парите от джоба и те също започват да ме харесват повече. Две или седем от тях ме водят в приятна стая с червени завеси, тежки мебели покрай стените и голямо легло в средата, което виси от тавана на драпирани вериги и плюшен балдахин, решен в същия цвят. Бутват ме на леглото и духват свещите.

Главата ми се върти и скоро заспивам или губя съзнание.

***

Ужасен трясък. Болезнено дразнеща очите ми светлина.

Груби ръце ме издърпват от люлката и след това навън от стаята, после ме бутват по ужасно много стълби и аз ги взимам с низходяща, вълнообразна хипербола, като единственото, което не използвам за целта, са краката ми.

Болката...

Влачейки ме с обърнати ходила, влезлите в ролята на будилници ми помагат да се придвижа. Излитам през летящата врата, като взимам още едни стъпала от раз (за щастие доста по-малко, но не съм ги броил) и акостирам по корем на улицата.

Болката прави заслужаващо „Оскар" завръщане на сцената, докато се изправям.

Срещу мен, на трийсетина крачки стои добитъкът от снощи (оня с ниската поносимост към спирт). Той нещо пак ми говори и зарежда пушкало с размерите на малко турско оръдие, забравено под Шипка. Доколкото разбирам, иска да се стреляме.

Понечвам да си тръгна, за да си отспя, но културната сган около нас с поглед ми казва, че няма да е любезно да го направя.

Добре тогава. Беше ми приятно... горе-долу поне.

Разпервам ръце – нямам оръжие. В краката ми тупва очукан револвер, явно нарочен за такива случаи, в чийто барабан лъска една–единствена гилза.

Правя знак, че първо трябва да повърна, и демонстрирам част от сериозните си намерения върху близкостоящ зрител, на който не му е ден.

Паплачта се развеселява за моя сметка.

Насочват ме настрани между бара и паянтова барака.

Небрежно бъркам в джоба на дънките си и с облекчение напипвам "табакерата", отварям я и набирам възвратния код, след това подхвърлям едно „Адиос, момъци" на кибиците наоколо, натискам „СТАРТ" и се потапям в мъглата на ускорителя на частици.

Първата ми работа, като се прибера и ме позакърпят, ще е да се оплача от долнопробния алкохол, продаван от служителя на агенцията, който работеше на бара. Сигурно заради него ще се изръся за нов черен дроб и обновяване на очите.

След това ще направя забележка за твърде многото НИП-ове с празни погледи, внедрени в реалността за навалица. Почти съм сигурен, че това е опасно за континуума.

После ще искам отстъпка за по-малкото прекарано от уговореното време. В крайна сметка си платих за седмица, колкото ми трае отпуската.

И накрая ще заплаша, че ще ги съдя за ТТП поради хронично падане по стълби, и никой от познатите ми няма да пътува повече нито в миналото, нито в бъдещето точно с тази туристическа агенция.

СЪТВОРЕНИЕ

Метеоритът летеше много бавно спрямо космическите мащаби. Формата му беше овална, без никакви ръбове. Носеше се през пространството, приближавайки малка жълта звезда, случайно оказала се на пътя му. Неминуемо щеше да изгори, ако не бяха планетите. Профучавайки особено близо до една от тях, той бе привлечен от нея и, изменяйки курса си, започна да пада. Скоростта му рязко намаля от съпротивлението, когато достигна долните слоеве на атмосферата и, падайки точно вертикално, се удари в жълтеникавата пръст, разпръсквайки я на всички страни. От силния удар подскочи няколко пъти, вдигайки все по-малки облачета прах, докато накрая замря неподвижно. Намираше се на неосветената от звездата страна, но всичко наоколо се виждаше ясно, чак до голите хълмове на хоризонта, огрени от далечните звезди и силната отразена светлина от малката спътникова планета.

След известно време, през което с метеоритът не се случи нищо, планетата се завъртя и ярките жълти лъчи на звездата докоснаха повърхността му. В този момент той започна да се променя, странни вълни набраздиха повърхността му, появяваха се и изчезваха подутини, сякаш нещо се опитваше да пробие обвивката и да излезе навън – в новия свят. Внезапно той започна да се подува и да става все по-голям. Когато размерите му нараснаха почти три пъти, нарастването спря за миг, метеоритът утихна и, сякаш набрал сила, се пръсна на стотици парчета, които се разлетяха на всички страни. На мястото, където бе стоял само допреди миг, остана недълбока дупка и малка топка прах, която постепенно улягаше.

Докато се извършваше тази метаморфоза, жълтата звезда бе слязла ниско до голия хоризонт и скоро щеше да се скрие. До следващото ѝ появяване нищо не се промени, но когато първите лъчи отново докоснаха повърхността, на която бяха попаднали парчетата от взривилия се метеор,

започнаха да се случват много неща. Всяко едно от тях се заравяше постепенно в почвата и там започваше да се променя. Чрез дълги нишки се закрепваше здраво за околната твърд и протягаше нагоре тънки стръкчета, които отново излизаха на повърхността.

Местността, чийто център бе полузаровената дупка от взривилия се метеорит, бързо се променяше и в размер на няколко десетки завъртания на планетата стана неузнаваема. Всичко бе обсипано с големи растения, които с различните си цветове и форми хаотично се преплитаха, взаимно се подпираха и продължаваха да растат.

С течение на времето растенията станаха огромни и покриха още по-голяма площ.

Някои от тях бяха с огромни цветове и тънки, но здрави стъбла. Други нямаха цвят, но хвърляха сянка над голяма площ с надвесените си широки листа. Но най-силно се открояваха няколко растения, които се извисяваха над другите и ги правеха да изглеждат незначителни и малки. Тези растения имаха странна форма. Стъблото им бе дълго и дебело, нямаха цветове а само по три здрави листа в основата си, които опрели се в земята осигуряваха устойчива опора за цялото растение. Стъблото беше кухо и сочеше точно перпендикулярно на повърхността на планетата. Отгоре беше отворено и фуниеобразно разширено. В основата на стъблото, непосредствено над листата, имаше малка подутина, сякаш нещо вътре беше по-голямо от диаметъра на кухото стъбло и го издуваше.

Когато жълтата звезда се скри и странните дула на кухите растения сочеха към бездната на открития космос, те се раздвижиха и почти едновременно, с глух пукот, рязко изстреляха това, което ги издуваше.

То беше овално, без никакви ръбове и, преодолявайки газовата обвивка и гравитационното поле, с намалена скорост полетя към звездите.

Иван Иванов

Иван Иванов е роден на 19 януари 1964 г. в Ловеч. Завършва Техникум по механо- и електротехника в града, а след това – Висшето военно артилерийско училище в Шумен. Порядките в армията, ограниченията, които му налага средата, свободомислието, са сред причините след десетгодишна офицерска служба да напусне.

Повече от десет години животът му е свързан с електронните медии – от самото им зараждане през всички проблеми и радости на прохождащия частен радиобизнес, свързан с изграждането на първата извънстолична радиоверига „Лиани".

Творческият му дебют е в зрялата възраст – около 50-те, което го предпазва от ненужна самонадеяност. Романът „Омагьосаният кръг" е четвъртата му книга след „Какъв хубав сън", „Старата къща" и „Старият мръсник си го връща". Автор на пиеси, разкази, романи.

ТЪЖЕН МИГ, СЪС ЗВУК НА ТАНГО

Беше слънчева и топла ноемврийска събота, от онези, за които някой бе казал, че принадлежат на златната есен. Блещех се в компютъра и подготвях текст за пиеса, с която да участвам в поредния конкурс. Много ми харесва, мислех си наивно. Че аз повечето неща много, ама много си ги харесвам. Разбира се, с чест и гордост за всяко жури, мога да заявя, че не е забелязало нито ред, написан от мен. Но какво да се прави – творчество и литература, не са като моите...

— Ей, Иване, чета ти книгата и питам жена ми: "Абе, не чуваш ли отнякъде как този човек все едно е до мен и ми говори?" – прекъсна творческите ми пориви появилият се изневиделица Калоян, както винаги усмихнат и ведър, в хубаво настроение. Един от най-умните хора, които имам голямата чест да познавам, разбира се, понякога да слушам и да се докосвам до познанията му – това е Калоян в едно изречение.

— Че всичко, което съм написал, е вредно, сигурно не е нужно да ми го натякват – отговорих, шегувайки се, зарадван от срещата ни.

Беше с още някакъв човек, малко по-нисък – арменец, по-късно разбрах, с доста сериозен бизнес. Не след дълго се появи Михаил, колега на Калоян, мълчалив и много усмихнат. Отнякъде долетя с рокерските си дрехи и по тибетски вързана брадичка, леко пълен IT-специалист, верен техен приятел. От дете обичах да виждам компания по четирипет човека сутрин на чаша кафе. Поуморени, но обичащи живота мъже – различни като манталитет, състоятелни и не чак толкова, едните с късмет, а другите – примирили се със съдбата, която тайничко им е подложила крак. Шегуваха се, смееха се на закачките, ненавиждаха властта под всякаква форма, угрижени се замисляха за трудностите, тъжно страдаха от житейските болки, тайно... и под прикритие споделяха за красиви жени. Това бе като нежно докосване до онзи мой толкова мил спомен. Понякога се питам дали това не е символ и част от нашето българско, балканско бохемство.

— Знаеш ли, Иване, какво ми се случи? – започна Калоян чистосърдечно и добродушно усмихнат. – Доста време

ходя все при една и съща жена да се подстригвам. През годините няколко пъти смени адреса на салона си. От четири-пет месеца е в Борово.

— Така или иначе, аз съм артък-софиянец отскоро и не знам къде се намира Борово, но... – развеселено отвърнах.

— Преди месец – продължи Калоян увлекателно, по негов специфичен начин - имаше свободни часове само рано сутринта. Бях готов още към осем и нещо. Тръгвам аз и минавам покрай една нова сграда. Погледът ми се спря на семпла масичка с два стола, на която имаше поставени нежни есенни цветя. Помислих си - всичко това може да бъде подредено и направено само от много красива жена. Неусетно влязох и се озовах в малко кокетно кафенце, толкова малко, че ако влязат двама клиенти, за третия ще бъде тясно. Тогава я видях. Излишно е да ти казвам колко бе красива, чаровна и млада, нямаше 30 години. Мило и усмихнато ми предложи кафе, сладкиш, мъфини. Седнах, нямаше никой друг и я поканих на масата. Първото нещо, което ме попита, бе дали можем да си говорим на „ти". Разказа ми за себе си, как заминала за Италия, работила, сега се върнала и започнала с кафето. Някой тайно бе заковал стрелките на часовника, защото не разбрах кога са минали два, три или повече часа... След време отново отидох в салона, краката ми сами тръгнаха към... И знаеш ли какво ми каза? Попита ме мило и непосредствено: "Чакам те повече от месец да си поговорим" – деликатно се замисли Калоян за кратко и продължи сърдечно и непринудено - Иване, може би нещо става с мен. Отидох и споделих със съпругата ми, защото тя е най-добрият ми приятел. А тя ми каза със спокоен тон да не...

В този момент някой зад бара изтърва празна бутилка, от счупването и шума, който се разнесе, не чух последните думи.

— Знаеш ли, Калояне - продължих къде на шега, къде наистина, доловил учудения му поглед - колко такива български филми има? Спомняш ли си "Мъже в командировка", как Нейчо Попов и младата сервитьорка безобидно се припознаха. Или Георги Георгиев-Гец в „Селянинът с колелото", обичащ родното си селце и копнеещ по младата аптекарка. Всички ние имаме в сърцето си по един счупен велосипед

и една млада жена. Ако някой ти каже обратното, да знаеш, че или те лъже или е от...

Неусетно заговорихме за митичната битка на титаните и боговете и вечното, никога нестихващо противопоставяне между новото и старото. А всъщност един от основните философски закони за отрицание на отрицанието. Като човек, чел и знаещ много, Калоян ми припомни за Зевс, баща му Кронос – бог на времето и майка му Хея, дъщерята на Гея – богинята на земята...

— В понеделник ще се видя с Миро, познавам го от лудите му, келешки, млади времена - заговори със симпатия Калоян - още в родния му Добрич, където имах сериозен бизнес, който впоследствие продадох. Налагаше се да бъда често там и оттогава доста години сме приятели. Ще го помоля да отидем до Борово, да усети и почувства атмосферата и тръпката... на това място, за да напише музика и - представѝ си - получи се някоя много хубава песен!

Постепенно приятелската ни раздумка свърши под неодобрителния поглед на съпругата ми. Спомних си и аз за Чудомир, че „чушка, която не люти, краставица, дето не горчи, жена, която не гълчи и мъж ако не мълчи, де ще му излезе краят?“

Аз имам посредствени познания за гръцката митология, но вече няколко месеца си мисля, че освен Зевс, другата велика рожба на боговете и титаните е най-красивото им създание Афродита - както е при гърците, или Венера - при римляните, прелестните богини на любовта.

И както се казва, „ни в клин, ни в ръкав“, искам да разкажа за миналото лято и за... Париж. Бях ходил и преди години и все така много ми харесва. Каквото и да напиша за този град, съм сигурен, че сте го чели и чували, но позволявам си и аз, ей така, непретенциозно творчески... Няма как да не се появи човек в Париж и да не погледне учудено нагоре. В този момент синът простичко каза: “Е, видяхме голямото желязо, можем да си вървим“. За да стигнем Айфеловата кула, бяхме слезли от метрото на площад Трокадеро, в подлеза уличен музикант свиреше на очукания си акордеон мелодията от филма „Кръстникът“. Дъщеря ми с артистично

високомерен жест подаде ръка първо към брат си, после и към своя приятел. Те покорно наведоха глави, поклониха ѝ се един след друг. По мафиотски обичай допряха устни и целунаха ръката ѝ. Уличният музикант почти се преви от смях... Вървях по тесните улички на Монмартр, от малките чаровни кафенета усещах бохемската романтика на великите художници, писатели, музиканти, и отнякъде като че ли дочувах песента „Бохеми" на Азнавур: "Аз бях гладен, ти позираше гола, пиехме вино и се обичахме". Навсякъде по разхвърляните елегантно-небрежно масички на парижките кафенета не забелязах загрижени, унили, изнервени хора, а само такива, които изпитваха наслада и удоволствие, излъчваха спокойствие. Тъжно си спомних за двата вида живот – жизнь и лайф. И за двата свята, единият - където се пие уиски и бира, и другият – боядисана вода, т.е. лимонада и боза. Уморени, към края на деня се озовахме пред операта. Слънцето почти притваряше очи и се криеше между старите сгради, изградени с великолепие, сътворени с красота, оковани с достойнство. Уличен музикант с китара и подвижна уредба свиреше и пееше под акомпанимента на многото туристи, насядали по каменните стъпала. Понякога някой от разнородната и многоцветна публика вземаше микрофона и изпяваше позната или непозната песен, за да се създаде онази непринудена парижка улична атмосфера. Учудващо, нямаше други балканци, иначе щеше да се чуе я македонското девойче, я уморен сокол щеше да пие вода по Вардаро. Отнякъде наблизо долових от поовехтяла тонколона звук на танго, а малко по-встрани забелязах няколко двойки да танцуват. Спомних си великата мисъл на Енрике Сантос, че тангото е една тъжна мисъл, която човек може да изтанцува. Загледах се и се заслушах. Около шейсетте, пълен мъж от латински произход се любуваше от близостта с изрусена около четиридесетгодишна жена. Млад господин със строг тъмен костюм около 30-те пленяваше с нежност доста зряла жена, облечена в стилен тоалет. Те не танцуваха, а бяха като обвити от магическа елегантност и лекота, влагаха изпепеляващо чувство, в което съжителстваха страст и невинност. Тогава я зърнах, една от най-красивите жени, които

съм виждал. Висока, стройна, елегантна, в огнено червена нежна копринена рокля, с чаровно мило лице. Тъмни, буйни чупливи коси се спускаха гальовно на голите ѝ рамене. Беше се облегнала на стената, привела тъжно глава, подвила крак и като че ли заковала високия ток на обувката си в каменния зид. Това бе една очакваща жена, пленена от тъга и нежност. Отнякъде се появи Той. Леко побутвайки стар велосипед, мълчаливо замислен, с мил поглед в очите, може би наближаващ 80-те години, с перфектно изгладен сив панталон, тъмни лъснати обувки и млечнобяла риза. Висок, строен, силно побелял - човек, когото времето като че ли не е искало да покори и не му е дало да остарее, а го е дарило с някаква божествена зрялост. Тъжно си помислих колко ли парижки красавици са копнеели и са търсили огнената страст на трогателната му прегръдка. Той внимателно подпря отстрани стария, очукан от годините велосипед, с непринуден жест приглади косата си, мило подаде ръка на младата жена, от чието красиво лице и нежни устни се появи загадъчно стаена, толкова дълго крита плаха усмивка. Като в подреден сценарий, с цялата си прелест, бавно, плавно, хипнотизиращо, по-лирично от всякога, чувах затрогващия с обаяние звук от цигулка и Либертангото на Пиацола. Това бе омагьосващ танц или вълшебен сън, който с изяществото си пленяваше. Или по-скоро дълъг, безкраен роман за споделената и отишла си, щастлива и тъжна, обичаща и мразеща, изпепеляваща и сътворяваща чудото любов. Танцът свърши, красивата млада жена облегна покорно и нежно глава на гърдите, близо до сърцето на някогашният силен мъж. Случаен слънчев лъч проблесна и попречи да видя една паднала сълза. Мило усмихнат, той нежно я прегърна. В този момент исках да бъда като великите Дега, Реноар, Мане, за да нарисувам това вълшебство. Повярвайте ми, заслужава си да се види и усети това сътворение, всъщност по-скоро съкровище, не губещо блясък и очарование, което човек трябва да почувства, окован от красотата на мига. Нима животът не е мил и красив миг, от който се будим сутрин или вечер търсим, за да го прегърнем преди да заспим? Аз още се питам и сигурно ще си задавам все този

вечен въпрос, когато спомените ми нахлуят в мен: "Това ли е любовта?". И все така ще търся отговора откъде е дошла тази искра. Дали не е това изпепеляващият неугасващ огън, с който Хронос - богът на времето и Гея - богинята на земята, са ни подарили. Много след мен, по подобие на тези преди нас, простосмъртните ще търсим най-истинските думи за любовта. А може би най-мъдро звучат словата на онази велика жена - майка Тереза, че първата човешка потребност е общуването...

Сигурен съм, че текстът на песента, която Миро би изпял, ще бъде поетичен и пленително хубав, но мелодията ще създава усещането ми за онзи покоряващ с лиричност звук от цигулката и Либертангото на Пиацола.

Ще ме попитате какво стана, къде отидоха младата жена и възрастният господин, с тяхното толкова дълбоко въздействащо танго. И аз се питам... Може би ги отнесе тълпата. Та нима всички ние не сме малки прашинки от една голяма преходна действителност?

Остана споменът – онзи тъжен сън, от който се будим сутрин.

30.11.2017 г.

13 ИСТОРИИ

От доста време тези 13 истории създават странен безпорядък в попретрупания хаос на моите мисли и вълнения. Като за начало ще поискам извинение, ако в прочетеното откривате назидателност и на пръв поглед изглежда оборкано и неподредено. Но пък обещавам да бъда искрен.

1. Преди години гледах интервю с Иван Колев. Големият футболист, сътворил със златни букви червената легенда ЦСКА, не криеше огорчението и недоумението си от последия мач, на който присъствал. С болка и възмущение разказваше как, след като отбелязал гол, всички съотборници вместо да се зарадват и прегърнат колегата си, започнали да го бият по главата като някой малоумен. След второто попадение голмайсторът наперено вдигнал крак и всички се изредили, даже и резервите, да му лъскат обувката. На третия гол съотборниците хванали реализатора, отнякъде извадили ножичка и започнали да го постригват. Чудеше се и се питаше Иван Колев - това ли е начинът футболистите да изразяват радостта си?

2. Неусетно стигам до втората история. Наскоро почина знаменитият футболист от легендарното левскарско поколение – „бързата седмица" – Цветан Веселинов. Попаднах на репортаж от поклонението и на думите, изречени с много уважение от вратаря Стоян Йорданов, пазил за „вечния враг" ЦСКА. Мнозина биха се питали защо пък точно цесекарят Стоян Йорданов. Малцина знаеха отговора и може би аз бях един от тях. През седемдесетте години гледах мач между Левски Спартак и ЦСКА на толкова черно-белия руски телевизор „Електрон", че чак трудно различавах сивеещите им екипи. Наближаваше краят на мача, когато Веселинов нанесе силен, неспасяем удар. Топката влизаше под гредата и като че ли нямаше как да бъде спряна. Сигурно Стоян Йорданов сам не е вярвал, че ще опази вратата си, но незнайно как изби топката. Случайно или не, но камерата улови един от най-прекрасните мигове, накарали ме да заобичам тази магия на мъжество и уважение, която е в ос-

новата на футбола и спорта. Усмихнатият Веселинов отиде и стисна ръката на Йорданов, който приятелски го прегърна. Там, в прегръдката и подадената ръка, бе кодирано посланието на спортсменството, достойнството и приятелството.

3. Не крия симпатията си към Ланс Армстронг. Винаги съм го възприемал като символ на несломимия дух в битката с неизличимото заболяване. В книгата си "Обратният път към живота" разказва как като наперен, самовлюбен младеж, Армстронг, непризнавайки авторитета и опита на повъзрастните колоездачи, в неголяма обиколка-критериум по улиците из родния град на доста известния италианец Архентил, малко преди края от колоната се откъсват Ланс, местната звезда - общо четирима състезатели. Във финалния спринт, Армстронг дава всичко от себе си и печели. Архентил, който други години по традиция е победител, малко преди финала натиска спирачката и завършва четвърти, защото не иска да бъде на почетната стълбичка с нахалния, демонстриращ неуважение Армстронг. Ланс разбира урока, който му е дал противникът и понастоящем винаги, когато се срещат някогашното самозабравило се американче и бившият италиански състезател - днес големи и истински приятели, се радват, пият прекрасно вино и хапват хубава паста.

4. Колоезденето е спорт с красиви истории. И от най-големия – Ланс Армстронг, стигам до Еди Меркс - най-великия колоездач, защото няма състезание от големите обиколки на Франция, Италия, Испания, световни първенства, в което да не е побеждавал. Многократно Меркс демонстрира пренебрежение и превъзходство, понякога съпроводено и с мръснички номера, пред колегите и съотборниците си. Преди един от етапите на Тур-а, обиколката на Франция, нищо че е най-великият, Еди, осъзнавайки грешката си, застава пред цялата колона от състезатели и моли за извинение. Може би затова големите са толкова големи - не само с победите си, а с цялото си присъствие, държание и отношение към съотборници, противници, публика...

5. Отново спомените ме отвеждат преди 20 години, когато всички страдаха, извинете, радваха се, че отборът на едно от най-бедните градчета на България бе станал шампион. В центъра на града имаше денонощно магазинче и аз

много рядко по понятни икономически причини, но все пак гледах да зарадвам сина и дъщеря си с толкова любимите им „Марс" или „Сникерс". Една вечер недоумяващо видях как доста пълна жена, заедно с цветнокож мъж, децата и съпругата му, с безразличие напълни цяла найлонова торба с онези сладки лакомства. Синът ми подсказа, че това е детегледачката на новата футболна звезда от Бразилия. Колко бе звезда не знам, но скоро спря да свети и след няколко месеца се оказа поредното високоплатено футболно недоразумение. Ей такива високоплатени недоразумения постепенно превзеха родния футбол...

6. Есента интелигентен коментатор се спъваше в думите, не вървеше нещо речта му. Може би доста усилия трябват да потиснеш мислите и разбиранията си, да бъдеш професионалист и да коментираш мач от евротурнирите на българския шампион по футбол без нито един роден състезател в състава. Ние много обичаме да гледаме на Изток, на Запад и да се прехласваме пред някого - било отляво или отдясно, някой по-нагоре или по-надолу от нас, друг пък по-красив, трети по-умен. И от толкова гледане и захласване, забравихме да се любуваме на нашето си, забравихме да обичаме децата си.

7. За пръв път отидох да гледам мач десетгодишен в родния Ловеч между "Кърпачев" и „Чавдар" - Троян. Сина си пък заведох, щом проходи. Много пъти съм си мислил кое ни повеждаше към стадиона, кое беше това чувство. Там, на терена, бяха батковците, по-късно приятели и съученици, след време децата, съседчетата, племенниците. И точно това пълнеше малките непретенциозни стадиончета във всеки град. Ние още си живеем, както обичам да казвам, в родово-общинния строй и глобализацията, като всяко лошо или добро нещо, едва ли ще ни подмине. А тя, глобализацията, си води и футболистите и от толкова, и все „добри" футболисти, забравихме пътя за стадиона. Защото там не децата ни ритат мръсната, изхабена, но толкова мила топка.

8. Помните ли преди две или три години колко много хора бяха повярвали в една мечта? Точно мечта, нищо че играеше във "В" група и нямаше прехвалени чужди футбо-

листи. Помните ли публиката, помните ли купата на България? Затова са мечтите - за да им се радваме. Но лошото е, че и ги убиваме безскрупулно, бавно, мъчително. И не трябва да се чудим, когато на някой мач има по 50 или 100 зрители, а на други няма и толкова.

9. Искам да изясня нещо важно. Винаги съм мислил, че доброто няма цвят, няма религия, няма националност. Истински и дълбоко уважавам хора, успели въпреки расовата дискриминация и верската нетърпимост. Сетих се за един от любимите ми филми – "Сътворено от Господ", разказващ историята на цветнокожия Вивиан Ли по време на сегрегацията и мечтата му да бъде лекар.

10. Има държави със скучна история. Има и други с бурна страст заченати, събрали в себе си много дири и гени на страшни народи, на място, където много се е раждало, но и много се е унищожавало. На тая наша българска земя са се кръстосвали и воювали през вековете безброй етноси, племена, народи, нации. Все ми се струва, че няма такова малко място с толкова много войни, битки и смърт по Земята.

11. Ето и неприятната история, която бих искал да подмина. Наскоро един футболист прояви брутално невежество, като изрази радостта си от вкарания гол с жест, наподобяващ рязане на глава, което си е чудовищно грозна постъпка. Първия път го отдадох на незнание. Мислех си, че треньорите и мениджърите дискретно ще му разяснят какво мрачно усещане оставя в българската душа подобно неприлично държание. Цинизмът на господина се повтори и след седмица. Топката го удари по краката и влезе във вратата на вечния враг. Последва отново същия грозен жест. Тъжно си спомних за Иван Колев, Веселинов, Стоян Йорданов, Еди Меркс. Сетих се и за победилият злия карцином Ланс Армстронг.

12. Имам близки, чието единствено дете, на 21 години, води битка, най-мъчителната от всички битки – за живот. Често трудно намираме думи със съпругата ми за подкрепа, кураж и надежда. Няма по-зло и по-лошо от това да виждаш полуживо детето си, слабо и омаломощено от поредната съсипваща го химиотерапия. Говорехме си с надежда за

трансплантация на стволови клетки. Но трудността идва от намиране на донор, защото отделните кръвни показатели трябва да съвпаднат почти на 100%.

13. Стигнах до 13-а история. Много ми се иска тя да бъде най-хубавата и най-красивата. Когато господинът от Бразилия, който през сезона вкара повече от „изумителните" 20 гола и позаблудени фенове набързо го заизпращаха в някой велик европейски гранд, нищо че накрая пак ще лъска... резервните скамейки в посредствено отборче със съмнителна тото репутация, показа циничният си жест - точно същата събота, на 2500 километра от тук, се игра мач за холандското първенство между ПСВ "Айндховен" и Венло. Там един футболист, който не е вкарал повече от „изумителните" 20, а само 8 гола през сезона, бе определен за играч на мача, без да е излизал на терена. Името му е Ленарт Тай. Двадесет и шест годишният германец, регистриран за донор, дарява кръв в деня преди мача, за да се генерират стволови клетки за спасяване на болен от левкемия. Целият стадион става на крака и отдава почитта и уважението си към младия мъж. Спомних си думите от песента във филма "Списъкът на Шиндлер": „Който спасява един човешки живот, спасява цялото човечество".

30.05.2018 г.

ТЪНКИ ИЗМАМНИЦИ ООД

Идва си есента. Общо взето потискащо време. И като се депресира човек, какво друго му остава, освен да полудее. И как се лекува лудостта? С медикаменти. Моля се дано да са ефикасни, защото при тази компрометирана здравна система човек вижда зор даже и да умре както трябва. Добре – лудостта ще я оправим, здравната система и нея. Обаче лечението на глупостта е много по-трудно. Пробвал съм няколко пъти, горе-долу пооправям се, но за кратко. Да кажеш, че е опасно – е, не е чак толкова като радиацията например. Съчиня нещо и ми се подобри настроението, депресията, лудостта, глупостта и т.н. Ще ме извините, но от този луд, луд свят какво друго му остава на човек, освен да лекува шантавията си с писане. Е, измекярите и боклуците вземат дрога, по-пропадналите се наливат с ракия, водка, уиски и тем подобни, пичовете се напиват с вино. А аз, наивникът – пиша....

Гледам вчера през деня, по икиндия, пред блока пристигнаха двама работници с дочени дрехи от някаква строителна фирма и с нечетлив надпис на гърба. Спомняте ли си филма „Черна котка, бял котарак"? И нашата улица е същата – горе-долу лъснати и напудрени нови жилищни сгради с паркирани скъпи и гъзарски коли, сред кал, дупки, гьолове, само където патките липсват. Не след дълго дойде самосвал, малко валяче, ръчни колички и много бързо, без въобще да си губят напразно времето, напълниха дупките с пресен черен асфалт. Ей така се работи, викам си, като японците, точно – само дупките и част от тях, бързо – без грам офлянкване, акуратно и без излишни приказки. Това е начинът да се оправи тая държава – споделих със себе си. Но в този момент се сетих, че и преди пет-шест месеца пак ги пълниха дупките, и преди още пет-шест месеца пак. Вярно, загрижени хората, през няколко месеца идват, пооправят, а ние все недоволни. Вечерта се заговорихме с едно комшийче:

— Познавам сина на собственика на фирмата. Звънах му, а той ми отговори, че летните ремонти приключват и трябва да се усвоят предвидените средства, защото ако останат, догодина няма да се отделят от бюджета. Чисто и просто, да отчетат дейност и да вземат парите.

— Добре – отговорих – но нали преди няколко месеца, колко пъти вече не ги и броя, пак ремонт правиха. И при първия дъжд дупките пак се изцъкляха и ококорваха.

— А ти обърна ли внимание на надписа на фирмата?

— Не успях да го прочета, но най-вероятно...

— Ако още не си разбрал, да го запомниш добре - "Тънки измамници" ООД – смотолеви майтапчийски комшийчето.

Помислих си, че гледам някакъв абсурден филм, в който най-тъпата роля е отредена за мен, зрителя. Попитах преди време мой холандски приятел за кого е гласувал на проведените наскоро избори. А той простичко, но със завидно самочувствие, ми отговори:

— Когото и да предпочета и да му дам гласа си, той първо ще работи за мен и за нас, гражданите.

У мен остана гадничкото усещане, че ние когото и да избираме - партия, правителство, президент и всякакви такива големи хора, те първо ще работят за онази същата фирма с благозвучното име "Тънки измамници" ООД. Пък ако нещо остане... А̀ ко, а̀ ко, но а̀ кото мирише. Аз нямам големи претенции да давам най-верните и точни определения и становища за изборния процес. Но си позволявам да споделя, че по-скоро изборите са едно състезание, в което винаги губи публиката - тази на стадиона, пред телевизора и т.н. Но най-потърпевши са тези, които си нямат хал-хабер от играта. Точно като в изневярата - първия път все пак приемаш резултата, втория път прощаваш. Третия път откриваш в погледа на другите, а накрая и в собствените си очи глупака. И после се питаме защо всички полудяват, а някои като мен пишат, за да се самолекуват.

Обаче разните му там държавни работи, органи, структури, съвети, парламенти, президенти въобще не стоят със скръстени ръце, а току извършат някоя брутална интервенция в разсъжденията ми. Наскоро попаднах случайно на канала, предаващ избора за генерален директор на БНТ. Гледах как една икона на телевизията и журналистиката като Иван Гарелов беше препитван като посредствен хлапак от някакви неспособни детски учителки, както веднъж ги бях нарекъл „СЕМки и бонбонки". В този свят все по-малко неща ме учудват, но това елитно представителство на хилавото наше

безвремие и бездарие направо удари в най-високите стойности на червеното. При измервателната апаратура, ако сте обърнали внимание, когато показателите са на границата на критичния максимум, индикаторът или стрелката сочат и се отклоняват в най-ярка червена окраска. А знаете ли какви са били заниманията и работата на тези „СЕМки и бонбонки", както ги нарекох по-горе? За представителя на вечната партия - парламентарист и половина, какво да кажеш? Мой добър приятел ми сподели: "Има нещо смущаващо в едни хора, дето помежду си още си викат другари". Обаче това, членките, е - там вече вдигам и кръвно, и захар. Едната чела хороскопи по световно известна кабеларка „Канал не знам си кой номер две хиляди иии...". Как да не сте я чували, айде не се правете на по-луди и глупави от мен. Другата и това не е правила, защото е била пиар. Де е телевизия, де е пиар-я, но голяма работа е пиар-я. Третата носила кафе - карала стаж някъде по телевизиите в немско, по-късно цял КУ-Респондент станала. И понеже усещам смущението ви, ще кажа, въпреки че сами можете да го откриете в интернет, за неин близък приятел в живота, основал движението КУР (Конституционно Управление на Републиката). А последната, най-известната, е повече с авантюрите си, сакън - да не си помислите за някакви глуповати авантюри. Какво да прави, пали я на любов жената, като белградчанин на сръбска музика. И все едни такива известни и авторитетни, близки до всяка власт засуква около себе си.

Тези същите самодиви (бях написал думата самораслци, ама я смених) препитваха и Кошлуков. Всички приятели, познати и непознати, с които разговарях, по-късно споделяха, че той е представил най-добрата концепция. Когато младежът Кошлуков е имал смелостта в онова брутално, сиво време да каже какво мисли и да се опълчи на грозната система, изградена от страховете ни да живеем свободно, тези същите „СЕМки и бонбонки" безгрижно са играели в детската градина и са притичвали до лелките: "Пък моля, другарко, той Стоянчо ме ощипа по дупенцето". Е, малките палави розови дупенца станали по-късно големи задни части, почти като на гвардейския оркестър тъпана, но какво да правиш - живот. Пак там в онези години, човекът Гарелов спасява от

сигурна смърт малкото палестинско дете Ахмед, крие го под седалката на кореспондентския си автомобил, с огромен риск на живота си, преминава през военните постове. Довежда го в България, грижи се за него като за свое дете, помага му да завърши медицина и да стане лекар. В други, нормални държави има журналистическа награда Пулицър, но уважаемите членки на съвета сигурно не са и чували за нея. По-скоро като чуят Пулицър, ще си помислят, че е някой парфюмиран пич-пиар. Защото ако бяха познавали нещо, щяха да стоят прави на изслушването, остави че г-н Гарелов беше институцията – г-н Панорама. Кошлуков сигурно се е разкъсвал от въпросите за компромиса, когато зловещата идеологическа система е унищожавала и смачквала мечтите му, пленени от дебелите бетонни стени на комунистическите затвори. Все пак той беше от онези, първите и последни, обичам този израз, романтици на прехода. А както казва Чудомир, лъжата обикаля света, докато истината си връзва обувките. Кошлуков бил човек на Кой. Ами добре, а те на кого са? На паметника на безименния воин или на някой скрит телевизионен продуцент. Били на НиКой. Аман от глупости. Вярно бе, я и аз като съм на никой, да вземете да ме направите генерал, но не министър-председател, защото ме помързва. Не че други не ги мързи. Пък може и ей това писание да ми отпечатате, нищо че нямам ничия подкрепа.

Понеже и аз трудно вече изтърпявам моята любов към езикови и писателски волности, спирам. Вече съвсем сериозно искам да разкажа за брата на Васил Левски, известен като Малкият Левски. Участва като революционер в Ботевата чета. Пленяват го при връх Вола и го заточват в Диарбекир, откъдето бяга и се записва по-късно като доброволец-опълченец в Руско-турската война. При боевете на Шипка губи ръката си, но доживява Освобождението. В един хубав ден идва в София да моли от новите властимащи големци да спасят от глад и мизерия него и децата на сестрата на Левски, като им дадат под наем малка воденичка в Карловския Балкан. Отговорът на тогавашните първенци знаете ли го? Същият, какъвто ни го дадоха и показаха с избора на директор на телевизията. Безсмислено е да припомням онези мъдри думи, че революциите се подготвят и извършват от идеалисти, но от тях се възползват случайни минувачи.

Повече от убеден съм как литературната критика и разните му там корифеи ще изказват безмилостно негативното си мнение и с презрение ще задават въпроса: „Всъщност това есе ли е, разказ ли е, публицистика ли е или някакво авторско недоразумение?". Специално на тях с гордост отговарям, че въобще не ме интересуват снобските им оценки и нека запазят маниерните си преценки за някои изключителни, изумителни и невероятни литературни произведения.

Сега искам да завърша и ще го направя много тъжно. Напоследък се вихри една бурно-емоционална кампания за връщане на младите и способни хора в България. Когато дъщеря ми тръгваше, дядо ѝ, застанал тихо на столчето, спокойно заговори:

— Заминавай и никакво такова - обичам България, не мога без родния град – помълча и продължи – Това, последното може да го казваш, но като се оправиш.

Още нещо си припомних - преди години, бях на юбилея на Георги Мишев - един от онези истински горди мъже, както ги нарекох малко по-горе - романтиците на прехода. Стана известен писател и разказа как през седемдесетте години художественият съвет грубо отхвърлил неговото и на другите млади творци произведения. Всички по-възрастни колеги и приятели успокояващо им говорили да не се притесняват, нещата ще се оправят, ще се тръгне в друга посока, пътят е правилен, е, има и грешки и т.н. Георги Мишев след кратко мълчание мъдро се обърнал към всички:

— Не заблуждавайте момчетата! Не ги лъжете!

А аз си мисля за дупките от поредния калпав ремонт и за най-просперяващата фирма в държавицата ни - „Тънки измамници ООД", за Гарелов, Кошлуков и разните му там КОЙ, ТОЙ, НИЕ, ВИЕ, ТЕ. Гледам по телевизията как с мощни пиарски страсти убеждават децата ни, моите и вашите, (техните – не, сакън!) да се върнат и поливат това наше сухо дърво "България". Може би ще ме обвините в плагиатство, но ще се обадя тихо, но достатъчно ясно:

— Не заблуждавайте децата! Не ги лъжете!

30.09.2017 г.

Илияна Каракочева (Ина Крейн)

Илияна Иванова Каракочева – Ина Крейн. Родена в град София през 1966 г., но свързана с магическия юг на своите корени както в живота, така и в цялото си творчество. Завършила СУ „Свети Климент Охридски", специалност Българска филология. Автор на сборници с разкази, романи и стихове на балканска тематика. – „Балкански ветрове", „Къщата с петуниите", „Аромат на Южен вятър", „Хазнатар", „Сладко от маслини" и др. Творчески метод – Балкански магически реализъм. Награждавана в национални и международни литературни конкурси. Публикува свои произведения в медиите - алманаси, сборници, електронни и хартиени списания, сайтове за изкуство и култура. Рисува изображения на мисли. Работи като редактор, литературен консултант и преподавател по български език и литература.

ДЕДО БЕБО АТАНАС

— На дедо Атанас му никне зъбче! – извика тичащото като на пожар дете покрай Монката, шмугвайки се да хвърли новината бомба без предупреждение в кръчмата.

Младият лекар се засмя въпреки кошмарния ден, в който бе преглеждал, шил, превързвал всякакъв чешит болни. Дедо Атанас тикаше с удоволствие деветдесет и деветата си година и чакаше с нетърпение да удари стотака. Не за друго, ами за да го дават „у телевизоро" и кметът не само да си дотътри дебелия задник до къщурката му, но и лично да му поднесе торта. На всичко отгоре политикът лекомислено бе обещал, че ако селото има столетник, ще му дава от общината още половин пенсия. Та дедо Атанас като бивш учител по математика бе пресметнал много внимателно колко менти и ракийки е всичко това в кръчмата и чакаше тоя заветен миг като малко дете Коледа.

С тези мисли лекарят се запъти към кръчмата, ала хлапето стрела го изпревари на втора обиколка, викайки с цяло гърло:

— Всеки може сам да провери зъба срещу малко ракийка или нещо сладко!

Тук вече докторът не издържа. Направи обратен завой и сам пое към горната махала да види какво чудо е сътворил математикът столетник този път.

Пред вратата се виеше вече къдрава пъстра опашка от малки и големи, дошли лично да се уверят в съобщеното. Всеки носеше шишенце, вафла или парче кекс, за да заплати билета за цирка.

Медикът поздрави любезно и мина без ред, на което някои се намръщиха, но го приеха философски – специалист трябваше да види, пипне и удостовери цялата тази работа, която хем беше шега, хем беше и истина. Затова направиха място на Монката, гледайки го като сапьор, дето ей сега ще обезвреди мината.

Минавайки по пътечката към задната част на двора, където внуците бяха тикнали в „изолатора" досадния почти стогодишен човешки товар, натресен им от бащите, пренесли се в отвъдното, докторът остана изненадан как изведнъж всичко бе пометено и подредено. Междувременно в главата си разлистваше страниците на дебели учебници, медицински списания и статии в пресата, описващи подобни случаи.

Нищо сериозно не излизаше и Монката на крачка от вратата беше почти сигурен, че всичко е някаква шашмалогия на стареца, решил да си подслади душата в залеза на живота.

Стаята светеше почистена, застлана с нови пътеки, а легло-то на дядо Атанас се хилеше, наметнато с нова турска покривка на цветя, при това с двойни къдрици. Самият математик посрещаше гостите изкъпан, в риза и костюм от бала на последния правнук, а на краката му доволно мигаха поизтъркани оранжеви маркови маратонки от правнучката баскетболистка.

— Докторе, глей какви чудеса стават! – провикна се дедо Атанас и му намигна. – Утре сичката телевизия чекаме, а може и самиот президент да дойде.

Лекарят се огледа къде да седне, но възрастният го подръпна леко за ръката.

— Тоя път работата не е майтап. Ти като доктор, кажи, след тоя зъб дали и оня, големия, пак ще започне да шава и да решава женските уравнения? – тук старецът погледна дяволито младия мъж и зачака.

— Чакай да видя първо дали имаш в устата зъб – дипломатично забави отговора Монката, а дедо Атанас присви очи като тигър.

— Първо си измий ръцете и ги изплакни с пишман ракията от ония шишета там! – нареди като генерал домакинът, натъртвайки на думата „първо". Трябваше някак да отвърне на удара и обидата, нанесена му незаслужено от докторчето.

Едва сега лекарят обърна внимание на двете редица малки шишенца и бурканчета, опасващи като дъги масата, а между тях в сюрреалистична форма растеше купчина от сладки, бонбони, шоколадчета, локум и вафли.

— Нали знаеш, че трябва да се пазиш от сладко? – подхвърли докторът, търкайки ръцете си със сапун, а после миролюбиво потапяйки ги в ракия.

— На мене зъб ми никне, нов живот почвам сега да живея, утре може и с коса да осъмна! – размечта се плешивият бивш математик. – Намерил с какво да ме плаши!

Щом докторът се приготви, старецът разтвори с готовност уста. На пръв поглед нищо не се виждаше.

— Пипни, пипни де! – радостно му показа с пръст мястото дядото. – Отдолу е започнал да расте.

Лекарят прокара пръст по венеца. Усети драскането

веднага, сякаш наистина нов зъб бе започнал да си пробива път. За миг си помисли, че може да е остатък от корен, който сега се е придвижил нагоре. После си спомни за прочетен случай в списание за жена, на която ѝ поникнали млечни зъби, когато навършила сто, гърдите ѝ се втвърдили, но само след месец умряла.

— Е, зъб ли е, или не е? – зададе хамлетовски въпрос почти столетникът.

— Времето ще покаже – византийски отговори докторът без усмивка. – Не яж сладко, не се наливай с ракия и не позволявай всеки да ти бърка в устата. – нареди Монката и още преди да дочака реакцията на стареца, излезе.

Слънцето приличаше на захарна ябълка, каквато като дете хрупаше с удоволствие. Тълпата нетърпеливо зашумя и го върна в реалността.

— Докторе...

Монката не отговори, само забърза надолу към квартирата си. По пътя се размина с колата на местната телевизия. Лудницата започваше и той знаеше как ще завърши всичко това. Но не можеше да го спре.

На сутринта телевизиите гръмнаха, а вестниците осъмнаха с големи интригуващи заглавия. Местните само това чакаха – веднага прекръстиха стареца на „Дедо бебо Атанас". Кметът предсрочно се довлече да се здрависа лично с бившия математик, стаята на мъжът заприлича на хибрид между кръчма и сладкарски магазин, а славата му се разнесе дори в селата зад планината.

Дойдоха и специалисти да си кажат тежката дума, но след като пийнаха здраво от хубавата ракийка, а после още по-здраво похапнаха, отговориха почти като Монката и си заминаха кой откъдето се бе появил.

Дедо бебо Атанас успя да изяде за два месеца сладкишите, за още по-кратко време изпи ракийката, цял зъб така и не му поникна, женските уравнения останаха да бъдат решавани от младоците, но той бе доволен и предоволен. Изживя своите пет минути слава и дори някаква пишман писателка обеща да напише разказ за него. Ама дали е написала, така и не се разбра. Както не стана ясно до края зъбче ли бе онова, дето се появи в устата на стареца, или бе една от множеството шеги на природата.

КУТИЯ С ВЕТРИЛА

— Добър ден! Обажда се адвокат Петров от „Керманов и син". Каня ви на делова среща. Става въпрос за наследство.

Жената се облегна на стола изненадана. Не си спомняше да има роднини в страната или чужбина, които да са заможни, или да желаят да ѝ оставят наследство. Майка ѝ имаше сприхав характер, лека ѝ пръст, и се бе изпокарала с всички роднини. Баща ѝ почина рано, неговите родители – още по-рано. Майка ѝ взе, продаде и изхарчи всичко, което успя да докопа от наследството му, без да помисли за дъщеря си.

— Всеки сам трябва да си подреди живота – обичаше да ѝ казва назидателно майка ѝ. – И сам да си го подслади.

Последното тя много добре и беше правила в последните десетина – петнайсет години от живота си, така че я остави без пукната пара и без покрив над главата. Не искаше да я съди, мрази или проклина. Така е решила, така е постъпила. Може би бе по-добре, че я остави рано сама. Така поне наистина разполагаше напълно с бедността и свободата си.

След обаждането първо си помисли, че са телефонни измамници. После провери въпросната кантора – оказа се истинска и доста реномирана. Накрая се застрахова и звънна на телефоните за контакт, дадени в сайта им. Оказа се, че наистина има запазен час за делови разговор с нея. Из главата ѝ се въртеше подозрението за тъпа шега на колежките, с които работеше, но и това отпадна след няколко дни – те с нищо не показваха, че имаха пръст в цялата работа.

В деня на срещата с адвоката облече строга черна рокля и не си сложи грим. Реши, че щом ще получи някакво наследство, трябва да прояви мъничко уважение към покойника.

Миг преди да отвори вратата на офиса се зачуди дали просто да не направи кръгом и да се върне там, откъдето беше дошла, но умората от живота, който живееше сега, ѝ удари един зад врата и тя влезе като обречена.

Няколко часа по-късно седеше на спирката с кутия в ръцете си. Не знаеше какво има в нея и дори ѝ хрумна да я остави в автобуса, преди да слезе. Бе ѝ завещана от някаква непозната жена, с която преди много години бе пътувала на екскурзия. Звучеше налудничаво, абсурдно и невъзможно. Но беше факт. Спомняше си смътно възрастната дама, с която пътуваха до Истанбул и обратно. Бе чаровна и мила, за разлика от майка ѝ. Дълбоко наранена от всичко, което се случваше в живота ѝ, се бе доверила на непознатата. Бе изплакала болката си, бе разтворила душата си. На слизане в София размениха телефонни номера с обещанието да се видят.

Така и не го направиха. Още същата вечер се ужаси, че се е доверила на непознат човек, скъса листчето с телефонния номер и се опита да забрави за случката. Прие го като урок и по време на следващи пътувания плащаше двойна седалка – никой да не пробие бронята на самотата ѝ.

Сега същата тази жена бе оставила за нея опакована кутия преди смъртта си. Едва ли имаше милиони в нея. Вероятно някакви сувенири или рисунки – спомняше си, че говориха за изкуство по време на целия път.

Прибра се у дома и остави кутията върху хладилника. Бе лекичка, не много голяма, опакована с обикновена хартия, вързана хлабаво с тънка панделка.

Задачите в офиса я завъртяха, кутията стоеше тихо в стаята и с нищо не предизвикваше нейното любопитство и внимание. Може би и така щеше да си стои с години, ако не бе наближила Коледа.

— Какво ще облечеш на фирменото парти? – попита я колежката до нейното бюро.

Жената повдигна неопределено рамена.

— Само не идвай пак с онази ужасна рокля – уж небрежно подметна другата. – Човек ще помисли, че имаш само нея в гардероба си. А се очаква да пристигне главният шеф от Варна. Може пък теб да хареса.

Иронията в гласа ѝ мина като студен вятър покрай душата ѝ. Грабна палтото си и си тръгна за пръв път по-рано от работа.

Отключи вратата и погледът ѝ попадна на кутията върху телевизора. Какво пък, нощта се очертаваше дълга, трябва-

ше да намери някаква занимавка за мозъка и сърцето си, да не мислят за самотата и липсата на любов. Бе започнало адски да ѝ дотяга това.

Развърза внимателно панделката, отвори капака и занемя. Кутията бе пълна догоре с най-различни ветрила. Към всяко едно от тях имаше закрепен етикет, посочващ къде е купено и кой го е подарил или донесъл.

До сутринта жената направи почти околосветско пътешествие. Коприна, дантела, рисувано дърво – материите докосваха нежно ръцете ѝ, целуваха я с аромата на непознати места, срещаха я с обичащи души, сливаха се с времето и я потапяха в магията на красивото, светлото, чудното. Изпълваха я с надежди, мечти и желание за любов.

На дъното на кутията останаха красив шал от китайска коприна и ветрило в същите магични цветове. Погледна етикета, но на него липсваха обичайните данни. Вместо тях с красив почерк беше написано нещо, което докосна душата ѝ и я накара да се усмихне. – „Обичта е нежната песен на душата птица, намерила гнездо от светлина в друга душа". Тук нямаше факти. Имаше само любов. И безвремие. В което искаше да се разтвори цялата.

„Нима толкова много ми е личало, че страдам от нелюбов?", запита се жената. Наметна красивия шал върху раменете си, разтвори ветрилото и се погледна в огледалото. Косите ѝ все още бяха буйни, а очите – сини. Кожата ѝ все още имаше мекотата и нежността на ароматен плод. Душата ѝ все още бе жива и можеше да поеме на път. Кой знае, може би щеше да стигне до обичта, ако върви упорито към нея?

Партито беше в разгара си, когато пристигна и влезе смутена. Върху черната рокля бе преметнала шала от кутията с ветрила, а ръката ѝ инстинктивно разтвори ветрилото.

— Не съм очаквал да срещна толкова красива и загадъчна дама на фирмено парти – с весели пламъчета в очите се приближи към нея симпатичен мъж. – Откъде имате тези безценни съкровища?

— Това е дълга история – усмихна се в отговор тя.

— Нощта е достатъчно дълга, а ако не стигне, ще продължим след това – предложи непознатият.

След няколко дни жената продаде част от ветрилата, които се оказаха изненадващо ценни. Замина за Истанбул и мина по същите места, които бяха посетили преди много години с непознатата дама, мислейки за живота си и промените, които трябва да направи в него, ако иска да бъде щастлива наистина.

Когато се върна, напусна работата си, премести се във Варна, където я очакваше нов живот, нова любов и нова кутия за ветрила, която смяташе да попълва на всяка годишнина от сватбата с по едно ново.

Йорданка Радева

Казвам се Йорданка Койчева Радева. Имам издадени стихосбирки с любовна, пейзажна и гражданска лирика, в това число и със стихове за деца. С две издадени книги с разкази. Очаквам скоро и третата книга с проза да е факт. С участия съм в конкурси с присъдени грамоти и предметни награди. С номинации за поезия в алманасите на „Културна палитра", Перник за 2013- 2017 год; „Тракийска лира"- 2014- 2016 год.; „Сребърни звънчета"-2016; с участия в алманасите на Фондация БУКВИТЕ за 2015-2018 год. за Поезия, Проза, Хумор и Сатира, 13 черни котки, Детски истории, Всичко за майка ми, както и в списание Мечта за книга-2018г. на същата фондация. С номинации за участие в международните алманаси на Македония „Балканска любовна поезия", 2015 и двуезичната „Македонско-българска антология"„ 2016г; в алманаха на Гражданско сдружение за Сръбско- българско приятелство за 2014-2016год. Нови Сад,Сърбия; Алманах за световна поезия "World Poetry Yearbook 2015", Китай,; в Международен литературно- художествен алманах „Содружество", гр. Уфа, Украйна и „Поэт года" 2015 и 2017, Москва към Съюза на руските писатели; участие с поезия в алманах „Тя"- гр. Варна, 2016г., и Листопад на спомените, Варна, 2016; алманах Моя хубава Бяла- поезия, 2017,. За 2018г. с поощрителна награда от поетичен конкурс –Генерал Тошево. Удостоена с отличие за поезия-трето място в ботевградския конкурс „Моят роден край", 2018 за поезия и първо място за проза в същия конкурс. През юли 2018г. в Международния литературен конкурс „Небесни меридиани" в гр. Бат Ям, Израел - първо място за разказ в трета възрастова група и трето място за есе.

НЕИЗПРАТЕНИ ПИСМА

Калина стоеше до прозореца и наблюдаваше дъжда, който се стичаше на вадички по стъклото. Лятото обещаваше да не е много топло и това донякъде я радваше. Не можеше да понася жегите, имаше климатици вкъщи, но не ѝ се отразяваха добре. След катастрофата в оня злополучен ден бе принудена повече да бъде у дома си и да намира начин как да уплътнява своето време. А то бе много. В изобилие. Дъждът припяваше монотонната си песен, нехаейки за болката ѝ и всичко наоколо, а на нея понякога в такова време ѝ се плачеше. Чувстваше се самотна, като че ли целият свят я бе изоставил. Знаеше, че в това си състояние не може да изисква много от никого, но болката в гърдите понякога така я стягаше,че дори не ѝ се живееше.

И днес беше така. Дъждовното време я връщаше в оня ден, когато се преобърна съдбата ѝ. Като сега виждаше мокрия път и лъсналото лице на асфалта, дъждът като из ведро и мрачината в началото на нощта. Светеха само фаровете на колата, а дъждът се смееше в локвите и ги превръщаше в малки морета, в които капките се къпеха. От радиото в колата се чуваше позната мелодия, а на нея ѝ беше леко и щастливо. От време на време поглеждаше скришом към Павел, който шофираше внимателно, втренчил поглед напред, а тя мълчешком му се възхищаваше за непослушния перчем над челото му и прекрасния овал на лицето с малката трапчинка на брадичката му. Беше нейният любим, изборът ѝ за път в живота, който искаше да извърви само с него. Погледна през страничното стъкло – нищо не се виждаше. Тъмнина наоколо, само в далечината едва- едва проблясваха оскъдните светлини на града като малки бели точици. И тогава се случи страшното. Не разбра нищо как се случи, опомни се в голяма стая със светлозелени стени и... тишина... Едната ѝ ръка беше гипсирана, а кракът ѝ беше вдигнат високо и привързан към някаква стойка. Също в гипс. Опита да помръдне – всичко я болеше. От кръста надолу – не можеше. Мислеше, че е временно. После... Да, спомни си... Първо дойде в съзнание. После беше отворила очи. До

нея… майка ѝ и брат ѝ. От тях разбра за станалото, за внезапно излязлото куче на шосето, поднесената кола и те… в отсрещния камънак. Какво е станало с Павел, разбра по очите им – нямаше го вече. Плака дълго и неутешимо. Искаше ѝ се да умре сега, на мига, а не можеше. Мислеше, че само с крака и ръката ще ѝ се размине, а то… Научи жестоката истина после. Оставаше обездвижена с долните крайници. Докога… вероятно за цял живот. След 20-дневен престой в отделението се прибра вкъщи. На инвалидна количка. Осъзнаваше, че това ще е новият ѝ живот, но не можеше да се примири. Когато е сама, опитваше да се изправи, но не се получаваше. И спря. Реши по-скоро да си намира занимания, за да минава времето ѝ по-неусетно, отколкото да мъчи безжизнените си крака да помръднат и милиметър, а бе невъзможно. Намери си и надомна работа към една счетоводна фирма. Когато имаха нужда в края на месеца, на тримесечие… те си знаеха, да я потърсят. Като начало и това е добре. Та кой иска работещ инвалид… Така щеше да се чувства по-полезна за себе си и за своите близки. Слушаше музика, скиташе из интернет, но… не можеше да забрави Павел. Той остана в сърцето ѝ, а там само кървеше. И реши – ще му пише писма. Ще му разказва за себе си, за деня си, за мечтите си. Ще търси неказаните думи, за да му ги изрече сега, защото те са специални, само за него. Да, писмата до него ще отнемат част от мъката ѝ, ще плаче, докато ги пише, сълзите ѝ ще капят по клавиатурата и ще разказват за дълбоките рани, с които живее. И един ден започна. От началото на седмицата. Писа го дълго и мълчаливо. Спираше, за да си поеме дъх и пак отново. Думите като камъни тежаха и падаха… А тя пишеше… Беше…

ПОНЕДЕЛНИК

Здравей, Мило Мое!

Тази нощ отново бях с теб. Оглеждах се в очите ти, а там виждах само щастливото си лице. Ти ме държеше за ръце, дланите ти топлеха моите, а аз не усещах студ, макар да беше нощ и зима. Обичта ти ме топлеше и ми даваше крила, с които можех да полетя и да обходя целия свят. С

теб се чувствах щастлива, докато вън хоризонтът порозовя и утрото прогони тъмнината. Събудих се. Бях сама, но те имах поне в съня си. Сега… сълзите ми неудържимо се стичат по лицето ми и парят от болката за мен и теб… Защо… защо… Мило?...

.....

Тя пишеше и плачеше. Хлипаше от мъка, че този живот не е нейният, че него го няма и тя се чувства толкова сама. Стараеше се да не измъчва близките си, но те виждаха и усещаха всичко дори без да им казва. Очите ѝ бяха почти винаги като сега, все влажни и тъжни, а те я познаваха друга отпреди, Нямаше избор. Дните ѝ минаваха монотонно и бавно като цели вечности, а нощите – мъчителни и безкрайни. До следващото утро. Когато вече е…

ВТОРНИК

Отворих очи. По прозорците ми слънчев лъч се провираше и подскачаше по стените на стаята. Не бях забелязвала преди. А аз си представях със затворени очи път, наоколо зеленина и цветя, а по него ние с теб. Обичахме се. И това ни стигаше. Липсваш ми дори когато си при мен, Мило Мое… Сега те нося в сърцето си и дано те докосна само с мисъл там, където си, в оня свят, където намери спокойствие…Тъгувам те…

.....

И този ден по своя коловоз. Животът вън кипи по своите правила, а тя изгражда свои. До следващия ден, който упорито настъпва и я буди, прекъсва съня ѝ, в който единствено там се чувства щастлива, усмихвайки се, защото там е само с него. А щом отвори очи… една друга врата се отваря пред нея и тя вижда – реалността, в която е сама. И новият ден…

СРЯДА

Снощи заспах късно. Сърцето ми се бунтуваше против съдбата, разумът ми не проумяваше още и още случилото се и не искаше да го приеме, и аз се блъсках като затворено птиче в клетка, а исках да изляза и да полетя. Да те намеря.

Да положа глава в скута ти и така до съмнало да остана. Защо… защо, МИЛО МОЕ, защо да те обичам толкова много, а всъщност да те нямам…

.....

Тази нощ беше не като другите. Непробудна, мъчителна и като че някакъв филм пред очите ѝ нижеше картини. Беше объркано, имаше непознати лица, пътуване, светлина, а тя вървеше… вървеше… и той беше отсреща, имаше бряг и река. И колкото повече доближаваше брега, толкова повече той се отдалечаваше от нея. Тя протягаше ръце към него, но разстоянието беше огромно, а брегът, по който вървеше, бе каменист и труден. Реката – огромна и буйна, разливаше ядовито водите си в нозете ѝ, бучеше страховито с тялото си в своето корито и тя не можеше да премине на другия бряг. При него. На сутринта се събуди, обляна в сълзи. Знаеше… Нямаше го… Но пък беше вече…

ЧЕТВЪРТЪК

Днес бях на разходка. Всъщност всеки ден излизам с количката. Имам придружител. Тоест и компания. Дните са светли и слънчеви, в които синьото се слива с бялото и придобива цвета на очите ти. Обичам такива дни. Минаваме по нашите алеи в парка, спираме се до онази пейка, нашата… Знаеш ли, Мило Мое, там на гърба на облегалката още стои написаното от теб: Обичам те, моя мила калинке! Да, за теб бях калинката в дланта ти… И аз се чувствах в прегръдката ти щастлива и защитена.

Знаеш ли, когато излизаме, винаги идваме тук, но никой не знае защо- само аз и ти оттам. Нали ме виждаш… Обичам те, Мило – твоята калинка оставам в твоята вечност...

.....

В края на работната седмица. За другите. На нея още не ѝ бяха възлагали задачи. А беше добър икономист. Ценяха я във фирмата, в която работеше преди, но след злополуката някои колежки идваха 1-2 пъти да я видят, други се обаждаха от куртоазия само, докато напълно я забравиха. Кому ли беше нужна сега?... Нямаше право на никого да се сърди. И те си имаха свой живот и задължения. Спомняше си как с

Павел едва дочакваха края на петъчния ден, за да си измислят някъде ходене за почивните дни, далеч от всички други и от шумотевицата на големия град. Но няма вече и в този ден пак ще чака някой да я изведе навън, а тя ще си спомня и ще живее поновому. Непожелано, принудително и в този ден, когато е...

ПЕТЪК

Днес е последният петък на месец март. Пролетта чука на вратата, а април се разхожда под ръка със слънцето и обещава да е добър. Хубаво е вън, знаеш ли, песните на птиците все повече огласят простора, живва целият свят и ветрецът вече е по-мил и благ. Спомняш ли си, Мило, нашият април? Още в началото му, когато ти се спря учуден пред мен и ме попита:

— Я... как така досега не съм те срещнал?...

Аз не знаех какво да ти отговоря, само те гледах учудена и потъвах в океана на очите ти. И там останах. Завинаги. Тези сини очи, които ме поглъщаха все повече. Ти бе всичко за мен – моят живот и реликва, моят свят и въздух. Не знаех нормално ли е толкова много обич да изпитвам, но знаех, че без теб спирам да дишам и постепенно умирам. Като сега...

.....

И тя пишеше... Всеки ден с кафето пред монитора, с влажни очи, незабравила още съня си. Понякога губеше представа за ден и дата, пренасяше се в един друг свят, в който ѝ беше по-добре. Спомените, колкото и да я измъчваха, за миг я откъсваха от реалността и тя усещаше как неволно се усмихва, когато разговаряше с него безгласно. Тогава знаеше, че душите им се докосват в някакъв друг свят, само техен, и политаха щастливи. После... тръсваше глава, къдриците ѝ непослушно се разпиляваха по раменете и тя слизаше отново на земята. Знаеше... беше събота като всички други. И оная събота беше такава до оня миг, когато колата се оказа почти с разбита предница и тя по някаква случайност – жива. И като че ли напук на всички сънища и мисли, този ден ѝ бе по-различен.

СЪБОТА

Днес брат ми донесе хубава вест. Ще ти я споделя, Мило Мое, защото е добра и не толкова. Одобрена съм за операция в чужбина. Моите родители така и не се примириха с моята неподвижност. Инвалид... различно се живее по този начин, различно мислиш... Но се надявах и аз като моите родители – скрито. Не искам напразни надежди. И... после... защо ще ми са тези крака, ако теб те нямам? До кого и към кого да вървя, щом ти не си по моя път? За кого да бие сърцето ми, когато ти си отиде така нелепо от този свят?... Кого да обичам, към кого да тичам, разперила ръце за полет, Мило Мое? Сърцето ми е жива рана, а душата ми е мъртва без теб... Обичам те...

.....

Отново вкъщи. Калина обичаше този дом, който ѝ даваше сигурност и обичта на близките ѝ. Тук се чувстваше спокойна. Там, в чуждата страна, в огромната болница усети колко много болка и страдание има по света. Видя с очите си – не е само тя. И въпреки това тези хора, с които се срещна и запозна, ѝ вдъхнаха кураж. Тя видя в очите им надежда и воля за живот. И реши – ще бъде силна като тях. В негово име. Защото Павел не я познаваше такава слаба и безпомощна. Винаги ѝ се възхищаваше за нейната упоритост и борбеност. Стига е оплаквала съдбата си... Трябва да продължи по-смело... Заради себе си и него...

НЕДЕЛЯ

Не съм ти писала отдавна... Не съм... Сега се връщам от Израел. Там беше операцията. Дори и там, на операционната маса, преди да ми сложат упойката, си мислех само за теб. Знаех, че ми помагаш от своя небесен дом. И бях спокойна. Сега съм тук, у нас. И знаеш ли... вече имам нозе, Мило Мое... Движа се полека с патерици. Трудно е... Като че ли сега прохождам като малко дете, не... не като малко дете, та то е по-добре и от мен. Усещам се още скована и несигурна, неопитна, но зная, че ще стане. Ще вървя... Но няма да има към кого, Мило Мое... към кого няма да имам път начертан, защото теб те нямам тук... в тоя свят... над земята... при мен.

Как се живее в такъв свят, в който винаги се усеща липсата на другия? Как се живее без мечти и копнеж? Без обич как се живее, знаеш ли, Мило Мое...Защото ето... вече толкова време, година измина, аз не свикнах без теб... Без теб светът е с променено лице и небето е друго без тебе...

.....

И пак сълзите ѝ неканени тръгваха от очите ѝ. Бавно и трудно напредваше с придвижването си, не се оплакваше никому, но страдаше. Разбра, че това е начинът, за да излезе от своята скованост и зависимост от другите. За да бъде пълноценна за себе си и да не тежи на близките си, които много я обичаха и се раздаваха за нея.

А писмата ѝ... Те се рояха и тя ги събираше в папки, защото знаеше – той ще се върне при нея. Дали в този живот, или в другия – но ще се върне. За да доизвървят пътя си заедно, който досега не можаха. Без оная страховита река с брегове, които ги разделяха. В един друг свят, който ще имат само за себе си, без значение къде и кога.

А сега... сега патериците трябва да я слушат, защото искаше да докаже на себе си, че може. Усещаше как борбеността ѝ се връщаше с волята за живот. Такава я познаваше нейният любим и тя ще бъде предишната му калинка, но сега, долетяла на гроба му, за да му разказва за своите неизпратени писма. И как не е спирала още да го обича.

НА ПЕШЕХОДНАТА ПЪТЕКА

Неда живееше на осмия етаж в единадесететажна панелна сграда в единия край на града. Офисът ѝ беше в центъра, та ѝ се налагаше почти всеки ден да ползва градски транспорт, тъй като нямаше там наблизо паркинг. Беше консултант по проектиране и винаги имаше работа. Тази сутрин обаче не ѝ вървеше. Утрото нахално ѝ се смееше в лицето, а тя все още се излежаваше в топлото си легло. Надигна се след малко и лениво пое към банята. Топлият душ я досъбуди и тя, освежена вече, започна припряно да се облича за работа. Кафе можеше и там да пие, но трябва наистина да побърза, ако иска да хване в 9 часа тролея. Бързо облече връхната си дреха, взе чантата си и се озова пред асансьора. За съжаление пак не работеше. Огледа се безпомощно и затрака с токчетата по стъпалата надолу... Чак свят ѝ се зави от бързане по тях. Когато се озова пред блока, въздъхна с облекчение. Есенният ден беше поначумерен, но един кадлив слънчев лъч упорито си провираше началото между намусените облаци. Тя ускори крачка и се озова навреме на тролейната спирка. След две минути тролеят тържествено разтвори врати пред нея и тя се озова в ранната блъсканица между мълчаливи хора. Така отмина две спирки още, оставаше ѝ още една и чак тогава ще слезе. Докато се усети, дойде ѝ ред за слизане. Беше на 5-6 метра от работното си място. Взе си кафе от близкия бар, вдъхна апетитно от аромата му, усмихна се леко и превъртя ключа в бравата. Отвори прозореца, за да се проветри, и седна зад бюрото си. След малко ще дойде и колежката ѝ, двете се справяха чудесно с натрупаните задължения. Неда погледна календара. И този месец изтичаше. Клоните отвън на тополата бяха гори и самотни, тъжно провесени като немощни ръце. Натъжаваше я есенното време, хлад обгръщаше земята, птиците почти ги нямаше, а най-често гарги, гарвани и врани на големи черни ята се качулеха по короните на дърветата, а оглушителният им грак беше неприятен и тя настръхваше от него. Така замислена не усети кога Тони влетя в стаята и

изпълни пространството със смях и въпросителни. Започна работният ден. И този като всеки друг, с нищо по- различен. Имаха няколко неотложни задачи за изпълнение и след изпитите кафета и двете се захванаха усърдно за тях. Така отмина денят. И двете не разбраха кога беше минало вече 18 часа. Въздъхнаха си с облекчение, поприбраха си книжата по бюрата и всяка пое към дома си. Тони живееше в краен квартал, имаше семейство, а тя... Неда... почти 35-годишна, беше още сама. На връщане към дома си се отби в близкия терамаркет, имаха топла кухня, та предпочете да си вземе вечерята оттам и да се отдаде на заслужена почивка. После си хвана отново тролея за вкъщи. Във входа на блока разбра, че този път има късмет – асансьорът работеше. Отдъхна си облекчено – как се изкачват осем етажа...

Вкъщи ѝ беше спокойно. Изпразни пазарските торби, пусна телевизора в кухнята си и се зае с вечерята. Само салата ѝ трябваше. Набързо я стъкми и седна. Хапваше обикновено към 19,30 часа, но сега избърза. После мина през банята и в леглото. Дали ще се разболява, че ѝ беше така отпуснато?... Набързо отхвърли тази мисъл и попрехвърли каналите, докато намери интересен филм. Тъкмо да го изгледа и сънят ще дойде. На другата сутрин по установения ред. Чувстваше се по-бодра и отпочинала. Може би тъкмо това ѝ трябваше – почивка. Излезе освежена и пое пак към спирката. Този път беше дошла по-рано. Имаше двама младежи, една по-възрастна семейна двойка, хванати за ръка, и една жена в инвалидна количка. Тя вече беше слязла на платното и бе поела по пешеходната пътека. Явно искаше да премине на отсрещния тротоар, когато ненадейно как отдалече летеше джип с натиснат клаксон. Жената се почуди какво да прави, а колата приближаваше. Тогава Неда изведнъж се затича към нея, мина пред нея и с все сила се помъчи да я върне назад, но не можа, затова я блъсна с все сила, та жената да не отнесе удара от летящата кола. Дрехата ѝ се замота в едното колело на количката и тя, заедно с жената в нея, се намериха на земята. Отмина колата... Тогава младежите се завтекоха към тях, но Неда не можеше да стане. Болеше я много кракът и рамото на едната ръка. Непознатата жена

в количката се оплакваше само от ударената си глава. Някой се обади на 112. Прибраха и двете в най-близката болница. Старицата, жена към 70, се бе отървала само с натъртване, а Неда – навехнат глезен и изкълчено рамо. Отделно натъртванията и големият уплах, който изпита. Така се запозна с жената. Оказа се сама и бе тръгнала до близкия пощенски клон, за да вземе паричния запис, изпратен от сина ѝ. Сега и двете бяха в една стая, но тя си тръгна още на другия ден сутринта, докато Неда я оставиха за следващия ден. Тя се обади на колежката си, налагаше се до края на седмицата да поработи сама. А тази жена ѝ напомняше някого. След дълго ровене в спомените си, успя – приличаше ѝ на оная старица от кварталната градинка, която често виждаше на една пейка, а около нея котки – много котки, които хранеше с трошици от оскъдния си хляб. И те, гладни нали са… я гледаха очаквателно, а тя им говореше. Веднъж се заслушах, като минавах покрай нея. Интересно… всяка животинка си имаше име. Понякога ги хокаше, друг път ги галеше, а те я гледаха с благи очи. Да… двете жени много си приличаха, само че жената с котките беше по-дребна и слаба. Тук, в болницата имаше време да мисли за много неща. И най-вече че имаше късмет в тая злополука. И тя, и жената бяха живи…

Така отмина седмицата. Вече стъпваше по-уверено на крака си и явно в понеделник ще ходи на работа. Трябваше… такова принудително мързелуване не обичаше. Новият първи ден от седмицата обещаваше да е добър. Бързаше за офиса, зажадняла за работа. Дано само жената от обслужващия персонал да я изпревари, та да не се налага да я чака във фоайето. Пристигна, отключи вратата и… онемя. На бюрото ѝ имаше огромен букет от червени рози и голяма бонбониера. Малка картичка свенливо надничаше изпод пищните червени цветове. Неда се огледа, почуди се и вдигна рамене. От кого ли ще е… Взе картичката. Имаше кратичко написано: „За теб. Валентин" и телефонен номер. Беше непознат за нея. Почуди се какво да направи. Тогава извади телефона си и набра оставения номер. Докато телефонът ѝ звънеше, някой почука на вратата и полека отвори. Влезе висок добре сложен около 40-годишен светлоок мъж,

който я приближи и взе телефона от ръката ѝ. Постави го на бюрото. Явно позвъняването бе сигнал за него, че може да я посети. Погледна я в очите и протегна ръка:

— Здравей! Аз съм Валентин.

Неда го гледаше недоумяващо, като че ли всички думи се бяха разпилели някъде и тя ги търсеше безуспешно. Той видя смущението ѝ и реши да ѝ помогне.

— Не се притеснявай. Аз бях миналата седмица с джипа, от който ти спаси жената в инвалидната количка. Не се уплаши и се втурна. Можеше и с теб нещо лошо да се случи.

— Не се случи. А вие… защо така летяхте тогава…

— Спирачките на колата ми бяха отказали. Затова натисках постоянно клаксона, за да предпазя хората. Добре че нищо лошо не се случи. Но ти се показа смело момиче – говореше той, като я гледаше изпитателно в очите. – В полицията ме задържаха. Обясних всичко. Дори провериха и колата ми. Някой беше прерязал въжетата на спирачките. Едва успях да спра в една почти пуста уличка по-нататък. Имаше малка височка полянка в края ѝ, та там се озовах. И аз се изплаших много. Голям късмет имах, че никой друг не пострада.

Това беше запознанството им. Необичайно и случайно. Оттогава всеки ден в офиса ѝ имаше нови цветя. И тя знаеше от кого са. Така изминаха две-три седмици, когато една вечер след работа той я чакаше вън пред офиса ѝ. Очакваше го. И започна всичко пак като по сценарий – вечѐри, излети, чести разговори по телефона, цветя… Докато разбраха, че не могат един без друг. А за оная случка на пешеходната пътека, която ги запозна и събра, той изтърпя наказание – глоба и условна присъда.

Оттогава изминаха много години. Децата им, син и дъщеря, вече студенти, радваха живота им и го изпълваха със смисъл. Тя отвори очи. Беше още във фотьойла и като че ли бе сънувала. Често си спомняше това отпреди години и винаги очите ѝ се пълнеха със сълзи. Сега предстоеше друго изпитание. Как ли да му го каже – все отлагаше и сили не намираше. Знаеше как ще реагира – пред нея ще се държи и прави на герой, за да я окуражава, а скришом очите му ще

се пълнят със сълзи. Тая бучка на лявата ѝ гърда не ѝ даваше мира. Но имаше сили само когато е с него. И вярваше, че двамата ще преодолеят всичко. Те умееха да се държат един о друг и взаимно да се подпират, когато единият залитне от тревога и безсилие. Въздъхна дълбоко, а в това време вратата се хлопна и… влезе той. Валентин я погледна и разбра. Имаше какво да му разказва. Седна до нея и зачака търпеливо, държейки ръцете ѝ в своите. Така му беше полесно. Когато се гледат в очите и чуват сърцата си как бият ускорено. Но заедно. В един ритъм.

Катина Георгиева

Казвам се Катина Петрова Георгиева. Родена съм през 1984 година и живея в град Габрово. За кратко се занимавах с журналистическа дейност в студентския вестник „Огледало" и също се доказах като сценарист и водещ на предавания към университетското радио „Уни". През последната година на следването ми „Съюзът на икономистите в България" ме отличи за участие в конкурса „Млад икономист" на тема: „Европейските фондове - същност, усвояване и ефективност". След това записах магистратура „ Управление на проекти" и продължих самостоятелно да изпращам разработки към СИБ, дори след като се дипломирах. През 2010г. с „Кредитната политика на банките в България по време на сегашната икономическа криза" спечелих почетна грамота и материална награда от спонсор. Тогава ст. н. с. инж. Райко Райков ме назначи в кожарската си фабрика „Фулмакс-21" на длъжността „Експерт стопанска дейност" по европейската програма „От образование към заетост". Щом стажът ми приключи, предвид интереса ми към литературата, кандидатствах за член на клуб „Буквите" през 2012г. Екипът начело с председателя инж. Иван Богданов ме приеха и първоначално публикувах единствено в сайта. Творческото ми развитие продължи с отпечатани произведения в „Алманах - Нова българска литература" в раздел проза, „Алманах - Хумор и сатира", „Алманах - Детски истории" и първия за 2018г. брой на списанието „Мечта за книга" с направление „Романтика". Междувременно работих като касиер и организатор на постановки в драматичен театър „Рачо Стоянов" – гр. Габрово.

МИСТЕРИЯ В СТРЯХАТА С ГЪЛЪБИТЕ

В началото на летния сезон професионален ангажимент задължи Бриз Перлев да напусне за известен период родния град. По тази причина той временно се раздели с неукротимите вълни, прохладния ветрец и аромата на морска сол, сред чиято пленителност отрасна и потегли към Балкана. По път немирното Слънце весело надничаше през предното стъкло на автомобила му и пакостливо го заслепяваше с искрящите си лъчи, но той умело изкачи стръмните баири на величествената планина и успешно пристигна в китната провинция. Тя го удиви с чудната си и колоритна природа. Докато издирваше предназначения за престоя му дом, преминавайки бавно с колата, обследваше фамилните стопанства. Виждаха се няколко ферми, производствени цехове и пчелини, но основно от разстояние го впечатли една отдалечена вила, в чиято градина палитра от прелестни гълъби вследствие на слънчевото сияние сякаш искряха в позлата около своята приказна стряха. Разкошната композиция озадачи младежа, но той я отмина и продължи нататък, за да намери своята собствена обител. Откривайки я, паркира автомобила си отпред и слезе. Дочувайки шума, хазяинът разбра за пристигането на госта си и веднага излезе навън, за да го посрещне:

— Състоянието на жилището е точно според уговорката ни – обясни любезно той. – Обзаведено е напълно, за да се чувствате комфортно и все пак не се надявайте на чудеса. Вече Ви уведомих, че постройката е стара и не разполага с всички удобства. Банята, както е известно при повечето къщи от този тип, се намира отвън. Вътре, разбира се, има цветен телевизор и всички нужни кухненски пособия, но не може да разчитате на климатик. Предполагам, че сте се вслушал в предварителните ми указания и си носите вентилатор. По принцип нощите тук са прохладни, но според прогнозите се очакват високи температури, така че е желателно човек да се подсигури и да не разчита само на капризите на природата. Въпреки някои формални липси съм уверен, че ще се чувствате уютно.

Тогава собственикът връчи ключовете на наемателя си и замина.

Бриз съвсем не остана възхитен от шегата на стопанина по отношение на оскъдната му квартира, но тя беше единствената и на практика най-добрата, която агенцията можеше да подсигури на младежа в това село. Все пак вследствие на престоя му тук зависеше кариерното му израстване, затова се налагаше да се примири. По тази причина извади куфара от багажника на колата си и го внесе вътре. Разопакова и подреди вещите си, след което се зае да разгледа всички помещения. След огледа установи, че по принцип разполагаше с повечето пособия от първа необходимост. Основно горещината го тормозеше, затова се върна навън и извади вентилатора, който по предварителна заръка на домакина взе със себе си. Прибра се и го включи. Като за начало се усети известно разхлаждане, но за жалост уредът не се оказа достатъчно мощен, за да понижи достатъчно температурата. По тази причина страдалецът разтвори всички прозорци, но вместо да се ограничи мъчителната задуха, в стаите нахлуха различни насекоми, част от които атакуваха обитателя и не го оставиха да спи през цялата нощ. По едно време успя да се унесе, само че за беда още призори петелът на комшиите наруши покоя му със своето гръмогласно кукуригане. Действително още при първия апел на даровития тенор младежът се стресна и подскочи като ужилен. За разлика от познатите будилници този не можеше да бъде изключен с натискане на съответния бутон, така че на клетия слушател му се наложи да чуе целия заложен репертоар на суетния изпълнител. Вроденият талант на петела напълно разбуди младежа и понеже той не можа отново да заспи, реши да стане. Наметна халата си и тъй като банята се намираше извън къщата, излезе на двора. Там го очакваше друга изненада, която не се оказа единствената. Първоначално, докато крачеше към градинския умивалник, единият му чехъл се изхлузи и търсейки го слепешката, за да го обуе, стъпвайки небрежно, в крака му се забиха множество остри бодли. Мъченикът изтръпна от болка и поглеждайки надолу, видя таралеж. Безобидното същество с простодушната си муцунка навъсено съгледа исполина предвид нехайството му и обръщайки му пренебрежително гръб, достолепно изпълзя в тревата. В същия момент босият наемател само-

уверено продължи напред и изведнъж замръзна на място, виждайки под сачака да лежи лопатар. Животното стоеше неподвижно и наблюдаваше странника равнодушно. След миг се изправи и бавно тръгна напред, при което Бриз инстинктивно отстъпи назад. По принцип нямаше причина за тревога, понеже представителите от този вид бяха боязливи, но големите му рога респектираха и младежът започна да се озърта, търсейки оръдие за самоотбрана в случай на атака от страна на елена. За щастие благородното създание не претендираше за безсмислени свади, а съвсем миролюбиво прескочи плета и изтича в гората. На свой ред Бриз си отдъхна предвид благополучния завършек на поредното абсурдно премеждие, което се оказа само нежна увертюра от предопределеното му трънливо пребиваване. Поглеждайки назад, той забеляза група малчугани, които бяха насядали по плета и го наблюдаваха с дружелюбно мълчание. След известно колебание най-голямата и най-непринудената сред тях се престраши и го заговори:

— Надяваме се, че не сме те обезпокоили с присъствието си?! – рече му добронамерено светлоокото момиче с русите плитки. – На практика не знаехме, че тук има някой. Възрастните собственици на къщата починаха преди около година и постройката остана необитаема. С тайфата идваме всяка сутрин, за да видим елена. От известно време се подслонява под навеса. Понякога покрай него се навъртат също сърни с малките си. Цяло семейство са и ние се промъкваме да ги съзерцаваме. Често им носим зоб и ги гостим с различни лакомства. Обичат ги.

— Чудесно! – измърмори намусен младежът. – Сред цялата селска дандания само едно стадо липсваше, но такова е положението в провинцията.

— Защо? Не ти ли харесва?! – учуди се девойчето. – Тук всъщност е много приятно. Тихо и спокойно е. Поляните са извезани с килим от прекрасни цветя. Чуват се благозвучните песни на пойните птици...

— Ти да не си случайно поетеса?! – прекъсна я Бриз.

— Според теб имам ли талант?! – възкликна ентусиазирано момичето. – Много бих се радвала да стана! Не че се хваля, но по литература имам само отлични оценки. Всъщ-

ност по всички предмети съм добра. Единствено физиката ме мъчи. Трудно запомням формулите, но с повече учене ще се справя.

— Браво! – поздрави я неуважително Бриз, прекъсвайки речта ѝ, тъй като го отегчаваше.

— Та бъди откровен, защо си тук.

— Много си любопитна.

— Ами така е, вчера, когато пристигна, всички започнаха да те обсъждат и да коментират причината за престоя ти. Та ще споделиш ли, за да им предам?

— Големите не са ли те учили да не си пъхаш носа в чужди работи – каза ѝ назидателно младежът.

— Само за това ме поучават, та ще отговориш ли на въпроса ми? За добра кауза е. Имам поръчение да извлека и да предам информация. Та ще кажеш ли?! – настояваше тя с детинското си изражение.

— Сега съм зает – отвърна надменно той и влезе в банята, като преди да затръшне вратата, грубо заяви на всички. – Настоявам, когато изляза, да сте си отишли.

Само се заблуждаваше, тъй като щом се появи, те продължаваха да стоят отпред и да го чакат:

— Вие нямате ли си работа?! – реагира ядосан.

— Не. Във ваканция сме.

— Много ми е приятно да си бъбря с вас, но имам задължения и трябва да вървя, за да ги свърша – опита се този път да ги отпрати с престорена вежливост.

— От какво естество са тези твои ангажименти? – попита го едно от хлапетата.

Бриз от своя страна го погледна сурово и отвърна:

— Да речем, че ще проучвам гората.

— Чудесно, ние също сме в тази посока – рекоха децата и, неглижирайки недоволството му, го последваха.

В онзи момент на младежа му стана ясно, че няма да се избави от тягостното им присъствие и ще ги слуша да му дърдорят по теми, дето изобщо не го вълнуваха. По едно време преминаха покрай къщата с гълъбарника. Тъй като магнетизмът на птиците го заинтригува, пожела да узнае повече за стопаните. Тогава момичето с русите плитки на име Аня му рече:

— Не познаваме лично собствеництата, но сме я виждали. Много е хубава. По принцип е доста отчуждена от повечето жители. Почти не общува с никого, уединявайки се в дома си. Рядко излиза, като през повечето време се грижи за градината си. Реално всички я коментират и недоумяват поведението ѝ. Не разбират защо страни от останалите. Баба казва, че е омагьосана от зъл чародей, който я държи в плен и само искрената любов на чистосърдечен юнак е способен да я спаси.

— Много интересна история. Добре направи, че ми я разказа, за да съм нащрек, понеже животът ми е скъп и не искам да пострадам в името на нечии чужди несгоди. За разлика от всички вас аз не си прося белята – иронизира ги Бриз.

Децата го погледнаха дезориентирани, опитвайки се да осмислят причината за сарказма му и докато разсъждаваха как да реагират на подобна язвителна реплика, ненадейно в далечината се появи възрастна жена, която ги повика:

— Време е за закуска. Трябва да вървим – уведоми го момичето със златистите плитки и заедно с останалите членове на тайфата заминаха, оставяйки го най-сетне на мира.

Щом си тръгнаха, Бриз се посмя на наивността им, след което отиде в гората. Докато я обхождаше, наслаждавайки се на удивителната ѝ пленителност, между стволовете на дърветата случайно забеляза в далечината женска фигура. Не успя да види лика ѝ, тъй като яркото слънце го заслепяваше, а нея я озаряваше. Провокиран от любопитство, реши да я разгледа отблизо. Приближи се внимателно, без тя да го усети и я погледна. Оказа се безспорно красива предвид малахитовите си очи и стихийните си с блясъка на пурпурния залез коси, така че той вместо да си тръгне, продължи да я наблюдава. Какво реално целеше, самият не знаеше. Може би имаше достатъчно свободно време и се чудеше как да го запълни, та затова не си отиде, а остана да я съзерцава. По този начин стана свидетел как непознатата съблече дрехите си и влезе в реката по бельо. Младежът не я изпускаше и за миг от очи, проследявайки всяка грациозна извивка на изящното ѝ тяло, докато тя като сирена плуваше из бистрите води и искреше от допира на слънчевите лъчи. Неочаквано девойката се гмурна навътре и наблюдателят ѝ я изгуби от

поглед. Озадачен започна да се озърта наоколо, когато неочаквано усети удар от твърд предмет по гърба си. Обърна се и я видя пред себе си. Тя го гледаше с тревожна ярост, като същевременно за защита държеше дървена сопа в ръката си, която при нужда възнамеряваше да използва:

— Кой си ти и защо ме шпионираш? – попита го изплашена.

Осъзнавайки нелепата ситуация, в която неволно сам се замеси, младежът се оправда по следния начин:

— Казвам се Бриз Перлев.

— Ти подиграваш ли ми се? Що за име е това?!

— Знам, че звучи налудничаво, но майка ми е романтичка и съм от морето.

— Моята майка също е сантиментална, но не ме е нарекла по подобен нелеп начин!

— А как?! – изяви явно желание за запознанство младежът.

— Моля?! - изненада се от претенцията му непознатата.

— Аз вече ти се представих и попитах, как се казваш ти.

— Гълъбина.

— Няма съмнение, че твоето име също е съвсем стандартно – коментира с ирония младежът.

— Да, но не моята особа обсъждаме в момента, а защо ме следиш?! Някой изпрати ли те?! За кого работиш?

— Аз съм еколог. От службата ми поръчаха да проуча флората и фауната тук. По тази причина снова из леса и случайно се натъкнах на теб.

— И реши да ме гледаш, докато се къпя?!

— Не можех да зная какво точно възнамеряваш да правиш - отвърна ѝ с остроумен аргумент той, на който тя не можеше да опонира и все пак го стори.

— Да, но вместо да си тръгнеш, остана – престори се на възмутена красивата жена, за да защити честта си и да помрачи самодоволната му усмивка, която вътрешно я вбеси.

„Някои гледки не са за изпускане" – помисли си наум блажен Бриз, като естествено подобна мисъл не можеше да изрече на глас, иначе щеше да обиди дамата и никога нямаше да се сприятелят.

— Та вече заявих, че виждайки ме почти без дрехи, вместо да си тръгнеш, се застоя, дебнейки измежду шубра-

ците като разбойник – упрекна го девойката. – Реално ме изплаши.

— Значи не съм толкова ловък, щом ме забеляза. Действително не съм имал неморални намерения спрямо теб. Повярвай ми. Срещнах те случайно.

— Щом дочух раздвижване в храстите, реших, че е еленът. Идва доста често тук и съм свикнала да съм тиха, за да не го изплаша, само че след като надникнах с крайчеца на окото си, не го видях. Ти съвсем не приличаш на него.

— Така е. За жалост нямаме видимо общи черти – заяви шеговито Бриз, след което с цел да я умилостиви и да ѝ се хареса, добави възторжено – Аз също имах щастието да видя елена! Случи се тази сутрин! Стоеше под навеса на къщата, която наех! Всъщност хлапетата ми казаха, че често нощува там!

— Да не твърдиш, че си отседнал в изоставената къща?! – изненада се Гълъбина.

— Точно там.

— Късметлия си. Благородно ти завиждам. Ще бъдеш заобиколен от деца. Те постоянно ходят там заради лопатара.

— Ами ти къде живееш? - попита я с импулсивна невъздържаност той и тъй като съзря смущение по повод интереса му спрямо особата ѝ, допълни. – Искам да знам, понеже е възможно някой път, минавайки случайно покрай вас, да се отбия, за да те поздравя или за да те поканя да излезем.

Гълъбина се подсмихна приветливо, след което хвърли сопата настрана и отговори:

— Отседнала съм в изолираната къща край пътя. Лесно разпознаваема е, понеже в градината има гълъбарник.

— Значи ти си омагьосаната девойка, за която малките палавници ми разказаха?! - реагира пламенно той, след което съзирайки недоумение в погледа ѝ, спокойно обясни. - Калпазаните си съчинили някаква чудата история, че в къщата живее прокълната от зъл чародей мома. Тя не отговорила на чувствата му, така че той я превърнал в своя пленница и само безстрашен смелчага можел да ѝ помогне, спасявайки я със самоотверженост си.

— Много интересна приказка – отвърна с насмешка събеседничката му. - Малчуганите обичат да си фантазират.

— Споделям становището ти. Децата имат богато въображение, а аз не биваше да те охарактеризирам с техните халюцинации.

— Чудесно. Радвам се, че се запознахме и си побъбрихме, но вече е време да се прибирам.

— Аз също приключих със заданието си тук и тъй като сме в една посока, бих могъл да те изпратя. – настоя той. – Наясно съм, че магьосници не съществуват, но кой знае, по-сигурно е, ако съм наблизо.

Гълъбина се подсмихна благодушно, съгласявайки се да я придружи. Докато вървяха, двамата разговаряха:

— Разбирам, че природата тук е неописуемо красива и е блаженство човек да живее на подобно вълшебно място сред уединение и живопис. Сякаш се намира в приказка, само че ти ми приличаш на светска личност и освен това си хубава жена, така че недоумявам избора ти?! – разпитваше я озадачен Бриз. – Предполагам, че притежаваш множество таланти, които е възможно да реализираш в града?!

Спътницата му се смути по повод комплимента му, след което отговори:

— На практика отгатна. Наистина известно време се занимавах с изкуство, само че тщеславието и конкуренцията не ми се отразиха добре. Суетата на хората и бездушието им ме задушаваха, затова се дистанцирах. Дойдох тук и се усамотих в компанията на любимите ми гълъби.

— Убедителни доводи – подкрепи позицията ѝ младежът и, усмихвайки ѝ се галантно, тя се изчерви, при което малахитовите ѝ ириси заблестяха в контраст с розовите ѝ страни.

Чувствайки се засрамена, тя погледна в друга посока и между сплъстените храсталаци ѝ се стори, че вижда силует, който изчезна, щом го забеляза. Гълъбина се притесни и призова придружителя ѝ да отидат до мястото, за да проверят. Бриз прояви недоверие, но изпълни молбата ѝ и двамата тръгнаха безшумно напред. Стигайки до шубраците, младежът ѝ заръча да го изчака, докато се увери, че няма опасност. Приближи се внимателно и когато надникна отвъд гъсталака, го изненадаха русокосото момиченце и по-малкото ѝ братче. Тогава Гълъбина се успокои, а Бриз им се скара:

— Вие, пакостници, няма ли къде на друго място да си

играете?! Реално ни изкарахте акъла! Да не би да ни следите и само не се оправдавайте, че отново сте дошли, за да търсите елена?!

Златокоската го погледна учудена, след което апатично отговори:

— Защо решихте, че ви преследваме?! На практика с брат ми постоянно идваме тук и напоследък го правим все по-често, защото искаме на спокойствие да репетираме за утрешния панаир. Ще имаме изява. Нали не сте забравили за събора?! Смятахме след упражнението да се отбием до домовете ви, за да ви поканим директно, но вие изпреварихте събитията. Предполагаме, че госпожицата знае за събитието, но тъй като не е от най-контактните, мислехме лично да я известим. Освен това харесваме гълъбчетата ѝ и си търсехме конкретен повод да я посетим, за да им се възхитим отблизо. Та да смятаме ли, че ще дойдете, за да видите изпълнението ни?!

Двамата възрастни се спогледаха, като изражението на Гълъбина изразяваше желание, така че Бриз каза:

— Ако дамата е съгласна, аз нямам нищо против.

Тя прие, така че на следващия ден, отиде в къщата ѝ, за да я вземе и да отидат заедно на празненството. Докато я изчакваше в двора да се приготви, се съсредоточи върху гълъбите, които по прелестен начин одухотворяваха градинския интериор, но щом тя се появи, с очарованието си сякаш засия и го заслепи с лъчезарната си усмивка. Младежът се почувства напълно омагьосан от обаянието ѝ и остана смаян от следващото ѝ дарование. Тя повика птиците при себе си и те отзовавайки се незабавно на апела ѝ, под нейната режисура започнаха да изпълняват различни номера:

— Истинска ли си?! - реагира изумен Бриз.

Девойката се засмя свенливо, след което излезе от гълъбарника и призова кавалера си да тръгват, за да не закъснеят за изпълнението на децата.

Двамата отидоха на мястото на събитието, където всички жителите се бяха събрали и гощавайки се с апетитни лакомства, с нетърпение очакваха да започне тържествената програма. От началото до края се оказа доста забавна и всички се веселяха, като особено впечатление направи из-

пълнението на талантливата Аня и детския хор на нейните връстници. Фолклорната им песен разчувства присъстващите и дори провокира дегизиран като мечок артист да танцува с тях. В следващия момент той неочаквано се приближи до Гълъбина и в знак на почит към елегантността ѝ ѝ подари червена роза. По повод вежливия жест девойката се изчерви. Бриз пък от своя страна се възгордя, защото тази красавица беше негова дама. През целия ден двамата се забавляваха изключително и щом празненството приключи, привечер си тръгнаха, като младежът настоя да я изпрати до дома ѝ. Щом пристигнаха, известно време разговаряха в градината, след което се сбогуваха, като Гълъбина остана на двора при любимците си птички, а Бриз пое към вкъщи. Докато вървеше, неволно на пътя срещна малкото братче на Аня:

— Сам ли си играеш?! – попита го обезпокоен младежът. – Останалите къде са?!

— Бяха с мен, но отново забелязаха ужасяващото вълчище, дето от известно време дебне наоколо и решиха да го проучат. Тъй като се страхувам от него, предпочетох да ги изчакам тук.

— Добре, щом с бандата сте заедно, значи мога да продължа спокоен - заяви скептикът, неглижирайки изявлението му относно необичайния субект, дето мъникът спомена, понеже реши, че е поредната небивалица на децата.

Младежът стигна до дома си, но когато влезе, остана смаян, понеже навсякъде беше разхвърляно. Всичките му вещи наред с личните му документи се оказаха разпръснати по пода. Бриз се притесни и излезе навън, за да разузнае. Тогава за пореден път срещна момчето и по-голямата му сестра, които му казаха угрижени:

— Вълчището го направи. Видяхме го. Промъкна се в къщата ти и обърна всичко наопаки.

Младежът ги слушаше озадачен и не знаеше дали да им вярва:

— Съветваме те да побързаш, тъй като го проследихме и го видяхме как се покатери и се вмъкна в дома на дамата с гълъбите – рече му Аня.

Бриз се притесни. Явно в думите на палавниците се съдържаше определена доза истина, която обясняваха спо-

ред детските си разбирания. Изглежда, че безопасността на приятелката му беше застрашена, затова се налагаше да действа. По тази причина начаса се втурна към къщата ѝ. През това време тя се погрижи за питомниците си и влезе в жилището си. Понеже мръкна, включи осветлението и тръгна към кухнята, за да намери ваза за розата, която ѝ подари учтивия мечок. Избра стъклената и след като натопи цветето, ненадейно лампата угасна. Предположи, че е изгоряла крушката и слепешката намери кибрит за свещта. Запали клечката и след като пламъкът освети стаята, девойката изтръпна от ужас, защото пред себе си видя субект, който беше дегизиран като страшилище. Странникът бързо свали маската и щом го видя, Гълъбина застина на място. От изражението ѝ се подразбра, че го познава:

— Изглежда, че все още не си ме забравила, любима – рече ѝ с любезна ирония той, след което погледна към розата и добави – Явно жестът ми ти е харесал.

— Ти ли си бил?! – реагира гневна девойката.

— Нима очакваше друг?! Знаеш, че винаги съм бил кавалер с теб и след като новият ти ухажор не те уважи, бях длъжен, аз да го направя.

В този момент лицето, за което говореха, връхлетя:

— Както се вижда, твоят кандидат е загрижен за теб. Явно съм подценил съперника си – заяви злорадо непознатият.

— Гълъбина, кой е този мъж?! – попита я озадачен Бриз.

— Нима, мила, не си му разказала за мен?! – иронизира я неканеният гост. – Как си могла, но щом не си го направила, се налага аз да му се представя. Казвам се Евстати и съм нейният годеник, от когото тя безсъвестно избяга, отмъквайки със себе си освен сърцето ми и още нещо.

— Нищо не съм откраднала! – опонира му се остро Гълъбина.

— Я си спомни по-добре – призова я двусмислено сплетникът. – Да споменем например онази златна огърлица?!

— Не съм я присвоила, както си въобразяваш! Възрастната дама ми я подари! Стори го един ден преди мистериозно да почине.

— Гълъбина, за какво говори той?! – недоумяваше Бриз.

— Редно е, скъпа, да му обясниш – настоя мнимият ѝ годеник.

Тогава девойката започна да разказва:

— Цялата одисея, която определям като реално мое проклятие, започна преди няколко години, когато загубих семейството си и след това се запознах с този мерзавец. Действително моите родители бяха сред най-изявените циркови артисти и аз на практика отраснах на сцената. Майка ми беше дресьор на гълъби, която научи на изкуството и мен. За жалост с баща ми загинаха в автомобилна катастрофа и останах сама. По принцип имах работа и можех да се издържам, само че необходимостта от закрила ме тласна в обятията на новия ми галантен колега, когото виждаш пред себе си. Той ме омайваше с вълшебни слова и аз се поддадох на чара му, само че по време на връзката ни започнах да съзирам доста отрицателни черти в поведението и характера му. Оказа се умел лъжец и манипулатор, който поддържаше контакти с известни престъпници. Възнамерявах да се освободя от потисничеството му, само че той не допускаше раздяла. Също така до голяма степен бях зависима от него и когато изпитвах най-силна уязвимост, неочаквано се запознах с една възрастна жена. Идваше редовно на всяко представление и след спектакъла ме молеше за автограф. Давах ѝ на драго сърце и тъй като изяви желание да общуваме, се сприятелихме. Разказа ми за трагедията си. Наскоро овдовяла, но отдавна със съпруга ѝ преживели най-тежката участ, дето е възможно да се случи на човек. Коварна болест отнела младата им дъщеря, която според думите на страдалката много приличала на мен. Аз нямах майка, а тя беше загубила рожба. Двете се чувствахме самотни, така че липсата и нуждата от обич ни събра. Между другото тя носеше на шията си златна огърлица, която алчният ми годеник пожела да притежава. По всякакви начини ме увещаваше да я откраднем. Излагаше различни доводи. Един от тях се свеждаше до факта, че въпросната особа нямала наследници. От друга страна предвид старанието ми спрямо нея бижуто се полагало на мен. Основният му аргумент всъщност представляваше, че заслужаваме да уредим живота си, само че аз не можех да сторя подобна неправда. Ясно тогава зая-

вих на този подлец, че няма да подкрепя коварния му план. Той побесня, но се престори, че се е примирил. Аз също се успокоих, вярвайки, че се е отказал от намерението си, но се оказа, че греша, понеже на другия ден моята почитателка не се появи, а предварително ме увери, че ще гледа представлението ми. Притесних се и отидох да я навестя. Останах ужасена, тъй като в дома ѝ заварих полиция. Научих, че в жилището ѝ е имало обир, като вследствие на уплахата сърцето ѝ спряло да бие и починала на място. Нямаше смисъл да гадая, кой е бил злосторникът на това жестоко деяние. Освен това като позната на старицата, полицията призова и мен. На практика се оказах заподозряна за разлика от истинския извършител, за чиято намеса никой не допускаше, понеже той винаги играе подмолно. След разпита полицаите установиха, че не съм виновна и си тръгнах. Естествено не им разказах за сагата около скъпоценното колие. Те не предполагаха, че съществува и че се намира в джоба на сакото ми, защото собствеността му лично ми го подари предния ден. Тази информация естествено умишлено укрих от Евстати и до известна степен станах отговорна за кончината ѝ. Ако му бях дала бижуто, той нямаше да нахълта в дома ѝ и сега тя все още щеше да е жива. В онзи момент си дадох сметка, че трябва да изчезна. Стигнах до заключението, че щом не е открил накита в дома на близката ми, онзи безчестник щеше да реши, че съм го взела и да ме принуди да му го дам, а то не му принадлежеше. Полагаше се на мен заради откровената ми привързаност към притежателката му, която загина предвид скъпоценната му стойност. Освен това тя ми го подари с искрените пожелания да осмисля живота си, а аз исках най-накрая да се освободя от деспотизма на Евстати, така че си събрах багажа и избягах от него. Дойдох тук и се установих на това уединено място, но се страхувах постоянно, предполагайки, че онзи тиранин ще ме търси, за да получи огърлицата.

— Трябва да си призная, че наистина трудно те открих – рече бившият ѝ годеник. - Търсих те навсякъде, но щом пристигнах в това село, вече се оказах улеснен. Безразсъдна постъпка е да отглеждаш гълъби. Главно птиците те издадоха, а може би си имала друга цел?! Вероятно си ги използва

като примамка, опитвайки се да омотаеш в мрежите си друг и успя. Този хубостник се увлече по теб, само че нека те уведомя, че не е по-достоен от мен. От известно време обследвам обстановката и мога да те убедя, че не е никакъв еколог, за какъвто ти се е представил. Съвсем не е романтик. Прерових документите му и установих, че работи за холдинг от туристическия бранш, който го е упълномощил да провери, дали мястото е годно за строеж на хотел, понеже е обявено за природен резерват и работодателите му търсят начин как да заобиколят закона.

Гълъбина изумя. Тъй като познаваше Евстати що за измамник е, отказа да повярва на думите му, само че сконфузеният поглед на Бриз потвърди вината му, при което тя остана разочарована. На свой ред интригантът злорадо рече:

— Както се подразбра, и двамата не сте били честни един спрямо друг, така че няма за какво да се упреквате. Оказахме се същинско трио от мошеници, само че аз предпочитам да съм индивидуалист, така че да преминем към основния въпрос. Вече преосмислих приоритетите си и не се нуждая от излишна сантименталност, а тъй като съм благороден, не искам да провалям приказната ви идилия. Смятам да се оттегля, за да продължите с романса си, но когато гълъбицата удовлетвори желанието ми, разбира се. От разказа ѝ научих, че бижуто е в нея, така че настоявам да ми го даде. Освен това ме зарадва с обяснението си, че не го е откраднала. По този начин още повече ме улеснява. Полицията няма да я търси и съответно аз самият съм в безопасност. Никой не ще ме издирва. Остава само да продам огърлицата и с парите да си уредя живота, така че, любима, стига си се спотайвала, а ми дай накита.

Гълъбина не реагира. Поведението ѝ издаваше липса на съгласие. Същевременно Бриз се опита да окаже съпротива срещу изменника, само че той мигновено извади пистолет и го насочи към противника си:

— Не ме принуждавайте да го използвам – закани се подлецът. – Нямам подобно намерение. Единствено искам бижуто и ще си отида. Гълъбице – обърна се той гальовно към девойката, – ти също си поканена, ако пожелаеш да тръгнеш с мен, но трябва да си ми вярна и смирена. В

противен случай не си ми потребна. – След това заповяда: – Хайде, побързай! Времето е ценно и не мога повече да те чакам да се чудиш! Действай и да не ти минава през ума да ми правиш номера! Убеден съм, че животът ти струва повече от една джунджурия, пък била тя и златна!

Тогава Гълъбина отстъпи на щението му и се съгласи да изпълни нареждането му. Съответно отиде до полицата с книгите и хвана една определена. Отвори я и се оказа замаскирана с корицата на класически роман кутия, в която беше сложила огърлицата:

— Да – надсмя се над простодушието си Евстати. – Хитруша си ми ти. Знаела си къде да я укриеш. Никога нямаше да се сетя за подобно скривалище. На практика претърсих всяко кътче, но не се сетих за това място.

— Така е, понеже за разлика от мен не четеш! – отвърна му пренебрежително девойката.

— Вижда се, че отлично ме познаваш – заяви високомерно циникът, провокирайки ревността на съперника си. След това ги уведоми – Аз, гълъбчета, тръгвам. – После пък се обърна пряко към девойката. - Предложението ми е все още в сила. Ако искаш, може да тръгнеш с мен и щом продам колието, ще живеем охолно. В противен случай си обречена на немотия, защото едва ли е възможно да разчиташ на подкрепа от страна на обожателя си. Дали той също като мен ще ти предложи рамо, или ще предпочете кариерата си пред чувствата?!

Гълъбина остана непреклонна в решението си категорично да се разделят завинаги, при което той ѝ се усмихна ехидно и напусна дома ѝ. Щом излезе, се качи в паркирания си край пътя автомобил и потегли. Тогава се случи невероятен феномен, който озадачи самите Бриз и Гълъбина, провокирайки ги да излязат навън, за да осъзнаят знамението. Наистина необичайно явление стана през тази така топла и тиха нощ. Изведнъж ярка и парадоксална светкавица озари небето. Вследствие на енергийната ѝ мощ най-дебелият клон на многовековния дъб се пречупи и падна пред движещият се автомобил на Евстати. Мъжът се паникьоса и натисна силно спирачката, за да не се блъсне в дървото. Тогава през

предното стъкло на колата си забеляза в далечината жена. В следващия миг с невероятна скорост тя се приближи, при което той я разпозна. Оказа се възрастната собственица на златния накит, която застана неподвижно отпред, наблюдавайки го яростно. Мерзавецът се изплаши да не го накаже за злодеянията му и инстинктивно се опита да обърне и да се върне назад, само че в страха си завъртя рязко волана, при което колата излезе от пътя, спусна се стремително надолу по склона и падна в реката. Бавно започна да потъва и въпреки тежките си натъртвания безчестникът имаше време да се спаси, но се оказа заклещен. Той ожесточено се опитваше да се освободи, само че за жалост не успяваше да разкопчае колана си, а времето само удължаваше мъчителната му агония от усещането за предстоящата му гибел. Скоро водата го заля и отне диханието му завинаги, завличайки тленните му останки в тинестите си обятия заедно със скъпоценното колие.

Трагичното му наказание потресе Бриз и Гълъбина, вразумявайки ги да преосмислят бъдещите си приоритети за живота. Следователно те решиха да останат заедно сред обаянието на дивните гълъби, полагайки грижи и опазвайки вълшебството на този приказен край.

МИРОЛЮБА

Училищният звънец удари, при което палавите малчугани преустановиха веселите си игри и врътхлитайки в класната стая, мирно заеха местата си. След тях с грациозна походка влезе фината им учителка, която щом ги поздрави вежливо, се зае да ги препитва за предишния материал. Повечето, с изключение на угодливите отличници, съсредоточено се концентрираха в учебниците си с цел да избегнат погледа на госпожицата, тъй като се бояха да не им зададе труден въпрос. Единствено чернокосото момиче с ослепителните като бадеми очи я гледаше равнодушно и несмутимо от първия чин. Негодувайки относно безразличието му, преподавателката му възложи да преразкаже и анализира вчерашния урок. Девойчето я погледна отегчено и отвърна с категорична незаинтересованост:

— Сега не съм мотивирана да разсъждавам.

— Какво се предполага, че този път е извинението ти да откажеш, Любке?! – попита я възмутена педагожката. – През зимата нямаше настроение, понеже те вледеняваха мразовитите виелици. През пролетта те дезорганизираха шумните бури. Онзи ден пък те напече горещото слънце, но тази сутрин съм озадачена относно феномена, който затруднява мисловния ти процес?!

— По принцип не съществува явна причина – заяви пренебрежително момичето. – Основно разглежданият сюжет никак не ме заинтригува и предпочетох да не обременявам жизненоважния си мозък с излишна информация.

Негативизмът на духовитата умница отчая учителката, но тъй като подобно несъстоятелно поведение от страна на възпитаницата ѝ представляваше система, тя не се обезсърчи, а съобразително реагира:

— Вярвам, Любке, че ако зададеният по програма разказ ти се е сторил безинтересен, то предполагам, че се обогатяваш и са ти харесали други произведения, които са извън предначертания конспект?!

В онзи момент девойчето изведнъж се обнадежди и ентусиазирано заяви:

— Разбира се. Аз често посещавам библиотеката и си избирам разнообразна литература!

Тогава една нейна злонамерена съученичка, претендираща за първенство в класа, хапливо коментира на всеослушание:

— Надяваме се всички само интересите ти да не са свързани с врачуване, предвид прочутия занаят на баба ти да бае и гадае.

Жлъчното отношение на присмехулницата разгневи обекта на язвителността ѝ. При това положение жертвата на мига скочи като ужилена от таралеж, понеже макар да не изпита телесна болка, то се почувства морално оскърбена и с цел да защити достойнството си, бясна се нахвърли върху хулителката си, скубейки косите ѝ яростно. Всички наред с учителката моментално се втурнаха да помогнат на безпомощната мъченица, която гръмогласно пищеше от безсилие. Не се случи с особена лекота, но обединявайки се, все пак успяха да спасят клетницата от ноктите на разярената ѝ нападателка, след което гневна относно недопустимата агресията от страна на размирницата педагожката я призова за порицание в кабинета си:

— Нямам думи! – реагира ядосана тя.

— Съгласна съм с мнението Ви – подкрепи становището ѝ момичето. – Също като Вас усещам горчивина предвид накърнената ми чест, само че поради безграничното ми благодушие и християнското ми великодушие ще простя на клеветницата и ще уплътня времето си с по-полезни дела. Вместо да продължаваме да обсъждаме наглостта на безочливата ми съученичка, твърдо предпочитам да посетя библиотеката. Ще си взема стойностни книги, чиито поуки ще са ми потребни житейски и тъй като съм щедра, ще споделя тези скъпоценни блага на интелектуалния труд със скъпото си кученце. То е изключително любознателно и обича да слуша вълнуващите истории, с които непрестанно обогатявам мирогледа му.

Предвид невероятното ѝ изявление учителката наистина загуби способността си да продума и възползвайки се от нейната дезориентация, мъдрата ѝ ученичка побърза да напусне. Излизайки навън, тя въображаемо разпери криле,

възнасяйки се из простора свободна. Действително търчеше диво в двора на школото, размахвайки необуздано ръце и самовнушавайки си, че сякаш лети. Съучениците ѝ я наблюдаваха отстрани озадачени и се чудеха дали съвсем не е превъртяла, тъй като познаваха честите ѝ нестандартни изблици. Тя игнорира нахалниците и продължи безгрижно да тича, като същевременно викаше:

— Аз летя! Колко е вълнуващо волно като птичка навред да си хвърча, вместо като харпия само поразии да творя! Сега пък отивам на ученолюбивото си куче сказки да чета!

Тогава енергичната лястовичка и песнопойка се въплъти в хала и на един дъх профуча до дома си. Съучениците ѝ я проследиха, защото бяха любопитни да видят предполагаемия ѝ питомец. По принцип родителите ѝ отглеждаха животни, но децата знаеха, че птичарят на семейството наскоро се спомина, така че се озадачиха относно новия домашен любимец. Изумяха, когато съзряха малката стопанка да излиза от къщата си, водейки на каишка миловидно животинче. То съвсем не приличаше на определеното от нея четироного, а се оказа едно обикновено прасенце, което въпреки приличния си вид предизвика оглушителния кикот на наблюдателите. Всички до един избухнаха в гръмък смях, гледайки как повелителката му гордо го развежда, сякаш е породист екземпляр:

— На кучето ми ли се подигравате?! – попита ги засегната и с престорено учудване тя.

— Безспорно съвсем си се смахнала – надсмя ѝ се един от клюкарите, докато останалите продължаваха да се хилят до пръсване.

— Дали?! – отвърна им с проницателен поглед тя, след което отново запърха театрално с ресници и им подвикна провокативно. – По добре ще сторите, вместо да се шегувате с мен, да се занимаете с по-значими инициативи! В противен случай рискувате да ме разгневите, принуждавайки ме или да насъскам свирепия си телохранител срещу вас, или пък да призова баба да ви прокълне с някое от нейните заклинания, така че да ви застигне някоя беда! Последният урочасан не спря да хълца в продължение на дни, на другия

пък му пораснаха магарешки уши и рева една седмица за резил на цялото село, така че внимавайте!

Заканите ѝ тотално развеселиха, та чак задушиха от смях другарчетата ѝ, само че тя ги игнорира и поведе питомеца си на разходка.

Отведе го в гората, като спря да отдъхне на озарената от искрящите лъчи на сияещото слънце полянка. Същевременно кристалната от чистота река я изкуши, при което тя се събу и нагази с крехките си нозе в бистрите ѝ води. Наред с това, свеждайки погледа си, се взря в безметежното течение и наблюдавайки отражението си, за пореден път каракондулите в главата ѝ я подучиха да докаже безподобните си гениалност и уникалност. Момичето започна да имитира различни комични и гротескни гримаси, когато зад собствения си образ ненадейно съзря мъжки физиономии. Девойката се притесни и мигновено се обърна с лице към непознатите, които наред с неугледния си външен вид я изплашиха предвид яките си телосложения. В онзи момент мърлявите здравеняци я погледнаха саркастично, като най-представителният негодяй сред тях я попита озадачен:

— Коя си ти и какво правиш на това място сама, по дяволите?!

— Именно те ме придумаха да дойда. Изглежда, са знаели, че ще попаднат на себеподобни - демонстрира остроумие шегаджийката. – Всъщност целях да разходя кучето си – обясни им непринудено, посочвайки грухтящото създание, което през това време усърдно разораваше със зурлата си пръстта.

Всички изумено погледнаха домашния ѝ любимец и с присмех коментираха:

— Много интересна порода е твоят питомец. Прилича на прасешка, а може да се определи и като свинска. Всъщност няма значение каква е. Личи си, че песът ще е вкусен на пържолки, кървавичка, пача или чорбичка – кикотеха се хайманите, облизвайки се блажено.

— Пожелавам ви приятен апетит, ако не ви притесняват крастата и тенията му. Мъчат го от известно време, само че мен лично не ме тревожат, понеже съм имунизирана срещу всякакъв род тъпоумие. Между другото, отговаряйки на първия ви въпрос, казвам се Миролюба. Почти всички

обаче ме наричат Любка, въпреки че предпочитам Мира, понеже звучи по-авторитетно, но за жалост никой не се съобразява с желанието ми.

— Приятно ни е да се запознаем, Мира, и също те предупреждаваме относно нашите названия, тъй като е възможно да те стреснат. Аз в случая се казвам Жабарят, а останалите покрай мен са Порът, Бухалът, Глиганът, Бръмбарът, Смокът и Катърът.

— Изхождайки от знаменитите ви прякори на благородни твари, с какво се предполага, че се занимавате, смелчаци?! – провокира ги заинтересована.

— Ние нищо не правим – отвърна гордо Жабарят. – На практика сме безработни или се трудим на свободна практика, която прецизираме като далавери, трампи и гешефти. Предполагам, че вече занаятът ни ти се изясни?!

— Разбира се. Татко определя подобен род специалисти като безделници.

— Разумен човек е баща ти. Каква е професията му?

— Ловец е.

— Какъв дивеч обикновено хваща?

— Апаши.

Мигновено чорлавите бабаити се спогледаха подозрително, след което се вторачиха в събеседничката си хищнически. Усещайки раздразнението им, Миролюба каза престорено:

— Несъмнено ми е много приятно да си бъбрим, само че трябва да се прибирам, за да си напиша домашните, защото ако отново ме изпита, а се окажа неподготвена, госпожицата ще ме порицае.

Ненадейно единият се развълнува, при което долавяйки трепета му, Жабарят се обърна към момичето:

— Случайно Рени Трендафилова да е твоята преподавателка?!

— Точно тя е – потвърди Миролюба. – Защо?! – попита с недоумение.

— Едва ли на теб този факт ти е известен, но назованият предвид пристрастеността му да тъпче и размазва буболечки Бръмбар е дълбоко влюбен в нея – обясни главатарят на бандата. – Маниакът я обича още от времето, когато са били съученици в прогимназията, само че тя го отблъсква, понеже го счита за нехранимайко, какъвто в действителност

е. Винаги се е отличавал като непоправим лентяй, пренебрегвайки уроците. Майсторлъкът също не му е идвал отръки, така че накрая безизходицата го доведе при нас и се превърна в незаменима част от дружината. Благодарение на ловките му пръсти сега разбиваме ключалки и проникваме в къщите.

Миролюба ги гледаше притеснена и осъзнаваше, че откровенията им я поставяха в опасност, но тя запази самообладание и продължи умишлено да драматизира с цел да ги заблуди и да се спаси:

— Безспорно любовта е най-възвишеното чувство на света и аз искрено се възхищавам на онези, които я изпитват, надявайки се, че един ден и аз ще усетя щастието да я споделя. Отдадеността на Бръмбъра ме трогна и аз обезателно ще предам поздравите му на госпожица Трендафилова, когато отида на училище, защото предвид всеотдайността му съществува шанс тя да оцени потенциала му и да го приеме.

Чувайки предложението ѝ, тъй като се славеше със своето невежество, обожателят повярва на думите на хитрушата и се обнадежди, само че, за разлика от него, Жабарят беше лукав и съвсем не се върза на подобна въдица, а погледна невръстната манипулаторка лицемерно, заявявайки:

— Наистина стоя и се чудя, какво да правя с теб, кукло?! Да беше по-зряла, можеше да ни забавляваш, само че си на такава възраст, че реално за нищо не си в състояние да ни послужиш. Ако те заловим, ще си ни в тежест. Понеже сме в постоянно движение, само ще ни забавяш и ще ни пречиш. Не можем да те мъкнем непрестанно подире си. Неразумно е да искаме откуп от баща ти за теб, защото действително ще се разкрием, но пуснем ли те, рискуваме да ни издадеш. Единствената ни алтернатива е да те премахнем – рече бездушно здравенякът със сплескания като на безопашато земноводно фасон.

Миролюба изтръпна от ужас, но си даде сметка, че страхът ѝ единствено я обричаше на сигурна гибел, затова се налагаше да реагира, призовавайки ги да я пожалят:

— Пуснете ме и бъдете уверени, че няма да ви изкажа.

— Защо да ти вярваме? – отвърна недоверчиво Жабарят, решавайки да прояви милосърдие, като я изслуша, понеже разполагаше с достатъчно време и можеше да забави екзекуцията с няколко минути.

— Реално нищо няма да спечелите, ако ме ликвидирате. Наясно сте, че баща ми ще потърси възмездие и ще ви накаже жестоко. Знаете, че няма да ви се размине и усложнявате положението си, тъй като от обирджии се превръщате в убийци, а присъдата е друга. Доверете се на обещанието ми, че няма да ви предам и ме пуснете да се върна вкъщи. Нека се разделим и да забравим, че някога сме се виждали. Ако си тръгна оттук жива и здрава, аз поне няма да се сещам за вас, защото провиненията ви не ме касаят лично. По принцип не се вълнувам от чуждите дела и каквото вършите, си е на ваша отговорност. Да бъдем квит и да се споразумеем като хора на честта, следвайки принципа на моето мълчание срещу вашето разбиране.

Престъпниците се спогледаха, разсъждавайки относно молбата ѝ, като разбира се, последната дума се полагаше на предводителя им. Той се вторачи в клетото девойче стръвнишки, след което ненадейно се умилостиви и рече:

— Така да бъде. Върви си. Ще те пощадим, но помни, че предадеш ли ни, ще намерим начин да ти отмъстим.

Миролюба се успокои и побърза да си тръгне, като ходом подвикна на прасето си да я последва, само че Жабарят я прекъсна, казвайки ѝ:

— С риск да нараним чувствата ти, реших да задържим свинчето. С тайфата не бива да сме капо, след като загубихме толкова ценно време, приказвайки си с теб. Можехме вече да сме ограбили нещо, но тъй като бяхме заети да си дърдорим сладкодумно, се налага да компенсираме загубите, засищайки глада си с предполагаемото ти куче. Сбогувай се с любимеца и си заминавай най-сетне.

Нажалената стопанка прегърна печално прасенцето си, което продължаваше да я гледа все така обичливо, без изобщо да се досеща относно причината за сълзите в очите ѝ. После си тръгна, изоставяйки клетото създание в чудовищните лапи на бъдещите му палачи.

Рискованото премеждие определено я стресира, но тя съвсем се разгневи, когато се завърна в града и завари съучениците си, които продължаваха като кръвожадни за подигравки лешояди да кръжат около дома ѝ. В онзи момент, виждайки я, че се прибира сама, започнаха свадливо да ѝ подвикват:

— Да не би да сме оглушели, че не чуваме псето ти да лае или може би сме слепи, понеже не го виждаме с теб?!

Изслушвайки позорния им сарказъм, Миролюба се вбеси и възнамеряваше да ги накаже за злонамереното им отношение, само че здравият ѝ разум я посъветва да запази самообладание и вместо да им опонира с ругатни, предпочете да им отвърне авторитетно:

— Какви халюцинации бълнувате, ахмаци?! Явно наистина сте незрящи или сте напълно изкукуригали, щом вместо прасе ви се привижда куче?! Между другото искрено се надявам, че касапинът в кланицата, който пое ангажимента да го приготви на колбаси, е наясно що за живинка е, но вие все пак бъдете бдителни относно деликатесите, с които се гощавате! – подметна им двусмислено тя, след което им намигна дяволито. – Как е възможно да сте такива магарета?! – смъмри ги възмутена и обръщайки им пренебрежително гръб, се прибра вкъщи.

Досадливите ѝ съученици останаха изумени от нетипичната за абсурдния ѝ стил на държание реакция. Миролюба от своя страна изобщо не се вълнуваше от мнението на тези сноби, тъй като трябваше по най-бързия начин да измисли правдоподобно оправдание пред родителите си, за да оправдае липсата на прасето.

Вечерта, когато се прибраха от работа, им се извини, че е проявила немарливост, забравяйки вратичката на кочината отворена, вследствие на което животинчето е избягало. Майка ѝ и баща ѝ се опитаха да го потърсят наоколо, но щом не го намериха, се отказаха и след като ѝ се скараха за нехайството, скоро забравиха за случката:

— Истина е, както всички твърдят, че съм чалната, но вече се превърнах и в лъжкиня, при положение че започнах да мамя даже близките си – кахъреше се Миролюба.

Скоро ежедневието я погълна и тя почти забрави за срещата с престъпниците. Същевременно моментната угроза сякаш я направи по-уравновесена личност. На практика според думите на околните се очовечи, а може би просто нямаше настроение да се съревновава с умопомрачени парвенюта. Не след дълго животът я изненада отново. Настъпиха промени, като в институциите се подмениха едни

ръководители с други. Подобен се оказа и случаят с баща ѝ. Той за разлика от повечето двулични чиновници, които чрез раболепно нагаждане угодничеха на новите директори, за да запазят постовете си и оцеляха, то почтеният родител на младата ексцентричка отказа да предаде принципите си, така че се оказа несправедливо обвинен чрез подмолно скалъпени злоупотреби и се озова в затвора. По тази причина във връзка с освобождаването му съпругата и дъщеря му измолиха среща с настоящия началник. Влизайки в кабинета му и разпознавайки го, Миролюба тотално пребледня, тъй като на почетното място седеше отявлен крадец, мошеник и хулиган. Виждайки я, Жабарят също се смути, защото всички свидетели на позорното му минало го притесняваха. За щастие в онзи момент двамата проявиха благоразумие и укриха факта, че някога са се срещали, понеже не желаеха да се разчува за предишните им проблемни прояви. Освен това посредством сдържаността си доказаха, че не си симпатизират, но реално взаимната им преценка нямаше значение, тъй като единият притежаваше властта да реши съдбата на другия. В случая ставаше дума за Жабаря, чието истинско име за изненада на Миролюба се оказа съвсем традиционно и беше Живко Даскалов, само че самият той вече съвсем не представляваше обикновена личност, тъй като от индивидуалното му благоволение зависеше орисията на поданиците. Ставаше дума, че на едни определени особи се полагаше правото да се разпореждат с живота на други същества, като в повечето случаи пъти първенците действаха според собствените си воля и усмотрение. На този етап участта на крехката Миролюба отново се намираше в ръцете на по-силния, който въпреки непрестанните си еволюции все в отрицателни образи винаги успяваше да се извиси над простосмъртните и да им диктува. Веднъж вече в ролята на гангстер размирникът прояви благородство и пожали девойчето. Този път пък от благоразумие предпочете да изпълни молбата на семейството. Действително се вслуша в предишния съвет на момичето, че мъдростта предполага да печелиш привърженици, а не да множиш враговете си, защото дори напълно да забравиш хората, на които си навредил, то те ще те запомнят и един ден неочаквано ще

ти потърсят сметка за злодеянието, което си им сторил. По тази причина началникът нареди на подчинените си да пуснат бащата на Миролюба, като щом изрече заповедта си, развълнуваните погледи на чистосърдечното дете и майка му го трогнаха. Подобно впечатление обаче той си наложи да не изпитва отново, тъй като считаше кариерата си за по-важна от човечността.

След като бащата на Миролюба излезе на свобода, подразбирайки се, че вече не може да упражнява предишната си професия, но тъй като се нуждаеше от работа, за да осигури препитание на родните си, се оказа принуден да стане пазач на един строителен обект. В действителност неудовлетворителните длъжност и заплата не го притесняваха, щом беше с близките си, които също се радваха, че си е вкъщи.

Вследствие на фалшивите реформи напрежението в обществото се повиши. Миролюба го усети за пореден път, щом стана свидетел на неочаквания възход от страна на поредния пройдоха. Понеже и Бръмбърът се беше домогнал до значим пост, спокойно можеше да ухажва госпожица Трендафилова. Правеше го непрестанно, като я пресрещаше и ѝ поднасяше цветя. Тя категорично отказваше жестовете му на почитание, при което не след дълго Миролюба го засече да върви с друга особа под ръка и чу за предстоящата му сватба с нея. Междувременно, отбивайки се в кабинета на любимата си преподавателка относно една затрудняваща я задача по геометрия, девойката я завари да събира вещите от бюрото си разстроена:

— Какво става?! – попита я озадачено момичето. – Възнамерявате да напускате ли?!

— Не искам, но се налага – отговори тъжна учителката. – Принудена съм да освободя мястото, понеже ще бъде назначена друга.

— Коя?!

— Става дума за годеницата на непристойния ми обожател.

— Не е възможно! – възкликна възмутена Миролюба. – Известно ми е, че тази вулгарна персона работи в кварталната кръчма. Сервира алкохол на пияниците и също така съм я скицирала да посяда в скута им! Мама твърди, че по-

добно държание е неприлично, така че не проумявам как подобна жена ще възпитава?!

— Много неща предстоят да се променят и не се знае колко време ще отнеме, докато се подобрят, но ти трябва да бъдеш издръжлива.

— Не искам да си тръгвате! – разплака се с глас клетото девойче, прегръщайки силно скъпата си учителка. – Останете! – убеждаваше я настойчиво то.

— Не мога. Заминавам.

— Ще Ви видя ли някога отново?!

— Да се надяваме – заяви с упование госпожицата.

На следващия ден на нейно място застъпи авторитарната ѝ заместничка, която се оказа строга и безкомпромисна към оригиналните самоинициативи на своите възпитаници, обучавайки ги с тоталитарен подход. От тогава вместо като волна птица щастлива да се рее из двора, Миролюба с безрадостен поглед смирено блуждаеше на определеното ѝ от потисниците място, сражавайки се с вяра и морал за бленуваните хармония и разцвет.

Костадин Боянов

Костадин Йорданов Боянов е роден 1960 г. в гр София.

По професия лекар-анестезиолог.

Финалист в интернационален поетичен конкурс в Америка със стихове, публикувани в алманасите „Най-добрите поеми и поети на: 2004 г., 2005 г., 2006 г., 2007 г. и 2008 г.

Публикуван в поетичния вариант на книгата "Who is who?"

Издадени книги: “Пътят на духа”,„Приключения в Ерепублик”, „Прогласи” „Родени от светлината” и „Сказание за Кетцалкоатъл”.

Личен сайт: paladinvisions.weebly.com

Поезията е естествена като дишането. Тя е изстрадана сакрална истина. Тя е съдба.

НАСЛЕДНИКЪТ НА КОЛОБРИТЕ

Казвам се Тодор Сирак. Малко е наше село – само неколко къшли и мегдан насред.

Тръгнал веднъж бае ви Колю къде Градището сухи дръвца да събира. Гледа – запрел се конят му и души един храст. Брей, добиче проклето, не върви, не ще и не ще! Разгръща Колю храста и що да види – пеленаче, с бело сукно повиено. Носи ме той радостен при булка си Неда. Кръстили ме Тодор, щото конят ме открил. Нема го сеги тоя кон, колко лета отлетели. Имаме си два, с тех ореме с брат ми Камен нивата.

Камен ли? Той ми е батко, висок и слаб. Много е инат понекогиж, ала свири хубаво на кавал. Колкото е лют, толкоз мед изкарва изпод пръстите си, сърцето разтапя. Зная аз, кръчмарската щерка му е в акъла, нейното сърце сака да омае.

Седнали сме на сенкя под дъба, вода пием като жедни волове. Некакво синигерче пее, пеперуди летят, ще речеш – рай същи.

По каменистия друм се изкачват двама души – мъж и жена, загърнати с наметала с качулки.

— Не им е е чист косъмът, не от слънцето тъй се крият - вика ми Камен, взрян в чужденците.

— Помози Бог, орачи! – вика мъжът – Дека ви е селото?

Маха си той качулката и гледаме – здрав и едър чиляк, брадата му прошарена, на свещеник мяза. Усмихва се непознатият, отпива от бърдучето ми и кима на упътването за селото. Само дребният му спътник ни говори, ни иска вода. Даже качулката си не маха.

— Бе то най-добре да ви проводим – викам аз, но брат ми ме сръга с лакът.

Тъй пристигнаха в селото богу милите.

х х х

Кръчмата на Джендо е малко настрани от мегдана, с малко дворче отпред, дето летоска слага масите под двата бряста. Корав мъж е кръчмаринът, набит и червендалест,

ала некои викат – от виното ще да е. Един кахър, една радост си има Джендо – щерка му Санда – първа хубавица. Пази я като сокол, зер обет дал на майка ѝ – бог да я прости. Ама сърце в клетка не стои.

Влизат в кръчмата двамината странници, боб си поръчват, а виното не кусват.

— Що има? Лошо ли ми е виното? – вика Джендо поразсърден и всички заглеждат кавгата.

— Вино! Само това ли ви е в главата? Това ли е най-важното? – отвръща странникът и отмества каната.

— Че кое му е по-важното? Хапване, пийване – казва Теню воденичарят и си засуква мустака.

— Да имаш жена, дом и челяд – не е ли? – подхваща и син му Страхил, още незадомен.

— Нито яденето, ни виното, ни къщата! – изправя се странникът и отива до тезгяха, та всички да го видят.

— Че кое тогава? – викат всички.

— Духът!

— Духът ли? Нито може да го видиш, нито да го пипнеш – казва Петър ковача и отпива от чашата си. – Ето – тая чаша я пипам, а виното вкусвам.

— Слепци! Очите ви в копанката храна, като на свинете! Умовете ви опити от виното! Душите ви потънали в козните на дявола и в пъкъла ще идат! – нарежда чужденецът, гаче Свещеното писание чете.

— Кажи ни, кажи още за душата! Ние сме прости хора, тука учен човек не е стъпвал – казва примирено воденичарят. – Ама ще си пием виното и ще слушаме.

— Душата е направена от Бога и Него трябва да потърси, от Божието да поема и да отдава. Потърсете доброто и светлото в сърцата си и тогава ще сте стъпили на пътеката към Отца.

— Така не говори свещеник. Кой си ти? – вика някой от тълпата, впечатлен от чутото.

— Има ли значение името? Богу мил.

х х х

Тръгваме с Камен за мегдана, уж вода да си наточим, а то – на моми менците да напиваме. Чешмата с три чучура е до мегдана, вградена в стените на калето. Некакви букви има изписани над чучурите, но времето ги е изтрило, нищо се не разбира.

От старата чешма почва стръмната пътека към Градището, дето е къщата на старейшината Никодим. Като орел стои нависоко, селото гаче да брани.

Камен се зазяпа нещо си и пръв стигам до мегдана. Там некаква девойка се е навела над струите да се умие. Пшеничните ѝ коси разпилени, фигурата – ефирна, съща самодива. Явно съм извикал нещо си, щото самодивата ме стрелва със сивосините си очи, загръща се в наметалото си и дим да я няма. Що за чудо е това?

— Какво? – викам на Камен.

— Бутам те вече от сума ти време. Що ти е?

— Самодива. Ти виде ли я? – шепна му аз.

— Дрън-дрън! По-хубава от моята Санда нема. А, ето я и нея! – отвръща Камен и се запътва към либето си.

х х х

Старейшината Никодим е всичко, от което има нужда селото. Той лекува с билки и баене, венчава и опява, разрешава спорове между селяните. На всичко отгоре в събота събира селото на мегдана, качва се на старата каменна плоча и говори – понякога за сърцата човешки и греховете, друг път – за мързела и неугледната кочинка на Джендо.

Слаб и попрегърбен, Никодим се опира на ясеновата си тояга, срещнала не един непослушен гръб през годините. Той се изкашля, поглажда дългата си бяла брада и изрича:

— Днеска нема аз да ви говоря.

На каменната плоча се качват Богомил и неговата спътница. За първи път тя е отметнала качулката си и немалко погледи се събират в нея. За момент красавицата се изчервява, но после възвръща каменния си поглед.

— Добри хора – започва Богомил. – Казвам добри, защото сте наистина такива. Вие страдате и страданието е запазило духовете ви непокътнати. Идва византиецът - гори и плячкосва, идва боляринът – и той граби, идва свещеникът – уж Божи му думи в устата, а пълни торбата. Питам – докога така?

— Ти – какво? Буна ли искаш да дигнем? – вика Бона, жената на воденичаря. Едра колкото оратора, тя с веща десница върти воденицата и многобройната си челяд, уважавана от всички.

— Размирници! Знаем ви вас! Колко забрадки ще почерните и къшли на въглени ще сторите? И после коги бегате, ние теглилото да теглим - приглася ѝ Куна хлевоустата. Змии ли има в тая уста – не зная, все на бялото черно казва.

— Не сме дошли за меч, а за мир – изстъпя се странницата. Гласът ѝ е звънлив, но сякаш изсича правдиви думи – Взимат ви житото, взимат ви дори жената. Но има нещо, което никой не може да ви отнеме. Това е духът! Него сме дошли да пробудим, по друг начин да живеем – праведно. Възправете се по дух и бъдете един на друг братя!

„Възправи своя дух, човече!

Духът е твой, твой е духът.

Пристъпи в дебри духовни, човече!

Там е твоят път, там е твоят път..."

Тъй пее Макрина, богу милата. Мелодията се лее и влиза като еликсир в душите на селяните. Едно по едно лицата се отпускат и разведряват.

— Хубаво пее и хубава е – прошепва Куна – ама да знаете, от дявола ще е...

x x x

— Елате с мен! – кани Никодим божиите хора след събирането. Костеливата му ръка посочва и мене: – Ти – също! Отдавна ти е време!

Поглеждам към Камен, но той е потънал в очите на Санда, ръцете ѝ държи, славна работа. Не му е ни до мене, ни до всичките ангели и дяволи, взети заедно.

Пъхтим по стръмната пътека към Градището. Неусетно ръката ми намира ръката на Макрина.

— Остави! – вика тя. – И сама мога да се покача.

Никодим се обръща и ме поглежда строго, но нищо не казва. Ето ни и на Градището.

Пристъпяме в кръга от камъни, а по средата му има друг, плосък камък.

— Ето! Това остана от Орфеевите ученици – казва развълнувано старецът и изважда нещо, увиено с кърпа. Виждаме дървени плочки с издълбани букви.

Богомил поема плочките, целува тях и десницата на стария колобър. Същото сторва и девойката.

— Иди там! – нарежда ми Никодим, сочейки един камък от кръга.

Богомил и Макрина се нареждат по други камъни и така образуваме триъгълник, а Никодим остава по средата.

Молитвата към Бог е безмълвна, но аз усещам как вълната на Божия Дух ме хласва и затрептявам с останалите. В един момент на празните четири места съзирам духовете на загиналите колобри. После всичко утихва, но някъде в мен зрънцето продължава да трепти.

Насочваме се към ръба на Градището, откъдето се вижда целото село като на длан.

— Те са готови – казва Никодим – А вие готови ли сте да ги поведете?...

x x x

Пътят към воденицата извива като змия по стръмнината и после покрай реката.

Двамата с Камен държим здраво поводите, да се не сурнат конете по нанадолното.

Богомилите ни бяха помогнали да натоварим чувалите със жито и сега почиват върху тях.

Макрина ме потупва по рамото и сочи напред. Усмихвам ѝ се и кимам – вече се вижда воденицата.

Посреща ни стопанката Бона с угрижено лице.

— Напразно сте дошли. Днеска май нема да се меле... – мърмори тя и сочи колелото, запряно с две греди.

Мелничарят и неговият син напразно се опитват да наместят главината и подменят счупения клин.

Аз, Камен и Богомил се приближаваме да помогнем.

Макрина остана с Бона, за да прегледа болнавия ѝ син Марко.

Главината на воденичното колело се държи на три клина, но единият се беше счупил. Богомил оглежда повредата, взима теслата и длетото от ръцете на Страхил и с вещина изважда счупеното, както и един от здравите клинове.

— Дръжте! Подпрете гредите по-навътре! – нарежда ни той.

После измайсторява нов клин по размерите на здравия и ги връща обратно.

— Пускайте сега! – вика богомила.

Колелото започва плавно да се върти в гнездото си, а добрият майстор изтупва ръцете и дрехите си от стърготините.

— Добра работа! – хвали го воденичарят – Ти да не си дърводелец?

— Може и да съм бил. Исус Христос също е бил дърводелски син, пък виж после какво станало... – отвръща духовникът.

х х х

Връщам се към къщата на воденичаря, любопитен да видя какво е сторила Макрина.

Болният лежи и пъшка на одъра си, отметнал завивките. Обръщат го по корем и богомилката поставя двете си ръце на кръста му.

Внезапно виждам сияние около главата на лечителката. Същата тази светлина заструява през ръцете ѝ, влива се бъбреци на младежа и той задиша по-леко. Изтичат само няколко мига на това пречудно видение, но резултатът е смайващ. Само аз ли бях видял светлината? Самодива ли е Макрина?

Заедно обръщаме отново Марко по гръб и му даваме да пие от отварата.

— Сега ще поспи – изрича тихо лечителката – но трябва да взима от цера три пъти на ден – от това пълнолуние до следващото. Бъбреците са свързани с луната...

Бона смутено гледа девойката и не знае какво да каже.

— Сполай ти, добра знахарке – промълвява тя и се опита да ѝ целуне ръката, но Макрина я отдръпва. – Не знам как да ти се отблагодаря, но нали ще останете за обяд?...

Богомилката кима и тръгва към реката, за да си измие ръцете. Последвам я, без да я питам.

— Ти си самодива, нали? – избоботвам зад гърба ѝ. – Или ангел, предрешен в земен лик?

— Нито съм самодива, ни ангел, Тодоре. На Бога съм отдадена.

— Но аз видях... светлината – смутено проломотвам аз. – Имаше я, нали?

— Тя е светлината на Свети Дух. Ние поемаме от нея и я отдаваме на людете – със слово и дело. Това е да си богомил.

Спомням си случката при Градището и незримата вълна, която ме беше обгърнала. Това ли е да отпиваш от Светлината?

х х х

Обядът е на поляната пред къщата, където са застлани няколко черги. Дошли са също Деница – дъщерята на воденичаря, мъжът ѝ – ковачът Петър и малкият Пръвко.

Само на седем лета, Пръвко обикаля навсякъде със сините си очи и бързи крачета, докато накрая се прилепва към Макрина, показвайки ѝ новата си прашка. Двамата отиват до стобора и слагат няколко кратунки, за да ги мерят.

— Животът е като това воденично колело – изрича Богомил, гледайки с удоволствие работата си. – Раждаш се, живееш и умираш. И така безкрай...

— Наистина ли имаме и други животи? Че какъв е тогава смисълът? – пита Теню.

— Виждате ли тия лястовичета? – посочва духовникът към стряхата – Те се учат да летят. Тъй е и с човешките души.

— Че къде има хорско училище таквози? – чуди се Страхил.

— Ние сме тук, но душите ни нощем са в Небесното училище. Едни са едвам в първи клас, други са изкласили далече напред...

— А денем учим ли? – питам аз.

— Учим – като се молим на Бога, като отърсим от себе

си гнилите клонки на греховете, като вършим добри дела. И още – като се научим да слушаме Бога и заръките Му.

— Ние се въртим в кръг като колелото. Но каква е тогава целта? – казва Марко, увлечен в разговора, нали не го боли вече.

През това време Пръвко извиква тържествуващо, защото е уцелил една кратунка.

— Ето ви отговора – досещам се аз – Колелото се върти, но ставаме все по-бързи, за да стигнем крайната цел – да станем съвършени, както сме били създадени отнапред.

Богомил кима и опитва от гроздето.

— То е да се научим да живеем, както е проповядвал Исус Христос на учениците си. Да възприемаме от Светия Дух и да живеем праведно. За това не са ни нужни ни боляри, ни свещеници. Това е да живеем, озарени от Светлината Божия.

— Дръзки думи казваш, странниче! – изкашля се воденичарят. – По един омаен начин съвместяваш земното и небесното. Само че тук има суша, плевели, буболечки и кървав труд. Има боляри, византийци и лакоми свещеници. Трудно ще сториш на земята Небесното царство...

x x x

Тъкмо се приготвяме да си ходим, когато от реката се чува тревожният вик на Деница.

— Помощ! Пръвко се дави!

Наскачаме мъжете и след малко Страхил вади малкото телце на палавника.

— Не диша! Направете нещо! – вика Бона.

Макрина избутва мъжете и коленичи. Натиска няколко пъти гърдите на удавеното дете и после го целува.

— Що му прави тя? – вика Деница и понечва да я спре. – Да не го омагьосва?

— Спри, неразумна жено! Тя му отдава дъха си! – хваща я за ръката Богомил.

Само аз мога да видя, че Макрина влива с дъха си и от онази ангелска светлина.

Внезапно Пръвко отваря очи, закашля се и повръща водата.

Разтърсена от плач, майката на момчето го прегръща. Очите ѝ срещат тези на лечителката.

— Господ да те благослови! Доживот ще съм ти благодарна – казва Деница.

...Новината за добрата знахарка се разчува като гръмотевица в селото. Още на следващия ден болните се нареждат при кладенеца, където е седнала богомилката.

Дивя се на многобройните повярвали в чудото.

— Казвам ви, самодива е – шепне Бона воденичарката, – вижте как до вода е седнала. И къде отиде първо? Пак при вода, при воденицата ни.

— Аз пък викам, че е ангел – отвръща Камен. – Само с едно движение ми оправи изкълчения глезен. А и такива сини очи има – ангелски...

— Глупости, вещица е! Кой знае с какви демони ви е обаяла всинца. Ще си патите, тъй да знайте – нарежда Куна хлевоустата, но никой не ѝ обръща внимание...

x x x

Богомилите отсядат у нас, в плевника. Нямаме стая за гости, но прекарваме хубави вечери край огнището.

— Тия ваши небесни работи са хубави – започва тейко ми Колю, като пали лулата си – но те не са за нас, простите хорица. Ние, селяните, сме привързани към майката-кърмилница, нея почитаме от време оно...

Богомил отмества недовършената си паница с леща и се замисля.

— Ще ти отговоря с една приказка: Решил Господ да сътвори земята, ала навсъде вода имало. Рекъл той на дявола: Гмурни се до дъното и извади малко пръст, земя да сторим. Послушал дяволът, главил се за ортак. Сторили що сторили и легнали да спят. Но злото не спи. Хванал Сатаната спящия Господ и го понесъл на север да го дави, но земята натам се увеличила. Тръгнал на юг – пак, на запад – пак, на изток – същото. На заранта Господ се събудил и рекъл: Не можа да ме удавиш, щото докато ме носеше, благослових цялата земя. И тъй, благословена от Господ е земята.

Неда тихо прибира съдовете. Чува се пукането на съчките в огнището.

— Може и да е така. Ние се молим за дъжд и берекет, но земята е нашата опора. Къде са ти тук небесата и ангелските работи? Те са хубави приказки и толкова – въздъхва Колю.

— Не усещате ли как напролет соковете изпълват дървесата? Как разцъфват пъпките и узряват плодовете? Всичко живо е благословено от Бог и неговото дихание – намесва се Макрина

— Дихание... – нито може да се види, нито да се пипне – казва Камен, като почиства с мека кърпа дупките на кавала. – Ето това е диханието, дето го знам...

Упойната мелодия заструява изпод пръстите му, докосвайки сърцата...

— Всяко нещо, което е живо, го има, щото в него е Божието дихание – бавно изрича Богомил. – Без него то е мъртво. Диханието Божие кара живото да е живо да расне и да дава плод изобилен.

— Значи и при човеците е тъй, нали? – питам аз. – Но защо не усещаме това дихание?

— То е още от греховете Адамови и до днес – отвръща Богомил. – Добър въпрос. Ние сме създадени от кал и в калта ще идем. Душите ни – те са ангелски. Но колкото повече грехове правили, толкова повече душите людски потъвали в плътта, заспивали и забравили за Бога, престанали да го усещат. Те забравили небесата, забравили, че душите им са от светлина – най-свещеното нещо, което Бог им сторил.

— Ние сме дошли да пробудим духовете – добавя непоколебимо Макрина. – Ни повече, ни по-малко.

— И как ще го сторите? – поклаща глава Колю. – Малцина биха ви разбрали, а още по-малко – помогнали. И аз не бих повярвал, ако не бяха чудесата, които сторихте. Не разбирам много що думате, но сте добри хора и добро вършите. Това ми стига...

Вятърът шепнеше нещо в комина. Той беше разбрал...

х х х

Сънувам някакъв дим. В него се лута конят, който ме бил намерил като бебе. Как знам, че е същият? Той се изправя на задните си крака и изцвилва.

— Ромеи! Ромеи! – събуждат ме виковете на нашите.

Всички наизскачаме от одрите и излизаме навън. Покривът гори, но от разбойниците няма и помен. Къде ли са отишли – навярно към мегдана.

Богомилите грабват ведрата и заедно с родителите ми започват да гасят.

Камен се заслушва в нощните звуци. Някой вика от посока на кръчмата.

Лицето на брат ми побледнява.

— Санда! Бързо, братко!

Тичаме към брястовете, зад които е кръчмата. Взел съм вилата, но Камен държи нелепо в ръката си кавала, спасен от пожара. Чуден човек!

Предпазливо поглеждаме през зашумените клони и влетяваме през задната вратичка. До тезгяха е проснат Джендо с разкървавена глава. Борил се беше, до него лежи византиец с кухненски нож в сърцето. Но къде е Санда?

Отваряме предната врата и съглеждаме Санда, която вика, преметната на коня на разбойника. Пламтящите храсти осветяват тази призрачна картина.

Сякаш събуден от сън, Камен грабва един валчест камък и го запокитва по похитителя. Византиецът се хваща за главата и пада. Без да чака да се окопити, батко ми се хвърля върху тялото и започват да се борят.

В същото време третият нападател се нахвърля върху мен. Мечът му среща вилата, която устоява на удара и заклещва оръжието. Завъртам я и мечът иззвънява на плочките. Бандитът пребледнява и се опитва да се извърне, но следващият удар на вилата го приковава на земята.

Когато се изправям, Камен вече е станал от трупа на своя противник. Кавалът е забит в лявото око на похитителя.

— Убих го с кавала. С какво ще свиря сега? – ни в клин, ни в ръкав промълвява той, като се олюлява. Санда го прегръща, плачейки.

Страхил и Теню воденичарят също се отзовават на виковете, макар и късно. Те разказват как са се справили с четирима разбойници. Дори и Пръвко стрелял от покрива с прашката си.

Събираме се в кръчмата. Масите и столовете по чудо са останали читави. Полегнал на тезгяха, Джендо не е вече в несвяст, а Макрина му е превързала главата.

Дъщеря му се опитва да избърше кръвта от лицето му.

— Що стана, дъще? Озлочестиха ли те? – прошепва старият кръчмар.

— Не, тате. Камен ме спаси.

Джендо повиква младежа и полага десницата му в ръката на Санда.

— Сполай ти, момко. Благословени да сте, деца. Сега мога спокойно да склопя очи...

Санда прегръща татко си и само нарежда – Няма да умреш, няма да умреш.

Поглеждам към Макрина, опитвайки се да разчета истината.

— Много е твърдоглав, ама кой да слуша – прошепва ми тя и се усмихва.

x x x

Джендо не само не умря, но на следващата неделя вдигна сватба на щерка си.

— Ех, исках за царски син да те венчая, най-малкото за болярин, но и Камен е напет момък – рече той на Санда

Венчава ги Богомил, с изричното нареждане на старейшината Никодим.

— Нека да е по-тържествено, затуй – обяснява той.

Камен е изправен, като че ли е глътнал гега.

До него Санда е във венчалната рокля на майка си.

— Господи, колко прилича майци си! – прошепва Джендо и избърсва сълзите си. Корав и кибритлия човек, а сега се разчувства.

— Някога Господ турил в мъжа и жената ангелски души, за да оживеят. Турил в мъжа ангел от третото небе, а у жената – от второто. Но това не значи, че жената е по-долна.

Като чифт волове орете нивата на живота. Не като некои – до годежа болярка, след годежа – робиня. Обичайте се като ангели, заедно споделяйте хляба и солта. И внимавайте, защо тази клетва е запечатана от Бога.

В името на Отца, Сина и Светия Дух.

Богомил дава по един залък от питката на младоженците. После отпиват вино от една чаша.

Веселието е обхванало всички, съвсем забравяме за ромеите.

x x x

На сватбата я нема само Куна. Беше заминала до съседното село при болната си сестра. Тъй изпусна и ромеите, и сватбената трапеза. След няколко дни тя се връща пешком покрай воденицата и се спира да побъбри с Бона.

— Пък сестра ми вика, че наместникът на болярина Драгота търсил с дружина особени хора, като тия в наше село. Разправяли, че били опасни хора, даже награда давали.

Казвах ви аз, не са читави тия люде, ама вие – не, та не...

— А ти обади ли за богомилите на някого? – хваща я Бона с едрото си ръчище. – Разправяй!

— Ми то, знам ли... – свива се омърлушена Куна.– Може и да съм рекнала нещо...

Без да обяснява нищо на домашните, Бона оседлава коня и препуска към селото...

През това време цепех дърва, а Макрина и Богомил ги нареждаха под сайванта.

Воденичарката профучава през портите на двора с коня и извиква запъхтяна:

— Тръгнали са болярските хора да ви дирят. Побързайте!

Тя дори не слиза от коня, а го смушква в друга посока.

Забивам ядно брадвата в дънера. Богомилите се споглеждат разтревожено.

Какво да правя сега? Да тръгна ли с тия пречудни хора, небесния им занаят да науча?

— Ясно е. Все някога трябваше да се случи – казва като на себе си Богомил.

Не след дълго конят на воденичарката довежда старейшината Никодим. Той дава знак на богомила и влизат в къщата при родителите ми. Там се започва разправия на висок тон.

— Трябва да замине...

— Но той не е един от тях...

— Искате или не – вече е...

— И как тъй пък изведнъж стана?

— Не е изведнъж. Години го наблюдавах...

— Наше момче е, не даваме го...

— Не е вече ваше...

Почувствам се като кон за продан и тръгвам към плевнята. В главата ми всякакви ветрове са си уредили среща...

x x x

В плевнята Макрина вече е прибрала багажа си в едно вързопче. Реши се и пшеничните ѝ коси падат на красиви вълни на раменете ѝ. Сърцето ми се свива, като си помисля, че я виждам за последен път.

— Искам да дойда с вас – избоботвам аз зад гърба ѝ.

Девойката се извръща, държейки гребена като оръжие.

— Че защо? Тебе не те гонят – изрича тя колкото може по-безразлично.

— Как да забравя вас и небесата, дето ми показахте? Небесните ти очи... - казвам прегракнало аз, хванал ръката ѝ с гребена.

— Ще ги забравиш, по-добре е за теб. Тоя живот не е за тебе – упорито отвръща богомилката.

Ръката ѝ докосва сърцето ми и от нея заструява светлина.

— Сърцето ти е чисто. Заради мен ли искаш да заминеш или за Бога? – прошепва Макрина.

Свличам се на колене и прегръщам краката ѝ.

— Заради двете! Прости ми! Знам, че си Божия невеста. Де може обикновен човек с Бога да се мери? Но нали няма жертва Богу да те сторят, както в стари времена? Туй няма да го понеса...

Девойката се намръщва, после се разсмива звънливо.

— Тодоре, Тодоре... Ние ни животинка закачаме, нито месо вкусваме, камо ли човешка жертва да сторим. Но, иначе речено, всеки ден се жертваме за Светия Дух и Му

служим. Ние сме като огънчета, дето палят други огньове в човешките сърца и така дорде изгорим...

— Значи... не е верно? – викам аз, изправям се и ми иде вдън земя да потъна от срам.

И аз, магарето, на приказките на Куна да се хвана...

Ето че в плевнята влизат Богомил и Никодим, но още спорят.

— Не може да мине без Утешението, то си е традиция – вика Богомил.

— Глупости. Той вече е посветен. Излишно е – не се дава Никодим.

— Хм, станало е на свещения кръг на Градището, и все пак...

— Достоен е, ти казвам! Брей, че инат!

— Добре, ще я караме по-накъсо. Болярската дружина няма да ни погали с гъше перо...

Няма що – свети хора тъй да се дърлят...

x x x

Пъшка Богомил, но вади от багажа си една копринена и извезана кърпа, както и някаква книга.

— Коленичи, Тодоре! – вика той и ме забулват с туй покривало.

— Тодоре, ти искаш да приемеш духовно кръщение, чрез което се дава Дух Свети. За него е свидетелствал още Йоан Кръстител, като е рекъл: „Той ще ви кръсти с Дух Свети и огън." Сам Исус Христос е полагал ръце на учениците си и те са поемали от огъня му. Това кръщене от времената на апостолите с полагане на ръце и предаване на Духа Свети е запазено до днес и до свършека на света. С огненото кръщение ти ставаш дом на Духа Божи, ще слушаш мъдрите Му повели и ще му служиш според дарбите, дето ще ти даде. Казано е: „Бесове гонете, болни изцелявайте..."

Тодоре, приемаш ли Светия Дух?

— Приемам – и тъй три пъти.

Тогава полагат евангелието на Йоан на главата ми, както и ръцете си.

— Свети Отче, приеми своя раб в твоята правда и изпрати своята милост и своя Свети Дух над него! – и така три пъти.

После ми махат покривалото, изправят ме и ме разцелуват.

— Защо не почувствах нищо? – питам старейшината.

— Ти прие вече кръщението на преслапа. Духовете на колобрите го сториха.

— И сега – какво? Колобър ли съм или богомил? – викам му аз и си гледам ръцете, да не би да са ми поникнали пера.

До скоро сериозни, и тримата посветени се разсмиват.

— Духовен човек си, ама ти е още жълто около устата – смее се Богомил.

Родителите ми извеждат конете. Оседлали са три коня.

Може да се каже, че ни изпровожда цялото село. Малкият Пръвко подава на Макрина букет метличини и я прегръща.

— Вземи ме! Искам да дойда с теб! Много ще слушам и всичко... – казва юнакът.

— Малък си още. Но ми обещай – като тръгнеш да вършиш някоя пакост – спомни си за мене. Като свършиш добро дело – пак си спомни – отвръща богомилката и го целува нежно по челото.

Старейшината ни изпраща през тайната пътека отвъд калето. Дълго се вижда високата му фигура, която маха за сбогом.

— Накъде отиваме? – питам Макрина

— Към Велики Преслав. Там има още много да се изучиш – отговаря вместо нея Богомил.

Те носеха Светия Дух
и не ги познаха.
С меч ги посичаха
и на клади горихa.
Но искриците от огньовете
запалиха целия свят!
Вечна им памят!

Паметта на вековете: Колобрите са били езическите жреци преди християнството, наследници на Орфеевите ученици. Техни приемници станали богомилите.

Ритуалът на посвещение е автентичен, от требник на катарите, само малко е съкратен. Принципите на духовно развитие и единение с Бога са били известни на дедите ни

Лора Младенова

Лора Младенова, на 28 години, идва от градовете Варна и Плевен. Бакалавър по Журналистика, магистър по Право, и специалист по Ориенталистика, към момента тя работи като PR експерт & Юрисконсулт и пише като външен автор в онлайн издания.

Преди година напуска корпоративния свят, надява се завинаги, и вярва дълбоко, че мястото на креативните хора не е там. Черпи вдъхновението и заключенията си от пътешествия, доброволчески опит, книги и срещи с разнообразни личности.

Любимите ѝ автори са Стайнбек, Ремарк и Оруел.

Следи с интерес тенденциите в развитието на съвременната българска литература и е изключителен почитател на творчеството на Захари Карабашлиев. Искрено обича човека, но не е особен фен на човечеството. До момента не се е престрашавала да публикува.

НОЩНА СМЯНА

Третото кафе ми се струва малко по-слабичко от предишните. Мирише ми на кисело, да бях го поръчал поне с мляко. Дразни ме, че чашата е от най-обикновена пластмаса, вместо от онази, дето с колегата ѝ викаме огнеупорна. Пари ми на пръстите. Изтръпват. С изтръпнали пръсти ми е малко по-трудно да държа волана. Натискам продължително клаксона след онова хлапе с голфа, което току-що ме изпревари с едно 110 км/ч. Абе, тоя луд ли е?! Май още отсега се е насвяткал. 00:28. Сряда. Натискам клаксона втори път. Не че ще ме чуе. Ей така, за спорта. Очаквам да събудя някоя от заспалите пенсии в старите кооперации от двете страни на булеварда. Онези, които живеят, за да се възмущават и по анонимните им сигнали да бъдат съставяни актове за нарушаване на нощната тишина. Това е моето малко отмъщение. Затова натискам клаксона и трети път. Мамка му, опарих се. Разлях кафето. След минута вече няма да усещам болка по изгорената си кожа, ама напръсках тапицерията на фирмената кола. Мамка му. Така или иначе, ще се престоря, че не виждам, и ще оставя на колегата да я мие. Но сега цялата ми нощна смяна ще вони на кисело еспресо. Не ми трябваше кафе. Отдавна съм свикнал да прекарвам нощните си смени в полубудно състояние. В редките си почивни дни спя седнал пред телевизора и сънувам програмата по денонощните канали. Дарина отдавна се е научила да спи сама. Мърмори. Не ѝ липсвам, всъщност е облекчена, че съм ѝ дал още една причина да недоволства. Вълнува ме слабо. За разлика от Дарина. Имам предвид, че тя вече отдавна не е слаба, а не че ме вълнува. Слабото е нощната ми смяна. Засега. Вече съм прибрал тъкмо две ученички, които все още боледуват от вечерен час, от панелките на безработните им гаджета. И мама и татко вече са спокойни, че милите им момиченца кротко спят у дома, завити в одеялата си, щамповани със сърчица и животни. Прехвърлям в ума си как едната от двете нервно чисти засъхнало петно от сакото си „Esprit", кръстосала кльощави крачета на задната ми седалка. И се смея, ама само наум. На вас ви е рано, момиченца. Рано е да ви е късно. Лека нощ. Започва нощната ми смяна.

***

Един възпълен плешуга, също в маркови дрешки, ми маха припряно от тротоара. Качвам го. 00:34.

— Бате, карай към Студентски! На карето с дискотечките да ме оставиш…

Набира вбесен някакъв номер. Май не му вдигат. Един, два.. пет сигнала. Поне така ги изчислявам. Звъни още няколко пъти, пуфти тежко, бърше се и псува. Все същото. Усилвам радиото. R.E.M. – Losing my religion.

— Кво е тва, бе, бате, луд ли си, бе?! Пусни нещо нормално, бе, пусни радио „Вероника". Ей тва е страшно парче. Ти знаеш ли, че Джена ни пя на ушенце на рождения ден на братчеда минала седмица… Страшни цици има, ти не я гледай, бате, у главата. Тя, мойта, като видя снимките, и откачи, мамка ѝ курвенска. Излязла ми по женски сега. Много са ми яснички с нейните. Вики имала имен ден, а?! Я па за Викторовден не съм чувал. Излязла ми една гримирана, направена. По момченца, викам, а?! А тя „Ооо, ти си болен, не може ли да ида да се видя и аз веднъж с приятели!"… Няма как да стане. Няма. Как. Да стане! Ей сега ще я изкарам аз оттам и ще ѝ дам един перманентен грим, да я видя толкоз ли ще я забиват тогава… Че ни развали и пиенето с братчеда. С братчеда днеска трябваше да се почерпим, нищо особено, 3 бутилки 12- годишно, тая курва кефа ми развали. Ама я обичам, бе, бате, обичам я… Той, братчедът, ти знаеш ли го, държи няколко таксита във вашта фирма? Не? Е как не, бе, бате?! Ето я, бе, пак не вдига, бе! И ще ми вика що съм я удрял? Е аз кво съм я ударил толкова… Да не би в болница да е влязла или нещо. Аз го правя заради нея….

Samsung tune. Телефонът звъни. Дебелият пич радостно подрусва пръсти като наденички към мобилния си. Обаче не е познал. Аз звъня. Дарина. И натискам червената слушалка… Защото вече съм на адрес. Табелата на „Студентски град" грижливо не светлоотразява „г"-то и „р"-то. Ирония. Добре дошли.

Дебелият плаща и слиза. Не ѝ блазя на неговата. А аз оставам на пост. На малкия ограден от неони площад, подобен на червените фенери. Където една бездомна Лолита всяка вечер идва да търси своя Набоков, без да се умори. Лолита е чиста. Лолита е бяла. Особено между ноздрите и

по езика. Лолита е дошла тук, за да изпие на екс и разочарованията, и мечтите си, и да повърне и университетската, и европейската си стипендия. Златните рибки са тук, за да изпълнят точно по три желания, преди да се върнат обратно в нощта.

Стъклата ми се замъгляват от нощни пеперуди. Я, теб те познавам. И теб. И теб. Теб – не, но по дължината на полата ти и кривата, която описваш с крачките си, съдя, че ще се запознаем до два часа. 00:52. Costi presents Lil Wayne ft. Andrea. Нощта едва сега започва. Тя е шарена, но цветовете ѝ се смесват, сливат се в едно безбрежно лайняно кавяфо, което вали едро като стена пред очите ми. Аз дойдох да ви взема, момичета, аз дойдох да ви грабна от ноктите на съня, от който не можете да се събудите, и да ви заведа да спите у дома. Или поне докъдето си платите. Аз съм онзи с брояча. Аз мълчаливо отмервам и сметката, и бройките ви, и накрая с метален глас съобщавам колко имате да плащате. Вашите стотинки са началната такса за моето мълчание.

That`s me in the corner, that`s me on the spotlight, losing my religion, trying to keep up with you, and I don`t know if I can do it…

Опитите на Дарина да ме открие отново насилват приглушения отзвук на нови хитове и ретро чалга между четирите врати на служебния автомобил. *Samsung tune*. Червената слушалка. Сякаш още преди години не е разбрала, че ме е загубила. Загубила ме е толкова, че не мога сам да се открия. Вече не помня дали някога съм я обичал. Помня само днес. Само тази нощ. Само калейдоскопа, в който на бавен огън къкри миш-маш от часовете на поредната ми нощна смяна.

***

Не си спомням никакъв вчерашен ден. Помня последните думи от приказката, която прочетох на Ади. Преди лягане. Преди работа. 22:16. „…Три дни яли, пили и се веселили. И заживели щастливо до края на дните си.". Колкото аз и Дарина. Нямам съмнения в трите дни, съмнявам се в остатъка. Някой ден, когато не е на шест, ще ѝ разкажа. Някой ден, когато не е на шест… когато ѝ разкажа, сигурно отдавна ще знае и сама. За принцесите, които след 00:00 се превръщат в тиква. За принцовете, които бягат през девет царства в десето при вида на първия дракон по пътя си. Но

сега е още рано. Късно за приказки и рано за документална порнография. Сега е 22:23.

22:23. Късни новини по националната. Неуместни съобщения по мобилния ми. Дарина изтръпва театрално, чувайки сигнала за моя sms. По същия начин, по който аз се преструвам, че ми пука за апокалиптичните новини по любимия ѝ канал. От утре хлябът поскъпва с 23 стотинки. Майка закла 5-членно семейство с кухненски нож. Условна присъда за убиеца на онези сестри. Война. Война. Война...

Домът ми е война за хляб. Домът ми е война за 23 стотинки. Домът ми е война за сестрите, с които излизах снощи. Война, в която Дарина държи кухненския нож. Война. Война. Война...

„Brat mi si tr1gna. Ako iska6 da si pripomnim onq den, ela pri men. Tedi". Неуместните съобщения вече не представляват късни новини. За Дарина. За мен. Съжалявам, Теди, днес съм нощна. Съжалявам, няма да ти пиша. Всъщност лъжа те. Изобщо не съжалявам.

Завързвам обувките си от преди две зими. Поглеждам се в огледалото. Набола брада с няколко побелели косъмчета. Изтъркано яке. Торбички под очите. Същото дори не грозно, а безлично лице. Чудя се какво намират в мен онези малки кифли, които Мартин намира за нас двамата. Аз не знам. Може би Дарина знае. А аз знам, че очите ѝ пробягват на спринт разстоянието от първото до последното ми ново съобщение, докато тежко спя денем. Не ги крия. Знам, че я правят по нейния начин щастлива. Знам, че знае, че ѝ изневерявам, Знам, че знае, че аз знам, че тя не го прави. Последната крепост, зад която се е скрила, е верността ѝ. За какво щеше да плаче в делнични дни над тигана с бъркани яйца, ако вярваше, че е сгрешила... За какво щеше да залива с многострадални слова майка си по домашния ни телефон, от онези с кабелите, всяка вечер, в 21:00, след турския сериал, пред очите ми, с назидание... Не съм чукал от девет дни. Не съм правил секс с Дарина от година и осем месеца. И не планирам в близките три. Месеци, години. На кого му пука. Не съм изрод. Не мога да ѝ отнема измъчения поглед от семейната ни снимка. Последното ѝ притежание.

Посягам към скърцащата брава на иначе блиндираната ни врата.

— Тони, аз…

Тя ме поглежда над масата зад гладене. Облечена е в пеньоар и глади чорапите ми. (Кой нормален човек глади чорапи?!) Преструвам се, че не я чувам, спестявам ѝ унижението да изрече думи, които ще преминат през слуха ми като близък адрес от станцията ми. Думите ѝ и думите на диспечерката. Еднакво са ми безразлични и не го пазя в тайна от нито една от тях. Аз съм честен човек. Напускам семейното ни жилище, за да отида на поста си. Знам, че Дарина също ще остане на поста, който сама е избрала, докато аз не отсъствам от своя.

And you, you are not me… The lengths that I will go to, the distance in your eyes. Oh, no, I`ve said too much, I set it up…

Поглеждам входната врата на жилището ни отвън. „Сем. Чакърови". Няколко стени, единадесет букви на месингова табелка, невъзможността да издържаме порастването на Ади един без друг. И това вече ни прави семейство. За пред съседите ни. Винаги нахранените ни с клюки съседи. 22:45.

***

00:59. Близките часове предвещават hardcore. Запалвам цигара.

— Тук пуши ли се?

— Не!

— Ама, чакай, бейби, ти пушиш…

Не се пуши, бейби. Пуша само аз. Моята кола. Моита правила. Не ми харесват обувките ти. Нито прищевките ти. Не ми харесва при кого се прибираш, докато пишеш на Тихомир. Не до Тихомир заспиваш. Ти не си нито тиха, нито мирна. Ръце с ноктопластика за минимум 85 лв. докосват нежно последен модел смартфон. Все някой в дуета ви трябва да е смарт.

В близкия час и половина ме арестуват градски поръчки. Въртя се като хамстер. Дотам и обратно. Като Билбо Бегинс. Чувам звука от разкопчаване на колани на задната ми седалка. Очите ми избягват огледалото за обратно виждане. Момиченцето заслужава двата ми шамара. Майка ѝ сигурно

изпраща половин заплата от държавната администрация на своята студентка в СУ. Тя надига глава от ципа на панталона му. И ти ли, казва, си от СУ-то? Да, бейби, и аз съм от сеуто… Минутите донасят и на двамата по-тежко дишане. Сигурно е прекалено пияна, защото плюе през прозореца ми. Утре колегата има пак да чисти.

Забравям часовете след това. Не ги различавам. Приличат си. Насинени очи и задници. Разпадат се по вратите ми. Потичат по седалката. Прибирам леопардови щампи. Ръмжат, вият и се давят на сухо. Дали да не карам към Зоологическата...

Съобщението на Теди още ме сърби, дори в 05:16 сутринта. „Brat mi si tr1gna. Ako iska6 da si pripomnim onq den, ela pri men. Tedi". Не искам. То си е за тогава. С Мартин сме използвали единствената си обща почивка за последния месец. Е, Мартин я използва първи, де. Точно дванайсет минути. Стоя в хола и отчитам. Професионално изкривяване. Аз съм върху Теди след него. Над Теди. Под Теди. Теди мълчи, все едно не ѝ харесва. Подарява на онези от съседния апартамент шанса да заспят необезпокоявани. Така не ми харесва. Обикновено идвам за овации. Удрям тъпата кучка през лицето. Искам само да чуя, че ме усеща. Удрям я пак, удрям я пак. И вадичка тъмна пурпурна кръв се стича от кокалчетата на китките ми до лакътя, по татуировката с текст „hurt no more". По чаршафите на Теди, каталог на чужди парфюми. От езика ѝ към долната устна се стича струя кръв. На Теди ѝ е паднал зъб. Боли я. Усмихва се. Целува ме с вкуса на съсирена кръв. Вкусно е… Вкуса го усещам още. Съобщението ѝ е прясно като хляб от квартална фурна, но вече не мога и да огладнея.

"Pak ne mi vdigash ciala nosht. Padna na Adi pyrvoto zybche. Teche I kryv i pishti. Ela si po-rano, ako mojesh."

I thought that I heard you laughing, I thaught that I heard you sing, I think I thought I saw you try…

И ето ме тук. В 05:41. Първите лъчи на слънцето посрещат крайната от поръчките ми за тази нощна смяна. Тя се качва малко трудно. Левият ѝ крак изпреварва десния с убедителни секунди. Лице като на ангел. Загаснала преди поне минута цигара в лявата ръка и четвърт бутилка Bushmills в

дясната. Скъсан чорап. И болки в главата, предполагам. Заспива на мястото до шофьора, още преди да е затворила с дръжка на вратата.

— Накъде да карам?

Цялото съдържание на чантичката ѝ се изсипва между двете седалки. Гланц за устни, седем лева на по два и пет, ключове за някъде, студентска карта и някаква картичка за рожден ден. Съмва се, но още е достатъчно тъмно, за да не видя от кого е.

— Къде да те закарам ???

За секунда, точно за секунда, в мен се вглеждат две угасващи виолетови очи.

— У дома.

Аз този адрес ако го знаех...

***

06:38. Часът, в който първата светлина изгаря очите на нас, нощните същества. Вампирите стават на пепел, а хлебарките се изпокриват в грижливо монтираните между етажите отоплителни тръби на „Топлфикация"АД. Време да се разменим със следващата, с дневната смяна. Спирам на близката будка за вестници. Погледът ми отминава с пренебрежение надрасканите ѝ тенекиени стени. Кривите ѝ стени. "kur za levski". „SMART NA BEJAMCITE". #КОЙ. А очите ми вече пробягват заглавната страница на днешния ежедневник.

*„**Заспал бакшиш затри студентка**". „В малките часове на 08.11. тежка катастрофа на бул. „Цариградско шосе", в района на Полиграфическия комбинат, отне живота на 19-годишната студентка Рая З. и 36-годишния таксиметров шофьор Антон Ч. По думите на родителите на първокурсничката, момичето е загинало на връщане от първото си излизане с колеги в Студентски град. Около шест и половина в трагичната утрин таксиджията се блъска в мантинелата между двете платна на булеварда. Вследствие на това служебният му автомобил се преобръща, засича движещия се по отсрещното платно личен автомобил на Борислав Р., който изпраща семейството си до столичното летище „Враждебна". За щастие, няма тежко пострадали от пътувалите в автомобила на сем.*

Р. Една от версиите, по които МВР работи, е заспиването на 36-годишния Антон Ч. зад волана...."

Аз съм мъртъв. Мъртъв съм отдавна. Последният ми спомен за света, в който живях, са гуми. Спирачен път. (Ако бяхме ползвали гуми с Дарина, ако пътят ни беше спрял, животът ни щеше да познава един аборт по-малко, едно нежелано дете по-малко.)

Аз съм мъртъв. Колегата ми взима нощните смени. Колегата ми има нов колега. Служебната ми кола е сменена. И в новата вече отдавна са се возили и Дарина, и Ади. Защото никой от нас не е незаменим. Особено заменимите.

Всяка вечер карам една и съща нощна смяна. Всяка сутрин купувам един и същ вестник. Понякога героите са същите. Понякога лицата са други. Понякога... се видоизменят детайлите. Но историята остава непроменена. Живея в онази вечер – месеци, години. Докато все същият глас съобщава адресите по станцията, на мен ми е трудно да реша в рая ли съм отишъл, в ада ли, или просто съм останал тук.

Аз съм мъртъв. Мъртъв съм. Мъртъв съм и е късно да търсят в кръвта ми промили. Мъртъв съм преди да се кача в колата. Мъртъв съм преди да се родя. Не знам дали се родих, за да умра таксиджия. Но помня, че умрях такъв. Понякога Рая З. се качва до мен на задната седалка. Усмихва се. Мълчи. Понякога не идва, защото е заета с други ангажименти. На връщане от Студентски град момичетата сякаш имат повече занимания от застаряващите женени мъже. Когато с Рая се засичаме, заплитаме пръсти и осъзнаваме, че един на друг сме единственото, което ни е останало. От животите, които сме имали. От нас. Поглеждаме се, винаги избягваме очите, знам, че ми е простила отдавна, но аз не мога да си простя. Знам, че аз вече си бях отишъл така и така, но тя може би можеше...

Аз искам само да се прибера у дома. Но моят дом е черупка от дървени стени. Моето тяло е изядено от дребни, низши същества. Последните в хранителната верига. От мен останаха костите на това, което някога бях. Оставих всичко друго някъде там, по пътя от Студентски град до дома. До чужди домове, а после до моя. Последните ми спомени миришат на кисело еспресо.

But that was just a dream.. Try... Cry... Why... Try... That was just a dream, just a dream...

МИНИАТЮРИ В СНЕЖНОБЯЛО

„Ти целият скован от злоба си,
о, шумен и разблуден град,
и твойте електрични глобуси
всуе тъй празнично блестят!"
Хр. Смирненски

12:22

— Момче, колко струва тоя Дядо Мраз, прощавай ?

Пацо няма за какво да си прави труда да отговаря на Баба Мара, при положение, че момчетата са на линия на пейката пред магазина му и са подпукали ракиите от сутринта, така че за днес е спасил оборота. Нея като я гледам, китките ѝ са станали още по-възлести, откакто я виждах за последно. И трепери по-осезаемо в сивия си шлифер, в който я помня да излиза и зиме, и лете от години. Киро Джибрата, дето пие пенсията на неговата баба, една сутрин, докато я зяпаше над внушителния си тумбак, заключи, че му приличала на майката на инж. И. Йосифов, оня от склада за дървени мебели, който преди цифра време изчезна заедно с другите двама, и всички все говорят за тях, но никой не ги е виждал. Даваха по телевизията.

— Колко е, бе, момче? Дядо Мраза... Нали утре внуците идват, аз нещо да трябва да почерпя, да си имат от баба.

Пацата е пълен гъз понякога. В смисъл, може поне да ѝ каже.

— 3,90 е, баба. Защото то нали е швейцарски шоколад...

— Аа, добре, синко, благодаря ти.

Сега трябва да я гледам как крета към изхода, без да е купила нищо. За какво ми трябваше да се обяснявам, развалих си настроението. Някакво е гадно така с празни ръце, след като е преподавала физика в езиковата 35 години, чак за секунда си помислих дали да не купя шоколада и да я догоня да ѝ го подаря за празника. Слава Богу, че Цветков ми свири отвън от служебната кола да купувам цигарите и да се качвам, че закъсняваме. Днеска имаме в хотел „Файв Стар Европа" на коктейла след тиймбилдинга да раздадем коледните бонуси на дружеството ни. Фирмени тефтери, хими-

калки, календари, чанти и якета. С емблемата на новата ни благотворителна кампания „С любов и щедрост за човека".

С парите за печата баба ти Мара, че и всички старци от входа, щяха да ядат шоколадов Дядо Мраз до другата Коледа.

***

13:16

— Ало, Дейзи, Ирена съм, защо не го вдигаш тоя телефон, бе, путко?! Аз само да ти кажа, че утре няма да мога да дойда... Оф, заеби, не питай! Тоя Бранимир от 7 „б" там ли ще е? Естествено, естественооо, точно когато не мога да дойда. Тя тая курва Аделина с гланца за устни от 5 лева ѝ кажи въобще да не се занимава с него, щото аз мисля да се отварям с него догодина, като стана поне на 13... Не, Аделина да не си го облича това изобщо, кво ме копира само, като аз го пробвах преди нея в мола, а? Да не се налага само да ходиме пред тях да ѝ чупим главата.... А иначе аз кво, дразня се тука на наште, вместо панела с миньона са ми купили айфона с тоя смотания калъф с пържените картофи, и някакъв парфюм от миналата година, путко, и слушалки, и едни кецове, ама лилави, и спиралата, дето я рекламират. Да, нали, баси тъпото! Оф, нали ти казах да не ме питаш! Щотооо ще ходим от даскало в някакъв дом за сираци да им носим подаръци за Коледа, затова. Не, то не е задължително, ама нашите не се обадиха на госпожата, че съм заета, щото са тъпи. Да, бе, точно, ще им носим на циганчетата, дето и техните не ги искат, някакви плюшени играчки и „Монополи", и „Не се сърди, човече". Да, точно, все едно са на пет... Кой се радва на „Монополи", човееек? Оф, да, и аз искам с вас в наргиле бара, баси!

***

14:38

Мили сине,

Днес с мама запалихме на елхата коледните светлини, които настояваше да купим още през юни. Прости ми, че тази година пиша писмо до теб, вместо с теб да напишем писмо до Дядо Коледа за комплекта войници и конструктора. Прости ми, че не остана време да те науча да пишеш.

Ние приготвихме мляко и бисквитки, сине, и ще ги оставим под елхата вместо теб.

Той също ще празнува Коледа със семейството си, сине. И той също ще готви девет ястия. И той е човек, казаха. Той е допуснал невинна грешка, казаха. На тази улица, казаха, всички паркират джипове на тротоара. Казаха, нима общината е построила други места за паркиране. Свикнали са никой да не се мотае там, казаха. Затова не се оглеждат. Съдебната система работи, сине, казаха. Не може да затриеш живота на човек за първо провинение. У нас работим по иновативни хуманни методи, за да сме в полза на човека. Проф. Руменов дори написа статия за делото. Навярно е прав, сине, аз не съм чел теория колкото него, нито ти някога ще прочетеш.

Той е също като мен, сине, казаха. И е така, аз съм съгласен. Има само една разлика. Аз всяка Коледа ще се питам: Какво щеше да си поискаш за подарък, ако не бях ти купил колелото? Какво, ако бях те учил да караш на следващия ден, тогава така и така ми се спеше? Какво, ако бяхме минали по съседната пресечка? Какво, ако бях се обърнал назад секунда по-рано? Щяхме ли сега да пишем заедно? Той няма да се пита.

С обич,
татко

***

15:43

— Слизай, недей ми се обяснява! Вие по празниците най-обичате да се возите без билет, лекенца нахални!

— Ама аз си забравих картата...

— Да, тея сме ги чували. 20 лева е глобата.

— Ама шофьорът нямаше да ми развали пари!

— Така лии? И защо в цял автобус не чувам никой да се обади да те защити, бе? Слизай на следващата спирка и вади 20 лева. Гледай го, бе, на осем години има-няма, и вече много знае, отворко!

— Те са ми само тея пари. Аз си ги събирах от закуски да купя подарък за баба...

— Баба ти на тебе сигурно един шоколад не ти е взела. 20 лева веднага, да не звънят от полицията у вас!

— Добре, ама вие само мене ли ще свалите ?

— Ми ти какво искаш, онея двамата, дето дишат лепило отзад ли да сваля? После мен да ме бият.

— Може ли да ми дадете билет?

— Свършили са ни, мойто момче. Кво ме гледаш умно, няма да ти ги изядем парите с колегата!

— Е как да се прибера сега до Дружба ?

— Пеш ще се прибираш, бе! Я недей рева... Тамън на студеното да ти дойде акълът на място!

***

16:18

Взе да ми се замайва главата на мене нещо, което не е хубаво, обаче като вкарам още едно малко на гладен стомах, мисля, че ще мине. Обикновено минава. И без това, докато да си довърша обявата, ще стане време да си ходя. Тъщата, свинско и винско ме чакат у нас. Ще има „Пак ми лъхаш на водка, Петре? Не те ли беше грях и днеска, на празника?" Ми не, ма. Ела ти бачкай мойта професия и да не се наливаш като донски казак. Нали ти искаше да съберем някой лев да се изнесем в наша си квартира, скоро ще те видим колко ще ти хареса, като почнеш да переш вместо майка си. Както и да е.

„Тя: Искам развод! Той: И с двете рога съм за! Запазете къщата, колата и децата срещу начална цена само от 30 лева за юридическа консултация – адв. Петър Симонов." Добре ли звучи като за обява в сайт за изгодни оферти? Часовникът започва да тиктака за следващите 168 часа. Или до изчерпване на количествата. Не че ще ми е чак толкова нужна, защото, да не повярваш, но в последно време името ми почна да значи нещо. Откакто измъкнах Илия И., когото съдиха за отвличането и изнасилването на двете момченца от детската градина в ж. к. „Младост 3". Малко гадна история, но аз съм свършил каквото се очакваше от мен. Съвестта ми е чиста. Редовно я поливам, за да не я ядат угризения. Подобре, отколкото червеите. Пък и ме писаха по вестниците. Аз това му разправях на Илийката, ако не стане, поне него ще го дават пряко от стаята за свиждания в предаването на Карбовски по кабеларката.

Още едно на екс, гася цигарата, изхвърлям пепелника, че е препълнен, и тръгвам. Само трябва да мина да купя нещо за подарък на малкия. Как мислите, какво мога да взема за 30 лева, на което ще се зарадва 6-годишно момченце?

***

17:49

— Боева, сложи и на мене едно кафе, че се очертава дълга вечер!

— Мани, Юле, ей, много ме е яд, всички можаха да си приберат дебилите по къщите за някой и друг ден, само олигавеният Богданчо тука плътно, и хайде ние с него нощна, честито на печелившите.

— Е ти да не чакаше Вяра Сарафова да идва да взима брат си у тях, това кога е било, че сега?

— И няма какво да се оплачеш, което е най-тъпото, като всеки знае, че тука тя ни ги плаща през бюджета на фонда половината заплати и шефът е казал да мълчиме, ако не щем да ходим по държавните домове да сменяме подлоги.

— Ооо, те от фонда сега имат среща на върха в Инсбрук, снощи слушах по новините, Сарафова ще я награждават за оная кампания за правата на човека, дето измисли.

— Коя кампания, бе?

— Там, дето на рекламата е с високите токчета насред едно стадо и гушка черното агне и обяснява как различията правели света по-пъстър.

— Ама тука иначе, нали, ние трябва да ѝ го гледаме пъстрия, докато тя кара ски в Алпите.

— Ми няма да кара ски и той, я. Тя иначе как ще има време да се чукне с шампанско и с френския посланик.

— Слушай, давай да вземем и ние след час да си ходим, няма кой да разбере, той Богдан все едно много може да обясни, че е бил сам, много някой ще го чуе.

— Само пия кафето, и ще ида да му оставя хартия и пастели да спре да се лигави. От сутринта писка, че искал да рисува картичка на кака си.

***

18:06

Кой предложи г-н Деян Свинарски да ме прати да пея в детска дискотека на следобедно тийн парти днеска, не знам, ама и не съм протестирала много, накрая винаги става както той си е решил. Поне, че интервюто мина, после шофьорът ме кара направо към нас да си почина и да я сваля тая рокля, че ми е тясна. Не можах да се похваля на репортерката да пише в списанието, че нося Шанел по поръчка, и мацките да си мечтаят да имат същото като мен. Той Деян защо не дава да разказвам на медиите къде сме ходили на шопинг, всички и без това знаят и говорят за нас. Нищо, нали ще ме уреди в следващото реалити. А ако не беше ме намерил точно когато се наложи да прекъсна оперното пеене в консерваторията и да ме научи какво се продава, сега щях да мириша на яхния в панелката в Ямбол и да ме критикува майката на Станчо. Какво ли прави Станчо, все се сещам как ме целуваше по челото за късмет, преди да ме изпитват по музика, а мен ме беше срам да не се издъня... Дали е срещнал някое момиче. Някоя провинциална гимназистка, която се чуди как да ми подражава. Бяха писали, че съм тийн идол и модна икона.

Ще си поръчам една водка за отскок. Ама да не се опитват да ми пробутват от тая, дето Деян им я доставя в пластмасовите туби, да си я пазят за клиентите във VIP-а. Аз умея да отбирам качествено. Хайде, на екс. Малко остава, довечера ще се наспя. Пет, четири, три, две... едно.

Тука ли сте, Софияя? Има ли отличници? Кой е слушал тази годинаааа?

On! On! On!
Поръчвай ми ощеее!
Наливай без срам.
В горещите нощи
на тебе ще дааам.
Та-та-ра-ра-ра-раааам!
(Не ви чуваааам!)
Поглъщай ме жадно,
изпий ме на екс!
Ухае на с-с-с...

***

19:40

— Прощавайте, два часа чакам вече…

— Ама, госпожа, системата ни заби, бе, какво искаш? Ето ти го рентгена, готов, ето, виж. Ти ли беше, дето те боляло, като дишаш? Тука белите петна по десния бял дроб, май рак имаш.

— Моля?!

— Чакай, чакай сега, недей ми рева тука, първо, това е предполагаема диагноза, второ, проф. Генова след празниците ще ти я види снимката. Ще назначи по клинична пътека и още изследвания и ще ти каже по-точно, донеси си направление. Какво има неясно? Хайде, че и ние искаме да се прибираме!

— Ама, чакайте, аз сега как да си ида вкъщи? Какво значи, няма ли кой да ми каже сега с точност?

— Абе, госпожа, ти не си спешен случай, иди си, ти рака, ако нещо, и след Нова година ще си го имаш. Нали не очакваш проф. Вилислава Генова, завеждащ отделение, да стои на връх Бъдни вечер във Военна болница да ти разчита рентгена и да те праща на биопсия, вместо да почине от всички конференции на Световна здравна организация и на Дружеството на пулмолозите, дето летя тая година? Ама ако искаш, ходи в спешното, при тея, де работят за 600 лева, да се занимават те с тебе, бе… Аман от такива!

***

20:01

Да беше виното поне купил мързеливият ми мъж навреме, ама не. Всичко аз, всичко в последния момент – пък елхата, пък питката, пък да опаковам подаръци и да влача торбите. Защото трябвало нали да е по традиция, ама е по традиция да го свърша аз. Намразила съм ги тези загубени празници, ама сама съм си виновна, че се хващам изобщо, ами не ги оставя да се спасяват една година, да видим как ще ядем печена тиква прегоряла. И тъъъкмо да си облека костюма и да си оправя косата – Мамо, мамо, а червеното вино къде е, което обещахте на леля Магдалена и чичо Християн? Хайде пак до магазина, и кой пак, пак аз, докато вкъщи ми се контят тримцата като някакви джентълмени.

Той, Людмил, ако не съм аз, такова хубаво вино никога нямаше и да избере, де, нали го е свида за най-дребното нещо.

Сега, след половин час, като пристигнат, има да ги е яд, тя Магдалена такава хубава трапеза като мене никога не може да приготви. Как да може, нали по цял ден е по салони, пък гримове, пък прически, пък маникюри. Ама нейният мъж я уважава, нали, не е като Людмил – пред телевизора, мача, мила, готова ли е салатата, и станало време да си ляга.

Оле, а тука какво става пред блока? Естествено, на съседите децата, няма кой да ги викне да си ходят вкъщи. Гледай, и пиратки им дали, и те мъчат котките да ги целят и да им ги навират в ушите. Тц, тц, тц, как няма кой да мине да им направи забележка един възрастен човек, бе... В тая нашата държава на никого не му пука за нищо. И такива като мене страдат. Вместо да дойдат да ми отключат входа, като ме виждат с пазарска чанта. Леле, горката котка, как може такова нещо!

Матей и Андрей така никога няма да се държат. Нали аз съм ги възпитала, ако трябваше на Людмил да чакам, Божеее...

***

22:26

— Копеле, викни тая от персонала да си докара задника с някакви салфетки и да забърше тука, че имаме да редим още!

Той, Николай, преди поне на лекции ми говореше, докато на един изпит не се наложи да му обясня, че апендицит е заболяването де факто, а органът се нарича апендикс и се намира отдясно, а не отляво. Взе си изпита, ама оттогава и в университета не ме поздравява. И все пак чак това с персонала не го очаквах. Аз донякъде го разбирам. Николай Янев III. От потомствена лекарска фамилия. Носи се слух, че техните му обзавели частен лекарски кабинет, когато бил в десети клас. Кара последния модел Audi и се снима в огледалото. Има два добермана. Носи тениска с Тони Монтана и чука момичета, които до преди две години са гледали Хана Монтана. Нормално да си няма приказка с мене, дето трябва да остана и тая нощ да сервирам в бара, защото на Коледа и Нова година плащат извънредни и ще мога да внеса поне една стотачка във влога за студентския кредит. Има доста-

тъчно пари да си позволи всичко евтино и да се изплюе отгоре. Носи се и слух от кифлите, че всъщност бил умен, ама на мен не ми се вярва. Ако пък е вярно, още по-жалко.

— Реди още по една линия, копеле, като ти казвам! Няма да се ляга днеска, ти кво, да не искаш да се прибираме при бащата да ядем сарми и боб, бе?

Излизам отвън да изпуша една цигара, докато Николай или някой от братлетата не са ми повърнали пак на масата. Тъкмо ще звънна на мама. Не ми се искаше и днес да я оставям съвсем сама.

***

23:52

Трябваше да тръгнем прекалено бързо и Сурайя забрави да сложи в двете ни чанти багаж гуменото слонче на Зухейр. Той плака през цялото време. Докато вървяхме пеш, докато го носих на гръб толкова километри, докато пътувахме в камионетката до границата, сбутани като консерви с още 26 непознати. Докато спахме 4 нощи на граничния пункт, той не заспа за повече от час. И продължи да плаче. Не за дома, не за баба и дядо, които предпочетоха да останат, не искам да кажа „да умрат", на родната си земя, не за стаята си със стените с приказни герои (със Сурайя ги нарисувахме за него и брат му още преди да се родят), дори не за приятелите си, с които играеха надолу по протежение на нашата улица, докато Уаси не го гръмнаха в крачето от една кола с тъмни стъкла и всички деца спряха да ги пускат навън. Не за тях. За гуменото слонче. Назир се държа помъжки, нали е батко, по-голям с почти година, обаче Зухейр спря да плаче, едва когато пристигнахме тук и започна да спи с в едно легло с брат си в общежитието.

Вече няколко месеца минаха и не съм сигурен дали го помни, но ще се изненада, като види какво съм му взел. Търсих подобно гумено слонче три седмици, ама пък го намерих съвсем същото – с вирнати уши е и изглежда сякаш се усмихва. Дано не е заспал, като си дойда. Губя обхват в метрото и не съм звънял на Сурайя. Едва изтичах от мотрисата да хвана последния автобус за квартала. Бях до късно на работа, има много за чистене по празниците. И архитект съм

бил, в един друг живот, но пак извадих късмет, защото повечето от нашите дори това нямат. Българите са добри хора, не само, че ни дадоха покрив над главата, а и взеха мен на работа, въпреки че и на тях им е трудно да се хванат. Макар че от всички безработни май никой не се и натискаше много за моята позиция. Сигурно са искали да оставят нещо и за нас, нали сме хора, те няма да позволят да умрем на улицата като кучета. Вече нямам търпение, за Коледа и нашето дете ще си има подарък като техните. Нека свиква, догодина ще търсим как да го пратим на училище с тях. Дано ме дочака, вече тръгвам по нашата улица. Внимавам в тъмното да не нагазя в калта, че съм само с тези обувки. Чувам стъпки зад гърба си, сигурно е някой от нашите.

— Къде така, бе, маймуно? Я се спри!!

Усещам тъпа болка, пълзяща навътре от тила ми. Вкусът на прогизнала земя по прехапания ми език. И разочарование. Няма да се прибера навреме.

— Как те не беше срам да излезеш на светлия християнски празник, ве, боклук джихадистки? Пет века робство, а ние вас ли, варвари ислямски, намерихме да храним...

Стана тъмно.

***

00:00

По принцип избягвам да честват рождения си ден в широк кръг. Все пак денонощно работя с хора, буквално, някой би го нарекъл „Човешки ресурси", но аз се определям повече като супервайзър. Веднъж на седем дни и аз имам право да си почивам. И днес не прави изключение. Когато за последно празнувах с компания, уж хвърляха цветя по мен, а накрая платих сметката на всички и нещо ми остана вкус на оцет в устата от тогава. И видях, че не е добро. Да не съм аз, шефе, казаха, да не съм аз. Забелязвали ли сте колко много „Аз" има в историите, които завършват лошо...

Следващото парти, което организирам, ще се помни. Аз каня по веднъж и на поканите ми не се отказва. Ще черпя всеки от неговото. Звучи справедливо, нали?

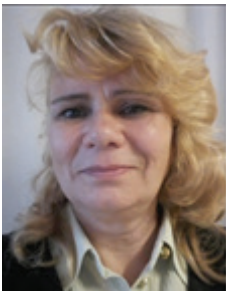

Мади Москин
(Марияна Дамянова Иванова-Москин)

Моят литературен път е още в зората си, въпреки че първият ми разказ носи отметка за време май 2001г. Първоначално пишех разкази, в които героите ми получават своя първи, втори или пореден шанс за щастие, срещайки любовта си, но с времето се насочих и към други сфери на живота. За кратко се бях посветила и на поезията, която разкрива красотата в очите на влюбените хора.

Публикациите ми са свързани с участие в Алманаси „Нова българска литература" – Поезия 2011 и Проза 2011, 2012, 2013, 2014 и 2016.

Участвала съм няколко конкурса, като в „Любовта в края на кабела" на Фондация „Буквите" през 2012г. спечелих втора награда с разказа си „Жажда" и в същия конкурс през 2014г. - отново втора награда с разказа си „Телефон и мечти". В летните конкурси „По стъпките на лятото" също на Фондация „Буквите" през 2012г. и през 2014г. получих поощрения съответно за разказите „Гларус" и „Звук на търкалящи се зарчета".

Към момента нямам издадени книги, но това влиза в бъдещите ми планове

ЩАСТЛИВА РОЗА

Денят завършваше сив и обикновен. Такъв го правеше огромният списък от грижи - закъсняващата и без това ниска заплата, невнесените кредитни вноски, сметките за тока и водата, празният хладилник вкъщи, идващата есен и мисълта за ученическия хаос, повтарящ се през последните 2-3 години... Да, справяха се, но животът на финансовия ръб и необходимостта от еквилибристики с малкото постъпващи пари изморяваха много.

Той вървеше със свито сърце покрай витрините и дори не ги поглеждаше. Че и защо ли – знаеше ги наизуст – 8 крачки за магазинчето за дрехи, после 12 за кварталната железария, 7 са за зеленчука, 10 – за „Всичко по 1 лев"... Една, две, три, четири...

Слънчев лъч просветна във витрината, до която приветливо момиче държеше пулверизатор в ръка, но вниманието му бе привлечено от кофата с виненочервени рози и по точно от една конкретна. Тя беше прекрасна. Залязващото слънце беше осветило върху нея малки късчета от ясното синьо небе и това го върна 15 години назад във времето, когато... когато срещна чифт искрящи сини очи и чу прекрасен звънлив смях... Боже, откога не беше виждал този жив пламък и невероятния смях, които го накараха да произнесе заветния въпрос: „Ще се омъжиш ли за мен?"

Вече 5 минути стоеше като хипнотизиран, взирайки се в розата.

— По какъв повод? Да Ви оформя букет? - го върна в реалността продавачката на цветя. Беше се притеснила - нямаше как да знае, че той се рееше с машината на времето в един щастлив период от живота си.

— Повод?... Не, не...

— Отказвате ли се?

— Не, не...

— „Не, не"... или може би „да" за някое цвете?

— Всъщност „да" за тази роза.

— Имаме и други цветя, цветове, преди малко получих...

— О, не, благодаря! Искам точно тази.

— Добре! Но Вие изобщо не погледнахте другите...

— Това е Щастливата роза.

— Щастливата?! – учудено повтори момичето.

— Някой подарявал ли Ви е цвете от сърце, ей така, без специален повод?

— Не си спомням... Май не – призна момичето.

— Когато получите такова, ще разберете. И аз отдавна не съм го правил... – извади петолевката от портфейла си и смело я подаде, взе рестото от лев и 50 и слънчева усмивка се разля по лицето му. – Щастлива вечер ти желая, мило момиче! – Някак му беше олекнало, душата му беше свободна, нищо че бе прибрал в джоба си монетите, които щяха да стигнат само за хляб и половина. Обърна се и излезе от магазинчето, оставяйки след себе си ухание на Щастие.

Изкачи стълбите до шестия етаж с лекота – изобщо не се сети за асансьора и тихо отвори вратата. Знаеше, че Тя се е прибрала малко преди него и използва 15-те минути преднина за релакс на спокойствие – това си беше добре познат сценарий. Той влезе много тихо, застана до дивана, на който се беше изтегнала. Не след дълго тя почувства присъствието му, отвори очи и се надигна притеснено - имаше нещо странно в него, нещо различно и в същото време много познато. Погледът му искреше.

— Заповядай, мила моя! Благодаря ти, че си до мен в тези трудни времена.

И розата премина от неговите в нейните ръце...

— Благодаря ти, Слънце мое! Прекрасна е... Наистина ме изненада - пред него на дивана седеше отдавна изчезналото момиче с пламтящи сини очи и малко уморена, но красива усмивка. Няколко сълзи се стекоха по бузите, но те бяха сълзи от Щастие.

ЖИВА ВОДА

Тя стоеше, облегнала лакти на перваза на прозореца в болничния коридор, обхванала глава с ръце. Не плачеше – очите ѝ бяха пресъхнали – и за стотен път през съзнанието ѝ преминаваше случилото се като на лента.

Тъкмо се бяха прибрали с малката и батко ѝ, тя сложи млякото, любимото на момиченцето ѝ, да се вари и преоблече децата. Дъщеричката ѝ седна в ъгъла да си играе с парцалената кукла, а почти петгодишния ѝ син се покатери върху овехтелия диван, оставен им от хазайката, и отвори новата си книжка. Тя седна и столът изпъшка. Скърцането на старите мебели вече не ѝ правеше впечатление. Съсредоточи вниманието си върху пакета от кафява хартия. Отвори го бавно и постави ръка върху книжата. Това беше мечтата им, новият им дом.

Живееха в две приземни стаички, разделени с коридор от мазетата на собствениците. Хазайката беше мила и добра жена, често ѝ помагаше за децата и си бяха близки, но обстановката беше потискаща – в едната стая бяха организирали дневна и импровизирана кухня, дори нямаха печка и тя готвеше върху котлон, поставен върху стар стол, а в другата, по-малката, с мъка бяха сбутали двете двойни легла, че да служи за спалня. В стените през есента и зимата се просмукваше влага, а дъските на пода бяха криви и всяко стъпване беше придружено с изскърцване.

Но сега нещата вече се подреждаха – ето тук бяха документите за мястото, тези за заема от банката, чертежите... Младата жена извади скицата и прокара пръсти по оризовата хартия: „Тук ще бъде спалнята, тук – детската, тук – кухнята..."

Вдигна глава, усещайки стъпките на малката и в същото време подуши миризмата на вече сварено мляко.

— Мацко, стой! – извика тя, но беше твърде късно – наскоро проходилото момиченце се спъна в надигнала се дъска от пода и полетя право към стола с котлона. Чу се пронизителен детски вик и веднага след него дрънченето на металния тас от млякото върху пода.

— Майче, какво стана? – изпищя момченцето и скочи от дивана.

— Иво, стой там и не мърдай! – изкомандва майката. Не беше от хората, които се панират лесно, но за миг просто не знаеше какво да направи. Искаше ѝ се веднага да грабне пострадалата си рожба и да я притисне до гърдите си, както е правила винаги, но един глас я спря: „А трябвало първо да я залее със студена вода" - спомни си тя, огледа се, хвана кофата, която винаги стоеше в ъгъла до мивката пълна и я изля върху пищящата си дъщеря.

Момченцето хлипаше и наблюдаваше действията ѝ, неразбирайки точно какво се случва, усещаше, че е нещо лошо и изпълни командата – остана на мястото си, стискайки книжката в ръцете си. Майка му грабна шлифера си от закачалката, постла го на земята, изтегли внимателно върху него сестричката му, която изведнъж спря да плаче и се отпусна някак странно, вдиша няколко пъти в устата ѝ и я зави. В това време се чу изскърцване от отварянето на вратата към стълбите и веднага след него уплашеният глас на леля Гинче, хазайката:

— Фанче ма, какво стана?

— Нещо страшно, лельо Гинче. Нещо страшно! – Тя вдигна детето си от пода, понесе го към вратата и в движение попита: – Може ли да оставя Ивко при тебе, трябва да отнеса Мариянка до болницата.

— Мале, мъничката ми! – посегна възрастната жена към вързопчето, но ръката ѝ увисна във въздуха. – Тичай, не мисли за Ивко. Ела детето ми – придърпа тя изплашеното момченце и го притисна към себе си.

Навън ръмеше ситно и неприятно, но майката не обърна внимание на дъжда. Болницата беше на десетина минути пеша и тя не помнеше как прелетя пътя до нея. Влизайки през вратите, само извика:

— Помощ, момиченцето ми... Заля се с вряло мляко...

Някой пое детето и тя се срина на пода в безсъзнание.

Беше пропаднала в някаква безмерна тъмнина и продължаваше да пада с шеметна скорост. Разпери ръце, от което скоростта намаля, размаха ги като криле на птица и се понесе в здрачината към един светъл участък. Ставаше

все по-светло и по-светло и едно пухкаво бяло облаче се промъкна под главата ѝ. Чу някой да я вика:

— Фане… Фанче… Събуди се!

Гласът идваше много отдалече, но ѝ беше някак познат. Някой я шляпаше по бузите. Отвори очи. Димитричка, акушерката, с която бяха връстнички и бяха от едно село, се беше надвесила над нея и я пляскаше по страните.

— Добре е вече, ще се оправи – каза тя на някого, извъртайки глава назад.

Стефанка се огледа неразбираща – лежеше на пода на някакъв дълъг коридор, но под главата ѝ имаше подложена възглавница. И изведнъж се сети, улови ръката на дружката си от детинство, опита се да се надигне и проплака:

— Миче, момиченцето ми!

— Спокойно, Фане, в добри ръце е! – побърза да я успокои акушерката, помогна ѝ да седне и да се облегне на стената и продължи: – Остани още четири-пет минути седнала и после съвсем бавно се изправи! В дъното на коридора е тоалетната – там можеш да си намокриш лицето. Една от сестрите ще те наглежда. Ей там е сестринската стая – посочи една отворена врата акушерката и добави: – Ако имаш нужда от нещо, обади им се! – Сега те оставям, че ме чакат в родилното. Смелост, Фане, всичко ще бъде наред!

— Да, да, ще бъде! – въздъхна обнадеждено майката.

Няколко минути, след като остана сама, Стефанка стана, освежи се в тоалетната, върна се в коридора и се облегна на прозореца. Дълго стоя, обхванала глава с ръце, прехвърляща събитията от последния час. Чувството за вина я изгаряше и се бореше с надеждата. „Дано да спасят детенцето ми! Дано кофата с вода да е била от полза!“ Вдигна глава и се загледа навън.

Беше краят на септември. От дърветата в двора на болницата се ронеха пожълтели листа и въртейки се във въздуха падаха върху изсъхналата трева. „Като сълзи!“ – помисли си тя. Спомни си зимата с красивите падащите снежинки, а след нея пролетта с прекрасните разцъфнали дървета, след това се върна още година назад, около три месеца преди да се роди дъщеричката ѝ. Тя беше учителка на една от двете предучилищни групи към училището. От няколко години

имаха традиция да изготвят специален подарък за празника на мама – снимка в златиста рамка и фотографът беше уговорен за три часа в нейната смяна. Идвайки на работа, взе момченцето си от детската градина, за да му направят снимка с народна носия. След като го заснеха с потурки, червен пояс, везан елек и овчи калпак, тя го облече и в носия на момиченце – искаше да си представи как би изглеждала очакваната от нея в края на пролетта рожба, ако се изпълнеше мечтата ѝ. Непослушните тъмни къдрици бяха изскочили из под забрадката и обрамчваха слабичкото личице на синчето ѝ. Беше толкова нежно и красиво и фотографът запечата и този образ. Когато в началото на юни се роди мъничката, кожата ѝ беше бяла като мляко, а косите ѝ пораснаха прави и руси като слънчеви лъчи... Щом се засмееше, сякаш слънцето влизаше през прозореца и осветяваше сумрачната квартира...

— Майче, Майче!

Тя се обърна и видя затичаното към нея момченце. Зад него забързано със загрижено лице крачеше съпругът ѝ.

— Майче, къде е сестричката ми? – извика детето и се гушна в нея. Тя го прегърна силно, но нищо не каза – бореше се със сълзите, заседнали в гърлото ѝ.

— Леля Гинче ми каза, че се е случило нещо и че сте тук, но нищо повече не можа да ми обясни. Подът е мокър...

— Блъсна се в стола с котлона и обърна таса с млякото отгоре си. – бързо изстреля тя. – Не успях да я спра. Беше страшно. Залях я с водата от кофата, затова е мокро. Моля се пораженията да не са фатални. – Тя се отпусна в прегръдките му, притискайки сина им с една ръка към себе си и заплака. Паниката завладя и двамата и страхът ги грабна в обятията си. Сълзи напълниха и очите на таткото и се заспускаха необезпокоявани по бузите му.

— Д ругарко Янчева!

Обърнаха се рязко. Мъж с бяла престилка стоеше на две крачки от тях. Не бяха усетили стъпките.

— Доктор Мирчев, и Вие ли сте тук? – позна го тя, избърса сълзите си и се стегна.

— Да, да, сестра Йорданова ми се обади.

— Доктор Мирчев! – представи жената доктора на съпруга си. После щеше да му обяснява, че е баща на детенце,

било преди четири години в групата ѝ. Покрай работата си имаше вече двама познати доктори и три или четири медицински сестри, но в нещастието си не се беше сетила да попита за когото и да било от тях. – Имате ли новини за детенцето ни, докторе?

— Не още, но трябва да оформим документите. Съжалявам – правилникът е такъв. Последвайте ме!

— Чичко доктор! - момченцето настигна мъжа в бяло и смело го хвана за ръка. – Къде е сестричката ми?

— На горния етаж. Един професор, един доцент и една сестра се грижат за нея – отговори топло медикът, след като спря и клекна пред детето. После попита на свой ред: – Ти как се казваш?

— Ивелин, но ми викат Ивко. Много ли е болна сестричката ми?

— Не зная още, момчето ми. Ще разберем малко покъсно, но да се надяваме, че всичко ще бъде наред – колегите ще положат всички усилия да я спасят и пак ще си играеш с нея.

Докато Стефанка разказваше какво и как се е случило, в кабинета влезе възрастен мъж с побеляла коса и кротко изслуша края на разказ:

— ...Тогава грабнах кофата с водата и я излях отгоре ѝ.

— От къде Ви дойде на ум за кофата с вода? – попита новодошлият.

— Това е една тъжна история, докторе. Преди седмица мой колега сподели с мен, че дъщеричката му е дръпнала тенджерата от котлона, заляла е краката си с врял боб и бабата на детето е събула чорапогащника ѝ заедно с кожата...

— А, да! Петгодишното момиченце на някакъв възпитател. Аз го приех тогава – оживи се възрастният мъж. – Много лошо изгаряне... И?

— Тогава си спомних неговите думи: „А трябвало първо да я залее със студена вода."

— И Вие напълнихте кофата с вода... - пресмяташе на ум лекарят времето на реакция...

— Не, докторе! Кофата стои винаги пълна, защото водата при нас спира често, а винаги е необходима. – Повдигна рамене в недоумение майката.

— Докторе, кажете какво става с момиченцето ни? Имате ли информация? – прекъсна ги бащата.

— Да... Оттам идвам. Извинете, не се представих: професор Нейчев – ръкува се той с изплашените родители и продължи бавно:

— Най-голямо поражение има в зоната на гърдите, те са поели силата на струята и изгарянето там е много дълбоко, лицето почти не е засегнато, макар че има доста следи от единични пръски. Има дълбоки изгаряния по ръцете... – лекарят придружаваше отчета с указване на конкретните места, но изведнъж стисна юмруци и изстреля: – Знаете ли? Дъщеричката Ви се е заляла почти цялата с това вряло мляко и процентът засегната кожа е огромен и пагубен...

Родителите скочиха разтревожени от столовете, на които седяха, но лекарят им направи знак да изчакат и продължи:

— Оказа се обаче, че стават и чудеса! Нещастието на едно дете спасява живота на друго – тихо и по-скоро на себе си изрече професорът, като поглади с ръка брадата си, след което се обърна към майката: – Имали сте под ръка цяла кофа вода – тя е намалила температурата и е спряла процеса на изгаряне. Бързата Ви реакция и тази „жива" вода са спасили живота на детенцето ви. Това е добрата новина!

Мария Попова (Мари-Мари Марина)

Авторката Мари-Мари Màрина е завършила висше образование – специалността Българска филология в СУ„Свети Климент Охридски“. Публикувала е роман, разкази, новели и стихове.

Печата от 1975 г. Журналист към радио Пловдив. Пише радиоочерци.

Издадени книги:

1.„Горчиво – сладък живот“ – Поезия и проза.Избрани прозведения. 2010, 312 стр., ISBN 978-954-378-075-4, Издател:ТАН ГРА ТанНакРа ИК

Съдържание:„Клиентката“ – роман;„Вселената е вечна тайна‘‘ – избрани стихове;„Съвременни разкази за живота‘‘-25 разказа.

2.„Нещо като магия, нещо като романтика, нещо като любов“. 2012, 170 стр. ISBN 978-954-509-469-9, Издател: Военно издателство ЕООД.

Съдържание:„ Съвременни разкази за живота‘‘ – втора част (22 разказа и една новела).

СЪТВОРЕНИЕТО НА БОГ

Навред, додето очи стигат, са само едни ниви, зелени още, но вече високи, гъсти и изкласили... Неволно човек иска да снеме шапка пред тоя колосален труд, а душата му се пълни с възторг пред могъщата хубост на земята...

Й. Йовков

Аз съм Иван и се завръщам от Австралия. Повече от десетина години не бях стъпвал на добруджанските пътища. Там, в далечната страна всяка нощ сънувах Добруджа, моята Добруджа, която беше дълбоко в сърцето ми. Всяка нощ чувах пеещите колела на Сали Яшар, усещах мириса на рохкия чернозем, виждах златистите жита, полюшвани от вятъра, а пред погледа ми се разстилаше безкрайната добруджанска шир. Всяка нощ чувах гласа на Моканина:

— Ще я видите, чедо, ще я видите... Аз я видях, ще я видите и вие. Аз с очите си я видях, бяла такава, бяла. Ще я видиш и ти. Да даде господ да оздравееш, чедо, да оздравееш...

Всичко това ме връщаше към безвремието на един отминал свят..., защото сърцето ми беше запленено от красотата и безкрая на любимата ми Добруджа. Сега, когато отново съм стъпил на добруджанските пътища, улавям дъха на необятната равнина, в която се раждат житото и хлябът на България. Чак сега истински разбирам, че не трябваше да напускам Добруджа, защото тя е невероятно красиво кътче, събрало цялата разточителна пъстрота на природата. От оранжевото и ярко слънце, блеснало над ширналите се нивя, омайната зеленина на ливадите, уханието на билките, зова на чучулигите в житата и шарените багри, оцветили цялото поле, се носеше духът на Добруджа. Тук синевата на утрото се сливаше със златните класове на узрялото жито, а там, където времето и пространството се докосваха в безкрая, някъде там в далечината на воля летеше бялата лястовица... В това съкровено кътче витаеше надеждата, събрала пъстроцветна мозайка от събития и многолики човешки съдби...

Всеки има своя съдба и каквото и да прави, не може да избяга от нея. Така е и при мен. Не знам защо избрах точно

тази страна, за да напусна моя роден край. Всъщност истината беше, че моите родители бързо си отидоха от„белия свят'' и аз останах съвсем сам. Къщата опустя и студенината, самотата и тъгата се настаниха в нея. Нямаше ги майчините ръце, които стопляха семейното огнище. Нямаше ги и майчините гозби, които ухаеха отдалеч. Не се чуваше гласът ѝ, който раздаваше справедливост и любов към животните... Нямаше го и баща ми, за да подкара каруцата с двете кончета по пътищата на нашата Добруджа и колелетата да запеят своята добруджанска песен. А гальовният и силен глас на баща ми да извика:

— Дий, дий, милички. Хайде, слънцето озари хоризонта, а трябва да бързаме додето е хлад. Жътва е. Поканил съм работници, за да ожънат златните класове на нашите ниви...

Бях тъжен и самотен. Току-що бях завършил гимназия. Исках да следвам, но нямах финансови средства. Тогава мои приятели ми предложиха заедно да заминем за Австралия и аз, без много да мисля, разпродадох животните, за да събера малко пари за из път. Заключих къщата, дадох ключа на моя приятел Васил, за да я наглежда, и заминах...

Когато пристигнах в Сидни, светът изглеждаше съвсем различен. Все едно бях попаднал в мечтана приказка... Но това беше началото, а после започнаха трудностите. Работех по ресторантите и каквото ми падне, само да изкарам пари. Живеех с моите приятели в неудобни квартири, а животът ни удряше непрестанно... Но аз не се предавах и успях да се запиша да следвам. Учех езика, а редом с това си вземах изпитите по биология. Това беше моята мечта. Времето винаги беше забързано и аз все бързах, ту за лекции, ту за работа... Накрая успях да спечеля стипендия и нещата потръгнаха. А след завършването ме поканиха да работя в научен институт. Така времето тичаше напред, а аз бягах редом с него със силния стремеж да се реализирам. Но през последните години все повече и повече ми липсваше моят роден край. Замечтах за него... В сънищата си усещах уханието на добруджанската земя и реших да се върна... И ето ме сега тук, заедно с моя приятел Васил, който ме посрещна. Връщам се със съзнанието, че тук съм се родил и тук са моите корени. Тук е земята на баща ми, която ражда най-хубавото жито и тук се меси най-добрият хляб. Ще стегна старата си къща,

ще се задомя и тук ще се родят децата ми. И ще останем завинаги. Ще обработвам бащините земи, а погледът ми ще се рее сред златните жита. Ще вдишвам мириса на черноземa и ще се радвам на пъстротата на добруджанския край.

Мисля си за съдбата, която ме запрати в далечната страна. Тя не е ли онази Висша сила, която предопределя човешкия живот. Питам се дали всеки един от нас има предначертан път или нашите действия наистина имат значение за развитието на живота ни. Или може би тя, Съдбата, ни дава поредния урок и ни показва верния път... Знам също, че,,Човек, който желае настойчиво нещо, ще принуди Съдбата да отстъпи".

Аз съм Иван. Отново съм в моя роден край, който е Сътворен от Бог. Моята Добруджа, позлатена от утринния изгрев, а погледът ми се рее из ширналите се нивя надалеч, надалеч... Днес е Преображение, време, в което се събират лястовичките и щъркелите, за да потеглят на далечен път. А там, по телеграфните жици са накацали лястовички една до друга, една до друга, нанизани като мъниста на огърлица, но всичките черни. Погледнах нагоре към небето, яркото жълтооранжево слънце се беше възкачило на хоризонта и хвърляше огън и жупел към зажаднялата земя. А някъде там, в далечината, където шумяха позлатените жита, се понесе лека и нежна жътварска песен:

„Лале ли си, зюмбюл ли си..."

Слушах песента и на душата ми беше леко и хубаво. Гледах равнината, това чудно великолепие на природата, радвах се на невероятната пъстрота, слушах звуците на птиците, вдъхвах уханието на полските цветя, усещах гальовния шепот на вятъра, очите ми се къпеха в синевата на небето и за кой ли път си казвах, че всичката тази райска красота е истинското Сътворени е на Бог. А там, където Земята и Небето са се слели в необятния простор, то те даваха знак, че благословена и вечна е нашата България...

Аз съм Иван. Върнах се от Австралия. Ще остана тук, в моята магнетична земя с дъх на омайниче и ще търся бялата лястовица.

ПЕСЕНТА НА ПЛАНИНАТА

Любовта е късче огън, а копнежът е като вятъра, който го разпалва.

В една ранна утрин, в която Големият град се беше смълчал в очакване на сутрешния изгрев, който кой знае защо се бавеше, може би защото, ако погледнехме отвисоко, щяхме да видим как градът тъне от сива мъгла. Изгревът вече прозираше през мръсния въздух, а градът се събуждаше с поредната динамичност и никак не се интересуваше нито от това, което гълтахме, нито от състоянието на нашите дробове. Градът беше голям, шумен и динамичен, а въздухът замърсен, а ние не обръщахме внимание и така започваше поредния омагьосан ден. Тичахме по задачи, изпълнени с напрежение, без да мислим какво се случваше с нашите тела. И така закопнях по Родопа планина. Вървях по улиците, а сутрешния ветрец разпалваше още повече копнежа и любовта ми към моята любима планина.

В една утрин потеглих към тъй желаната мечта. Бях се екипирала за дълъг преход, но за да имам приятна компания, взех и моята приятелка Дани, която често ме придружаваше в моите планински екскурзии. Пътувахме приятно и към обедните часове стигнахме до село Гела. Оставих колата в близост до мегдана и потеглихме нагоре към планинския оазис, който ни обливаше със своята свежест и ярка зеленина. Планината беше окъпана от яркото слънце, небето синееше, птиците се обаждаха в далечината, а вятърът шептеше нежни думи, галеше ни по лицата, завираше се в косите ни, а после отлиташе, за да се завърне отново. Не след дълго излязохме на зелените и тучни ливади, с които се славеше селото. Те бяха толкова свежи, че изведнъж ни се прииска да полегнем всред тяхната зелена премяна и, разбира се, да вперим поглед в синеокото небе, по което от време на време прибягваше някое бяло и пухкаво облаче. Въздухът беше кристално чист, а ние дишахме с пълни гърди. От далечината дочухме чанове да припяват и ние

тръгнахме към тях. Вслушвайки се в мелодията, усещах, че това сякаш беше песента на планината. Насреща се показа стадо овце, което пасеше кротко и при всяко тяхно движение чановете зазвънтяваха, а планината пееше заедно с тях. Всред тях беше и овчарят, който понякога се провикваше към своите питомци. Малко ускорихме крачки и най-после стигнахме до него. Поздравихме и се заговорихме. Бай Стоян беше висок, строен и жилав, на около шестдесет години. В ръцете си държеше гега. Поседнахме на меката трева, а той, бай Стоян, все едно ни е чакал и без да го питаме започна да разказва...

— От дете съм свързан с природата и планината. Но най-обичам животните. А тази гега, той ни я показа, виждате ли каква извивка има? Това е така, защото когато овцата се закачи някъде в храсталаците, ей с тази извивка я хващам за нейния крак, а после я издърпвам много внимателно. Та тази гега е наследство от моя баща, а този ямурлук е стогодишен и той е от моя дядо. Всичко се предава от поколение на поколение. Та любовта към животните ми е предадена и тя е дълбоко в мене.

Ние го слушахме с голямо внимание, не само защото нашият приятел разказваше сладкодумно, но и защото продължаваше със своите истории и преживелици. Така той ни разказа за мечката, която нападнала стадото и умъртвила няколко агънца, а после се втурнала към него, а неговите кучета успели да я прогонят... Самият той се уплашил не толкова за себе си, колкото за своите животни. А след това ни разказа за художника Никола, който като дете не можел да рисува и имал само двойки по този предмет. Едва по-късно, когато достигнал средната си възрас, по божие провидение тази му художествена дарба се отключила и тогава той реставрирал храма свети Илия. Наблизо са Илинденските поляни и там често се правят сбирки на родопските родове, а откакто храмът е възстановен, всеки, който идва дотук, влиза в него, за да запали свещичка. Погледнах наоколо и още веднъж огледах вековните дървета, които спираха ветровете и загръщаха родовете, за да пребъдат. Самите поляни, нанизани на тераси, зелени и тучни, меки и сочни, привличаха животните и само звънът на чановете отекваше в при-

тихналата планина. А отгоре слънцето жарено се усмихваше и вятърът тихо припяваше с песента на чановете, бълбукането на ручеите и ясните песни на неуморните птици.

— Вечерите тук са прохладни, продължаваше да ни разказва този мъдър родопчанин, и когато звездите обсипят свода небесен, а кръглата луна озари небосвода, то тогава планината оживява и запява с тиха песен, която се носи леко от вятъра, а звънливите гласове на щурците отекват в нощта.

Останахме при нашия добър приятел и дълго, дълго си говорихме за неговите любими животни, за планината и за хората, които я населяват. В късната вечер заспахме унесени от невероятния мирис на сено, на бор и от приспивната песен на щурците...

Събудихме се в ранното утро, озарено от изгряващото слънце, което рисуваше със звездни бои небесния свод. Чувахме песента на ранобудните птички, а в далечината кукувица надаваше своя зов – ку-ку, ку-ку..., а един работлив кълвач почукваше в свежата утрин. В далечината поляните сияеха, посипани сякаш със звездна роса. А от небесната вис струеше любов и доброта. Въздухът беше чист и кристален, а водата бистра и сладка. От някъде се понесе една неземна мелодия, идваща от гайдата на нашия приятел бай Стоян – овчаря, повел своето стадо надалеч към омайните зелени поляни и само чановете звънтяха и създаваха невероятна хармония там, в нашата скрита душевност. Радвах се на тази планинска прелест, а до нас все още достигаше гласът на бай Стоян, който разказваше своите мъдрости и разкриваше невероятните си добродетели...

— Да направиш чешма, от която да тече вода, по-добро от това няма. И колиба да изградиш, а отгоре българското знаме да забиеш, та като минат изгубените туристи и отворят вратата, вътре да намерят хляб, сирене, студена вода в стомната, но най-вече да открият родопската доброта. А като погледнат към знамето, да се знае, че българи обитават тези земи.

Вятърът подухваше и прегръщаше моята душевност. Слънцето, което грееше на хоризонта като ярка звезда, сгряваше цялата планина. А песента на птиците, бълбукането на потоците, ароматът, който се носеше и опиянява-

ше всичко навред и онази привидна тишина, изпълнена със звуци, всичко това говореше, че планината е жива, че тя само ни обгръщаше и говореше на своя език, пеейки своята песен. Песен, която сплотяваше и ни караше все по-често да се връщаме към корените си.

Тръгнахме нагоре към планината, вървяхме по меките пътеки и на душата ми беше леко и свободно... Някъде в далечината се понесе нежна мелодия и един меден глас се понесе над върхарите. Вслушах се в гласа и разбрах, че,,родопски ангел" пее. Песента се носеше като мараня над планината, а планинските ручеи ромоляха заедно с песента. Тя ту се въздигаше нагоре, нагоре..., а после се спускаше стремително надолу и сякаш шептеше като нежен вятър, който галеше лицето ми, промушваше се в косите ми, после отново се катереше нагоре към висините като млада сърна. Невероятна магия се беше вплела в моята душевност, гласът на момичето беше ромон на поточе, шепотът на гората и песента на най-нежните птици. Този глас преминаваше през сърцето ми и отнасяше грижите от сивото ми ежедневие, разливаше се в душата ми като фин парфюм, който дълго ухае, навява мисли и оставя уханни следи...

Нежният глас на,,родопския ангел", песните на птиците, шумът на вятъра, жуженето на пчеличките, всичко това показваше, че това е песента на планината, която те кара да се вслушаш в гласа на Живота, който беше някак незабележим, но в същото време издаваше звуци и така трептеше, сякаш възвестяваше, че ние сме част от него... Малко по-късно родопската песен отново се понесе като нестихващ стон на едно младо момиче, което тъгува по своя любим. Песента беше проточена и изтичаше като бистро поточе и изпълнена с копнеж по несбъдната мечта и надежда... Планината и хората в нея са божествен дар. Те носят светлина, нежност, красота и душевна чистота. А тя, песента, е душата на планината. И винаги се издига нагоре и все по-нагоре, за да усетим цялата ѝ неземна хубост и прелест. Тя сплита всичките багри на планината и ги втъкава в родопските халища, които изгряват като огнено слънце, обръщайки цялата Родопа.

Тръгнахме си от планината, знаейки, че тя отново ме пропусна през своите двери, показа ми за пореден път

своите хубости, прегърна ме нежно чрез ветровете си и ето че аз заживях с нейното време и нейната магия. Казват, че който веднъж е прекосил Родопа, който е виждал причудливите ѝ къщи, който е вървял по меките ѝ пътеки, пресичал е нейните била и върхове, докосвал се е до нейните нацъфтели поляни, обсипани с безброй цветя и билки, който е усещал дъха на родопските гори, над които се носи родопската песен, то тогава в мен възкръсва жаждата за дълъг живот, за да мога да разказвам за тази магнетична планина и за онази„ангелска песен", която те понася надалеч, надалеч... и стига в рая... Несъмнено това е Любов... Знам, че любовта е късче огън, а копнежът по Родопа планина е като вятъра, който го разпалва...

РАЗБИТО СЪРЦЕ

„Сърцето е създадено, за да бъде разбивано"
Оскар Уайлд

Есен е. Късна ноемврийска есен. Време дъждовно, със сиво небе, с мътни облаци и посивели дървета, на които се полюшваха малкото останали листа, все още запазили слънчевия си отблясък, но чакайки студения вятър, който да ги отнесе някъде там, в далечината, където техните братя и сестри бяха направили топъл и пъстър есенен килим. Вървях по шумен булевард, изпъстрен с безброй хора, които коментираха на висок глас случки и събития и търсейки подходящи заведения, капанчета, клубове, бирарии или нещо подобно, за да пийнат по нещо за„загряване'' и освежат своите душевни преживявания или със силното желание за една добре прекарана вечер... Макар и прохладна, нощта носеше своя заряд и обещание за нещо непредвидимо, неочаквано и интересно случващо се. Вечер, изпълнена с много очаквания и най-вече със силни емоционални преживявания...

Вървях по булеварда, а лекият ветрец сякаш нежно милваше лицето ми и тихо шептеше, разказвайки ми една любовна история, в която имаше едно „разбито" сърце. Ах, любов?... Толкова желана и чакана. Но какво всъщност е Любовта?... Нали всички ние я чакаме, нали жадуваме за нея, а после поради стечение на различни обстоятелства се оказва, че винаги единият е наранен. О, Любов, безкрайно мечтана... Нали тя е дългоочакваната наслада и не е ли онзи розов облак, на който летим към неизвестното, а после се приземяваме там долу, на земята, изтрезнели и силно разочаровани от нейния край. Знам със сигурност, че Любовта никога не умира от естествена смърт, тя загива, защото не я подхранваме, не сме достатъчно нежни и най-вече разумни. В повечето случаи умира заради невежество, грубост, грешки и, разбира се, заради предателство. Рухва от изтощението, позора и раните, които получава, както и от липсата на свобода. Любовта не е съвместима с покорството,

ревността или страха. В такива случаи тя започва да чезне, докато един ден разбираме, че тя отдавна е отлетяла там някъде в безкрая и ние отново сме сами, без розови мечтания, без подкрепа и обгърнати от онази самота, която ни обгръща като паяжина, омотава ни в едно безкрайно кълбо, откъдето няма измъкване... Но това не е ли моята история, която вятърът ми нашепва..., да, тя е... Това е историята за едно„разбито сърце..."

Тя беше красавица. Така мислеха всички нейни колеги, които я познаваха. Никой не можеше да се равнява с нея. Бог я беше надарил с красиво лице, кехлибарени коси и невероятни пъстро-зелени очи, в които като я погледнеш, потъваш в невероятните зелени планински дъбрави. Имаше красиво и стройно тяло и много мъжки очи всекидневно я проследяваха и мечтаеха да се докоснат до нейната същност. Имаше много предложения, но тя не им обръщаше внимание...

Докато един ден се сблъска с него, мъжът, за който си мечтаеше. „Нима е той – помисли си тя"... Сезонът беше ноемвриски, късна есен, както сега. Ръмеше ситен дъжд, небето беше надвесило своя похлупак над градинката, през която обичаше да минава и защо ли? Ами тук продаваха врели кестени, които тя много обичаше и, разбира се, често си купуваше, а после топлеше ръцете си в тях, хапваше ги и си мечтаеше за Виена, където беше завършила режисура. Бяха ѝ предложили веднага работа, но тя се завърна в родината си заради своите родители, които боледуваха и имаха нужда от нейната помощ. Но тук също намери своето място и сега работеше върху един документален филм. И ето тя застана пред количката и тъкмо да си поръча от врелите кестени, които толкова силно ухаеха, създавайки домашен уют, и тогава отново си помисли за онази главна виенска улица с мирис на есенна, нежна вечер, на горещи кестени и най-вече ухаеща на любов... Онази любов, която всички млади хора очакваха с надежда... Така, замислена и потънала в спомените си, когато до нея достигна глас.

— Моля Ви, може ли да почерпя с пакетче врели кестени?

Младата жена погледна стреснато. До нея стоеше мъж на средна възраст, висок, с леко прошарени коси, с интелигентна физиономия, без да има нахален вид. Самият той

излъчваше доброжелателност, усмихваше се, а сините му очи сияеха и ето че тя, Ангелина усети някакво привличане.

— Но моля, аз не Ви познавам. Как така непознат човек ще ми прави такива предложения.

— Аз съм Веселин. Физик съм и се занимавам с наука. Обичам да минавам оттук заради кестените. Също като Вас… А ето вземете и моята визитка. Ще се радвам, ако приемете. Моля Ви…

Ангелина го гледаше изучаващо, а после кимна с глава. И така тя получи един голям пакет с врели кестени и за малко да ги изпусне, но Веселин имаше бързи рефлекси и за миг ги подхвана майсторски. Тръгнаха по безлюдната алея, дъждът тихо ромолеше и Ангелина покани новия си познат да дойде под чадъра. Така започна тяхното приятелство. Всичко се разви много бързо, може би светкавично, те се обичаха бурно, страстно и неудържимо. Любовта им замъгли всичко, превърна ги в една душа с две тела, а насладата беше безкрайна… Любовта беше обсебила техните души. Тя пълзеше по техните тела, влизаше под ризите им, лазеше по гърбовете и кожите им и обхващаше сърцата им… А лудостта ги беше прегърнала изцяло… Те, Ангелина и Веселин, нито виждаха, нито чуваха, действителността се беше размила, а реалността я нямаше. Двамата бяха една Вселена. Те се бяха изолирали от Света и живееха един свой, егоистичен живот, без да се интересуват от всичко случващо се около тях. До момента, когато в една ранна утрин някой позвъни продължително на вратата. Когато Ангелина отвори, пред нея застана висока, слаба жена, която държеше за ръка около петгодишно момиченце. Жената беше измъчена и нервна. Тя връхлетя в жилището и започна един невероятен скандал… Оказа се, че Веселин беше женен и това момиченце беше негова дъщеря. Не беше разведен, просто беше изоставил семейството си… Ангелина беше изумена. Тази огромна лъжа, която легна на нейните рамене, я смаза. Всичките ѝ илюзии изведнъж се преобърнаха и тя за миг слезе от „розовия облак" и се приземи в истинската действителност тук, на земята. Нима може да има истинска любов, когато между тях лежеше такава огромна лъжа. Не, това беше невъзможно. Никога не е искала да разваля чужди семейства. Нейният любим беше допуснал огромна грешка,

изоставяйки своето семейство. Беше ги предал и най-вече беше проявил безотговорност към тях. Силно разочарование завладя Ангелина, породено от неговото лекомислие... Така Веселин беше изгонен и сагата за тяхната невероятна любов приключи завинаги... Тогава тя си спомни думите на Вергилий, който казваше за Любовта, че тя е толкова жестока и че измъчва сърцата на хората. Любовта чезне, когато е ограничена и е несъвместима с предателството, покорството, лъжата и страха. Да, Ангелина несъзнателно се беше омаяла и покорила на Веселин. Беше му повярвала. Между тях бяха застанали не само лъжата и страха, но и покорството, което несъзнателно беше превзело нейния разсъдък. А това означаваше, че волно или неволно свободата ѝ беше отнета... Не, не е възможно, каза си тя... Все едно съм си изгубила ума... Не мога да си простя...

Любовта е чувство, което движи Света. Тя е това, което едновременно ни издига в облаците или ни сваля с гръм и трясък на Земята. Любовта дава най-голямото щастие на Света, но понякога носи и най-голямата болка. Тези чувства могат да предизвикат както сълзи от радост, така и тъга... Тя, Любовта, може да бъде тихо и спокойно море от нежни емоции или изпепеляващ вулкан от унищожение и сълзи.

Ангелина вървеше по шумния булевард. Дъждът още ромолеше. Вятърът разнасяше разноцветните листа, а после се провираше в нейните къдрици и шепнеше, доразказвайки историята за„Разбитото сърце". Той, вятърът, я утешаваше, като ѝ казваше, че дори слънцето завинаги да угасне, трябва да спре сълзите, защото иначе те няма да ѝ позволят да види звездите... И че колкото и да е разбито нейното сърце, Светът няма да спре да живее заради нейната мъка... Може би сърцето е създадено, за да бъде разбивано... Едно е ясно, че нейното сърце продължаваше да работи и да изпомпва кръв, нейната кръв... Даже и„разбито", то все още работеше...

ДУШАТА МИ ПЛАЧЕ...

(По истински случай)

Тази нощ баба Дора сънува кошмари. Не, не беше от топлата лятна нощ. Не беше и от жуженето на щурците, нито от блясъка на светулките. Не беше и от кръглата луна, която надничаше от ябълковата градина. Нещо стягаше гърдите на клетата жена, нещо я душеше... Цяла нощ се премята на твърдото легло, тялото не усещаше неудобството, но душата ѝ плачеше... Плачеше нейната душа и тичаше по зелените ливади, които бяха пусти, притихнали и бездиханни. И защо ли? ... Нямаше ги стадата. Не блееха ваклите агънца и не скачаха белоснежните козички. Не пееха звънчетата, които възвестяваха радостта от живота. Цяла нощ душата на баба Дора бродеше неутешима по странджанските ливади, но нищо не намери. Само една тишина, изпълнена с болка, която беше полегнала над притихналите ливади. Призори баба Дора се събуди обляна в сълзи... През прозореца навлизаше странджанската хладина. Тя погледна и видя своите козички още да спят. Само шареният ѝ петел сякаш усети, че се е събудила и нададе глас като високоговорител, приканвайки всичко, що е живо, да се събужда. Звездите се бяха издигнали още по-високо, луната бледнееше, а на запад хоризонтът светлееше.

Тревожно беше в душата на старата жена. Тревожно беше и в селото. Неизвестно откъде в трите села наоколо беше дошла болестта,,чума" по овцете и козите. За тази болест дори не бяха чували. Сега за първи път се случваше. В тяхното село нямаше още измрели животни. Една ранна сутрин дойдоха ветеринарните лекари изведнъж, също като,,бели призраци", облечени в бели гащеризони, без предупреждение и без много обяснения нахлуха в селските дворове и за един ден натръшкаха, заедно с другите две села, четири хиляди овце. Хората се разбунтуваха, плачеха за изгубения добитък и своя поминък. Сякаш черен плащ покри трите села. А тишината набъбна още повече, защото беше поела мъката, сълзите и гнева на хората. Баба Дора

знаеше, че тази сутрин ще дойдат и за нейните животни. Сърцето ѝ се разкъсваше, а душата ѝ плачеше... Тя беше жена на възраст, средна на ръст, слабичка, със забрадка на косите си и много жилава. От няколко дни тя призоваваше министрите да се смилят и да не убиват нейните животни. Пред журналистите тя показваше безкрайната си обич към тях. Прегръщаше козичките и обясняваше, че няма да ги даде, няма да позволи да ги избият.

— Ето тази моя красавица е моята принцеса, тя е водачката на стадото, а ето тази е Пенка, другата е Василка... Всички си имат имена. Ами те са моите деца. Аз други близки си нямам. Те са и моето препитание. Моля ви, господа министри, вземете моя живот, но не докосвайте животните. Моля ви, моля ви, на колене ви моля... Няма да ги дам. Така да знаете...

Така говореше баба Дора, прегръщайки своите животни, а по измъченото ѝ лице се стичаха едри сълзи. Цялото село се беше струпало до къщата на жената. Всички бяха разстроени, мъката в душите им ги изгаряше... Пристигна полиция, дойдоха и от фондацията„Четири лапи", които обявиха, че няма да дадат стадото на баба Дора...

Всъщност хората се питаха кой разпореди избиването на животните, какви бяха резултатите от пробите... Говореше се, че нашите проби са положителни, но не беше дошъл резултатът от Франция и още никой не разясняваше какво ще се случва от тук нататък... Носеха се слухове, че искат да обезлюдят Странджа и да заселят бежанци... Хората бяха изпаднали в паника, бяха беззащитни и силно разстроени, ето защо, когато се появиха„белите призраци", те започнаха да викат отчаяно, че са убийци и че няма да позволят унищожението на стадото на баба Дора. Редицата от хора се огъна, напрежението достигна най-високата си точка... Тогава дойде разпореждане отгоре за деня да не пипат последното стадо, останало още живо... Все още не се знаеха какво ще се случи. Но хората останаха. Те се бяха вцепенили от ужаса, който ги сполетя, все още не разбираха къде е тяхната Държава, къде са хората, за които гласуваха. Ясно беше, че нямаше Държава, а те бяха изоставени... Появиха се и първите лозунги, които гласяха, че„чумата" е на жълтите плочки

и в Парламента..., дори и в Европа... В късния следобед дойдоха представители от различни партии. Дойдоха и двамата министри - на вътрешните работи и министърът на земеделието, които задъхано обясняваха колко страшна е болестта и как може да пламне цялата страна и че друг изход няма, както и че фермерите ще бъдат обезпечени веднага. А хората не вярваха. В очите им се виждаше празнота и страх. Онзи страх, който те превзема изведнъж, обхваща цялото ти същество, после стяга сърцето ти и разпокъсва душата ти, която започва да плаче от ужас...

Смрачаваше се. Не се чуваха хлопатарите на стадата. Те бяха закачени в опразнените обори и бяха безмълвни. Вечерта настъпваше бавно, а тишината се спускаше с тихи стъпки над притихналото село, чийто жители се бяха струпали около двора на баба Дора, която хранеше своите животинки може би за последно... На небето изгряха звездите, които се бяха смълчали, а луната се беше надвесила над селото, смръщила вежди и мислейки за голямото нещастие, сполетяло странджанските села. Вятърът не лудуваше, а се беше сврял в короните на дърветата. А там, в края на селото, една душа ридаеше и чакаше в ранното утро своята присъда...Тишината още повече разпростираше своя черен плащ, а нощта обгръщаше селото с надежда, че утрешният ден ще бъде по-добър...

Маруся Николова

Издадени два романа: „ИЗНЕВЯРАТА" и „ЦВЕТЕТО КАНИБАЛ". Издадена ДЕТСКА ПОЕТИЧНА КНИГА „ЧУДЕСА" и СБОРНИК със 155 къси разкази: „БАБА МИ, БУЛКАТА!" Готови за печат: Исторически роман „ОБРАЗИ и СЕНКИ" И „МОСТ ПРЕЗ ВРЕМЕТО"; Публикувани разкази във вестник „Отвъд кориците", с включени творби в първата антология, на „Отвъд кориците", която очаква реализация. Двадесет разказа в Алманах „Проза 2017" на БУКВИТЕ и отличен разказ в НОВА БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА ХУМОР И САТИРА – 2018, също на БУКВИТЕ. Участие в сборник за печат на „Многоточие". Подготовка на сборник с къси разкази, с работно заглавие „Трохи от шоколад". Публикувани стихове, басни и гатанки в Съвременна детска антология „Вълшебство над дъгата" и списание „Славейче". Фейлетони и есета, стихове и разкази в местни и областни вестници

АКТРИСАТА

Денят започна накриво. Беше осем и десет, когато позвъни тъщата и ме подкара към тях, да съм приберял материалите за строежа, че ще завали. Правеше си баня до лятната кухня. Можеше да метне нещо отгоре, но държеше да ме събуди в неделния ден. Единственият, в който се наспивах. Не каза: „Вземи дъщерята, че да помогне и тя". Нея жалеше и дори не даваше да се изрече да се заеме с боядисването на дограмата. Имала алергия от химикали. Това си го знам, вкъщи само аз мия баня и мивки.

Още с влизането в двора усетих аромата на мекиците и се поуспокоих. Тя бе майстор на тестените изделия. „Решила е да ме гощава за благодарност", си рекох доволен и побързах да прибера чувалите с цимент, че заваля. А и да не изстинат чудесата, сътворени от тъщата. Моята не я биваше твърде, не бе унаследила кулинарния талант на майка си. Затова тук си хапвах с апетит до юнашка ситост.

Очите ми светнаха, когато забелязах прекомерното ѝ старание. Беше нарязала и месни деликатеси. Приветствах идеята и още как! Все пак един зет имаше и то какъв – близо два метра висок и над сто килограма тежък. Ако беше отправила покана за бира, нямаше да я отклоня, независимо от часа, защото не бягам от подобни изкушения. Странно, но днес не бе заядлива, както обикновено. Попита ме за кафе и сложи водата да заври. Все още се наслаждавах на последната хапка, когато тъщата затвори бурканите с домашни конфитюри, тръсна енергично покривката през прозореца и нареди върху нея албуми, които не бях разглеждал. Върху всички бяха изписани инициалите на нейното име.

— Вчера получих писмо от далечен роднина от Унгария – подзе тя. – Неговият дядо бил племенник на баща ми. Бях я затулила тази история по основателна причина, но ето че дойде време да я възродя в съзнанието си и да я изживея отново. Бях млада и хубава по онова време – на това място се изхилих невъздържано. Та тя бе двойник на баба Яга. Съсухрена, гърбава и куцукаща. Краката ѝ от коленете надолу образуваха обръч. – Слушай ме и не ме прекъсвай – сопна се тя. – Та бях млада и хубава, без зестра, но с дарба.

— И каква бе, майче? – пак не се въздържах и се разсмях с цяло гърло. През тия две години стаж като зет, не бях забелязал нещо особено в нея, освен отбелязаните „достойнства".

— Бях актриса – тук вече избухнах в гръмлив смях и дори се тупнах по краката. Но устата ми се сви, когато ми показа чернобяла снимка на удивителна красавица: Коси, очи, устни, то направо холивудска звезда.

— Ама това ти ли си? – изгледах я изпитателно, защото не съзирах прилика. – Невъзможно!

— Е, зетко – ми каза, – видя ли? А смей се сега де! Защо да е невъзможно? Събра ти се устата – и тя взе да ме затрупва със снимки, плакати и изрезки от вестници за славното си минало. – Дълго време отлагах, но дойде и този час да разбереш що за тъща имаш... Почти всяка вечер играех на сцената на местния театър и от мен се бе заинтересувал режисьор от столицата. Та този племенник на баща ми, дофтасал от село и му се примолил да му намери работа при същия търговец, при когото работеше. Баща ми гарантирал за честността му и така бил назначен за магазинер на дребната стока, която продавали, но от която се вадели едри пари. Братовчедът се полакомил. Измамил търговеца и изчезнал зад граница с купчина банкноти. Баща ми трябвало да върне парите, но ги нямал. Тогава в гримьорната ми нахлуха маскирани наемници и ме потроших. Дълго ме чакали да изляза на сцената. Как да допуснат, че с мен се е случило нещо лошо и непоправимо... Но имах характер, който не можа да бъде пречупен, и оцелях. По-късно се омъжих, родих, овдовях...

Това вече го знаех. Не очаквах, че разказът ще бъде толкова интересен, но и така трагичен. Прокашлях се съчувствено и поставих уточняващ въпрос:

— По всяка вероятност това писмо е вест от племенника?

— Да, покойник отскоро. Посочил ме в завещанието си, като вид компенсация...

— И каква е сумата?

— Същата, каквато е откраднал, но прибавил и декар градина. С градинарство се занимавал. Имало и някаква ба-

рака там, която можело да се укрепи като лятна вила.

— Охо-о-о! И сега какво? – хареса ми изненадата и се почесах доволно по врата.

— Като спре да вали, ще отидем при нотариус. Ще ти прехвърля тая грижа.

— Добре – кимнах с глава и се подсмихнах, но този път с уважение. Дори направих нещо като галантен поклон пред актрисата, когато ѝ помогнах да се изправи. – Да вървим, щом е такава работата. Той, дъждът, спря.

ГЕРОЙ

Беше пълен мъж, но движенията му бяха леки и пластични, а стъпките пружиниращи. Засвиреше ли оркестърът в заведението, където работехме, не можеше да се удържи – плясваше с ръце и се впускаше във вихрен танц, сякаш носен от вятъра. Паузите бяха за обръщане на месото върху жарта и подреждането му в чинии. Но и тогава едва успокояваше тялото си. Потропваше ритмично и припяваше. Не можеше да се сдържи и когато някой бе повлечен към дъното от явна несправедливост. Застъпваше се за него с риск да си навлече неприятности. Редеше умело и стихове. Бе изписал десетки страници. Беше не само мой колега, но и приятел. Казвам „беше", защото него вече го няма. Загина, за да спаси баба и внуче от горяща къща. Попаднал случайно на улицата, защото объркал адреса на момичето, с което излизал отскоро. Видял как лумва пожар, чул писъци и се втурнал да спасява, въпреки че професията му не бе пожарникар, а готвач.

Момичето го чакало дълго и подгрявало многократно вечерята. Бояло се да не се изложи пред професионалиста. Той щял да му гостува за пръв път. Опарило по невнимание пръстите си и чак сърцето му примряло от болка, но не можело да знае какъв е огънят, заключил мъжа, и поглъщащ тялото му в същия този момент. Този мъж, в който се влюбило, заради заразяващата му жизнерадост и неподправена любов.

Оказа се, че колегата няма близки родственици, които да се заемат с всички ритуали и приготовления, необходими за едно изпращане от живота. Средствата бяха от фирмата, а всичко останало от момичето. В ушите ми дълго ечеше нейното: „А-а-а!", дошло от шока, след нескопосаното ми поднасяне на черната вест. Тя не можеше и не искаше да повярва в гибелта му. Лицето ѝ изразяваше див потрес, когато се свлече на пода...

След седем месеца тя роди син и го кръсти на баща му. Затова е била вечерята – за да му съобщи радостната вест. Каза ми, че щяла да се чувства по-добре, ако той е знаел за това. Щял да си отиде щастлив. Напълно възможно било и

да е останал жив, защото мисълта за детето би го направила предпазлив и недосегаем. Укоряваше се, че не му е съобщила положителния резултат по телефона...

Днес, година след раждането, аз съм бащата на това дете. Но един ден то ще узнае от мен и съпругата ми, че истинският му баща е герой, пожертвал себе си, за да живеят други – едно седемгодишно момче и неговата шестдесетгодишна баба.

ДОПИСАНО ПИСМО

Реши да спре, когато усети, че се изчерпва. Доста дълго продължи трудовата му кариера, надскочи и пенсионирането. За негова радост го задържаха, поради липсата на учител по математика. Но, след две учебни години се намери кандидат и той стана излишен! Можеше да преподава частни уроци, но не пожела. Дойде време да запълни остатъка от живота си с друг вид дейност. Но каква? Приятели за чашка нямаше. Не сядаше на пейките пред блока, в раздумка със съседите. Остана сам с мислите си и внезапно реши да пише. Не за поколенията, а за себе си, за да е наясно какво е спечелил и какво е загубил в този живот. Какво е подминал, до какво се е докоснал. Какво е преодолял. Възнамеряваше да потъне в размисъл, за да подреди житейски истини като изписани цифри, такива, каквито бяха. Да сложи черта и вместо сборуване да направи съответните изводи. Бе сигурен, че липсата на разнообразни събития ще направят изложението кратко. Винаги бе точен. Математикът в него не позволяваше изблици. Изразяваше се, както и живееше, без завъртулки. Дипломира се, ожени се, създаде дъщеря, която се устрои в чужбина. Овдовя на петдесет, загуби и родителите си.

Започна да пише в петъчната вечер и изключи телевизора, за да е максимално концентриран. Не го замисли като есе или разказ, а като писмо до себе си. Бе предубеден. Едва ли щеше да се получи нещо кой знае какво. Започна го така:

Не съм интересна личност. Вероятно може да се прибавят и други определения, но едва ли ще са ласкателни. Преминах през весело детство, но не смущавах околните. Не създавах главоболия и в училище. Когато поотраснах и възмъжах, до мен достигнаха слухове, че съм неприветен човек и приемам равнодушно света около себе си. Като такъв ме заклеймиха. Нарекоха ме „отсъстващ", но аз не се имах за такъв. Съчувствах на хората. Ценях ги и ги почитах, но не можех да го изразя с думи. Доброто ми отношение към тях бе дълбоко залегнало в душата ми. Нямах враждебност към нито един, макар че мнозина го заслужаваха. Неспособността да отреагирам в дадени ситуации за малко

да постави любовта ми на косъм. Нея определям за най-важното нещо в живота си. Щяхме да се разминем, ако момичето, което харесвах, не ме покани на кино и не ме улови за ръка. Това бе първото силно усещане, което изпитах. Но не го изразих с думи, когато я прегърнах под плаща на нощта, на път за дома ѝ. Не съумях да ѝ говоря красиво за онова, което ме изпълваше и възнасяше. Поезията ме избягваше. Не сътворих стих.

Решението да се оженим дойде от нея. Не че нямах нагласа. Но не намирах думи. Тя не бе затворена в себе си като мен. Бе забавна, бъбрива, но въпреки това – наблюдателна. Не зная дали бе усетила силното ми чувство, което не само не намаля с годините, но и се превърна в пълноводен поток, който отмиваше грижи и напрежение и ги отнасяше далеч от семейното гнездо. Но и това не ѝ казах, само аз си го знаех. Оставих го за себе си. Не отроних дума и когато станах баща. Изглежда най-много я огорчих тогава, защото я чух да плаче през нощта, надвесена над люлката. Не помръднах и не показах, че виждам страданието ѝ. Боях се, че това е дълбоко душевно вълнение и нямам право да се намесвам. Гледахме често филми и завиждах на героите, които се обясняваха пламенно на своите момичета, а аз дори едно „обичам те" се смущавах да кажа. Тя заслужаваше да го чува всеки ден. Беше мила и всеотдайна, прекрасна съпруга и майка. Най-добрата възможна. Когато загина под гумите на колата на употребил наркотични вещества шофьор, жена ми беше само на четиридесет и седем години, и не бе чула нито една мила дума от мен. В едно съботно утро тя изтича да купи плодове от отсрещната сергия, през пътя. Така, както си беше, по чехли и домашна рокличка. Беше весела, смееше се, и ми помаха от прага. Аз оставих тетрадките, които преглеждах и погледнах озадачен през прозореца, защото чух необичаен шум и пронизителен писък. И тогава я видях. Отхвърлена от тротоара, премазана, с разпилени череши около нея, като гъсти капки кръв. Нямам спомен какво последва. Бях мъртъв и аз... Толкова ми тежи! От това най-много ме боли! Негодувам срещу собствената си стеснителна природа, която не успях да преодолея. Тя така и не разбра, че я обичам повече от всичко...

Минаваше полунощ. Възрастният човек свали очилата и разтри слепоочията си. Пред очите му сякаш се мярна ангелската ѝ усмивка. Не смееше да прочете написаното и да разбере какво се е получило дотук. Неусетно обори глава върху масата. Присъни му се, че е млад и отива на среща с нея, но е забравил къде точно трябва да се срещнат. Валеше дъжд и той се луташе по неосветените улици, препъвайки се в грапавините. Дъжд ли бе или сълзи се стичаха по лицето му?! Сепна се и отвори очи. Наведе ги към листа и видя, че е влажен, а писмото му е дописано от нечия ръка. Нейната. Грабна го разтреперан и зачете на глас:

Не подлагай думите ми на съмнение. Ти не си „отсъстващ". Ти си необикновен човек. Нарисувала съм образа ти в душата си и ти си с мен там, където съм, както и аз съм тук, където си. Броила съм дните, месеците и годините с теб. Събирах ги като ценни съкровища, защото бяха изпълнени с магическо обаяние и ги приемах за награда, получена без усилие. Твоето „обичам те" пееше в думите, изливаше се от погледа, трептеше в пръстите и се излъчваше от ударите на сърцето ти. С тях ти ми го каза безброй пъти. Над люлката плаках от щастие. Разбрах, че си буден, по учестеното дишане, но не се намеси от деликатност. Получих всичко, за което мечтаех. Повече не можех да побера. Живей, за да живея чрез теб, и не отклонявай поканата на дъщеря ни! Далеч е денят, в който ще се срещнем на нашето място, където красотата не може да се опише с думи и цвят, а музиката не може да се сътвори и от най-великите композитори на земята. Онова, същото място, откъдето ще се отправим към следващия си живот, отново заедно...

Едва сега мъжът разбра, че чете без очила. Как тогава прочете дописаното? Не би могъл! Грабна ги и ги сложи, но там върху листа бяха полегнали единствено неговите думи. Остана вцепенен. Сънен ли бе или сънуваше?!

ИЛЮЗИИ

Отдавна се бе простила с илюзиите, че гримът ще я разкраси и подмлади. Старостта си е старост – няма как! Прескачаше петдесет, когато затвори кутиите с мазила и остави косата си да белее на воля. Захвърли късите поли и прозрачните блузи и се концентрира върху по-смислени неща. Взе да чете философска литература, да се затваря в себе си и да се самоанализира – обстойно, безкомпромисно. Точно това ѝ бе необходимо, ново съдържание, за да приеме истината за отминаването на младостта, брazденето по кожата и поетапното рухване на физиката.

Тъкмо сви платна и полюшна платноходката към брега, когато видя съпруга си с млада жена в изискано заведение в центъра. Беше в работния си костюм на служител от министерството на земеделието, но с царствена осанка, която запази с диети и фитнес. Познаваше това изражение: Бе щастлив, въодушевен, ентусиазиран... Полагаше максимални усилия да впечатли дамата си. А че беше такава, личеше отдалеч. Сиво костюмче прилепваше по тънко тяло, но едър бюст напрягаше розовата блузка със седефени копчета, закопчани до някъде. Лек руж подчертаваше скулите, а прeметнатите високо крака, бяха стройни, с изящен глезен, в тъмночервени обувки с висок ток. Чантичка в същия цвят лежеше върху масата и тя му подаде нещо от нея. Приличаше на телефон в картонена кутийка. Той го пое с трепет, разгледа го с интерес, целуна ръцете ѝ една след друга и го прибра в джоба си. Бяха близки, много близки. Личеше отдалеч радостта им от срещата...

Пред нея имаше стъклена купа със сладолед, гарниран с плодове. Кавалерът я побутваше любезно към момичето и даде знак на сервитьора за минерална вода. Той не пиеше нищо друго, алкохолът и газираните напитки бе изоставил в студентските си години. Не само поддържаше добра фигура, но и се обличаше безупречно. Всичко по него бе изгладено от нея с цялата любов, която носеше в сърцето си от четири

десетилетия. Същото това сърце, което сега се пръскаше от ревност и болка. Къде му бе верността, за която тръбеше през всичките тези години?! Илюзия ли бе, като всичко останало?

Явно бе впечатлил девойката с маниера и външността си, защото тя кимаше любезно, усмихваше се мило и съсредоточено разбъркваше сладоледа си. Съпругът ѝ сияеше срещу това Божие творение и дори протегна ръка, за да я улови закачливо за брадичката. Пръстите му останаха неприлично дълго...

Погледът ѝ отскочи към собственото ѝ отражение на същата бляскава витрина. Видя себе си такава, каквато бе – застаряваща жена, без полагане на адекватни грижи за себе си. Полата от трико бе провиснала, а сакото, деформирано от закачалката, подчертаваше лошата ѝ стойка. Дори цветовете не си съответстваха – студено синьо и мъртво кафяво. И в същия този момент разбра, че хлопването на кутиите с гримове, и изхвърлянето на пъстрите дрехи от гардероба бе фатална грешка с неблагоприятни последици. Не можеше да намери никакво друго обяснение за случващото се? Хвърли последен поглед към широко ухиления съпруг и поруменялото от шегите му момиче и, без да се бави, се мушна в бутика отсреща. Този път парите за сметки, които бе тръгнала да плаща, ще влязат в друга употреба.

Излезе с костюм от светлосин панталон и горнище с паунова шарка. Обувки и чанта в тон. Ефектен гердан. В козметичното студио направиха тонизираща маска на лицето ѝ, оформиха веждите, маникюра, боядисаха косата и я загладиха според последния моден вик. Огледа се и се одобри. Бе оттласнала платноходката от брега и плаваше в открито море. Мъж на средна възраст направи лек поклон и се отдръпна от пътя ѝ. В очите на друг прочете неподправен възторг...

Какво бе учудването ѝ, когато завари момичето вкъщи. То се спусна да я прегърне и едва тогава тя позна племенницата на съпруга си. Дете на брат му. Беше се прибрала след години следване в Лондон и трептеше срещу нея с разцъфтялата хубост на дивно цвете. Хипотезите, които изгради, се сринаха и тя въздъхна с облекчение – всичко бе наред! Вратата на доверието остана отворена.

— Лельо, все така очарователна и стилна! – целуна я то и я огледа засияло. – От малка мечтаех да приличам на теб и да имам твоята божествена визия.

— Успяла си да се доближиш до класата на това съвършенство. Затова интервюто ти за работа е било успешно – засмя се мъжът и целуна с благоговение съпругата си. Сърцето му се развълнува, защото позна своето момиче, с което се гордееше от първия миг на близостта им. Най-красивото и най-умното от випуска. Тя прочете същия огнен възторг в очите му, като в очите на непознатия. Отново се почувства жена и това не бе илюзия.

КУКЛАТА

Никой не се заглеждаше в нея. Откъдето и да минеше, проследяваха с поглед приятелката ѝ, а нея пренебрегваха. Това ѝ тежеше. Все едно бе нещо незначително, или по-лошо – не съществуваше, а тя заемаше предостатъчно място в пространството. Това я настрои срещу най-близкия ѝ човек извън семейството.

Телата им бяха различни и го научи още в детската градина, когато не я избраха за „снежинка". В танца участваше малката ѝ приятелка, но не и тя. Когато се разплака, момичето я прегърна със съпричастие и се отказа да танцува заради нея. Сълзите ѝ секнаха. Не я огорчаваше отсъствието от танца, а присъствието на приятелката ѝ в него. Казваше се Дамяна, но децата я наричаха „Дебелана" и я отстраняваха от игрите, без да се церемонят. И пак тази приятелка се спускаше да я брани и теши.

Годините минаваха и нищо не се промени. Нещо в нея отблъсваше хората, остана си само с тази приятелка. Погледът ѝ завистливо взе да шари по зелените ѝ очи с гъсти ресници, по тънката талия и плоския корем, по дългата шия и оформящия се бюст. После се спускаше по собственото ѝ тяло – закръглено отвсякъде, но с тънки крайници и неугледни ходила. Майка ѝ я предупреждаваше да си намери грозновата приятелка, за да изпъква пред нея, но тя се улови за това харесвано момиче като алпинист за въже. Според нея тази ослепителна и зашеметяваща „кукла", както я наричаха, бе повърхностна, без изгледи да се развие умствено. Тя често ѝ преотстъпваше свои неща, а някои дори подаряваше с щедрост. Прегръщаше я със сестринска обич, без да улавя враждебните погледи и да открива раздразнението в думите ѝ. Преди празниците, когато излязоха да пазаруват, тя я наблюдаваше как, без да се съсредоточава, купува онова, което ѝ посочва. Не можеше ли да се усети, че я подвежда умишлено или бе много убедителна, когато казваше:

— Вземи зеленото палтенце, то ти отива повече от червеното! – а бе тъкмо обратното. – Кафявата рокля ти стои като излята, а тази пъстрата простее някак си, – което не бе вярно. В пъстрата тя грееше като гъвкава клонка, отрупана със зрял плод. Защо не се възпротиви, нямаше ли собствено виждане?! Все такава ли ще си остане – безнадеждно тъпа?! Но

не можеше да знае, че момичето отстъпва, за да не я огорчи. Пък и суетата не му бе присъща. Искаше да я вижда доволна и засмяна. Да получи прегръдка и целувка в знак на одобрение, че е приела нейното мнение. Освен баща си, приятеля си и Дамяна, тя си нямаше никой друг. Не можеше да открие притворството, така добре укрито и от страничен наблюдател.

В този ведър следобед влязоха във фризьорския салон и Дамяна я посъветва да се подстриже късо, за да се зарадва на рухващите в краката ѝ копринени къдрици. Как мечтаеше да има тях и червеникавозлатистия им отблясък, а не сухата трошлива коса, за да плени момчето ѝ. План, който трябваше да изпълни на всяка цена.

Но въпреки усилията ѝ, на път за тоалетната го чу да казва:

— Възхитителна прическа имаш, малката – открива профила и грациозната ти шия! А в кафявата рокля приличаш на шоколадче! Защо не разкараш дебелата си придружителка, за да те схрускам?!

Тя му се скара, той се разсмя, а нея я заболя сърцето, защото го обичаше. Куклата можеше да има всеки мъж, но избра него. Искаше да намали блясъка ѝ, но го подсили. Когато се върна и седна до тях на масата пред заведението бузите ѝ горяха от прегряването на бурните чувства, които раздираха гърдите ѝ. Те се държаха за ръце. Приятелката ѝ сияеше, самодоволната ѝ усмивка не се разтопи, докато не се разделиха. Тя бе станала по-хубава от преди. Видя как неколцина младежи, които уж случайно минаваха в близост до тях, я изгледаха с възторг. Енергията, която излъчваше това възхищение, можеше да подкара влак. Трябваше да се примири, но не можеше и реши да отслабне, за да спечели присмехулника. В следващите дни се подложи на строг режим и жесток глад, докато не припадна.

В болницата Куклата не се отдели от нея. Искаше да ѝ даде от кръвта си, но когато я изследваха, се оказа, че е болна. Нелечимо. От същото, от което си бе отишла майка ѝ. Въпреки че трусът бе силен и ненадеен, тя не си тръгна и не сподели с приятелката си, за да не я разтревожи. Но тя вече знаеше – лаборантката ѝ каза. Взря се в лицето, помръкнало от злокобната вест, и въздъхна облекчено – пътят ѝ към младежа бе открит.

МЕКОСЪРДЕЧИЕ

Насън му се яви беззъба старица, която предрече тотален крах – съкращение, раздяла и болест, и той ги получи в комплект в петъчния следобед. Жена му, разбрала, че остава без доходоносната си работа, заяви, че слага край. Достатъчно дълго го била търпяла. Простотията му ѝ дошла до гуша. Открила си достоен за нея мъж и го напуска. Докривя му и си поплака скришом в банята, защо той пое грижата за децата и образованието ѝ. Възхищаваше се на отличната ѝ памет, на амбицията ѝ за напредък. Улесняваше я, докато следваше. Не жалеше средства, често служеше за бодигард и личен шофьор, за да не се мъчи по влаковете. Дори я насърчи за второто висше, когато тя постави въпроса с мъркащ глас. Докосването ѝ му действаше като мощен стимулант, и той зае твърда позиция: Нека расте, нека се развива! Той ще я подпомага финансово и ще гледа децата. Не му пречи, че ще си остане със средното професионално образование и дипломата за шлосер-монтьор. Важното е семейството да има напредък.

Болестта му дойде от поруганата чест. Той пресуши бутилирания алкохол, който откри в мазето и се намери в болницата. Там не беше потърсен и от собствените си отраснали деца. С обида, затъкната в гърлото, пролежа трите безсънни нощи в болничното легло и след дълбок размисъл реши: Ще атакува живота от всичките му страни и ще се намести отново в него. Дотук с мекосърдечието, то му навреди. Няма да позволи да го нараняват и да правят с него каквото и да било против волята му.

Беше взел солидна компенсация от съкращението и реши да пътува. Наближаваше шестдесет и бе сигурен, че все някъде ще се хване на работа, за да навърши годините за пенсия. Но не и преди да види свят и обогати себе си с приятните впечатления, които превитият му и отруден гръб не познаваше. Чувстваше се добре в света на книгите и се откъсна от реалността. Усети енергията, която страниците му вляха в неукротими потоци. Обиколи кътчетата на родината, наситени с история, наслаждаваше се на родния

пейзаж и сядаше в заведенията, за да отпие от безгрижието. След месечно отсъствие реши, че е време да се прибира, и се надвеси за сбогом над розовия храст в градината пред хотела. Бе забравил как ухаят розите, колко нежни са листенцата им. Природата, сътворила ги с любов, ги бе защитила с отмъстителни бодли. И изведнъж чу зад гърба си:

— От прозореца на стаята си ви видях с каква наслада вдишвате аромата на розите и как нежно ги докосвате, и си казах: „Ето един добър човек, който няма да навреди на никого".

— Ласкаете ме, госпожо! – каза той и премигна смутено срещу жена с къса снежнобяла коса и ясносини очи. Кожата на лицето ѝ бе чиста, без плетеница от бръчки. Не си спомняше кога за последен път бе разговарял с непозната жена просто така, за запълване на времето.

— Дойдох да навестя сродница, но отседнах в хотела, за да не я притеснявам. А вие?

— Освободен съм от работа, жена и деца и реших да поскитам – бе откровен той.

Това допадна на събеседницата му. Тя приглади резедавата си блузка на бели цветчета и го насърчи да се разкрие:

— И вие ли осъзнахте, че сте жив човек с потребности, които трябва да се зачитат и от околните?

— Да, така е!

— Синът и снахата лекичко ме побутнаха към това заключение. След смъртта на съпруга ми се чувствам излишна в общото ни жилище. Все ме подпитват: „Мамо, няма ли да обиколиш родните, да прескочиш до село?". Е, затова тръгнах... Спечелих достатъчно, че да си позволя една разходка.

Мъжът преглътна мъчително и сподели пред чуждия човек онова, което чувстваше:

— А аз съм шлосер, стържех с пилата години наред, но ме съкратиха. Не вървят работите в завода. Но ми е болно... Почувствах се като застаряващо куче, което изритват през прага. Целият си съзнателен живот прекарах там – гласът му трепна.

— А децата ви? – тя нарочно попита, за да отклони мисълта му. Усети неудържимата болка, която го разпъваше на кръст.

— Те са по своя път. Децата нямат време да мислят за нашите потребности. Ще трябва сами да се погрижим за

себе си, докато все още сме в състояние.

Тя кимна енергично и го изгледа съсредоточено: Приличен човек. Висок, пълнеещ, с мазолести длани и окапващи къдрици, но с искреност в погледа. Когато ѝ предложи да пият нещо някъде, тя се съгласи. Съгласи се и когато след месец ѝ предложи да му погостува в града, в който не бе стъпвала.

Не можеше да си позволи никакво разсейване и губене на време. Това беше жената за него: изстрадала, тиха, мила, без претенции. Настани я в хола, където, разтваряйки душите си, поговориха за житейските си бури, за виждания и стремления. Бяха на едно мнение: Онова, което бе отминало, трябваше да се оттласне към брега на забравата, за да направи място на новия им съвместен живот. Той започна изненадващо вълнуващо в ранното неделно утро. И двамата се погледнаха с други очи, зашеметени от неочакваната страст, която ги бе връхлетяла.

Той отскочи до хлебарницата за топли закуски и тъй като не знаеше какво обича, накупи от всички налични видове. Дори изчака да изпекат витата баница, за да му отрежат и от нея. Възторжено грабна целия сноп цветя от една баба, приклекнала на тротоара, за да ги продава, и полетя към дома си, станал толкова притегателен заради жената, която го очакваше.

И тогава се сблъска с нея. Бившата. Тя беше задръстила антрето с огромните си сакове. Усмивката му се превърна в гримаса на потрес и той хукна по стаите:

— Къде е?

Тя кокетно отметна огненочервените си къдрици и пропусна въпроса му покрай ушите си, като незначителен:

— Не ми се получиха нещата! - каза с мъркащ глас.

— Попитах те къде е?

Тя вдигна презрително рамене и го потупа утешително по рамото.

— А, тя ли? Заварих в дома си някаква невзрачна натрапница, естествено, разкарах я. Ха-ха! Как ли изглеждат нещата отстрани?!

Той се огледа неспокойно и застана в колебание на

прага с покупките в ръце...

НА ПЛАЖА

Разбрах, че ме харесва, по начина, по който ме гледаше. Контролираше се и почти не си личеше, но аз бях снабдена с чувствителни антени, които безпогрешно разчетоха, че се касае за искрен възторг. Опитах от черешите, които ми предложи, и замижах от удоволствие – сладки и едри. Обясни ми, че са от сорта „Регина" и растат в градината на баба му. Запасил се с тях, защото това била най-подходящата храна за плажа. Освежава, разхлажда и снабдява тялото с витамини и влага. За да му върна, жеста му предложих праскова, която отказа. Разсмяхме се, защото и двамата се сетихме за едно и също – песента на „Диана Експрес" за посадените дръвчета.

Пътувахме във влака София-Бургас и се оказа, че двамата ще летуваме в непосредствена близост. Съвпадение ли беше или няма нищо случайно?! Трябва да си призная, че се поувлякох малко. С гъстите къдрици и римския нос ми се стори твърде интересен...

— Мога ли да знам с какво се занимавате? – ме попита. – Изглеждате толкова жизнена и грациозна... Лицето ви е подвижно, а очите сияят. Бас държа, че се занимавате с изкуство.

— Познахте! – разсмях се аз. – Занимавам се с модерен балет, който съчетава класика и новост. А вашето лице е неподвижно, очите зад очилата са изморени, вероятно клоните към техника и технологии.

— Напълно вярно! Учител съм по механика.

И така, след като се отвори приказка и се заоформи двустранен интерес, ние си обещахме да се видим на плажа. И се видяхме.

Той пристъпваше с боязън по горещия пясък, където се бяха натъркаляли тяло до тяло. Неговото длъгнесто тяло, което във влака ми стори стройно и елегантно, беше млечнобяло с буйно окосмяване по гърдите. Бермудите с щамповани патенца, бяха качени едва ли на ушите му. Беше свалил очилата и се взираше къде да стъпи. Но не успя да го направи безпрепятствено. Спъна се в нечий шезлонг и полетя към дебелак с татуирано тяло, който го стисна „приятелски" за врата и му помогна да се изправи. Пликът с череши хвръкна във въздуха и се разпиля наоколо. Дечурлига се спуснаха да ги събират, а аз, без да се бавя, дръпнах периферията на шапката си и се отдалечих, влачейки след себе си два вида

погледи – завистливи женски и възторжени мъжки.

НАЧИН НА ЖИВОТ

Не бих приела друг начин на живот. Зная, че звучи с категоричност, но е самата истина. Приятелят ми се въздържа от коментари, защото се бои да не ме изгуби, но съм сигурна, че вътрешно недоволства. Той не иска да живее в едноетажната вила сред дивата пустош, а да е в центъра на града, от който избягах при наводнението, а той по принуда ме последва. Липсата на удобства за него бе същинското бедствие. Лицето му бе помръкнало, когато пренесе куфарите от колата и ги сложи върху единственото легло, което с мъка щеше да ни побере. Едва успя да сдържи яростния си протест, когато му посочих външната тоалетна и мивката от ламарина.

Но нека започна с предисторията: Бях направо зашеметена, когато разбрах, че вследствие на поройните дъждове нивото на Дунав се покачва застрашително и се очаква къщите в ниската част на града да бъдат залети. Беше даден сигнал за тревога, но аз се помайвах и очаквах да се размине все някак си. Къщата на предците ми бе с широка каменна основа, пясъчен пояс, висока зидана ограда и на близо километър от брега. Водата никога не бе отивала по-далеч от мазето и не вярвах, че ще я залее.

Приятелят ми живееше в най-високата част на града, където не съществуваше опасност. Той настояваше да отида при него, но аз се заинатих. Не исках да се ръководя от страха, а и се притеснявах от родителите му, не особено лъчезарни. Това бе дом, който тънеше в лукс и бе скован в ред, с който бях скарана. Майката, фармацевт по професия, вървеше с парцал след всеки, най-вече след мен. Тя знаеше за проблема ми с щитовидната жлеза и невъзможността да зачена и ме гледаше накриво. Опропастявах сина ѝ и му губех времето. Обидно бе, каква вина носех?! На всичко отгоре там живееше сестра му със съпруга си и двете им деца, шумни за десет. Не възнамерявах да ги притеснявам – тях и себе си. След като изчерпа запасите си от уговорки и търпение, моят дългогодишен любим вдигна ръце и ме остави

да си троша главата. За всеки случай приготвих всичко поценно и го складирах до изходната врата. Реших на следващата сутрин да отпътувам за вилата, която бе на около шест километра от града.

Но, винаги има едно „Но!". Реката забуча в късния следобед и от терасата съзрях мътните талази да приижда към дома ми. Глупаво поех риска. Съседите отдавна се бяха изнесли при свои близки. Нямаше ги и войничетата, които преди години укрепваха дигата и изграждаха барикади с чували, натъпкани с пясък. Казармата до самия бряг бе разграбена и срината до основи.

Единственото, което освети съзнанието ми в този драматичен момент, бе да извикам таксиметрова кола и да запраша към вилата, която поддържах съвестно, за да не се срине и тя. Кола ми бе отказана, когато съобщих мястото, но чух бесни звуци на клаксон и рязко забиване на спирачки. Приятелят ми връхлетя и кресна:

— Какво чакаш? Нали не искаш да се издавим?! – грабна, каквото му подадох и побягнахме с всички сили, без да имаме време да заключим вратите. Приижданата вода нахлу в двора и покри за миг последното стъпало. Пътят назад беше пресечен, възможно бе движение само напред и нагоре. Джипът се мяташе безпомощно във водната повърхност и я браздеше с гумите. Почти ги беше покрила, когато уловихме пътя за вилната зона и усетихме стабилност. Височината я бе спряла в подножието си и водата заседна там, натежала от чакъл и клони, но повдигаща нивото си с всяка следваща минута.

Този мъж се оказа до мен тъкмо когато ми бе най-необходим. И въпреки че не успя да въздържи протеста си и все още ми беше ядосан, се усмихна при благополучния изход от премеждието.

— Е, скъпа – ми каза след звучна целувка, – след като ти спасих живота, си длъжна да спасиш моя. Умирам от глад.

Не ми беше проблем, бях взела достатъчно храна, а и тук зрееха плодове, които обожавахме. Късната пролет ги бе наляла със сладост и цвят. Дъхът на зрели ягоди изпълваше предверието, а клоните на жълта череша се надвесваха

над главите ни и предлагаха зрял плод, от който се канех да сваря сладко. Кайсиите почти бяха готови, но и двамата ги обичахме тъкмо такива.

Ток на вилата нямах. Кабелите отдавна бяха изрязани и откраднати. Запалихме свещи. Сервирах с приповдигнато настроение, само по риза, и натопих ягодите в сметана. Следващите три седмици бяха най-романтичните в живота ни. Преди време бяхме посетили Венеция, но и там не се чувствахме така добре – изолирани от света, без техника и електроника, в неведение какво се случва наоколо и принадлежащи си телом и духом. Лягахме рано и се будехме с птиците. Чистият въздух и слънцето проникваха във всяка клетка на организма ни. За да не скучаем, завъртяхме мотики и възродихме овощната градина. Имах и местенце със зеленчук, с готова салата. Цветята се усмихнаха в алеите, освободени от самораслата коприва. Не остана и стръкче плевел. С родителите ми, докато бяха живи, засадихме всяко късче от земята. Те бяха градинари с опит, а аз ги следвах с радост.

Когато една сутрин пристигнаха родителите на приятеля ми и оповестиха за нормализирането на положението, не ми се тръгваше обратно. От тях научих, че къщата е читава, били я заключили, но в мазето плуват буркани, а из двора може да се улови някоя риба. Дотам стигнали с лодка. Водата била два метра над асфалтираната ни улица, но вече се оттегляла.

Днес, месеци след наводнението, пак сме на вилата. Затоплени пред камината, с липов чай в чашите и в очакване наследникът да даде знак за раждане.

НЕОТВОРЕНИ ПИСМА

Лека-полека изкачих върха и приседнах на полянката с иглика, буйно разцъфтяла, както тогава. Вятърът шумолеше в клоните на дива череша, отрупани с дребни и горчиви плодове.

Припомних си онази 1950-та година, в която за пръв път дойдох тук, но с устремената и пъргава крачка на седемнадесетгодишен младеж. Белокаменната постройка, която съзрях в низините, се оказа кошара за добитък.

— Върхът не се щурмува, а се покорява с равномерна стъпка – чух звънлив смях. Вдигнах рязко глава. Беше момиче около моята възраст с червена забрадка на черни точки и дебела плитка през рамо. То бе взело височината доста преди мен, защото притискаше към гърдите си сноп жълта иглика.

— Откъде знаеш това, Калинке? – засмях се на свой ред, очарован от мургавия тен и светлосивите очи, сливащи се с небето и готови да откликнат със закачка.

— Откъде знаеш, че съм Калинка? – попита тя, заничайки в очите ми. Този контакт с очи ме порази. Кръвта ми пламна и единствената причина не бе изкачването на стръмнината. Тя направи знак да приближа и поднесе златистия сноп към лицето ми. Искаше да възприема красотата му. Цветният дъх ме омая, но не колкото полуотворените ѝ устни, приканващи за целувка. Отведнъж всичко се заля със слънце и борова свежест, а небето порозовя.

— Всичко зная – успях да изрека и едва след като поех дълбоко въздух, продължих оперено: – Зная, че аз търся теб, а ти чакаш мен!

— Е-е, намерихме се! Здрасти!

Бузите ѝ се надуха от едва сдържан кикот, защото беше Маринка и одобри шегата. Погледнах часовника си. По-добре бе да се връщам обратно. Бях се запилял из местността, а ми бе непозната. Призовах я да се спуснем към хижата, скрита зад боровете. Момичето се отдалечаваше от пътя си, но се съгласи. Беше мило и отзивчиво същество. Кимна доверчиво, разпръсна игликата под навеса на каменната постройка и мина пред мен, защото пътечката беше тясна.

Гърбът ѝ бе изправен, снагата тънка, а ханшът неоформен. Почувствах се влюбен от пръв поглед и взех спонтанно решение да я представя на родителите си. Бях на почивка с тях, а тя си бе местно момиче, което береше билки, изсушаваше ги под навеса на кошарите и ги продаваше на почиващите. Така ми каза. Почти всеки отнасял букетче, запазило отпечатък от цвета и аромата на лечебните растения.

Не устремно, а с равномерна крачка тръгнахме надолу, под плътните сенки на избуялите брястове...

Чувствах се спокоен и щастлив в нейното присъствие. С усещането за ситост, цялост и завършеност.

— Знам по-къс път – каза тя през рамо. Тъкмо ще минем покрай дъскорезницата, където работи баща ми.

Той се зачуди като ни видя заедно, свали каскета си и го тръсна от дървесината, и някак притеснено се изкашля. Може би забеляза интереса на своето момиче, защото отреагира радушно:

— Че влезте за малко де, тъкмо ще ви почерпя с боров мед.

— Искаш ли? – попита ме тя и аз не се поколебах.

Баща ѝ ме хареса, тя майка нямаше. Напуснала ги била и заминала с друг в неизвестна посока. Но моите родители отреагираха неочаквано зле, след като ги запознах с нея. А аз си въобразявах, че ще споделят възторга ми. Тя трябваше да отговаря на много въпроси, защото я подложиха на кръстосан разпит:

— Не си подарявай първите чувства на недостойно момиче – казаха те, когато тя си тръгна. – Бъдещето е пред теб. Мечтата ни е да те видим зъболекар. Да унаследиш професиите ни. Кабинетът ни е най-посещаваният в града. Не забравяй народната мъдрост, че каквото снове майката, това тъче дъщерята. Тя ще те зареже рано или късно.

Нищо не бе в състояние да промени тяхното становище, но и нищо не ни попречи да се срещаме през тези двадесет дни в старите кошари на дедите ѝ. Притисках я силно в деня, в който се разделихме, и си обещахме да си пишем. Вече бях студент в мечтаната от родителите ми специалност, но писмата секнаха преди това. Реших, че тя ме е забравила. Но когато след години изхвърлих шкаф от унаследения кабинет, се отвори двойното му дъно, за което не подозирах. Разпръснаха се купчина писма – неотворени. Дъхът ми

секна. Налях си чаша с уиски и зачетох потънал в покруса:

„Така ми е болно и скръбно! Защо престана да ми пишеш? Твърдеше, че ме обичаш, колкото аз теб, че никога няма да се влюбиш в друга... Вече е есен, цветята са осланени, а клоните сгърчени и грозно оголени като душата ми. Дали ще се разлистят отново? Моля те, отговори поне на това писмо...!"

Нищо нямаше да се разлисти. Беше късно за каквото и да било. Жених се, развеждах се. Остарях. Животът ми бе преминал без любов, вероятно и нейният. Но в мен узря решението да се върна тук, преди да поема онзи, другия път. Поисках да освежа най-яркия спомен от младостта си, когато за пръв път изпитах сладостното усещане на любовта и бях истински щастлив, а защо не и да се срещна с нея. Щях да се опитам да изясня...

В същия миг дочух звън и се озърнах. От другата страна на височината съзрях да се изкачва мъж. Наглед около петдесетгодишен, с кончето си, натоварено с дърва.

— Добър ден, дядо – ми каза. – Как така си се решил да се покатериш на върха?

— Тук бяха кошарите на Маринка, нищо не е останало от тях.

— То и от баба Маринка не е останало нищо. Обеси се. Мъжът ѝ много я биеше. Като си пийнеше, все това повтаряше – че я взел втора ръка.

Не бях готов за тази вест. Люшнах се встрани, а мъжът ме подхвана и ми помогна да сляза до селото. Влязох в опустялата църква и запалих свещ. Исках да ѝ кажа, че истината бе друга, че съм обичал единствено нея. Щеше да ме чуе, а вероятно и много скоро да ме види.

НОВОДОШЛИЯТ

Случваше се нещо зловещо. Прибра се у дома привечер, след дълго странстване в чужбина. Намери къщата заключена, а дворът обрасъл с трънак. Дори пътеката бе заличена. Все едно от векове човешки крак не бе пристъпвал от портата до прага. В пукнатината на каменното стъпало се бе самонасадил бряст, а вятърът полюшваше перде през счупения прозорец.

— Къде са родителите ми? – попита съседа, който цепеше дърва.

— О, те отдавна се изселиха! То селото запустя, мнозина го напуснаха – забърса чело той.

— Как така? Къде? – попита и онемя, когато разбра, че преди три години банда крадци извършила поредната злина в селото. Старите хора били нападнати през нощта срещу Коледа и след побой и зверски мъчения били ограбени. Изтръгнали им парите, които им пратил за празниците. Освен тях откраднали всички бутилки с вино от мазето.

— Чакай! Как преди три години? – едва се съвзе. – Та аз им изпратих голяма сума за Великден, тук на село, на същия адрес. Баща ми потвърди, че ги е получил.

— Странна работа! – почеса се по врата възрастният човек и потъна в недоумение. След кратък размисъл реши, че каквото и да се случва у комшиите, не е негова работа. И без това си изпати с разпити в полицията какво е чул и видял през онази злокобна нощ. Укориха го, че не се е намесил. Как да се намеси, та нали и него ще претрепят?! С голи ръце ли ще им изскочи насреща?!

Новодошлият отхвърли предложението му да нощува в дома му и с помощта на отвертка се накани да разбие вратата. Но тя се оказа отворена. Бе готов да се закълне, че беше залостена и не поддаде, когато се опита да влезе.

Прекрачи прага в смут и притеснение. Отвътре се носеше аромат на прясно изпечен хляб и гозба с подправки. Майка му винаги слагаше зелено букетче, спрямо яхниите. Така му липсваха в чужбина. Без тях храната беше блудкава. Но, какво се случваше тук? Открехна вратата на кухнята и видя майка си в гръб, препасана с престилка на цветчета. Тя разбъркваше картофената гозба и ръсеше обилно копър. Баща му седеше на стол до масата, подредена за четирима. Той отваряше бутилка с вино.

— Точен си, синко, очаквахме те! – засмя се, като го видя, и стана да го прегърне.

— Милото ми момче – целуна го майка му и той с възхита отбеляза, че се е подмладила, а баща му сякаш си е боядисал косата и е станал по-пъргав.

— Познай кой очакваме да се присъедини към нас? – попитаха го с дяволито изражение.

Някой го тупна лекичко по гърба и той се обърна. Насреща му се усмихваше братовчед му, с който отраснаха. Той бе инициаторът на всички бели и щуротии. Изненадата му беше безгранична, колкото и неовладяната радост:

— Не вярвам на очите си! – едва успя да каже. – Ти си жив! Мислех, че потъна във водовъртежа, когато се отдалечихме от брега. Не те открихме, но знаех, че ще се появиш един ден.

— Не съм потъвал, извисих се – разсмя се мъжът и отпи от виното, което му пададоха.

Майката разчупи топлата пита и подаде на всеки. Бащата донесе втора бутилка от мазето. Вечерята премина в смях и закачки, в мили спомени за щастливите мигове, които подслаждат живота. Новодошлият говореше най-много. Него разпитваха, него искаха да чуят, през какво е преминал, какво е преживял. Той разказваше и разказваше, докато взе да се развиделява...

Съседът се будеше рано. Той погледна към къщата и видя, че всички лампи светят. Почти бе сигурен, че токът е прекъснат! Прескочи поваления плет и надникна през счупения прозорец. Нямаше никой. Почука и влезе. От новодошлия нямаше и следа. Беше изчезнал. В кухнята откри трохи от хляб по масата и празни бутилки. До печката бе метната престилка на цветчета...

В полицията го изслушаха и му показаха снимка.

— Да, това е човекът, с когото разговарях! Но как така е починал преди два дни?

— Така е! Колата е с немска регистрация. Заспал, след като преминал границата.

— Това е невъзможно! Вчера пристигна, привечер. Търсеше родителите си и му казах, че са се преселили...

— В отвъдното. Починали са в болницата, без да дойдат в съзнание.

Когато излезе от стаята, чу зад гърба си:

— Ей, това старите хора превъртат...

ОТХВЪРЛЕН ПОДАРЪК

Осъзнах се едва когато той си тръгна. Стана най-лошото – отхвърлих подаръка му и него самия, а не исках да стане така. С въпросите започнах, които той търпеливо изслуша: „Откъде намери пари? Нали си пред заплата? Как така се замогна отведнъж, че да ми купиш такъв скъп подарък?" А за да преценя, че е скъп, ми бе нужна само секунда. С отговора си: „Това е моя работа! Не ми се бъркай!" ме вбеси. Как така негова работа? Щом подаръкът е за мен и ще го нося, е и моя работа. С неговата потайност и шикалкавене отведнъж ми стана подозрителен. Реших, че трябва да карам направо. Дали е възможно да е посегнал към сребърните пластини, служещи за запояване на стругарските ножове? Работеше в инструменталния завод за металорежещи инструменти, където работех и аз като фрезистка. Не един и двама от работниците се бяха изкушавали да посегнат към среброто. Уволненията не бяха често явление, но ги имаше. Когато го споменах, той отмести чашата, без да допие виното, и веднага стана да си ходи. Преди да прекрачи прага, се обърна и каза:

— Това бе всичко! Дотук сме!

Не хукнах след него, не исках да види, че плача. Стиснах устни с разтреперана брадичка и си казах: „От глупостта си патя!". Бе така развълнуван, когато влезе и надяна тежката гривна на десницата ми. Очакваше бурна и неовладяна радост, а аз го попарих със съмнение за злоупотреба. Дори прогнозирах, че му предстои служебно порицание. Свалих демонстративно гривната и я пъхнах в джоба му. Беше сребърен уникат с аметист – моят камък. На вътрешната страна бе гравирано името ми и рождената дата. Днешната, когато навършвах тридесет години.

Представях си съвсем иначе този ден. Той бе специален и по друг повод. На него се запознахме и трета година бяхме неразделни. Той беше симпатичен, имаше ведър характер, шегуваше се с всичко и означаваше много за мен. Минаваше ми мисъл и за нещо повече, но не се решавах да му подхвърля.

Постарах се в кухнята и направих торта. Знаех, че обожава сладко, а дори не успя да я опита...

На следващия ден дръпнах колегата му, с който запояваха твърдосплавните пластини към инструментите, и директно му поставих въпроса знае ли нещо за гривната. Той със заговорнически поглед ми даде знак, че приятелят ми е наблизо и се разбрахме да се видим отвън.

— Момиче, какво си направила? Отхвърлила си подаръка – сряза ме веднага той, взря се в мен и дръпна от цигарата си. – Хубаво си, ама глупаво, като всяко русо. Колегата не е на себе си и с право. Възнамеряваше да ти поиска ръката. Това бе годежна гривна, планираше я отдавна... Напразно си се закахърила за среброто. Самият аз събрах по пет лева от всички работници. Ето ти списъка – и той го тикна под носа ми. – На всички дължи по петачка. Ще ги връща по азбучен ред.

Когато го попитах какво да направя, за да изляза от конфузната ситуация, той не ме остави да довърша мисълта си. Сви рамене и влезе в цеха. Металната врата изскърца присмехулно зад гърба му.

Бях отчаяна. Чудех се как да загладя вината си. Нищо не ми идваше наум. Накрая реших да захвърля всички задръжки и да престана да страдам мълчаливо. Позвъних му:

— Сбърках! Направих грешка! Моля те, ела! Няма да повторя вчерашната глупост, ще приема гривната.

— Ако не си излапала тортата, ще дойда – отвърна той и ме направи безумно щастлива. Пламнах и отворих прозореца, за да се освежа. В стаята нахлуха обичайните звуци на големия град. Стори ми се божествени.

ПО ТЕЛЕФОНА

Получи телеграмата в петък сутринта, с текст: „Татко, моля те, тръгни веднага!" и намери бърз начин да се обади по телефона:

— Ало, Нора, какво се е случило?

— Моля те, татко, прибери се! Нужен си ни повече от всякога!

Тя плачеше и той я успокои с думите, че ще пристигне още същата вечер, с последния влак...

Но никой не го чакаше. Не само него. Перонът беше празен. Нито един посрещач. Влакът спря безшумно, без изскърцване. Пътниците бяха стотици, наблъскани един в друг, но въпреки дискомфорта и неестествените пози тънеха в мълчание и неподвижност. Никой не изглеждаше развълнуван, тъжен или отегчен. Не изразяваха чувства и изглеждаха лишени от желания. Очите им бяха празни, а лицата светли петна, сякаш под хипнотично влияние. Само дрехите се открояваха с цвят и форма, но висяха като на закачалка.

Мъже с пардесюта и бомбета, бяха в готовност за слизане, но ръцете им не бяха опънати от куфари. Те меко стъпваха на последното стъпало и подаваха ръка на жени с рокли до глезена, едноцветни, но украсени с дантела. Те също не носеха обичайния багаж – чанти и кутии за шапки. Повечето от тях бяха с бижута, но без блясък, патинирани от времето.

Удиви го липсата на тютюнев дъх и разнородни аромати. Но въпреки това въздухът бе неприятен, като при гниене, и той на няколко пъти понечи да отвори прозореца, за да го раздвижи. Но не успя. Сблъска се с неочаквано противене. Нито един от прозорците не помръдна... Дали не е задрямал във влака и не сънува?! Ако е така, трябва да се разсънва, за да не пропусне гарата.

Винаги пътуваше в първокласен вагон и се възползваше от ресторанта. От заетост нямаше време да седне на спокоен обяд или вечеря преди отпътуване. Тук го правеше с удоволствие, но не и този път. Не изпитваше нужда от хра-

на. Нито от чаша вино. Зачуди се, че хората с възможности изобилстват. Обикновено претъпкани бяха второкласните вагони. Откъде се бяха взели толкова хора, така добре облечени и всички те за неговата гара?! Той, като лекар с частна клиника, можеше да си го позволи, но как така всички са замогнали след последното му пътуване. Слезе и се обърна озадачен. Видя, че влакът не възнамеряваше да потегли. Това бе краят на пътуването. Мерна му се позната физиономия и пътя му препречи мъж в сив костюм, с преметнат през ръка шлифер. Гласът му не се чуваше ясно. Прозвуча глухо, сякаш изпод земята:

— Професор Богоров, вие ли сте?

— Да, какво има?

— Само исках да Ви стисна ръката. През 1919-та оперирахте момченцето ми, което колегите ви бяха отписали като неспасяем случай и то оцеля. Вече е мъж и баща.

— Радвам се – подмина го той, с усещане за лепкавост върху десницата си. Не биваше да допуска това ръкостискане, уж беше слабо, без натиск, но толкова неприятно. Жалко, че пропусна да си сложи ръкавиците. Пазеше пръстите си като музикант. Те бяха неговият фин инструмент при сърдечните операции. Разбира се, че не си спомня това момченце, беше оперирал хиляди деца от ранна кърмаческа възраст до юношество. Тази година я свързваше единствено с раждането на дъщеря си Нора, неговата любимка, която му телеграфира да се прибере час по скоро...

Портата на дома му беше заключена и не отреагираха на позвъняването му. Това не го озадачи. Със сигурност близките му бяха в клиниката. Някой от семейството му е пострадал. Трябваше да отиде първо там. По начина, по който се придвижваше, щеше да е лесно. Обзет от тревога, не се попита защо се носи толкова бързо към триетажната сграда, сякаш активиран от мисълта си.

Нищо не беше същото: сградите, улиците, тротоарът. Бяха настъпили толкова промени за краткото време на отсъствието му, че спря за миг, за да се ориентира. Плахата светлина на луната не даде отговор на въпроса му защо само едрите и значими неща са останали от миналото?

Подробностите и ниските сгради липсваха. Странно олеknал и сякаш безтегловен, продължи пътя си, като се бореше с вятъра, но не чувстваше физическа умора. Ето я металната ограда, чемширът от двете страни на пътеката, до самия вход, и огромният надпис: „Клиника по детска кардиология „Професор Богоров".

Защо не го спря охранителят, заспал ли беше? Не се и опита да вземе сведения от него. Сам щеше да разбере...

Близките му бяха тук, в коридора, пред сърдечната операционна зала. Дъщеря му Нора, зад инвалидната количка на столетница, възрастен мъж, около седемдесет и внукът му, с непозната млада жена. Бяха разстроени и уплашени до припадък. Нямаше време за губене. Блъсна вратата, през която бе минавал безброй пъти, и видя кой лежеше на операционната маса – синът му. Детето, което беше загубил и заради което специализира кардиохирургия. Нямаше време да разсъждава, но явно му се предоставяше втори шанс да спаси най-прекрасното цвете, което бе посял.

Детето беше с вродена сърдечна малформация и трябваше да се оперира до края на първата си година. Нужни му бяха секунди, за да проследи картината на диагностичното уточняване, всички направени изследвания и извършени процедури. Вля се в съзнанието и пръстите на младия си колега, който току-що бе започнал операцията и я довърши брилянтно.

Остана, докато не се разтвориха замъглените очи и синевата в тях не се избистри. Бузките поруменяха и той потръпна от щастие. Наведе се и целуна наследника си. Вече знаеше, че един ден той ще оглави клиниката.

В коридора близките му плачеха от радост и целуваха ръцете на хирурга. Той сам не вярваше, че е извършил това чудо, за което го поздравиха колегите му. Казаха му, че е спасил праправнука на професор Богоров, с неговия почерк...

Столетницата се понадигна от инвалидния стол и той позна дъщеря си. Тя извика толкова високо, че всички се обърнаха към нея:

— Татко, ти си тук! Знаех си, че ще ме чуеш. Казах ли ви, деца, че установих контакт! По телефона баща ми обеща, че ще дойде с последния влак!

РУБИНЕНИЯТ КРЪСТ

Годината бе 1944-та, а концлагерът „Бухенвалд". В една от пещите на крематориума изгоря тя, еврейката учителка по френски език, дъщеря на банкер и цигуларка. На възраст двадесет и шест години, черноока с дълги къдрави коси. Първо се раздели с тях. Видя как купчината расте, защото с ножици и машинки работеха десетина жени от средите на концлагеристките.

Бяха стотици, наблъскани една в друга, и въздухът не достигаше. Ужасът ги бе парализирал и обезкървил. Бледите им лица си приличаха. Нямаха възраст и отличителни белези. Дойде ред на дрехите. Краищата на полата ѝ останаха в зъбите на кучетата, заедно с парченца плът от бедрото. Заради тази „повреда" не можеше да работи и трябваше да бъде унищожена.

Гестаповците я преследваха, нея и момиченцето ѝ, с което успя да се скрие в гората. Гладът, студът и дъждът ги прогониха оттам. Тръгнаха по железопътната линия с надеждата да се качат на някой влак. Билет щеше да им подсигури рубиненият кръст. С родителски благослов го получи в деня на сватбата си от своя баща. Мечтаеше да го подари на своето момиче в неговия сватбен ден, но те го убиха. Чу го как хлипа и я моли за помощ: „Мамо, мамичко!", но немският войник натисна главата му с ботуша си и тя потъна в калната локва край металните релси...

Когато им заповядаха да си свалят дрехите, тя извади рубинения кръст от подгъва на жакета си и го лапна. Но, щом видя как насила отварят устата на всяка една от тях, за да проверят за златни коронки и да ги изкъртят, го изплю и стисна в юмрук.

— Хей! Какво държиш там? – забеляза я униформената надзирателка и пристъпи към нея. – Покажи!

Тя продължи да стиска юмрука си, а очите ѝ трескаво следяха мъжа с чук и клещи в ръцете, окървавени от жестокото му усилие. Писъците и стоновете го изнервяха и спъваха работата му. За деня трябваше да „обработи" около хиляда концлагеристи. Затова в повечето случаи завърташе чука и го стоварваше върху голите глави на жертвите. Устата се отваряха сами и той довършваше работата си със спокойни движения. Огънят в пещите се разгаряше с пращене след

всяко метнато тяло. Въглените щяха да тлеят до сутринта, но миризмата на изгорели трупове щеше да остане запечатана по стените завинаги.

— Лягай! – кресна униформеният и я ритна в корема. Тя рухна върху каменния под. Ударът с чука разби лакътя, но пръстите останаха свити, макар и трепереща.

— Не ѝ троши пръстите, може да крие нещо ценно в тях и ще го повредиш. Погледни как нарасна купчината със скъпоценности. Тук няма еврейка без злато. Дръпни се, да я довърша. Трябва да ми благодари, че ще бъде мъртва преди да я обхванат пламъците.

Той отстъпи назад, а тя извади пистолета си и изстреля пълнителя в оголеното тяло. То се разтресе в конвулсии и нишката на живота му се скъса. Рубиненият кръст показа кървавия си блясък...

***

Годината бе 2001-ва. Надзирателката, присвоила рубинения кръст, се бе укрила в Америка. Беше избягала от съд, затвор и възможна смърт. Тя провери стойността на ювелирното изделие и не се изненада – можеше да има парче земя, приличен дом и кола. Но не го продаде. Омъжи се, роди ѝ се син и в този съботен ден течеше сватбената церемония на любимата внучка, носеща името ѝ.

— Скъпа моя – обърна се тя към младоженката. – Този рубинен кръст е най-ценното нещо, което имам. Слагам го на шията ти, за да сгрява сърцето ти и да осветява пътя на щастието ти с пламъка си. Да те подсеща за твоята баба, която те обича безкрайно много...

Бившата надзирателка не успя да заспи от вълнение. Излезе на терасата и впери поглед в разжареното нощно небе. Изтръпна. Стори ѝ се, че долови странен мирис на изгоряло. Толкова познат, трупно сладникав, който възкреси погребани спомени... Бумтене на мотори ли чува или се разгаряше пещ?! С възможно най-голяма бързина повлече крака по коридора и връхлетя в стаята на младоженците. Мъжа видя в несвяст до вратата, но от внучката ѝ нямаше следа. Наведе се над изпепеленото легло и съзря рубинения кръст. Той наподобяваше кървав сърцевик...

СИВО-БЯЛА ЗОНА

На тавана имаше някой. От два дни сумтеше и влачеше крака. Задействаше се в малките часове, когато порутената къща тънеше в мрак. Тя и без това бе зашумена от подивели дървета и възпламеняваше въображението ми нощем. Клони скърцаха по прозорците, сенки се кривяха по стените. Изкряскваха птици, излайваше чакал... През деня изтръгвах притеснението си, защото имах осемчасов работен ден зад гишето на железопътна гара и час пътуване в междуградски автобус. Прибирах се изморен и грабвах бира, отварях пакет с чипс и енергично хрупах и отпивах, докато приготвях полуфабрикати в микровълновата. След вечерята, полята с още бутилка-две, заспивах пред телевизора по средата на футболен или боксов мач. Будех се в три като по часовник и тъкмо тогава регистрирах ритмичното потракване. Допусках, че това ми се е натрапило от влаковите композиции, които се спускаха в различни посоки от разпределителната гара. Но днес, когато се прибрах, установих, че не съм сам в къщата. Скромният ми хладилник бе изпразнен от съдържание. Липсваше и запасът от месни и рибни консерви, както и бутилките с алкохол и кока-кола по рафтовете на килера. Убедих се, че гладни очи не заспиват. Не мигнах и изведнъж чух едно „Ф-ф-ф", подменено със „З-з-з", което се превърна в съскане. Не бе продукт на въображението ми. Какво се случваше на тавана, дали там не се е настанил някой бездомник, който е отмъкнал храната ми и гощава плъховете? Трябваше да се изправя очи в очи пред този някой и да му обясня, че тук не му е мястото. Квартирант съм в къщата и по неволя неин пазач. Стопаните са в гроба. Вероятно скитникът е подразбрал, че не плащам наем, няма на кого, и се е присламчил, за да се възползва. Грабнах френския ключ, който ми беше под ръка, включих фенерчето и, без да му мисля, се заизкачвах стремително нагоре, вземайки по две стъпала наведнъж.

Блъснах вратата и осветих вътрешността. В жълтия кръг попаднаха прашни вехтории, омекотили ръбове с паяжини. Осветих ъглите и направих крачка навътре. Усетих тласък в гърба и се

прострях по очи върху пода. Странното бе, че не изпитах болка и го видях, въпреки че носът ми бе забоден в пода. Бе надвесен над мен, с пламтящи въглени вместо очи и плоско лице без нос и устни. Беше дребен на ръст, покрит с металносив плащ, който наподобяваше ламарина, но без нейната твърдост. По него като по магнит бяха полепнали разнородни частици.

— Ти си чудесен екземпляр и заслужаваш да бъдеш проучен. Ще го направим по безболезнен начин, въпреки че ще бъдеш отворен на всички възможни места чрез специална апаратура. Тя няма нищо общо с вашите примитивни средства за проникване – скалпел, чук и трион. Ако има нещо повредено, то ще бъде поправено. За целта ще слезем в подземната лаборатория-операционна, която е на стотици километри дълбочина. Но ние ще я преодолеем за секунда. За целта трябва да ми съдействаш. Докосни бутона в средата на челото ми. Така ще бъдеш регистриран и разпознаваем като обект в сиво-бялата зона. Ще ти покажа и друго място, където можеш да видиш себе си в предишни животи, но то е на стотици километри нагоре. Потегляме ли?

Не само че не натиснах бутона, но се опитах да грабна оръжието, което бях понесъл, за да размажа дребосъка. Как така ще ме „отварят"?! Не исках да бъда проучван, нито поправян. Наред съм си, а животът ми бе твърде сносен.

— Не, не е никак сносен! – оспори Магнитното наметало и аз разбрах, че то чете мислите ми и говори, без да отваря уста. Преди да съм го попитал защо ме остави без храна, то отговори:

— Това не е храна, а поразяваща отрова. Ето какво извлякох от нея, докато те чаках да дойдеш.

Той ми показа съд с вряща киселина, пластмасови стърготини и графитен прах.

— Ще си купя пълноценна храна и ще поддържам здравето си, обещавам, но сега искам да сляза в стаята си и да си полегна. Утре съм на работа, а ти си пътувай сам.

— Не бива да слизаш в стаята си, нито да оставаш тук. На екрана тече информация, че ще умреш в три часа, десет минути и шест секунди, т.е след отброяване до три. Изборът е твой!

Стреснах се и не изчаках втора покана.

***

Съзнанието ми кръжеше свободно и не бях затормозен. Лежах във вана с гумирани стени, които приемаха формата на тялото ми и около мен бълбукаше течност. Мека, плътна и галеща, с телесна температура. Всичко наоколо беше в бяло и сиво, не съществуваха цветове и нюанси. На екрана аленееше кръвта ми, но по мен не бяха прикачени тръби и кабели. Светлината не беше ярка, но всичко в нея изпъкваше и бих съзрял прашинка, ако я имаше. Но тях не ги виждах, усещах ги. Тишината властваше.

— Искаме да се съхраниш така, както те поправихме – ми казаха. – Кръвоносната ти система вече е в ред, а черният дроб обновен.

— Възможно ли е по-голямо пропадане надолу? – съсредоточих усилие, за да съм поне малко наясно, какво се случва и получих светкавичен отговор.

— Да, но нищо оттам не се вмества с представите ти за нормалност и не си готов да го приемеш. Дори с подробни указания не би разбрал тяхното значение.

— А как е нагоре?

— Всички вие отивате там, то е като сборен пункт, докато не решите да слезете отново.

Ето как!

Чу се звук като от драсване на кибритена клечка. Разпростря се същата облачна белота, но вече с раздвижване на безброй силуети по безкрайни коридори с пролуки вместо врати, но с вертикално обозначение, което не разчетох, но ми бе някак познато. Силуетите ми заприличаха на къдреща се пара, която се сгъстяваше и приемаше човешка форма. Сякаш леко се накланяха за поздрав. Приемаха ме като равен, при това добре познат. Сочеха ми да вървя напред. Някой ме спря и въведе в пространство без под, таван и стени, но с огромен фосфоресциращ екран, с клавиатура от безброй знаци и ситни като мъниста блещукащи лампички. Пръстите ми ги разчетоха безпогрешно. Екранът блесна и се появиха картини с цвят, на които се видях и разпознах. Това бяха моите животи в различни времена и епохи, които

си припомних. По-малко весели и много повече тъжни. От цар до роб. Като жена, мъж, дете, на различна възраст, с различна смърт, но никога естествена и в легло – съсичане, падане от небостъргач, ухапване от змия, гилотина, потъване в бурно море... и земетресение. На днешния ден, в същия час, с надпис – корекция!

— Как ли е усетил земетресението, че е излязъл на безопасно разстояние от паянтовата къща. Та тя буквално се е раздробила на късове.

В тревата прошумоляха стъпки и някой ми помогна да се изправя. Чувствах се ободрен като след укрепителен сън и с желание да пригласям на птиците, които приветстваха деня.

СТРЪК КОПРИВА

Почувства се защитена едва когато влезе вкъщи и затвори вратата зад гърба си. Въздъхна дълбоко. И този път успя.

— Успя ли? – попита майка ѝ.

— Да – кимна тя и направи опит да се усмихне.

— За колко?

— Две стотачки.

— Не са ли малко?

— Достатъчно, за да купим въглища за зимата. Събрали сме и сухи клони.

— А храна?

— Все още има коприва, лапад... става разкошна супа, а с лъжица брашно се превръща в каша.

— Права си, дъще – като прибавим шепа джанки и магданоз за разкош, ще сме върхът. Днес докуцуках до дола край гората и набрах доста от тях. Ще ги консервирам с копър. Дивите круши още не са станали, но ябълките са готови. Тях ще изсушим на слънце за ошав. Ще ги продадем на пазара покрай Бъдни вечер. Миналата година изкарахме цели петдесет лева. С тях подсигурихме новогодишната трапеза.

Майката се усмихна при спомена за това щастливо събитие, подсладило бедняшкия им залък. Подпря се на патерицата и отиде да сипе на детето си от постната чорба. Хляб нямаше, но затова пък им остана от царевичното брашно, което купиха с намалена цена, поради изтичащ срок. Тя не успя да стигне до пенсия, артритът я скова, а шивашкото предприятие на дъщеря ѝ фалира. Дължаха на работниците пари не за месец, а за година, но нямаше да ги получат. Не успя да си намери друга работа. Безработицата в района бе крещяща. Бяха силно привързани една към друга и взаимно щадящи се. Без да си разменят терзанията. Крепяха се с помощите, които получаваха периодично в пари или продукти.

Тя се поколеба дали да каже истината на майка си. Сутринта ѝ даде гривната си, за която бе сигурна, че е от злато и я пазеше като очите си, а тя се оказа позлатена. Нека си

мисли, че е взела двеста лева за нея. Навремето я бе получила от свекървата в уверение, че е ценна. Реши да не ѝ казва, за да не я огорчи. През целия си живот бе убедена, че има скъп дар, като признание за грижа и почит. По-добре да си отиде от този свят с тази мисъл.

Зимата беше кошмарният им сезон, през който едва оцеляваха вече втора година. Бояха се да не се разболеят, защото разполагаха с оскъдни средства. Лекарствата бяха лукс. Но събираха билки, най-вече шипки, и пиеха по литър два чай ежедневно. Това залъгваше глада и създаваше илюзия за ситост. За дрехи никой не би и помислил. Износваха всичко старо и кърпеха протритото.

Но тя бе под постоянен страх, защото я заплашваха дилърите от черния пазар. Беше се включила в незаконната търговия с кръв и „крадеше" клиентите им. Това бе завладяна територия, в която навлезе по необходимост. Присъстваше в регистъра, защото бе дарявала кръв. Имаше рядка кръвна група. При едно повикване от кръвния център тя разбра за възможността да получи пари за тези 450 мл кръв. Не се поколеба, защото не бяха платили месечните сметки за ток и вода. И така се започна. Продаваше кръвта си поради недостиг на налична кръв за преливане по време на операции.

Тъкмо се канеше да хапне, без особено желание, когато някой блъсна вратата и тя едва успя да отскочи встрани. Щом видя двамата маскирани, разбра, че са дошли да изпълнят заканата си. Трябваше да плати цената на непокорството. Проследили я бяха, въпреки че се оглеждаше и мина по обиколен път. Майката се сепна, изписка тънко и изпусна кастрона. Той се счупи, а съдържанието му се разля по пода. Патерицата се изхлузи от ръката ѝ и тя се свлече безпомощна на пода.

— Не я наранявайте, моля ви! Нищо нямаме – изхлипа тя. – Дори троха хляб. Само ей там в тенджерата има супа – вода, прашинка сол и стрък коприва. Това е всичко, с което разполагаме. Нямаме други продукти. Имахме бакърени съдове, но ги продадохме... Не ѝ причинявайте зло! Довършете мен, за да не се мъча, като я гледам как си ляга гладна...

— Не правете нищо на мама! – на свой ред се примоли тя и се спусна да я изправи. – Сърцето ѝ е поразено от ставно заболяване. Да излезем навън, за да не гледа...

Двамата мъже се озърнаха наоколо едва ли не с неудобство. Съборетина с две стаи, почти празни, и на фона на тази мизерия техните къщи-палати със скъпарски коли в гаражите и възможност да се тъпчат до насита. На излизане по-високият от тях се обърна и каза:

— И без игрички! Считай го за последно предупреждение! Излизай с патерицата на старата. Ще кажем на шефа, че сме те ступали...

Тя кимна утвърдително и пое насечено въздух. Не се зарадва толкова, че се размина, колкото се обезпокои, че доходите секват.

ТРОХИ ОТ ШОКОЛАД

Тя приседна на края на стола и притисна чантата към гърдите си. Документите ѝ ги взеха, но в нея бяха снимките на децата и внуците, които в нейна чест устроиха тържество снощи. Всички в един глас я убеждаваха, че в дома за стари хора ще се чувства комфортно. Ще бъде ежедневно обгрижвана. Ще контролират кръвното ѝ налягане и сърдечната честота, ще я хранят пълноценно. Това е дом сред природата, в подножието на планината. Снабден е с дневен кът, просторна столова, стая за рехабилитация... Въздухът е чист и ухае на бор. Красивата сграда е опасана с алеи и зеленчукови лехи, където може да упражнява своето хоби – градинарството. Има пейки за отморяване, където ще присяда, за да послуша сребристата песен на чучулигите. Домът е с висока такса, която те жертвоготовно ще поемат и ще поделят помежду си. Нейната пенсия не би покрила и четвъртината. В лукс и разнообразни развлечения, тя ще се почувства жизнена и ще наниже десетилетия след своите осемдесет. За този дом се чакало с години и цяло чудо било, че са я вредили. За това дължат благодарност на приятеля на внучката, който работел в сферата на социалните дейности. Тази възможност изскочила изневиделица и не трябвало да я изпускат.

— Не се безпокойте за мен! – успя да изрече тя, когато я оставиха и тръгнаха обратно.

Не искаше да ги тревожи, но не се чувстваше добре след трите безсънни нощи. Не беше в състояние да преглътне и залък. Мисли и премисля толкова много неща, но не можа да си отговори защо отмиля на децата си така отведнъж. Във всичко им помагаше и в нищо не им пречеше. И двамата изучи за инженери. Вдигна сватбите им, отгледа децата им. В какво я обвиняваха? Къде сгреши?

Трябваше да ѝ съобщят решението си по-отдалеч, за да се подготви. Не че имаше недовършена работа, но искаше да се сбогува с трите приятелки, които ѝ бяха останали – една съученичка, с която бяха седели на един чин – поетеса

и писателка, продължаваща да твори, и аптекарката срещу дома ѝ, с която се знаеха от деца. Тя все още работеше по заместване. Децата им бяха надалеч, по чужбина, и сами се справяха, при това не лошо. Третата бе на легло, но синът ѝ я гледаше с помощта на болногледачка.

И в този миг, останала сама в коридора, тя обърна поглед към миналото си и осъзна с потресаваща яснота, че бе допуснала съдбовна грешка. Бе помислила за всеки и всичко, но не и за себе си. Остана вдовица на двадесет и осем години с две невръстни момчета и се зарече да не се омъжва, за да не ги подлага на стрес и евентуален тормоз. Сълзите ѝ останаха неизплакани, защото не искаше да я виждат скръбна, а приветлива и силна. Времената бяха други, тази нейна постъпка нарекоха благочестива и тя се ползваше с авторитет в завода. Пари не ѝ липсваха при икономиите, които правеше от своите нужди. Освен това се зае с хигиената на сградата, след работно време.

При трудова злополука тук загина мъжът ѝ, главен леяр, тук издейства стипендии на децата си и ги видя да поемат отговорни постове.

Тя не успя да заспи в тая последна нощ под родния покрив, под който се бяха раждали и умирали предците ѝ. Повечето от тях бяха чиновници, но имаше и майстор зидар, построил къщата. Познаваше всеки сантиметър от нея. Чувстваше се защитена зад стените ѝ, а сега се бе изгубила... Сълзите ѝ закапаха неканени...

— Ще дойдеш ли с мен да ти покажа стаята? Да я видиш каква е – каза хигиенистката.

— Ще поостана още малко тук... Все ми е едно каква е.

— А, не така! Щом си в нашите ръце, ще се съобразяваш с нашите правила. Не може да стърчиш в коридора и да рониш сълзи. Това травмира останалите обитатели на дома. Затвори си вратата на стаята, па си реви колкото щеш... За какво ми даваха зор да я чистя след умрелия?! Скапах се...

— Вашата работа е да чистите, а не да наставлявате с груб тон! – чу се откъм вратата. – Потърсете си друга работа, за да не се скапвате. – Да си вървим, мамо!

На сбогуване той усети сълзите в гласа ѝ. Означаваше, че е дълбоко разстроена. Въпреки че даде съгласието си да постъпи в дома и веднага се засуети около багажа си. Никога не бе я виждал да плаче.

По пътя жена му разопакова шоколад и сложи парченце в устата му. Трохи от него паднаха в скута му. И тогава той си спомни: Бяха две буйни момчета с апетит към сладкото. Любимото им лакомство бе шоколадът. Майка им не пропускаше да ги зарадва при възможност. Когато ѝ отчупваха парче от него, тя отказваше с думите: „Не обичам шоколад! Изяжте го вие!".Те се учудваха. Как може някой да не обича шоколад?! Но веднъж той видя как тя изтръска трохите от празната опаковка и ги лапна с наслада.

Когато обърна колата и запраши обратно, жена му не каза нищо. Напъха в устата си последното парче и гузно замълча. Защо ѝ трябваше да отваря дума за този „луксозен дом"?!

ЦИПОКРИЛОТО

Беше мъртъв, но не го съзнаваше. Легна си в полунощ, преди да довърши фентъзи разказа си за Ципокрилото. Отнасяше се за същество, което с магия отнема злото от покаяли се хора и ги преобразява, обливайки ги със светлина. То съдействаше за бърз край на живота, като премахваше страха и мъчителната агония. А на праведниците подсигуряваше дълбок сън, от който не се събуждаха. Преход не бе необходим, нито настройка. Отвъдният и физическият свят бяха в съседна близост, без плътна стена. Излизаше се от едно помещение и се влизаше в друго. Контактът за свръзка бе ключът на лампата – гаснеше и светваше без докосване...

Изключвайки компютъра, той усети странна слабост, която се разпростря от гръдния му кош към крайниците и побърза да си легне. Беше се преуморил. За една година написа и издаде три книги, завършва и сборник с разкази. Разказът, на който не успя да сложи точка, бе последният. Беше удовлетворен от добре свършената работа. Сам се увлече от съдържанието и се учуди на оригиналното си хрумване, сякаш продиктувано отнякъде. Издателите очакваха сборника на следващия ден.

Бе майстор на фентъзи и фантастиката. Единственият жанр, в който се изявяваше. Стотиците страници бяха гъсто населени с демони, магьосници, заклинатели и заклинания, самодиви, дракони и магии. Посегна към шишето за глътка алкохол, но стомахът му потрепери несговорчиво и се отказа. Напрежението в главата му се усилваше, а в ушите нещо звънна, сякаш се скъса пренапрегната струна. Опита се да се намести в леглото и да охлади слепоочията си с длани, но тялото бе престанало да му се подчинява. Единственото, което му се отдаде, бе да затвори очи. Веднага почувства облекчение. Стана му леко и спокойно! Нощната тишина му се отрази благотворно. Беше облекчен, че е приключил навреме работата по сборника и за пореден път доказа своята коректност към издателството. То приемаше и издаваше всичко негово. Не се нуждаеше от оценката на рецензенти. Доказал се бе и книгите му се разграбваха от ценителите на жанра.

Внезапен прилив на слабост го оттласна от тялото и замъгли съзнанието му. Но някъде в дълбочина той продължаваше да усеща и разбира. Знаеше къде се намира, но не беше сигурен дали е в леглото. Тази неориентираност на местонахождението му бе последното нещо, което изпита, а последните думи, които си каза, бяха: „Утре като стана, ще съм по-добре!". Но утре нямаше...

Всичко наоколо се затъмни, заглъхна и се оттегли. Люшна се завеса, над нивото на стаята, невидима ръка я дръпна и той прикова вниманието си към онова, което беше описал в разказите си. Гледката го принуди да се съсредоточи. Огромни ярки цветя пръскаха аромат и енергия. Сцената гъмжеше от странни същества, които се стрелкаха в различни посоки и издаваха всевъзможни звуци. Зачуди се и се зарадва, сякаш бе на театър – съдържанието беше представено съвсем точно, с цвят и действие, толкова ярко и така силно и осезаемо, че излизаше извън обсега на думите. Когато пишеше, те не винаги достигаха, за да покрие с тях бликащата си фантазия. Пишеше красноречиво, развихряше фантазията си, но самият той не бе склонен да вярва в съществуването на дракони, извънземни и всякакви същества от този род. Видяното не можеше да се опише.

Беше смаян и очарован. Искаше съпругата му да съпреживее тази възторжена радост. Тя бе неговият пръв читател и критик. Подкрепяше го за всеки изграден образ.

Някак много леко се понесе към спалнята ѝ, сякаш не докосваше земята. Тя спеше завита през глава и не помръдна, когато се наведе над ухото ѝ:

— Скъпа, събуди се! Става нещо невероятно. Героите на разказите ми оживяха! Всичко е напълно истинско, наживо...

Но тя не усети присъствието му. Ръцете му не успяха да се провират под завивката и да я отметнат. Бяха лишени от плът и кост. Нямаше време да се замисли защо е така и бързо се приплъзна към театралната сцена, където течеше представлението, с напрегната и изумителна бързина: Златолюспестият дракон изтанцува танца си по сценарий, метна на крилете малката магьосница с изумрудени очи и запърха с нея към елмазената си пещера, за да отпразнуват

сватбата си. За това събитие бяха долетели знатни роднини дракони от всички планети с живот.

Кралят на блатото стисна в калната си десница ръката на феята на чистотата и я поведе към дъното, където се намираше дворецът му. Злият магьосник се опитваше по всякакъв начин да отнеме възлюбената му. Не че я искаше за себе си, а от лошотия. Мразеше чуждото щастие и ненавиждаше красотата, но братът на жениха, кралят на абсолютния мрак, неутрализира магиите му с черни орхидеи, които имаха магическа сила. С цял сноп от тях той приветства булката. Това означаваше, че тя ще бъде вечно влюбена в брат му...

Разказите се изнизаха, героите се оттеглиха и в дъното на сцената остана само то – Ципокрилото. Сивозеленикаво, дребно, едроглаво, с огромни жълтозелени очи, плувнали в сълзи. Гласът му бе тъничък:

— Ти ме остави само и ме лиши от приятели, и край. Раздаде се на любимите си герои и им направи най-живото описание, а мен пренебрегна. Отреди ми роля да се мърся с човешкото зло, което залива света и е далеч по-гадно от блатото, което описа. Принуди ме да прочиствам безброй души и да се заслепявам с потоци светлина. Това води към умора и мрачен финал. Затова ли не довърши разказа, за да не сложиш край на мъките ми? Не съм ни от царски род, нито имам планини от злато. Аз съм едно нещастно ципокрило. Дори не ми изгради характер като на злодея. И той е с привилегия. Даде му шанс да се промени. Защо го направи, толкова ли съм ти противен?

— Не плачи, Ципокрило, ти ще бъдеш най-важното в книгата. Обещавам ти. Тя ще носи твоето име.

Той тръгна към компютъра, но не успя да го включи. Пипаше всичко, което беше реално, но не можеше да го взема в ръце и да го мести. Как да контролира странното си положение?! Беше в безтелесно състояние. Видя себе си легнал в леглото и осъзна, че е извън него. Изпадна в паника, защото разбра, че е мъртъв. Ръцете му минаха през възглавницата, на която се беше подпрял, но не успя да я помръдне. Опита се да прилепне към тялото си, но не му се отдаде.

Не биваше да се плаши. Трябваше да се успокои. Той е човек, а не призрак. Беше застанал до вратите на невиди-

мия свят, но нямаше да прекрачи прага му. Наложително бе да довърши разказа и да съчини други, още по-интересни истории. Вече знаеше, че двата свята се преплитат, но пожела да остане във физическия. Обичаше съпругата си и не искаше да я види скърбяща. Събра длани и се помоли да остане...

Изведнъж лумна бяла светлина, която се разпростря из стаята и го подхвана като бял облак. Нагъна го и го сви в топка и докато се усети го запокити обратно в тялото. То подскочи като при шоков удар и завибрира ситно. Той пое насечено първата глътка въздух и изстена глухо. Почувства се като новороден. Изпита огромна радост при вида на обикновените предмети около себе си, с които отново можеше да си служи. И едва сега осъзна какво се случи и кой е всъщност. Той е човек с огромна сила, концентрирана в перото му. Можеше да пише и трябваше да пише. Защото това, което той създаваше, въздейства и променя.

Изпита огромна радост от усещането за живот. Тялото му се пълнеше с енергия и се затопляше. Вече усещаше крайниците си и размърда пръсти. Изведнъж чу глас в ухото си:

— Виждаш ли този свят?

Той кимна в знак на потвърждение.

— Трябва да го обогатиш!

Той кимна повторно.

— А сега довърши разказа си и се благодари на Ципокрилото.

Стори му се чу тъничък смях и докато пишеше, имаше усещането, че то е до него и ревностно следи всеки ред.

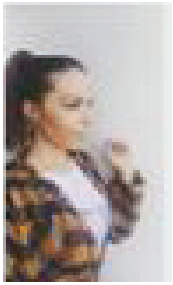

Невена Гроздева

Казвам се Невена Гроздева. На 34 години - майка, съпруга, работеща жена, приятелка, сестра, дъщеря, понякога луда глава. В мен съжителстват мирно и тихо две Невени - едната е сериозна, отдадена, влязла в рутината на житието си, тази която се движи по „трябва-то". Тя обожава да чете книги. Другата е мечтател, не харесва рамките, обича да остава сама, да гледа небето и да рисува облаци, вярва в ангели и понита и не следва никаква логичност. Тя има порив да пише книги.

Завършила съм „Архивистика и документилистика" и така имам възможността по-често да оставам с аромата на хартията. Образованията ми и квалификациите ми с хуманитарна насоченост и големите ми любови - историята и философията.

Имам две издадени книги, които по-скоро са подаръци от мен за мен, нещо, което обичам и си подарих - едната „Слънчево ми е", издадох през 2013 г. - слънчева книжка с първите ми поетични опити. „Фестивал на душите" се появи през 2016 г. в много мъничък тираж и беше втората ми радост от мен за мен.

Обичам да пиша. Това е нещото, което когато правя усещам пеперуди в стомаха, леко сърцебиене и вълнение - всички симптоми на влюбеност. Така разбрах,че това е страстта ми. Истинската страст, нещото, което ми носи удоволствие и радост. Никога не съм претендирала, че съм писател. Аз съм просто жена, която обича да пише. Като в глагола „писане" влагам не механичния процес да хванеш химикалката и да изписваш думи, а да материализираш на листа душата си. Всъщност писането за мен е до голяма степен нудизъм. Вече си разголен пред читателите. Могат да прочетат мечтите, страховете, мислите и чувствата ти.

САМ

(*Раждане*)

Ето ме. Родих се. Вече съм част от света. Днес поех първата си глътка живот. Усетих кислорода в дробовете си. И въздуха по кожата си. Малко ме боли. В утробата на мама беше топло и светлината беше по-приглушена. Чувствах се в безопасност. Усещах ритъма на сърцето ѝ и това ми даваше успокоението, че нищо лошо няма да ми се случи. Сега е друго. Навън е студено, а светлината ми пари на очите. Видях мама. Познах я по гласа. Изпитвам безрезервна любов към нея. Защото тя е моя пазител. Тя е моя дом.

Всички се въртят и суетят около мен и изпълняват всяка моя прищявка. Искам да им кажа, че не се нуждая от нищо, освен от топлината на мама, но те не ме разбират. Не знам защо не ме разбират. Надпреварват се да ме друсат в обятията си и да ми правят странни физиономии, говорейки ми на смешен неразбираем език – „гу-гу-гу". Не ми харесва. Но те и това не разбират. Мисля, че го правят заради себе си. Не заради мен. Чувстват се одухотворени и оживени в присъствието ми. Сигурно защото съм малък и мислят, че съм беззащитен. В няколкото ми дни живот на Земята разбрах, че хората имат нужда от радост. Мисля, че ние, бебетата, им я даваме.

Много обичам мама. Усещам я близка. И само с нея не ме е страх от нищо. Мисля, че и тя се чувства по същия начин, макар че се страхува за мен. И тя мисли, че съм беззащитен.

Аз мисля същото по отношение на нея. Знам, че възрастните са много по-уязвими от нас – бебетата. И много по-самотни. Когато порасна, ще разбера.

Сега се чувствам сам понякога. Не защото около мен не е пълно с хора, напротив. Мама е винаги до мен. И тате. И всичките ми баби, и роднини. Идват, гушкат ме, правят странни гримаси и ми се усмихват. Обаче те си мислят, че не разбирам нищо. Напротив. Чувам всичко и знам какво си говорят. Дори понякога усещам емоциите им. Усещам кой е тъжен или уплашен. Усещам радостта и любовта. Усещам страха. Чувам болестите. Виждам мислите. А те си мислят, че съм беззащитен.

Това ме кара да се чувствам сам понякога. Единствено сестричката ми ме разбира. Тя е на 3 годинки и с нея си говорим, без да използваме езика на възрастните. Толкова по-лесно е. Не знам защо те не могат... Ние само си помисляме за нещо и другия го чува. Вчера ѝ разказах за Бог. Когато той ме изпращаше при мама, ми каза, че тя ме чака с нетърпение и винаги ще ме обича. Каза ми, че след време тати ще обича друга жена и аз трябва да се грижа за мама. Аз Му обещах. Сестричката ми ми каза, че Бог е казал същото и на нея. И че ме е чакала отдавна, защото Бог ѝ казал, че аз ще се появя.

Но понякога съм сам.... големите нищо не разбират.

По-сам

(*екзорсизъм*)

Мигът, в който поех дъщеря си в ръце беше най-отрезвяващият момент в живота ми. Изпитах най-силната и безрезервна любов, на която бях способен. Сякаш преди това всичко е било репетиция по обичане. Но по- важното за мен беше, че в момента, в който се роди собственото ми дете, сякаш се родих и аз. Повторно и истински. Спомних си за срещите ми с Бог, преди да се родя, и за това, което чувствах и виждах, преди да порасна. Знаех, че дъщеря ми изживява същото в момента и че не тя има нужда от нас, а ние от нея. Че тя е в пъти по- сензитивна и емоционално интелигентна, въпреки че не може да говори и тепърва ще се „учи" да бъде човек.

В същата вечер, докато жена ми с бебето бяха в болницата, аз се усамотих на балкона у дома, загледан в нищото, и си дадох сметка, че щастливият ми привидно живот ме е направил още по-сам. Имах си всичко – прекрасна жена, вече и дете, бизнес, кръг от приятели, материално спокойствие, обичта на вече възрастната ми майка и най-близката дружба от сестра ми, с която още от деца имаме силна връзка. Но всъщност аз бях сам. Колкото повече растях и трупах успехи в различни сфери, толкова по-самотен всъщност ставах.

Исках да си върна онази чистота и необремененост, с която бях дошъл на този свят. Исках да спра да мисля за

работа, за пари и „неща", които всъщност нямат никаква стойност. Те просто имат цена. Исках най-важното за мен да бъде онова, за което Бог ми беше разказвал, преди да ме изпрати при мама – именно обичта.

Почувствах се още по-сам... Вече съм напълно убеден, че възрастните нищо не разбират.

Най-сам
(*осъзнаване*)

Лежа в болничното легло и чувам приглушени звуци. Имам някакви тръби в устата, които влизат в гърлото ми. Прикрепен съм към някакви машини, които издават монотонен звук на около 1 секунда време. Успявам леко да отворя очите си. Струва ми усилие, колкото да повтигна цял камион. Виждам в стаята ми жена ми, която очевидно не се е отделяла от мен от дълго време. До нея е дъщеря ми, която, забелязвайки притворените ми очи, става и идва до леглото ми. Хваща ръката ми и казва „тате, обичам те". Мисля си: „Толкова е красива. Прилича на мама, когато беше млада. А сега самата тя носи дете в утробата си."

Отново затварям очи и потъвам в белия тунел от безвремие и лекота. Усещам се феерично лек и привлечен от странна енергия на безрезервна любов. Нищо не виждам. Просто усещам. Усещам, че пак ще се срещна с Бог. Започвам да изпитвам радост, която трудно мога да опиша с думи.

В далечината чувам познати гласове. И един постоянен звук от машината, вързана за мен. Жена ми плаче. Дъщеря ми също.

Умрях.

Може би най-близката до Бог емоция е радостта. Точно така се чувствам. Искам да им кажа. Искам да ме видят. Искам да им споделя тази върховна емоция. И се сещам, че не мога. Те не могат да ме видят. Нито да ме чуят. Дори да ме усетят. Чувствам се безкрайно сам. Най-обичните ми същества скърбят за мен, защото съм в невъзможност да им покажа колко всъщност щастлив съм. Осъзнато щастлив. Обичал съм. Това е мерилото за моя живот в човешка форма. И не къщите и банковата сметка, които им оставям, имат

значение, а това колко много сме се обичали. Да. Това ми каза Бог, преди да ме изпрати на Земята.

Искам да им го кажа. Искам да ме чуят.

Разбирам вече защо хората са самотни... Колкото повече порастват, толкова повече се отдалечават от истински важните неща. Чувстват се нещастни и самотни.

Ето го Бог. Усещам го. Усмихва ми се.

Подшушна ми, че скоро ще ме прати на Земята, за да се родя като детето на моята дъщеря.

Щастлив съм. Няма да бъда самотен. Ще бъда осъзнат и истински човек. Отново ще бъда бебе.

ПЕТИЯТ ЕЛЕМЕНТ

Изтъкана от стихии. От всичките. Които се борят в мен и всяка търси своето надмощие. И се надпреварват, коя от коя по-смела и по- игурна. Само мене правят несигурна. Да скачам от скалите. Да усещам твърдостта им. Стабилността и здравината, топлината, която са насъбрали от слънцето. И да ми дават любовта на майката Земя. И в същото време да ме разтрисат – 9, 7 по Рихтер. Да правят пукнатини във всичките ми пластове. В недрата ми. Без да се вижда отвън. Там да остана красива. Да нося и това бреме. Бремето на Земята. Нея – от която всички се нуждаем. И всички забравяме... понякога.

И, скачайки, да се понеса във въздуха. Да усетя неговата свобода. Нежността от крилете му. И допира до кожата ми. Да изчисти мислите ми. Да напълни дробовете ми с желания. Устните ми да пресъхнат от страх. От онзи страх на жената, която очаква да роди рожбата си. И после да го забравя. Дори да го заобичам. След това да поема дълбока глътка. Кислородът да се впие във всеки атом, във всяка молекула от съществото ми. Да ме дари с нов живот. И аз пак да възкръсна. И да бъда въздух. От който всички се нуждаем. И всички забравяме... понякога.

И, устремена в полета си, да се озова в морето. В необятната вода, която да измие раните ми. Да изцели надеждите ми. И да ме превърне в памет. Да запомня всичко. Искам всичко да помня. Всяка песъчинка под водата. И историята на всяка вълна. Да докосна преживяванията ѝ. Да усетя всяка болка, когато се е разбивала. Превръщала се е в пяна... и пак се е връщала в необятността. Да ме научи, че любовта ѝ е могъща. Но никога не е една и съща. Тя се измива сама в себе си и продължава да съществува – сама със себе си! Дарявайки живот. Носейки тази отговорност. Да бъдеш любов. И да бъдеш живот. Водата – от която всички се нуждаем. И всички забравяме... понякога.

И когато изпитам тази сила на трите стихии и се слея с тях, когато могъществото им се влее във вените ми и ми

даде цяла божествена мощ, крехкото ми тяло ще се изправи пред прага на нетленността. И ще ме изгори в пламъците на огъня. Най-любимата ми стихия. Тогава, когато съм най аз. Ще ми даде огнени крила, за да се извися сама над себе си и да победя в битката между ин и ян. Ще направи Божествен огнен пръстен около мен, за да ме защити от нечистотиите на времето. Ще ми върне пламъка на надеждата. И ще ме превърне в огъня на вечността. Ще изгори тялото ми, за да възкреси душата ми. Ще ми подари един миг. Но миг от вечността. Защото там се чувствам най себе си. И накрая ще ме избълва от горещата си клада по-хубава, по-цялостна и по-завършена. С бяла рокля и огнен венец. С червена коса и пламъци в устните. С нежен блясък от пътеводна светлина. И много топлина, като на слънцето. И тогава ще бъда най аз. Защото огънят е моята стихия. Защото в огъня се раждам и прераждам. Защото огънят зарежда кръвта ми и поривите ми, и мене във всичките ми измерения. Защото съм най аз, когато съм огън. И сама се горя от себе си. И подпалвам другите. И ги топля. И им светя. И ме помнят. Като огъня, който някога бях. Сега съм нов огън. Огънят, който всички обичат, но забравят... понякога.

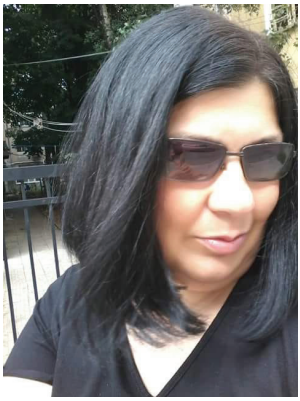

Нели Господинова

Родена в гр. Добрич през 1969 година. Завършва СУ „Климент Охридски”. Работила е като журналист във в-к „Вечерни новини". Публикува свои литературни творби на страниците на периодчини списания и вестници. През 2011 г. списва своя рубрика „Гледни точки" в сайта knigite.bg. Автор на литературния блог „За книгите днес". Публикува във виртуалното пространство на страниците на Буквите, Откровения, Хулите, Фейсбук, Стихи.ру, „Двуезична библиотека” и др.

Работи като редактор.

Прави преводи от немски и руски език.

Книги: „Глътка живот" (2010 г.), "Следобед, някъде към пет" (2016), участие в сборници с разкази „Бдения” 1 и 2 част – превод на руски език.

Публикува в Алманасите за поезия и проза на изд. Буквите (2009-2015г.), Алманах Любовна лирика (2010), „Културна палитра”(2014 г.), „Жени и вино” (2015 г.), Алманах „Хумор и сатира” (2015 г.); Детски алманах (2016 г.) и др.

ГРЕХОВЕТЕ НА БАЩИТЕ

Невиждана суша споходи селото. През май не капна капка дъжд, а юни беше още по-сух. Бог бързо натиряше малките облачета в разни посоки и скъпернически стискаше небесата си. Нивите изгоряха, барите и кладенците пресъхнаха. Настана мор. Хората гледаха с тревога нагоре и все по-често се молеха за дъжд – на нивата, на софрата, в църквата.

В селото за трети път играеха Пеперуда. Попът избѝра три пъти различни момичета, белким някое успее да умилостиви небесните сили. Но без резултат. Последното сираче, Митка, беше третата пеперуда. Този път спазиха и най-малките подробности в обичая. Съблякоха я както майка я беше родила, окичиха я със зелен венец от щир, троскот, детелина и клони, направиха ѝ дреха от бръшлян, лапад и върба и под ръководството на старата Андреица, младите моми заиграха от кладенец до кладенец, от бара до бара, по къщите на хората в селото:

Пеперуда лята,
над вода съ мята.
Дай, Боже, дъжд!...

Жените се кръстеха тревожно и ги ръсеха с вода, донесена от най-далечния кладенец. Само той не беше още пресъхнал. Момите пееха гърлено и песента им се носеше над Добруджанската степ като заклинание.

И Бог сякаш ги чу. Дорде обходят селото, сушавото небе притъмня и по хоризонта плъпна сиво-бял кълбест облак. Като стигнаха до къщата на преселката, облакът вече бе разперил снага над нивите, къщите и дворовете на хората. Момичетата доиграха ритуала, преселката ги наръси с вода, поклони се доземи и... се започна. Град като орехи зачука по покривите на къщите, по сухите градини, по нивите... Небето се продъни и божието наказание се изсипа върху главите на хората. Каквото не беше унищожила сушата, довърши градоносният облак. Гърленият звук на песента се

изви горестно и дълго ехтя по краищата на селото. Старите баби каканижеха като за умряло.

На другия ден мъката и отчаянието на хората, прерасна в злоба и яд. Безнадеждността – в желание за мъст. Сутринта, на най-далечния кладенец, отзад Ломборджука, жените нападнаха преселката – първо с обиди и клетви, а после, още по-ожесточени, я погнаха с камъни и буци пръст:

— Пу! Яловица! Вещерица!... Беж отука, мари!

— Да та убий Бог да та убий!

— Пойди си, жено грешна!

— Ако да беше у́ свет, на мъжа си за осем годин щеше барем едно дете да родиш. Яловица! Пу!

— Чунким тъй издалеч щеше да съ задомиш.

— Мискинка с мискинка!

— Байнова булка!

— Беж си отука, яловице!

Нищо не рече преселката. Стисна устата си като зашиени. Няколко камънака я уцелиха по гърба. Друг я уцели по главата и тънка струйка кръв рукна от веждата ѝ. Като подгонена сърна хукна по баирите към гората и се скри в оределите, пожълтели и изпочупени от градушката дървета. Там плака, плака... дорде плачът ѝ не се удави в смях. Устата ѝ кривна леко на една страна и очите ѝ светнаха налудничаво.

Надвечер мъж ѝ Вълчу тръгна да я дири. Храненичето, дето двамата гледаха, първо му обади, че я няма цял ден. Пита тоя, пита оня – сички мълчаха, никой добра дума не му продума. Три часа обикаля връз селото, дорде не я чу как се смее отнейде. Намери я, легнала на една поляна, с ръце разперени връз изгорялата трева. Гледаше небето, луда-полудяла, и се смееше гръмогласно.

— Ялова ли съм, а? А-ха-ха!... Затуй ли мъ мене отдалече зема? Дóма да ме караш? А-ха-ха!... Храненичe да гледам къде осем годин? Чуздото дѐте сестрица да ми е? А ти? Осем годин, брат да си ми. Право рекоа сичките жени в село. Яловица съм. Кукарджа. Вещерица!... За осем годин ни веднъжка мъж да не си ми. А-ха-ха!... Бог мене сакаше да убий, че те тука, в душичката ми, сей гмеж, Вълчо! Ха-ха-ха... Ялова ли съм, а? Ялова... А-ха-ха!... От мъж не пипната яловица съм азе...

Като я видя, Вълчу се смръзна. Устата му зяпна, а калпакът се килна на една страна. Свали го и обърса челото си с длан. Гаче градушката го повтори. Кога Керан, изгоре край Орловата могила, в село ни го питаха, ни го чакаха, ам' го ожениха за жена му – трудната Кераница. После и тя си отиде на оня свят, а той за чуздото дете, Кера, за чуздите имоти остана да се грижи като за свои. Осем годин все работа, работа и то по Керановите ниви. От бедняк и сираче, стана имотен. Ама нахалос. Грях стори с хубавата Неделя. Отдалеко я открадна, за храненичето Кера майкя да найде. Не ѝ продума що я в чуждата къща чака. Да оживей Кера. Да порасне. А пустото дете – убаво, убаво! С дълга руса коса, навита на масури и очи сини, като полски метличини.

Като писано яйце го гледаха с Неделя. За себе си нищо не сакаха.

Ами сèга! Що да стори! Яловица не е Неделя. Той е виновен, че толкоз годин ни веднъжка не посегна към нея. Щадеше я. Като мила сестрица. като майчица на храненичето. Дорде поотрасне. Зер проклятието над Керановия род тегнеше до девето коляно. Сега Вълчо видя как то се прехвърля и над неговия род.

— Ами сèга! Що да сторя?... – гледаше жена си лудаполудела в тревата и по изпръхналата кожа на лицето му се отърколиха две горчиви мъжки сълзи.

— Май не си мъж... – бърбореше лудата. – Не си, не си, Вълчо. Не си. Саде мустака ти й възголям, а оная ти работа – малка. За нищо не стая. Саде потурите цапа. А-ха-ха!... Не стая, не стая... Ялова ли съм, а? Ялова... А-ха-ха!... – после кресна. – Мъж ми требе на мене, не брат, тъй да знаш... Яловица не съм... – и тя се пресегна и го сграбчи между потурите.

Вълчо падна на колене и смъкна пребрадката ѝ.

— Прости ми, Недельо! Прости ми, слънце ненагледно! Прости....

Гали я дълго по главата, по раменете, по шията, дорде Луната търколи снагата си по поляната. Лунните лъчи осветиха бялата пазва на жената, щръкнала от лудостта и нощната хладина, и угаснаха в клоните на дърветата. Вълчу се пресегна в тъмното и както бе коленичил, завря глава в разкопчаната пазва на жена си. После запретна престилката

ѝ на една страна. Скоро мъжът в него надделя и той удави хихикането на лудата в задъхано пъшкане. Беше им първата брачна нощ.

На сутринта я извлече сънена от гората, и като затуляше устата ѝ, да не се чува хихикането, я скри в къщата. Да не рекат ората още нещо за нея. Каквото е, в къщата да остане.

Грях стори Вълчо, жена си изпусна заради чуждото дѐте. А греховете на бащите падаха върху синовете и децата им до девето коляно.

Синът на Вълчо се роди след девет месеца.

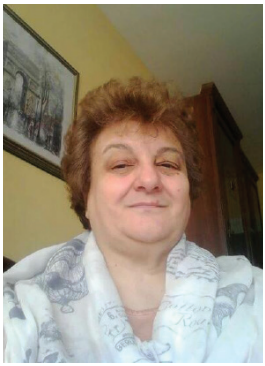

Николина Серафимова

Николина Серафимова е родена през 1961 година под знака на Водолея. Живее и работи в град Пловдив. Завършила е СУ „Св. Климент Охридски". Пише откакто познава буквите.

„За мен писането е вътрешна потребност, но винаги съм смятала, че човек трябва да има солиден жизнен опит и сериозно наблюдение върху живота, за да може да пише качествена литература" - споделя Серафимова.

Към настоящия момент има издадени две самостоятелни книги: Сборник с разкази „Червената нишка за малкия пръст" с ISBN:978-619-154-172-0. Сборникът е издаден през 2015 година от Издателство „Български издател" на Фондация „Буквите". Редактор на изданието е Нели Господинова. Втората самостоятелна книга е романът „Ошав с мащерка, мента и коприва", който излезе от печат през ноември 2016 година с ISBN: 978-619-154-214-7. Редактори на изданието са Нели Господинова и Ина Крейн.

Разкази на Николина Серафимова са включени в Алманах „Нова българска литература" - проза, издания 2014, 2015, 2016 и 2017 година. Има и няколко награди от национални литературни конкурси:

1. Никулденски конкурс за 2013г. на Бургас – Втора награда за разказа „Последната история"

2. Национален конкурс за разказ „Любовта на края на кабела" на Фондация „Буквите" - 2014г – Трета награда за разказа „За любовта и обувките на Господ"

3. Национален конкурс за разказ „Любовта на края на кабела" на Фондация „Буквите" - 2015г – Втора награда за разказа „Виртуални истории"

КОЛЕЛОТО

Когато се прибра от работа, Гина свари вкъщи да я чака една от новите съседки, които наскоро бяха купили къщи в махалата. Не знаеше как се казва, но я беше срещала по пътеката и си разменяха поздрав и по някоя дума. Младата жената беше седнала на домашно скованата пейка, беше кръстосала крака и нервно ги премяташе ту на едната страна, ту на другата. И ръцете ѝ си търсеха място, но не го намираха.

— Ха, добре дошла, булче! – каза Гина и ѝ подаде загрубялата си от работа ръка. – Да не се е случило нещо?

— Не знам откъде да започна – кършеше ръце Елена и търсеше думите. – Откак е дошъл племенникът ти, детето ми не иска да излиза, не ходи да играе. Дори до магазина не мога да го изпратя.

— Защо така? Те не се познават даже.

— Чакал го на пътеката и го биел. Искал му парите, които съм му оставила за пазаруване. Даже го блъснал в дерето и от падането му е наранен кракът – каза Елена и се разплака. – Не знам вече какво да правя. Купихме къщата тук, че често боледува и да е на въздух, на слънце, пък то какво стана – по цял ден се крие вкъщи. Преди не беше така – ходеше до магазина, играеше, тичаше на воля по пътеката..., а сега не мога да го накарам да излезе...

И докато разказваше, видя да се отваря входната врата и да влиза Георги, племенникът на Гина.

— Къде ходиш? – попита троснато Гина. – Нали съм казала като се върна да си вкъщи! Къде ходиш, те питам?

— Тука съм – каза момчето и приседна на стълбата, която отвеждаше на втория етаж на къщата.

— Хубаво си тука, но защо си притеснявал детето на тази жена? – каза, посочвайки Елена.

— Не е вярно! – извика Георги и стана.

— Сядай и ме слушай внимателно! – каза леля му заповеднически и придърпа едно малко столче да седне. – Повече да не съм те видяла на пътеката. И като не знаеш как да се държиш, ще си седиш тука и няма да се разкарваш по селото. В нашия род хората винаги са били хрисими, на

мравката път са правили, а ти ще чакаш децата да им обираш парите и да ги биеш. Не знаех, че си такъв! Нали ти оставям всеки ден пари – защо искаш от другите?

— Е, аз ще си вървя, како Гинче, пък мини някой ден да се видим на кафе – каза Елена и заситни към входната врата. – Не ме изпращай, че си уморена.

— Гошко ще те изпрати – каза Гина и му направи гримаса да стане – и без това скучае и не знае какво да прави. Пък и да събере малко круши в кофата и да ти ги донесе до вас.

Георги гледаше и не вярваше на ушите си. Пък и не смееше нищо да рече на леля си, че тя не беше като другите – трудно можеше да ѝ се изрепчи, както понякога правеше даже на баща си. Затова и родителите му, като тръгваха през лятото някъде другаде на работа – било на морето, било в чужбина – винаги при нея го оставяха. Бабите вече не го искаха, защото беше голямо момче и не можеха да се справят с буйния му характер и белите му. А леля му го посрещаше радушно и още по-радушно го изпращаше с ведрото: „И догодина пак ще те чакам!"

Тази година каза на майка си, че вече е голям и не иска да ходи при леля си, но тя само се усмихна и му каза: „О, как така – тя те чака с нетърпение. Там ще си! Никой друг не те иска вече". А баща му му взе багажа, качи го на колата и като пристигнаха, викна още от пътя: „Како, какъв левент ти водя – от цял месец пита за село и за тебе. При леля искам, никъде другаде не искам. Нося ти и 2-3 летви. Ако се наложи, не за друго". Като си спомни за летвите и като се досети защо е идвала младата жена – майката на онзи пикльо Петьо, веднага взе една кофа и бързо засъбира от крушите. Като я напълни, тръгна след жената и гледаше да я настигне, защото бързаше да ѝ я подаде още на улицата и да не влиза в техния двор. Не че се страхуваше, ама що ще го гледа оня малкия как мъкне крушите. Като пое кофата, Елена събра цялата си ярост и му изкрещя:

— Няма да биеш детето ми, чу ли! Че не знаеш аз на какво съм способна!

Георги бързо ѝ подаде кофата и се врътна да се връща към тях. Сети се, че по това време се връщаха от центъра по пътеката двете близначки, които живееха на високото, но си спомни, че сигурно леля му го чака и се отказа. А пък и се страхуваше да не би да дойде и тя да го причака на пътеката.

Когато се прибра, леля му Гина вече беше приготвила вечерята и я беше сервирала на дървената маса на двора. През лятото винаги вечеряха там, защото имаше хубава сянка, но на обяд печеше и обикновено ядяха в приземния етаж на къщата. Макар че масата беше скована набързо от груби дъски и изглеждаше някак недодялана, леля му винаги успяваше така да я натъкми – с хубавата покривка, с панерчето за хляб, а и с хубавите гозби и салати – че на всеки да му се искаше да седне и само тук да вечеря.

— А, много бързо се върна. Сядай! Приготвила съм ти нещо, което обичаш. Пък после ще си приказваме.

— Няма какво да си приказваме – каза Георги и бързо си зае мястото на масата. – Тоя пикльо веднага изтропал на майка си, а тя веднага дотърчала да ти се жалва. Ти вярваш ли ѝ?

— На тебе не вярвам. Но сега да не си разваляме вечерята, после ще говорим.

— Аз после излизам – се опитваше да се измъкне Георги. – Ще ходя с Горовите внуци в долната махала на дискотека.

— Отлага се – каза леля му спокойно.

— Не може – обещал съм им! – настояваше на своето Георги.

— Е, няма да си спазиш обещанието и толкоз.

Георги се нацупи, спря да говори, но нищо не можеше да направи. А и леля му беше тази, която му купуваше това, което родителите му или не успяваха, или отказваха да му купят. Вече от две години искаше колело, но баща му казваше, че той е получил първото си колело чак, когато си е дошъл от казармата и че са му го купили, за да има с какво да ходи на работа. Георги му опониираше, че сега няма казарма. Има–няма, това е – казваше баща му и той разбираше, че скоро колело няма да види. А леля му, макар и по-строга от баща му, му беше обещала, че ще му купи колело за рождения ден и той се страхуваше да не я накара с някоя лудория да си промени решението си.

— Защо голямо и силно момче като теб тормози едно малко и болно дете? – го питаше леля му. – Какво удоволствие можеш да изпиташ от такова нещо? Що не се биеш с Горовите внуци, ами с малките и беззащитните.

— Ами те са ми приятели – ѝ опониираше Георги.

— Не защото са ти приятели, а защото са силни като тебе, двама са и ако се сбиеш с единия, веднага ще се обединят и ще те натупат.

— Ти като беше малка, някой от махалата тупаше ли те? – я връщаше далече в детството Георги.

— Винаги е имало бабаити и винаги са си намирали майстора. Да, като бях много малка ме биеха. Но като пораснах, дядо ти ме записа в курс по джудо в града. Тогава там живеехме, защото баща ти беше болен и да сме близо до болницата. И като пооздравя се върнахме на село – да е на въздух, на слънце, на природа. Ама беше един дребничък, слабичък. Да го духнеш, ще падне. Той приличаше на баба ти. Тя беше малка женичка, слаба, но изпечена на работа. И оставахме тримата в къщата, защото дядо ти работеше по големите строежи из страната. А аз бях една висока, едра и яка, приличах на дядо ти. На училище ходехме заедно с баща ти и се връщахме заедно. Но понеже аз съм по-голяма, по-рано отидох да уча в града. И тогава се видяхме в чудо, защото баща ти не искаше да ходи повече на училище. Захлупваше се в къщи по корем на леглото и мълчеше. Не знаехме какво да правим. И една сутрин баба ти го изпратила уж донякъде и го проследила. И видяла как го бият едни от неговия клас. Намесила се, но нали и тя дребна, не успяла да ги разтърве. Връщам се аз от града и тя ми разказва за случката, а баща ти се крие в другата стая, страх го е, срамува се и нищо не казва. И тогава си спомних, че бях ходила на курс по джудо. Бях вече мома за женене, но не можех да оставя така нещата. Намерих ги в селската дискотека и докато се усетят ги натръшках и тримата на земята. Не бяха очаквали такова нещо и нищо не можаха да кажат, но повече не само те, но и никой не посмя да закачи баща ти. А той, хем се гордееше с мен, хем ми викаше: „Како, вместо аз тебе да браня, ти си принудена да ме пазиш". Живот. Вървя, вървя и единия от тези тримата хайлази, дойде да ме иска от татко за жена. И аз го харесвах, но за побойник не ми се женеше. Да народя и деца побойници. А ти откъде се извъди такъв, не те знам. Направо ме е срам, че си от рода ни!

— И не се ли ожени за него? – питаше притеснено Георги.

— Не, ожених се по-късно за друго момче, от съседното село.

— Дали всички момичета отбягват побойниците?... – продължаваше да се притеснява Георги.

— Хеле, хубавиците най ги отбягват – вече се забавляваше леля му. – Ти коя от близначките харесваш?

— Никоя! – изкрещя изненадан, че леля му го е разконспирирала.

— Кажи, кажи или и ти не знаеш – нали са като две капки вода...

— Приличат си, но аз харесвам само едната, а другата изобщо не ми харесва. Не мога да си го обясня – споделяше момчето.

— Някоя вечер ще ги поканим с баба им на вечеря у нас. Да се видим, да си поговорим, да се повеселим. Ама като научат, че си бил Петьо, не знам как ще се отнесат. Разбрах, че са далечна рода. Повече да не съм те видяла на пътеката. И ще идеш да им се извиниш. И вместо да го чакаш за парите, като ходи да пазарува, ще ходиш ти да им пазаруваш от долната махала. И без това няма какво да правиш. И от утре ще ти оставям списък какво да свършваш от градинската и къщната работа, та да не ходиш да висиш насам и натам и да тормозиш децата. И никакви джобни, докато не разбера, че си им върнал парите. То тук имаш всичко и пари за нищо не ти трябват.

— Лельо, ама наистина ли татко са го тормозили онези тримата?...

— А, заболя ли те? Така я боли и Елена за детето ѝ. Да знаеш, вече си мисля, че малко рано ти обещах за колелото и ако така я караш, май ще си спестя парите. Сигурно и близначките ще да си разочаровал, като са научили.

Георги отиде и се затвори в стаята си. Пробва се да се захлупи по корем и да мълчи, но нещо не му се удаваше. А баща му с дни е лежал така и не е искал да ходи на училище. Ако може да ги набара тези тримата... Но те вече са възрастни. Ама леля му как ги е натръшкала, си мислеше. Веднъж, като беше още на пет години, блъсна на детската площадка едно момиче от пързалката и тя така се разпищя. Баба му го хвана за ръката и веднага го отведе в къщи и там така яко

го напляска, че и той рева с мощния си глас, та чак блока се тресеше. Сигурно докато го е пляскала, си е спомняла за онези тримата, които са тормозели баща му. Никога досега не му бяха разказвали такива истории, но пък и винаги го наказваха или ядеше пердаха, когато някой се оплачеше от него. И то най-вече майка му го тупаше, а баща му само го наказваше. Историята, която му разказа леля му, донякъде обясняваше всичко.

На другия ден като се събуди, намери една бележка, която му беше оставила леля му. В нея „Да върнеш парите на Петьо" беше написано под номер едно. И имаше още двадесет други от сорта. Е, нямаше как – тръгна да връща парите. Но когато отиде у тях, никой не се виждаше на двора. Свирна няколко пъти, повика: „Ехо, има ли някой" и като не чу никакъв отговор, реши да влезе. Вратата на къщата беше широко отворена. Чуваше майката на Петьо, че говори по телефона разтревожено. Петьо лежеше и не мърдаше. Като го видя, жената простена:

— Моля те, помогни ми!... Получи спазъм, а не мога да го овладея...

— Да се обадим на 112...

— Обадих се. Линейката на селото е тръгнала към града с пострадал. Ще изпратят друга, но докато стигне.... може да е късно. Поне в здравния пункт да можех да го сваля... – плачеше жената и се чудеше какво да прави

— Аз мога ли да помогна?

— Не знам. Аз не мога да го нося на такова разстояние, а всяка минута е важна.

— Аз ще го занеса! Обади се в пункта! През дерето ще стигна за пет минути.

— Но той тежи...

— Взимам го! Ти тичай по пътеката и все ще ни настигнеш.

Георги взе Петьо, прегърна го яко и тичайки заслиза през дерето. Трудно се провираше през шубраците, но беше решил да го занесе по най-бързия начин жив до здравния пункт. Детето беше леко като вейка, но разстоянието си беше сериозно. Чувстваше, че се уморява, но дори и не си помисляше да спре.

„Моля те, живей! Никога повече няма да бия никого, ако ти оживееш и се оправиш! Никога и никого! Моля те, Петьо,

живей…" Много се притесняваше за момчето, защото предчувствията му не бяха добри. Когато наближи здравния пункт, там вече се бяха насъбрали хора и го чакаха. Няколко човека се спуснаха да вземат Петьо, а той като се освободи от товара, се свлече и седна на асфалта на селския площад. Не чувстваше ръцете и краката си, но и не мислеше за това. След като оказаха първа помощ на Петьо, се сетиха и за него и го пренесоха на една пейка в здравния пункт. Сестрата му сложи някаква инжекция и това леко намали болките му. Оживлението, че са овладели спазъма на Петьо, също му помогна да се опомни. След няколко минути запъхтяна пристигна и майката на Петьо и веднага пренесоха детето в пристигналата от града линейка. Когато ги изпратиха, сестрата седна до Георги и каза уморено:

— Как си момче? – но той не ѝ отговори, защото още дишаше трудно. – Добре, че си бил там и че го донесе толкова бързо през дерето… Иначе не знам какво щеше да се случи… Да си жив и здрав! Полежи си още малко и като си дойде нашата линейка от града, ще те качим на високото до вашата къща. Леля ти идва насам. Обадих ѝ се.

Леля му наистина дойде след час и го прибраха в къщи. Тя му направи някаква отвара и от нея спа до вечерта на другия ден. Разказа му, че се е обадила Елена, благодарила и питала как е Георги. Казала, че утре ще изпишат Петьо.

— Тази сутрин, напът за магазина, минаха и близначките – да видят как си. Казах им, че още спиш и да минат утре пак.

— Ама за мене ли питаха? – ококори се Георги.

— За тебе, ами! За кой друг да питат. Казах да кажат на баба си да ми се обади – нали ще ги каним на вечеря. И Петьо и Елена ще поканим – искаш ли?

— Много ще е хубаво да се съберем всички. Аз ще ти помогна за пазаруването и за вечерята – каза оживено Георги.

— Даже не съм си и помисляла друго. И ще пазаруваш, и ще готвиш с мен… Ех, любов, любов!…

— Стига бе, лельо!…

Петьо и майка му се върнаха от болницата на следващия ден. Още като ги видя на пътеката, Георги изтича да каже на леля си и веднага отидоха да ги видят. Детето се усмихваше и си показваше играчките, а Елена разказваше на Гина колко много се е уплашила. Георги ги слушаше и

се радваше, че благодарение на него най-лошото се е разминало. За първи път в живота си беше поел отговорност за нещо, при това в трудна ситуация и сега се чувстваше сякаш пораснал с много години. Леля му даде знак да тръгват и ги покани на вечерята, на която вече беше поканила близначките и баба им. Елена благодари и ги изпрати чак до улицата.

Цял ден се готвиха за посрещането на гостите. Георги летеше от щастие, което трудно прикриваше. Два пъти ходи до магазина в долната махала за продукти. Първия път и леля му беше с него, но само избираше и плащаше – не ѝ даде да носи нищо. А втория път ходи, защото бяха забравили сладолед, бонбони и сладки, а момичетата обичаха такива неща. На селския площад срещнаха кмета на селото и нещо си говориха с леля му, но когато я попита за какво, тя само му се тросна:

— О, я не се меси в делата на възрастните! Ти си още дете! Какво ти трябва да знаеш за какво съм си говорила с човека.

Към седем вече всичко беше готово. Оставаше само да натъкмят масата. Гина се качи на горния етаж на къщата и свали комплект покривки за масата и столовете. Георги взе пейките и ги премести настрана от грубо скованата маса и нареди около нея осем стола, които беше изнесъл от къщата. После застлаха масата с красивата покривка, а столовете – с покривала от същата материя и ластични дантели с панделки.

— Лельо, като бяхме на сватбата на братовчедите в Пловдив, масите и столовете бяха покрити с подобни покривки. Имаше и цветя в същия цвят. Дали да не сложим и цветя?

— О, много хубаво се сети. Иди да набереш един голям букет, а аз ще донеса голямата ваза. И аз се сетих нещо – рече леля му и се завтече пак към горния етаж на къщата.

Сложиха цветята във вазата от чешки кристал – беше си я донесла от една екскурзия до Прага. После извади от един хартиен плик две кутии с много интересни апликации. В тях имаше красиви кристални свещници и свещи с гравирани релефни изображения. Като ги подреди на масата, Гина се сети, че на тези цветя и свещи, ще е хубаво да сложи

и големия порцеланов сервиз, който подреждаше само по празници и специални поводи и от години не беше използвала. Изпрати Георги да донесе кашона от килера и двамата го подредиха на масата. Чиниите бяха леки, от снежнобял порцелан, в края с два канта в златисто и тъмно синьо. До тях сложиха позлатените прибори и нагънати салфетки в слънчево жълто. Георги се завтече да носи блюдата с ястия, а леля му ги подреждаше по масата. Редяха още, когато пристигнаха гостите. Настаниха ги и всички седнаха. Петьо беше седнал между двете близначки, които бъбриво го обгрижваха. По едно време той нещо се сети и каза на Георги:

— Бате Жоре, искаш ли да седнеш на моя стол, че на мен тук ми е ниско? Пък и не мога да стигам до бонбоните.

— Дай на Петьо една възглавница – каза леля му усмихната, но той разбра, че Петьо му отстъпваше мястото си заради момичетата, и по-специално заради едното от тях и веднага си смениха местата. Благодари му с поглед и беше много изненадан, когато момчето му показа свитата си в юмрук ръка с вдигнат палец. Даже и малкия го беше разконспирирал, си мислеше Георги.

В разгара на вечерята дойде най-голямата изненада. Тъкмо леля му разказваше за едно от пътуванията си из Европа, когато пред пътната врата спря кола. Георги понечи да стане, но тя го спря с поглед и отиде да види кой е. Всъщност тя знаеше кой е – кметът на селото – носеше поръчаното от нея колело за племенника ѝ. За това си бяха говорили на площада и се бяха уговорили не само да го купи от града, ами и за да е още по-голяма изненадата, да го донесе към края на вечерта. Гина се качи на колелото, отвори вратата с предната гума, влетя в двора и спря до самата маса.

— Лельо... Какво е това?! – извика Георги.

— Това е твоето колело. Взимай го докато не съм се отметнала.

След края на вечерята, Георги изпрати близначките и баба им до тяхната къща. В тъмното едната го целуна и каза, че ще го чака на другия ден в новото кафене в центъра на селото. Малко се притесни, че заради тъмнината и от изненада, не разбра кое от момичетата беше, но на другия ден

отдалече позна, че е момичето, което харесваше. Помисли си, че природата си знае работата и побърза да я посрещне на вратата на кафенето.

В началото на септември баща му дойде да го прибере в града за новата учебна година и не можа да го познае – разтребваше по двора, помагаше за сервирането и отсервирането на масата, носеше си сам сака, благодареше за нещата, които му бяха донесли и все поглеждаше към пътеката:

— Како, този левент нещо се е увредил тука на този чист въздух. „Благодаря", „моля" ...

— Не закачай, момчето! И недей да се качваш на колелото му, чуваш ли! – се шегуваше сестра му.

— Помниш ли, како, като си дойдох от казармата и на мен ми бяха купили колело. И с него ходех на работа в цеха в долната махала. На Жорето защо му е това колело?

— Подарък му е от мене. А ти си се вози на спомените си за твоето колело – няма да пипаш колелото на момчето.

Когато тръгваха за града, едно момиче настигна колата по пътеката и му подаде нещо. Той знаеше какво е и знаеше какво му казва с това. Дълго си махаха, докато колата се скрие зад близкия хребет.

— Да нямаме и гадже, а? – не преставаше да се шегува баща му.

Георги мълчеше, радваше се на добрия нрав и веселото настроение на баща си и си мислеше как на следващото лято пак щеше да го доведе на село при леля му Гина. Но този път без онези няколко летви, за които казваше „ако се наложи, не за друго". А и близначките щяха пак да са там – с едната си бяха дали дума.

Павлин Пушкаров

Роден съм в 1959 г. в гр.София, където живея и работя.

Публикувам от 17 годишен главно поезия, но и проза - в периодични и специализирани печатни издания, алманаси, електронни сайтове за литература.

Аз не знам какво точно е Поезията - храм, крило, кораб, тъга или ангел... Мечтая да е част от тайните на света, без примеси, без философски шапки, без лични албуми; полет за красотата в неутолимото усещане за романтика и свобода. И това да бъде малък принос за един нов естетически модел.

МОЯ ВЕЧЕР, МОЯ ВРАТА...

И друг път във фейлетоните съм писал за това бистро. Любимото, където масите са страници, а в салфетките има гълъби. Уловими.

А тази вечер се бяхме събрали с няколко непосредствени музи – без видим повод, и съвсем неочаквано влезе Вечерта. Като завършек на илюзия от мастиленото верую на ноември преминаваха трамваи и носеха съдби зад витрината, зад топлото – навън. Станах и поех палтото. Женските палта говорят. Поне на мен. Те са ту топлоносещи котки или лирични лъвици, багри от корицата на живота. Белези по рамото ми, казано в проза. А извън прозата: котките разбират малко от поезия и когато са на рамото ми – очичките им са като небесни светулки.

— Имахме среща – каза Вечерта и се доближи до нас.

— Сезоните нямат часовници – разлистих няколко страници на мисълта, където открих малка печатна грешка.

— Не съвсем грешка. Има сливане на реалността и полетите – продължи тя.

— Нощните и за това пиша само вечер – казах тихо и усетих, че от палтото идва ухание на... свещи в борова гора. Слезнали звезди... Може ли да има такива свещи?! Ами! Но точно тогава седящите музи разчупиха леда. Те бяха чаши, през които имах целувки. Заради глътката. Заради поезията! След което чух един от любимите ми видове шум. От лист, изписан с поетични волности. Нещо повече, там имаше мои думи от един коментар:

Поезията е... красива и тъжна самотница. Мнозина я срещат и я харесват – заради очарованието на произхода. Малцина я срещат – като едно дълго влюбване. Горчиво малко са онези, които издържат дълбочината на погледа, осъзнавайки предопределеност. И трите неща са недостатъчни... в белега на живота. Поезия ще има! Ще има и още по-мощна графомания, изискана в своята достатъчност, която в развитието на технологии и смяна на календари ще се усмихва любезно... Поезия ще има – защото тя е рядкост: усещане... след думи, а не с тях.

Винаги съм издържал на женски очи или поне така си мисля, но под тези клепачи имаше стон. Небесна нота!

— Аз съм Поезията! А Вечерта е моят рисунък. Фреска, песъчинка – доста тихо завърши тя.

Стори ми се, че държи корона от финал... Обичам това бистро, защото няма затворена врата. Никога!

ЩЕ СТАНЕМ КАПКИ...

Каква нощ на покрива! Керемидите са още топли от споделени разкази. Толкова много звезди, навсякъде – дори на дъното на джоба ми, една с разпуснати коси. Зелено око на мечтанието по всичко, което е над нас. Ореол, но това е име на история с топли ръце.

— Оттук София е корица на приказка.

— Има такава – за старите комини!

— Така ли...

Цял живот поправям небесните часовници и е невъзможно да спра да го правя: хората се забравят след онзи звук на падаща монета върху мрамора на събитията.

— Бях те забравила през годините.

— Не, когато сезоните сънуват бягството на слънцето.

Ноември е и то иска да е вътре в къщите, по картините и мислите за пътуванията към божествените пустини на въображението.

— Сега сме като птици. Без спомени.

— Повече от птици – абсолютни кръгове на желанието.

Часът е три – черното кафе е поляло роклята на есента. Не бих казал, че е тихо – съзвездията се прегръщат и падат ноти.

— Да си изберем посока?

— До Копитото. Обичам този полет. Заради минутата на събуждането...

Там уморени коне, описани с лирично мастило, носят светлината на града и думите са излишък – пяна по пясъка. Били сме там през времето на повторението на вълните. По миглите ни има аромат на горски пътешествия. Слизаме с конете по пътеките с мъх и забравени камъчета. След малко ще се включат светофарите. Съмва се. Ще станем капки...

РАЗДЯЛА, НАМЕТНАТА С МОЕТО ПАЛТО...

Зимата, наметната с моето палто. Здравей, моя ледена глътка! Вечерта танцува топлина, а рекламите все още искат притежание: примигват, примигват, между полети на врани. А тези досадни светофари все повече разбират от хора и пропускат на моменти, наричани подходящи. Едно врабче търси трошичка свят от моя джоб. Там е препълнено със стъпки и се топят от всяка близост.

— Приятелю, да поговорим за раздялата – тя проговори и ме доближи съвсем, че чак гърбът ми опря в афиша с двете дати.

— Да поговорим или да пием? – внесох някаква по-удобна вариация.

Тя ме хвана под ръка и ми посочи зад булеварда. Пиано бар на три токчета разстояние. Винаги, когато ме е хващала под ръка, съм бил невидим (невинен)... По-точно съм изпускал няколко ноти. Предимно зимни. А и седнахме в ъгъла. Там възрастта е в равновесна точка и лиричността е бяла котка от рамото на саксофона.

— Поръчах блус – сподели тя между сблъсъка на двете чаши.

— А аз светлина с дъх на пеперуди – довърших това общо изречение.

— Каквоо? – запита тя с една усмивка от края на лятото.

Началото на блуса ми спести излишни изречения. А и си има няколко начина да осъзнаеш изричния блус. Пастелен, меланхоличен, артистичен и капитански. Независимо дали на кораб, лодка или на падащо листо. В случая последното – тя ми се видя като намерена мидичка, дето ми шепне нещо по рамото, и когато по окото на саксофона кацнаха гълъби, видях точката: раздяла, наметната с моето палто. Онази дума, с която свършват книгите. Особено въздушните книги, защото са с меки корици и не тежат много. Сезон, дето в театрите го играят с прожектори, а на човек му е отредено да го има, докато се топят стъпките. И да обърква минало с настояще... или да ги слива при писане... Колкото повече опознаваш – толкова и губиш.

Навън валеше сняг от една неиздадена стихосбирка. От нея падна овална буква. Точно заради нея си поръчах каляска. Удобно е, защото лудостта, която никой не приема, е скрита сълза в зеницата на зимата. Поне още малко, много малко... Миг! Частица... Ето сега... Нощните светофари ще се превключат и тишината ще заспи в моята намерена мидичка... Която се казваше Зима...

ТОПЛА ДУМИЧКА...

Има една картина... Рисувана в средата на есента. С бели рамки и паднал надпис. Помня я от очите на художничка на залези. Всъщност от сезона на златните реки, които текат по улиците и падналите завеси. Пламъкът на свещите е четка на всички сбъдвания. Точно сега те горят в нежното пристанище на ноември...

Студено е, студено е чак и по гладките вълни на камбанарията. Над нас! Винаги съм искал да вляза в градския часовник. За да преживея равновесието на механизма и най-вече – да се облегна на овалното прозорче пред нощните самолети. Полетите са моят любим хаос и често си разменям погледи с пътуващите. За кратко – година, две: те се връщат по облаците – топла думичка... А аз съм мисъл...

СЛЪНЦА ИЗВЪН АЛБУМА...

Белият звук на Коледа! Сякаш цял живот го търся. При свличането на снежния воал от камбанарията – в детските ми пътеки на времето, когато приказките крият препинателните знаци и покривите са ми любими шапки, а дърветата танцуват брилянтен блус. Хората се появяват по-късно, при завесата под небесния безкрай. След тях идват натрупаните избори на цветове от икони, но те са лодки, окото ги вижда на линията на хоризонта и вече е все едно разстоянието, мечтанието става красива снежна жена и ти помага да преминаваш страничките – със сълзата, с жълъдчето, което е чисто копие на теб самия. Булевардът е отрупан с падащи цветя – не е важно, че никой не ги познава, а това, че има

врата и маса с ноти от драскотини. Нищо не липсва: календари с последни числа, лицата на забравените, забравилите, присъстващите и бъдещите. Пламъкът на свещта е връх на четка за венециански художник с нетърпеливи очи. Стаята е абсолютна измислица и една непозната, която се представя за топлина, ни налива вино от избите на душите. Ястията са от нежни длани, събрали хълмове от приятно парещ пясък. Моят подарък е слънца извън албума...

ПОЕЗИЯТА НА 21 ВЕК...

Поезията на 21 век живее на края на площада. Тя е художничка, една от всички ноти, които имат ухание на вечерна звезда. Срещам я по време на кратка тъга. Заради утехата на платното, на пътя в достатъчно бяло. Веднъж тя ми подари малка картина. Черно лале. Цветът на съвършенството, изискаността мълчание. Харесвам тези срещи, защото са без заглавие, отдавна са прочетени думите и въздухът е отворил прозорците. В тях най-приблизителното нещо е часовникът, ако е без кула. По стъпалата не се качват хора, а птици пазят тебеширени знаци. Някои естетически грешки са поправени от ангелите, а парапетите са замислени като идеали. Галерията с картините е подредена в онзи час, когато светлината е гореща следа и по камъните се четат имена на поетичните открития. Миналото е в тежестта на кориците на старите учебници. Днес е липса на страница! И в очите вали дъжд над морето от венец на пролетта...

Павлина Петкова

Живея в гр. Бяла, Русенска област

Член на Конфедерацията на българските писатели.

Председател на КБП – Бяла.

Пиша лирика, проза, есета, афоризми, хайку, хайбуни, рецензии.

Мои творби са публикувани в редица вестници, както в периодичния печат, алманаси и антологии.

Мои книги се намират в редица читалища в страната, както и в библиотеките на българските училища в Кеймбрич, Великобритания; Ларнака, Кипър и др.

Носител на грамоти и отличия от литературни конкурси за поезия и хайку.

Автор е на книгите:

"С крилете на птица" /2001 год./- поезия,

"Между изгреви и залези" /2009 год./- поезия и хайку

"Паяжина от лъчи" /2010 год./- /двустранно издание с Иван Северняшки/ - поезия

„Кръговрат на чувствата"/2011г./-поезия и хайку

"Душата ми е клада" /2014 год./ - поезия

„Тайнопис по небето"/2015 гог./ - хайку

„Волтова дъга"/2016/ - sms -поезия

„Знак за жена" /2016/ - поезия,

„Приятелство между редовете" /2017/-проза,

„Обичаме те, Юлия"/2017/ - проза

„През сезони и дни" /2018/ - хайбуни

„Спасени думи" /2018/ - хайку

ЮЛИЯ ВРЕВСКА

Вие вятърът и премята снежинките. Докъдето погледът стига е бяло, бяло, безкрайно бяло, сякаш небето е спуснало белоснежна завеса.

Руска тройка препуска и оглася със звъна си необятната руска земя. Спомени, спомени. Очите сълзят – дали от пречупващите се в снега светлини или от мислите, връщащи времето назад.

— Юлочка – сякаш дочува гласа на баща си. – Не забравяй да се върнеш!

— Баронесо, какво Ви е? Очите Ви страшно горят? – Тревожен глас я вади от унеса.

Баронесо. Кой я бе наричал така?

— Не се приближавайте, сестро!

Колко пъти ви казвах да не ме наричате така. Аз съм като вас сестра, милосърдна сестра. Не се притеснявайте, ще ми мине. Вижте ранените войници – едва шепнат напуканите устни.

5 януари 1878 година Юлия Петровна усеща първите признаци на злокобната болест. Лежи в тази сламена колиба, в ужасни болки и агония. Бледото ѝ лице, загубило своя блясък, се слива с жълтеникавия цвят на възглавниците, чертите на лицето ѝ са изопнати, очите горят. Преодолявайки болката, иска да се изправи на крака. Имат нужда от нея.

— Лежи, сестрице, не ставай, ето пий малко вода – молят я ранените войници, едва вдигнали се от своите постели, но решени да се грижат за нея. Поднасят до напуканите ѝ устни вода, ласкаво ѝ говорят:

— Още малко потърпи, ще оздравееш, ще се върнеш в Кавказ, при нашата майка Русия ще се върнеш!

Тихо, толкова е тихо в този студен януарски ден, необичаен мраз е сковал земята и с ледени пипала обгръща вкочаненото сърце, същото това сърце, което я приведе на хиляди мили от скъпия и мил Кавказ.

След време Тургенев ще напише за Ю. Вревска: „Нежно, тихо сърце... И такава сила, такава жажда за жертва! Да помага на нуждаещите се от помощ... тя не познаваше друго щастие..."

Юлия Петровна, по баща Варпаховска, е дъщеря на известния руски генерал – лейтенант П. Е. Вархаповски и Каролина Ивановна. Родена в гр. Лубни, Полтавска губерния. Семейство Варпаховски принадлежи към старинен дворянски род, от който са произлезли много офицери.

Руската изследователка Ю. Проскуровска намира информация за произхода на Ю. Вархаповска в стари църковни книги в Уелингтън, че за раждането на Юлия е записано: 1838 г., януари 25-то число.

До 10-годишна възраст Юлия заедно с майка си, братята и по-малката си сестра са живели в град Лубни, Полтавска губерния. От там цялото семейство заминава за Кавказ, където е служел баща ѝ. След поредното назначение Варпаховски със семейството си се премества в Ставропол. В този град протича младостта на Юлия. Възпитавана в аристократически традиции, тя расте в семейство, където разказите за героизма на военните събития и подвизи не могат да не оставят следа в доброто сърце на девойката. Именно в Ставропол тя се запознава с овдовелия барон И. А. Вревски. Според съвременниците си той е бил много смел и храбър воин, три пъти награждаван със златно оръжие с елмази от ръцете на самия руски император.

Според декабриста Беляев в дома на Иполит Вревски е било възможно да се види цветът на Петербургското военно общество.

Несъмненото женско обаяние, което притежава Юлия, очарованието, умът, младостта, саможертвеността и доброто ѝ сърце, съчетано с пламенния ѝ патриотизъм, привличат вниманието на 44-годишния боен генерал И. А. Вревски. Живели заедно само две години. Между тях се поражда приятелство, което впоследствие прераства в любов.

В края на 1855 г. той пише писмо до брат си Борис: „Още не съм те известил за моя много скорошен брак с Ю. Варпахова... Юли ще бъде на 18 години; тя е блондинка, среден ръст, със свеж цвят на лицето, блестящи умни очи, добра – безкрайно. Ти може би ще кажеш, че това е описание на моето влюбено състояние, но успокой се, това е всеобщо мнение." (25.12.1855 г.)

След сватбата младоженците се преместват да живеят във Владовосток, но Вревски не се задържа задълго там, по-

неже е повикан на военна служба. А не след много време Вревска получава телеграма, в която се съобщава за тежкото му раняване. Дни след това той почива в ръцете на Юлия.

Съкрушено е сърцето ѝ! Няма утеха за младата ѝ душа. Живели заедно само две години. Дълбока рана, спомени тежат и мъката е още по-голяма.

Когато се установява да живее в Петербург, като вдовица на прославения генерал бива ласкаво посрещната и назначена за придворна дама в двора на императрица Мария Александровна. 10 години Ю. Вревска съпровожда руската империатрица в нейните пътувания по света.

За кратко време привлича вниманието на висшето общество върху себе си. Образована, интелигентна, излъчваща красота, устроумна, любознателна, интересуваща се от културния и обществено политически живот в Европа тя е мечта, която поражда трепети в много мъжки сърца. Реалността я затиска със своята истина на сполетялата я беда, а е толкова млада. В същото време жадното за клюки и интриги високопоставено общество следи всяка нейна стъпка.

Сред артистичния свят в салоните на Петербург и Париж тя се среща и запознава с много известни личности като Виктор Юго, Ференц Лист, Ламартин, Полина Виардо. Общуванията и дългите разговори, които води с едни от най-големите умове и именити творци на Петербург и всъщност нейни приятели са: Д. В. Григорович, Я. П. Полонски, А. Сологуб, А. Столипин/Монго, С. Трубецки, М. Лермонтов, П. В. Шумахер, И. К. Айвазовски, В. В. Верешчагин... не могат да потиснат безсмислието на безтегловния живот на дворцова дама.

През 1870 г. Юлия Петровна изпада в немилост, напуска двореца и се завръща в имението си в Мишкино, Орловска губерния, където през 1873 г. се запознава с великия руски писател И. С. Тургенев. Общуванията им зачестяват, поражда се едно приятелство, изпълнено с разбиране и задоволство

Пролетта напомня за себе си, но до душата на Юлия не достига песента на потоците. Нейната душа е като птица в клетка. Истинска утеха и спасение за себе, където може да изрази и разкрие своите чувства, са писмата до Тургенев.

Политическата обстановка на Балканите започва да се променя.

На 20 април 1876 г. в поробена България избухва Априлското въстание. То е зверски потушено от турците.

В писмата си Вревска споделя, че със свито сърце всяка сутрин преглежда пресата. Следи положението в България, с което запознава и предава на своите приятели. Тя приема съдбата на страдащото население на поробения народ за своя.

Пламенната реч на Виктор Юго пред френския парламент добива все по-голяма популярност. Руското правителство в Цариград първо осведомява западноевропейските кореспонденти за истината в България.

В пресата се подема активна кампания за защита на славянските държави.

Войната, която Русия се подготвя да обяви на Турция за освобождението на България от османско иго, е в вече в ход. На 31 октомври 1876 г. е обявена частична мобилизация, започва внедряване в Дунавската армия. Рано сутринта на 24 април в близост до Кишинев започва подготовка за война. На парада пристига Александър II със своето обкръжение. Митрополит Павел чете Манифеста за обявяване война на Османската империя!

Ю. Вревска взема своето съдбоносно решение – по пътя на войната, а може би на бавното самоубийство.

Обществото на петербургските дами избират Ю. Вревска за свой председател. Тя решава със собствени средства да организира санитарен отряд.

На 19 юни 1877 г. милосърдните сестри от Светатроицката община и 9 доброволки, в това число и Вревска, приемат званието сестри на Червения кръст. След няколкомесечно обучение заминават за румънския град Яш, където лекуват ранени бойци в 45-та военновременнна евакуационна болница на Дунавската руска армия. Това е главната съсредоточена помощ на Червения кръст в тила на армията.

Още на 21 юни в Яш пристига от Браила първия санитарен влак с ранени и болни войници. Борбата за спасяване осмисля и нейния живот. От тъмно до тъмно, без време за отдих, за сън. С напредването на военните действия се налага болничният персонал да бъде прехвърлен в по-голяма близост до фронта.

В писмо до Тургенев Ю. Вревска споделя, че са само пет сестри на 400 ранени руски войници.

Генерал Гурко стяга обсадата на Плевен. Руското командване се стреми да прекъсне жизнените артерии на Осман паша към София. Двете атаки на Плевен дават много жертви и ранени. Умората, недоспиването, недохранването, студа изтощават организма на баронесата.

На 20 ноември 1877 г. Юлия Петровна със санитарен фургон пристига до своето ново работно място в 48-ма военновременна евакуационна болница в село Бяла. Тук е и разположена по това време Главната квартира на руската армия.

Напрегнатата работа като медицинска сестра, непрестатните грижи за ранените и болните войници в лазарета край Бяла и Обретеник отслабват необратимо жизнените ѝ сили.

Макар че е в отпуск, Вревска настоява да я изпратят като санитар на първа бойна линия. В края на ноември 1877 г. заедно с още две сестри заминава за превързочния пункт на с. Обретеник, недалече от с. Мечка, в Русенския вилает.

Нощите, студени, самотни и дълги нощи. Само писмата са единствената ѝ утеха.

Войната е в разгара си, става все по-кървава. Водят се много тежки сражения. На молбите на близките си, които настояват да замине за Петербург, за да посрещнат заедно Коледа, Юлия взема решение да остане в България и се завръща в своята болница в Бяла. Имат нужда от нея, тук е нейното място, а нуждаещите от помощ са стотици, хиляди... Тя чувства България като втора родина, на която принадлежи със цялото си сърце!

Зимата свири в комините и голите дървета, снежни вилици като гладни вълчи глутници настъпват откъм Дунав. Юлия крачи към премръзналите войници и краката ѝ стават все по-тежки. Дните, изпълнени с много грижи, отнемат силите ѝ. Страда душата ѝ, сърцето ѝ се свива в спазми от непрестанната болка около нея.

В препълнената военна болница до брега на р. Янтра всеки ден постъпват нови и нови болни. Когато в болницата избухва епидемия, лично главнокомандващият заповядва на баронеса Юлия Вревска да замине за Петербург. Следва нейният отказ и тя остава, самоотвержено обслужвайки ранени и болни. Тя е една от немногото, която ходи в бараките с болни от тиф.

Но Бог не опазва от болести Ю. Вревска. Тя се простудява и заболява. На 5 (17) януари 1878 г. вследствие на всичко това още повече се влошава състоянието на болното ѝ сърце. Сега самата тя е тази, която се нуждае от грижи, но отказва всякакво лечение, не роптае, не се оплаква. Изпада в безсъзнание.

Минават дни и всеки от тях отнема от красотата на милото лице. Болка и тъга заменят чара на миловидния поглед на Юлия. Големите ѝ черни очите са пресъхнали, няма сълзи, само трескаво горят. От напуканите устни, изпаднала в унес и бълнуване, от време на време се отронват откъсечни думи на руски или френски език, неразбираеми за войниците. Дългите ѝ пръсти заприличват на восъчни свещи. Лицето ѝ добива цвят на мрамор.

— Дий!... Дий!... Лети, руска тройка! Ах, лети!

Руска зима... Наша руска зима – замъгленото ѝ съзнание я пренася в спомените, когато някога летеше руската тройка след ослепяващата снежна белота. А тя потъва, потъва все повече сред обгръщаща я светлина.

И така... милосърдната сестра Юлия П. Вревска изпада в кома и седем дни след това, на 24 януари (5 февруари ст. ст.) един ден преди рождения ѝ ден сърцето ѝ спира да бие. Тих край на земния ѝ път.

Протяжно и тъжно бие желязната дъска на църковната камбанария на малката беленска църква. Целият простор звъни. Незапомнена студена зима. Дърветата стърчат като кръстове върху замръсналата земя. Небето е сиво и студено, свило се като за поклон. Баронесата е заспала своя вечен сън.

Ранените войници, за които се е грижила със своята всераздаваща се безгранична всеотдайност, копаят гроб във вкоченената земя. Полагат ковчега ѝ и над прясната могила в старочерковния двор поставят дървен кръст. Една велика душа остава завинаги в българската земя.

Погребана е в униформа на милосърдна сестра. Покъсно на гроба ѝ поставят камък с издълбан надпис: „Сестрьі милосердія Неелова и баронеса Вревская, Январь 1878 г."

И днес е тук, в града с белоснежното име, един ангел над Бяла.

Обичаме те, Юлия!

(Откъс от книгата „Обичаме те, Юлия" - 2017 г., Астарта)

Пенка Станчева (Касиана Йоани)

Родена в китното село Табачка, скътано в меандрите на Черни Лом, Пенка Станчева от дете лелее в сърцето и душата си съкровени спомени за хората и природата на този малък земен рай, първи събудили обичта ѝ към изконно българското, пред което се прекланят класиците на родната ни литература – Иван Вазов, Йордан Йовков, Елин Пелин…

Приказките на сладкодумната ѝ баба Ганка, народните песни и ведрата усмивка на дядо ѝ Иван, спомените на дядо ѝ Пеньо от участието му в Балканската и Междусъюзническата войни, както и разказите на баща ѝ Стоян – свързочник към щаба на дивизията във Втората световна война – оформят светогледа на малката Пенка, в центъра на който е обичта ѝ към Родината и преклонение пред нейните именни и безименни герои.

След години ще завърши Българска филология във ВТУ „Свети, свети Кирил и Методий”. А през лятото на 1980 г. ще се установи със съпруга си в Козлодуй, където ще работи като заместник-председател на Общинския съвет за култура; редактор в общинския вестник „Първа Атомна”; учител по български език и литература…Ще издаде стихосбирката „Вселена” през 1996 година…

И ще се включи в клуб БУКВИТЕ, в чиито алманаси ще участва от 2013 година.

ДИВА РОЗА

Бях забравила за нея.Тя изплува неочаквано в съзнанието ми, когато наскоро си тананиках речитативно рефрена от стихотворението на Гьоте „Дива роза".

Дядо я намерил в ранна Пролет в гората. Донесъл я в къщи и рекъл на баба:

— Гане, виж какво хубаво момиченце ти нося!

И отворил торбата, в която скимтяло малко кутре[1].

— Мисля да я кръстим Шипка, щото я открих сам-самичка, свита на кълбо под цъфнал шипков храст.

Баба взела в ръце мъничето, огледала го и рекла:

— Дива роза ще я кръстим, Иване...

— Че то все същото...Защо не щеш да е Шипка? – учудил се дядо.

— То същото, ама не съвсем – отвърнала му баба.

Дядо я погледнал, недоумяващ защо не ще кутрето да се казва Шипка. А тя, след кратко мълчание, дълбокомислено му обяснила:

— Няма да е Шипка, Иване, защото освен храст, това име е свято в българската история.

И му изрецитирала одата „Опълченците на Шипка" от Иван Вазов...

Дядо се усмихнал разбиращо и рекъл:

— Ще я възпитаме така, че да не срами името си...

Но баба приключила безапелационно прението помежду им с думите:

— Както и да я възпитаме, Иване, от мелез[2] като нея, светица няма да стане.

Месец преди това, през махалата минали каруци с цигани-катунари. Те отседнали в ливадите близо до моста към пилчарниците и горичката от шипки .

Сред тях бил и мъж с две кучета – гръцка овчарка и нашенски вълкодав.

Дядо много ги харесал...Макар да гледал отдалече, той разбрал, че женската скоро ще ражда. И решил да обикаля

1 кутре[1] – кученце

2 мелез[2] – живо същество, рожба от кръстоска на две породи или раси

тъдява[3], за да се спазари със стопанина ѝ за едно мъниче…

Обаче имал доста работа в текезесето и два дни не успял да намине към циганския стан… Когато на третия се отправил към него, открил, че вече го няма… Запалил цигара дядо и седнал да я изпуши. Но когато тя догаряла, той мернал с поглед гръцката овчарка да се измъква от гората. Била сама и доста отслабнала. Тя спряла за миг, огледала се и погледът ѝ срещнал дядовия. После хукнала по следите на катунарите…

Не знам какво са си казали очите им, но дядо станал и се запътил към моста. Минал бързо по него и се насочил към горичката, от която излязла кучката. Чул тихо скимтене и тръгнал по посоката на звука…Скоро открил под един от цъфналите шипкови храсти малко кутре…

Видях го за пръв път и чух тази история от устата на баба едва в началото на юни.

Успешно бях завършила първи клас, макар почти целия втори срок да отсъствах от училище, заради упорита бронхопневмония, която си причиних сама…

Мама и татко бяха през деня на работа, а с кака учехме в различни смени. Аз бях сутрешна. След училище обядвах набързо и хуквах навън да се пързалям…

Зимата бе студена и обилно сипеше сняг. Тогава ни едно семейство в блока не притежаваше лека кола, поради което във вътрешния двор имаше доволно голямо пространство за игри. Татковците бяха сковали баскетболно табло, а между две метални тръби бяха опънали и волейболна мрежа. През зимата обаче забравяхме за тях и си правехме ледени пързалки

Шест деца от блока учехме в една и съща паралелка. На четири от нас и двамата родители работеха, поради което щом се върнехме вкъщи, бяхме като волни птичета…Училището ни бе на две преки от блока и след учебните занятия хапвахме набързо и хуквахме към пързалките…Двете майки-домакини скоро привикваха отрочетата си, а ние, "безнадзорните" – зачервени, потни, ухилени до уши – оставахме още час навън.

Не помня чия беше идеята да смучем ледунки от шипковите храсти, които растяха в градината от външната страна на блока. Пролетта настъпваше, но зимата още не си тръгваше. Изкуших се и аз да смукна две-три заледени червени шипкови плодчета… За което си платих с бронхопневмония…

3 тъдява[3] – по тия места

Три дена всички опити да ми смъкнат температурата, която бе над 40 градуса, останаха без резултат. Съзнанието ми плуваше в мъгла и по-скоро бях в състояние на безсъзнание, в което чувах какво се говори край мен, но не виждах кой говори. Нещо огромно, мрачно, тежко стягаше главата и гърдите ми и аз пищях: „Голямото, махнете от мене голямото..."

Кварталният детски лекар д-р Михов идва няколко пъти. Разпознавах го само по гласа, защото нямах сили да отворя клепачи. При последното си посещение той ми инжектира поредната доза пеницилин, но тялото ми не трепна... Чух го да казва на мама:

— За пръв път ми се случва дете да не реагира на инжекция!

Когато дойдох на себе си, разбрах, че е сред нощ. Бях в огромна стая. Над мен бяха надвесени мъж и жена в бели престилки. Зад тях надничаха личицата на момиченце и момченце, които радостно извикаха:

— Жива е, жива е!

— Тихо! Хайде бързо в леглата! – нареди им мъжът в бяла престилка.

Аз обаче отново изпаднах в несвяст, шокирана от непознатото място, в което се бях озовала. Не разбирах как и защо съм попаднала там. Най-странното беше, че тялото ми лежеше в леглото, а аз го гледах от високо, сякаш плувах над него някъде под самия таван на стаята...Но как виждах всичко това? Нали очите ми бяха затворени?!

Тогава още не бях чувала, че освен физическо, човек притежава и астрално тяло...И първото, което си помислих, беше че съм умряла...

„Но къде съм? В Рая или в Ада?" – питах се неистово, докато Морфей не ме отнѐсе в царството на сънищата...

— С тавай вече сънливке! – шепнеха над мен две детски гласчета и аз отворих очи.

— Къде съм? – попитах тихо, вгледана в зениците на момиче и момче на моите години.

— Как къде? В детското отделение на градската болница в Русе – грейна личицето на момченцето, сякаш не за болница идеше реч, а за царски палат.

Стана ми весело. Гледната ми точка вече не беше от тавана към пода – значи съм жива. Но още не можех да проумея как съм се озовала в болницата.

Нямах време да мисля, защото една санитарка дойде и ми каза, че във фоайето ме очаква изненада.

— Хайде, среши се и да вървим... Докторът каза да те заведа...

Но преди да влезем във фоайето, извикаха санитарката и тя ме остави сама...Вратата към приемната беше открехната и аз надникнах през нея. Видях мама да говори с непозната жена. Говореха за нечие осиновяване. Да не би за мен!

От очите ми рукнаха сълзи и аз, хълцайки, се мушнах в близката тоалетна...

— Ти защо не си при майка си? – стресна ме гласът на санитарката – Бързо отивай при нея, че цяла нощ плака милата и чака да се свестиш...

Последните думи на добрата жена жегнаха сърцето ми... Почувствах се неловко от глупавите си предположения и изприпках към фоайето, където мама ме гушна в обятията си...

Оказа се, че към полунощ тя се притеснила, понеже температурата ми не спадала...Татко бил извикан спешно на работа и мама оставила кака сама вкъщи, взела ме на ръце и хукнала към болницата, която бе на стотина метра от нашия блок.

Прегърнах мама и се разхълцах от щастие...

— Милото ми момиченце! – рече тя – Успокой се, лошото мина...Знаеш ли, дядо ти Иван говорил с баща ти по телефона... Казал му, че намерил в гората малко кученце, нарекли го Дива Роза... Твое щяло да е, докато си на село през лятната ваканция...

С мечти за четириногата си приятелка, не усетих как се изтърколи учебната година. И още първата неделя след получаване на свидетелството за успешно завършен първи клас, татко яхна черния си „Диамант", а аз – седалката зад него и полетяхме към село.

Татко бе решил да ми подари вълнуващо приключение. Минахме транзит през Кулата, гостувахме на татковата сестра и братовчедите ми в Басарбово, разгледахме с тях скалния манастир „Свети Димитрий Басарбовски", след което се

отбихме за малко и в местността „Писмата" до село Иваново. Татко ми каза, че църквите и всички помещения край тях образуват скалния манастир „Свети архангел Михаил", основан в началото на тринайсти век от монаха Йоаким, избран по-късно за търновски патриарх.

Един старец в монашески одежди ни каза, че стенописите в църквата „Света Богородица" от средата на XIV век, са връх в развитието на средновековното българско и балканско изкуство...

Преди да се спуснем по баира към Табачка, татко ме изчака да набера пъстър букет от полски цветя, сред които преобладаваха алени макове и сини метличини. Знаех, че баба Ганка много ще им се зарадва...

Така и стана.

Оказа се, че дядо е в овцефермите на стопанството. Татко остави колелото, прецапа бента и по тясната стръмна пътека над него, се отправи към дядовото „царство"...

Докато баба Ганушка ми се радваше и черпеше с токущо изпържени бухтички, при нас доприпка невероятно красивата Дива Роза. Беше взела повече от чертите на гръцката овчарка – бели ботушки на четирите лапи, които постепенно преливаха в светло сиво. Опашката – извита нагоре като сърп – отдолу беше бяла, а отгоре – сиво-синкава. Няколко сиво-черни ивици се спускаха от средата на гръбнака към белите ботушки. Светлосива козина обрамчваше като яка тила и врата на красивото кученце. Около очите и скулите Дива Роза беше беличка. И в тази белота като черни диаманти светеха умни обични очи...

Веднага се привързах към четириногата красавица и понечих да я гушна. Тя не се дръпна, не изръмжа, не ме нападна, а любопитно ме подуши с муцунката си и ме лизна по нослето...

Старият риж котарак изфуча ревниво край нас и хукна към плевнята да гони мишките...

АНЬО

Късна есен. Време за следобеден сън…

Небето оловно-сиво, аха, да се стовари върху къщите… Сняг, дъжд, лапàвица…

На двора се чуват гласове. Познати и чужди.

Бели надиплени тензухени перденца закриват във височина една трета от прозореца.

Кака я няма в стаята. Татко също. Не са и на двора…

Мама се опитва да ме приспи. Аз искам да ѝ угодя, защото я обичам…Но сънят не идва. Затварям ту едното, ту другото око, опитвайки се да заспя…

Става ми тъжно, че Сънчо не ме обича…И решавам да приспя поне мама като милвам дългите ѝ черни мигли с тънките си пръстчета…

Скоро тя наистина заспа…

Гласовете отвън не ми дават мира:

Баба плаче и на пресекулки вика:

— Иване, бре…Не давай сеното…

Измъквам се леко изпод юргана, като внимавам да не събудя мама. Отивам до прозореца, зад който се чува хорска гълчава и жалното мученето на кравата Недка и вола Петко…

Покатервам се на миндера до прозореца и надничам над перденцата.

В двора няколко непознати мъже. Двама от тях теглят за юларите Недка и Петко към портата… Добичетата мучат и се дърпат…

Други мъже, влезли под навеса, свалят сеното с вили от гредите и го тъпчат във върбовите ни кошове, след което ги носят нанякъде…

Баба отново проплаква:

— Иване, чуваш ли, не давай сичкото сено – да има за овцете, ако ни оставят някоя…

Не изтрайвам, защото баба плаче. А аз много я обичам! Знам, че и дядо я обича, но защо дава кравата, вола и сеното на чужди хора? Нещо свива гърлото ми, искам да

повторя казаното от баба, но от устицата ми излиза само едно пискливо:

— Аньо, Аньо, Аньо…

И плача… Като баба…

Дядо поглежда към прозореца. Вижда ме, но продължава да мълчи…

По лицето му се стичат сълзи. За пръв път го виждам да плаче…

Залепила челце за студеното стъкло на прозореца, не спирам да викам:

— Аньо, Аньо, Аньо…

Стресната, мама става от леглото, грабва ме в прегръдките си, но аз ритам с крачета и колкото мога врещя:

— Аньо, Аньо…

Години щях да си мисля, че това е странен сън от неврътното ми детство. Но след време, на опелòто на мъж, загинал при катастрофа, в очите на дядо пак блеснаха ония тихи сълзи, когато Недка и Петко мучаха жално, баба плачеше, аз тръпнех зад прозореца, а мъжът в ковчега сваляше сеното от навеса. Неволно извиках на глас:

— Аньо, Аньо…

Дядо ме погледна учудено. Оказа се, че когато съм била едва на две години и десет месеца – очите ми са филмирали, а паметта е скътала в диплите си ония кадри от деня, в който дядо, уж доброволно, е влязъл в ТКЗС-то…

НЯКОГА НЯКЪДЕ В БЪДЕЩЕТО

Момиченцето Плири се събуди с усмивка. В стаята весело надничаха снопчета златно-огнени лъчи, с които Полиелей възвестяваше възшествието си в небесата на Орлеина – пета по ред планета от галактиката Пчелен рой. Пухкави като облаче и гальовни като утринен бриз руси коси окръжаваха красивото лице на Плири, а зениците на очите ѝ, потопени в теменужени ириси, възторжено съзерцаваха метаморфозите, с които природата оживяваше пред погледа ѝ. Момиченцето облече бяла рокличка, закуси набързо с плодовете абрику, приготви ястия за обяд с надеждата днес татко ѝ да се върне, и излезе да полее цветята. Искаше да си побъбри с птицата Кабака, но не я видя и натисна червеното бутонче на гривничката, дремеща над лявата ѝ длан. Едно миниатюрно екранче изчурулика, премигна и в него се появи лицето на красива младолика жена, която ѝ се усмихна нежно и попита:

— Какво има, Плири?

— Добро утро, мамо. Исках да те зърна поне за миг. Кога ще си дойдеш?

— Здравей, мило дете. Връщам се веднага, щом приключа със снимките. Защо питаш? Така ли ми се струва, или наистина нещо те тревожи?

— Така е, мамо. Вчера улових в екранчето на видеолокатора си мрачна картина. И чух нечий плач с молба за помощ…

— Как така? Децата на Орлеина през последните векове не познават страданието. Ах, тази твоя страст към архаичните записи!

— Мамо! Плачът идва от Космоса – на вълна EFEM/358…/ ZET. Ужасна картина!

— Каква картина, дете? – Майката, облечена в сребрист спортен екип, изплетен от влакнодайното растение Реана, погледна загрижено Плири в очите.

— Едно огромно, синьозелено грозно същество – удряше със змиевидна тояга красиво като звезда момче, което стенеше, а в очите му блестяха сълзи, бистри като водите на рекичката Полдина, която тече в Градчето на учените…

— Ти засече ли параметрите?

— Да, мамо. И затова ми е тъжно. Тази планета, и за най-бързите ни звездолети, е на голямо разстояние от нашата Орлеина...

— Какво се случи по-нататък ?

— Не знам. Някакви смущения прекъснаха връзката и екранът потъмня... Ах, мамо, как искам това мило момче да не страда, да е щастливо като мен, като всички деца от нашата планета...

— Успокой се, мила. Скоро излитам за вкъщи. Татко ти навярно ще ме изпревари. Той има с какво да ни зарадва. Преди месец проектът на екипа му за нов свръхбърз телепортьор бе одобрен от Съвета на космолозите. Първите образци са изработени. Предстои да бъдат изпитани. И ако резултатите са положителни, скоро ще разберем какво се случва на тази планета, която се е появила във видеолокатора ти.

— Наистина ли? – Зарадвана, Плири плесна с длани, при което дясното ѝ кутре натисна червеното копче на гривничката. Образът изчезна и екранчето се успокои.

Плири не възстанови връзката с мама Мирти. Тя се затича към хълмчето, където кацаха малките домашни аеролети. Бе забелязала, че от Градчето на учените, построено върху красивото плато Инеро, се бе стрелнала бяла метална птица и знаеше със сигурност, че това е аеролетът на татко Тим.

Момиченцето спря в очакване и се облегна на едно от дърветата абрику, което бе натежало от плод. Но се досети, че пропусна да полее любимите на баща ѝ перхиди – красиви, благоуханни алени цветя. В момента, в който отново включи оросителната система, въздухът се раздвижи и бялата птица кацна плавно на огряното от Полиелей хълмче, което бе на безопасно разстояние от кокетния дом на семейството. Плири съзря сияещото лице на баща си и не усети как се намери в обятията му.

Малката чаровница бе останала три денонощия сама вкъщи. Не се страхуваше, защото хората на Орлеина бяха добри, мирни и честни хора. Но скучаеше без мама Мирти и татко Тим. Братята ѝ – близнаците Ловис и Корин бяха отлетели преди месец до спътника на Орлеина – Кариу, а сестра ѝ Гермина бе на лагер в планината Барка, където заедно

с ботаниците от Градчето на учените търсеше растения по описàнията на древните обитатели на тяхната планета.

Макар и само на девет години, Плири се справяше отлично с домакинството.

Орлеините се уважаваха взаимно. Те говореха различни езици, но това не им пречеше да общуват, защото отдавна бяха измислили и един универсален език, който без да уеднаквява народите на тази планета, ги правеше близки. Хората тук бяха радостни и усмихнати. Затова Плири се наскърби, когато съзря в екранчето на видеолокатора си онова жестоко същество. Тя не познаваше страданието. За нея то бе само понятие...Беше чувала легенди за него от баба си Танита, но никога не бе си представяла, че то е толкова мъчително...

— Ах, татко! – въздъхна Плири и набързо сподели с него вълненията си от вчерашния ден.

Тим се замисли, но след миг весело щипна дъщеричката си по бузките и я поведе по пътеката, от двете страни на която аленееха прелестните перхиди. Те бяха изправили гордо свежите си стъбълца и споделяха радостта на Плири от завръщането на баща ѝ вкъщи. Тим погали перхидите с поглед, целуна дъщеричката си нежно по челото и двамата влязоха в спретнат дом с кристален пирамидален покрив, по който лъчите на Полиелей се стрелкаха, пречупваха и отразяваха в безброй игриви светлинки.

— Какво има за обяд, момичето ми? – попита бащата, облечен в лека спортна дреха, изработена от материя, притежаваща уникалното свойство да реагира обратно на температурните промени на планетата, поради което сега, когато лятото бе в разгара си, Тим не усещаше жегата. Рокличката на Плири бе от същата материя, но момиченцето не се интересуваше дали му е студено, или горещо, защото като всички деца на Орлеина и тя обичаше да играе навън независимо от климата.

— Салата от водорасли, супа от кадиле (това бе апетитен месест зеленчук) – и твоите любими пилмири – с искрящи зеници отвърна Плири.

— Пилмири! Браво! Истинска домакиня! – възхищаваше се татко Тим, когато след малко вкусните пилмири, приготвени от плодовете маоро, се топяха в устата му.

Жителите на Орлеина си приготвяха само растителна храна. Те разбираха езика на птиците и животните, които поради безмилостното им изтребление в далечни епохи, бяха останали твърде малко. Но от пет столетия насам, хората на Орлеина бяха открили начин да общуват с тях и си помагаха взаимно. Учените на красивата малка планета усилено работеха и над възможността човешката енергия да се възстановява чрез преобразуване на водните, въздушните и космическите енергии в хранителни, за да не нарушават хармонията в биосферата на планетата.

Обедът приключи. Плири разтреби масата и седна близо до баща си, който четеше в персоналния си компютър междупланетните новини. Верандата, на която се намираха, бе обвита от пъстри лиани, по които прелитаха и весело чуруликаха малки сини птички.

Зачакаха мама Мирти, която бе включена в експедиция до изригналия наскоро вулкан Крато, който хиляди години бе спал дълбок сън. От Градчето на учените наблюдаваха това явление чрез спътникови снимки на големия екран в Института на вулканолозите. Но мама Мирти – водеща журналистка в една от електронните медии на Орлеина – бе включена в екипа от учени-специалисти със задачата да отрази случващото се от мястото на събитието. Слава Богу, този неочакван катаклизъм не причини човешки жертви, защото се извисяваше на стотина километра от Северния полюс на планетата, а той и близките до него територии не бяха заселени с орлеини.

Когато оранжевият аеролет на мама Мирти, подобен на огромно водно конче, кацна върху площадката на хълмчето, Плири спеше.Тим бе приспал детето и то потъна в забравата на съня. Бащата обичаше децата му да са весели, но сега усещаше, че дъщеричката му е много тъжна, защото дори и в съня, дългите, извити мигли на Плири потрепваха неспокойно.

Мама Мирти размени няколко думи с татко Тим и се отправи към басейна. Искаше да поплува поне десетина минути след полета. „Какво ли сънува Плири?" – помисли си тя, гмуркайки се в прохладните води. Те обгърнаха и успокоиха тялото на красивата жена, която се обърна по гръб и притвори очи под парещите лъчи на Полиелей.

Плири наистина сънуваше един от своите чудни сънища, на които всички в семейството отначало се удивляваха. Много често те рисуваха бъдещи, а понякога и минали събития и когато родителите откриха това, а лекарите го потвърдиха, сестра ѝ Гермина започна старателно да ги записва в персоналния си компютър...

В момента Плири бе в обятията на красив, странен, непонятен за възрастта ѝ сън. Хем беше в него, хем се гледаше отстрани.

Летеше на крилете на любимата си птица Кабака, но не над горите и полята на Орлеина, а сред звездите. Крилете на Кабака фосфорисцираха и пръскаха ярки светлинки в огромния черен Космос. Момичето виждаше като в огледало къдриците на своите златисторуси коси да се веят и светят, а рокличката ѝ потрепваше от скоростта, с която Кабака напредваше неизвестно накъде. Как така летяха в Космоса?! Без звездолети, без специални костюми...Случващото се не би могло да е истина. Обаче бе неизказано красиво и вълнуващо. Плири престана да си задава въпроси и продължи да лети в лоното на необикновения си сън. Скоро обаче радостта отстъпи място на тревогата...В далечината се очерта огромна планета, която бе съставена от безброй ярки звезди, които грееха с разноцветни светлини, които се движеха, припламваха и приветстваха нея и птицата с „Добре дошли!". Неочаквано в звездното кълбо се отвори пролука, в която ясно се очерта образът на момчето, което Плири бе видяла в своя видеолокатор. То премигна с тъжни очи и прошепна:

— Плири, надеждата ми е в теб, само ти можеш да ми помогнеш...

— Да ти помогна, но как? – извика тя, ала пред нея избухнаха искри, пролазиха дългите езици на зелени, сини и жълто-червени огньове. Целият космос пламна. На всички планети неочаквано им пораснаха нозе и те с гигантски крачки хукнаха да бягат нанякъде...Плири и Кабака гледаха слисани този космически хаос. Сърцето на момиченцето се сви под натиска на огромна болка, която започна да го души...Детето задъхано отметна тънката завивка и скочи от леглото. Не усети как се намери в басейна, крещейки: „Татенце, мамо, къде сте?"

Мама Мирти трепна и неволно погълна вода, търсейки с крак дъното на басейна.

Татко Тим бе скочил от стола и вече държеше полусъненото дете в прегръдките си, обсипвайки го с милувки, за да успокои душата и сърцето му, което тупкаше ускорено.

— Те, те – викаше Плири – те, от онази планета...там, – ще подпалят Космоса.

Тим и Мирти прегърнаха дъщеричката си и пожелаха тя да им разкаже съня си.

Когато Плири стори това, двамата родители се спогледаха тревожно, защото се опасяваха, че сънят на момиченцето вещае голямо космическо бедствие. „Да пламне Вселената! Нима е възможно?"

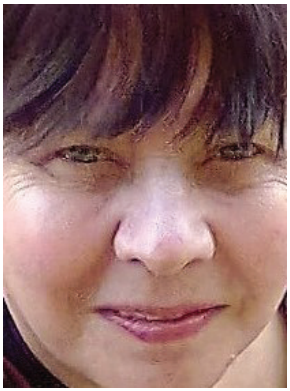

Радка Видьова (Рая Вид)

Започва да пише стихове на 11 години, приказки на 17, а разкази на 55 години.

Публикации и книги:в

сайтове:„Блог бг,“Стихове бг”,“Буквите”;„Откровения“, ел. списание „Литературен свят“; „Поетично кафене бг.“, „Литературни бесилки“;

алманаси: “Сребърни звънчета” – 2013 и 2014, “Тракийска лира”-2013, 2014, 2015 --Ямбол; алманах „Ловеч 2014”; алманаси на Фондация „Буквите“:„Проза“– 2013, 2014, 2015, 2016;2017,”Поезия“ – 2014, 2015, 2016, 2017 „Хумор и сатира“– 2015, 2016, 2017, 2018“;„Детски истории“ 2016, 2017, 2018; ел литер. сборник “Съвременният свят в творчеството на жената“ – 2015,изд.-„Червеният ездач“; разказ в ”13черни котки-2015“ - Български издател; 2 разказа в аудиокнига „Зад ъгъла“ на клуб „Многоточие“,

романи „Танцуващи истини“- 2016, „Нишки от преплетена вяра“ и „Прокълнати мигове“ - 2018 - изд.“Буквите“ /хартиен вид/, детска книга „Светът е малък“ - 2017, изд. „Буквите“,

РАБОТА

Христо въздъхна и отново се замисли. Нещата не вървяха добре. Майка му беше на една шепа лекарства, а Здравната каса не плащаше нищо за тях. От няколко месеца беше без работа, а обезщетението от Бюрото по труда се стопи за нула време. Какво да прави? Така, ако я кара, няма да може да се ожени въобще. Язък му за хубостта, за висшето образование и за любовта! А така обичаше Дора! Бяха гаджета от три години и искаше да ѝ осигури хубав живот, но къде ти! Тя също нямаше работа, а пенсиите на двете майки не стигаха за нищо. Провинциалният град ли беше виновен или той беше некадърен? Един ден не издържа и просто ѝ рече:

— Доре, хайде да се обединим. Нашата къща е по-голяма. Има място за всички. Елате с майка си да живеете у дома… Така ще пестим от тока и водата. Пък ако се намери някой, вашия апартамент ще го дадем под наем или ще го продадем…

И тя се съгласи. Така направиха комуна. Добри хора бяха и деляха всичко. Въпреки това Христо искаше любимата му жена да се смее, да бъде щастлива, да имат деца и той да се грижи за тях. Не можеха цял живот да разчитат на мизерните пенсии на майките си. Нямаше как да замине за чужбина. Откъде пари? А и какво ще прави без Дора?

Нейното жилище остана празно. Плащаха му само данъците и живееха ден за ден, но бяха по-зле и от циганите – храната им беше оскъдна, а дрехите вече прокъсани. Този път тя не издържа и му каза:

— Иче, нещата не вървят на добре. Нашите майки са болни. Колко ще издържат още? Мъчно ми е… Не искам да се разделяме, но имам идея. Моля те, отиди в столицата! Там по ще се намери работа - нали е голям град? Сигурно се търсят машинни инженери… То е срамота да говоря, но ще бъдем с едно гърло по-малко. Ти не се притеснявай, аз ще се справя и ще се грижа и за твоята майка… Пък, като спестиш пари, ще си дойдеш…

Нямаше избор. Замина с голямата надежда. Обади се на един приятел от студентските години и отседна у тях. После тръгна по мъките. Изкупи всички вестници с обяви за работа. Взе пари назаем. Навъртя големи сметки на чуждия

телефон и не намери нищо. Навсякъде му искаха стаж по специалността, езици, компютърни умения, курсове, шофьорска книжка и добри препоръки. Е, на това последното се изсмя на ума си, защото вече знаеше, че това чисто и просто бяха връзкарски истории или корумпирани действия. Дори всички места се обявяваха за свои хора, а съобщенията за търсенето им бяха някаква измислица.

Мизерията го притискаше отвсякъде и точно когато се чудеше какво да прави, неговият състудент му дойде на помощ. Това, което му предлагаше, беше нередно, но виждаше как оня живее нашироко и взе, че се съгласи. Не се искаше кой знае какъв труд. Системата работеше добре, а веригата беше дълга. Нямаше да обират банки, нямаше да убиват бизнесмени и да задигат бижутата им, нямаше да крадат коли, нито да продават фалшиви документи за образование. Това, с което се захващаше Христо, беше трудно уловимо от органите на реда и свидетели почти нямаше. Беше просто като едно и две. Ставаше въпрос за телефонни измами. Не, не! Нямаше да препродават телефони, нито картите им, а щяха да мамят абонатите им. Неговата задача не беше трудна. Трябваше да наблюдава хората, да проучва семейното им положение и да открива номерата на домашните им стационарни апарати. Оказа се по-лесно, отколкото очакваше. Имаше в страната доста възрастни хора, чиито деца бяха заминали в големите градове и в чужбина да търсят работа. Трябваше някой да позвъни после, да проплаче, да измисли катастрофа, болница, диагноза, доктор и да определи среща за предаване на парите за лечение. Майките се стряскаха и търсеха средства. Дори не се замисляха, не се сещаха да се обадят и да проверят лично какво и къде е истината...

Минаха няколко месеца. Христо се замогна. Издигна се в йерархията, дето се вика. Сега прибираше парите и ги разпределяше на останалите играчи. Дори изпращаше и в провинцията на Дора. Харесваше му да има пълен джоб и се усмихваше доволно. Въпреки това нещо го тревожеше и съвестта започна да го гризе. Посъбра доста пари и реши да се върне у дома. Можеше да започне собствен, но друг бизнес и щеше да се ожени за Дора. Вече му липсваше доста, нищо че около него се навъртаха много софиянки и мятаха гащи насам-натам...

Не се обади. Просто реши да ги изненада. Когато наближи и влезе в двора, нещо го жегна – чу риданията и се стресна. Навсякъде светеше. Закъсня ли? Коя от майките си отиде, без да го дочака? По дяволите! Трябваше да позвъни, а той се беше издокарал в тия светли дрехи... Уф! Дано намери вкъщи нещо тъмно... Какво да прави сега? Защо, защо? Все на него ли?

Христо отвори внимателно вратата и влезе. Дора, плачейки, се хвърли на врата му. Огледа се. Неговата майка беше потънала в сълзи, а нейната се суетеше около нея и въздишаше тежко. Като го видяха, сякаш гръм ги удари – онемяха и стояха дълго като хипнотизирани. Попита:

— Какво има? Случило ли се е нещо?

Приятелката му успя с пресъхнала уста да каже:

— Пуснали са те... Обадиха се първо от полицията по телефона... И как успя да караш чуждата кола в пияно състояние? Всъщност, откога пиеш?... Нает си адвокат... Той рече, че трябват пари, за да те отърве от затвора... Много пари, но ги събрахме - чичо даде, братовчед ти също... Акъла ни изкара, бре Христо!... Какво направи?... Жив си, слава богу!

Христо стоеше и не вярваше на ушите си. Да плаче ли или да се смее? "Неговата работа" като камион камъни се беше изсипала с трясък в собствената му къща...

СЪНУВАН РАЙ

Дядо Добри въздъхна. Чувстваше се като затворник между стените на панелката. Баба Милка скоро се помина – няма и година още, а на него все мъчно му беше, че такава любов прежалва ли се! Петдесет години заедно бяха на село, а скоро дъщерята в града го прибра, че сам не се живее, ама на – месецът се изтърколи, а той не можа да свикне. Нещо го стягаше за гърлото, сърцето му се свиваше и все за двора и къщата мислеше...

Изведнъж му притъмня пред очите. Нещо го завъртя и той я видя. Седеше кротичко до него и го галеше по челото. Рече му:

— Хайде, старо, ставай! Ще си ходим дома... Тука не е за нази... Въздух не ми стига!

И го задърпа. Той стана, хвана я за ръка и двамата тръгнаха нанейде. Баба Милка пристъпяше едва-едва до него, а дядо Добри се озърташе и всичко му беше някак си непознато. Едни високи сгради с лъскави прозорци, едни коли наоколо - не ти е работа! Спря един човек и го попита за пътя, ама оня сви рамене. Не бил оттука. Друг ги упъти:

— По-добре автобуса си хванете, че дълъг е пътят и оттук минете за по-пряко.

Ама кой ти слуша? От младини не бяха се разхождали, сега им падна! Държаха се здраво за ръце да не се изгубят и вървяха без да спират...

Така и не усетиха как стигнаха до кръстопътя, където бялата акация пръскаше мириса си и вятърът го носеше надолу към селото. Затичаха се след него и се спряха до лозята. Ей тук на баира беше тяхното. Помнеха го и двамата, та нали в него я целуна за първи път, а тя го замеряше със зрелите червени зърна. После като видя белите й крака как мачкаха гроздето за руйно вино, нещо му трепна в сърцето и я грабна на гръб. Отнесе се я в малката къщичка и скоро направиха сватбата...

Сега кой вятър ги отвя в златните класове? Жънеха житото и жадни бяха. Тръгнаха вода в стомните да наливат от близкото поточе, та на другите да занесат, но се запиляха в

горичката между сенките на дърветата, а след девет месеца се сдобиха със син и дъщеря.

Дворът беше пълен с овошки от ранни до къснозрейки. Вързаха люлката първо под цъфналата вишна, а после и под други дървета. Те шумяха нежно, разказваха приказки на децата, а песните на птиците ги приспиваха, докато двамата с Милка чоплеха земята, сееха зеленчуци, поливаха от близката река... Кожата на ръцете и краката им се покриваше с мехури и се пукаше, но бяха щастливи, че с труд и пот отглеждаха и храната, и децата си...

Намираха време за всичко. Дори и животни започнаха да гледат и да ги пасат по поляните. Хапваха набързо хляб, сирене и домати, пиеха бистра вода от кладенеца и продължаваха...

Ето и сега, хванати за ръка, обикаляха по деретата и баирите да събират диви круши, дренки, лешници... О, каква красота беше наоколо! Природата като майстор-художник беше оцветила гората в зелено, жълто, оранжево, червено, кафяво... Стояха захласнати и се наслаждаваха на прекрасната картина, която ги опиняваше и подлудяваше. Гушна Милка и я целуна страстно в устата...

Събраха после царевичните кочани и вечерта ги ороних всичките на ръка. Билките и подправките бяха изсъхнали и ги сложиха в бурканчета...

Защо застудя така изведнъж? Вятър ли заблъска по прозорците, дъжд ли прокапа или сняг заваля?... Къде беше? Какво ставаше? Защо беше сам?...

Когато дядо Добри отвори очи и се огледа, видя стените на панелката. Разбра, че е сънувал живота си с баба Милка, а той, животът им – макар и скромен – беше за тях двамата щастлив и красив като същински рай...

— Дано и друг път сънувам това! – рече той и очите му се напълниха със сълзи.

ЧЕСТЕН ТРУД

Човекът беше вече пенсионер. Васил, така се казваше. Името му беше обикновено, като него самият. Имаше висше строително образование, но животът му така го завъртя, че попадна в капана на преустройства, реорганизации, закриване на фирми и предприятия, съкращения и какво ли не още. Така системата го ощети и дълго време стоя без работа. Да не говорим, че като тръгна да си събира стажа, се оказа, че са изчезнали архиви и някъде около десетина години не стигаха. Спаси го здравословното му състояние. Покрай всички нерви, които опъна за толкова време, заедно с търчането по институции да си търси правата, претърпя една операция на бъбреците, две на язвата, скъса сухожилие, вдигна кръвно, сърцето го присви, нарани си очите и... взе пенсия по болест. Не беше кой знае колко, но все му стигаше да преживява. Не беше свикнал да стои на едно място и започна да върши това, от което разбираше – ремонти на апартаменти – боядисване, сменяне на тапети, поставяне на теракот и фаянсови плочи и още куп други неща. Изкарваше колкото за храната си на ден плюс бутилка бира и кутия цигари. Доволен беше, но нали все не му вървеше и все на него се случваха разни неща, не спестяваше нищо. Съдба! Ама, какво да се прави? ...Ето и сега. Как и защо се случи, Васил пак не разбра.

Един съсед го помоли да му помогне при пренасянето на багажа. Беше ремонтирал скоро и апартамента му. Смени тръби в банята, боядиса стените в стаите с латекс, изцикли паркета и си докара допълнително пари - някъде около една пенсия още. Не беше ги взел, но трябваше да свърши някои дреболии заедно с носене на мебелите. Освен това съседът очакваше постъпления в сметката си от някаква сделка. Та качиха всичко на петия етаж с асансьора и го сложиха направо в хола на пода, докато почистят и подредят навсякъде. В същото време пристигна и чисто нов телевизор (55 инча на промоция - 1500 лв.), който им доставиха направо от магазина. Разопаковаха го, порадваха му се и сложиха и него при другите неща...

Васил се завъртя между мебелите, взе отвертката и се опита да завие един винт. Мястото беше тясно, наведе се да размести нещо, изправи се, залитна и - а насам, а натам – кракът му попадна направо върху екрана на телевизора. Той изпращя и се натроши. Собственикът пребледня и прехапа устни, майсторът стисна юмруци и неволно изрече:

— Мамка мууууу!

Беше късно. Не можеше нищо да се направи. Обади се в сервиза и с такси откара счупеното заедно с фактурата и гаранцията. Те не важеха. Повредата не беше техническа, а поправката излизаше на стойност 750 лева. Парите от ремонта щеше да получи след две-три седмици и то на части. Ами сега? Късметът отново му изневери. Трябваше да тегли кредит, за да си плати за белята навреме и щеше да бъде вътре с близо две пенсии заради честния си труд... Заслужаваше ли си? Май трябва да спре да се блъска и ядосва, а да си гледа само старините...

ПОДПИСАНО С ЛЮБОВ

Не се сърди, че ти пиша! Домъчня ми за теб... Как си? Къде си? Отдавна не си бил тук, при мен, дори и в града... Не се обаждаш, не пишеш... Още ли търсиш себе си? Още ли се бориш с вятърни мелници? Видя ли нови звезди, пориш ли небеса и океани? Жадуваш ли за свобода? Доказваш ли на другите колко си прав, как си възмутен от сивото ежедневие, как ще преобърнеш света с ново откритие и ще помогнеш на лошите да станат по-добри, на бедните по-богати, на глупавите по-умни? ... Още ли си спомняш за...? Не ми казвай само, че не можеш без мен, че ме обичаш, че съм пътеводител и смисъл на живота... Моля те, недей! Смешно е! Та ти...

Аз ли? ...Ами, уморих се просто от лудост и очакване да бъда обичана! Без теб не дишах, не спях, не се хранех, не съществувах... Но това беше преди и сякаш много, много отдавна... Сега?

О, нека говорим за теб! Всъщност, щастлив ли си? Намери ли това, което търсеше или пак храниш надежда да срещнеш жената, която да изпълва мечтите ти? Е, аз не можах да бъда тази, която искаш! Не остана време от учене, от работа, от гледане на деца, от поддържане на къщата... Трябваше тогава да избирам между теб и тия неща, трябваше!... Опитвах се, усмихвах се, угаждах на всички, но не успях да ти правя компания на чашка коняк с цигара, нито да стоя по цели нощи в средата на шумните ти приятели и с тях да играя на карти... Не залагах и на хазарт, нито на тялото и усмивката си... Един ден ти просто не издържа и си тръгна, аз пък останах сама... Не беше краят на света, но болеше много! Чувствах се излъгана, предадена, ограбена... Тайно плачех, молех се и ти посвещавах дори безброй любовни стихчета, изпълнени с трепет, копнеж и очакване... Самотата ме обсебваше цяла, стискаше за гърлото, дърпаше ме за ръка и ме влачеше някъде заедно с ума и гордостта ми... После? После свикнах. Децата пораснаха и всяко хвана пътя си... Отдадох се на работа и денонощно ѝ се посвещавах...

Любовта, надеждата и вярата? О, отдавна ги забравих, нямаше смисъл да ги пращам по следите ти – щяха да се лутат само и да се изгубят като чувства и истина или да полудеят от искане... А аз нямах свидетели, да докажа пред ничий съд правотата и силата на душата си... Сега отново чакам принца да слезе от белия кон, да ми подаде ръка, да ме вземе със себе си дори накрая на света. Ти не посмя тогава, уплаши се нещо... Не те коря! Просто пое пътя си, сам го избра... Много важно, че останах сама! Ти нали беше добре?...

Мина много време... Как си със здравето? ... Имаш ли работа в тази криза? ... Още ли плачеш като малко дете, когато не постигнеш това, което искаш? ... Създаде ли друго, ново семейство? ... Тя обича ли те, както аз обичах теб? Ами деца? О, дано всичко е така, както желаеше и очакваше! Дано дните ти са изпълнени с нежност, обич и щастие, защото ти ги заслужаваш! Дано нощите ти са буйни и страстни, както бяха нашите! Дано си открил смисъла на живота си! Дано! ...

Изморих ли те от тия въпроси? Спирам! Знам, че си зает... Ама, то - кога ли си имал време за мен? ... Писмото? О, ще го подпиша с любов, ще го запечатам с целувка и дори надежда ще му сложа за марка, но... едва ли ще го пусна! Не се ли сещаш защо? Та аз не знам адреса ти! ... Ех, моя обич! Просто никога не ми го остави... Разплака се тогава, затръшна вратата и... Неее! Няма да ти припомням. Твоите сълзи бяха златни в сравнение с моите... Твоето право беше силно, а моето не струваше пукната пара... Защо ти писах ли? Ей така – да ми олекне на душата... Пък ти, ако искаш го прочети и, моля те – не плачи, няма смисъл – отдавна не вярвам на мъжките очи... И въпреки всичко – желая ти много любов и късмет, където и да си!

С поздрав: твоя бивша... Всъщност помниш ли, знаеш ли коя съм? Аз не! Може би – една от всичките жени на света – бедна или богата, умна или глупава, грозна или красива, слаба или дебела – все тая...

Помниш ли?

В болничната стая всичко беше бяло, сякаш ангели я бяха покрили цяла. Светът в нея странно се въртеше от спомени и нежни думи. Една съпруга тихичко мълвеше до главата на възрастен мъж:

— Помниш ли? Някакво момче свиреше на акордеон, а щурците му пригласяха... Ти ми подаде ръка, обхвана талията ми и танцувахме валс. Луната беше огромна и огряваше цялото село. Тя ни гледаше щастливо и се въртеше в кръг с нас. После надничаше в прозорците на къщите и разказваше колко сме красиви. Беше една невинна детска игра, но хората шушукаха и ни изгониха с остарелите си разбирания. След време заминахме за града...

Болният човек мълчеше, изпаднал някъде в бездната, откъдето сигурно се чудеше дали да скочи в нищото или да се извиси над него. Жената продължаваше да говори: – Помниш ли? Там имаше парк с дансинг. Звездите над него бяха някак си големи и съблазнително ни канеха да отидем при тях. Свиреше оркестър. Танцувахме... Розите ухаеха божествено, а ръцете ти ме изгаряха. После на мостчето на влюбените допряхме за първи път устните си. Тогава луната отново изгря. Дърветата зашумяха с любовни слова, но ти се уплаши и изчезна някъде в нощта...

Тя млъкна за момент, а една въздишка изпревари думите ѝ:

— Помниш ли? Дълго те търсех и много плаках... Намерих те под един храст. Беше като ранена сърна. Подадох ти ръка... Скоро, с бялата рокля и марша на Менделсон, сърцата ни забиха в синхрон като едно. Ти гордо се изправи, отговорен вече за нашето семейство... Животът ни не беше лек. Минахме през какво ли не, но бяхме щастливи с това, което имахме... Често се въртях пред огледалото или пред прозореца. Бях сама. Тогава ти пътуваше, за да търсиш работа или пари. Чувах китара, която раздираше душата ми, но те чаках, копнеех и се молех за теб и за нас... След това учехме децата да ходят, играят и танцуват... Отдавна ли беше или вчера? Спомни ли си? Дааа, те пораснаха, свиха свои гнезда и отгледаха пилците си, нашите внуци. Останахме само двамата – аз и ти... Искам те! Неее! Не съм егоист! Само имам нужда от теб! Тук ли си? ...

Инсулт беше сковал лявата ръка на мъжа. Трябваше да го събуди, да го върне към действителността! Много, ама много ѝ липсваше всичко, преживяно с него! Не спираше да рови в спомените, като преглъщаше сълзите си. Една от тях

се оказа толкова гореща, че се отрони от потъмнелите очи и падна върху набръчканото лице на съпруга ѝ. Така ли ѝ се стори или наистина бе, но сякаш малко мускулче трепна там. Стаята изведнъж стана още по-бяла. Отново се изпълни с огромна въздишка, но този път и с малко надежда.

— Сега къде си тръгнал, мили мой? Не ме оставяй сама, моля те! Спри!... Обичам те! Живот без теб – няма смисъл... Винаги е било така и ще бъде... Върни се и ме чуй! Нейде свири китара. Душата пак пее. Нека танцуваме още, а? Нищо, че косите ни са бели като сняг, а краката едва ни държат! Рано е да се вртим с дяволи и ангели... Ще ти дам от моя дъх и ще ти разкажа приказка за танца на Любовта... За оная, нашата любов, която все още е в сърцата ни... Хайде, скъпи, събуди се! Има причина и ти я знаеш – обичам те и не мога без теб!... Спри се или ме вземи със себе си – там, горе, където рамо до рамо ще летим, разперили крила над райската красота...

И това е смелост!

Милчо Милев беше смел по рождение. Тежеше цели пет килограма и така искаше, и така бързаше да се появи на бял свят, за да заеме достойно място в него, че не дочака определените девет месеца по стандарт, а се пръкна още като седмаче. Е, като порасна, разбра от снимките и това му даде някакъв кураж да продължи със смелостта си винаги и навсякъде. Рано проходи, рано проговори, рано тръгна на училище, рано се влюби, също рано се разочарова от любимото момиче и се раздели с него. Бързо си намираше работа, желаеше бързо да се издигне в службата и в обществото, и какво ли още не, но животът му все се объркваше и хората много, много не го искаха около себе си, та нещата си оставаха с явяването само на конкурси и интервюта. Въпреки това потърси смелост някъде в душата и съзнанието си и реши да учи, защото беше на принципа, че мозъкът на човек трябва да се развива непрекъснато. Така завърши първо редовно строително инженерство на сгради и съоръжения, а после задочно икономика на инвестиционните проекти. Родителите му се гордееха вече с него и той беше доволен от постиженията си. Скоро направи частна фирма и бизнесът му потръгна. Единственото, което го мъчеше, се

оказа не какво да е, а това, че все още няма деца, а наближаваше четиридесетте. Крайно време беше! Само дето смелост му липсваше още и се ослушваше, и се чудеше какво да прави по този въпрос. О, имаше и нещо друго, на което досега не обръщаше толкова внимание, но явно причината, поради която жените го отбягваха, се криеше точно в това, а може би и за останалите неудачи пак нещата опираха дотам. Прав ли беше? И той сам на знаеше, но всички го наричаха Малчо по простата причина, че беше едва метър и половина висок и сякаш незабележим за другите, нищо, че тялото му беше стройно и стегнато. Никой от близките му не очакваше да си остане такъв дребен, нито пък той, след ония пет кила по рождение. С времето сякаш в душата му нещо се пречупи, объркa се и започна да получава комплекси, че не е никакъв мъж и не става за нищо. Ама че работа! Това не можеше така да продължава, трябваше да има изход! Не можеше и няма да се предаде лесно на природата си, нито пък на хорските приказки... Какво да прави, какво? Първо започна да стои повече в офиса, после с часове висеше пред компютъра, а след това подпираше глава с ръце и гледаше някъде в нищото, за да търси някакво спасение или кой знае какво там... Майката от своя страна започна да мърмори:

— С името си дойде, нали се роди на Деня на храбростта... Пусти традиции – детето да се кръщава на свекъра! Георги трябваше да се казва, ама не! Не можело – говедар щял да стане или земеделец... Много важно! ... Всички сме хора! ... Сама съм си виновна, сама. Милчо... Що за име? Мил да бъде! Че има ли дете, дето не е мило на мама и тате, на баба и дядо, има ли?...

После се уплаши – все пак неин си беше и взе, че го посъветва да ходи на лекар, но синът махаше

Един ден, след дълго мислене и чудене, скочи на крака, нервно закрачи из стаята и накрая пусна обява в интернет: „Търся жена, с цел брак и деца. Осигурявам апартамент, издръжка, възпитание и обучение. Моля, изпращайте снимки на електронна поща"... За всеки случай остави телефонен номер и домашен адрес, а после зачака смело съдбата си.

Писмата заваляха едно след друго, а в тях фотографии на момичета, излязли сякаш от модни списания. Милчо Ми-

лев – Малчо ги гледаше с интерес, въздишаше и веднага ги препращаше в кошчето, без да се съобразява с мнението на майка си:

— Ама, сине, та тази е манекенка!... Виж стойката, погледни очите – като на сърна са. А какви крака има!... И е само на двадесет!... Или, не – обади се на другата – с русата коса и сините очи. Тя се облича модерно и има интелигентен вид... Чакай, чакай! И тази не е за изхвърляне! ... Я, гледай, гледай!...

Мамче, стига! Аз ще живея с нея – прекъсваше я той и продължаваше да търси обекта на желанията си...

Мина повече от месец и почти се беше отчаял, когато едно обикновено, кратко писмо, в пощенската кутия до стълбището, го заинтересува много. Пликът беше пожълтял, малко понамачкан, а вътре нямаше снимка. Нещо в душата му трепна, Малчо запали бързо колата и потегли с нея към малкото непознато селце. Въртеше волана, настъпваше газта, сърцето му тупаше бързо, заради неизвестното, което го чакаше, а думите от оная хартия бяха непрекъснато пред очите му: "Драги господине! Не съм красавица, нито първа младост. Не Ви искам жилището и парите! След смъртта на родителите си получих в наследство къща с голям двор и животни. Сама и самотна съм... За мен външността няма значение. Мечтая за топла и силна мъжка ръка, за честен другар в живота си, с когото да се разбираме, да споделяме всичко и да си помагаме в радост и мъка. Ако е рекъл Господ, ще създадем деца, а те ще ни направят щастливи и ще ни помагат на старини"...

Когато пристигна след три часа път, на прага на спретнат, чист дом, го посрещна млада и доста едра жена, със зачервени от вятъра бузи. Пращеше от здраве и сила, а една усмивка добродушно грееше на лицето ѝ. Милчо вдигна високо очи, за да съзре нейните и нищо, че се смрачаваше, слънце сякаш озари душата на дребния мъж. Стопанката запретна ръкави и приготви нещо набързо за ядене, докато той я гледаше с възхищение. През живота си не беше ял нещо по-вкусно от тия бъркани в тиган домашни яйца. Имаше и салата от истински червени, сочни домати със зелен лук и магданоз. Ушите му чак пращяха от наслада и

дали защото отдавна не беше излизал с момичета или пък от пивката ракийка, стоеше и лакомо зяпаше насреща си леко повдигащата се женска гръд, а лигите му течаха като на разгонен бик. Въобще, ама въобще не помисли, че може да сънува, просто знаеше - тя съществува и я беше открил тук! Най-интересното се случи съвсем неочаквано - комплексите му за малоценност изведнъж се изпариха и той се почувства като победител в битка не само със света, но и със самия себе си... После селянката му постла бели като сняг чаршафи на дървеното легло в съседната стая и малкият на ръст човек потъна в тях с някакво невероятно блаженство...

Събуди го кукуригането на петел, а в кухнята го чакаха страхотна баница със сирене и купичка овче кисело мляко. Протегна се и погледна през прозореца. Въздухът беше чист, слънцето галеше ласкаво всичко, а цветята в градинката ухаеха на вечност и уют. Имаше чувството, че винаги е живял на това място и му стана едно хубаво, сякаш се намираше на седмото небе, където в представите му беше истинският рай...

Стресна го звън на телефон и господин Милев излезе от унеса си – беше майка му:

— Малчо, сине, жив ли си?... Къде си?

— Мамче, бъди така добра и поеми бизнеса във фирмата – отвърна ѝ той, без много-много да го усуква. – Да, да... Почвам нещо ново... Важно е за мен, разбира се... Точно така! Ще се женя... Надя се казва. Много е добра жената, разбира от всичко и ми подхожда... Не ни мисли нас, не сме малки вече... Не ме интересува какво ще кажат хората... Просто намерих своето място!... Ще остана тук, на село и ще живея, и ще работя, и се надявам деца след време да гледам... Знам, знам, права си – трудно е! Имам и ум, и здрави ръце... Тя ще ми помага и аз на нея... Недей, де! Не се притеснявай, с всичко се свиква... Щом си имаме вече приказка, ще има и любов... Ами, така си е! Да, да, права си – и това е смелост, а ти го знаеш - в кръвта ми е...

СПОМЕНИ И МИСЛИ НЯКАКВИ

Беше много отдавна, но помня още неща от времето, когато...

Та, свил съм се някъде, не виждам нищо, не знам нищо и мисля ли, мисля... Всъщност мога ли да мисля? Та аз не знам още кой съм или какво съм, къде съм и кога ще се родя, камо ли да философствам и да се чудя кое, как и защо... Само нещо напира в мен, напира и аха да излезе, ама като не може още, аз какво да сторя?... Май приличам на нещо топчесто, леко продълговато, ама много дребничко като... семе или нещо подобно... Не, не! Като пъпчица... Чакайте, чакайте!... Още мъничко ми трябва, съвсем мъничко... Ох! Олее-лей! Боли меее!...

Ето ме вече и мен... Ехааа!... Ама, че е светло навън!... И толкова просторно!... Какво е това?... Ще погледна... Насам, такааа... Натам, аха!... Нагоре, надолу... Я!... Хм!... Оп-палаа!... Стоя си на върха на някаква пръчица... Само съм!... А, не! Има и първо!... И колко съм други мъничета - пъпчици, връхчета... Аз ли съм зелено и голямооо!... Как ми се иска да раста още, да раста, да се издигам нагоре, нагоре и да пробия ей там онова, което е над мен... Ох... Нещо ме люшна... Но защо ми се смее и така шуми или духа наоколо? Вятър работа бил!... Кой ми го казва?... Моля? Баща ми ли?... Ясно! Аз пък съм бил един обикновен... Ама, не съм ли нещо друго?... Е, щом трябва, друго не ми остава – ще се примиря... Съдба! Какво да се прави?...

Времето минава... Имам вече много братя, все като мен – листа на някакво дърво... Не виждам и не знам коя е майка ми... Оня, дето все духа, веднъж каза, че е земята, а друг път спомена природата... Ако е така, тя има много деца и толкова различни - големи, малки, многоцветни... Скоро се родиха и сестричета ми – мънички, бели цветчета, скупчени на китчици... И как ухаят само! Май те примамиха жужящите и летящите...

Нещо притъмня... Онова голямото, жълтото, което рано се появява, блести и свети, после топличко ме гали, след туй силно напича и накрая отива да спи, май сега се скри някъ-

де... Сърдито ли ми е? ... И защо плаче? Кап... Кап... Олелеей! Нещо ме удари силно... Ще ме убие!... Ветреее, къде си? Разкарай го! Махни го!... Бъррр! Колко съм мокър!...

Разбрах – било първо дъжд, а после имало и град... Шантава работа!... Не ги разбирам аз тия неща. Добре, че светилото пак се появи. Слънце някакво било... То е добро!... Обичам го!... Но... това пък какво е? Нещо лази по мен, гъделичка ме... Не! Направо се върти, облизва ме, лигави ме и почва да ми ги разправя едни: готин съм бил, ама другите ми завиждали, че съм най-голямото, че съм първо на клончето и на върха на дървото, а пък те грозни били, криви били, нямали такъв хубав цвят като моя и искали, и можели и щели да ме... убият при първа възможност, но... Ами той, великият червей, щял да ме спаси и да ми помогне да ги... унищожа. Ама че глупост! Откъде му хрумнаха тия клюки и това перчене?... Всичко зашумя наоколо и се заблъска дълбоко в мен... Оххх! Заболя ме! Защо ме хапе така?... Това ли е спасението?... Ужас ... Нима светът се състои само от бури и червеи?...

Едва оцелях... Още ме боли снагата. Сега съм малко назъбен, накъдрен от едната страна, ама нищо, нали съм жив! Благодарен съм на птичката, която долетя, грабна оня гадняр и го отнесе нанякъде... После се върна на един от клоните и така сладко и омайно запя, че аз се понесох някъде из висините и се насладих така на нещо приказно и вълшебно, че ми идеше сякаш да напиша нещо нежно във въздуха и да го оставя там завинаги като някакъв спомен...

Пак заваля... Няколко дни... След това вятър задуха... Слънцето е някак далечно и чуждо... Отдавна сестрите ми се превърнаха в някакви плодчета и семена, а после се пръснаха по земята и се затъркаляха надолу по някакви камъчета... Студено ми е!... А така ми се иска някой да ме прегърне, да ме целуне, да ме обича!... Какво става? Остарявам ли? Защо братята ми започнаха да жълтеят, да падат и да играят на гоненица?... Ами аз?... Не ме ли искат?... Останах сам... Дървото заскърца някак тревожно, сякаш плачеше и се сбогуваше с нещо скъпо...

Изведнъж някой ме дръпна силно, грабна ме и ме понесе насам-натам... Урааа! Аз можех да летя... Колко при-

ятно е да пориш въздуха, да се чувстваш лек, безгрижен... Като птица!... Като перце!... Не, не! Аз не летях, аз танцувах нагоре, надолу, наляво, надясно... В мен напираше някаква топлинка, с която исках да покрия света, да го разтопя и да се слея с него – заедно със светлината на деня, с красотата на дъгата, с далечината на звездите, с потайността на нощта, но... Просто падах бързо надолу с невероятна скорост, уплашен от мечтите си... Исках да се скрия от всички и от всичко, засрамен и унижен от падението си... Вятърът пък се зачуди къде да ме отнесе и как да ме утеши...

На земята съм и нямам сили и желание за нищо... Наоколо беше тихо, пусто и скучно... Скоро едно бездомно куче ме подуши, но като разбра, че не ставам за ядене, ме перна силно с лапата си и ме запрати в неизвестна посока...

След няколко дни две малки ръце ме вдигнаха оттам и аз чух най-звънкия смях и най-прекрасния глас:

— Мамо, мамо, виж! Намерих един невероятен лист!... Погледни го само! В него има жълто, зелено, кафяво, оранжево, червено... И е къдрав, и е назъбен, и е на дупчици... Като шарена дантелка е!... Никога не съм виждала такъв... Много е красив, нали?... Може ли да го взема?... Моля те!...

Сега стоя някъде между листата на една специална книга върху твърда страница и съм покрит с тънка прозрачна хартия, за да не се разпадна на парченца и не се превърна в прах... Не съм сигурен дали съм по-добре от братята си, които изгниха някъде там, под дървото, за да дадат сили за нов живот на други наши роднини, но знам, че доставям радост на едно малко момиченце с руси коси и сини като небето очи... И всеки път, когато ме погледне с тях, на мен ми става някак си нежно и хубаво, защото вярвам, че съм обичан такъв, какъвто съм...

ОБИЧ

Стоеше на брега на езерото и разсъждаваше: „От мъжки пол съм и като такъв индивид обичам женските. Е, мъжките са ми приятели, но това е друго. Влюбих се и то безумно в най-прекрасното същество на света, а после заживях с моята сродна душа. Тя беше не само красива, но и добра жена. Тялото ѝ се извиваше грациозно, когато вървеше или когато плуваше, и ме подлудяваше. Направихме си уютен дом и зачакахме рожбите си. Приличахме си много. Бяхме неразделни, всеотдайни, щастливи и сигурни, че никой не може да ни раздели. Да, ама не! Един ден, както съм спал, моята половинка изчезна. Първо си помислих, че е отишла да търси храна, после, че е прескочила до комшийката на сладка приказка, но тя се забави прекалено дълго. Започнах да се тревожа и да я търся упорито. За съжаление я нямаше никъде – нито при едните съседи, нито при другите, нито в парка, нито до езерото…

Слънцето се скри отдавна и аз не мигнах цяла нощ. Без нея жилището ни беше празно и пусто… През главата ми минаха какви ли не мисли. Не вярвах да е избягала с друг – беше невъзможно, защото много се обичахме. Отвлечена ли беше? В днешно време ставаха такива неща заради откупи… Ами ако се е удавила? Ужас! О, нееее! Това беше невъзможно! Та тя умееше да плува и дори печелеше състезания... Дали пък не беше тръгнала към родилния дом? Едва ли! Щях да знам… Все някой щеше да е видял, да е разбрал… Нямаше следа и никой не знаеше нищо. Странна работа!… Главата започна да ме боли, сърцето ми се сви, душата също… Какво ще правя без моята любима?… Какво да сторя и сега?… Как ще живея без нея?… Ох!… Нека само да съмне! Утрото казват, било мъдро и ако дотогава не се е прибрала, ще тръгна да я търся сам.“…

На следващата сутрин една костенурка излезе смело от езерото в бизнеспарка и тръгна да пълзи с огромните за ръста си ръце и крака първо по пясъка, а после по тревата.

Идващите на работа млади хора я взимаха и връщаха обратно, но тя отново и отново изплуваше, търсеше сушата и пълзеше по нея. Нещо все я влечеше натам, сякаш някой я викаше и мамеше. Минаваше зелените площи, пресичаше пътеките, търсеше улицата и въобще не обръщаше внимание на това, което хората ѝ говореха:

— За костенурка – много бързо вървиш... И каква си упорита само!... На екскурзия ли си тръгнала?... От какво бягаш? ...

— Къде отиваш, миличка?... Връщай се! Белята ли си търсиш?... Вчера една като теб беше застанала на пътя и пострада непоправимо – някакъв камион я смачка...Трябва да внимаваш!... Твоето жилище е водата, няма да оцелееш на друго място...

Костенурката не разбираше защо тия двукраки огромни същества я взимат и връщат обратно във водата. Не знаеше и техния език, за да им обясни накъде е тръгнала. Търсеше своята половинка. Горката! Инстинктът я дърпаше към улицата, сетивата ѝ също. Какво ли си мислеше, но явно се досещаше за съдбата на другата костенурка. Обичаше страшно много своята женска и трябваше навсяка цена да я последва, предавайки тялото и душата си на... оня камион. Пък може би, той щеше да ги събере завинаги заедно там, някъде в небитието...

Излезе за пореден път от езерото. На хората им беше омръзнало да я хващат и връщат. Разправяха, че това същество сигурно се чувства като в затвор във водата или просто бяха решили, че е дошла отдругаде и иска да си е у дома... Както и да е! Човеците не я разбираха. Те не знаеха, че тя може от километри да усеща нещата по миризмата им, както и да се ориентира в пространството чрез магнитното поле на земята. Така, макар и късно, беше разбрала за съдбата на другарката си...

Костенурката въздъхна и тръгна по своя път, без да обръща внимание на хората. Пълзеше към улицата, където нямаше светофари, но пък – там беше нейната любима, нейното семейство. Искаше да се слее с тях и беше сигурна, че я чакат с нетърпение...

ПРИКАЗКА ЗА СКИТНИКА

Един скитник си наумил да се пържи в Ада. Нямал друг избор, че тежък животът му бил. В слънце, дъжд и сняг все вървял, под мостовете спял, върху камъни лежал, със звезди, облаци и вятър се завивал. На всичкото отгоре в кофите за боклук храна намирал...

И така, отправил се към онова място, но там дяволите го спрели:

— Върви си! Достатъчно си наказан. Нямаш място тук – за теб на земята е било ад и няма как и къде да ти е интересно, нито трудно.

Така му рекли и го качили в невидимия асансьор. За секунди стигнал Рая, но пред портите на блажената красота ангели го спрели:

— Стой!... Върви си!... Миришеш лошо, нямаш нови дрехи, дори пари за вход не носиш. Тук за тебе няма подходяща храна.

Тъй му рекли и го върнали отново на земята.

Горко на скитника! Отхвърлен бил отвсякъде. За него нямало място никъде – ни сред хората, ни в небесата, ни в Пъкъла. Дори и кучетата не го искали, а баби и дядовци го сочели на внуците си с пръсти и редели думи прости:

— За да не бъдете като този, учете и работете!

После хвърляли камъни след него, а той вървял и бижел раните си, без звук да издаде...

И чак тогава Господ се смилил. Дълго мислил как да му помогне и решил. В една нощ, когато скитникът, примирен със съдбата си, се скрил от тъмното и студеното време в празен кашон, Всевишният му изпратил искрица топлина. Тя била от подхвърлен фас, та дано успокои и стопли душата му. Уви! Подслонът пламнал, а с него изтерзаният човек се почувствал някак жив. Замаял се от дима, пламтял и мечтаел, но после... изгорял. На въглен първо се превърнал, а после в пепел. Вятърът само бил свидетел на ставащото. Въздъхнал той тежко и отвял по света останките от скитника, та дано един ден някой да си спомни за него с нещо добро...

СЪПЕРНИЧКИ

Намираха се в луксозен ресторант. Стояха една срещу друга и спореха. Всяка изтъкваше себе си и плюеше другата. И двете искаха да му се харесат. Бяха влюбени в него. Не можеха да си го разделят и не искаха да отстъпят.

— Погледни се само – тъпа, широка и дебела си! – рече едната.

— А ти? – отвърна другата. – На нищо не приличаш… Да не би да харесва кривите ти зъби? По-богата съм, по-изискана и по-възпитана съм от теб…

— Произход имала! Роднините ти вар и цимент бъркат – заяде се първата.

— Твоите сено на село събират – не остана длъжна втората.

— Само каши правиш, за нищо друго не ставаш. Кой ще те търпи такава?... Той обича само мен. Води ме на тържества и приеми, докато ти си стоиш вкъщи.

— Да, но в мен всеки може да се огледа – имам блясък…

— Твоят свят е крив!

— А твоят – бодлив.

— Аз съм по-така…

— Глупости! В мен има нещо съблазнително – ще ме хареса някой ден…

— Нее! Той е мой!

— Махни се от пътя ми!

Оня, който ги слушаше, имаше чувството, че ще се сбият. Не издържа:

— Стига вече!.. Засрамете се!... Всички сме равни и живеем заедно.

Те млъкнаха и погледнаха с надежда към него. Нямаше смисъл да се карат и очакват нещо друго. Трите бяха само едни прибори – нож, вилица и лъжица. Всеки момент сервитьорът щеше да ги отнесе на някоя маса, за да изпълнят дълга си…

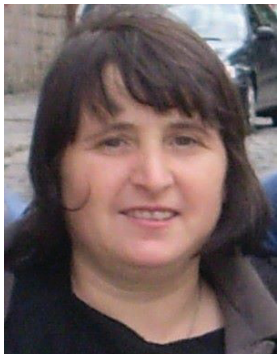

Таня Танасова

Таня Танасова е родена през 1963 г в семейство на бесарабски българи в Република Молдова.

За първи път в България нейното творчество е представено във в-к „Сливенско дело" през 1981 г. Следват: в-к „Литературен фронт" (1989 г.), сп. „Глобус" (1991 г.), в-к „Модерен свят" (1993 г.), „Знаме", гр. Търговище (1995 г.), в-к „Сливенски новини" (1996 г.), сп. „България Македония" (2009 г.), в-к „Сто вести", гр. Габрово и др. Работила е в български вестници в Бесарабия - „Родно слово" (гр. Кишинев) и „Камбана" (гр. Болград, Украйна). През този период излизат първите ѝ две стихосбирки - „Това съм аз" (Кишинев, 1990 г.) и „Нежни листа" (Болград, 1994 г.)

През 1995 г. заедно със семейството си се премества в България. В гр. Габрово, издателство „Луна" издава още две нейни стихосбирки: „Полет от Онгъла"(1999 г.) и „Ще ме харесаш после" (2004 г.) През 2009-2010 редактира в Стара Загора вестника „Корени български", чийто първи брой е отпечатан, а останалите дванадесет броя излизат само в електронен вид. През 2014 г. издателство „Гутенберг"(София) издава стихосбирката ѝ „За България с любов". През 2017 г. виждат бял свят стиховете ѝ за деца, писани през годините. Издателство „Дуо - В" (София) издава стихосбирката ѝ „Чудни хора".

По нейни стихове има написани няколко песни: „Ние сме от Буджакската степ" и „Защо се, Пенке, ожени!" - Петър Перонков (гр. Тараклия, Молдова), „Бяло цвете" и „Мога да чета"- Валентин Станков (гр. Одеса, Украйна) и „Висока цена" - Константин Кучев (гр. София).

ОПИТАЙ СЕ ДА ГО ОБИКНЕШ

Сияна нямаше 17, когато една вечер разбра, че родителите ѝ искат да я омъжват. Стори ѝ се неправдоподобно. Тя дори се разсмя в първия момент. Но баща ѝ почна да ѝ обяснява, че човекът, който е идвал няколко пъти вече с една черна кола, всъщност е бащата на въпросното момче. Сияна разбра, че е сериозно. Погледът ѝ се замъгли. Тя знаеше, че баща ѝ е непреклонен. Надяваше се да спечели майка си на своя страна, представяше си как ще се гушне в нея и... Тя почти не слушаше баща си, който продължаваше да я уверява, че хората са сериозни и заможни, малко надалече им е селото, но нали затова са колите – успокояваше я той.

Успоредно със спасителните мисли за майка си Сияна се опитваше да си спомни момчето. Няколко пъти, когато идваха, и то беше с баща си. Тя сега си спомни, че последния път, когато колата обърна и спря до тяхната порта, зад волана беше момчето. То закачливо ѝ свирна и направи вид, че ще продължи. Сияна изплашено се отдръпна. След миг и двамата се разсмяха. И това беше. Тя отиде да повика баща си. Дамян с баща му останаха да чакат до гаража. После вътре си говориха за коли, за части и – оказа се, че не само за това...

Сияна потърси майка си, но не я намери никъде и седна обезсилена на един пън в двора. Този пън беше останал от стар орех, който значеше много за Сияна. Тя си играеше под него като малка. А за един от клоните, който приличаше на ръка на регулировчик, беше вързана люлката ѝ. Тя се люлееше и пееше на воля. В този голям двор с калдъръмени пътеки, под сянката на ореха тя се чувстваше свободна и защитена. Мисълта, че някога ще трябва да го напусне, я натъжаваше много и тя я избягваше.

Миналата година съседите изведнъж заявиха, че орехът им пречи – засенчвал им къщата, а корените му били стигали надълбоко чак под техните дувари и щели да ги разрушат. Стигна се до препирни между двете семейства, но така или иначе се наложи да отрежат ореха. Сияна и досега с болка си спомня как в един хубав есенен ден се сгромоляса нейното „царство". Тя избяга в къщата, затрупа главата си с възглавници да не чува как „пъшка" и трещи старото вели-

чаво дърво. Дънера му не можаха да извадят, беше много голям, корените – дълбоки и трябваше да се разрови целият двор. Съседите склониха той да остане с условие, че ще се залива с вряла вода, докато не изсъхнат корените.

Сияна сядаше често на него и тъгуваше за ореха или за други свои работи, за които никой не знаеше. И сега пак седна там, прегърна коленете си и заплака. Искаше ѝ се както преди да се залюлее на люлката, да се скрие в клоните на ореха и да запее. А песента ѝ сигурно щеше да е много тъжна...

Стресна се от скрибуцането на портичката. Идваше си майка ѝ, беше ходила при баба Василица да се съветва за чеиза, който е най-голямата грижа за майката на булката. И тя беше почнала от него, но разбира се, че нямаше да се издаде на дъщеря си. Дойде направо при нея. Сияна почна да ѝ казва за разговора с баща си, но тя я спря:

— Знам, чедо, знам! Седна до нея на големия пън. Прегърна порасналото си момиче и галено и тайнствено каза: – Опитай се да го обикнеш!

Сияна се захлупи на рамото ѝ и се разрида. Тя не знаеше и не искаше да знае как човек трябва да се опитва да обикне.

...Сватбата бе определена за последната неделя на октомври, с оглед да преври новото вино и да се прибере всичкото от градината.

Дамян идваше често, вече без баща си. Приготвяха нещо по-хубаво да го нагостят. Родителите ѝ го посрещаха на портата. Разпитваха го всеки път за едни и същи неща – какво правят техните, добре ли са, стягат ли се за сватбата и прочее. След това ги оставяха насаме и това беше най-трудният момент за нея. Тя не смееше да го погледне в очите, а ако го стореше, трябваше или да се разсмее, или да се разплаче, затова постоянно криеше погледа си. Той се държеше непринудено. Говореше за отвлечени неща, и то все на шега, сякаш нямаше те двамата след броени дни да станат съпруг и съпруга. След около час той си тръгваше, като казваше кой друг ден ще може да дойде отново. Сияна го изпращаше с облекчение, а за деня, когато ще трябва да отиде с него, не искаше да мисли. Отиваше в голямата стая при жените, които помагаха за чеиза, и се включваше в работата.

Сватбата дойде и отмина. Селото на Дамян се оказа още

по-далеч, отколкото си представяше Сияна. Дори и небето тук ѝ се виждаше чуждо. Свекървата готвеше и подреждаше по друг начин. И говорът в това село се различаваше от техния. Сияна се примиряваше с всичко това, само с едно – не можеше. Как да живее с Дамян, като не го обича! Макар тук и да се радваха на нейната младост и хубост, тя ходеше все тъжна. Дамян разбираше защо и се стараеше да не ѝ досажда и да не я притеснява. Беше внушил същото и на родителите си.

Сияна обичаше да ходи за вода. Чешмата се намираше на една поляна, заобиколена от върби. Пътеката към нея беше стръмна и свекърва ѝ не се наемаше вече да слиза надолу. Сияна вземаше две бидончета и с удоволствие се затичваше по стръмната пътека. Това място с нещо ѝ напомняше за техния орех и тя се задържаше там възможно най-дълго. Често заварваше там и други булки и момичета. Те се пръскаха с вода, смееха се, говореха си. Няколко пъти Сияна беше чула да споменават за някаква баба Дойчовица, за която впоследствие разбра, че е билкарка-лечителка и има билки за всичко.

В това село не бе прието млада булка да ходи сама из селото. А Сияна нямаше и къде да отиде. Пазаруваше свекърът. Дамян се прибираше от работа късно и уморен и тя не смееше да му предложи да излязат. Поиска да почне работа, но семейството се възпротиви. Щели да помислят хората, че са чакали на нейната заплата. А свекървата тихичко, уж само за нея, добави: „След първото дете ще помислим!". Сияна пламна. Дамян грижовно я наблюдаваше и веднага смени темата на разговора, като ѝ даде възможност да излезе и да преодолее емоциите си. Тя му беше благодарна за тези малки хитринки, с каквито той често я спасяваше.

Той беше по-възрастен от нея със седем години, стабилен, симпатичен. Сияна понякога го наблюдаваше отдалече... Опитваше се да си представи, че я има искрата, която е нужна ... за да „се запали изгревът" и той да бъде същият като в нейното село. Но искряха единствено сълзите ѝ. Дамян, като усетеше погледа ѝ, поглеждаше я нежно, но разбираше, че трябва още търпеливо да чака.

Заредиха се дъждове. Пътищата се разкаляха. Колата вече не можеше да стигне до хубавия път. Напразно беше

Сияна да се надява, че ще отидат на гости или пък че техните ще дойдат. Идваше зима. Дните ставаха все по-малки, а дългите нощи като черни плочи се стоварваха на неопитното сърце на Сияна. Тя се чувстваше от ден на ден по-зле, ставаше все по-слаба. Депресията, която я обхващаше, беше също непознато нещо за нея. Как можеше по телефона да обясни на майка си какво ѝ е, като тя самата не знаеше. Нейното състояние взе да тревожи къщните. Тя усещаше, че и на Дамян търпението може да се изчерпи. И се реши да отиде при билкарката. Та нали тя имала билки за всичко.

Баба Дойчовица се оказа суха и малко прегърбена женичка, но още пъргава и много жизнена. Тя заведе Сияна в най-вътрешната стая на къщата, без да я пита нищо. Явно беше много опитна и не задаваше излишни въпроси. Стаичката беше малка. Многото билки, които тя съдържаше, отдавна бяха смесили миризмите си и на Сияна от това силно ухание почна да ѝ се вие свят. Лечителката ѝ посочи леглото да седне, като я погледна набързо в лицето и продължи да подрежда билките си. Разстланите на вестник събра в буркан, а на тяхното място разпръсна други. И както стоеше с гръб към Сияна, изведнъж я попита:

— Ти май не си тукашна? Да не си булката на Стойчув Дамян?

— Да – отговори Сияна с облекчение. Защото тъкмо се чудеше как да започне да обяснява коя е. И ето че вече не е необходимо.

— Онази от далечното село – продължи в същия дух баба Дойчовица. Дори не можеше да се каже, че я разпитва, тя просто констатираше факти, като правеше точни попадения по болезнените точки на Сияна. – Сигурно много ти е мъчно за у вас!

Сияна цялата пламна. Колко точно го каза „за у вас". Ако беше казала „за вашите" или „за вашето село", нямаше да е точно, нямаше да е пълно. Защото на Сияна ѝ беше мъчно за всичко, свързано с миналия ѝ живот, дори и за тогавашната Сияна.

— Така е, така е, мойто момиче; то не е само до теб. Тежко е да се разделиш от майка толкова малка. Свекървата

тя и да е харна, не е като майката – де махна ще ти намери, де ща смъмри... Но такава е нашата женската орисия.

Гласът на баба Дойчовица се движеше из стаята и сякаш се смесваше и той с миризмите на билките, сякаш ставаше и той лековит. Сияна все повече се отпускаше и вече беше почти готова да се довери на женицата с шарената престилка. Билкарката беше приключила с подреждането, като взе единия край на престилката и го подпъхна под коланчето . Като че ли с това закриване на лицето на престилката разграничаваше едната си дейност от другата – обичайното шетане от лекуването, макар че и то беше станало доста обичайно за нея.

— Я полегни тук – каза тя на Сияна, като намести възглавницата и я изчака да си качи краката на кревата. Толкова мека и удобна ѝ се стори тази възглавница, че тя притвори очи и зачака. Лечителката почна да опипва тялото ѝ, като я питаше дали я боли. Сияна реагираше само с мимика и това беше достатъчно.

— С мъжа барем добре ли ти е? – жилестите ръце на старицата внимателно опипваха корема на младата жена.

Сияна изви главата си на една страна и от затворените ѝ очи потекоха сълзи.

— То така е, ако бяхте от едно село, щяхте да се познавате, да се либете. Пък тъй, ти не го знайш, нито той тебе; видял те, харесал те... и хайде сватба! Но и това ще дойде, трябва да почакаш.

Сияна се нажали още повече, разговорът беше стигнал кулминацията си.

— Няма! – изрева тя като малко капризно дете.

Баба Дойчовица продължаваше спокойно и старателно да я разтрива.

— Аз чаках, чаках, но... – Сияна захълца. Тя изля тук повече сълзи, отколкото през цялото време, откакто е омъжена. Толкова мъка ѝ се беше насъбрала, толкова душевни страдания! И все нямаше с кого да сподели, на кого да се оплаче.

Билкарката беше преминала вече да разтрива гърба ѝ и все едно че не обръщаше внимание на риданията ѝ. Само състрадателно пошепваше:

— Така е, така е... Ти си чакала, но не си пила билки. Аз имам специални, такива като за теб.

— Наистина ли? – Сияна спря да плаче в очакване да чуе потвърждение.

— Имам, дъще, имам! Девет дена ще ги пиеш, после ще дойдеш да ти дам други. След това пак ще те разтрия, пак ще пиеш билки и работата ще се оправи.

Сияна излезе от бабини Дойчовичини като от друг свят. Ръцете ѝ стискаха заветните билки, увити в парче вестник, а краката ѝ с бързи крачки я отведоха вкъщи.

След девет дни тя отново почука на познатата вече портичка. Беше вече по-смела, по-сигурна, а в очите ѝ се четеше надежда. Баба Дойчовица я покани вкъщи, но я помоли да почака. След известно време лечителката изведе през друга врата други свои пациенти – жена с дете, изпрати ги и дойде при Сияна.

— Малко си по-добре май!?

Сияна свенливо се усмихна. Влязоха пак в онази стаичка. Докато стопанката сменяше чаршафа, гостенката с любопитство разглеждаше обстановката.

Освен онова, което беше видяла миналия път, тя забеляза в ъгъла над прозорците голяма икона. Ликът на Света Богородица ѝ се стори като жив, тя не издържа дълго да го гледа и се наведе. Но след малко отново вдигна очи към иконата и жадно се взря. Този поглед ѝ беше познат, и тя се опитваше да се сети откъде.

— А, иконата ли? – баба Дойчовица беше приготвила вече леглото и се обърна към Сияна да я покани. – Иконата се казва Умиление. На нея се моля за всички ви. Жената бавно се прекръсти, като не откъсваше очите си от иконата, и мълком посочи на пациентката си леглото.

Сияна почти не слушаше какво ѝ се говори. Тя и със затворени очи продължаваше да усеща погледа на Света Богородица и да вижда едва забележимата Ѝ усмивка. Тя се отпусна в ръцете на лечителката и ѝ се довери напълно, като си мислеше непрекъснато за иконата. И изведнъж се сети, че я има същата, само че мъничка, тази, която майка ѝ подари на сватбата, когато се прощаваха.

По пътя за вкъщи Сияна си мислеше как ще си отиде и веднага ще потърси иконката. Къде ли е прибрана?

Дамян си беше дошъл вече и тревожно се оглеждаше за Сияна. Майка му каза,че бая отдавна я няма и не е казала къде отива. Когато тя се появи, той почистваше ботушите си. Без да я пита нищо, предложи да почисти и нейните обуща. На зачервеното ѝ от бързане и притеснение лице се появи макар и кратка усмивка. Той го прие за добър знак. Подаде ѝ ръка да стъпи на чергата и високо отговори на майка си, която още продължаваше да се чуди къде ли е отишла Сияна.

— Дойде си, майко, дойде си! Ходила е да ме посреща, но сме се разминали по пътя.

Сияна се изчерви още повече от това хрумване на Дамян. Разбра, че нейното отсъствие се е обсъждало. Тя се сети, че държи в ръцете си билките и всеки момент могат да я попитат какво е това. Влезе в спалнята, прибра билките и почна да търси иконката. Разтури дрехи и одеяла, но припряното търсене не даваше резултат. Чу се вратата, тя се стресна. Влизаше Дамян. Сияна виновно огледа безпорядъка, който беше създала преди малко, и едва сега забеляза иконката. Тя се подаваше от бродирана покривка, за която майка ѝ беше платила доста скъпо и която Сияна пазеше за много специални случаи. Иконката е била увита в тази покривка и забравена.

— Какво търсиш? – малко учудено попита Дамян.

— Нея! – Сияна взе иконата и я притисна до сърцето си.

Дамян продължаваше да не разбира и се приближи.

— Тя ще ни помогне! – прошепна момичето, като обърна лика на света Богородица към него.

Дамян четеше в очите на Сияна някаква промяна. Откъде идваше тя и с какво точно беше свързана – за него в момента нямаше никакво значение. Той бе сигурен в едно – че трябва да опита за пореден път да се доближи до сърцето на момичето и че този път може би ще бъде разбран. Неговото крехко щастие, на което той не можеше да се наслади напълно, ту го окриляше и му даваше надежда, ту го хвърляше в смут или направо го отчайваше. Той вече разбра, че прекалено рано е нахлул в живота на момичето; че то не е готово още да отговори на чувствата му. Затова се страхуваше хем да не го изплаши, хем да не изпусне момента и да загуби завинаги това хубаво момиче. Той се беше изморил

да чака и да внимава, налагаше му се да бъде мъдър повече, отколкото е. Но и нещо като че ли му помагаше в тази борба. Респектиран от Сиянината чистота, непоквареност, хубост, той се изпълваше с толкова драгост, радост и сила, че бе готов да се съобразява и с въздуха около нея. Той излизаше и влизаше в двора с единствената мисъл, че тя е тук. Неговата избраница, неговата половинка е в неговата къща. Външно всичко беше наред. Радваха им се и неговите близки, макар че и те забелязваха, че и година след сватбата снахата още страни от Дамян, от тях и понякога се държи още по детски. Но не им се месеха. Това напълно устройваше Дамян, но и значеше, че той сам трябва да се справи. Понякога, унесен в такива мисли и втренчен обикновено в някоя далечна, сигурно несъществуваща точка, той си представяше как Сияна идва да го изненада. Как той се прави, че не чува леките ѝ стъпки, как тя слага белите си нежни ръце на очите му, как той я придърпва за ръцете и я събаря в скута си, как звънкият ѝ смях, който толкова рядко се чува, оглася двора им, как я занася на ръце вкъщи, как тя се съпротивлява, но само на шега, колкото да го разпали още повече, как... Но нищо от това не се случваше. Ако се обърнеше рязко, най-много сварваше погледа ѝ, който тя веднага бързаше да скрие. Той разбираше, че и тя се измъчва, но, ей богу, не знаеше как да ѝ помогне, как да си помогне.

И сега, заварвайки я между разхвърлените възглавници, юргани и прочее, все неща от нейния чеиз, той си помисли в първия момент, че тя си събира багажа. Тази мисъл, макар и за кратко, го накара да изтръпне. Той бързо направи връзката с тайните ѝ излизания, макар че досега не им беше придавал значение. „Нали не можеше да стои все вкъщи със свекървата - мислеше си той, – сигурно си е намерила някоя приятелка."

Но сега... За секунди през ума му минаха какви ли не мисли. Той бавно се приближаваше и установяваше, че очите на Сияна говорят съвсем друго. Тя го гледаше грейнала и безпомощна, обяркана от собствената си откровеност и готовност да споделя. Той се опита да ѝ отговори на въпроса, като си мислеше, че може и да не е било точно въпрос. Но той трябваше да продължи този диалог, който така дълго е очаквал.

– Разбира се! – прошепна той, като я гледаше в очите и бавно и неуверено я притегляше към себе си.

От една страна, развълнувана, и от друга страна, трогната от държането на Дамян – Сияна, изморена и разнежена, доверчиво отпусна главата си на рамото му. Той сключи ръцете си зад гърба ѝ и зарови лицето си в косите ѝ. Прегръдката му ѝ се стори желязна, но този път тя не се опита да се измъкне или да го отстрани. Ръцете ѝ внимателно положиха иконата на масата и се обвиха около врата му. Той я държеше и я притискаше така, както се държи най-скъпото нещо. Като че ли току-що го бе открил и за нищо на света не биваше да го изпуска. Те стояха посред стаята, „разтворени" един в друг, замаяни от любовта, която оттук нататък щяха да имат за своя спътница.

Свекървата беше сложила масата и ги викна за вечеря, но... те не я чуха. Тя дори отвори вратата, след като не отговориха, но... те не я видяха. Изненадана, но доволна, тя прикри усмивката си с края на забрадката. Опря се за малко на затворената врата и тръгна към кухнята.

— Хайде, дядо, да вечеряме! – закачливо покани мъжа си.

— Ами младите?

— Не можеш ги закача сега. Хайде, сядай, сядай! Те си знаят...

Една година по-късно.

Дамян внимателно шофираше и при възможност се обръщаше назад. Там, на задната седалка седяха най-скъпите му същества – Сияна и малкият Стойчо. Те пътуваха за Сияниното село, за първи път водеха Стойчо на гости при баба и дядо. Сияна се вълнуваше при мисълта, че цялата рода се е събрала и ги чака. Тя прегръщаше детето и му разказваше нещо за в бабини му, макар и то нищо още да не разбираше.

Родителите ѝ ги посрещнаха на портата, явно са надничали на пътя при всяко минаване на кола. Майка ѝ криеше очите си, готови всеки момент да заплачат. Тя сякаш не можеше да се зарадва с цялото си сърце, преди да ги види, да се убеди...

Тя знаеше, че тогава думите ѝ „опитай се да го обикнеш" прозвучаха за Сияна като присъда. Колко безсънни нощи прекара след това, измъчвайки се дали не е сгрешила.

И сега, когато видя Сияна успокоена и щастлива, даде воля на сълзите си...

Всички роднини не пропускаха да забележат, че Сияна много се е променила. „Как няма! – радваше се баба ѝ. – Станала е майка!". „Вързопчето" със Стойчо „пътуваше" от ръце на ръце. Дамян беше донесъл домашно, собствено вино и с гордост черпеше родните за сина. Разплаканите очи на Сиянината майка вече се смееха, но Сияна, като я погледнеше, се сещаше за стария пън и излезе да види дали го има още.

Дворът беше почти същият. Забелязваха се и някои нововъведения на брат ѝ, който беше дошъл със семейството си да живее при родителите. Тя седна на пъна, както преди, прегърна коленете си и се опита да бъде сериозна, но не ѝ се получаваше, на лицето все излизаше усмивка. Беше усмивката на нейното щастие – чакано, изстрадано.

И сега, тук тя осъзнаваше това с още по-голяма сила. Мислите ѝ прекъсна племенничката ѝ, Виолетка - седемгодишната дъщеря на брат ѝ.

— Лельо, и аз обичам да сядам тук!

Сияна ѝ направи място да седне и я прегърна.

— Кога си пораснала?!

Двете се разсмяха.

— Знаеш ли, че това е моят орех? – я попита Сияна.

— Това не е орех! – възрази момиченцето. – Това е пън, ей там има орех – посочи настрани.

На десетина метра, към оградата наистина растеше младо орехово дръвче. То беше издънка от стария орех и бе сякаш предпазливо поникнало по-далеч от къщата на съседите, за да не го сполети участта на стария орех. Сияна и Виолетка отидоха при него.

— Как не съм го забелязала! – чудеше се Сияна. – То е доста голямо вече! – Ами щото отдавна не си идвала на гости – беше готова с отговора Виолетка, – а мене дядо все ме кара да го поливам.

— Поливай го, лелиното! Това е твоят орех! – каза Сияна.

Заведе я отново при пъна. И когато се настаниха удобно на него, тя разказа на Виолетка историята на стария орех.

БЕСАРАБСКА ИСТОРИЯ
ОБИЦИТЕ

В един неделен ден баба Цана и баба Дона седяха на дернек.

— Дусе! Донеси ми, бабо, още семки – извика баба Дона на внучката си. – Те са в тавата на пещта, саде гледай да не ги разсипеш.

И бабичките продължиха да си приказват.

— Виж, тая къща на Желясковите колко отдалече се вижда! – сочеше Цана към съседната улица.

— Тя хем е висока, хем с тия алени керемиди... как няма да се вижда! – съгласи се баба Дона.

Те какви са такива алени? – попита баба Цана. – Други такива не съм виждала.

В това време дойде Дусето и подаде на баба си семките.

— Какви са, не знам, ама били много скъпи. Едната керемида струвала един дорал, или как им викаха на тези американските пари?

— Долар, мо, бабо – присмя ѝ се внучката.

Баба Дона махна с ръка: "Ей сега ще си чупя езика заради тях. Да си гледат работата!"

— И аз не мога да го направя това слово – поддържа я баба Цана.

— Аа, те затуй ли стояха дълго с непокрита къща, заради пустите им долари! – направи логическа връзка баба Дона.

— Ох, като казваш, че си спомням и аз – как нашата къща навремето стоеше непокрита и си чакаше покрива.

— И вие ли сте нямали долари? – съвсем искрено попита Дусето.

Бабите се разсмяха. Баба Цана разпаса престилката си и загъна в нея краката, да ги опази от пустите мухи, които и тук не я оставят на мира. Настани се по-удобно и почна да разказва.

— Бяхме се оженили наскоро, строяхме си къща. Лекаполека, оттам-оттук дигнахме я. Оставаше да я покрием. А пари за керемиди нямахме. И тогава аз – какво да правя – бръкнах в сандъка си.

Там, на дъното, имах скътано нещо много скъпо за мене, златни обици от майка ми. Нямаше как. Рекох: "Глигоре, ще ги продадем и ще купим керемиди."

Но как да ги продадем? Трябваше да се търсят купувачи отдалече. В селото нямаше кой да ги купи. И тогава Глигор предложи: "Има – вика – тука един чиляк. Той ходи по пазари, насам-натъй. Той ще ни каже как може да стане тази работа."

И работата се нареди. Чиляка се казваше Илия. Той се нае да ни продаде обиците в Измаил на пазара.

На другия ден Илия замина с каруцата, в която караше разни работи за продан, и с моите златни обици, грижливо увити в кърпичка. Илия замина, а ние останахме да чакаме.

Лятото беше на привършване. Вечерите и нощите бяха взели да стават студени. Вятърът събаряше от дърветата последните листа. Скоро можеше и да завали. А нашата къща стоеше непокрита. Една вечер Глигор ми вика: "Да вземеш да отидеш в Илиеви, да видиш какво стана с обиците, може да ги е продал вече."

Отвори ми Ганка, жената на Илия. Като ме видя, взе да се вайка и тюхка още от портичката: "Ама тя стана една каквато стана, како Цанке, че не знам как и да ти кажа."

— Ей тук! – удряше Илия по масата. – Ей тука, на това място ги оставихме. А на другата сутрин като станахме – няма ги! Сякаш крака сториха!

— Тъй, мо, сякаш крака сториха! – повтаряше Ганка. – Кой може да влезе и да ги вземе, и ние се чудим.

Не намерих какво да им кажа. Тръгнах си. Краката ми сякаш сами вървяха. А пред очите ми се появяваше ту къщата ни без покрив, сякаш човек без глава, ту майка ми, когато ми даваше обиците. Даваше ми ги и ми казваше: „А това, дъще, е най-скъпият ми дар, обиците на моята майка. Аз не съм ги носила много. Още като се намери ти, ги свалих и все за тебе ги кътах – като се зажениш, да ти ги дам."

Очите ми се насълзиха. Аз пък хич не успях да ги понося. Все си мислех – най-напред къща да имам, нея да нагиздя, че тогава и мене си.

Глигор ме чакаше прав. Стоеше със скръстени ръце до лампата и чакаше. Стана ми мъчно – сякаш аз бях виновната – как ще му кажа сега?! А той като че ли е знаел. За чудене

не се учуди и нито дума не изтърва. Както си беше застанал, тъй си и стоеше. Гледаше лампата и мълчеше. Само пламъчето в шишето взе да се изкривява, да ляга на една страна, без малко да угасне...

— Макар не успях да ги понося – тихо проплаках аз.

— Забрави ги! – изкрещя Глигор, сякаш е чакал да заплача, че да му олекне и на него. И добави по-меко: – Забрави ги, все едно, че хич ги е нямало!

Оттогава за обиците повече не споменавахме. Есенно време беше, имаше много работа. А и къщата трябваше на всяка цена да покрием, да не я навали. Стените ѝ чамурени бяха, като нищо щяха да се размият от дъждовете и да се съборят. Вързахме ний двата края с голям зор, ама се оправихме. Господ ни помогна, аз тъй казвам. На другото лято замазахме къщата отвътре и отвън и се нанесохме да живеем в нея.

Илия продължаваше да кара стока от града. Ганка продаваше. Търговията им уж вървеше, добре печелеха. Но Ганка ходеше все умърлушена и увита с шалинка. Приказваше се из селото, че била се разболяла.

Един ден отидох в магазина за захар. „Имам – рече тя, – но е вкъщи. Тук колкото имах, го продадох." Влязохме от другата портичка в двора им. Аз чакам да отиде в къщата за захар, а тя спира. Изви се киди мене. Лицето ѝ беше бледно, очите ѝ – кръвясали. Личеше си, че няма сила. Опря се на дувара.

— Како Цанке, обиците ти не бяха откраднати. Аз ги харесах и си ги оставих! – само това продума и падна. – Прощавай! – беше последната ѝ дума.

— Простила съм ти! – уплаших се аз. Опитах се да я дигна. Шалинката се хлъзна по раменете ѝ, оголи главата ѝ. На ушите ѝ лъснаха моите обици.

— Простила съм ти! – повторих ѝ. И пуснах полека натежалото ѝ тяло на земята. От гърдите ѝ излезе въздишка. Очите ѝ се затвориха. Лицето ѝ се успокои и сякаш се усмихна...

Жените седяха неподвижни и замислени. Бяха забравили за семките. Тишината наруши Дусето.

— Бабо Цано, това приказка ли е? – попита то.

— Приказка е, бабо, приказка – отговори тя след малко и се прекръсти.

ЩАСТЛИВЦИТЕ

Баба Венче и дядо Наско бяха едни от малкото възрастни двойки в квартала. Пейките до блоковете по-често посрещаха и изпращаха самотници – жени и мъже, които идваха хем да си поотпочинат, хем да се пооплачат един на друг от нелекия живот.

Баба Венче и дядо Наско се движеха почти винаги заедно, подпираха се един друг, крепяха се. Тя беше претърпяла операция на очите, слабо виждаше, та той я водеше. На него пък му се схващаха краката, та и той търсеше опора в нея. И като си помагаха и двамата с бастуните, позволяваха си и по-далечни разходки – до пазарчето, до кумецови си, до поликлиниката.

И прането си изнасяха навън пак двамата. Тя прегръщаше легенчето с едната си ръка така, че да може да държи и бастуна. А с другата ръка се държеше здраво за него. Зор беше, докато слязат по стълбището, но почти не се съгласяваха някой да им помага. Чувстваха се по-добре, по-удовлетворени, когато могат да си свършат работата сами. До простира той ѝ държеше легенчето, а тя едно по едно тръскаше и простираше. Изпъваше хубаво дрехите, понякога им разменяше местата, като преценяваше кое до кое е редно да бъде.

— Табиетлийка е тази баба Невена! – отбелязваха хората на пейката. После и те седяха при тях – щом и тъй, и тъй са слезли долу, барем малко да поседят на въздух.

Почти не минаваше ден да не дойде и баба Анастасия от съседния блок. Тя беше май най-възрастната, прехвърлила 90-те, но жизнена и бодра.

— Щастливци сте вие! – приветстваше тя най-напред баба Венче и дядо Наско. – Щастливци! Защото сте двама!

Щастливците поседяваха на пейката още малко, обикновено „разлистваха страници" на миналото си. И после решаваха да се качат вече горе, че ги чакало шетане. Готвеха също заедно. Той нарязваше зеленчуците на ситно, а тя ги изпържваше малко в лъскава като огледало тава и ги запичаше във фурната. Ставаше чудесна гозба. Миризмата ѝ се разнасяше в целия вход.

— Щастливци сте вие, щастливци! – всеки път повтаряше баба Анастасия.

Но в един момент тя престана да идва на пейката. Покъсно се разбра, че са я намерили в жилището ѝ угаснала…

Баба Венче и дядо Наско продължаваха да излизат заедно. Сядаха на пейката, споделяха дребни-едри с останалите. Но никой вече не ги наричаше щастливци.

Мина се малко време и дядо Наско се разболя и легна. Баба Венче не можеше да излиза сама. Пък и грижите за болния ѝ отнемаха почти цялото време. А когато си почиваше, седеше до прозореца и плачеше.

Скоро остана сама и разбра, че колкото и относително да е било тяхното щастие, все пак наистина са били щастливци. И ако имаше кой да продължава да им го казва, сигурно щеше да продължи и щастието им.

ЧАЕН СЕРВИЗ

Ани беше преминала в 7 клас, когато отношенията ѝ с приятелките взеха да стават проблемни. Ту на една се чудеше защо била постъпила така, ту на друга. Понякога по цели нощи не заспиваше Ани, размишляваше. Но така и не стигаше до нищо, което да обяснява нещата и да ѝ даде поне мъничко спокойствие.

Когато момичето се завръщаше от училище, обикновено заварваше само баба си вкъщи. Баба Ангелина неуморно шеташе в къщата и по двора, почти всичката домашна работа се падаше на нея. Тя не се оплакваше никога. Но когато си дойдеше Ането, тя сядаше, завиваше ръцете си в престилката си, сякаш ги скриваше от работата, каквато те винаги си намират, и с усмивка и блага дума посрещаше внучката си, седеше до нея, докато тя се храни, питаше я за училището, за домашните. Та Ани реши да се довери на баба си, като ѝ разкаже за проблемите с приятелките си. Баба Ангелина я слушаше внимателно, без да я прекъсва. Дори по едно време и погледът ѝ беше насочен не към внучката, а надолу, в земята. И когато Ани свърши, тя я попита:

— Сещаш ли се за онзи сервиз в бюфета?

Момичето я гледаше с недоумение.

„Аз какво ѝ приказвам, тя какво си мисли" – мина през ума на Ането.

Но баба ѝ продължи сладко и неангажиращо да разказва за своя сервиз и Ани се заслуша.

— От време навреме пием чай с него или кафе.

— Да, да! И какво общо има?

— Той ми е много скъп – продължи баба Ангелина със същото спокойствие, сякаш не забелязваше, че момичето почва да се ядосва, – защото ми е подарък от баща ти за един рожден ден. Много време вече мина оттогава, но аз си го пазя. Едната чашка е малко пукната, другата – нащърбена, на третата съвсем се е изтрила лъскавата ивица. А има и една чашка без клупче.

— Така ли? – учуди се Ани. – Не съм забелязала.

— Не си, защото от тази чашка винаги аз пия. А в бюфета ги нареждам така, че към стъклото на витринката да гледат с хубавата страна, със здравата. Така и ти твоите приятелки ги обръщай към теб с хубавата страна и им се радвай.

ЩАСТЛИВИ СЕМЕЙСТВА

Барчето се подготвяше за нощна смяна, когато се появиха клиенти.

— А, вие ли сте? – обърна се барманът към тях като към стари познати. – Заповядайте! Само внимавайте, че подът е мокър и хлъзгав. Те се спряха до крайната масичка. Бяха усмихнати, дори сияещи. Жената от бара се беше подготвила вече да си тръгва, но се захвана да ги обслужва. Съпругът ѝ, който току-що беше дошъл да я смени, запали цигара и излезе навън. Мъжът помогна на жената да седне и след като се убеди, че и тя, и момичето, и момчето получиха желаните си питиета, излезе и той след бармана да пуши.

— Днес не е много хубаво времето – започна барманът, като му предложи огънче, – но вие сте все така весели, както и друг път. Личи си, че сте много щастливо семейство.

Мъжът вместо отговор пусна няколко колелца пушек и на свой ред попита:

— Вие с госпожата семейство ли сте?

— Да. Държим с жената това барче – и добави, изпреварвайки евентуален въпрос: – Под наем сме.

— Сами ли работите?

— Тя основно жената се занимава. Но слаба работа е, няма клиенти. Доходът ни е колкото да си оправим сметките. Тя се разправя със стоки, с документи. Аз идвам предимно вечер, а тя се прибира вкъщи да оправи децата, къщата.

— Аз мисля, че вие трябва да сте много щастлив мъж, щом жена ви е здрава и може да върши толкова работи.

Барманът го гледаше внимателно, сякаш очакваше още аргументи в полза на казаното до сега. И той продължи:

— Моята жена е болна – след кратка пауза добави: – От рак. Дните ѝ са преброени. Затова се радваме на всеки изминал ден, през който сме имали възможността да бъдем заедно. През последната година моята задача беше да осигуря прехраната на семейството, лекарства на болната. – И като се наведе към събеседника си, макар че нямаше кой да го чуе, добави: – И да си купя секс.

Барманът го загледа учудено. Митът за щастливото семейство съвсем се развенча.

Мъжът побърза да се оправдае:

— Болестта на жена ми е в напреднал стадий, та не става и за това... Иначе много се обичаме.

Очите му се насълзиха. Известно време те мълчаливо пушиха. После мъжът продължи: – Бих могъл да си имам приятелка, но се страхувам, че ще се привържа към нея, затова ползвам проститутки.

„Жена ти знае ли?" – искаше да попита барманът. Но така и не се осмели, запали друга цигара, предложи и на събеседника си и с целия си вид проявяваше мъжка солидарност. Обаче не знаеше какво точно да му каже в такъв момент, та да не вземе да помисли, че го осъжда или нещо подобно.

— А днес сме особено щастливи – продължи мъжът, – синът ни е абитуриент. Майка му се радва, че е доживяла до бала му. А аз се радвам, че ще почне скоро работа. И ще делим с него грижите за семейството, та ще ми бъде полесно. Малката още не знае цялата истина за болестта на майка си – кимна той към момичето, което беше най-много на петнайсет. – Задачата на жена ми е да изглежда добре пред децата, да не се помрачава животът им още отсега. А голямата ѝ мечта е да доживее и до бала на дъщерята. Но...

Той съжали, че го каза това „но", защото, каквото и да кажеше след него, все щеше да не е подходящо.

— Божа работа е това – прекъсна неловката пауза барманът.

Мъжът охотно закима:

— Така е, така е!

Те погледнаха и двамата като по уговорка към бара. На масата майката и двете ѝ деца си приказваха нещо приятно и се усмихваха щастливо. Барманката стоеше отстрани, с удоволствие ги наблюдаваше, сигурно им завиждаше и беше забравила,че може да си тръгва вече. Жената забеляза, че ги гледат и махна с ръка на мъжа си да дойде. Той угаси недопушената цигара в пепелника, погледна някъде надалеч през рамото на бармана, сякаш се двоумеше дали да добави още нещо към казаното. Тръсна побелелия си, но още буен перчем и влезе вътре.

След малко семейството напусна заведението. Мъжът, като прекрачи последното стъпало, се обърна и кимна на

бармана. Той в отговор вдигна ръката си нагоре, после събра пръстите си в юмрук и няколко пъти го размаха над главата си. С този жест той искаше да му каже много неща, които не успя да каже с думи: „Разбирам те! Щастлив съм! Кураж!"

Жената вървеше в средата, хваната за мъжа и за момичето, а момчето тичаше напред с фотоапарата да им направи снимка. После момчето зае мястото до майка си, а мъжът изтича напред. Майката се спря, погледна поред децата си, сякаш да се убеди, че до нея са именно те, а може би – че са усмихнати, усмихна се и тя и бащата щракна.

„Това ще са снимки от семейния им албум, когато те вече няма да са в същия състав!" – помисли си барманът. Той ги изпрати с поглед, докато се скриха зад ъгъла, помаха още веднъж, макар че те вече не го виждаха, и влезе вътре.

Жена му беше готова вече да тръгва. Тя с едната ръка стискаше чантичката си с оскъдния дневен оборот, а с другата освобождаваше косата си от ластика. Винаги я прибираше на опашка, когато от барманка трябваше да стане чистачка. Мъжът ѝ измъкна чантата, остави я настрана, прегърна я и ѝ каза, че е много щастлив.

ТОПЛА БАНИЧКА

Баничката беше вече увита и изпотила с дъха си торбичката, когато се разбра, че не може да бъде платена. Аз нямах дребни, а продавачката нямаше ресто.

— Какво правим сега? – повече себе си попитах аз. Рискувах да закъснея за работа, ако се бавя, и бях готова да се откажа от топлата закуска.

Но изведнъж момичето ми я подаде през тясното прозорче:

— Ще я платите друг път.

— Как така?! Така ли?! – не можех да повярвам аз.

— Ако пък не... – да ви е наздраве!

Благодарих сърдечно и обещах да го направя още на следващия ден. За продавачката това мое обещание нямаше сигурно кой знае каква тежест, но тя ме изпрати с усмивка.

Забързаното утро ме отведе на спирката, където за секунди щях да изпусна автобуса, но и там ми провървя. Автобусът беше почти празен и студен. През цялото пътуване държах баничката неразопакована. Бях стоплена и нахранена от мисълта, че има такива хора като онази продавачка на закуски до Централната гара в София.

МЕЖДУ ПЛОВДИВ И ДИМИТРОВГРАД

Облаците бяха разхвърляни като дрипи, а небето приличаше на трапища - на места в синьо, тъмносиньо, сиво, млечносиво, на други - мръсносиво или почти черно, а зад него надничаше едно свенливо розово, което продължаваше до хоризонта и беше последният поглед на залязващото слънце. Не, впрочем не само там, ето, има розово и по краищата на онзи бял облак, който изглеждаше весел, но самотен. Черните облаци ту се сливаха, ту се разделяха, движейки се нанякъде и през образувалите се дупки тукувиж се подаваха слънчеви усмивки, все едно се закачаха със заминаващия ден. Но после пак се скриваха в черните парцали и небето ставаше тъжно и начумерено. Тук-таме по полетата я някой трактор, я някоя каруца бързаха да си довършат работата и да се прибират в селото си.

Есента беше боядисала повечето от зеленината по свой вкус, но оставаха и още доста зелени листа, смълчани и посърнали, сякаш в очакване на промяната. Зад малките сиво-бели пухкави облачета надничаше на места едно такова бездънно синьо небе, сякаш над всичко имаше едно голямо чисто езеро с прозрачни и бистри води, готово всеки момент да ги изсипе върху ни, и само тези малки облачета, разсипани като късчета памук от скромна коледна украса, го спират и задържат.

Есен е. Черните разорани полета се редуват със зелени, златните дървета - с шарени. Слънцето, пробило някой облак, пак ги осветява, сякаш ни подканва да се радваме на хубавата българска природа. Един полски път, извивайки се, обикаля горички, поляни и дори локви и свършва точно до нас. „Елате с мен – викаше той, – ще ви заведа ей в онова село там, виждате ли го зад хълма?!“

Христо Запрянов

МИТЕТО

С Димитър Тошев, известен сред приятелите си повече като Митко или просто Митето, се запознах по време на една от многобройните ми командировки из арабския свят. Той работеше като юрисконсулт в бюрото на ДСО "Техноекспортстрой"(ТЕС) в Триполи. Беше по-възрастен от мен, но още млад и атрактивен мъж, в разцвета на силите си, отличен юрист, страстен картоиграч и известен бонвиван.

Вече бе успял да се разведе, при което като истински джентълмен отстъпил собствения си апартамент на бившата си жена. Имаше страхотно чувство за хумор, но за съжаление вече съм забравил повечето от неговите бисери. Ако има човек, който може да ги разкаже, това е само архитект Владимир Антонов, мой приятел и съсед, който по това време също работеше в бюрото ни в Триполи.

Беше четвъртък. С Попето, преводача на бюрото ни в Триполи, бяхме в министерството на строежите във връзка с уреждане на плащания, отнасящи се до няколко от многото ни обекти, които тогава имахме в Либия. Върнахме с в бюрото едва след края на работното време. В бюрото бяха останали само Митко и Владо Антонов, които играеха белот на „две ръце", нещо, което въобще не ни учуди.

Щом ме видя, Митко попита:

„Шефе, имаш ли предвид нещо за тази вечер?"

„Мислех, докато е светло, да обиколим с инженер Баракян някои терени, във връзка с изграждането на складово-ремонтната ни база в Триполи. Защо питаш?"

„Защото исках да те помоля да отидем до летището. Затова и те изчаках" - въпреки и без това, той пак щеше да си играе карти.

„И какво ще правиш на летището? Да не би да си решил да ставаш невъзвращенец?"

„Не, бе. Една моя братовчедка пристига със самолета от София, та искам да я посрещна."

„Е, щом е за такова нещо, нямаш проблем. Кога пристига самолетът?

„След час и нещо."

„Добре. Имаме достатъчно време."

„Благодаря ти много. Иначе без кола става много сложно" - каза Митко, след което не пропусна да добави: „Пък не е и престижно!", при което всички се засмяхме.

Поговорихме си и докато Владо разказа някои нови вицове, стана време да тръгваме. Пристигнахме минути преди да кацне самолетът.

„И защо тази твоя братовчедка е решила да дойде в Триполи?"

„Абе, сега няма как да не си призная. Всъщност с този самолет пристига една моя стара позната, както и голям контингент от наши лекарки, медицински сестри и лаборантки. Просто исках да си изплакна очите, но ако ти бях казал истината, не само нямаше да се съгласиш да дойдем тук, но щеше и да ме наругаеш" - чистосърдечно си призна хитрецът.

„Прав си, даже не знам дали да не те оставя да си плакнеш забравих какво беше, а аз да се върна в града."

„Виноват, повече няма да се повтори. От друга страна, така или иначе сме дошли тук, какво ни пречи да ги посрещнем. Тъкмо ще демонстрираме уважението си към нашите сънародници" - издекламира Митко с онази негова характерна усмивка, при която е почти невъзможно да продължиш да му се сърдиш.

„Добре, от мен да мине, но при още една подобна издънка считай, че си отпътувал за София."

„Заклевам се, че няма да се повтори" - веднага отвърна той, разбира се, без да уточни в какво се кълне, което ме развесели дотолкова, че казах:

„Надявам се за плакненето да избереш най-красивата мацка, за да има и най-добър ефект."

„А, не. Най-хубавата по право се пада на теб. Аз ще се задоволя със сребърната медалистка" - отговори той с неговото ненадминато чувство за хумор.

„Охоо, значи и за мен е предвидено нещо? Колко мило от твоя страна. Истински джентълмен. Може би трябва и да ти благодаря?"

„Е, чак до благодарности няма да стигнем, но мисля, че след като вече повече от два месеца скиташ из Мароко, Алжир, Тунис и Либия, няма да ти дойде в повече да прекараш няколко часа в приятна компания" - веднага отговори нахалникът.

В това време самолетът вече беше кацнал, дори и стълбата тръгна към него

Действително, от машината слязоха трийсет и пет българки, които неспокойно се оглеждаха в непознатата им обстановка. Сред тях се открояваше една млада, около двайсет и пет - шест годишна жена. Висока, стройна, тънкокръста, с гъста черна коса, вързана на опашка, прекрасно лице, отлично оформен бюст и въобще с всичко необходимо за една много красива жена.

„Митко, да не би това момиче с опашката да е твоята братовчедка?"

„Не, това, като гледам, е златната медалистка, а тя, както казах, по право се пада на теб. Моята е другата до нея, русата, с големия бюст. Това е една лаборантка, която наистина познавам. Беше колежка на Мария, една моя стара любов. Не знам дали съм ти казал, но аз като малък не съм си досукал и затова като видя такива гърди, ми омекват краката" - призна си без увъртания този непорочен младенец.

„Ох, горкичкият. И сега какво да те правя? Може би трябва да те подкрепям да не паднеш?"

„Е, чак до падане няма да стигна, но наистина мацките са много хубави" - захили се Митко, разбрал, че му се е разминало.

Жените минаха през граничния и митнически контрол и се скупчиха неспокойно една до друга в залата като стадо овце. Както разбрах после, двамата араби, които ги посрещнаха, им казали на развален английски, че сега ще ги закарат с рейс до хотела, а в събота ще се пристъпи към разпределението им по болници, клиники и лаборатории.

Митко, без да губи повече време, веднага отиде при русото момиче, ръкува се свойски с него и започна нещо да му говори, като не пропусна да ме посочи. Тя ме погледна, кимна ми приветливо и продължи да говори с Митко. След това отидоха при „опашката" и по изискания поклон, който направи Митко, разбрах, че се запознава с нея. Аз не можех повече да стърча сам, като че ли съм изгонен отнякъде. Или трябваше да изляза и да си тръгна, или да отида при тях. Не знам защо избрах второто.

„А, ето го и него. Шефе, запознай се с моите приятелки, за които ти казах, че днес пристигат в Триполи" - веднага реагира Митко, като естествено послъга.

„Ани" - представи се „опашката".

„Дани" - каза "братовчедката".

При наличието на Митко никога не може да се получи какъвто и да било вакуум, в смисъл на неловко мълчание.

„Е, момичета, какво ще кажете да дойдем да ви вземем от хотела и да ви разведем из града. Иначе трябва да киснете в стаята си и да се чудите какво да правите. Утре също. Знаете, че тук не е много прието да се разхождат сами такива хубави момичета. Поне това можем да направим за вас.", издекламира без каквото и да е запъване този силно състрадателен човек.

„О, не можем да си позволим да ви ангажираме. Както другите, така и ние. После какво ще си помислят колежките, ако ние още първата вечер изчезнем?" - съвсем резонно отбеляза Ани.

Резонно или не, но това въобще не бяха приказките, които ще се понравят на такъв боец като Митко, още помалко пък са словата, с които той ще се съгласи.

„Няма такива неща, Ани. Първо, утре е петък, който, както сигурно са ви казали, е официално неработният ден от седмицата, както в България е неделята. Така че и ние веднъж можем да си позволим да не се занимаваме със служебни задължения. Освен това, за нас ще бъде удоволствие да ви покажем столицата на Джамахирията. Второ, Дани ми е братовчедка и какво лошо, че съм дошъл да я посрещна. В крайна сметка защо и вие с шефа да не се познавате от години, а може и да сте роднини? Дани, ти какво ще кажеш, не е ли така?"

„Така е. Аз съм съгласна, още повече, че могат да ме изпратят в кой знае какъв джендем. Сега сме в Триполи и щом това не ви затруднява, поне да го разгледаме.", отговори Дани.

„Наистина не ни затруднявате ни най-малко и с удоволствие ще ви покажем града, стига вие да нямате нещо против" - обадих се и аз.

Митко ме погледна с благодарност, но когато чу втората част от изречението ми, едва ли не ме изпепели с поглед.

С други думи, как така "ако" те "евентуално нямат нещо против". Или са "съгласни", или "да", или пък "наистина нямат нищо против". Цели три възможни отговора. Друг отговор според него въобще не бива да се допуска.

Дани, която явно силно е харесвала Митко още от времето, когато е ходел с нейната колежка, веднага повтори, че тя е съгласна.

„Щом е така, и аз съм съгласна" - колебливо реши накрая и Ани.

„Ама разбира се, какво толкова има да му мислите" - зарадван каза Митето и не пропусна да даде допълнителни инструкции: „Сега се качвате в автобуса, искате да ви настанят в една стая и след час и половина ви чакаме пред хотела."

Момичетата отидоха с другите, които вече бяха при автобуса, натовариха си багажа, а след това и самите те се качиха. Когато тръгнаха, двете ни махнаха съвсем приятелски с ръце.

"И какво сега? Като гледам, очите ти са изплакнати и вече са кристално чисти, така че можем да си тръгваме. Според мен най-добре би било да вземем Бари и Владо и да направим едно каре. Взех от посланика водка и уиски. Само трябва да осигурим нещо за ядене. Явно мацките ще ни вържат някоя ламарина" - казах аз.

„Тенекия ли? Ти чуваш ли се какво говориш? Че те в цяла Либия не могат да намерят такива готини пичове като нас. Бате Митко има съвсем друг план."

„И какво гласи този гениален план?"

„Ами ще отидем до хотела, ще вземем момичетата, ще ги разходим из града, след това ще купим нещо за ядене и ако не възразяваш, ще ти дойдем на гости. Знаеш, че при мен не става, а ти имаш цял апартамент на разположение, с всичко необходимо. Отгоре на това, имаш и оригинална огнена вода, а не самагон, от който може да ти се разцепи главата."

„Абе ти акъл имаш ли? Как така ще помъкнем съвсем непознати момичета из разни апартаменти? Остава да имаме разправии и с либийците, да оставим българите."

„Първо, вече не са непознати и второ, аз наистина ще бъда представен като братовчед, както предполагам и ти, така че всичко ще бъде както трябва" - обясни този новоизлюпил се Остап Бендер.

Предполагам, че ми е станало интересно какво ще се получи и след час и половина наистина цъфнахме пред хотела. Преди това за всеки случай приведохме тристайния апартамент, в който бях настанен, в почти пълен порядък. Даже накупихме разни готови меса, зеленчуци, плодове, фанта, минерална вода и сладкиши.

За мое голямо учудване, когато пристигнахме при хотела, двете момичета вече ни чакаха отпред, но преоблечени и соанирани. Истински красавици, особено брюнетката.

Качихме се в колата и направихме няколко тегела из Триполи. Митко пое ролята на гид, която изпълняваше отлично и момичетата бяха много доволни.

„Надявам се, че нямате нищо против да вечеряме заедно. Ние с удоволствие бихме ви поканили в някой ресторант, но днес обикновено всичко е пълно и то предимно с мъже, а не е много прието бели жени да влизат в ресторанти. Затова ще се разположим удобно в апартамента на шефа, където можем да пийнем и малко огнена вода" - предложи Митко.

Момичетата се спогледаха доста неспокойно. Навярно вече имаха опит от подобни безобидни покани, но накрая, дали защото ни гласуваха безрезервно доверие или много им харесвахме (а ние наистина си бяхме за харесване), но накрая приеха.

„Обичате ли пиле на грил?" - сетих се да попитам.

„Да" - отговори Ани

„Много" - допълни Дани.

Купихме две големи пилета и то свалени направо от шиша. Продавачът ги зави в станиол, платих ги и тръгнахме към колата. Тъкмо исках да попитам Митко какво още ще покажем на нашите гостенки от Триполи, когато той почти нетърпеливо извика:

„Газ към вкъщи! Иначе, ако още се мотаем из града, пилетата ще изстинат, нещо което в никакъв случай не бива да допуснем."

Скоро пристигнахме пред блока и се качихме в апартамента.

„Момичета, не се стеснявайте, чувствайте се като у дома си" - набързо използвах тривиалния за подобни случаи израз.

После реших, че няма да възразят да поемат част от домакинските функции и добавих:

„Дори ще ви помоля да ни помогнете в приготвянето на вечерята, а ти, Митко, се погрижи за пиенето, то е в хладилника. Не забравяй да извадиш и лед."

Апартаментът беше напълно мебелиран и снабден с всичко необходимо. Показах им кое къде се намира и те с удоволствие се заеха със салатите и т.н. За мен пак не остана работа.

Скоро всичко беше готово и ние седнахме на масата. Митко наля от уискито и пихме за добре дошли. Започнахме да се храним и да си говорим най-приятелски. Момичетата задаваха купища въпроси, свързани с живота в Либия, на които предимно Митко даваше подробни отговори.

Създаде се, както се казва, непринудена приятна атмосфера. Когато приключихме с вечерята, Митко пусна радиото и намери прекрасна италианска танцова музика. Не се стърпя да покани своята „братовчедка" и скоро се притисна към разкошните й гърди.

Брюнетката ме погледна, очаквайки, че ще я поканя. Аз обаче си стоях кротко и си пушех. По едно време, след като помислих по-задълбочено, реших, че един възпитан млад мъж не бива да си позволява да остави една такава красавица да скучае. Станах и галантно я поканих. Докато танцувахме, не знам защо и как, но дистанцията помежду ни започна прогресивно да намалява, докато накрая трудно би могло да се говори за такава. Не можех да не почувствам съвършените пропорции на това младо и гъвкаво тяло.

След няколко танца отново седнахме на масата и аз се обърнах към Митко:

„Мите, няма ли да направиш по едно хубаво кафе?"

„О, оставете кафето да го направим ние" - обади се "братовчедката."

„С удоволствие, но Митко е цар на кафето. Вие просто може само да му асистирате" - поясних бързо аз.

„Така е, по-добър от мен няма. Вече се говорят легенди за моите кафета. Затова няма да е лошо да погледаш майстора" - скромно каза Митко, хвана през кръста "братовчедка" си и двамата отидоха в кухнята, откъдето скоро се разнесе весел смях.

„Нашите приятели бързо си допаднаха" - отбеляза Ани.

„Хм, дали пък това не е някакъв намек. И да не е, какво ми пречи да си го изтълкувам така" - помислих си наум, а гласно казах:

„За разлика от нас, дето си седим и най-кротко си пушим цигарите ли?"

„Може и така да се каже" - каза момичето и ме погледна с големите си красиви очи.

И понеже беше се случило така, че тя седеше до мен и то от дясната ми страна (аз съм десняк), ми мина някаква, навярно заблудена мисъл, да проверя дали пък наистина е толкова тънкокръста, както ми се струваше, или просто съм се заблудил и... И реших да проверя, а не да мисля, защото мисленето е едно, а резултатът от една истинска проверка съвсем друго. Тя леко се стъписа и ме погледна учудено.

„Значи така ми се е сторило" - помислих си разочарован и тъкмо да си прибера ръката, която все още не бе определила точно големината на талията ѝ, тя ме прегърна през врата и...

Изглежда кафето се е приготвяло по някаква твърде специална рецепта, защото „братовчедите" го донесоха след повече от половин час. Така или иначе, но то наистина беше прекрасно. Изпихме го с удоволствие, придружено с по една цигара.

По едно време Митко се обърна към Дани:

„Братовчедке, искаш ли да ти покажа как изглежда Триполи през нощта от балкона на четвъртия етаж?"

Оказа се, че тя едва ли е мечтала за нещо друго и двамата изчезнаха в една от спалните, а Митето... навярно "неволно" затвори вратата след себе си.

Не знам колко красив е бил изгледът, но минаха около петнайсетина минути, а от двамата нямаше и помен.

„Явно е много красиво, щом ги няма толкова време" - обади се Ани.

„Наистина е много красиво, но от другия балкон е още по-хубаво. Оттам се вижда и морето."

„Наистина ли?"

„Ела да се убедиш сама" - отговорих, преминавайки на ти.

Излязохме на балкона на другата спалня. Гледката беше наистина хубава и ние с удоволствие наблюдавахме осветения град, морето и обсипаното с безброй едри звезди небе. По едно време се сетих, че момичето може да настине...

На другия ден ги заведохме да разгледат Мисурата, един забележителен, още от римско време град, с много останки от неговото величие. Останаха много доволни. Обядвахме в един приличен ресторант, довършихме показването на Триполи, след което Митето каза, че като домакини ние сме били длъжни да организираме вечеря за „довиждане", а те като добре възпитани момичета да приемат предложението. Така и стана...

При една от следващите ми командировки в Либия отидох в Бенгази, столицата на областта Киренайка, където също имахме множество обекти. Както винаги, получих ключ от кола и апартамент. Аз обаче отказах апартамента и се настаних при инж. Минев, когото познавах още от Себха. Жена му си беше отишла в България и той живееше сам в просторния апартамент.

Една вечер бяхме се събрали той, аз, зам. ген. директор по строителството Джерманов и парторгът Стоян Колев. Разговорът беше чисто професионален, свързан с извършваното строителство - какво, кой, кога, с какво и т.н.

Разбира се, след това, както си му е редът, а може би и под влиянието на изпитата "огнена вода", започнахме да говорим и за неща извън обектите. Естествено, засегна се и деликатният въпрос за жените.

„Как са българските медицински работнички?", попита Джерманов.

„А, добре са, а някои от тях са си даже много добре" - отговори Минев.

„В какъв смисъл?" - попита Колев.

"Ами приличат на коледни елхи, целите са в злато" - отговори Минев.

„Че откъде толкова пари? Наистина златото тук е евтино, но чак пък толкова?" - поинтересува се Колев.

„Как откъде? От арабите, да не мислиш, че нашите гурбетчии ще си развържат кесиите дотам, че да накупят толкова злато за чужда жена?" - засмя се Минев.

„Не думай! И как става тази работа?" - не мирясваше Колев.

„Много лесно. Просто преспиват с тях" - гласеше краткият, но и изчерпателен отговор на Минев.

„Хайде бе, чак дотам ли са стигнали? Не мога да повярвам" - учуди се Колев.

„Нещо повече. Даже на някои от тях мъжете са тук, но това не пречи на бизнеса" - отговори Минев, използвайки точно тази дума, която в България още не беше позната и продължи:

„Има случаи, когато мъжът стои пред сградата, където живеят и пази да не би някой българин да влезе вътре и да разбере, че жена му е с арабин. Естествено, това са единични случаи, но и аз знам един. Разбира се, има връзки и между българи, но това си е в реда на нещата, поне според мен."

Колев и Джерманов хлъцнаха от изненада. По-рано аз също не вярвах, но лично се убедих, че има и такива случаи. Е, наистина рядко, но ги имаше. Явно тези семейства са искали бързо да оправят финансовите си проблеми и търгуваха с каквото могат, независимо от естеството на предлаганата стока.

Джерманов, който не се славеше с тактичност, ако при него въобще можеше да се говори за такава, се обърна към Минев и в прав текст го попита:

„А ти как се оправяш с този въпрос? Ето, казваш, че жена ти от месеци вече не е тук? Не може да няма някоя хубавица, която да ти е хванала окото."

„Абе, когато си пил, не е редно да откровеничиш, но ще ти кажа. Тук през улицата, виждаш ли онзи прозорец, който свети? Там живее едно изключително красиво момиче. Ако го мернеш, и на теб веднага ще ти хареса."

„Е, значи твоят въпрос е уреден по комшийски, така ли?"

„За съжаление не. Девойката изобщо не кълве. Само за нея досега не е излязла дума."

„Брей, толкова непристъпна ли е тази жена?" - не се стърпя и Колев.

„Абсолютно, кой ли не се опитва, но ядец. Тази Венера се оказа непревземаема крепост. Никакъв шанс" - със съжаление отговори Минев.

„Чак пък толкова. Сигурно нещо премълчаваш. И какво работи?" - попита Джерманов.

„Лаборантка е в болницата. Когато се срещнем, се поздравяваме много любезно, но нищо повече. Ако се опитам да я заговоря, тя винаги ще намери начин да си тръгне. Знам, че се казва Ани, че живее сама и нищо повече" - с нежелание отговори Минев.

После се прехвърлихме на други теми, след което Джерманов и Колев си тръгнаха. Ние с Минев също се прибрахме в стаите си. Моята стая имаше балкон към улицата и аз излязох да изпуша една цигара. Не знам защо, нещо не ми се спеше.

„Абе тази Ани дали не е същата, която познавам? Има си хас да е така" - помислих си аз.

В това време на отсрещния балкон излезе "опашката". Тя разпусна косата си, запали цигара и се облегна на парапета.

„Ани!" - тихо извиках аз и запалих лампата на балкона.

Тя се обърна и явно ме позна, защото радостно размаха ръка. Започнахме да си говорим с жестове. Накрая по същия начин тя ме посочи и обясни, че трябва да сляза и да отида при нея, като изписа с ръка числото три, т.е. трети етаж.

Щеше да бъде простащина, израз на липса на възпитание, съвсем некавалерски и т.н., и т.н. да не отида. Изгасих лампата и след като взех недопитото шише от масата в хола тихо, за да не притеснявам излишно Минев, се изнизах от апартамента, за да почна след минута да се качвам по стълбата на отсрещната сграда. На третия етаж видях светлина, излизаща от отворената входна врата. Ани ме чакаше на вратата.

Влязохме в стаята й. Прегръдки, целувки. Тя се разплака. Седнахме на масата и Ани се поуспокои.

„Казвай сега как си! Как върви гурбетът?" - попитах, като сипах в донесените от нея чаши.

„Работата ми е позната и въобще не ми е проблем. Свикнах и без светски живот. Едно кино и толкова. Знаеш ли кое най-много ме тормози?"

„Не, но се надявам скоро да науча."

„Мъжете, и то най-вече българите. Не можеш да си представиш какъв ужас са. Не знам защо, но са си помислили, че щом една жена е дошла тук, тя не може да бъде проблем за тях. Толкова са нахални и арогантни, че ми се повръща.

Сигурно няма да ми повярваш, но след като се разделихме в Триполи, не съм се допирала до мъж" - изповяда се тя.

„Знаеш ли, че си известна като непристъпната Венера?"

„За непристъпността приемам, но чак пък Венера!"

Тогава ѝ разказах за разговора, който беше проведен преди час отсреща.

„Наистина ли? Толкова по-добре. Аз се чудех защо атаките напоследък отслабнаха. Е, това е много добра новина. Заслужаваш истинска целувка" - зарадва се тя.

Когато получих наградата, я попитах:

„Да не вземеш и мен да хвърлиш в конфекцията? Ако е така, по-добре веднага да си тръгвам."

„Само това не, както се казваше в някаква песен. Няма да мръднеш оттук до утре сутринта. Даже и да съм Венера, но не съм от мрамор."

Когато сутринта се прибрах, Минев вече беше приготвил нес кафето, както винаги с вряла вода от бойлера.

„Къде скиташ в ранни зори?" - учуди се той.

„Излязох да се поразходя, докато е още хладно."

Той ме погледна, но не каза нищо. Дали се беше досетил нещо или не, но въпросът приключи.

От Бенгази отидох в Триполи и естествено видях Митето. За негово съжаление Дани я били изпратили в Себха (на 1000 км от Триполи навътре в пустинята) и той, както сам се изрази, бил напълно осиротял. Попита ме дали не съм видял Ани, която работела в Бенгази, но този път се отклоних от истината и казах, че нито съм я видял, нито съм чул нещо за нея.

Преди да си тръгна за София, Митко каза, че има една много голяма молба.

„И каква е тази толкова голяма молба?"

„Нищо особено, просто едно писмо, което да предадеш в София."

"„Само едно писмо? Без багаж?" - зачудих се аз.

„Без багаж. Само едно писмо. Е, би било добре, ако можеш да отнесеш и едно Нефертити на адресата, но въобще не настоявам."

„Нямаш проблем. И медальонът, и писмото ще бъдат предадени още утре, най-късно вдругиден. Само ми обясни как да се свържа с този тайнствен адресат."

„Това е най-лесното. Просто трябва да отидеш в Министерство на външната търговия…" - отговори Митко и обясни къде точно и кого да търся. След това продължи:

„Откровено казано, не ми се щеше точно теб да моля за тази услуга, но няма как."

„И таз добра, как можеш да се притесняваш за една толкова дребна услуга."

„Не бе. Не е това. Човекът, при когото те изпращам, е моята приятелка, но тя е много красива и не знам дали няма да си падне по теб. Но, в крайна сметка, майната му. По добре да си ти, отколкото някой хайванин" - реши на бърза ръка проблема си Митето и на лицето му се изписа характерната му усмивка.

„Мите, тук вече бъркаш генерално. В София и то с приятелката на другарче като теб? Изключено!" - успокоих го аз, този път без да се отклонявам ни най-малко от истината.

„Всъщност, откровено казано, точно на теб ти вярвам" - сериозно отговори Митето и имаше право.

След около двайсет години, когато вече се бях върнал от Германия, често се виждахме с Митето, който идваше у Владо Антонов, с когото живеем врата срещу врата, да играят карти. Оказа се, че той се оженил и отново се развел, като пак оставил апартамента на жена си и в момента живееше при една своя приятелка, заедно с инспектор Дюдю - любимия му дакел.

Сбирките бяха извънредно весели, тъй като непрекъснато се разказваха невероятно смешни истории, случки, вицове, но вече почти съм ги забравил.

Цвятко Камбуров

Роден съм на 4 август 1959 година в Казанлък. Живея в гр. Плевен и работя като юрист от 34 години, занимавам се с наказателно право. Женен съм, имам син, който живее в София, а от една година –и внук.

Опитвам се да пиша от ученик, имам публикация в местния печат в Казанлък. През 2016 година участвах в обявения от Фондация"Буквите" конкурс за хумористичен разказ „Вятърничави истории" и бях включен с разказ в Алманах „Нова българска литература – Хумор и сатира". През 2017 година участвах в новото издание на същия конкурс, както и с два други разказа в самия Алманах „Хумор и сатира", които също бяха публикувани. Друг мой разказ бе включен в Алманах „Нова българска литература".- Проза" за 2017 година. Подготвям издаване на книга с хумористични и други разкази.

РЕКС

Бяхме го взели още съвсем мъничко кутре. Подариха ни го наши приятели, пред които бяхме споменали, че си търсим кученце. Беше мъжкарче, най-едрото от котилото на две породисти немски овчарки. Имаше характерното оцветяване на козината и вирната палава опашка, която не спираше да върти. Пододоха ми го, като стопанин на къщата, и аз го поех, то се сгуши в скута ми и впери в мен черните си влажни очички – малка кафява топка с топла муцунка и клепнали уши, сякаш отсега искаше да разбере дали ще го обичам толкова много, колкото го бе обичала майка му.

Всъщност, бяхме взели кучето за моите родители. След пенсионирането си те живееха на село, в наследствената двуетажна къща с двор, грижеха се и за лозе и зеленчукова градина и бяха свикнали да имат домашен пазач. Бяха сменили вече няколко кучета, все местни породи, които не се задържаха до дълбока старост, сега за пръв път им бяхме намерили чистокръвно куче и те се вълнуваха така, сякаш щяха да приемат в дома си нов член на семейството. Всички обичахме животните и се привързвахме към нашите кучета – макар че бяха вързани на двора, те си бяха наши домашни любимци и винаги ни беше мъчно, когато се налагаше да се разделяме с тях.

Колата шофираше съпругата ми Тони, а аз седях отзад, прегърнал кученцето пред гърдите си, в началото постоянно нащрек да не направи някоя беля. То обаче се държеше спокойно, гледаше любопитно през прозореца и от време навреме тихичко промъркваше. Казват, че кучетата най-силно се привързват към този, който пръв е общувал с тях, и после се подчиняват единствено и само на него. Сега това бях аз, и по-късно щях да разбера колко бе силна тази връзка.

Докато пътувахме, си говорехме за това как да го кръстим и почти единодушно решихме името му да бъде Рекс – като онзи герой от популярния телевизионен сериал. Родителите му наистина приличаха на кучето от филма, а и ние не се съмнявахме, че нашият Рекс ще порасне силен и голям също като тях. Когато пристигнахме на село, стана

малък празник. одителите ми толкова много се зарадваха на Рекс, че не искаха да го изпуснат от ръцете си – поемаха го един от друг, милваха го, говореха му, и така докато едва не им се скарах да оставят животното на мира, за да не се стресира. Сипаха му храна и вода и му постлаха малко одеялце в ъгъла на зимната кухня, а той се сви на кълбо и притихна, само очите му шареха из цялото пространство, опипвайки с поглед всеки предмет.

Така заживя Рекс при моите родители. Хранеше се добре и растеше бързо, през лятото вече го връзваха за тънък синджир на двора, после се наложи да поставят по-едра верижка, а Рекс растеше сякаш с дни, оформяше са като младо силно куче и започваше все по-често да се отскубва от веригата си и да се появява ту в зимната кухня, ту в стария сайвант, мотаейки се из ръцете на хората. Беше хем любвеобилен, хем и страшно любопитен, вреше муцунката си навсякъде и сякаш искаше в съвсем съкратени срокове за опознае целия безкраен свят около себе си.

С моя колега Герасим, който разбираше от кучета, опънахме дебела стоманена тел по средата на двора, краищата ѝ заварихме върху два метални пилона, пилоните набихме и циментирахме в земята. Купихме от железарски магазин тежка и здрава верига и я свързахме с кожения нашийник на Рекс. Другия край нанизахме на телта и така осигурихме на кучето пространство, в което то да може свободно да тича. Време беше да помислим и за къща. Стандартните кучешки колиби, които намерихме на пазара, нямаше да отговарят на размерите на Рекс, когато той порасне, и тогава брат ми Боби предложи да говори със свой приятел –дърводелец и да го попита дали може да направи къща по поръчка. Заедно преценихме размера и брат ми се уговори с човека. Колибата стана като дворец, а майсторът бе проявил и творчество, подсилвайки стените и тавана с непромокаем материал, беше сложил и метален обков на вратата, и беше вдигнал цялата къща на нещо като платформа над земята, за да не влиза при кучето вода при пороен дъжд.

— Обаче има един малък проблем, брат ми – рече Боби. – Как ще прекараме това чудо до село? Трябва да търсим някакъв пикап или ремарке.

И тогава пак се яви като спасител моят колега Герасим. Оказа се, че той има малко товарно ремарке и в него точно се побираше нашият кучешки палат. Откарахме го без проблеми, а докато се качвахме по улицата от площада към нашата къща, предизвикахме всеобщо удивление сред комшиите. Нямаше време да им обясняваме какво точно представлява това нещо, разтоварихме и настанихме къщата встрани от линията на телта, така, че кучето свободно да може да влиза и излиза в нея. Рекс ни гледаше учудено, леко навел глава на една страна, размишлявайки нещо свое – навярно ни се чудеше на акъла кучето, но нас това не ни вълнуваше – нали правехме всичко за негово добро! Приключихме и седнахме да пием по чаша вино, но веднага разбрахме, че отново ще имаме проблем: Рекс продължи учудено да гледа новия предмет, издигащ се насред двора, после подви опашка, мина край него и си легна на земята – там, където и досега бе свикнал да лежи. Подканяхме го да влезе в къщата, дори се опитахме насила да го набутаме в нея, ала той не искаше. Брат ми се ядоса и викна: „Айде бе, Рекс! Затова ли се трепахме толкова?", а баща ми го успокояваше: нищо, ще свикне животното, ще се научи с течение на времето. Оказа се обаче, че кучето не иска да влиза в къщата и след като ние си заминахме. Баща ни го уговарял как ли не, хитрувал, опитвал се да го подмами, като му сложи вътре храна, но Рекс останал непреклонен и продължавал да си лежи на земята отстрани. „Проклето куче! – казваше баща ми. – Каквото си е наумило, това си прави!"

Рекс определено показваше характер. Дойде есента, а после и зимата. С дни валяха проливни дъждове. Звъняхме на баща ми с надежда да чуем нещо ново, но той ни посрещаше с една и съща новина: дори и камъни да валят от небето, Рекс си стоял изправен на четирите крака като един същи спартански воин, водата се стичала на вади по козината му, но той упорито не искал да влезе в своята къща. Случихме се на село, когато заваля първият сняг. Рекс го виждаше за пръв път в живота си – гледаше го с любопитство, примесено с уплаха, и се опитваше да лови снежинките с език. И когато усети, че не може да излови всички, изведнъж се обърна, повлече веригата и се вмъкна в кучешкия си

дом. Беше истински празник за нас – баща ми вече се беше притеснил, че кучето ще хване пневмония, като стои непрекъснато на дъжда! Когато ни се обади след няколко дни по телефона, той с възторжен глас обяви, че неговият приятел прекарва все повече време в къщичката си и явно с течение на времето почва да придобива навика на нормално дворно куче.

Брат ми – бохем и човек на живота, от многобройните си интимни връзки така и не бе успял да се ожени, а после съвсем се отказа да го прави. Преди години си беше взел домашен любимец – един пъргав пинчер, който тичаше на воля из големия апартамент и правеше всевъзможни бели, докато брат ми беше на работа. Кучешкият живот е кратък, пинчерът достигна края на дните си и един ден се спомина в съня си. Брат ми отначало страдаше много и казваше, че никога повече няма да гледа друго куче. Когато взехме Рекс, той отначало се отнасяше с него като към някаква чужда вещ, но после го заобича и се привърза към него. Навярно имаше значение и фактът, че от всички нас единствено той умееше да се оправя с кучета. Двамата с Рекс обичаха да играят мъжки игри, с гонитби и боричкане, търкаляха се из тревите и вдигаха невъобразим шум. Брат ми поставяше ръката си в устата му и кучето дружелюбно лекичко го хапеше, като скимтеше от удоволствие. Въпреки тази любов към Боби обаче, се оказа, че Рекс се подчинява за всичко единствено на мен. Когато му се скарах да престане да лудува, той спираше, поглеждаше ме с черните си очи и дотичваше до мен, отърквайки се в краката ми, сякаш за да поиска прошка. Навярно беше запомнил как го притисках до гърдите си и как биеше с вълнение сърцето ми, когато го държах още там в колата, и ме приемаше за свой господар. По-късно щях на практика да се убедя в това и щях да благодаря на съдбата, задето ми отреждаше тази роля.

Времето минаваше, Рекс растеше и възмъжаваше, и родителите ми започваха да се привързват към него. Баща ми беше човек, прекарал половината си живот зад бюро, трудно усвояваше селския живот, дразнеше се от приказките на местните хора и от техните закачки и се опитваше да бъде поне малко равен с тях. Затова бе започнал да гледа домашни птици и прасе, беше записал няколко декара

лично ползване царевица, ходеше да вари ракия и понякога се отбиваше в кръчмата да изпие по някоя бира с местните зевзеци. Сега с Рекс неочаквано получи възможност рязко да изпъкне сред другите – никой в селото нямаше такова расово куче, техните бяха все някакви помияри, порода „местна превъзходна", и след няколко месеца в цялото село вече се знаеше, че Симеонови имат куче „вълча порода" – синовете им го донесли от града, грамаден звяр, едва го удържат вързан в къщата, и ако се отскубне... Баща ми се чувстваше горд – сега спокойно можеше да натрие носовете на всички завистници и клюкари, даже веднъж се беше опитвал да изведе Рекс на центъра, но майка ми успяла да го вразуми и той повече не посмя да изяви такова желание. Баща ми беше дребен на ръст човек и вече не можеше да удържа Рекс, когато той със сила се хвърляше отгоре му, изразявайки радостта си, и дружелюбно стоварваше лапите си върху раменете му – тогава баща ми се заваляше назад, опитвайки се да запази равновесие, а при няколко случая кучето го бе събаряло, облизвайки страните му с влажния си език, докато успее да стане.

Ние не знаехме за тези му премеждия, докато веднъж не ни се оплака: „Не мога да се оправям с тоя Рекс!". „Нали искаше куче – рече му брат ми. – Намерили сме ти най-доброто!". „Исках бе, деца – отвърна баща ми, – ама не чак толкова голямо!".

Въпреки тези дребни неволи, родителите ми обичаха много Рекс и не можеха да си представят живота без него, той им отвръщаше с преданост и добрина, а ние с Тони и с брат ми бяхме спокойни за тях и вярвахме, че животът ни ще продължи още дълго в същата хармония.

Не ни беше писано. Не мина и година, родителите ми се разболяха от тежка болест – първо единият, а после и другият, залежаха се дълго по болници и си заминаха само за няколко месеца, един след друг. Къщата изведнъж осиротя и единствената жива душа в нея остана Рекс. Предните месеци бяхме махнали всички домашни животни, пред курника взеха да избуяват треви, а в кочината се появиха плъхове. Рекс с часове тичаше открай докрай по поцинкованата тел, дрънчейки с веригата, и се чудеше къде изчезнаха

изведнъж хората. Сякаш разбираше животното, че и неговият живот се променя безвъзвратно и нищо вече няма да бъде както преди.

Събрахме се тримата с Тони и Борислав, за да решим как да се грижим за имотите и за Рекс занапред. Нямаше кой друг да ни помага – дъщеря ни се беше оженила в чужбина, идваше си два-три пъти в годината, а Борислав нямаше деца. Брат ми беше архитект, работеше в едно проектантско бюро и имаше доста свободно време. Ползваше големи отпуски и досега му бе харесвало да остава за по-дълго време на село. Заяви, че ще остане и това лято поне месец. Щеше да се наложи да продадем малкото лозе и овощната градина, тъй като не можехме повече да се грижим за тях. Рекс обаче оставаше като първостепенна задача. Беше свикнал с обилна и вкусна храна – даваха му от всичко, което ядяха неговите стопани дотогава, и той не бе усещал лишения. Хранеше се през ден, но сега трябваше да му променим режима. Бяхме го учили да не приема храна от чужди хора, за да не го отровят – имаше ги в селото всякакви, и той ожесточено лаеше по всеки, който доближеше оградата. Съседите отначало бяха предложили да му носят храна, но трябваше да се откажем от този вариант. Оставаше да идваме и да го храним ние.

Направихме си график – през седмицата се отбиваше брат ми, а в почивните дни ходехме ние с Тони. Пускахме го в зимната кухня, след като бяхме поставили храната в няколко съда, той се спускаше като хала, обикаляше и подушваше всяко кътче, после се спираше на храната и започваше да я опустошава. Понякога се чудех как може да яде толкова много това куче! Каквото останеше, му го изнасяхме отвън и на следващото идване намирахме съдовете облизани до дъно. Освен изхранването имаше и друг момент – не знаехме как ще се отрази принудителната самота на Рекс – той досега беше свикнал с хора около себе си, щеше да усеща липсата им. Когато пристигахме, чувахме отдалеч радостния му лай – той не ни виждаше от средата на двора, пречеха му асмите и цветята, израсли нависоко под тях, но с кучешкото си обоняние ни надушваше и знаеше, че приближава свой човек. Когато си тръгвахме, ни гледаше тъжно и тихо скимтеше – усещаше, че отново задълго ще остане сам.

Житейските грижи на всеки от нас далеч не свършваха с Рекс. Ние бяхме решили, че засега сме овладели положението на село и спряхме да мислим за това. Съвсем скоро той ни показа колко много сме се заблуждавали.

Когато една събота отидохме с Тони и излязохме от колата, не чухме характерния лай на Рекс. Понеже бързахме да нанесем багажа, който носехме, това отначало не ни направи впечатление. После Тони се ослуша и попита: „Ти чуваш ли кучето?". Спуснахме се към двора –Рекс го нямаше пред къщата, нямаше я и веригата, и като проследих с поглед, видях как единият от пилоните в края на телта стърчи нагоре, полуизваден от земята, а здравата поцинкована тел е скъсана в този си край. „Измъкнал се е! Тръгвай из двора да го търсим!". Тръгнахме към горния край, но там нямаше нищо, обиколихме край зида и мрежата в задния двор, но и там не открихме Рекс. Слязохме надолу, към асмите. Тогава чухме тихо и жално скимтене. Тръгнахме по него и открихме кучето – беше се увило със синджира си около единия циментов стълб на асмата, и така се беше оплело в него, че вече едва можеше да диша. Като ни видя, се опита да заскимти радостно, но не му стигаше въздух и от гърлото му излязоха само хрипове. Веднага се втурнахме да го освободим, но не беше лесно – животното се беше мъчило да се отскубне от мъртвата хватка и така се бе заплитало все повече. Беше се изплашило до смърт и докато се мъчехме да го измъкнем, опитваше да ни се радва, не спираше да мърда нито за миг и страшно затрудняваше действията ни. Мина близо половин час, докато го извадим. Откачих синджира от врата му и го пуснах да потича. След като се налудува, той легна пред къщата, поставил муцуната си на земята и втренчи поглед в нас.

Преди да си тръгнем, скъсих синджира и вързах другия край на здравия пилон – така кучето нямаше да стига до асмите, нито до дърво, в което може да се оплете отново. Вечерта се обадих на Борислав и му разказах какво се случило. „Той е търсил хора – рече брат ми. – Там, в средата на двора, не вижда улицата, и е искал да отиде до оградата. Затова се е отскубнал. Имай предвид, че това неговото е страшна сила. Той е голям колкото нормален човек и поне два пъти по-силен от него!"

Решихме, че е по-добре да го оставим пуснат. На другия ден с брат ми пак отидохме на село, обходихме целия двор и огледахме всички зидове и огради. Налагаше се да укрепим на няколко места. Мрежата откъм двора с кокошките и прасето беше здрава, имаше врата от винкели, която се затваряше плътно и заключалката беше в ред. Намерихме едно място, където дуварът се беше изял и там кучето би могло да се прехвърли. Наложи се да поставим парче мрежа, което наместихме доста трудно. Стана обаче здраво и оттам пробив не можеше да има. Остана само оградата към улицата. Наложи се отново да потърся Герасим. Докато оглеждаше отвън, Рекс неуморно го лаеше отвътре. За да успеем да работим, заведох кучето в сайванта, успях да го затворя вътре и после с Герасим издигнахме още един метър височина на оградата, като опорните колонки той завари за стълбовете. Стана като клетка в зоологическа градина –близо два метра височина, която Рекс не можеше да преодолее. Тогава го пуснахме свободно из двора, като го освободихме от веригата и му оставихме само нашийника.

Така продължихме – редувахме се с брат ми да храним Рекс, той тичаше на воля из целия двор, но обикновено стоеше зад оградата и наблюдаваше минаващите по улицата хора. Съседите, които познаваше, поздравяваше с дружелюбно скимтене, а непознатите ожесточено лаеше и ги принуждаваше да вървят по насрещния тротоар и да преминават по най-бързия начин край нашия двор. Беше си направил леговище в чемширите встрани от портата, криеше се в сянката им и неочаквано се появяваше на оградата, щом вниманието му бъде привлечено от нещо.

В началото на зимата заваля обилен сняг, навя и затрупа градината с половинметрови преспи. Когато спря да вали и ние си отидохме на село, Рекс отново ни посрещна на познатото място до чемшира – беше си направил пъртина от средата на двора до оградата, личеше къде се беше търкалял в снега, а после бе отъпкал пътека покрай цялото протежение на оградата. Пъртината бе затрупала входа на къщата му и той беше лежал под навеса върху едно старо чердже, което бе измъкнал незнайно откъде измежду разхвърляните вещи наоколо. Храната, която бяхме му остави-

ли на сушина под същия навес, бе хванала ледена коричка, водата бе замръзнала и той беше ял сняг, за да утоли жаждата си. Сварихме му нова храна, пуснахме го да се стопли в зимната кухня и след като се нахрани царски, той отново излезе навън, изтича по отъпканата пътека до оградата и се сви на топка под чемшира.

Нея зима валя много сняг, топеше се бавно и от образувалите се мокри тежки калпаци се изпочупиха клоните на някои дървета. Пострада и нашата асма, която се бе прекършила в средата и се наложи през пролетта да правим с брат ми почти чисто нова конструкция. Рекс се мотаеше из краката ни, наблюдавайки с любопитство всички наши движения, а когато седнехме да обядваме на малката градинска маса под здравия край на асмата, неизменно се навърташе около нас и опитваше да постави муцуната си върху трапезата. Беше винаги гладен и винаги готов да поеме още някаква храна, независимо каква, стига да му се предложи. Брат ми на шега казваше, че това куче сигурно има няколко резервни стомаха – като оня смешен герой Алф – и ще ни бъде много трудно да ги напълним. Не знам колко стомаха имаше Рекс, но при всички случаи той ставаше изключително досаден, затова понякога се налагаше да го вкараме в сайванта или да се опитаме да го вържем с една резервна верига, която бяхме застопорили на близко дърво и ползвахме само през времето, докато той беше пред очите ни. Естествено, на него това не му харесваше – той се съпротивляваше по всякакъв начин, измисляйки различни хитрости – отиваше надалеч в двора и изчакаше там да ни се изчерпи търпението, за да го оставим на мира, или заставаше пред вратата на сайванта и отказваше да влезе вътре, а ако се излъжеше все пак, стоеше близо до вратата и чакаше: в момента, в който се опитвахме бързо да излезем и да го оставим вътре, той се промъкваше ловко покрай нас и пак беше навън. Единственият начин да ни остави на мира беше да му дадем храна – докато обядвахме, обядваше и той, като не пропускаше да хвърля по един поглед и върху нашата трапеза.

Като всяко домашно куче и Рекс имаше паспорт и за него полагаше грижи местният ветеринарен лекар. Докато беше малък, лекарят идваше редовно да му бие ваксини и

да му дава хапчетата против паразити. После Рекс порасна, взе да се зъби насреща му и човекът искаше да му слагаме намордник всеки път, когато се налага да му бие инжекция. Хапчетата успявахме да му даваме ние. Когато започнахме сами да се грижим за Рекс, помолихме ветеринаря ние да си ваксинираме кучето и той се съгласи с готовност. Брат ми казваше, че може да се справи – инжектирането на ваксината не е трудно, само не трябваше да забравяме стикера от ампулата, който да залепим в книжката и да следим стриктно за датите. Отначало тръгна – ние хващахме Рекс, държахме го и го залъгвахме, докато брат ми провре иглата на спринцовката през дебелата му кожа. Отнемаше секунди и наистина беше лесно. Проблемът се оказа друг: Рекс не искаше да поглъща хапчетата против паразити. За неговата възраст и килограми трябваше да приеме поне четири хапчета. Те бяха бели, големи колкото монета от една стотинка и рязко се открояваха върху всякакъв фон. Правехме какво ли не – купувахме парче наденица и ги мушвахме вътре на различни места, Рекс поемаше наденицата, лакомо я сдъвкваше, и накрая изплюваше четирите хапчета.Как успяваше да ги отдели, без да ги схруска, оставаше загадка. Друг път слагаме по едно хапче в парче месо – и пак същото: Рекс изяждаше месото, а изплюваше хапчето. Кучето беше умно, но не и колкото човека. Реших да пробвам, като слагам хапчетата в парчетата варени пилешки дреболии, и Рекс ги глътваше заедно с вкусната хапка. Правилото бе лекарството да бъде поставено още в първите няколко парчета, които изгладнялото куче излапваше на един дъх. Така постепенно приучихме Рекс да приема лекарствата си и той растеше здрав.

Веднъж обаче се разболя и започна да повръща - лежеше на черджето и гледаше с тъжни очи. Питахме ветеринарния лекар по телефона и той ни даде указания. Дадохме му лекарството, но той не се оправяше. Тогава Тони каза, че ще го лекува тя. Съпругата ми е детски лекар и през дългогодишната си кариера бе лекувала много деца с подобни симптоми. „Кучето не се различава от бебето – рече ми тя. – И двамата не могат да ти кажат какво ги боли". Тя му даде някакъв сироп, после стри лекарство и му го наля в устата. Успя да му бие инжекция и каза, че това ще го успокои. През

нощта Рекс спа спокойно, на сутринта изглеждаше по-бодър, Тони му даде още веднъж лекарство и следобед той се изправи, отръска козината, размаха опашка и излезе на двора да се поразходи. Налагаше се да си тръгваме, но брат ми остана и на другия ден. Когато се прибра в града, позвъни и каза, че кучето е много по-добре и ще се оправи. „Видя ли – каза Тони, – щом можеш да лекуваш хора, защо да не излекуваш и едно животно?"

Така отмина и тая година, изтъркаля се и следващата и ние свикнахме с дистанционното гледане на куче. Не че този режим не беше изтощителен, на моменти спазването му се съпровождаше от невероятни трудности и много пъти ни идеше да го зарежем, но просто нямахме изход. Нямаше къде на друго място да гледаме кучето, то вече бе пораснало и трудно щеше да свикне с друг човек. „Така се получи, брат ми – казваше Боби. – Искахме родителите ни да се порадват на куче като хората, да поживеят, да го гледат, а каква стана тя? Взехме си куче за нас и при това да се грижим за него от разстояние. Ей такова странно нещо е животът!"

А нашият съвместен живот с Рекс ни подготвяше нови изпитания. В края на есента бяхме променили графика – сега Боби идваше през почивните дни, а аз – обикновено в сряда след обяд. Колата ми беше на ремонт и него ден помолих Герасим да ме откара до село – храната бяхме приготвили в къщи и разсипването ѝ нямаше да отнеме повече от половин час. Рекс ме чакаше както обикновено на оградата, после се спускаше зад входната врата и ме посрещаше там. Винаги, когато се отвореше вратата, той се опитваше да излезе отвън на улицата, но се бяхме приучили как да го спираме и не му позволявахме да прави това. Този път обаче аз се оказах не толкова внимателен – дали защото носех багаж и в двете си ръце и бях сам, дали защото бях подценил Рекс, но, отваряйки вратата, с ужас видях как той се промъква край мен и се стрелка навън. „Рекс, Рекс, ела тук! –викнах след него, но напразно – той се беше устремил надолу по улицата и никой не можеше да го спре. Добре че бях оставил сакото си в колата и, както бях по тънък пуловер, хукнах след него, викайки го по име, с надежда да спре и да се върне при мен. Беше към три след обяд и по улицата нямаше

хора, но видях далеч долу как от една къща излезе жена от малцинството и прекрачи през зелената площ към тротоара. Видя препускащото към нея куче и се стъписа, замря на място, и когато то се доближи до нея, започна неистово да крещи. Рекс, който очевидно до този момент бе настроен дружелюбно, изведнъж взе да ръмжи и залая насреща ѝ. Жената почна да размахва ръце, а това повече озлоби и настърви животното. Тичах като обезумял, и отдалеч виках на жената: „Недей да крещиш, стой на едно място!". Стигнах до тях, тъкмо когато Рекс посягаше с лапа – поведението на жената бе възприел като заплаха и реагираше агресивно. Застанах пред него и го хванах за врата, като се мъчех да го успокоя, а междувременно изблъсках жената обратно към къщата и ѝ викнах: "Прибирай се вътре, бързо се махай!". Тя успя да се скрие зад портата, като хлипаше и тихо скимтеше от страх. Нямах време да ѝ обяснявам , че кучето не е искало да я захапе, докато не е почнала да вика и да маха с ръце – и аз да бях, ако срещу мен се носи 60-килограмов звяр, и аз щях да се изплаша и да не знам как да реагирам! Трябваше веднага да обуздая Рекс и да го прибера обратно в къщи. Опитах да го хвана за каишката, но с ужас установих, че той няма каишка – бяхме му я махнали преди, защото се беше протрила. Боже, как щях да закарам това животно догоре! – и мах пред себе си стръмната улица и разстояние от около стотина метра. Рекс ме гледаше и ми се радваше, умилкваше се, но това беше първоначалното впечатление от това, че ме вижда за пръв път от няколко дни. Хванах предния му крак, прегърнах го през врата, стисках здраво нагънатата кожа и говорейки му, го повлякох нагоре. Той се учуди на странната ми ласка, но се подчини и започна за се движи с мен. Бяхме странна гледка: мъж на петдесетина години, с официални панталони и по пуловер, бе прегърнал през врата и предния хълбок немска овчарка и двамата приятелски се мъкнеха нагоре по стръмната улица. Видях, че Герасим излезе от колата – очевидно се опитваше да ми помогне някак си, извиках му да се прибира обратно и продължих да се придвижвам по описания начин. Рекс ме слушаше и ми се подчиняваше. Говорех му нежно, той ме гледаше в очите и се опитваше да ме близне по лицето. Мразех това, но сега му разреших. Всичко бе позволено в името на голямата цел!

Оставаха още двадесетина метра, когато усетих, че силите ме напускат. Не, не можех да спра, трябваше да завлека Рекс догоре. Стиснах зъби и го повлякох с още по-голяма сила. Не мислех вече за нищо, сърцето ми биеше лудо, едва дишах, но продължавах напред – метър по метър. Ето, достигнах портата, едва успях да се повдигна, за да я отворя, и избутах Рекс навътре. Усетил едва сега какво искам да направя, той се опита да ме финтира и отново да се озове на улицата, но аз не можех да си позволя това – втори път нямаше да успея да го довлека, затова вложих цялата си сила и злоба и го избълсках навътре, като му викнах: „Влизай бе, проклетник такъв!". Той се уплаши от гласа ми – никога не бях му крещял така, и бързо се вмъкна зад вратата. Затворих и легнах на земята отпред. Сърцето ми щеше да се пръсне. Имах чувство, че небето се стоварва върху мен и ме затиска. Изплаших се дори да не получа инфаркт. Герасим беше излязъл отново и ми викна нещо, сигурно ме питаше как съм – беше се притеснил човекът от вида ми, но аз му казах, че нищо ми няма – просто съм се изморил и трябва малко да си почина. Изправих се и подпрях гръб на вратата. Притворих очи и едва сега усетих, че целият съм вир вода. Ръцете ме боляха, все едно бях пренесъл двадесет торби с цимент, а пуловерът бе целият в косми. Чух, че Герасим вика нещо на кучето, и то лаеше по него. Беше му отвлякъл вниманието, за да мога да вляза вътре. Влязох, проснах се на леглото в стаята и лежах поне петнадесет минути, докато се възстановя. Облякох си друга дреха и после приготвих храната. Докато Рекс обядваше, се измъкнах обратно на улицата и заключих. Вместо половин час, днес визитата ми бе продължила три пъти повече.

Когато споделих за премеждието с брат ми, той побърза да ме успокои: „И аз съм го изтървал Рекс – два или три пъти. Просто не съм ти казвал – не е ставало дума. Ама той после се връща. Не е имало случай да срещне други хора. Абе, много е трудно с тази порта!". Този път той обеща, че ще се погрижи да намери изход от ситуацията. Брат ми познаваше много хора, имаше и доста приятели, затова не се съмнявах, че ще се справи. След седмица ми се обади и каза, че е завел на село някакъв човек, двамата огледали мястото и решили да опънат още една преградна мрежа – този

път от къщата до портата на двора, като преградят пътя на кучето.За да може директно да се влиза от портата към двора, човекът решил да постави метална вратичка, която щял да изгради от винкел. Брат ми питаше дали съм съгласен, а аз му отговорих, че всяко подобрение на ситуацията ще бъде от полза. Майсторът изгради преградата и портичката за няколко дни, и когато отидохме, не можехме да познаем двора – влизахме си спокойно, без да се страхуваме, че кучето ще пропълзи край нас, за да избяга на улицата, а то ни поздравяваше от портичката и тичаше радостно около новата ограда. „Стана малко като военна зона – пошегува се брат ми – навсякъде мрежи, заграждения, остава само един окоп да изкопаем и да се скрием в него!"

...Минаха три години от смъртта на родителите ми. Рекс навлизаше в шестата си година, беше в разцвета на силите си, а ние все повече почвахме да се замисляме за нашето бъдеще с него. Къщата взе да се руши, трябваше да се ремонтира, дворът се нуждаеше от поддържане, а животът неуморимо предявяваше своите претенции към всички нас. Веднъж Тони сподели с мен, че вече се чувства изморена от това непрекъснато тичане. „Докога ще живеем така? –питаше ме тя. – Говорите ли си с брат си какво изобщо смятате да правите с тоя имот?" Да, говорехме си за това с Борислав. Той в началото бе заявил, че ще си ходи всяко лято в дядовата къща, вероятно щял като се пенсионира, да отиде да живее там, но Боби си беше градски човек отвсякъде и още на второто лято се отказа от намерението си, а до пенсионирането му имаше още доста време и едва ли щеше да се затвори в порутената къща на стари години. Беше мислил и за Рекс, питал свои познати дали не могат да го вземат в някоя фирма или земеделски имот като пазач, но навсякъде отказвали, като чуели, че е на шест години, или просто казвали, че си имат свои кучета. Боби бе предложил в началото да вземе Рекс в дома си и да го гледа като домашно куче, но след като животното бе изкарало няколко години пуснато свободно, то бе изгубило много от навиците си и нямаше да му се подчинява. Затова той се отказа.

Времето минаваше и ние оставахме все в същата безтегловност, докато през ноември брат ми не получи възпале-

ние на тазобедрената става, замина на лечение, после почна дълга рехабилитация и през цялото това време грижите за Рекс паднаха върху нас с Тони. Не можехме да ходим вече по два пъти седмично, затова решихме да го посещаваме само веднъж и да оставяме храна за цялата седмица. Удвоихме дозата, купувахме повече хляб и зареждахме повече съдове. Рекс отначало навярно мислеше, че му правим банкет – нахвърляше се върху всички съдове, измъкваше мръвките от тях и ги изяждаше, а хлябът оставяше настрани. После започна да разбира и да си оставя, както смятахме ние, запаси за седмицата. Когато отивахме следващата неделя, той беше изял всичко до троха. Случайно разбрахме каква е истината. Наложи се веднъж спешно да отида до близкото градче по работа и на връщане се отбих да видя Рекс. Беше сряда, а той беше изял почти всичката храна. По земята се търкаляха корички хляб, имаше и малко в едната тава. Кучето беше омело всичко още първите дни, а през останалите щеше да гладува. Значи затова така лакомо се нахвърляше върху храната, когато си идвахме в неделя! Увеличихме дозата, но той постъпваше по същия начин – хранеше се отначало на корем, а после чакаше новата дажба. Какво да се прави – кучешка му работа, така си беше приел, и ние нямаше какво друго да направим.

Като се върна от санаториум, брат ми поиска да се видим. „Нещата с мен не вървят на добре – каза той, – ставам все по-трудноподвижен и се боя, че скоро няма да мога да се придвижвам без бастун. Не мога да ти помагам повече, брат ми. Виждам, че и вие с Тони вече изнемогвате. Говорете си и да решим как да постъпим – явно намеренията ни за това село трябва да се променят!“

Нямаше какво толкова да говорим – на нас с Тони повече не ни бе по силите да се грижим за селския имот, нито имахме желание някога да ходим там, а брат ми явно мислеше като нас. Тогава обявихме къщата за продан.

Какво щеше да стане с Рекс, щяха ли новите собственици да го оставят при себе си или трябваше да търсим друго място и за него?

Минаха няколко месеца и се намериха купувачи – някакви възрастни хора от града искали да си вземат къща в

нашето село, мястото им харесало, идваха да огледат имота, бяха във възторг и от кучето и заявиха, че ще си го гледат – тъкмо да си имали сигурен пазач. Не им обяснявахме с каква тежка задача се нагърбват, тъй като гледахме час по-скоро да се отървем от имота, но брат ми заяви, че независимо от тяхното желание ще направи последни опити да намери нов дом за Рекс. Оказа се прав. След като подписахме нотариалния акт и хората се нанесоха в къщата, някак си бяха успели да вържат кучето отново на двора, но то се скъсвало да лае и не ги приемало за техни стопани, макар да разрешавало да му дават храна. Мъжът – пенсиониран учител – все се надявал, че ще се сприятели с Рекс, но жената не била такъв оптимист. Един ден ни се обадиха и помолиха да си вземем кучето. Предлогът беше, че щели да си идват децата им от града, да остават по-дълго време на село и малките се плашели от него. Обещахме, че в най-скоро време ще го вземем оттам... Обаче не знаехме после къде да го денем. И отново Борислав ни спаси. Обади се и каза, че говорил с приятел на негов бивш колега – човекът живеел в съседното село и се занимавал със земеделие, имал големи имоти, гледал доста кучета и обещал да вземе Рекс. Не го притеснявало това, че кучето е голямо и е седяло отвързано три години – имал бил и други такива кучета и намирал начин да се оправи с тях.

Още същият ден отидохме до селото на човека и го откарахме да види Рекс. Той каза, че няма проблеми, има собствен транспорт за такива цели, ще дойде на място да го натовари, само трябва някой от нас да му го изведе. Уговорихме се да отидем след два дни – в събота. Нея вечер съобщих родителите си. Баща ми мрачно мълчеше, а майка ми плачеше и нареждаше: „Недейте дава кученцето, тия хора ще го уморят, грях ще сложите на душите си!". Разстроих се и се събудих. Усетих, че жена ми също се върти в леглото и не може да заспи. „Мъчно ми е за Рекс – рече тя. – Въпреки всичко толкова свикнахме с него!". „И на мен ми е мъчно – отвърнах. – Но нямаме изход, нали? Пък и той отива в добри ръце. Онзи човек ми се видя сериозен, ще го гледа добре." „Дали ще може да си го виждаме понякога?" – попита ме пак тя, а аз замълчах. Не знаех как да ѝ отговоря.

...Въпросната събота настъпи. Отидохме тримата – брат ми дойде със своята кола, паркирахме настрани в улицата и зачакахме човека. Той се появи с един пикап с уголемена каросерия във форма на метална клетка. Човекът каза, че с него си е прекарвал различни домашни животни, няма проблеми да закара и Рекс. Като чу гласовете ни, кучето се разлая, после взе тревожно да скимти – явно усещаше какво му готвехме. Учителят се показа на портата, предаде ни документите и попита с какво може да помогне. Тони и брат ми стояха отстрани и гледаха някак празно. Атмосферата беше повече от тягостна.

Човекът и помощникът му подготвяха пикапа, бяха спуснали преградата отзад на каросерията и извадиха синджири. Когато се приготвиха, човекът каза, че някой трябва да изведе кучето, да му го доведе до пикапа и да го държи, докато сложат другите два синджира. Казах, че това ще направя аз. Само аз можех да извърша тази операция – да доведа Рекс и да помогна да го поставим в клетката. Само мен щеше да послуша животното и щеше да тръгне само след мен, дори да го водех на заколение. Защото единствено на мен се подчиняваше.

Накарах Тони и брат ми да влязат в колата, за да не се стресира кучето допълнително. Помолих учителят да се прибере в къщи поради същата причина. Останах само аз. Минах през малката портичка, която оставих широко отворена и я подпрях с един камък. Рекс беше вързан за метален кол в средата на двора и като ме видя, взе радостно да скача и да скимти. Продължи да ми се радва, когато поставих на нашийника му и втората халка, когато го отвързах и поведох на синджира надолу към улицата. Махаше с опашка и скимтеше по оня свой характерен начин, за който навремето баща ми казваше, че свирел през носа си. Навярно си мислеше, че ще го водя навън, очакваше нещо хубаво да се случи, защото ме бе свързвал само с хубави неща досега. Този път щях завинаги да го разочаровам.

Усети, че нещо не е съвсем наред, когато го поведох през портичката и видя непознатите хора и странния автомобил отвън. Опита да се дръпне назад, на аз му говорех в ухото, увещавах го и продължавах да го дърпам напред.

Той ме погледна, сякаш да се увери, че не му мисля нищо лошо, и се подчини. Започна обаче да лае неистово, когато го докарах до задната страна на пикапа. За момент леко се изплаших, но човекът ми викна: „Окачи го на врата му!", подавайки ми един синджир, другият край на който беше захванат за основата на клетката. Успях да го сложа на едната халка на нашийника, Рекс продължи да лае и да се опъва, но синджирът ограничаваше движенията му и той не можеше да достигне човека. „Качи го вътре!" – викна ми отново човекът и аз избутах Рекс по импровизираната стълбичка вътре в търбуха на пикапа, като държах другия край на синджира, с който го бях довел. С ловко движение човекът закачи този синджир в другата стена на клетката и изведнъж Рекс се оказа вързан за двете страни на каросерията. Стоеше прав в средата, дърпаше се настрани, но не можеше да достигне нито една от стените на клетката.

„Това е всичко – рече човекът. – Не се притеснявай, кучето ще го гледам добре. Малко се дърпа сега, но ще се оправи. Всички правят така в началото. Кажи на брат си, че може да ми се обажда, когато поиска". „Ще можем ли да го видим, ако много ни домъчнее? – попитах, а той отговори: „Разбира се. По всяко време. Няма проблем."

После се качи в колата и бавно потегли. „Сбогом, Рекс!" – прошепнах аз и махнах на кучето за сбогуване. То мълчеше, гледаше ме с големите си черни очи, изражението му беше унило и сякаш също се разделяше с мен. Имах чувството, че ако може, ще проговори. Какво ли искаше да ми каже сега? Дали ме упрекваше, че аз, неговият господар, го бях предал след толкова години грижи, дали разбираше, че волният му живот вече свършваше и му предстояха нови, трудни дни? „За твое добро е, Рекс, за твое добро!" – повтарях си аз, гледайки как разпънатото в клетката животно бавно се отдалечава по улицата надолу. Дали щях някога да го видя отново?

Следващият ден бе неделя и ние за пръв път от доста години насам нямахме грижи по село, не трябваше да купуваме храна и да пътуваме. И въпреки настъпилото облекчение изпитвахме известна тъга – години наред бяхме вършили едно и също почти всеки почивен ден и не беше лесно сега изведнъж да сложим кръст на това с лека ръка.

Чувствахме сякаш някаква вина за това, че бяхме дали Рекс. После почнахме взаимно да се убеждаваме колко добре всъщност сме постъпили и че не сме имали друг начин да решим проблема. А сетне дойде обичайният делник и ежедневните грижи изместиха мислите за Рекс.

Въпреки това брат ми се беше обадил на новия стопанин, за да попита как е кучето. Човекът му казал, че временно го оставил в някакъв празен метален кош за царевица, още го държал вързан, не смеел да го пусне на двора, но Рекс приемал храна и вода и по всичко си личало, че щял да свикне. Брат ми поискал да го види и човекът го поканил следващата събота. Очаквахме с нетърпение завръщането му. Брат ми се прибра в добро настроение. Павел – така се казвал човекът – го завел при Рекс, кучето наистина било оставено на свобода да се разхожда из някакъв изоставен железен хамбар и като го видяло, все едно полудяло от радост. Когато брат ми си тръгвал, Рекс почнал да вие. „Понякога прави така – рекъл човекът. – Липсва му предишният дом. И сега като те видя, се развълнува. Ще му мине. До месец ще бъде готов да излезе на двора." „Ще го държиш затворен тук цял месец?" – попитал брат ми. „Няма начин –отвърнал човекът. – Той е още доста агресивен. А и доста дълго е бил свободен навън. Трябва му повече време, за да свикне с мен. Добре е засега да не идвате и да ви гледа. Това го вади от равновесие и по-трудно ще се оправи после."

Вероятно човекът беше прав и ние решихме на първо време да не правим опити да ходим при Рекс. Единствено брат ми се осведомяваше от време навреме за него и ни носеше новини. Мина месец, а после още един. Все по-рядко се свързваше брат ми с Павел – той беше или на полето, или отсъстваше, или не можеше да говори. Отговаряше лаконично на въпросите и все казваше, че Рекс е добре. Веднъж се бе отпуснал повече – Борислав го бе хванал в момент на откровение – и заявил, че вече съжалява, дето е взел това куче. Рекс не стига че не свиквал с него, ами сякаш все повече се затварял в себе си, не искал да яде, а нощем виел. Павел се опитал да го заведе на друго място, тъй като жена му не можела да издържа това виене, вързал го в някакъв друг имот, но Рекс продължил да се държи по същия начин.

Брат ми го попитал какво мисли да прави, а оня замислено рекъл: „Ами ще видя – ще опитам да го преместя при едни мои хора, може там да се съвземе."

„Той страда за нас – рече накрая брат ми. – Навярно няма да може да ни забрави. За толкова години е успял да се привърже и сега не иска да приеме друг стопанин. Тези кучета имат силен характер и трудно допускат нови хора до себе си. Дано Павел успее да се оправи с него –нали казва, че е гледал много кучета!"

Хванахме се всички за тази мисъл – Павел беше казал, че имал много кучета и умее да се оправя с тях. Вярно, че Рекс беше особено куче, свикнало със специални грижи, но този човек щеше да се справи и нашият любимец отново да заживее спокойно в новия си дом.

Постепенно забравихме за Рекс, докато един брат ми не ни съобщи, че кучето се било разболяло и спряло да се храни. А след седмица Павел му се обадил, че животното не успяло да се оправи и издъхнало. Дали беше наистина така или онзи мъж, отегчен от постоянното усилие да превъзпита Рекс, му бе помогнал да свърши? Нямаше как да разберем, а и той не ни дължеше нито информация, нито обяснения. Кучето вече беше негово и той имаше право да се отнася с него, както си иска.

Вече нищо нямаше значение. Единственото вярно бе, че нашият любим Рекс си беше отишъл. Беше се споминал от мъка, не бе успял да свикне с новите си стопани, не бе приел новия си начин на живот и се бе предал. Отидохме в църква и запалихме по една свещичка за него –нищо че беше куче, а не човек. Казват, че животните нямали душа, но той не беше обикновено животно – оставаше си един от нас и чувствахме, че с него сме изгубили и нещичко от себе си. А пък кой знае – може би неизчерпаемата му енергия под някаква форма се бе съхранила, бе отлетяла в неговия кучешки рай и сега той ни гледаше оттам, скимтейки радостно, и весело размахваше опашка...

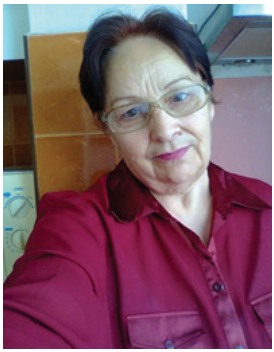

Юлияна Донева

Издадени книги:

1.“ Заслушана в душата си „ – лирика 2001г
2.“ Весели искрици „ - стихове за деца - 2004
3.“ Случки в гората „ - приказки в стихове – 2005 г.
4.“ Под сянката на ореха „ – разкази 2008
5.„ Такива ми ти работи – поезия и проза 2012
6.„ Минорни съзвучия“ – лирика – 2013 г
7. „Щом съм с мама, страшно няма“ – стихове за деца -2016г

Публикувала съм в списанията – „ Жажда“ , „ Матадор“ както и във вестниците:- „Крайгранична искра“, Елховска дума“ „ Лик“ , „Ерато“, „Минаха години“, „Трета възраст“, „Втора младост“, Ретро“ и др.

Съавтор съм на над 25 поетични сборника.

Превеждам стихове от руски и македонски език.

Мои стихове са преведени на руски, полски и македонски език.

Имам публикувани стихове в руски поетични сборници - В алманасите: „Паралели“ „Ковчег “ „Каблуковская радуга“ и „Содружество“

Както и в македонските литературни списания „Брануваньа“ и “Раст“

Член съм на СНБП - Гр. София и на Ямболското писателско дружество.

ГУРБЕТЧИЙКА

— Вартя, сука, накрая се престраши и тръгна. Сега... къде точно не мога ти каза, – Тасос ли, Родос ли... ще те излъжа, ама в Гърция знам, че отиде.

Да речеш, че е през света – не е. Ей го, ей Гърция, прецапаш Струма и си там. Ама Гърция бе, джанъм, не е като в България то.

Хич, какво общо имаме ний с гърчолята! Друг чалъм хора са те, друга порода. На тях им дай сиртаки да играят и чинии да трошат.

Тъй да се разтупуркат жените им, да се разшетат из къщи, амиии, да не са луди. Парата ги бие тях, не са като нас. Е, как да не си вземат слугини, че да им шетат из къщи. Те, чувам, една чиния да рекат да умият, че ръкавици на ръцете си слагали да не им се напукат... Пък чекмеджетата им пълни с мазила – едно за ръце, друго за крака... да се чудиш. И парфюми всякакви, чак и за... ама хай да не ти казвам закъде. А бе, работа за хайлази. Като стоят, че се чудят какво да измислят. Ама нали слугините на крака им ходят... Та отиде и Лечка.

Лечка не е калпава жена, ти поне я знаеш. Гледаш я дребна такваз, ама и кожата ѝ работи – готви, чисти, плете, шие. И разсад да ти направи, и туршии да ти приготви – дялан камък. Затуй не вярвам да са ѝ намерили кусур в работата.

Туй ти го казвам, щото ще чуеш, че се е върнала. И други работи ще чуеш... Няма и три месеца да стоя там и се върна. И хайде сега, на хората в устата.

Лоша пасмина сме туй хората, Кирчо, мръсни и проклети, кога става въпрос за друг. Само да не сме ние. Хеле случи ли се с друг някой, лелее, ще го разпарцалосаме като чакали.

Та, върна се Лечка и селото гръмна.

Едни казват, че я изгонили, щото нещо им откраднала – на тези де, дето им работила в къщата.

Други казват, че не ѝ харесали тертипа и ѝ казали да си обира крушите. Ама най-много ме е яд на онези, дето искат да я изкарат... хай да не ти казвам каква.

Познаваш Лечка. Не че ми е сестра, ама никой не може да отрече, че е скромна и прибрана. И като мома беше такава. Запозна се с Вичо, ожениха се, прибра се и си гледа къщата жената.

Ама пуста беднотия! Хич, щеше ли да замине тя, ако не се беше разболял Вичо. Отде го хвана таз въджишка гангрена, какво беше туй чудо, че нямаше излекуване!... Що доктори обиколиха, що пара изпотрошиха и какво? – Отрязаха му крака и легна на ръцете на Лечка... А как се издържа къща с две деца и сакат мъж, питаш ли я ти?

Та тръгна тя. Остави деца и мъж на свекърва си и замина. За хубаво уж. Ама то на бедния човек кога му е провървяло? Случила в едни хора – голямо семейство. Мъжът и жената с бизнес нещо се занимавали, две деца имали – ученици и един старец – бащата на жената. Та затуй я наели, стареца да гледа уж.

...Пергишин неден!... Лумбаго имал, артрит имал и разни други болести, та не могъл дип да се мърда от леглото и Лечка трябвало да го обслужва. Туй тя лично ми го каза един ден. Разрева се пред мен и всичко ми каза.

Та, прислужвала му тя. Закуска сутрин да му занесе, лекарствата да му даде, да го изпере...

Тъй, ама минало месец и взели да искат и да го къпе и да го разтрива...

„Масажи – рекли – ще му правиш, тез ръце и крака раздвижване искат."

„Мислила ли съм, кай, бат Стоене, че дотам ще стигна, ама имах ли друг избор? Ако се върна, гладни ще умрем, да остана, ще трябва да правя каквото ми кажат. И останах.

Осемдесет и шест годишен – сух, кльощав... Краката му треперят, като се изправи, ама на всеки три дни трябва да го къпя. Държи се за душа да не падне и аз сапунисвам, какво да правя... Орисия!

А плащат, инак. Тез пари дето ми ги дават там, тук и за четири месеца не мога ги взе."

Тъй ама, даврандисал се малко тоз дъртак и взел да й подмята едни приказки... срам да те хване.

„Аз – кай – гръцки уж много не разбирам, ама чат-пат взех да схващам за какво става въпрос. Изкуфяло – викам

си – няма да му забелязвам. Добре, ама веднъж, докато му помагах да се облече, посегна с ръка и ме задърпа. Брее!...

И тогаз – вика – бат Стоене, не издържах. Падна ми пердето, че като го хласнах настрана, той политна и падна възнак на леглото. Треснах аз вратата и излязох. Още същия ден си събрах багажа и си тръгнах. Като се върна дъщеря му, разказах ѝ всичко – де с ръце, де с думи – и поех пътя.

Бягай, викам си, Леко, далеч от тука и да не си и помислила вече за гурбет."

...Та, ей туй ми разказа, Кирчо, и не стига, че сега гладуват и няма лев отде да им падне, ами и я дрънкат из селото, на всичкото отгоре. Ей затуй ме е яд, на.

Та съм тръгнал сега да моля кмета в яслата да я вземе, при децата. Чула, че имало вакантно място за чистачка, та дойде и ми ревна заран. Нали с кмета сме кумове открай време, та, на теб – кай – бате, няма да ти откаже.

Такива ми ти работи. Е, хайде аз да бързам, че току-виж излязъл нейде по служба и съм го изтървал.

...Ааа, чакай! Щях да забравя. Туй, Кирчо, дето ти го казах, за гърка де, нека остане между нас, че хората нали ги знаеш, от мухата слон правят. Ще си траеш, нали?... Ха със здраве!

РАЗКАЗЪТ НА КАКА ГИНА

Вървях си бавно по улицата, натоварена с две чанти, претъпкани с продукти (напазарувала бях за Великден), когато видях пред мен да върви кака Гина – тя живее през два входа в нашия блок. Настигнах я, заприказвахме се и тя започна да ми се оплаква:

— Ох, Юлиянче... дъх не ми остана!... Направя няколко крачки и спра – уморявам се... Ама тъй на, единайсет години в Гърция... ей докъде я докарах. На ти сега една Гърция... здраво място по мене не остана... Защо ли съм се блъскала, ама на... простотия – за пари...

— Спечели ли поне, како Гино – питам я аз, а тя, едва чакала, продължава:

— Спечелих, което е вярно, спечелих. Кой сега купува апартамент за една година, а кажи ми? А аз купих. Плащат хората, вярно, ама може ли здраве да купиш с пари, а? Сега пари имам, здраве нямам. Иси косум и от пари и от всичко!...

Стигнахме до блока и тя взе да ме подканя: „Ха седни тук малко да си починем и тогава ще си ходиш. Закъде толкова бързаш, сядай де..."

Седнах аз, а тя продължи:

— Тогава за първи път разрешиха свободно да се влиза в Гърция. Съобщиха по радиото, че фирма събира българки и тези, които искат да работят в Гърция, да си подадат документите. Реших се и тръгнах.

Тридесет жени в един автобус – все кандидатки за работа. Заведоха ни в Атина. Аз бъкел не знам на гръцки – нито думичка. Ама речника – в ръката ми. А и с нас пътува преводачка.

Когато стигнахме в Атина, слязохме от автобуса и ни вкараха в една голяма зала. Наредиха ни всичките една до друга, застанахме мирно и изведнъж пред нас застана един едър грък с ей такива облещени очи. Изгледа ни и започна да посочва. Тази, която посочи, излиза две крачки напред, застава тъй права и чака преводачката да ѝ каже при кои хора да отиде – там, значи, където ще работи. А гърците, дето са си дали заявка за работнички, и те са там. Всичко е уговорено.

Бре, посочва една, посочва друга... все по-намаляваме в редицата, а мене не ме посочва. Почнах да се притесняваам. А то каква била работата: моите гърци – при които

отпосле слугувах де, казали предварително на този от фирмата, че искат жена, която да е здрава и яка и да не е по млада от 48 години. Защото имали болна майка на инсулин, доста тежичка и трябвало някоя, дето да може да я вдига и мести. Досега са я гледали филипинки, но ни една не могла да се справи, защото всички били дребнички, слабички, а тя тежи. И е в количка – инвалидна. И още като ни огледали всички, избрали мен. Казали на този от фирмата, че съм вече заета, да не ме предлагат на други.

Ама аз отде да знам!

Та, посочи ме той накрая, излязох аз напред и преводачката ми казва при кои хора да отида. Те – мъж и жена. Отиваш – казва ми тя – ей при тези хора. На много красиво място ще те отведат, на остров Родос. Ще се грижиш за майка им.

Боже, ако знаех, че тази майка тежи 150 кг!

И тръгнах с тях. Качихме се на един кораб и има-няма десет минути, изведнъж между моите хора и тези от персонала на кораба избухна кавга. Ама такава кавга!... Едните крещят и другите... ужас! Слушам аз и се чудя какво става. Събраха се хора. Аз се озъртам и викам: Бе какво става, защо се карат така!? На български съм го казала, но един, дето разбира български – сигурно беше българин, ми вика: Ами тези платили на фирма някаква да спите в стая с отделни легла, а фирмата не платила на кораба и ще трябва в коридора да спите – по пейките.

Злоупотребил значи с клиентите си. Та затова са се скарали.

Както и да е, спахме по пейките през нощта, а на сутринта корабът спря на остров Родос и ние слязохме. Спря до нас една кола, дойде едно момче, взе ми куфара и се качихме в колата. То било синът на хазяите.

Гледам аз от колата едни високи хотели, ама високи, да видиш. Такива няма тука. Хотел до хотел... голяма работа! А къщите им ниски. Два етажа, не повече. По едно време колата спря и ние слязохме.

Още като излязохме от колата, мъжът вдига пръст нагоре и вика... "мама, мама"..., ама на гръцки. Аз не разбирам, но като вдигнах очи, гледам от прозореца на втория етаж

наднича една глава с очила. „Аа, туй ще е сигурно жената, която ще трябва да гледам" – си казах. Като се качихме горе и влязохме в стаята, що да видя – една огромна, дебела женчуга, най малко150 кг. Бре, как се вдига туй чудо!!!

Него ден дъщеря ѝ не отиде на работа. Най-напред ми показа банята – да се окъпя демек. Изкъпах се, облякох се, отидох пак в стаята, извадих речника и каквото ми каже тя, аз гледам в речника как е на български. А тя ми обяснява, че всеки ден трябва да слагам на майка ѝ инжекция инсулин – по два пъти на ден. И ми сочи докъде трябва да е пълна спринцовката. Ако сложа повече или по малко от чертичката, дето ми показва, „мама ще умре." Показа ми и още на втория път ме накара да ѝ я слагам сама. А аз треперя, никога по-рано не бях слагала инжекции. Ама и туй научих.

Цели десет дена дъщеря ѝ не ходи на работа. Гледа ме в ръцете какво правя. А аз трябва да я слагам, да я вдигам, да я обличам... Таз тежка жена как се съблича и облича, питаш ли ме? И всеки ден трябва да я къпя. Умия ѝ най-напред главата, сетне тялото... трия, сапунисвам... Айде обърна я пък сетне, накарам да се наведе, че да ѝ умия и задника... – навсякъде. Вир вода ставам. А младата – на вратата. Стои и гледа дали ще се справя. И когато ще я поставям в леглото да си легне, онази пак след мен – гледа как ще я пусна, дали внимателно или ще я тръшна грубо... А пък аз едва дишам от умора, ама пак я пущам, леко – едва, едва... Като знам, че ме гледат и преценяват... Сетне инжекцията, храната... До два часа през нощта съм стояла. Щото трябва и да чистя. А те са много чисти, прашинка не искат да има... Ама друг да им шета. Не е вар тъй!...

Та тъй, на... Изкарах шест месеца, платиха ми, колкото ми платиха и дойде време да се връщам. За толкоз време ми бяха направени документите. Нямам значи право да стоя повече. Обаче гъркинята ми вика:

„Ами защо не останеш още? Остани, не ти ли плащаме добре?"

„Нямам право, казвам ѝ, ще ме прибере полицията, ако разберат."

„Аз, казва, ще оправя работата, не бой се."

И наистина я оправи. Къде ходи, на кого плаща не знам, но ми каза, че всичко е наред, само че сега като си отида (защото се разбрахме да се прибера в България за една седмица и пак да се върна). Та като минавам границата за

България, ще трябва да се представя под чуждо име. За да мога после пак да работя в Гърция.

Документите ми бяха предварително изготвени с фалшивото име и като стигнах границата, милиционерът ми вика: „Ти какво правиш тука, ма?"

Пък аз, както бях научена, казвам, че съм била на екскурзия, ама са ми откраднали българите куфара с документите, парите, всичко и сега нямам ни паспорт, ни нищо.

А носих един документ, който тя ми даде, но фамилията... всичко там друго. Само първото име е същото, щото ако извикат случайно на име, да не се объркам, ами да се обадя. Всичко друго в документа – фалшиво.

Та пуснаха ме. После със своето си име вече пак отидох в Гърция да продължа да гледам майка ѝ. Гледах я още година и шест месеца. И когато дойде време да се връщам, ами сега!

Нямам право да изнеса толкова пари. Ще ме питат как ги спечели, за колко време, ще се усъмнят на границата. Щото бях пресрочила срока за връщане цяла година. Затуй се прибирах с толкова пари. И реши тя да ми изпрати допълнително парите през Белгия.

Тъй, ама като се обадих на мъжа ми и му обясних, той ми вика: „Ма ти луда ли си, ма? Толкоз пара оставя ли се? Ще си дойдеш и после има да чакаш. Я ти ги пратят, я не."

Аз, срам не срам, казах ѝ, а тя: „Тогава – казва – ще ги изпратя пак през Белгия, щото друг начин няма, но още докато си тука. И когато мъжът ти се обади, че ги е получил, тогава ще си тръгнеш.

И така направихме. Дойдох си тука, а Христо вече беше получил парите.

...Та такива работи, Юлиянче. На, с тез пари купихме на дъщерята апартамента, че и за още една гарсониера стигнаха. Ама здраве няма, здравее... Кел файда от апартаменти. Ако утре пукна, другите край мен ще живеят, пък аз ще гния в черната... Четири операции... то жлъчка, то херния, то машинка на сърцето... къде не съм рязана.

Кака Гина се надигна тежко, взе с пъшкане чантата от пейката и рече:

Ти що не слизаш, ма? Идвай тука на, хем ще си приказваме. Ако взема да ти разказвам... Край няма тя моята, ами... Хайде за сега...

И тръгна.

Хари Спасов

Роден на 7 ноември 1967 година в град Берковица,област Монтана

Средното си образование завършва в своят роден град. От ранна възраст е пленен от възрожденската атмосфера на китното и неповторимо градче,разположено в подножието на величествения връх Ком. В него са творили и оставили литературни шедьоври народният поет Иван Вазов, Йордан Радичков, Младен Исаев,Асен Босев и много други талантливи автори.

През 1995 година завършва ВТУ „Св.св. Кирил и Методий"-град Велико Търново,

Специалност: „Специалист Историк".

Има завършена следдипломна квалификация по „Олигофренопедагогика" в СУ"Св.Климент Охридски" и квалификационен клас по същата специалност.

В момента живее,работи и твори в град Пловдив.

Неговата приказка: „Слонко и Змейко", печели награда и е включена в Алманах „Нова българска литература", Детски истории 2018 година на Фондация „Буквите".

Стихотворението му: „Болка за Левски" е отличено в конкурса „Българийо,за тебе те умряха", организиран от Фондация „Буквите" и военноисторическия форум „Историята.нет", 2018 година.

Публикува своите стихотворения и разкази е литературният сайт „Откровения".

Женен с един наследник.

ТЪЖНИЯТ ФЕРИБОТ

— Хайде, Горанке! Побързай! Тук е Гърция, не ти е училището в България, където по цял ден се мотаеш. Ще закъснеем.

Всеки ден от пристанище Игуменица тръгва ферибот за Бари. Това е най-използваната връзка от Гърция до Италия, която превозва пътниците и транспортните средства през Средиземно море.

В горещото лято на 2004 година тук се бяха събрали група жени. Суетяха се около няколко автобуса. Сваляха чанти, подреждаха куфари и багаж. От говора им личеше, че са от българските северозападни земи. Повечето бяха като излезли от калъп – нисички, набити и над средна възраст. Имаше и пенсионерки.

След многото разправии всички се натовариха на ферибота. Подгонени от бедност и недоимък, отиваха на гурбет в Италия, за да припечелят пари и да ги изпратят на семействата си в България. В странство щяха да се грижат за стари и болни хора.

Фериботът бавно се откъсна от скалистите и стръмни брегове. Нощта приличаше на приказка. В морските вълни се отразяваше голямата луна. Водите си играеха с отблясъците на светлините, идващи от къщите, накацали по склона, сякаш палитра на художник. Пътуващите жени не забелязаха тази поетична картина. Те бяха заети да си намерят места в претъпкания ферибот. След като се настаниха на столове, наредени като в кино, се поотпуснаха малко. Дългият път по гористата гръцка магистрала ги беше изморил до смърт.

По радиоуредбата съобщиха, че е ресторантът е отворен. Жените тръгнаха изгладнели и се настаниха на една дълга дървена маса. Никоя не поръча от скъпите ястия. Извадиха чантите и торбите, откъдето се появиха баници, тиквеници, сарми, парчета сирене, пълнени чушки с боб,п итки и други нашенски вкусотии, увити с вестници и найлони. Наредиха всичко на масата и тя заприлича на чудна китка – истински северозападен кулинарен букет. От съседните

маси туристите се спогледаха. Не бяха виждали такова чудо. Докато се хранеха, жените говореха помежду си оживено. Най-възрастната от тях, която се казваше Мария, попита непознатите си спътнички:

— Извинете ме за любопитството, дами, Вие за първи път ли пътувате за Италия или имате уговорена работа там?

— Аз бях за три месеца в Италия миналата година. Обадиха ми се отново да се върна в същото село, но при друго семейство – отговори една от жените. – Казвам се Цветана и съм от град Монтана. При нас е голям глад и мизерия. Навсякъде е безработица. Младите избягаха в София и чужбина. На стари години чужд език да учим и да сме слуги по света! С какво съгрешихме пред Господ?

— Не сме съгрешили ние, а управниците ни са такива. Вижте как италианците са си подредили живота и държавата. Как помагат на възрастните и болните хора техните социални служби! – каза Мария. – Интересно ми е вие как си намерихте работа за първи път в Италия? Моята история направо е за написване на роман.

Жената, което седеше срещу Мария, я погледна тъжно и каза:

— Мен ме излъгаха, че ще работя на полето в околността на град Авецано. На сто километра е от столицата Рим. Като пристигнах, започнах работа. Сутрин от шест часа, вечер до тъмно събирахме картофи и товарихме големите чували на камиони. Работехме наравно с тъмнокожите мъже от Африка. Така мина един месец под жаркото италианско слънце. Когато трябваше да ни платят уговорената заплата, нашите началници казаха да работим още един месец и тогава ще видим пари. Този месец бил пробен и не се плащал. Не спах през цялата нощ и не знаех какво да правя. Не говорех езика и нямах пари дори да се върна в Мездра. Тогава стана чудо. Рано сутринта телефонът ми звънна и чух в слушалката български глас, който ме попита: „Вие ли сте Илиана от Мездра? Хубава ли сте? Търси се жена за гледане на едно възрастно семейство близо до Авецано." Обади ми се една българка от Берковица, която работеше в съседно село и беше комшийка с жена, с която пътувах към Италия. Дойдоха с кола и ме спасиха от мъките на полето. Много съм им благодарна на тези българки...

— Ти си била късметлийка, Илианче! Мен какво чудо ме пати за първи път, когато дойдох в Италия! – възкликна Мария. – От Видин ме взеха с един стар бус. Пристигнах на другия ден късно през нощта в Рим. Ни жива, ни умряла от умора. Настаниха ме в една квартира, държана от българка. Заварих още седем жени, всички натъпкани в две стаи. Спеше се на дюшеци на пода. Там чух разкази за какви ли не патила. Не мигнах цялата нощ, притеснена от неизвестното, което ме очакваше. Хазайката, която беше българка, намираше работа в цяла Италия. На север от Милано, на юг до остров Сицилия. За тази „услуга" тя прибираше първата месечна заплата от страданията и мъките на незнаещите още и дума от италианския език български жени. Мен ме изпрати сама с влака във Флоренция. Имах късмет, че попаднах в бившата италианска столица, в централната част на Италия, през която минават много пътища, а не бях запратена по горите. Попаднах на болни, но добри възрастни хора.

— Може да се каже, че си извадила късмет – каза една дребна жена с побеляла коса. – Аз попаднах в Рим при моята сестра, която работеше там. Тя ме покани да дойда и отседна при нея, след като беше попитала своите италиански работодатели. Цяла седмица питахме за работа нейните комшии и познати, но без успех. Тогава се обади една нейна приятелка българка. Каза, че ще ни чака в неделя, в 9 часа на гара Термини. Там се събирали българките в един бар с име „Мока". Да сме питали тях за работа. Със сестра ми отидохме на гара Термини, която е в близост до църквата „Санта Мария Маджоре". Влязохме в папската базилика и се помолихме за здраве. Там официално Папата е признал славянския език като богослужебен. Когато отидохме пред гарата, видяхме много бусове с регистрационни номера от всички краища на България. Шофьорите продаваха български вестници, вафли, банички и още какво ли не. Заговорихме се с непознатите жени и те ми дадоха италиански телефонен номер. Веднага се обадих и същата вечер отидох в дома на 90-годишна италианка. Тя живееше сама в най-богатия квартал „Париоли", но беше стисната и особена по характер. Храната беше оскъдна. Направо припадах от глад. Хладилникът беше заключен с катинар. Такова чудо в Бълга-

рия не бях виждала. За един месец се стопих с десет килограма. Взех си парите и си тръгнах веднага за България. Сега отново съм тръгнала на нова работа. Дано този път ми провърви и да попадна на добри хора. Подгони ме гладът в България.

— Защо не съм чула някой да се похвали, че е успял в тази Италия. Колко съм пътувала с автобуси и самолети! Всички се оплакват, но така е, защото сме тръгнали да слугуваме по чужди къщи. Те не са дошли в нашите домове, а ние сме в техните. Пуста-опустяла тази наша емигрантска орисия – включи се в разговора едно младо момиче. – Казвам се Пенка и съм от град Вършец. Не ме гледайте,че съм млада. От пет години ходя и се връщам от Италия. Последният път бях в едно малко селце в област Калабрия, в Южна Италия. Гледах един стар и болен бивш началник на затвор. Той страдаше душевно и физически. Заключваше входната врата и я отключваше само за да изхвърля боклука. Нареждаше ми да пера дрехите със студена вода, на ръка. Храна нямаше. Само супи и постни макарони. Пестеше от всичко, дори и от сапуна. Нямах почивка в събота или неделя. Работех, а той казваше, че съм като един от неговите затворници. За заплата дори да не мисля.

Горанка, която за първи път отиваше на работа в Италия, слушаше със свито сърце разказите на тези изстрадали жени. Държеше своята глава и мислеше: "Боже, накъде съм тръгнала!"

Като се нахраниха, жените се върнаха в салона.

Фериботът неспирно пореше морската шир. Моторите му монотонно бръмчаха. В тъмната нощ това вселяваше на тези човешки същества някаква тайна обреченост.

— Мари жени, той и Вапцаров е плавал като нас по море. Този, дето е написал за луната над Фамигиста – се опита да разведри обстановката една от жените.

— Написал е за „едрите звезди над Фамагуста", а не за луната над Фамигиста! – уточни Горанка. – Някога бях учителка по литература и музика. Бях...

Като каза това, тя свали своите очила и избърса сълзите, които се стичаха по лицето ѝ.

След това всички се умълчаха и се вглъбиха в своите мисли за своите близки, оставащи така далече след бялата

диря на ферибота. Накрая се умориха и заспаха, ей така – на столовете, наметнати с елечета и жилетки, плетени някога от самите тях. Господ ги съгледа от небето и печално поклати глава: „Дали знаете накъде ви води вашият неспокоен дух, майки, съпруги, сестри?"

Призори на другия ден фериботът наближи италианското пристанище на Бари. Отново настана суматоха. Фериботът отвори огромната си паст и оттам заизлизаха коли, бусове, мотоциклети. Предстоеше митническа проверка. Българките мълчаливо се скупчиха на големия асфалтов паркинг. След няколко минути всяка от тях щеше да поеме в различна посока на Италия

— Мари Горанке, я запей, че да му тропнем едно хоро на изпроводяк, пък да става каквото ще! – предложи една от жените.

Горанка запя една от най-хубавите български песни – „Боряно, Борянке, сал ти ли си мома...!". Другите започнаха да ѝ пригласят.

Под чуждото небе, хванати за ръце, те играеха българско хоро. Отначало плачеха тихичко, а после все по-силно хлипаха.

Италианските митничари ги гледаха, недоумявайки.

Фериботът, който многократно извозваше мигранти, знаеше, че тези жени ще се скитат немили-недраги в чуждата страна. При потеглянето му обратно към Гърция той изсвири жално, оставяйки ги на пристанището в Бари с най-съкровеното кътче в сърцето – Родината.

СЪДЪРЖАНИЕ

АНЕТА ПЕТКОВА
Спътникът 4
Паралелни сънища 9
Едно шантаво лято 15
Приятели 19

АНТОНИНА МИТКОВА
Някой ден ще разбереш 24

АНТОНИЯ АТАНАСОВА
Преводачката 32
Там, под смокинята 34
Учебникът 36
Звездан 40
Приказка за скалата и цветето 43

ВАСИЛ ВЕНИНСКИ
Бабахàк 49
Имамова жалба 53
Притча за вярата 57

ВАСИЛ Ю. ДАСКАЛОВ
Плачещи разкази: Рисунки за обед 62
Плачещи разкази: На колела 65
Плачещи разкази: Пианистът 67

ВАСИЛКА ДОЙЧЕВА
История за кухненския прозорец 70
Историята на прозореца 73
През погледа на Спас 73

ВЕЛИСЛАВА РАЙДОВСКА
Спам 77
Модерна жена 78
Светецът да помага 80

ВЕСЕЛА АЛЕРГИЯ (ВЕСЕЛА КОЛЕВА)
Криминална загадка 84

ГЕРГАНА АПОСТОЛОВА
Магарешката принцеса: слънцето плаче
в кинжали от лед 97
Една история от отвъдното времепространство ... 101
Кино, което сам си правиш 104
Ашмол, стегозавърът 107
Разказвачката на приказки 109
Момичето, което никога не си правеше селфита.. 112
Магарешката принцеса от 2050: 116

ДИМИТЪР ХАДЖИТОДОРОВ
Разминаване с кариерата 124
Спецификата на професията 126

ЕЛЕНА НИКОЛОВА
Балет или танго 131

ЕНЬО СТОЯНОВ
Мисълта е сила 138
Бар (saloon) 142
Сътворение 146

ИВАН ИВАНОВ
Тъжен миг, със звук на танго 149
13 истории 155
Тънки измамници ООД 160

ИЛИЯНА КАРАКОЧЕВА (ИНА КРЕЙН)
Дедо бебо Атанас 166
Кутия с ветрила 169

ЙОРДАНКА РАДЕВА
Неизпратени писма 174
На пешеходната пътека 181

КАТИНА ГЕОРГИЕВА

Мистерия в стряхата с гълъбите 187
Миролюба 203

КОСТАДИН БОЯНОВ

Наследникът на колобрите 215

ЛОРА МЛАДЕНОВА

Нощна смяна 232
Миниатюри в снежнобяло 240

МАДИ МОСКИН

Щастлива роза 251
Жива вода 253

МАРИЯ ПОПОВА (МАРИ-МАРИ МАРИНА)

Сътворението на Бог 260
Песента на планината 263
Разбито сърце 268
Душата ми плаче 272

МАРУСЯ НИКОЛОВА

Актрисата 276
Герой 279
Дописано писмо 281
Илюзии 284
Куклата 287
Мекосърдечие 289
На плажа 292
Начин на живот 293
Неотворени писма 296
Новодошлият 299
Отхвърлен подарък 301
По телефона 303
Рубинеият кръст 306
Сиво-бяла зона 308
Стрък коприва 312

Трохи от шоколад 315
Ципокрилото 318

НЕВЕНА ГРОЗДЕВА

Сам 323
Петият елемент 327

НЕЛИ ГОСПОДИНОВА

Греховете на бащите 330

НИКОЛИНА СЕРАФИМОВА

Колелото 335

ПАВЛИН ПУШКАРОВ

Моя вечер, моя врата... 346
Ще станем капки... 347
Раздяла, наметната с моето палто... 348
Топла думичка... 349
Слънца извън албума... 349
Поезията на 21 век... 350

ПАВЛИНА ПЕТКОВА

Юлия вревска 352

ПЕНКА СТАНЧЕВА (КАСИАНА ЙОАНИ)

Дива роза 359
Аньо 364
Някога някъде в бъдещето 366

РАДКА ВИДЬОВА (РАЯ ВИД)

Работа 373
Сънуван рай 376
Честен труд 378
Подписано с любов 380
Спомени и мисли някакви 387
Обич 390
Приказка за скитника 392
Съпернички 393

ТАНЯ ТАНАСОВА
Опитай се да го обикнеш ... 395
Бесарабска история ... 405
Обиците ... 405
Щастливците ... 408
Чаен сервиз ... 410
Щастливи семейства ... 411
Топла баничка ... 414
Между Пловдив и Димитровград ... 415

ХРИСТО ЗАПРЯНОВ
Митето ... 417

ЦВЯТКО КАМБУРОВ
РЕКС ... 431

ЮЛИЯНА ДОНЕВА
Гурбетчийка ... 452
Разказът на кака Гина ... 455

ХАРИ СПАСОВ
Тъжният ферибот ... 460

МЕЧТА ЗА КНИГА

„Мечта за книга“ (www.dreambook.bg) е онлайн спомоществователна (краудфъндинг) платформа за създаване и реализиране на проекти в областта на литературата.

„Мечта за книга“ се осъществява от Фондация „Български издател“ и предоставя възможност за набиране на средства и друга нефинансова помощ чрез доброволни дарения, в полза на проекти в областта на литературата.

Тази платформа ще Ви помогне да сбъднете своята мечта за книга!

Какво предлага платформата:

„Мечта за книга“ предлага на българските автори възможности да намерят финансиране на книгите си от частни лица и обществени организации.

За разлика от другите подобни платформи, „Мечта за книга“ е специализирана точно във финансирането на книги и има множество инструменти, улесняващи това.

Вие ще можете да продавате „на зелено“ екземпляри от книгата си на отделни лица, както и да търсите по–мащабно финансиране за проекта.

Фондация „Български издател“, като издателство, специализирано в издаване на български автори, поема ангажимента и гаранцията, че събраните средства ще бъдат вложени в издаване на книга, а не усвоени от автора.

Как работим:

За да можете да участвате в платформата, трябва да имате готова, завършена книга. Частично готови проекти не се допускат.

Може да се кандидатства с вече издадени книги, стига авторът да има права над тях.

Авторът кандидатства с книгата си на адрес book@dreambook.bg. Ако книгата бъде одобрена, му се предлагат оферти за различни тиражи, както и експертна оценка какъв реален тираж би могъл да се продаде.

След уточняване на условията се сключва договор между автора и Фондация „Български издател“.

За да може да бъде въведен проектът в платформата, авторът трябва да има валиден фейсбук профил с истинско име и реална снимка.

В платфомата авторът публикува следните материали:

Рекламно представяне на себе си и проекта, плюс части от текста в размер на 4 страници А4;

Подбрани части от текста – до 20 страници А4, които ще бъдат представени в сайта като PDF файл;

Примерна корица и/или други илюстрации към книгата;

Рекламен видео клип;

Началната такса за участие в проекта е в размер на 50 лв, срещу което авторът получава редакция/корекция на рекламния текст, рекламен банер и една седмица реклама на първа страница на проекта

Срокът на един проект е два месеца. Ако в рамките на този срок авторът е набрал 50% от финансирането, то му се дава още един допълнителен месец за донабиране на липсващата сума.

Авторът ще има възможност – основно, да продава единични бройки от своята книга, както и да приема дарения.

Ако в рамките на проекта не се набере 50% от исканата сума, то парите се връщат на закупилите книгата.

Ако се набере над 50%, но под общата сума за проекта, то е възможно предоговаряне на условията с Издателство „Български писател", така че да се издаде тираж, отговарящ на набраната сума.

Закупуване на книги / получаване на суми по проекта ще е възможно чрез:

Банков превод

Пощенски запис

Epay/Easypay

Paypal

На всеки три месеца Фондация „Български издател" ще осигурява липсващото финансиране на един или няколко проекта, които са показали отлични показатели.

Платформата „Мечта за книга" предлага различни рекламни площадки на своя сайт, на другите сайтове на Фондацията „Български издател", както и в различни фейсбук страници, но основната реклама се очаква да дойде от личната инициатива на авторите.

Алманах „Нова българска литература“ Проза 2018

Фондация „Буквите“
www.bukvite.bg